

စတုရန်းကျမ်း

(၁၇၆)

စတုရကုဋကျမ်းမာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ပဏာမပဋိညာဉ်စသည်	..... ၁
၁။	ဗုဒ္ဓါနုဿတိ နိဇ္ဈေသ	..... ၇
၂။	မရဏဿတိ နိဇ္ဈေသ	..... ၂၃
၃။	အသုဘဘာဝနာနိဇ္ဈေသ	..... ၈၈
၄။	မေတ္တာဘာဝနာ နိဇ္ဈေသ	..... ၁၄၅
၅။	အပ္ပမာဒါဝဟ ပဏိဏ္ဍက နိဇ္ဈေသ	..... ၂၀၀
၆။	ကာယပစ္စဝေက္ခဏာကျမ်း	..... ၂၉၁

ကျေးဇူးရှင်
သင်္ဂဇာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

အဋ္ဌပုတ္တိအကျဉ်း

၁၁၇၇-ခု၊ နယုံလဆန်း ၁၄-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားမြင်
တော်မူသည်။

၁၁၉၇-ခု၊ နှစ်တွင် ရဟန်းဖြစ်တော်မူသည်။

၁၂၄၈-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀-ရက်၊ နေ့လည် ၂-နာရီ
၁၅-မိနစ်အချိန်တွင် ဘဝနတ်ထံ ပြန်လွန်တော်မူသည်။

သာသနာနှင့်ဆရာတော် ... ဤ စတုရကွကျမ်း နှင့်
ကာယပစ္စဝေက္ခဏာ ကျမ်းတို့ကို ရေးသားပြုပြင် စီရင်တော်
မူသော ကျေးဇူးရှင် သင်္ဂဇာဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သက်
တော်အားဖြင့် (၇၂) နှစ်၊ ဝါတော်အားဖြင့် (၅၂) ဝါတို့ ပတ်လုံး
သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏ အကျိုးကို တောရောမြို့ပါ မဟာဥဿ
အောင် သည်ပိုးရှက်ဆောင်တော် မူခဲ့ရာ ပရိယတ္တိ သာသနာဖက်
မှာလည်း တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေပရိသတ်များမှာ များ
စွာပင်ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လျက် ယခုတိုင်ဆက်လက်၍ သာသနာ
ပြုနေကြလေပြီ။ ပရိပတ္တိသာသနာဖက်မှာလည်း အကျင့်စခန်းတွင်
အထက်တန်းဝင်ကြသော တပည့် တကာ၊ တကာမများနှင့် ရဟန်း
သံဃာပရိသတ်များမှာ မရေမတွက်နိုင်အောင်ပင်ရှိချေပြီ။

မွေးဖွားရာနှင့်မွေးဖွားချိန် ... ဤသို့ တောရော မြို့ပါ ပရိ
ယတ္တိသာသနာ၊ ပရိပတ္တိ သာသနာတော် မြတ်များ ကို ပြုစုပျိုး
ထောင် အားပေးဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သော ကျေးဇူးရှင် ဆရာ
တော်ဘုရားကြီး ၏ ဇွေးဖွားရာအရပ်ဒေသမှာ ရောဝဟိမြစ်အရှေ့

ကျေးဇူးရှင်
သင်္ဂဇာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

အဋ္ဌပုတ္တိအကျဉ်း

၁၁၇၇-ခု၊ နယုံလဆန်း ၁၄-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားမြင်
တော်မူသည်။

၁၁၉၇-ခု၊ နှစ်တွင် ရဟန်းဖြစ်တော်မူသည်။

၁၂၄၈-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀-ရက်၊ နေ့လည် ၂-နာရီ
၁၅-မိနစ်အချိန်တွင် ဘဝနတ်ထံ ပြန်လွန်တော်မူသည်။

သာသနာနှင့်ဆရာတော် ... ဤ စတုရာရက္ခကျမ်း နှင့်
ကာယပစ္စဝေက္ခဏာ ကျမ်းတို့ကို ရေးသားပြုပြင် စီရင်တော်
မူသော ကျေးဇူးရှင် သင်္ဂဇာဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သက်
တော်အားဖြင့် (၇၂) နှစ်၊ ဝါတော်အားဖြင့် (၅၂) ဝါတို့ ပတ်လုံး
သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏ အကျိုးကို တောရောမြှူပါ မဟာဥဿာ
အောင် သည်ပိုးရှက်ဆောင်တော် မူခဲ့ရာ ပရိယတ္တိ သာသနာဖက်
မှာလည်း တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေပရိသတ်များမှာ များ
စွာပင်ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လျက် ယခုတိုင်ဆက်လက်၍ သာသနာ
ပြုနေကြလေပြီ။ ပရိပတ္တိသာသနာဖက်မှာလည်း အကျင့်စခန်းတွင်
အထက်တန်းဝင်ကြသော တပည့် တကာ၊ တကာမများနှင့် ရဟန်း
သံဃာပရိသတ်များမှာ မရေမတွက်နိုင်အောင်ပင်ရှိချေပြီ။

မွေးဖွားရာနှင့်မွေးဖွားချိန် ... ဤသို့ တောရော မြှူပါ ပရိ
ယတ္တိသာသနာ၊ ပရိပတ္တိ သာသနာတော် မြတ်များကို ပြုစုပျိုး
ထောင် အားပေးဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သော ကျေးဇူးရှင် ဆရာ
တော်ဘုရားကြီး ၏ နွေးဖွားချမ်းအရပ်ဒေသမှာ ရောဝတီမြစ်အရှေ့

(၁)

သင်္ဃာတိ ဓမ္မစာအုပ် အဋ္ဌပုတ္တိ

ဖက် တလုတ်မြို့အပိုင် ပေါက်ခေါင်းခေါ် အရပ်ဒေသပင်ဖြစ်လေသည်။ ထိုအရပ်တွင် ကုန်သည်ခလေ့ဖြင့် ပျော်မွေ့နေထိုင်ကာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ- ရတနာသုံးပါးတို့တွင် လေးမြတ်ကြည်ညို သဒ္ဓါပို၍ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ ဖြစ်စွဲသူ များဟု တနယ်လုံးတွင် ထင်ပေါ်ကျော်စောသော မိဘနှစ်ပါး တို့၏ ရင်သွေးရတနာဖြစ်သော ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော် အလောင်းအလျှောက်လေးကို ၁၁၇၇-ခု၊ နယံလဆန်း ၁၄-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သောနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်လျက်ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။

အမည်တော်.....၎င်းတို့ သားကလေး ပဋိသန္ဓေ စွဲနေအံ့သောအခါတွင်-

“မိဖုန်းကောင်းကင် အလယ်မှ ပြာသာဒ် ဆောင်ကို လောင်လုဘာနန်း အလွန်ထူးဆန်းတော မီးပန်း မီးရှူး တခုသည် တရွှေရွှေတွားသွားလျက် မယ်ကော်၏ ရှေ့ဖျား၌ ရပ်နားခိုဝင်လာသည်”

ဟု မယ်ကော်မိခင် အိပ်မက်မြင်ခဲ့ရာ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များက ဤသူငယ်ကလေးသည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာအရာရာမှာမယှဉ်သာအောင်ပိုလွန်ကဲမောက်သော အသိဉာဏ်ရှိလိမ့်မည်ဟုဟောဆိုကြသဖြင့် ၎င်းသတို့သားကလေး၏ အမည်ကို မောင်ပို ဟု မှည့်ခေါ်ကြလေသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဋ္ဌပုတ္တိ ကျောက်စာ သံပိုင်းတွင် မယ်ကော်, ခမည်းတော်တို့၏ အမည်နှင့် မွေးပေါက်ဖော်များကို ဖော်ပြထားခြင်း မရှိချေ။]

ကျောင်းသားဘဝ.....ထိုအချိန်ကား “အောင်မြေ လောကဘုရားဒါယကာ” ဘိုးတော် မင်းတရားကြီး သာသနာ ပြုသော အမရပူရခေတ်တွင် တက်သစ်နေအလား သာသနာ ကောင်းစားသောခေတ်ဖြစ်ခဲ့ရာ မိဘနှစ်ယူယ်တို့မှာ ထူးဆန်းသော နိမိတ်ဖြင့် သန္ဓေယူကာ မွေးဖွားလာခဲ့သော မိမိတို့ သားရတနာကလေးကို သာသနာတော်တွင် နေ, လ အသွင်ထင်ရှားကျော်ကြားသည့်ကို

မြင်လိုထွသဖြင့် မောင်ပို ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ပေါက်ခေါင်း ရွာမှ ပြောင်းရွှေ့၍ အမရပူရမြို့တော်၏မြောက် ဧရာဝတီမြစ်၏အရှေ့ ဖက် ပုဇွန်ချောင်းရွာ၌ လာရောက် နေထိုင် ပြီးလျှင် သတို့သား ကလေး ၇-နှစ်အရွယ် ရှိသောအခါ ပုဇွန်ချောင်း ဆရာတော် အရှင်ကောဏ္ဍညထံ အပ်နှံ လိုက်လေသည်။

မောင်ပိုသည် ပုဇွန်ချောင်းဆရာတော်ထံတွင် ပရိယတ္တိအခြေ ခံဖြစ်သော သဒ္ဓါ၊ သင်္ကြိုဟ်၊ အဘိဓာန်၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာစသော ကျမ်းဂန်များကို အာဂုံနှုတ်တက် ဆောင်ရွက်မှတ်သားလိုက်ရာ ထိုဆရာတော်အထံမှာပင် အခြေခံကျမ်းစာများကို (၁၂) နှစ်အ ရွယ်မှာ ကုန်စင်အောင် တတ်မြောက်သင်ယူနိုင်ခဲ့လေသည်။

ရှင် ပြုမင်္ဂလာ... သတို့သား မောင်ပိုသည် ၁၂-နှစ်အရွယ် လွန်မြောက်၍ ၁၃-နှစ်အရွယ်သို့ရောက်လာခဲ့ရာ ပင်ကိုယ်က ပဋိ ဘာန်ညဏ် ထက်သန်သည်အားလျော်စွာ ကျောင်းသားဘဝမှာ ပင် ပရိယတ်အခြေခံဖြစ်သော ကျမ်းစာများကို သွက်လက်ချက် ချာစွာ တတ်မြောက်ထွသဖြင့် ဆရာဘုန်းတော်ကြီးက သာသနာ တော်တွင် ကြီးပွားမည့် သူငယ်တယောက်ဖြစ်ကြောင်းရိပ်မိ၍ အားရနှစ်သက်တော်မူသည့်နည်းတူ မိဘနှစ်ဖြာတို့မှာလည်း ပဋိ ဘာန်ညဏ်ထက်သန်ထွသော သားမောင်ကလေးအတွက် နှစ် သက်ဝမ်းမြောက်စွာနှင့် အထူးဂုဏ်ယူ၍နေကြလေပြီ။

သတို့သား မောင်ပိုသည် ပညာရေးဖက်တွင်သာမဟုတ်၊ တည်ကြည်မြင့်မြတ်သောစိတ်ရှိ၍ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ကိုယ်၊ နှုတ် အမူအရာရှိသောကြောင့်သာ ဤမျှလောက်များပြားသော စာများ ကို အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် တတ်မြောက်ခဲ့လေသည်။

မိဘနှစ်သွယ်တို့သည် အရာရာ၌ လိမ္မာထက်မြက်သော မိမိ တို့၏သာ ရတနာကလေးကို သာသနာတော်တွင် ဝယ် သက်နဲ့ ဝတ်က လေးနှင့်ဖြင်လိုထွသဖြင့် မိမိတို့၏အား ဆရာဘုန်းတော်ကြီး

(ဆ)

သင်္ဂဇာဆရာတော်အဋ္ဌပုတ္တိ

ကိုလျှောက်ထားပြီးလျှင် ရှင်ပြုပွဲမင်္ဂလာအခမ်းအနားကိုဆင်ယင် ကျင်းပလေသည်။

ထိုသို့ရှင်ပြုပြီးနောက် သာမဏေသစ်ကလေး မောင်ပိုအား မြင့်မြတ်သော သီလ, သမာဓိ, ပညာ ရှိသည်ကို အကြောင်းပြု၍ “ရှင်အဂ္ဂဓမ္မ” ဟူသောဘွဲ့ကိုအပ်နှင်းလိုက်လေသည်။

ရဟန်းခံမင်္ဂလာ.....သင်္ဂဇာ ဆရာတော် ဖြစ်မည့် မောင်ပို သည် သာသနာ့ဘောင်သို့ဝင်လျက် ရှင်အဂ္ဂဓမ္မဟူသောဘွဲ့နာမကို ခံယူပြီးနောက် မိမိ၏ဥပဏ္ဍာယ်ဆရာဖြစ်သောကောဏ္ဍညမထေရ် ၏အထံမှာပင် သမ္ဗာန်ခြောက်ပါးနှင့်တကွ ကစ္စည်းသဒ္ဒါကျမ်း ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းများကို နိဿျည်းကျနစွာ ထပ်မံသင် ကြားပြီးလျှင် ညဝါအရာတွင်တက္ကသိုလ်ခေါ်လောက်သည့် အင်းဝ မြို့ သဲအင်းတိုက်သို့ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လေသည်။ ၎င်းတိုက်တွင် ညဝါကိုပဓာနထားလျက် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, ယောဇနာ, အနု, မရစသော ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင်များကို ဆရာနည်းကျကျ ဆက်လက်သင်ကြားနေစဉ် အသက် ၂၀ - ပြည့်ပြီဖြစ်သဖြင့် မိမိ နေရင်းပုဇွန်ချောင်းရွာသို့ ပြန်ကြွလာ၍ မိဘနှင့် ဆရာဘုန်းတော် ကြီးများကို ပြောဆိုတိုင်ပင်လျှောက်ထားပြီးလျှင် အင်းဝမြို့ သဲ အင်းတိုက် ခဏ္ဍသိမ်၌ သဲအင်းတိုက် ထီးလင်းဆရာတော်ကို ဥပဏ္ဍာယ်ပြု၍ ၁၁၉၃-ခုနှစ်တွင် ရှင်အဂ္ဂဓမ္မသည် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးနောက် ရဟန်း၃ - ဝါ တိုင် အောင်ဆက်လက်၍ပညာသင်ကြားတော်မူလေသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ကျောက်စာသံပိုင်း၌ ရဟန်းဖြစ်ရက်ချုပ်တွင် လ, မှက်, နေ့တို့ကို မဖော်ပြထားချေ။]

၂၇-ဌာန သာသနာပြုတော်မူခြင်း

ဤသို့လျှင် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်လောင်း ဦးအဂ္ဂဓမ္မသည် မိမိဆရာဥပဏ္ဍာယ်ဖြစ်သော ထီးလင်းဆရာတော်ဘုရား၏ ခြေ တော်ရင်းတွင် ပရိယာတ်, ပဋိပတ်နှင့်ဆိုင်ရာ နည်းကောင်း, နာ

ကောင်း၊ နိဿယကောင်းများကိုအာစရိယမုတ္တိ လက်ကိုင်ရရှိအောင် ယူတော်မူပြီးသော် ပုဇွန်ချောင်းဆရာတော်နှင့် ထီးလင်းဆရာတော်တို့၏ တိုက်တွန်းအပ်နှံတော်မူချက်အရ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် အရာတွင် နေ၊ လ အသွင် အလွန်ပင်ထင်ရှားကျော်စောတော်မူသောရွှေတိုအနောက် သလုံးရွာဆရာတော်အရှင်စန္ဒိမာ ခြေတော်ရင်းတွင် သာသနာတော်နှင့်ဆိုင်ရာ နည်းကောင်း၊ နာကောင်း၊ နိဿယကောင်းများကို ရှာမှီးလေ့လာရင်း တဝါ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူခဲ့လေသည်။

၁။ သလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ခြေတော်ရင်းမှ နေနည်း၊ ထိုင်နည်း၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်နည်း၊ စာပေပို့ချသင်ပြနည်း၊ တပည့်ပရိယတ် အုပ်ချုပ်မွေးမြူနည်း စသောနည်းပေါင်း မြောက်များစွာတို့ကို ရရှိတော်မူခဲ့သဖြင့် သာသနာတော်တွင် သာသနာ့ဗဟုသုတ ပြည့်ဝပေါများသော ဦးအဂ္ဂဓမ္မ အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

၂။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်လောင်း ရဟန်းတော် ဦးအဂ္ဂဓမ္မသည် သလုံးဆရာတော် ဘုရားကြီးထံတွင် ပညာရင်နှို့ သောက်စို့ပြီး၍ မိမိ၏နေရင်းဌာန ပုဇွန်ချောင်းရွာသို့ ပြန်ကြွလာပြီးလျှင် အမရပူရမြို့၏ မြောက်ဖက် ပေါင်းလဲတိုက် အရှင်သီရိမာလာ ထံတွင် ပရိယတ်စာပေပို့ချရင်း တဝါ သီတင်းသုံးတော်မူလေသည်။

၃။ ထို့နောက် ပုဇွန်ချောင်းရွာသို့ ပြန်ကြွလာ၍ မိမိ၏ငယ်ဆရာ ကောဏ္ဍညမထေရ်ထံတွင် စာပေပို့ချ၍ မိဘများကိုလည်း တရားဓမ္မ ဟောပြောပြသကာ ဆရာမိဘများ၏ ကျေးဇူးကို ဆပ်ရင်း နှစ်ဝါ သီတင်းသုံး နေထိုင်လေသည်။

၄။ ၎င်းနောက် မဟာမြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ကြီး၏ အရှေ့ရှားစောင်းတောရ သို့ကြွ၍ ဂုရု-နှစ်ပါးအားထုတ်ကာ တဝါ သီတင်းသုံးတော် မူလေသည်။

၅။ ဝါကျတ်သောအခါ ရှားစောင်းတောရမှ ပြန်ကြွလာ၍ မိမိ၏ ဥပဏ္ဍာယ်ဆရာ ကောဏ္ဍညမထေရ် ကျောင်းတိုက်၏အရှေ့ ဖက် သစ်ကုန်သည်တဦး ဆောက်လုပ်သောကျောင်း၌ တရားမွေ့ လျော်ကာ ကြာမြင့်စွာ သီတင်းသုံးတော် မူလေသည်။

ထိုအခါတွင်-

သဒ္ဓနီတိကျမ်းကိုဖွဲ့ငြမ်းပြု၍-

၁။ ဓာတွတ္ထ ဒိပကကျမ်းနှင့်

၂။ ဓမ္မပဒပါဠိတော် နိဿယသစ်တို့ကို၎င်း၊ ပြည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးတောင်းပန်၍-

၃။ ဝိမတိဝိနောဒနိ ဝိနည်းဋီကာကို တည်းဖြတ်သုတ်သင်ပြင် ဆင်ပြီးလျှင် ဖြစ်ရာ နိဿယသစ်ကို၎င်းရေးသားစီရင်တော် မူလေသည်။

[ထိုအခါတွင် ရဟန်းသိက္ခာ ၁၅-ဝါ ရရှိတော်မူပြီ။]

၆။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာနိဿယသစ်မပြီးမီ ရှမ်းမကားအနီး သရက်ချောင်းတောရ၊ ဒဟပ်ချောင်းတောရ တို့၌ မပြီးပြတ်သေး သော ၎င်းနိဿယသစ်ကိုအပြီးသတ်ရင်း နှစ်ဝါ သီတင်းသုံးတော် မူလေသည်။

၇။ ထိုနောက်ရှေးက တဝါ နေထိုင်ခဲ့ဘူး၍ အားရတင်းတိမ် ခြင်း မရှိသေးဘဲ အာစရိယ မုဋ္ဌိဖြစ်သော-

(က) ဝိနယဖြတ်ထုံးရေးသားနည်း၊

(ခ) စာပေကျမ်းဂန် အမှားအမှန် စိစစ်နည်း၊

(ဂ) ကျင့်ကြံ နေထိုင်နည်း- စသည်တို့ကို ဆရာ့နည်းကျ လက်ထပ်ရုံဆည်းပူးရန် သလုံးဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာထံတွင် တဝါထပ်မံ၍ ပညာရင်နှို့ သောကံစို့တော်မူပြန်သည်။

၈။ အာစရိယ မုဋ္ဌိနည်း ဝိသေသတို့ကို ဆည်းပူးတော်မူပြီး သော် ဇရာဝတီမြစ်အနောက် နိုတောင်မြောက် ယွန်းသော

လင်းလွန်းတောရ၌ ခုရ-နှစ်ပါး အားထုတ်ကာ နှစ်ဝါ သိတင်းသုံး
တော်မူလေသည်။

၆။ ထိုနောက် အရှင်မဟိန္ဒ မထေရ်ကဲ့သို့ ဆွေမျိုးများကို
ချီးမြှောက်ရန် မွေးဖွားရာ ဇာတိဖြစ်သော ဧရာဝတီမြစ် အရှေ့
ဖက် တလုတ်မြို့အပိုင် ပေါက်ခေါင်းရွာသို့ကြွ၍ တဝါ သိတင်း
သုံးတော်မူသည်။

၁၀။ ဝါကျွတ်လျှင် ပလိပ်မြို့တောင်ဖက် ကျောက်အိုးတောရ
သို့ကြွလာ၍ နှစ်ဝါသိတင်းသုံးစဉ်အခါ သာသနာ့ဒါယကာ မဟာ
ကောရာဇ်မင်းမြတ်က စာသင်တပည့် လေးကျိပ်ကျော်နှင့် တကွ
မထေရ်မြတ်အား နိစ္စဘတ်ဆွမ်း လှူဒါန်းဆက်ကပ်တော် မူသည်။

၁၁။ ကျောက်အိုး တောရမှ ခွါ၍ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး
ကောဏ္ဍညချောင်၊ လောကမှန်ကင်းချောင်တို့၌ တဝါစီ နေထိုင်
စဉ် မင်းတုန်းဘုရင် မင်းတရားကြီးက ကျောင်းဆောက်လှူဒါန်း၍
စစ်ကိုင်းမြို့နယ်အတွင်း ဂါမဝါသီ၊ အရညဝါသီ တို့အား ဆုံးမရန်
သာသနာပြုအရာ လွှဲအပ်တော်မူသဖြင့် ဝိနည်းတော်နှင့်မလျော်
သော အရာများကို သုတ်သင်ရန်-

- ၁။ ဒုသာဓိလကထာ၊
- ၂။ သီလာနိသံသကထာ၊
- ၃။ အနုသာသနကထာ၊
- ၄။ အာဝါသိကာစာရကထာ၊
- ၅။ ပစ္စယနိဿဂ္ဂကထာ၊
- ၆။ ပါတိမောက္ခကထာ၊
- ၇။ ဒါယကောဝါဒကထာ၊

ပူသောကကာ ၇-ပါး တရားများကို ဆွတ်ဖျန်းတော် မူ
လေသည်။

(၉)

သင်္ဃဇာနိယ ရာဇတော် အဋ္ဌပုတ္တိ

၁၂။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးမှ ရတနာပူရ အင်းဝမြို့တော်ဟောင်း သို့ကြွ၍ “နမော-ကျောင်းတိုက်ဟောင်း”တွင် ခြောက်လကြာမျှ စာသင်တပည့် လေးကျိပ်ကျော်တို့အား စာပေပို့ချရင်း ခေတ္တ တည်းခိုနေထိုင်စဉ်-

အဟောဂင်္ဂါမြစ်ညာ၌ချမ်းမြေ့စွာနေထိုင်သောမဟာမောဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿမထေရ်ကို ပါဠိပုတ်ပြည်သို့ ဓမ္မာသောက မင်းကြီး ပြန်၍ပင့်သည့်နည်းတူ ပဉ္စမသံဂါယနာတင် ဘဝရှင် မင်းတရား ကြီးသည်လည်း သာသနာအရေးကို မြော်တွေးကာ ဆရာတော် ကို ပြန်၍ပင့်ပြီးလျှင်-

- (က) မင်းလျှင်စောဆရာ သံဃာရာဇာထေရ် တည်နေသည် မှစ၍ သင်္ဃဇာ အမည်တွင်သော ချောင်းကမ်း ထိပ် ဝယ် အဆန်းတကြယ် ခြယ်လယ် ဆောက်လုပ် အပ် သော ကျောင်းတော်ကို တင်လှူတော်မူသည်။
- (ခ) အဂ္ဂဓမ္မာလင်္ကာရကဝိဇေ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇ ဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်ကပ်လှူသည်ကိုလည်း ခံယူတော်မူကာ သင်္ဃဇာဆရာတော် ဟူ၍လည်း ထင်ရှားကျော်စော တော်မူသည်။
- (ဂ) ဝိဝါဒါဓိကရဏ-စသော သာသနာ့ဘေးရန်ကို တွန်း ထွန်ပယ်ရှားတရားဓမ္မိကပြုစိမ့်သောငှါ သုဓမ္မာဆရာ တော်ကြီး အရာကိုလည်း အပ်နှင်းတော်မူသည်။

[မှတ်ချက်။ ။သင်္ဃဇာ ဟူသောပုဒ်၌ စတုတ္ထ (ဆ) အက္ခရာနှင့် သင်္ဃဇာ- တတိယ(ဂ)အက္ခရာနှင့် သင်္ဃဇာ-ဟုအရေးအသားနှစ်မျိုးရှိရာ စတုတ္ထ(ဆ)အက္ခရာနှင့် ရေးသားခြင်းသည် “သံဃဿရာဇာ သင်္ဃဇာ” ဟူသော ပုဒ်အနေအထားကိုကြည့်၍ မင်းလျှင်စော ဆရာ သံဃာရာဇာအတွက် အနတ္တအမည်၊ ဤစတုရာရက္ခကျမ်းပြု ဆရာအတွက် ရုဠိအမည်-ဟုဆိုလျှင် သင့်လျော်သည်ပင်။]

ဤရာတွင် ယင်းဆရာတော် ကိုယ်တိုင် စီရင် ခဲ့သော စတုရာ ရက္ခကျမ်း နိဂုံး၌ “ဂဿာ၊ ရတနာပုတ္တ မဏ္ဍလပြည် နေတည်သာယာ သင်္ဃဇာနှင့်” စသည်ဖြင့်

သင်္ဂဇာဆရာတော်အဋ္ဌပုတ္တိ

(၅)

တတိယအက္ခရာ(၈)နှင့်သာ ရေးသားတော်မူခဲ့ခြင်းကို၎င်း၊ များစွာသော စာပေ တို့၌ တတိယအက္ခရာ(၈)နှင့်သာ သုံးစွဲတော်မူကြသည်ကို၎င်း အထောက်အထား ပြ၍ အန္တတ္ထအမည်နှင့်သင့်အောင် တတိယအက္ခရာ(၈)နှင့် ကြိုလိုပါမူ-

- ၁။ စကားအရာ သင်္ဂဇာဟူသောစကား၊
- ၂။ ဆရာတော်ဘုရား၏စကားပုံနှင့်ဩဝါဒ၊
- ၃။ ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းဂန်များ၊ကိုအမှီသဟဲပြုကာ-
“သင်္ဂဇာနေတိတိသင်္ဂဇာ”
ဟုဝိဂြိုဟ်ပြုသင့်ပေသည်။

အနက်ကား။ ။ယော၊ အကြင်ဆရာတော်သည်။ သင်္ဂါ၊ ကြားနာရသူ ပရိ သတ်အပေါင်းတို့၏စိတ်နှလုံး၌ ငြိကပ်တပ်စွဲ လွန်ကဲနှစ်သက်ခြင်းကို။ ဇာနာတိ၊ ဖြစ် အောင်ဆွဲဆောင်နိုင်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုဆရာတော်သည်။ သင်္ဂဇာ၊ သင်္ဂဇာမည်၏။ [သင်္ဂ-သဒ္ဒါပပဒ၊ ဇန-ဓာတ်၊ ကိပစ္စည်း။]

[ဆရာတော်၏ စကားပုံဟူသမျှနှင့် အဆုံးအမ ဩဝါဒ၊ ပြုစုခဲ့သောကျမ်းစာ များသည် ဖတ်ရှုကြားနာရသူ ပရိသတ်များ၏စိတ်ဓာတ်ကို လွန်ကဲစွာဆွဲဆောင် နိုင်သည်-ဟုလို။]

- ၁။ သင်္ဂါမေဇာယတိ ပဝတ္တတိတိသင်္ဂဇာ၊
  - ၂။ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟံ ဇာနာတိတိ သင်္ဂဇာ၊
- ဤသို့စသည်ဖြင့်အချို့ပြုကြသေး၏။

အနက်ကား

- ၁။ ယော၊ အကြင်ဆရာတော်သည်။ သင်္ဂါမေ၊ ပိဋကတ်ပွဲသဘင် စစ်မြေပြင်၌။ ဇာယတိပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တော်မူတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုဆရာတော်သည်။ သင်္ဂဇာ၊ သင်္ဂဇာမည်၏။
- ၂။ ယော၊ အကြင်ဆရာတော်သည်။ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ထိုက်သူ၊ မချီးမြှောက်ထိုက်သူကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ ကြောင့်။ သော၊ ထိုဆရာတော်သည်။ သင်္ဂဇာ၊ သင်္ဂဇာမည်၏။

၁၃။ ၎င်းသင်္ဂဇာရုံကျောင်းတော်တွင်သာသနာပြုကာ လေး ဝါတိုင်တိုင်သိတင်းသုံးတော်မူစဉ် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးက-
“ဘဝဤကိုယ် ယွင်းယို ပျက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ကိုးကွယ်ပူဇော်စေ”

(ဥ) သင်္ဃာတေရာတော်အဋ္ဌပုတ္တိ

ဟုခွင့်ပြုတော်မူချက်အရ - စိန်တုံးမိဖုရားကြီးသည် ဝဇီရာရုံ တိုက် မင်္ဂလာရတနာ ဘုံစံကျောင်းတော်ကြီးကို နှစ်လိုဝမ်း မြောက်စွာအသစ်ဖန်ဆင်းတည်ထောင်၍ တင်လှူကိုးကွယ်သည် ကိုလည်းခံတော်မူရလေသည်။

ယင်းသောကာလ၌-

ဝိနည်းကံနှင့်အညီ ဝိနည်းမိရ်ဝီဝီ မသတိစရာ လေး ဖြာသောအဂတိတရား မလိုက်စားဘဲ တရားသူကြီးလုပ် ငန်းကို ထူးကဲစွာကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့ရာ-

တနိုင်ငံလုံး အုံးအုံးကြွက်ကြွက် ကောင်းချီးမြှောက်ဆို ကြည်ညို လေးမြတ်ခြင်းကိုခံတော်မူရလေသည်။

၁၄။ ဤသို့ သာသနာတော်မြတ်နှင့် လောက အကျိုးစီးပွား တို့ကိုသည်ပိုးဆောင်ရှက်တော်မူစဉ် သင်္ဃာရာမ၊ ဝဇီရာ ရာမ- နှစ်ဌာန၌ ခြောက်ဝါနှင့်နှင်သီတင်းသုံးတော်မူပြီးလျှင်-

“သူတပါး၏အကျိုး[ပရဟိတ]ကိုသာရှက်ဆောင်ကာ မိမိ၏အကျိုး [အတ္တဟိတ]ကို မရှာမှီးပါက ကြက်သရေ မလျှမ်း လခြမ်းပမာ ချမ်းသာကိုယ်တို့ ယုတ်တုံမြို့အံ့”

ဟုလုံးလုံးသွင်း၍ ဂါမန္တဝါသီကို ရွံ့မုန်း၍ အရညကိုလုံးလုံးစိတ် ညွတ်နေဆဲအခါ သာသနာ့ဒါယကာ မင်းတရားကြီး တောင်းပန် ၍ ရွှေမြို့တော်၏တောင်ဖက်ယိုင်းတက်၊ သာဂရ၊ ရမည်းသင်း- စသောနယ်စွန့်တို့၌ သာသနာ့ဘေးရန်ဟူသမျှကိုသုတ်သင်၍ တန် ခွန်အောင်လံစိုက်ထူတော်မူခဲ့ပြီးလျှင် ရတနာပူရအင်းဝနှင့် ပင်း ယအကြားဝယ် တဖက်ဆွဲရွာငယ်၌ မှီကပ်ခိုဝင်၍-

“သင်္ဃာရာမ၊ ဝဇီရာရာမ နှစ်တိုက်လုံးကို အဆုံးစွန် စွန့်ပစ်၍ တောကျောင်း၌မွေ့လျော်ကာ သူတော်တို့နည်း ရှာမှီးကျင့်ကြံတော့အံ့”

ဟုဆင်ခြင်တော်မူကာ တဖက်ဆွဲရွာကို ဂေါစရဂါမ်ပြု၍ တဝါ-တောရဆောက်တည်တော်မူသည်။

၁၅။ ဝါကျွတ်လတ်သော် ရွှေမြို့တော်သို့ပြန်ကြွတော်မူ၍-

(က) ဓမ္မာစာရိန္ဒာဘိ သီရိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာမိ ရာဇ
ဂုရု တံဆိပ်နာမံ ခံတော်မူသော ဆရာတော်အား
သင်္ဂဏာရာမတိုက်ကို၎င်း၊

(ခ) ပညာသာမိသီရိသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာမိ ရာဇ
ဂုရု တံဆိပ်နာမံ ခံသောဆရာတော်အား ဝဇီရာရာမ
တိုက်ကို၎င်း၊

အသီးသီး လွှဲပြောင်းအပ်နှံတော်မူခဲ့ပြီးလျှင် စစ်ကိုင်းတောင်
ရိုး ကြက်ထောင်ရွာနှင့်မနီးမဝေးသောတောကျောင်း၌ခြောက်ဝါ
သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

(က) ထိုစဉ်အခါ သာသနာ့ဒါယကာ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး
သည် အရံတဆယ်နှင့် ကျောင်းတော်ကြီးကို၎င်း၊

(ခ) သစ်တော အခွန်ဝန်မင်းကလည်း အရှင်ကျောင်းကြီးကို
၎င်း အသီးသီး ဆောက်လုပ်ပြီး တင်လှူသည်ကို ခံယူ
တော်မူရလေသည်။

၁၆။ ၎င်းနောက် တပည့်ကြီးအရှင်ဇဝနအား ကြက်ထောင်
တောရတိုက်ကို လွှဲအပ်တော်မူခဲ့ပြီးလျှင် မင်းကွန်းစေတီတော်
အနီး စမ်းကြီးတောရ၌ တဝါ သီတင်းသုံးတော်မူလေသည်။

၁၇။ ထိုမှခွါသော် စက်တော်ရာကို သွားရောက်ဖူးမျှော်ပြီး
လျှင် အလုံမြို့နယ်အဝင်အပါ ကျောက်ကာရွာအနီး ထန်းဇလုပ်
တောရ၌ တဝါ သီတင်းသုံးတော်မူလေသည်။

၁၈။ ဝါကျွတ်သောအခါ မြင်းခြံမြို့အနီး စမ်းကျတောရသို့
ကြွလာ၍ တဝါ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်အခါ-

(က) သာသနာ့ဒါယကာ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးက နောင်နှင်း
ပေးလှူအပ်သောတပုတ်မြို့ကြီး၏ဦးဖီးနာယကသာသန
ဝိသောဓနအဖြစ်ကိုခံယူတော်မူရသည်။

(၄)

သင်္ဃာတေ အစုပုဂ္ဂိုလ်

(၁) ထိုစဉ်အခါ ဤ စတုရက္ခကျမ်းကို ရေးသားစီရင်
တော်မူခဲ့သည်။

၁၉။ ယင်းသို့နေစဉ် ၁၂၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာ
တင် ဆုရင်မင်းတရားကြီး နတ်ရွာစံလေသော် ထိုနှစ် တန်ဆောင်
မုန်းလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ စုံဆင်းလာခဲ့ပြီး
လျှင် ရွှေတိဂုံစေတီတော် မြတ်ကြီး၏အရှေ့ ကျောင်းတော်ရာခေါ်
သည့် မဟာဓမ္မဒီပိကာရာမတိုက်တွင် တဝါ သီတင်းသုံးတော်
မူစဉ်၊ အလန္တိ ရဟန်းတို့ကိုကဲ့ရဲ့မှုအတွက် တကာ၊ တကာမများ
ဖက်၌ အပြစ်မထိုက်ရန် ရည်သန်တော်မူလျက်-

(က) ဥပါသကောဝါဒစာကိုယ်နှင့် ဋီကာတို့ကို၎င်း၊

(ခ) ကာယပစ္စဝေက္ခဏာကျမ်းကို၎င်း

စီရင်ရေးသားတော် မူခဲ့လေသည်။

၂၀။ ထိုနောက် သာမဏေဘဝက ဖိမိအား အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂါ
ဟကျမ်းကို ပို့ချပေးခဲ့တူး၍ ကျေးဇူးအထူးရှိပေသော ကွမ်းခြံ
ကုန်း အရှေ့ကျောင်း “မေဓာလင်္ကာရ” ဓာရာတော်အားသွား
ရောက်ဖူး ချော်ပြီးလျှင် ကွမ်းခြံကုန်းရွာ၊ မရမ်းရွာတို့မှ တာတ
ထောင်ခန့် ဝေးသော တောကျောင်း၌ မုရုနှစ်ပါး အားထုတ်ကာ
တဝါသီတင်းသုံးတော်မူလေသည်။

၂၁။ ထိုနောက်ပုသိမ်ခရိုင် ဖြူလောင်း၊ ပန်းတနော် စသည်
တို့မှ ပင့်လျှောက်၍ ကြွသွားတော်မူပြီး ဟရားရေအေး တိုက်ကျွေး
တော်မူစဉ် မော်လမြိုင်မြို့နေ တကာ၊ တကာမများ၏ ပင့်တိတ်
လျှောက်ထားချက်အရ မော်လမြိုင်မြို့သို့ ကြွသွားတော် မူပြီးလျှင်
မော်လမြိုင်မြို့ ကျိုဟ်သဗ္ဗာစေတီတော်မှ အရှေ့မြောက် ဒီပိရုံ
ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အနောက်ကျက်ရွာ တာ ၃၀ ခန့်ရှိသော မြေ
နေရာ၌ ဓမ္မဝိလာသိနီ အမည်ရှိသော သိင်္ဂီတော်ကြီးကို ကိုယ်
တိုင်ကြီးမှူး ကြပ်မတ်၍ လက်တော် မူလေသည်။

၂၂။ ထိုစဉ်အခါ ရတနာပုံ နေပြည်တော် ဒုတိယနန်းစံ သီပေါထုရင်မင်းမြတ်သည် ပညာဘိ သီရိသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဝဇီရာရာမ ဆရာတော်ကြီး အား သာသနာ၊ လောက နှစ်ဝအကျိုး ပွားတိုးစေခြင်းငှါ သင်္ဂဇာ ဆရာတော်ဘုရားကို ရတနာပုံ နေပြည်တော်သို့ ပင့်ဆောင်စေ လိုကြောင်းနှင့် လျှောက်ထား တောင်းပန်သည်ဖြစ်၍ ဝဇီရာ ရာမ ဆရာတော် မော်လမြိုင် မြို့တိုင်အောင် လာရောက် ပင့်ဆောင်သ ဖြင့် ရတနာပုံနေပြည်တော်သို့ကြွတော်မူလိုလတ်သော် သာသနာ့ ဒါယကာ မဟာဓမ္မရာဇ်သည် တင့်တယ်စွာ တန်းဆာဆင်အပ် သော သင်္ဘောတော်၊ သမ္ဗန်တော်တို့နှင့် တကွ-

- (က) အာလောကာ ဘိပဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇ ဂုရုတံဆိပ်နာမံခံသော မိဖုရားခေါင်ကြီး ဆရာတော်၊
- (ခ) ဝါယာမဇေ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇ ဂုရုတံဆိပ်နာမံခံသော ရမည်းသင်းမင်းသွီးဆရာတော်၊
- (ဂ) ဝိမလဇေ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု တံဆိပ်နာမံခံသော မင်းခင်းမင်းသွီး ဆရာတော်၊

၎င်းဆရာတော် ၃-ပါးကို အမှူးထား၍-

- (က) လွှတ်တော်စာရေးကြီး မင်းလှသီရိရာဇာ၊
- (ခ) သံတော်ဆင့် မင်းလှမင်းခေါင် ဇေယျသူတို့ကို စေလွှတ် ခွင့်ပိုင် လာရောက်ကြိုဆို ကြလေသည်။

၂၃။ အကြိုအဆို အခြွေအရံ ပရိသတ်နှင့်တကွ ရန်ကုန်မြို့မှ ဆန်တက်ကာ ရတနာပုံနေပြည်တော်သို့ ရောက်တော်မူလျှင်-

- (က) မင်းကျင့်တရား ၁၀-ပါး၊
- (ခ) သင်္ဂဟတရား ၄-ပါး၊
- (ဂ) မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရား ၇-ပါး-စသည် များဖြင့် မင်းတရားအား ဩဝါဒပေး၍ ၂-လခန့် ရပ်တန့်နေတော်မူစဉ်အခါ သီပေါမင်း တရားကြီးက နေပြည်တော်အတွင်း သီတင်းသုံး

(၁) သင်္ဃာတေရာတော်အဋ္ဌပုတ္တိ

နေထိုင်တော် မူပါမည့်အကြောင်း အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထား
တောင်းပန်သော်လည်း-

(က) မင်းဆရာ၏ ဂုဏ်ကိုစုံမက်တော် မမူသည်လည်းတ
ကြောင်း၊

(ခ) အမြော်အမြင် ပညာရှိဖြစ်၍ အရှည်အကြာနေရာ၌
အကျိုးများစွာ မမြင်သည်လည်း တကြောင်း၊

ယင်းသို့ဖြစ်၍ နေပြည်တော်၌ မနေလို၊ နိုင်ငံတော်အတွင်း
တောင်ငူ နယ်စွန် နင်းကြမ်းမြို့၌ နေမည်ဟု မင်းနှင့်မဆန့်ကျင်ရုံ
ပဋိညာဉ်ပေးပြီး ကြွတော်မူလို လတ်သော်-

သီပေါဘုရင် မင်းမြတ်သည် မြင်းခြံမြို့ တိုင်အောင်ပို့စေတော်
မူ၍ အစဉ်အတိုင်း နင်းကြမ်းမြို့သို့ရောက်လျှင်-

(က) လက်ဝဲဝင်းတော်မှူးနှင့်၊

(ခ) မြို့ဝန်မင်းကြီး မဟာမင်းလှ မင်းရဲကျော်သူကို ကြီးကြပ်
ဆောက်လုပ်တင်လှူစေသော မင်္ဂလာကျောင်းတော်၌ တဝါဒီတင်း
တော်မူစဉ် ဘုရင်မင်းမြတ်က ပစ္စည်းလေးပါး၌ မချီ၎် ရအောင်
ရှက်ဆောင်ချီးမြှောက်တော်မူသည်။

၂၄။ ထိုကျောင်းမှ ခွါပြန်သော် ကေတုမတီ- တောင်ငူမြို့၌
“မြတ်စောညီနောင် စေတီတော်”ကို ပူဇော် မှူးမျှော်ရင်း တဝါဒီ
သီတင်းသုံးလျက် တရားပြုကာ ဝိဝါဒါမိ ကရုဏ်း ကို ငြိမ်းစေ
တော်မူ၏။

၂၅။ ထိုမှခွါလျှင်ရွှေကျင်မြို့သို့ရောက် ခရီးထောက်၍ တန့်နား
တော်မူစဉ် ဘုရား ပွင့်တော်မူရာ မဟာဗောဓိပင်ကို သွားရောက်
မှူးမျှော်ရမှုကောင်းလေစွ၊

ဟု ကြံစည်တော်မူပြီးလျှင် ရွှေကျင်မြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွလျက်
သင်္ဘောပေါ်သို့ တက်တော်မူပြီးလျှင် ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် လေး
ရက်နှင့်နှင့် ကူးခတ်၍ ကလကတ္တားမြို့သို့ ရောက်လျှင် စစ်တွေ၊

ရမ်းမြို့၊ သံတွဲမြို့သား ကုန်သည်ပွဲစားတို့ သောင်းသောင်းဖြဖြ ကြို ဆိုကြပြီး သုံးထပ်တိုက်ခံ ကျောင်းတော်ကြီးကို သိတင်းသုံးတော် မူရန် လျှောက်ထားတောင်းပန် တင်လှူကြလေသည်။

ကလကတ္တားမြို့တွင် သုံးရက်နားပြီး မီးရထားနှင့် ဆက်လက် ထွက်ခွါတော်မူရာ ဗုဒ္ဓဂယာသို့ရောက်၍ မဟာဗောဓိပင် မင်းကို နောက်ပါ ရဟန်းရှင်လူနှင့်တကွ ၇-ရက်၊ ၈-ရက်မျှ အားရတင်း တိမ်အောင် ဖူးမျှော်ပြီးနောက် ပြန်ကြွလာ၍ ပုသိမ်မြို့သို့ ရောက် သောအခါမြို့ပေါ်ရှိတကာ၊ တကာမများကလျှောက်ထားတောင်း ပန်၍ နှစ်ဝါတိုင်တိုင် သိတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူလေသည်။

၂၆။ ပုသိမ်မှထွက်ခွါပြန်သော် “စွယ်တော် ဓာတ်တော် ဖူး မျှော်ရန် သီဟိုဠ်ကျွန်းသွားမည်” ဟု ကြံစည်၍ ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွ လာပြီး ၁၂၄၆-ခု တပေါင်းလဆန်း ၅-ရက်နေ့တွင် သင်္ဘောပေါ် ကက်၍ ထွက်ခွါတော်မူရာ ကလကတ္တားမြို့သို့ ရောက်လျှင် ညောင်အုပ်မင်းသား လျှောက်ထားချက်အရ ပါတွင်း ၃-လခန့် ဆိုင်းငံ့၍ သီဟိုဠ်ကျွန်း၏လတင်းများကို စောင့်စားနားထောင်ရင်း ညောင်အုပ်မင်းသား၏ သားတော် နှစ်ယောက်တို့ကို သာသနာ့ တောင်သို့ သွတ်သွင်းချီးမြှင့်၍ သာသနာ့အမွေကို ခံယူစေတော် မူသည်။

၂၇။ ဝါကျွတ်လျှင် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ငတ်မှုတ်ခြင်း ကေးဆိုက် ရောက်နေကြောင်း မကောင်းသတင်း ရောက်လာရကား သီဟိုဠ် ကျွန်းသို့ မသွားတော့ဘဲ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်ကြွလာလျက် အထက် အခါက “မော်လမြိုင်သို့ဖြည့်လည်လာဦးမည်” ဟု ပုဂ္ဂိုလ်တို့ပေး ခဲ့ဘူးသည်အားလျော်စွာ မော်လမြိုင်မြို့နေတပည့်တကာ တကာမ အပေါင်းတို့က သတင်းကောင်းရ၍ လာရောက် ပင့်ဆောင်ကြရာ မော်လမြိုင်သို့ ၁၂၄၇-ခု၊ နတ်ကော်လဆန်း ၅-ရက်နေ့တွင် ကြွ ရောက်၍ကျောက်လှူစာ စေတီတော် တောင်ဖက်အနီး မန်ကျည်း ကောကျင်းတိုက် အနောက်တောင်ဖက်ယွန်းသော ပြေကုတ်

(တ)

သင်္ဂဇာဆရာတော်အဋ္ဌပုတ္တိ

ပေါ်တွင် အလျား ၈၇-တောင်, အနံ ၃၅-တောင်ပမာဏရှိသော အုဋ္ဌကျောင်းကြီးကို တည်ဆောက်လုပ်ဆောင်ကြစဉ် မန်ကျည်း တောကျောင်းတိုက်အတွင်း လည်ပေါ် သုံးဆင့်ရှိသောကျောင်း ဌိ ခေတ္တတည်းခို ဝါဆိုကိန်းအောင်းတော်မူသည်။

လူ့ပြည်ငြီး၍နတ်ထီးပျော်ချိန်..... ကျေးဇူးရှင် သင်္ဂဇာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပြည့်စုံခဲ့ပြီးသော ၂၇- ဌာနတို့၌ ၃၅-ဝါပတ်လုံး “အတ္တဟိတ, ပရဟိတ” သာသနာ့အကျိုး သည်ပိုးရွက်ဆောင်တော်မူပြီး သက်တော် ၇၂-နှစ်ရှိလတ်သော အခါ ၁၂၄၈-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀-ရက်မွန်းလွဲစက်နာရီပြန် ၂-ချက် ၁၅-မိနစ်အချိန် မော်လမြိုင်မြို့ မန်ကျည်းတောကျောင်း တိုက်အတွင်းမှာပင် ဇိဝိတိန္ဒြေ ပြတ်ကြွေစုတေ၍ တုသိတာ နန်းမဟာသို့ လှမ်းကြွကာ စံတော်မူလေသည်။

စေတီတော်ကြီးနှင့် ကမ္မည်းကျောက်စာ..... ပြဆိုခဲ့ပြီး သော ဂုဏ်တော်အပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သင်္ဂဇာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မွေးဖွားတော်မူသည်မှစ၍ ဘဝနတ်ထံပျံ လွန်တော်မူသည့်တိုင်အောင် ကျင့်ဆောင်အားထုတ်ခဲ့သောတော ရောမြို့ပါ အဖြာဖြာသော အကြောင်းအရာများကို နောင်လာ နောက်သား တပည့်တကာ, တကာမများ ထင်ရှားသိစိမ့်သောငှါ မော်လမြိုင်မြို့ ကျိုက်သလ္လာဘုရားအနီးတွင် စေတီတဆူတည်ပြီး လျှင် ၎င်းစေတီတွင်မွေရှင်တော်မြတ် သရီရဓာတ်တို့ကို ဌာပနာ ၍ သင်္ဂဇာဆရာတော်ဘုရားကြီးအလောင်းကို ၎င်းဓာတ်တော် တို့၏အောက်တွင် စီရင်ခမ်းနား မှန်နုရားဖြင့်သီတင်းသုံးစေတော် မူပြီ နောက် ကမ္မည်းကျောက်စာထုကာ ကောင်းစွာစိုက်ထူထား ခဲ့လေသတည်း။

သင်္ဂဇာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
အဋ္ဌပုတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။

နိဒါန်း

အကျဉ်းမျှဖော်ပြပါအံ့

စက္ကဝါဠိနဟုတာဝါဒေဝါလိဂဏ စုမ္ဗိတော။
ဗုဒ္ဓပါဒဗ္ဗုဇောဋ္ဌာတု၊ သီသေဒယာ တိဂန္ဓဇော။ ။

ဟူသောဂါထာဖြင့် တသောင်းသောစကြဝဠာ လောကဓာတ် မှ ယုံဝဲရောက်လာကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာပျားပိတုန်းတို့၏စားသုံး စုတ်နမ်းရာဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓရေကန်သာ၌ ပေါက်ရောက်ပေါ်လင့်လျက် အမွှေးဆုံးပန်းနှစ်ပွင့်ဖြစ်သော ရှင်တော်ဘုရား၏ ခြေတော်အစုံ ကြာပဒုံပန်းသည် စာရေးသူ၏ဦးထိပ်ပြင်၌ သနားသောအားဖြင့် တည်လာပါစေသား.....ဟုအလင်္ကာဂုဏ် ပြောင်မြောက်လှသော တောင့်တချက်အဦးချီသော ညွတ်ကိုင်မှုဖြင့် အစပြု အားသစ် ထားသည့် ဤ“စတုရာရက္ခကျမ်း”၏အကြောင်းရင်းအခြေအနေ နှင့် ကောင်းခြင်းအထွေထွေကို “ခယေစေတုတွင်းကျ” ဟူသည် သို့စုံစေ့စွာရေးသားဖော်ပြရက ကျယ်ဝန်းများပြားလှပေမည်။

သို့သော်လည်း “ဤစတုရာရက္ခကျမ်း”ကို ရေးသားထားပုံမှာ အလွန်ပင်ထင်ရှားပေါ်လွင်လှရကား စုံစေ့သော အဓိပ္ပါယ်ကို အလွယ်နှင့်သိရ၍ တိကျသောအရသာကို ကောင်းစွာခံယူစားသုံး နိုင်ဖွယ်ရှိနေပြီဖြစ်သောကြောင့် ကျယ်ဝန်းစွာ ဖော်ပြရေးသား ခြင်းကိုမပြုမူ၍ အနည်းငယ်မျှသော အကြောင်းရင်းအခြေအနေ နှင့် ကောင်းခြင်းအထွေထွေကိုသာ ရေးသားဖော်ပြရမူကား.....

ကျမ်းအမည်နှင့်အခြင်းအရာ

ဝက္ခာမိ စတုရာရက္ခံ၊ သမ္ပန္နန္ဒဝစနန္ဒယံ။

ဟူသော ဤကျမ်း၏ဝန်ခံချက် ပဋိညာဉ်အရ “စတုရာရက္ခ” အမည်ရှိ၍ “အစောင့်အရှောက်တရားလေးပါး” (ကာကွယ် ရေးဟုရေးသားပါး)ကို ရေးသားဖော်ပြထားသောကျမ်းစာ

(၅)

နိဂါန်း

ထု အဓိပ္ပါယ်ရရာ ထိုကာယကွယ်ရေးတရား လေးပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြရာ၌လည်း ဘုရားဟောတိုက်ရိုက်ဖြစ်သော စကားတရားတော် (သမ္မုဒ္ဓဝစန) များနှင့်ဘုရားဟောနှင့်ညီသော သင့်လျော်သောစကား တရားတော် (သမ္မုဒ္ဓဝစနန္ဒယ) များကိုသာ ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့မြင်သိရှိရပေမည်ဖြစ်ကြောင်း။

ရေးသားသူနှင့် အခါလက်ထက်

ယင်းသို့ ဤအမည်၊ ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားသော ဤကျမ်းကို မူလအစဦး အထူးရေးသားခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်မှာ သာသနာ့ကော်ဝင်၌အလွန်ပင်ထင်ရှားခဲ့သော သင်္ခါရာကော်ဘုရားကြီးဖြစ်၍ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးလက်ထက် ပဒေသရာဇ်ခေတ် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာ အခါလောက်ကဖြစ်လေသည်။

ပေါ်ထွက်ပြီးလျက် တိမ်မြုပ်ချက်

ထိုလက်ထက် ထိုခေတ် ထိုအခါလောက်က ရေးသား၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော ထိုကျမ်းစာမှာ အခါအားလျော်ညီ အဖို့အားအသင့်ကောင်းသဖြင့် အကြောင်းအားလျော်စွာ ထင်ရှားခဲ့၍ ရှင်လူအများ၏လက်တွင် မျက်ရှင်ပတ္တပြားကဲ့သို့ ငှါးငှါးစွင့်စွင့် တင့်တင့်တယ်ကယ်ကြီးရောက်ရှိပေါ်လှောင်၍ ဆင်ယင်သုံးဆောင်ခြင်းကို ခံယူရခဲ့ပါသော်လည်း အခါရွေလျော သင်္ကာမတူ အယူကွဲပြား ဗိမ္မာမင်းတို့လက်ထက် ရောက်သောအချိန်မှာ မူကားညွှန်နစ်သော နပရတ်သို့ အရောင်မဟပ်နိုင်ရှာဘဲ ရှင်လူတို့လက်ထဲမှရှောင်လွှဲကွယ်ပသကဲ့သို့ရှိခဲ့ရချေသည်။

မှန်ပေသည်။ စတုရာရက္ခကျမ်းဟူသောအမည်သည် ရှေးလူကြီးများ၏နုတ်ဖျားတွင်မက ဤအချိန်ထိ ရှိနေဆဲလူကြီးများ၊ စာပေလိုက်စားသောလူရွယ်-လူငယ်များ၏ နုတ်ဖျားတိုင်အောင် ထင်ရှားစွာ ခေါ်ဝေါ်လျက်ရှိနေသေးသော်လည်း ယင်းစတုရာရက္ခ

ကျမ်းစာအုပ်တစ်အုပ်မျှကိုပင်ရသို့ တွေ့မြင်ဖတ်ရှုရသို့ ခဲရင်းထုရကား မိစ္ဆာမင်းများ၏ လက်ထက်အခါ၌မူကား ဤစတုရာရက္ခကျမ်းသည် ရှင်လူရဟန်းတို့လက်ထဲမှ ရှောင်လွှဲကွယ်ပသကဲ့သို့ ရှိခဲ့ရချေသည်ဆိုသည်မှာ မှန်ပေသည်။

ညောင်လေးပင်တောရ ဆရာတော်၏ကြိုးပမ်းချက်

ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ညောင်လေးပင်တောရဆရာတော်အရှင်သည် အလွန်ပင်ဂရုဏာတဖြင့် မိမိရရှိထားသော စတုရာရက္ခကျမ်းစာအုပ်ငယ်တစ်အုပ်ကို မစုတ်မပျက်မီက ကြိုတင်တဆင့်ကူးလျက် အထူးရေးသား သိမ်းဆည်းထားခဲ့လေသည်။

ရှင်းလင်းဖော်ပြရသော် ရာဇဂုရု သွင်းထုခပ်နှိပ် တံဆိပ်တော်ရ သင်္ဂဏဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားသော စတုရာရက္ခကျမ်းစာသည် အကျဉ်း အငယ်တမျိုး၊ အကျယ်အကြီးတမျိုးအားဖြင့် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည့်အနက် အကျဉ်းအငယ်တမျိုးဖြစ်သော စတုရာရက္ခကျမ်းစာအုပ်ငယ်ကို အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆက်သခပ်နှိပ် တံဆိပ်တော်ရ ညောင်လေးပင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တောရွာနေ တပည့်ဒါယကာတဦးထံမှ တွေ့ရှိ ရယူခဲ့ရာလွန်စွာနှစ်သက်လှသဖြင့် ရောက်ရာ အရပ်ဒေသရှိ စာပုံနှိပ်တိုက်၊ စာကြည့်တိုက်၊ စာသင်တိုက်စသော စာပေရှိရာဌာနများ၌ ယင်းစတုရာရက္ခကျမ်းကို စုံစမ်းရှာဖွေ ခဲ့လေသည်။

ကိုယ်တိုင်ရေးကူး လက်ရေးမူ

သို့သော်.....မည်သည့်ဌာနကမှ ရှာမရခဲ့ပေ။ ရရှိထားသော စာအုပ်ငယ်မှာလည်း အရွယ်ရင့်ညောင်း ဇရာထောင်းသကဲ့သို့ ဟောင်းနွမ်းရိဆွေး နေသည့်ပြင် မထင်မရှား မင်အားမကောင်း စာကြောင်းမထွ စာကျစာမှား ပုံနှိပ်မှားတို့ဖြစ်ရာ နောင်ခါပျက်ပြာ တော့မည့်အရေး တွေးမိသည်တကြောင်း၊ ခေတ်ကောင်းသောအခါ၌ ပြန်လည်ဖြန့်ချိလိုက်က ကံထိုက်သူ ရှင်လူအများ သုံး

(န)

နိဒါန်း

စားခံယူ နိုင်မည်တကြောင်း စသောအကြောင်းများကို သက်ညှာ တွေးရှု၍ ပျက်စီးလုနီးသော ထိုစာအုပ်ငယ်မှ သစ်လွင်သော စာရွက်သို့ပြောင်းတင်၍ ကိုယ်တော်တိုင်ပင် ရေးကူးတင်ထားခဲ့ လေသည်။

ထိုသို့ရေးကူး တင်ထားခဲ့ရာ၌ ပုံနှိပ်မှားယွင်းချက် တို့ကိုပါ သုတ်သင်၍သန့်စင်သော စာမူအဖြစ်ရောက်အောင် အားဆောင် ကြိုးပမ်း၍ ရေးကူးတည်းဖြတ် ထားခဲ့လေသည် ဖြစ်ကြောင်း။

ထိုသို့ ရေးကူးပြီးသည့် အဆုံး၌ အောက်ပါ စကားရပ်ကို လည်း ရေးမှတ်ထားတော် မူခဲ့ပြန်လေသည်။

သင်္ဃာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ စတုရာရက္ခကျမ်းကို မြန်မာပြည်ထက်အောက် စာပုံနှိပ်တိုက်၊ ပိဋကတ်တိုက်၊ စာသင်တိုက်တို့၌ စုံစမ်းရှာဖွေရာအစတိုးကွယ်ပျောက် သကဲ့သို့ အစအနမျှမရအောင် ဖြစ်နေရာတွင် စက္ကူညံ့၊ စာလုံးညံ့သော စာအုပ် ဟောင်းတအုပ် အဆင်သင့်ရရှိ၍ ကာလကောင်းသောအခါ စာအုပ်ကောင်းတခု ဖြစ်နိုင်မည်ကို ယုံကြည်အားထားပြီးလျှင် အက္ခရာသတ်ပုံကို သုတ်သင်လျက် အစ အဆုံး ကိုယ်တိုင်ရေးကူး ထားလိုက်သည်။

ရေးကူးလားသူ...ညောင်လေးပင်မြို့ တောရကျောင်းတိုက်
ပဓာန နာယက မထေရ်
၂၀၆၊ ခေါင်-ဆုတ်၊ ၆-၄။

ဤသို့ဖြင့် ဤစတုရာရက္ခ ကျမ်းစာသည်ကား “အနန္တမျိုးမှန် ၍ အဘိုးပြည်တန်သော ကျောက်မျက်ရတနာသည် ထိုထို ဤဤ အလီလီ ရွှေလျှား လွင့်ပါး ပြုတ်တိမ်သဖြင့် အရှိန်အရောင် မပြောင် မလှ မပြုမပွတ်သာသည့်အလား” ဖြစ်နေရာ။

ကြိုးမားလှစွာသော အလိုတော် (မဟာစန္ဒ)
အားသွန်ကြိုးပမ်းချက် (အာရဒ္ဒပီရိတ)
သက်ညှာသနားခြင်း (အနုကမ္မတ ကရုဏာ)

ရှုတော်မူသော ညောင်လေးပင်တောရ နာယက အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မှင်လူအများ အကျိုးပွားနိုင် မည့်အရေးကို တွေးရှုလက်ညှာ၍မင်း၊ အကြောင်းမသင့် တဖြင့်

တပါး ကွဲပြားမြုပ်တိမ်၍ မှေးမှိန်လွင့်ပါး တိမ်ဖုံးသော လ-ရထား
သို့ ရွှေလျားကွယ်ပျောက်သွားလေမည့် အရေးကို တွေးရှု၍၎င်း
ရွှေပြည်တန် နဝရတ်ကို ဇမ္ဗူရာဇ် ရွှေအချပ်၌ စိတပ်ခြယ်ထား
ပြန်သကဲ့သို့ ထင်ရှားသုတ်သင်၍ ပြင်ဆင်ထုတ်ဝေ အရောင်ထွက်
စေခဲ့ပြီဖြစ်လေသည်။

သင်္ဂဇာနှင့်ညောင်လေးပင်

ထို့ကြောင့်ဤကျမ်းကို အသစ်ထပ်မံထုတ်ဝေသော ဤအချိန်၌
စတုရာရက္ခကျမ်းဟူသော ကျောက်မျက်ရတနာကို အကွက်ဖော်
အရောင်ပေး၍ သွေးခဲသူမှာ သင်္ဂဇာဆရာတော် ဖြစ်၍ ရွှေပြား
တွင် ပြန်လည်စိခြယ်ပေးခဲ့သူ အလားမှာ ညောင်လေးပင်
တောရဆရာတော် ဘုရား ဖြစ်လေသည်ဟု ဆိုသင့်သည့်ပြင်-

ဤစတုရာရက္ခကျမ်းသည် ပဒေသရာဇ်ခေတ် ပဉ္စမသင်္ဂါ
ယနာအခါက စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့၍ လူထုခေတ် ဆဋ္ဌသင်္ဂါ
ယနာအခါ၌ပြန်လည်ထွန်းကားလာသည်ဟုလည်း ကောင်းစွာ
ဆိုနိုင်ပါကြောင်း။

ဟံသာဝတီဝိဇ္ဇကတ်ပုံနှိပ်တိုက်

သို့ပြန်လည်ထွန်းကားရန် အရေးကိုလည်း တွေးရှုဆင်ခြင်၍
တွင်တွင်ကြီး ဖြန့်ချိထုတ်ဝေနိုင်သော ရန်ကုန်မြို့ ဟံသာဝတီဝိဇ္ဇ
ကတ်ပုံနှိပ်တိုက်တွင် စက်တင်ပုံနှိပ်၍ ဖြန့်ချိနိုင်ရန် ညောင်လေး
ပင်တောရ ဆရာတော် ဘုရားသည်ပင် မိန့်မှတ်နှင်းအပ်၍ စက်
တင်ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိပေးခဲ့သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

သို့အကြောင်းကြောင့်လည်း ဟံသာဝတီ ဝိဇ္ဇကတ်ပုံနှိပ်တိုက်
သည်နှင်ငံတော်တဝှန်း၌ စတုရာရက္ခကျမ်း ရှိရှိ ထွန်းကားရန်
အရေးကို အလေးဂရုပြုကာ ဆိုဆိုရင်း အဓိပ္ပါယ်စသည်ကုဖြည့်
စွက်ထုတ် သန်ရှင်းစွာ ပုံနှိပ်၍ ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိခဲ့လေပြီ ဖြစ်ပါ
ကြောင်း။

(၈)

နိဒါန်း

ခေတ်အခါနှင့်ထွက်ပေါ်စေရာ

ဤသို့ဖြင့် ပဒေသရာဇ်ခေတ် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာ အခါက သင်္ဂဇာဆရာတော်ဘုရားရေးခဲ့၍လူထုခေတ်ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ အခါတွင် ညောင်လေးပင် တောရဆရာတော် အမွမ်းတင် သုတ်သင်လျက် ဖံသာဝတီဝိဇ္ဇကတ်ပုံနှိပ်တိုက်တွင် စက်တင် ပုံနှိပ်စေကာ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိ၍တဖန်ပြန်လည်ထွန်းကား စေခဲ့သော ဤစတုရကွကျမ်းစာမှာ -

- (၁) ပါဠိဂါထာ၊
- (၂) ၎င်း၏အနက်မြန်မာပြန်၊
- (၃) အဓိပ္ပါယ်ဆိုလိုရင်း၊
- (၄) ရှင်းလင်းချက်အကျယ်၊
- (၅) ဥပမာပုံတသွယ်၊
- (၆) သာဓကပုံထုံးများ၊
- (၇) တိုက်တွန်းချက်ဥပယျာဇဉ်များ-

ဖြင့် အစီအစဉ် သန့်ရှင်း ပြတ်သားစွာဖြင့် အတိအကျ အကန့် အကန့်နှင့် သန့်သန့်ရှင်းရှင်းကြီးမေးသားထားလေသည်ဖြစ်ရာ-

တိုက်တွန်းချက်

အပ္ပမာဒါဝဟံ ဧတံ၊ သောတဗ္ဗံ ဘဝဘိရုဟိ ဟူသော ဤ ကျမ်းစာအစတတိယဂါထာအရ.....ဘဝကိုကြောက်သဖြင့်နိဗ္ဗာန် ရောက်ရေး အားသွေးကြိုးကုတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကိုပြုလုပ်နေ ကြသော ယောဂီများ.....

သဒ္ဓံဗုဒ္ဓေန တေဇေတွာ၊ မာနံမရဏ ဝိန္တယာ စသော ဤ ကျမ်းစာအစ သတ္တမဂါထာအရ -

- (က) အယူမှားကို ကာကွယ်လိုခြား ကာကွယ်ရေးသမားများ၊
- (ခ) ထောင်လွှားမှုကိုပယ်ရှား၍ လူမှုရေးအမျိုးကြဲလိုသူများ၊

- (ဂ) မက်မောမှုကိုပယ်ဖျောက်၍ ဖြေသာဖြေဖျောက်နိုင်လိုသူများ၊
- (ဃ) ပြစ်မှားဖျက်ဆီးမှုကို တွန်းလှန်ပယ်ရှား၍ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရလိုသူများ-

နှင့်များစွာသင့်လျော်ထိုက်တန်လှရာ များစွာသော ဤသို့သော အကျိုးများကို လိုလားကြသူ ရှင်လူဗိုလ်တို့သည် မြိခိုအားထားကိုးကွယ်ရာကျမ်းစာတပါးဟုအားပြုကာ သဒ္ဓါ စေတနာဖြင့်ကောင်းစွာကြည့်ရှုသုံးသပ်၍လိုက်နာကျင့်သုံး အသင့်နှလုံးဖြင့် ယူကျုံးမိကြပါစေသတည်းဟုတိုက်တွန်းမှုဖြင့် အဆုံးသတ်လျက် ဤစတုရာရက္ခ ကျမ်းစာ၏ အကြောင်းရင်း အခြေအနေနှင့် ကောင်းခြင်း အထွေထွေကို အကျဉ်းအမြစ်မျှ ရေးသား တင်ပြလိုက်ရပါသတည်း။

အရှင် ခေမိန္ဒ

ကျောက်ကုန်းတောရ။
 မေဒိနီ ကျောင်းတိုက်။
 ကန်ဘွဲ့-ရန်ကုန်။

စတုရက္ခကုဗျာဓိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဏာမပဋိညာဉ်စသည်

၁-စက္ကဝါဠ နဟုတာ ဂ၊ ဒေဝါလိ ဂဏ စုဗ္ဗိတော။
ဗုဒ္ဓ ပါဒမ္ပုဇော ဌာတု၊ သီသေ ဒယာ တိဂန္ဓဇော။

အနက်။ ။စက္ကဝါဠ နဟုတာဂ ဒေဝါလိ ဂဏစုဗ္ဗိတော၊ စကြဝဠာပေါင်း သောင်းလောကဓာတ် ဖူးလာလတ်သား နတ် နတ်တကာ ဗြဟ္မာအားလုံး ပျားပိတုန်းတို့ စုရုံး ရွှင်လန်း စုတ်နမ်း ရာလည်း ဖြစ်တော်မူသော။ အတိဂန္ဓဇော၊ စကြဝဠာ အနန္တ တိုင် မွှေးကြိုင်ကောင်းမွန် လွန်သောနံ့သာ ဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓပါဒမ္ပုဇော၊ ဘုရားစိန္တေ သီတာရေ၌ ပုံသေရောက်လတ် ကြာမြတ်ပခု ခြေတော်စုံသည်။ မေ၊ ဒွတ္တိံသာကာရ ဇေဂုဗ္ဗစုတ် ကိုယ်ဟုသမုတ် အက္ခန်ပင်၏။ သီသေ၊ ကိုယ်အင်္ဂါတွင် မြတ်ရာ ထားတင် ဦးထိပ်ပြင်၌။ ဒယာ-ဒယာယ၊ ဤသတ္တဝါ ဆင်းရဲစွာကို ငါချေချွတ်မည် မှတ်ရည်သနား ဖြစ်သောအားဖြင့်။ ဌာတု၊ တန် ရပ်သောထွေ တည်နေတော်မူပါလော့။

အနုသန္ဓေ။ ။ကျမ်းပြု ဆရာတို့မည်သည် ကျမ်းမပြုမီ ရှေးအဖို့၌ အန္တရာယ်ကင်းခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်း ဟူသော အကျိုးကိုမြော်ကိုး၍ “ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးခြင်း ရတနတ္ထယ ပဏာမ”ကို ပြုတော်မူရိုး ဓမ္မတာရှိသည်နှင့် အညီ- ဤစတုရကွကျမ်းပြု ဆရာတော် ဘုရားသည်လည်း ရတနတ္ထယ ပဏာမကို ပြုတော်မူလိုသည်အား လျော်စွာ ရှေးဦးအစ၌ ဘုရားရှိခိုးမှုကိုပြုရန် စက္ကဝါဠနယုတာဂ-စသောဂါထာကို မိန့်တော်မူသည်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။စကြဝဠာ အနန္တ တိုင်အောင် မွှေးကြိုင်ကောင်းမွန်၍ ထူးကဲလွန်မြတ်သော နံ့သာဖြစ်တော်မူသဖြင့် စကြဝဠာလောကဓာတ် တိုက်တသောင်းမှ ခ-ညောင်းပူဇော် ဖူးမျှော်လာကြသည့် နတ်ဗြဟ္မာအားလုံး ပျားပိတုန်းတို့ စုရုံးရှင်လန်းစုတ်နင်းရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်အစုံ ကြာပန်သည်တပည့်တော်၏ မြတ်ရာထားတင် ဦးထိုင်အပြင်၌ တန်ရပ်တည်နေတော် မူလှည့်ပါဘုရား။

၂-နန္ဒ စက္ကဝါဠ ဗျူဟ၊ ဂုဏ သန္ဓိစွိတံ ဇိနံ။
 ဝန္ဓေ တပ္ပုဇိတံ ဓမ္မံ၊ တဇ္ဇံ သံဃဉ္စ နိဗ္ဗလံ။ ။

အနက်။ ။နန္ဒစက္ကဝါဠဗျူဟဂုဏသန္ဓိစွိတံ၊ အဆုံးမသတ်သော လောကဓာတ်တိုက် ဆူလှိုက်တက်ညံ ကျော်စောလျှံသော အရဟံ-အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့၏ စုဝေးရာဖြစ်တော်မူသော။ ဇိနံ၊ ဘုရားရှင်ကို၎င်း။ တပ္ပုဇိတံ၊ ထိုဘုရားရှင်ကြည်လင်ကော်ရော်ပူဇော်အပ်တော်မူသော။ ဓမ္မံ၊ မင်္ဂလေးချ၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရိယတ် တရားမြတ်ကို၎င်း။ တဇ္ဇံ-တေဟံဇာတံ၊ ဘုရား၊ တရား ထိုနှစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်ပွားတော်မူသော။ နိဗ္ဗလံ၊ ကိလေသာညစ်ကြေး အမြှေးမရှိ မပြိုကင်းကွာတော်မူသော။ သံဃဉ္စ၊ ပရမတ္ထ၊ သပ္ပုဇိတံ နှစ်ပါးရှိသော သံဃာတော်တို့၎င်း။ ဝန္ဓေ-ဝန္ဓာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဝန္ဓိတော၊ ရှိခိုးပြီး၍။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ပင့်လျှောက်၍ ကြွလာတော်မူသော စကြဝဠာ အနန္တ၌ ဆူလှိုက်တက်ညံ့ ကျော်စောလျှော်ဘိ အရဟံ-အစရှိသော ဂုဏ်တော် အပေါင်းတို့၏စုံဝေးရာ မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ကြည်ဖြူကော်ရော် ပူဇော်အပ်တော်မူသော ပရိယတ် မဂ်-ဒိလ်-နိဗ္ဗာန်တရား ဆယ်ပါးကို၎င်း၊ ဘုရား-တရား ဤနှစ်ပါး ကြောင့် ဖြစ်ပွားပေါ်လာ“ကိလေသာညစ်ကြေး လွန်ကင်းဝေး သည့်”သမ္မုတိသံဃာ-ပရမတ္ထသံဃာ နှစ်ပါး အပေါင်းကို၎င်း ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

၃-ဝက္ခာမိ စတုရာရက္ခံ၊ သမ္မုဒ္ဒ ဝစန န္ဓယံ။
အပ္ပမာဒါဝဟံ ဧတံ၊ သောတ္တပ္ပံ ဘဝဘီရုဟိ။ ။

အနက်။ ။အဟံ၊ ငါသည်။ သမ္မုဒ္ဒ ဝစန န္ဓယံ၊ မြတ်စွာဘုရား စကားတော်နောက် အစဉ်လျှောက်၍ လိုက်တတ်သော။ ဝါ၊ ဘုရားစကားတော်နှင့် သင့်လျော်စွာ ထသော။ အပ္ပမာဒါဝဟံ၊ သတိမပေါ့ မမေ့မလျော့ခြင်းကို ရှုက်ဆောင် တတ်ထသော။ စတုရာရက္ခံ၊ အစောင့်အရှောက် လေးပါးကို ပြဆိုရာဖြစ်သော ကြောင့် “စတုရာရက္ခံ” အမည်ရှိသော ကျမ်းကို။ ဝက္ခာမိ၊ မိန့်ဆို ပေအံ့။ ဧတံ၊ ဤစတုရာရက္ခံကျမ်းကို၊ ဘဝဘီရုဟိ၊ ဘုံသုံးပါးကို ကြောက်အားကြီးသူရှင်၊ လူ၊ ရဟန်းတို့သည်။ သောတ္တပ္ပံ၊ နာအပ်၏။ ဝါ၊ သောတ္တပ္ပံ-သုဥတ္တပ္ပံ၊ ကောင်းစွာနှုတ်သက် ဘတ်၊ ကျက်၊ သရက္ခာယ်အပ်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ရတနာ သုံးပါးကို ရှိခိုးပြီးလျှင် ဘုရားရှင် ဒေ သနာတော်နှင့်သင့်လျော်ညီညွတ်၍ မမေ့မလျော့မှု-အပ္ပမာဒ တရား ကို ရှုက်ဆောင်ဖော်ပြကာ “အစောင့်အရှောက်လေးပါး” ကိုပြ ဆိုရာ “စတုရာရက္ခံ” အမည်ရှိသော ကျမ်းကို မိန့်ဆို ရေးသား ပေအံ့။

ဤစတုရက္ခကျမ်းကို ဘဝသုံးပါး ကြောက်အားကြီးသူ ရှင်၊
လူ၊ ရဟန်းတို့ ကောင်းစွာ နှုတ်တက် ဘတ်၊ ကျက်၊ သရဏ္ဍာယ်
သင့်၏။ [သရဏ္ဍာယ်ကြပါဟူလို။]

၄-ဗုဒ္ဓါနုဿတိ မရဏာ၊ သုဘာ မေတ္တာစ ဘာဝနာ။
အပ္ပမာဒါယ အာရက္ခာ၊ စတသေသာ မာနိတာ သတံ။

အနက်။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဘုရားဂုံဇာတ်ကို အဖန်တလဲလဲ
အောက်မေ့ခြင်း၎င်း။ မရဏာ သုဘာ၊ မရဏဘာဝနာ၊ အသုဘ
ဘာဝနာတို့၎င်း။ မေတ္တာစဘာဝနာ၊ မေတ္တာဘာဝနာ၎င်း။ ဣတိ၊
ဤသို့။ အပ္ပမာဒါယ၊ မမေ့မလျော့ခြင်း၎င်း။ သတံ၊ သူတော်ကောင်း
တို့၏။ အာရက္ခာ၊ အစောင့် အရှောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သတံ၊
သူတော်ကောင်းတို့ကို။ အာရက္ခာ၊ စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်သော။
ဝါ၊ သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ အာရက္ခာ၊ စောင့်ရှောက်
အပ်ကုန်သော။ စတသေသာ၊ လေးပါးသော တရားတို့ကို။ မာနိတာ၊
မြတ်နိုးအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ စတသေသာ၊ လေးပါးကုန်သော။ အာရက္ခာ၊
အစောင့် အရှောက်ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ အပ္ပမာဒါယ၊ မမေ့
မလျော့ ခြင်း၎င်း။ သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ မာနိတာ၊
မြတ်နိုးအပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စတုရက္ခတရား ၄-ပါးကား-

- ၁။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ၊
- ၂။ မရဏသမာပိ ဘာဝနာ၊
- ၃။ အသုဘ ဘာဝနာ၊
- ၄။ မေတ္တာ ဘာဝနာ၊

ဤအစောင့်အရှောက်တရား [ကာကွယ်ရေးတရား] လေးပါး
ကို မေ့လျော့မှု-ပမာဒ တရားကို တိုက်ဖျက်ဖို့ရာ လွန်စွာ မြတ်နိုး
အားကိုးထိုက်သည်။ [အားကိုးကြပါဟူလို။]

၅-ဗုဒ္ဓေါဝါဒံ သရိတွာဝ၊ မစ္စုဗ္ဗိဂ္ဂါ သုခေသိနော။
သီတာ သီတတရံ ယန္တိ၊ သုဘမေတ္တဗ္ဗုသိ-ဌိတာ။ ။

အနက်။ ။ဗုဒ္ဓေါဝါဒံ၊ မရဏသမတိနှင့်စပ်သော ဘုရားရှင်
ဩဝါဒကို။ သရိတွာဝ၊ အောက်မေ့၍သာလျှင်။ မစ္စုဗ္ဗိဂ္ဂါ၊ သေဘေး
ဖြင့် ထိတ်လန့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ မစ္စုဗ္ဗိဂ္ဂါ၊ သေဘေး
ဖြင့် ထိတ်လန့်ကုန်၍။ သုခေသိနော၊ ချမ်းသာကိုရှာကုန်သော သူတို့
သည်။ ဗုဒ္ဓေါဝါဒံ၊ အသုဘကထာ၊ မေတ္တာနှင့်စပ်သော ဘုရားရှင်
အဆုံးအမတော်ကို။ သရိတွာဝ၊ အောက်မေ့၍သာလျှင်။ အသုဘ-
မေတ္တဗ္ဗုသိ၊ အသုဘဘာဝနာ၊ မေတ္တာဘာဝနာရေ၌။ ဌိတာ၊
စိမ်နေကုန်သည်ဖြစ်၍။ သီတာ၊ ယခုမြေ့ကုန်လျက်။ သီတတရံ၊
မြေ့သည်ထက် မြေ့သောနိဗ္ဗာန်သို့။ ယန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထက်သန်သော သဒ္ဓါတရားဖြင့် မရဏသမတိ
နှင့်စပ်သော ဘုရားရှင်အဆုံးအမတော်ကို အောက်မေ့ ဆင်ခြင်
လျက် သေဘေးကိုထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ကာ ချမ်းသာရာ ကိုသာ
ရှာဖွေလိုကြကုန်သောသူတို့သည် အသုဘကထာ၊ မေတ္တာနှင့် စပ်
သော ဘုရားရှင်အဆုံးအမတော်ကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်ကာ အ
သုဘဘာဝနာ၊ မေတ္တာဘာဝနာ ရေ၌ အမြဲစိမ်နေကြပါမူ ဘယ်
အပူဖီးမှမလောင်နိုင်ဘဲ အမြဲမြေ့လျက် မြေ့သည်ထက် မြေ့ရာမှန်
နိဗ္ဗာန်သို့ ကေနရောက်နိုင်ကြပါသည်။

၆-မရဏဂ္ဂိ ဝါရဏဗ္ဗု၊ သဗ္ဗုဒ္ဓဝစနံ ယိဒံ။
ဗဟူ တဒဂ္ဂိ သန္တုတ္တာ၊ သီတာဝါသုံ တဒဗ္ဗုနာ။ ။

အနက်။ ။ဣဒံသဗ္ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားရှင် စကား
တော်သည်။ မရဏဂ္ဂိဝါရဏဗ္ဗု၊ သေခြင်းတည် ဟူသောမိ ကို
တားမြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ရေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒဂ္ဂိ-
သန္တုတ္တာ၊ ထိုသေခြင်း မီးဖြင့်ပူလောင်ကုန်သော။ ဗဟူ၊ များစွာ

သောသူတို့သည်။ တဒမ္မုနာ၊ ထိုဘုရားရှင်စကားတော် တည်းဟူသော ရေဖြင့်။ သီတာဝ၊ မြေကုန်သည်သာလျှင်။ အာသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မရဏသတ်နှင့်စပ်သော ဘုရားရှင်၏စကားတော်သည် သေခြင်းတည်းဟူသော- မီးကို တားမြစ်ငြိမ်းသတ်ကြောင်း ရေနှင့်တူ၏။ သေခြင်းတည်းဟူသော မီးအလောင် အမြိုက်ခံရသော သတ္တဝါအများတို့သည် ထိုဘုရားရှင်၏ စကားတော်တည်းဟူသော မီးသတ်-ရေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းမြေ နိုင်ကြကုန်သည်သာတည်း။

၇-သဒ္ဓံ ဗုဒ္ဓေန တေဇေတွာ၊ မာနံ မရဏစိန္တယာ။
အသုဘာယ ဟနေ ရာဂံ၊ ဒေါသံ မေတ္တာယ ပညဝါ။

အနက်။ ။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသောသူသည်။ ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ခြင်းဖြင့်။ သဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါတရားကို။ တေဇေတွာ၊ ထက်သန်စေ၍။ မရဏစိန္တယာ- မရဏစိန္တာယ၊ သေခြင်းကို ကြံအောက်မေ့ခြင်းဖြင့်။ မာနံ၊ ထောင်လွှားခြင်းမာန်တံခွန်ကို။ ဟနေ၊ ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ အသုဘာယ၊ အသုဘဟုခေါ်ခြင်းဖြင့်။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ ဟနေ၊ ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဖြင့်။ ဒေါသံ၊ ဒေါသကို။ ဟနေ၊ ပယ်ဖျောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပညာရှိသောသူသည်-

- ၁။ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ခြင်းဖြင့် ရတနာသုံးတန်၊ ကံ၊ ကံ ၏အကျိုးကိုယုံကြည်မှု- သဒ္ဓါတရားကို ထက်သန်စေနိုင်၏။ [ယုံကြည်မှု ထက်သန်လျှင် မယုံကြည်မှု-အသဒ္ဓိယတရားလျှင် အရင်းခံရှိသော မှောက်မှားမှု-ဒိဋ္ဌိကိုကာကွယ်နိုင်သည်။]
- ၂။ သေခြင်းကို ကြံအောက်မေ့ခြင်းဖြင့် ထောင်လွှားမောက်မာမှု-မာန်ကိုပယ်ဖျောက်ကာကွယ်နိုင်၏။

၃။ မတင့်မတယ် ရွံစဖွယ်ဟုရှုခြင်းဖြင့် ခင်မင်စုံမက်နှစ်သက် တတ်သောရာဂကို ပယ်ဖျောက်ကာကွယ်နိုင်၏။

၄။ အကျိုးစီးပွား လိုလားမှုမေတ္တာဖြင့် ဖျက်ဆီး ပြစ်မှားမှု- ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်ကာကွယ်နိုင်၏။

[တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိ-ခေါ်နယ်ချဲ့သမားများနှင့်တကွ အဖျက်သမား ဒေါသတို့၏ရန်စွယ်ကို ကာကွယ်နိုင်၏-ဟူလို။]

ပဏာမ-ပဋိညာဉ်စသည်ကိုပြဆိုခင်းပြီး၏။

၁။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ နိဒ္ဒေသ

၁-အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိဇ္ဇန္တိ စရဏပ္ပဒေါ။

သုဂတော သုဂဒေါ သတ္တာ၊ သဗ္ဗညူ ဘဂဝါ ဒမော။

အနက်။ ။ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အရဟံ၊ ကိလေ သာတို့မှပေးကွာတော်မူ၏။ ဝါ၊ ကိလေသာမာန် ကိုယ်တွင်းရန်ကို ညဏ်အရဟတ် ခားဖြင့်ဖြတ်၍ သတ်တော်မူ၏။ ဝါ၊ ဆိတ်ကွယ် ရာ၌ ရံခါတစ်ဆစ် အညစ်အကျူ မကောင်းမှုကိုပြုတော်မူဘတ်။ ဝါ၊ ရထားဟူထ သုံးဘဝ၌ အာသဝ - ဝင်ရိုးဖြင့်ထိုးလျှို၍စွပ်အပ်သော အကွပ်ပမာ ဇရာ, မရဏ မောဟ-ပုံတောင်းဖြင့် မြင့်ညောင်း တာရှည် လှည့်လည်မပျက် စက်နှင့်တူစွာ သံသရာ၏ သင်္ခါရ တည်းဟူသော အကန်များစွာကို မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ကြီးခိုင်လှ ထွေ သီလမြေဝယ် ခြေတော်မီဂိယ တင်းတင်းချ၍ ညဏ်နှိုင်း ချိန် ပုဆိန်လက်နက် သဒ္ဓါလက်ဖြင့် စွဲလျက်ကိုင်ပြီး ဖျက်ဆီးချတ် ဖြတ်တော်မူ၏။ ဝါ၊ လူမင်း, နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းတို့ ဝင်စင်းကော် ရော် ပူဇော်သက္ကာ ကြီးကျယ်စွာကို မဟာနုဘော် ဂုဏ်တေ ဇော်ကြောင့် ခံတော်မူထိုက်၏။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သင်္ခါတ, အသင်္ခါတ ဓမ္မများစွာ လေးသက္ကာကို ဆရာမရှိ မိမိအလျောက် မဖောက်မပြန် အမှန်သိတော်မူပြီ။ ဝါ၊ ရဟံဘဝ တိယာမ၌ မောဟပြင်စွာ အိပ်ပျော်ရာမှ ဘာသာ

လျောက်လျား သူဘဝါးမနိုး မက်တန်ခိုးဖြင့် နိုးကြားတော်မူပြီ။
ဝါ၊ နေရောင်ခြည်ဖြင့် ကြာပန်းပွင့်သို့ အတင့်အတယ် ညှဏ်
ဆယ်ခုအား လေးပါး-ဝေသာ အသာစာ-ဆာ နဝ-ကျေးဇူး အ
ထူးသို့ရောက် လျောက်ပတ်အသင့် ပွင့်တော်မူလေပြီ။

ဝိဇ္ဇာကို၊ ပုဗ္ဗေဒိဝါ အာသဝက္ခယ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဟူသော ဝိဇ္ဇာ
သုံးပါး၊ မနောမယိဒ္ဓိ ဝိပဿနာ ဓာဇ္ဇာတိည-ဟူသော ရှစ်ပါးဝိဇ္ဇာ
ပညာမျက်စိရှိတော်မူ၏။ စရဏပ္ပဒေ၊ သီလသံဝရ၊ ဣဒ္ဓိယ ဂတ္တ၊
ဘောဇနမဗ္ဗည၊ ဇာဂရိယာနုယောဂ၊ သတ္တ-သဒ္ဓမ္မ၊ ဈာန-
စတုတ္ထ-ဟူသောစရဏတဆဲ့ငါး သွားရန်လျောက်ပတ် ခြေတော်
မြတ်လည်းရှိတော်မူ၏။

သုဂတော၊ ဘေးဘုမ်းများစွာ သံသရာမှ ကောင်းရာမှန်ထွ
နိဗ္ဗာနသို့ ကြွတော်မူတတ်၏။ သုဂဒေါ၊ မဟုတ်မမှန် ချစ်ခင်အပ်၊
မချစ်ခင်အပ်၊ ဟုတ်မှန်လျက်ချစ်ခင်အပ်၊ မချစ်ခင်အပ် တည်းဟူ
သော အကျိုးမရှိသောစကားယုတ်လေးခွန်းကိုပယ်၍ ဟုတ်သော
မှန်သော အကျိုးရှိသော သူဘဝါးချစ်အပ်သော စကား၊ မချစ်
အပ်သော စကားဟူသော စကားကောင်း နှစ်ခွန်းကိုသာ ကာလ
ဒေသကိုထောက်၍ လျောက်ပတ်စွာဆိုတော်မူတတ်၏။

သက္ကာ၊ နတ်ယူအပေါင်းကို ကျိုးကြောင်းပြသ ဆုံးမ တတ်
သော ဓာရာဖြစ်တော်မူ၏။ သဗ္ဗညု၊ ဧဗ္ဗယု အပုံ အလုံးစုံကို အကုန်
အစင် ညှဏ်သမ္ပစဉ်ဖြင့် ဖိဖြင်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ ဣဿဂိယ
စသည်တင်ရှာ- ထုန်းခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ဒမော၊
ကံလေသာယာန် ဆိုးညွှန် ခက်ထန်သော သူစိလောမ၊ ခရလောမ၊
အာဇ္ဇာဝက-အစရှိသော သက္ကာဝါကို အာဏာမပြ မွေ-နက်လေး
မြှုပ်ရည်ရွယ်၍ ယဉ်ကျေးအောင်ဆုံးမတော်မူတတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဟူသည် ထုရားဂုဏ်ကို အာရုံ
ပြု၍ အဖန်ဖန်အောက် မေ့ခြင်းတည်း။

အောက်ဗေဒပုံကား

- ၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူ၏။
- ၂။ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို မဖောက် မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။
- ၃။ မြတ်စွာဘုရားသည်ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။
- ၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် စရဏ ၁၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။
- ၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် သင့်သောစကား နှစ်ခွန်းကိုသာ ဆိုတော်မူ၏။
- ၆။ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်၊ လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူ၏။
- ၇။ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော ဥပယုခံတရား ၅-ပါးကို သိတော်မူ၏။
- ၈။ မြတ်စွာဘုရားသည်ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။
- ၉။ မြတ်စွာဘုရားသည် မယဉ်ကျေးသေးသောလူယောကျ်ား၊ နတ်ယောကျ်ား၊ တိရစ္ဆာန်ယောကျ်ား တို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူ၏။

၂-အာရကတ္တာရိဟန္တတ္တာ၊ ပါပါကာရကတောရဟော။
ဟတ စက္ကာရတော ပူဇာ၊ ရဟတ္တာ စာရဟံ နမေ။ ။

အနက်။ ။ အာရကတ္တာ၊ ကိလေသာမှဝေးကွာတော်မူသည် ၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ အရိဟန္တတ္တာ၊ ကိလေသာမာရ် ကိုယ်တွင်းရန်ကို ညဏ်အရဟတ် ဓားဖြင့်ဖြတ်၍ သတ်တော်မူပြီးသောအကြောင်းကြောင့်၎င်း။ ရဟော၊ မမြင်ကြားသာ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌။ ပါပါကာရကတော၊ တစ်စုံတစ်ခု အညစ်အကျူ မကောင်း

မှုကိုပြုတော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာတစက္ကာရ
 တော၊ ရထား၊ ဟူဝေ သုံးဘဝ၌ အာသဝဝင်ရိုးဖြင့် ထိုးလျှို၍စွပ်အပ်
 သော အကွပ်ပမာ ဇရာ၊ မရဏ မောဟသုံတောင်းဖြင့် မြင့်ညောင်း
 တာရှည် လှည့်လည်မပျက် လှည်းဘီးစက်နှင့် လိုက်ဖက်တူစွာ
 သံသရာ၏ သင်္ခါရအစရှိသော အကန့်များစွာကို မဟာဗေဒမိ
 မဏ္ဍိုင်၌ ကြီးခိုင်ထွေထွေ သီလမြေဝယ် ခြေတော်ပိရိယ တင်းတင်း
 ချ၍ ဉာဏ်နှိုင်းချိန် ပုဆိန်လက်နက် သဒ္ဓါလက်ဖြင့် စွဲလျက်ကိုင်ပြီး
 ဖျက်ဆီး ခုတ်ဖြတ်တော်မူပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပူဇာရ
 ဟတ္တာစ၊ လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့ ပပ်စင်းကော်ရော် ပူဇော်
 သက္ကာ ကြီးကျယ်စွာကို မဟာနုဘော် ဂုဏ်တေဇော်ဖြင့် ခံတော်
 မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ အရဟံ၊ အရဟံဟူသည်
 ဂုဏ်အမည်ဖြင့် လှူပြည်နတ်ရပ် နှို့စပ်ဆူဘိ ဗြဟ္မာ ဟိအောင်
 နှို့သိကျော်စောတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။
 နမေ - နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အရဟံဂုဏ်တော် ၅-ပါးကား -

- ၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူ၏။
- ၂။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာမာရ် ကိုယ်တွင်း ရန်ကို ဉာဏ်အရဟတ် ဓားဖြင့်သတ်တော်မူ၏။
- ၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် မကောင်းမှုကို ပြုစရာ မမြင်သာ၊ မကြားသာ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ် ရှိတော်မူ။
- ၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာစက်၏ အကန့်တို့ကို ဖျက်ဆီး တော်မူ၏။
- ၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း တို့၏ ပပ်စင်းကော်ရော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်၏။

[ဤသို့ အရဟံ-ဟူသည် ဂုဏ်ငါးပည်ဖြင့် လှူပြည်နတ်ရပ် နှို့စပ်ဆူဘိ ဗြဟ္မာ ဟိအောင် သိမြင်ကျော်ကြားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး ယုတ်စုံ ဖိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ဟူလို။]

၃-သမုတ္တေ ဇိယ ဂိဟီနံ၊ အနုပုဗ္ဗိကထော ဇိနော။
အဒါယိ ပရမံ တုဋ္ဌိံ၊ သစ္စာနိ ဒဿယံ ဒိဝါ။ ။

အနက်။ ။ ဇိနော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒိဝါ၊ ပုရေဘတ္တ၊ ပစ္ဆာ
ဘတ္တဖြစ်သောနေ့အခါ၌။ ဂိဟီနံ၊ လူဖြစ်သောဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ
တို့အား။ အနုပုဗ္ဗိကထော၊ ဒါနကထာ၊ သီလကထာ၊ သဂ္ဂကထာ၊
ကာမာနိအာဒီနပ၊ နေက္ခမေအာနိသံသဟူသော အစဉ်အတိုင်း
သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူလျက်။ သမုတ္တေဇိယ၊
ထက်သန်စေတော်မူ၍။ သစ္စာနိ၊ ဆွဲခြောက်အနက် လေးချက်သစ္စာ
နက်နဲစွာတို့ကို။ ဒဿယံ-ဒဿယန္တော၊ တိမ်မြုပ်ပယ်ကင်း ရွှေ
လမင်းသို့ လင်းလင်းထင်ပေါ် ပြတော်မူလျက်။ ပရမံတုဋ္ဌိံ၊
သံသရာတွင် တခါတလေမျှ မရစဘူး လွန်ကြူးကဲမိ မဂ်ဖိုလ်ဟူ
သောနှစ်သက်ခြင်းကို။ အဒါယိ၊ ပေးတော်မူပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မြတ်စွာဘုရား၏ နေ့အခါ၌ ဆောင်ရွက်တော်
မူမြဲဖြစ်သော ကိစ္စတော်နှစ်ရပ်ရှိတော်မူ၏။ မှန်၏-

မြတ်စွာဘုရားသည် နေ့အခါဝယ် ဆွမ်းတုဉ်းပေးတော်မမူမီ
နံနက်စောစော မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူမည့် ခ-
ညောင်းပူဇော် ဖူးမျှော်လာကြသော ဒါယကာ- ဒါယိကာမတို့
အား၎င်း၊

ဆွမ်းတုဉ်းပေးတော်မူပြီးနောက် ကျောင်းတော်သို့ပြန်ရောက်
၍ ညနေချင်းအခါတွင် တရားနာရန်ရောက်လာကြသော ဒါယကာ
ဒါယိကာမတို့အား၎င်း၊

- ၁။ အလှူပေးခြင်းနှင့်စပ်သောစကား၊
- ၂။ သီလဆောက်တည်ခြင်းနှင့်စပ်သောစကား၊
- ၃။ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်းနှင့်စပ်သောစကား၊
- ၄။ ကာမဂုဏ်တို့ကို အပြစ်တေးဟု ရှုစေရန်နှင့် စပ်သော
စကား၊

၅။ ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးနှင့် စပ်သော စကား၊

ဤအစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားတို့ကို ဟောကြားတော် မူလျက် တပည့်အပေါင်းတို့၏စိတ်အစဉ်ကို ထက်သန် ရှင်လန်း စေတော်မူကာ နက်နဲလှစွာသော သစ္စာလေးပါး၏အနက် တဆဲ့ ခြောက်ချက်တို့ကို ရှေ့လမ်းကဲ့သို့ ယုံဝင်ထင်ပေါ် ပြုတော်မူ လျက် မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသောနှစ်သက်ခြင်းကိုပေးတော်မူခဲ့ပေ၏။

၄-တိက္ခူနံ ပဌမေ ယာမေ၊ ပါယေသိ အမတာဂဒံ။
ဇာတိခေတ္တာဂ ဒေဝါနံ၊ ကင်္ခိန္နောဒေါ သမဇ္ဈိမေ။

အနက်။ ။သ-သော ဇိနော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဌမေယာမေ၊ ညဉ့်ပဌမယာမိ၌။ တိက္ခူနံ၊ တပည့်သားတော် ရဟန်းတို့အား။ ကင်္ခိန္နောဒေါ၊ ယုံမှားသင်္ကာကို ပယ်ဖြတ်တော် မူလျက်။ အမတာဂဒံ၊ မသေအံ့သောအမြှောက်ဆေးကို။ ပါယေသိ၊ တိုက်ကျွေးတော်မူပြီ။ မဇ္ဈိမေ၊ သန်းခေါင်ယာမိ၌။ ဇာတိခေတ္တာ ဂဒေဝါနံ၊ ဇာတိခေတ်ပေါင်း တိုက်တသောင်းမှ လာကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား။ ကင်္ခိန္နောဒေါ၊ ယုံမှားသင်္ကာကို ပယ်ဖြတ် တော်မူလျက်။ အမတာဂဒံ၊ မသေအံ့သောအမြှောက်ဆေးကို။ ပါ ယေသိ၊ တိုက်ကျွေးတော်မူပြီ။

၅-အာဒေါ ဖလသုခံ ဝေဒိ၊ မဇ္ဈေ သေယျ မကာ ဇိနော။
ဝေနေယျော လောကနံ အန္တေ၊ ပစ္ဆိမေပိ တိဓာ ကတေ။

အနက်။ ။ဇိနော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပစ္ဆိမေပိ၊ နောက်ဆုံးပစ္ဆိမယာမိကိုလည်း။ တိဓာကတေ၊ သုံးမျိုးပြုပြီ သော်။ အာဒေါ၊ အစအဖို့၌။ ဖလသုခံ၊ ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို။ အဝေဒိ၊ နိစားတော်မူပြီ။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်အဖို့၌။ သေယျံ၊ ကေ သရာဇာခြင် နှိပ်စာ လက်ျာနံတောင်းဖြင့် လျှောင်စက်တော်မူ ခြင်းကို။ အကာ၊ ပြုတော်မူပြီ။ အန္တေ၊ အဆုံးအဖို့၌။ ဝေနေယျော

လောကနံ၊ ကျွတ်ထိုက်သမျှ ဝေနေယျအား။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိ ညဏ်မျက်စိဖြင့် ရှုကြည့်တော်မူခြင်းကို။ အကာ၊ ပြုတော်မူလေပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ညဉ့်အခါ၌ ဆောင်ရွက်တော်မူမြဲဖြစ်သော ကံစွဲတို့သည်-

- ၁။ ပုရိမယာမကိစ္စ၊
- ၂။ မဇ္ဈိမယာမကိစ္စ၊
- ၃။ ပစ္ဆိမယာမကိစ္စအားဖြင့် ၃-ပါးရှိကုန်၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင်-
  - ၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် နေဝင်ပြီးခါစ ပုရိမယာမ၌ တပည့်သားရဟန်းတို့အား ယုံမှားသင်္ကာကံ ပယ်ဖျောက်တော်မူကာ မသေရာမှန် ပြည်နိဗ္ဗာန် အမြှောက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးတော်မူ၏။
  - ၂။ မဇ္ဈိမဖြစ်သော သန်းခေါင်ယာမအခါ၌ ဇာတိခေတ်ပေါင်းတိုက်တသောင်းမှ လာကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား ယုံမှားသင်္ကာကံ ပယ်ဖျောက်ကာ တခါသောက်က သေပေါက်ငြိမ်းစေ အမြှောက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးတော်မူ၏။
  - ၃။ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ပစ္ဆိမယာမကိုမူကား သုံးဖျိ၊ သုံးစုပြုတော်မူပြီးသော်-

- (က) အစအဖို့၌ ဖလသမာပတ် ချမ်းသာကို ခံစားကာ အနားယူတော်မူ၏။
- (ခ) အလယ်အဖို့၌ ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်းပမာ လကျာနံ တောင်းဖြင့် လျောင်းစက်တော်မူ၏။
- (ဂ) နောက်ဆုံးအဖို့၌ ကျွတ်ထိုက်သောသူ များစိတ်လူတို့အား ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိအရပ်အနက် ဗုဒ္ဓစက္ခု- ညဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်တော်မူ၏။

၆-ခေဒံ အဂဏယံ နာထော၊ ပဉ္စ ဗုဒ္ဓကဟံ ဝဟံ။

သတ္ထသိဒ္ဓေါ ပရတ္ထံဝ၊ ဗျာဝဇော သုမဟာဒယော။ ။

အနက်။ ။သတ္ထသိဒ္ဓေါ ကိုယ်တော်အကျိုးစီးပွား ပြီး
တော်မူပြီသော။ နာထော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သုမဟာဒယော၊
အလွန်ကြီးမားသောမဟာကရုဏာရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ပရတ္ထံဝ၊
သူတပါးအကျိုးစီးပွားအလို့ငှါ သာလျှင်။ ခေဒံ၊ ကိုယ်တော်၏ ပင်
ပန်းခြင်းကို။ အဂဏယံ-အဂဏယန္တော၊ ရေတွက်တော်မူဘဲ။
ပဉ္စဗုဒ္ဓကဟံ၊ ပုရောဟိတိစ္စ၊ ပစ္ဆိမာတ္တိကိစ္စ၊ ပုရိမယာမကိစ္စ၊
မဉ္ဇိမယာမကိစ္စ၊ ပစ္ဆိမယာမကိစ္စ-ဟူသော ငါးပါးသော ဗုဒ္ဓကိစ္စ
အပေါင်းကို။ ဝဟံ-ဝဟန္တော၊ မနေမနား အားထုတ်ရှက်ဆောင်
တော်မူလျက်။ ပရတ္ထံဝ၊ သူတပါးအကျိုးကိုသာလျှင်။ ဗျာဝဇော၊
အားထုတ်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကိုယ်တော်၏ အကျိုးစီးပွား ပြီးစီးပြည့်စုံ
တော်မူပြီးဖြစ်၍ နတ်လူတို့၏အားထားရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ
ဘုရားသည် ဝေနေယျအများတို့အား ကျောသား၊ ရင်သားမခွဲ
ခြားဘဲ အလွန်ကြီးမားသော ကရုဏာတော်သခင် ဖြစ်တော်မူ၍
သူတပါးအကျိုးကိုဆောင်ရွက်ရာမှာပင်ပန်းစွာသည်ဟု ရေတွက်
တော်မူဘဲ မိမိ၏ဗုဒ္ဓကိစ္စငါးရပ်ကို ရှက်ဆောင်တော်မူရင်း
ပင် လူရှင်အများ သူတပါးတို့၏အကျိုးကိုလဲ ယှဉ်တွဲ၍ ဆောင်
ရွက်တော်မူ၏။

၇-စကံမိတ္တာ နိသိဒိတ္တာ၊ ရတ္ထိံ ဒိပဉ္စ ဈာယိတုံ။

သုဝိတုံ မဇ္ဈယာမေဝ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခုန မောဝဒိ။ ။

အနက်။ ။ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘိက္ခုနံ၊ တပည့်
သားတော်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အား။ ရတ္ထိံ၊ သန်းခေါင်ယာမိမှ
တပည့်သော ညဉ့်ဦးယာမိ၊ နိ-သောဟိယာမိပတ်လုံး၎င်း။ ဒိပဉ္စ၊
ဟန္တပတ်လုံး၎င်း။ စကံမိတ္တာ၊ စင်္ကြံသွား၍။ နိသိဒိတ္တာ၊ ထိုင်၍။

ဈာယိတုံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ရှုခြင်းငှါ။ မဏ္ဍိယာမေဝ၊ သန်းခေါင်
ယာမ်၌သာလျှင်။ သုပိတုံ၊ အိပ်ခြင်းငှါ။ ဩဝဒိ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့် ရဟန်းတို့အား
သန်းခေါင်းယာမ်ကို ချန်လှပ်၍ ညဉ့်ဦးယာမ်နှင့် မိုးသောက်ယာမ်
ပတ်လုံး၎င်း၊ တနေ့ပတ်လုံး၎င်း အညောင်းပြေငြား စကြိုသွား၍
ဖြစ်စေ၊ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေထိုင်နေ၍ဖြစ်စေ အထွေထွေသော ဘာဝ
နာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းအားထုတ်၍ သန်းခေါင်ယာမ် တခု၌သာ
မျှတရုံအိပ်စက်ကြရန် ဆုံးမတော်မူ၏။

၈-နာလ မာလသိတုံ တဿ၊ မဟာဝီရဿ သာသနေ။
ပမာဒါယ မုနိန္ဒဿ၊ ကတညူ သာဓု သမ္ပတော။ ။

အနက်။ ။ ကတညူ၊ သူ့ကျေးဇူးကို သိတတ်သော။ သာဓု
သမ္ပတော၊ သူတော်ကောင်းဟု သမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်။
မုနိန္ဒဿ၊ ရဟန်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော။ မဟာဝီရဿ၊
ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော။ တဿနာထဿ၊ ထိုဘုရားရှင်၏။
သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ အာလသိတုံ၊ ပျင်းရိ၍ နေခြင်းငှါ။
ပမာဒါယ၊ မေ့လျော့၍နေခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မသင့်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ကတညူတာ-မင်္ဂလာ တရားတော်အရ-သူ့
ကျေးဇူးကိုသိတတ်သဖြင့် သူတော်ကောင်းဟု သမုတ်အပ်သော
ရဟန်းသည် ရဟန်းတို့ကို စိုးပိုင်၍ ကြီးခိုင်သော လုံ့လနှင့် ပြည့်
ဝစုံလင် ဘုရားရှင်သာသနာတော်မြတ်၌ လှည့်ပတ်သွားလာ စား
သောက်ကာဖြင့် နှစ်ဖြာသော ဓူရတို့၌ လုံ့လကင်းဘိ ပျင်းရိလက်
ခံ မကျက်အံ့နိုင် မှိုင်တွေငေးမော့ မေ့လျော့၍နေခြင်းငှါ မသင့်ပါ
တကား။

၉-အနညာတဿ ဥာတာယ၊ အပတ္တဿစ ပတ္တိယာ။
အာရဘေတုံဝ နော ယုတ္တော၊ အပ္ပမတ္တော ရဟောဂတော။ ။

အနက်။ ။အနုညာတဿ၊ မသိသေးသော လက္ခဏာရေး သုံးပါးကို။ ဉာတဿ၊ သိခြင်းငှါ၎င်း။ အပတ္တဿ၊ မရောက်သေးသောဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိသို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ၎င်း။ ရဟောဂတော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့။ အာရဘောတုံဝ၊ အားထုတ်ခြင်းငှါသာလျှင်။ နော၊ ငါတို့အား။ ယုတ္တော၊ သင့်ပေ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။တိုင်းပြည်တစ်ခုစီ စိတ်အစဉ်မှာ အမြဲပင် သောင်းကျန်း၍နေသော ကိလေသာ လူကြမ်းတို့၏ ဟော့ရမ်းပုံ အဖြာဖြာကို လက္ခဏာရေး သုံးပါးတည်းဟူသော ဗိုလ်ခပင်းတို့နှင့် အတင်းငေါက်ခါ အလင်းရောင် ပေါက်လာ စေခြင်းငှါ၎င်း၊ ထိုဤခုံပေါက် တောမျောက်ပမာ လွန်စွာရှုပ်ထွေး မယဉ်ကျေးသေးသော စိတ်ဓာတ်ကို သမာဓိဘာဝနာ ကြိမ်တပြာဖြင့် နှိမ်ခါ နှိမ်ခါ လိမ္မာယဉ်ကျေး လာစေခြင်းငှါ၎င်း နား မျက်စိ မရှုပ်မပွေ့ မြိုင်ဝနေချဉ်းကပ်လျက် မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်း ငှါသာလျှင် ငါတို့တထွေ သင့်လျော်ပေတော့၏။

၁၀-အာရဗ္ဘထ နိက္ကမထ၊ ယုဇ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ။
 ရနာထ မစ္စုနော သေနံ၊ နဠာဂါရံဝ ကုဇ္ဇရော။ ။

အနက်။ ။ဘိက္ခဝေ၊သံသရာညွှန်ဘေးအလွန်ကို ကြောက်ရွံ့လေ့ရှိသော ရဟန်းတို့။ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ ငါဘုရား၏ အဆုံးအမတော်၌။ အာရဗ္ဘထ၊ အားထုတ်ကုန်လေ့။ နိက္ကမထ၊ ပျင်းရိခြင်းမှ နှိပ်နင်းထွက်မြောက်ကုန်လေ့။ ယုဇ္ဇထ၊ အားကုန်သွန်၍ အလွန်ကြိုးပမ်းကြကုန်လေ့။ ကုဇ္ဇရော၊ဆင်ပြောင်ကြီးသည်။နဠာဂါရံ၊ ကျူအိမ်ကို။ ရနာတိဇ္ဇဝ၊ နင်းချိုးသကဲ့သို့။ မစ္စုနော၊ သေမင်း၏။ သေနံ၊ စစ်သည်များစွာ ကိလေသာကို။ ရနာထ၊ ချိုးဖဲ့ပျက်ဆီးကုန်လေ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သံသရာညွှန်အိုင်တွင်း၌ ကျုံ့နစ်မှာကြောက်ရွံ့ကြကုန်သော ချစ်သား ရဟန်းတို့.....ငါဘုရား၏ ဆုံးမဟော

ကြားတော်မူသည့် တရားတော် တည်းဟူသော ယာဉ်ရထား၌ ဝိရိယ-စက်မောင်းတင်ကာ အပြင်းအားနှင့် အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ ပျင်းရိခြင်းရန်သူကို အောင်လံထူကာ နှိပ်နင်း၍ အတင်းရုန်းထွက်ကြကုန်လော့၊ အားကုန်သွန်၍ အလွန်ကြိုးပမ်း ကြကုန်လော့။

ဥပမာကား။ ။ ခွန်အားပြည့်ဖီး ဆင်ပြောင် ကြီးသည် ကျ။ ထရံအိမ်ဆွေးအိုကို မှန်မှန်ညှက်ကြေ နင်းချေလေဘိ သကဲ့သို့ သေမင်း၏ စစ်သည်တော်ဖြစ်သော လောဘစသော ကိလေသာ အပေါင်းကို သုတ်သင်ခါတွက် ချိုးဖဲ့ ဖျက်ဆီးကြကုန်လော့။

၁၁-ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဟိဿတိ။
ပဟာယ ဇာတိ သံသာရံ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ။

အနက်။ ။ ယောဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်း၌။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့။ ဝိဟိဿတိ၊ မှီ၍နေလတ္တံ့။ သောဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဇာတိ-သံသာရံ၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းရှိသော သံသရာကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ဝါ၊ ဒုက္ခဿန္တံ၊ ဒုက္ခငြိမ်းခြင်းကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါဘုရား၏ သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်း-ဟူသော သာသနာတော်မြတ်ကြီး၌ မမေ့မလျော့သော သတိတရားကို လက်ကိုင်ထားကာ မှီတင်းနေထိုင်သော ရဟန်းသည် အမိဝမ်းခေါင်း၌ကျဉ်းမြောင်းကြပ်တဲသန္ဓေစွဲ၍နေရခြင်းစသော သံသရာဘေးဒဏ်ကို အမှန်ပယ်စွန့်၍ အလွန်အလွန် ဆင်းရဲစွာသော အနိ၊ နာ၊ သေရေး ဒုက္ခဘေးတို့၏ ငြိမ်းရောမှန် ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ ကေနရောက်နိုင်ကြကုန်လတ္တံ့။

[၁၀-၁၁-ဂါထာ နှစ်ပုဒ်ကား ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် တိုက်တွန်းဆုံးမသြဝါဒပေးတော်မူခဲ့သော “သာမုက္ကံသိက” ဥယျောဇန ဂါထာတည်း။]

၁၂-ဣတိ ဥယျောဇနံ မှာကံ၊ မုတ္တဿ မုတ္တိယာ သရံ။
နယုတ္တောဝ ပမာဒါယ၊ မဟာဒယဿ သတ္ထုနော။

အနက်။ ။မုတ္တဿ၊ သံသရာမှ လွတ်တော်မူပြီးသော။ မဟာဒယဿ၊ ကြီးသော ကရုဏာရှိတော်မူသော။ သတ္ထုနော၊ ဘုရားရှင်၏။ အမှာကံ၊ ငါတို့အား။ မုတ္တိယာ၊ သံသရာမှ လွတ်ခြင်းငှါ။ ဣတိဥယျောဇနံ၊ ဤသို့တိုက်တွန်းတော်မူခြင်းကို။ သရံ-သရန္တော၊ အောက်မေ့လျက်။ ပမာဒါယ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့နေခြင်းငှါ။ နယုတ္တောဝ၊ မသင့်သည်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သံသရာ ဝဲဂယက်မှ ဖဲထွက် လွတ်မြောက်တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍ သံသရာတလ္လားမှာ မျောပါး၍ နေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့အား ကြီးမားသော သနားခြင်း ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ငါတို့တထွေ သံသရာ ဝဋ်ပွေမှ ကျွတ်လွတ်စေရန် အတန်တန်ပြညွှန်း တိုက်တွန်းတော် မူချက်ကို လေးနက်စွာ အောက်မေ့ဆင်ခြင်မိကြပါမူ မေ့လျော့ ပေါ့တန်စွာ နေထိုင်ခြင်းငှါ မသင့်လျော်တော့ပါတကား။

၁၃-သုတ္တေန ဒုဗ္ဗိကက္ကေန၊ အကိစ္စ ကရဏေနဝါ။
မောဃ ကာလက္ခယော မန္တော၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကထံကရေ။

အနက်။ ။သုတ္တေန၊ တလွန့်လွန့် အိပ်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဒုဗ္ဗိကက္ကေန၊ မကောင်းသည်ကို ကြံသဖြင့်၎င်း။ အကိစ္စကရဏေန-ဝါ၊ ကိစ္စမဟုတ်သည်ကို အမှုမရှိသဖြင့်၎င်း။ မောဃကာလက္ခယော၊ အချည်းနှီးကာလကုန်သော။ မန္တော၊ ပညာနဲ့ သောရဟန်းသည်။ ဒုက္ခဿန္တံ၊ ဒုက္ခငြိမ်းခြင်းကို။ ကထံကရေ၊ အဘယ်သို့ပြုနိုင်အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ၁။ အချိန်ရှိခိုက် လုံ့လမစိုက်ဘဲ နှစ်ခြိုက်ပျော်ရွှင်အိပ်ခြင်းကိုသာချံမင်ခြင်း၊

၂။ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းသော အကြံအစည်ကို သာ ကြံစည်ခြင်း၊

၃။ မဂ်၊ ဖိုလ်ရောက်ကြောင်း မဟုတ်သော ဗာဟိရ် အလုပ်ကို သာ နှစ်သက်စွာ ပြုလုပ်နေခြင်းတို့ဖြင့် အချိန်ကိုလစ်ဟင်း စေကာ သဘာဝ အမှန်ကို သိနိုင်ရန် ဉာဏ်မရှိသော ရဟန်းသည် ဒုက္ခငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်တာသို့ အဘယ်မှာ တက် လှမ်း နိုင်ပါအံ့နည်း။

၁၄- အာကာသံ စက္ကဝါဠု၊ သတ္တာ ဗုဒ္ဓဂုဏာ ပိစ။
အနန္တာနာမ စတ္တာရော၊ ပရိစ္ဆေဒေါ နဝိဇ္ဇတိ။ ။

အနက်။ ။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်အနန္တ၎င်း။ စက္ကဝါဠု၊ စကြဝဠာအနန္တ၎င်း။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါအနန္တ၎င်း။ ဗုဒ္ဓဂုဏာပိစ၊ ဘုရားဂုဏ်တော်အနန္တ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနန္တာနာမ၊ အနန္တ တို့မည်သည်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့တည်း။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ အနန္တတရားတို့သည်ကား-

၁။ ကောင်းကင်၊

၂။ စကြဝဠာ၊

၃။ သတ္တဝါ၊

၄။ ဘုရားဂုဏ်တော်အားဖြင့် လေးပါးရှိ၏။ ထိုလေး ပါးတို့ကို ဤရွှေ့ဤမျှ ဂဏန်းချလျက် ရေတွက်ပိုင်းခြား ခြင်းငှါမစွမ်းနိုင်ချေ။

၁၅- ယထာပိ နာ မာကာသံ၊ အင်္ဂုလရဇ္ဇုယဋ္ဌိဘိ။
မိနေတုံ နေဝ သက္ကောတိ၊ ဧဝံ ကေနစိ တဂ္ဂုဏံ။ ။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသော။

အနက်။ ။ နာ၊ တစ်ခု တစ်ခု ဝတ္ထုမရှိသော။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်ကို။ အင်္ဂုလရဇ္ဇုယဋ္ဌိဘိ၊ လက်သစ်ကြိုးတာတို့ဖြင့်။

မိနေတုံ၊ နှိုင်းယှဉ်တိုင်းယွှာခြင်းငှါ။ နေဝသက္ကောတိယထာ၊ မတတ်နိုင်ရာသကဲ့သို့။ ဇဝံတထာ၊ ထိုအတူ။ တဂ္ဂုဏံ၊ ထိုဘုရားရှင်ဂုဏ်တော်ကို။ ကေနုစိ၊ တစုံတခုဖြင့်။ မိနေတုံ၊ နှိုင်းယှဉ်တိုင်းယွှာခြင်းငှါ။ နေဝသက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်သာလျှင်ကတည်း။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ နိဒ္ဒေသော၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသပြီး၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဥပမာသည်ကား-

ကောင်းကင်ကို လက်သစ် ပေကြိုးတို့ဖြင့် နှိုင်းယှဉ် တိုင်းတာခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာ သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဘုရားရှင်ဂုဏ်တော်ကိုလည်း တစုံတခုသော အရာဝတ္ထုဖြင့် နှိုင်းယှဉ် တိုင်းတာခြင်းငှါ မတတ်နိုင် သည်သာတည်း။

ဗုဒ္ဓါ နုဿတိ ဘာဝနာ၏ အာနိသင်

ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ဘုရားရှင်ဂုဏ်တော်၌ သက်ဝင်၍ “အရဟံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ” စသည်ဖြင့် မဆုတ်မနစ် ကြိမ်ဖန်များစွာ အောက်မေ့လတ်သည်ရှိသော် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ နှိပ်စက်သောစိတ် မဖြစ်နိုင်ဘဲ ဂုဏ်တော်၌ စွဲမြဲဖြောင့်မတ်သော စိတ်ဖြစ်ကာ မဏ္ဍိမသမထ နိမိတ်လမ်းကြောင်း ဖြောင့်တန်း စိုက်စိုက်စိတ်ပြုံးဝင်လျက်ရှိလေ၏။ ထိုအခါ ရာဂစသည် မနှိပ်စက်နိုင်သဖြင့် နိဝရဏကင်းကွာ၍ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ အင်္ဂါငါးပါးရှိသော ဥပစာရဈာန်ကို ရလေ၏။

[ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာသည် ဥပစာရဈာန်ကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်သည်။]

အပ္ပနာဈာန်ကိုကား မဖြစ်စေနိုင်ချေ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော်-

- ၁။ ဂုဏ်တော် တခုသည်ပင် ပရမတ်ဖြစ်၍ နက်နဲလှသဖြင့် ရေနက်ရာတွင် လှေနှစ်သကဲ့သို့ သမထဘာဝနာစိတ် ရပ်တည်၍ မရနိုင်သောကြောင့်၎င်း၊

၂။ များလှသော ဂုဏ်တော်တို့ကို အောက်မေ့ ခြင်းဖြင့်
စုပ်စုပ် နစ်နစ် သက်ဝင်ယုံကြည် ရသောကြောင့်၎င်း
အပ္ပနာဈာန် မဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ရမည်။

ဆိုရာတွင်။ ။ ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာကို အားထုတ်သော
သူသည် အောက်ပါအကျိုးအာနိသင်များကို ရရှိနိုင်လေသည်။

- ၁။ ဘုရားရှင်၌ရိုသေခြင်းများ၏။
- ၂။ တုပ်ဝပ်ကျိုးနွံခြင်းများ၏။
- ၃။ သဒ္ဓါ, သတိ, ပညာပြန့်ပြော၏။
- ၄။ ကုသိုလ်ပုည ပြန့်ပြော၏။
- ၅။ ဝီတိ, ပါမောဇ္ဇာများ၏။
- ၆။ ဘေးငယ်, ဘေးကြီး သည်းခံနိုင်၏။
- ၇။ ဒုက္ခကို မညည်းတွား။
- ၈။ ဘုရားနှင့်အတူတကွ ငါနေရသည်ဟု အမှတ်သညာ များ
စွာဖြစ်၏။
- ၉။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ စွဲနေကိန်းအောင်းရာ ဤကိုယ်
ခန္ဓာသည် စေတီအိမ်နှင့်တူ၏။
- ၁၀။ ပူဇော်ခြင်းငှါထိုက်၏။
- ၁၁။ ဘုရားအဖြစ်၌ စိတ်ညွတ်ခြင်းများ၏။
- ၁၂။ ဒုစရိုက်ဝတ္ထုလွန်ကျူးစရာကြီးလျှင် ဘုရားရှင်မြင်ရသည့်
အသွင် ဟိရိ, ဩတ္တပ္ပ ဝင်ပေ၏။
- ၁၃။ ထိုဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဥပစာရ ဈာန်သမာဓိ၌တည်၍ ဝိပဿနာ
ပွားလျှင် မဂ်, ဖိုလ်ရ၏။
- ၁၄။ မရလျှင် သုဂတိ ဘဝသာ လားရာရှိ၏။

ထိုအာနိသင်တို့ကိုတစ်စိတ်တစ်ဒေသထင်ရှားစေဦးအံ့

၁။ မိဖုရားစောလုံဝတ္ထု။ ။ သာသနာတော် ၁၇၉၉ - ခုနှစ်
မြောက်တွင် ပုဂံပြည်မင်းပြုသော နရသီဟပတေ့မင်း၏ မိဖုရား

ငယ် စောလုံသည် မင်းကြီးစားတော်ဝယ် ဆေးထည့်သဖြင့် မင်းကြီးသိ၍ စစ်မေးသောအခါ၌—

ဟယ်.. ပန်းပွတ်သည်မြေး နွေအခါရေဖျန်း ကစားရာတွင် မောင်းမငယ်ကို နှုတ်ထည့်၍ အများရှေ့တွင် အဝတ်အစား ဦးဆံ ရွမ်းရွမ်းစွတ်အောင် ရေပက်စေရသလော နင့်ကိုငါ နှလုံးထောင့်၍ ကြံသည်ဟုဆို၏။

မင်းကြီးသည်ပန်းပဲသည်တထောင်ခေါ်၍ သံကျပ်စင်ပြုလုပ်ပြီးလျှင် ကျပ်တင်ရမည်ဟု အမိန့်ချ၏။ စောလုံသည် သံကျပ်စင်မပြီးမီ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သီတင်း သီသ ဆောက်တည်၍ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို နာယူကာ ရတနာသုံးပါးဂုဏ် အာရုံပြု၍ နေ့ညဉ့် မပြတ် ပုတီးစိပ်၏။

သံကျပ်စင်ပြီးသောအခါ ဒီဗုရားစောလုံသည် ဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ကာ ပုတီးလက်စွဲလျက် သံကျပ်စင် ရဲရဲပေါ်သို့ တက်လေသော် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မီးငြိမ်း၏။ ထိုနောက်မှ “ငါသည်တခဏချင်း မီးကျွမ်း၍ ပျောက်စေသော” ဟုပတ္တနာပြုသောအခါမှ မီးကျွမ်းသတတ်။

ထိုမှတပါး-

၂။ မဟာကပ္ပိနမင်းကြီးများ။ ။ဂုဏ်တော် ဆင်ခြင်လျက် မြစ်သုံးတန် မြင်းစီးကူးနိုင်ကြ၏။

၃။ အနော်ဇာဒေဝီတို့။ ။ဂုဏ်တော် ဆင်ခြင်လျက်မြစ်သုံးတန်ရ ထားစီးကူးနိုင်ကြ၏။

၄။ အစိရဝတီမြစ်၌။ ။လူတယောက် ဂုဏ်တော် ဆင်ခြင်လျက် ခြေဖြင့်သာလျှောက်ကူးနိုင်၏။

၅။ အနာထပိဏ် သူဌေးကြီး။ ။ဂုဏ်တော် ဆင်ခြင်လျက် သန်းခေါင်ကျော်ဘုရားဖူးအသွား ကိုပင်ရောင် ထွန်းလင်း

၏။ သုသာန်ရောက်၍ ဂုဏ်တော် မဆင်ခြင် မိသောအခါ ကိုယ်
ရောင်ကွယ်သွားသဖြင့် ထိတ်လန့်၍နောက်ဆုတ်ရာ နတ်တဦးက—

“သူဌေးကြီး……ဆင်တသိန်း၊ မြင်း တသိန်း၊ ရထား
တသိန်း၊ ပတ္တမြား နားခောင်းကိုယ်စီဖြင့် သတို့သိမ်းတ
သိန်း၊ ဤသိန်းလေးသိန်းရခြင်းသည် ဘုရားဖူးသွားသူ၏
ခြေတလှမ်းကို ၁၆-စိတ် ၁၆-ကြိမ် ပြုလျှင် တစိတ်မျှ
လောက်မထိုက်တန်သေး”

ဟု ဘုရားဖူးသွားခြင်းအကျိုးကို ပြောပြသောအခါသဒ္ဓါဟုန်
ရဲရင့်စွာ ရှေ့ဆောင်သောအားဖြင့် ဘုရားထံအရောက်သွား၍အစ
စွာဘုရားဖူးရသောအကြိမ်၌ပင် သူဌေးကြီး သောတာပန်တည်
လေ၏။ သိန်းလေးသိန်းအဘယ်မှာ ယှဉ်နိုင်တော့အံ့နည်း။

[ထို့ကြောင့်အာနုဘော်ကြီးမားသော ဗုဒ္ဓါနုဿတိကို မတွန့်
မဆုတ် ဖန်ဖန်အားထုတ်ရာ၏။]

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကိုပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

၂-မရဏသတိနိဒ္ဒေသ

၁-မရဏသတိ မိစ္ဆန္တော၊ တာဝ ဗုဒ္ဓဝစော သုဏ။
အဝိက္ခိတ္တေန စိတ္တေန၊ သမ္ပုဒ္ဓ ၀စနံ ဟိဒံ။ ။

အနက်။ ။ မရဏသတိ၊ မရဏသတိကို။ မိစ္ဆန္တော၊
အလိုရှိသောသူသည်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဗုဒ္ဓဝစော၊ ဘုရားရှင်
စကားတော်ကို။ အဝိက္ခိတ္တေန၊ မပျံလွင့်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်
ဖြင့်။ သုဏ၊ နာလော့။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား။ သမ္ပုဒ္ဓ ၀စနံဟိ၊
မြတ်စွာဘုရားရှင်စကားတော်သက်သက်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မရဏသတိဟူသည် သေခြင်းကို အောက်
မေ့ခြင်းတည်း။ မရဏသတိ ဘာဝနာကို ကောင်းစွာ ပွားများ
အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရား စကား

တော်ကို မပျံ့မလွင့် ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော စိတ်ဖြင့် နာယူ
ဦးလော့၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်
အစစ်ဖြစ်ပေ၏။

၂-အနိမိတ္တ မနညာတံ၊ မစ္စာနံ ဣဓ ဇီဝိတံ။

ကသိရဇ္ဇ ပရိတ္တဇ္ဇ၊ တဇ္ဇ ဒုက္ခေန သံယုတံ။ ။

အနက်။ ။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ မစ္စာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဇီဝိတံ၊
အသက်ဇီဝိန်သည်။ အနိမိတ္တံ၊ မှတ်စရာ နှိုင်းယှဉ်စရာမရှိ။ အနု
ညာတံ၊ သိစရာအကြောင်းမရှိ။ ကသိရဇ္ဇ၊ ပြုငြင်သည်လည်း။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရိတ္တဇ္ဇ၊ အနည်းငယ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ တဇ္ဇ၊ ထိုပြုငြင်နည်းပါးသော အသက်ဇီဝိန်သည်လည်း။
ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲနှင့်။ သံယုတံ၊ ရောနှော၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤလောက၌ သတ္တဝါတို့၏ အသက်ခေါ်သည့်
ဇီဝိတိန္ဒြေသည် မှတ်သားလောက်အောင် နှိုင်းယှဉ်ပြစရာ အကောင်
အထည်မရှိ။ သိစရာအကြောင်းကင်းမဲ့၍ တိုတောင်း ပြုငြင်လှ
သည့်ပြင် ပူပင်စရာမရှိ ပကတိ ချမ်းသာသော သဘော မျိုးသာ
မဟုတ်သေးဘဲ စိုးရိမ်ပူဆွေး ပိုကြွေး ရခြင်းစသော ဆင်းရဲခြင်း
သဘောမျိုးနှင့် ရောနှောဆက်ဆံ၍နေပေ၏။

၃-န ဟိ သော ပက္ကမော အတ္ထိ၊ ယေန ဇာတာ နမိယျရေ။

ဇရမ္ဗိ ပတွာ မရဏံ၊ ဧဝံဓမ္မာ ဟိ ပါဏိနော။ ။

အနက်။ ။ ယေနဥပက္ကမေန၊ အကြင်လုံ့လဖြင့်။ ဇာတာ၊
မွေးဖွားသော သတ္တဝါတို့သည်။ နမိယျရေ၊ မသေကုန်။ သော
ဥပက္ကမော၊ ထိုမသေအောင်ပြုကြောင်းဖြစ်သော လုံ့လသည်။ န
အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဇရမ္ဗိ၊ အိုခြင်းသို့လည်း။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ မရဏံ၊
သေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ပါဏိနော၊ သတ္တဝါ
တို့သည်။ ဧဝံဓမ္မာဟိ၊ ဤသို့သေခြင်း သဘောရှိကုန်သည်သာလျှင်
ဟည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မွေးဖွားလာသောသတ္တဝါ ဟူသမျှတို့သည် အသက်မသေ အမြဲနေရအောင် ကြံဆောင်ပြုပြင်နိုင်သော အင်း အိုင်၊ မန္တရား၊ ဆေး ဝါး၊ ပယောဂ၊ လုံ့လ၊ ပညာတယ်မှာမှ မရှိနိုင်၊ “အိုပြီးလျှင်သေကြရမည်” ဟူသော သတ္တဝါတို့၏ သဘော တံ ထွာ ဓမ္မဘာအတိုင်းသာ ဖြစ်ရရှာကုန်၏။

၄-ဗလာန မိဝ ပက္ကာနံ၊ ပါတော ပတနတော ဘယံ။
ဧဝံ ဇာတာန မစ္စာနံ၊ နိစ္စံ မရဏ တော ဘယံ။ ။

အနက်။ ။ပက္ကာနံ၊ မှည့်ရွမ်းကုန်သော။ ဗလာနံ၊ သစ်သီး တို့အား။ ပါတော၊ နံနက်အခါ၌။ ပတနတော၊ ကြွေကျခြင်း ကြောင့်။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ဟောတိဇ္ဇဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံတ ထာ၊ ထိုအတူ။ ဇာတာနံ၊ မွေးဖွားကုန်သော။ မစ္စာနံ၊ သတ္တဝါ တို့အား။ မရဏတော၊ သေခြင်းကြောင့်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဘယံ၊ ဘေး သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မှည့်ရွမ်း ကုန်ပြီးသော သစ်သီး ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့သည် နံနက်အခါဝယ် ကြောက်ဖွယ်လိလိ ကြွေ ကျရသော ဘေးကြီးရှိသကဲ့ သို့သာလျှင် မွေးဖွား လာသော သတ္တဝါမှန်သမျှတို့အားလည်း မချိုမယွင်း သေခြင်းဘေးရန် မြဲမြံ ခိုင်ခံ့၏။

၅-ယထာပိ ကုမ္ဘကာရဿ၊ ကတာ မတ္တိကဘာဇနာ။
သဗ္ဗေ ဘေဒပရိယန္တာ၊ ဧဝံ မစ္စာန ဇိဝိတံ။ ။

အနက်။ ။ကုမ္ဘကာရဿ၊ အိုးထိန်းသည်၏။ ဝါ၊ အိုးထိန်း သည်သည်။ ကတာ၊ ပြုလုပ်သမျှကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ငယ်ငယ် ကြီးကြီး ဖုတ်ပြီးအစိမ်း ခပ်သိမ်းကုန်သော။ မတ္တိကဘာဇနာ၊ မြေ အိုးမြေခွက်တို့သည်။ ဘေဒပရိယန္တာယထာ၊ ကဲ့ခြင်းအဆုံးရှိကုန် သကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအတူ။ မစ္စာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဇိဝိတံ၊ အသက်သည်။ ဘေဒပရိယန္တံ၊ ပျက်စီးခြင်းအဆုံးရှိ၏။

H.245.4 [ဟံသာပတိမှ]

အဓိပ္ပါယ်။ ။အိုးထိန်းသည်တို့ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်သော မြေခွက်မြေအိုး အမျိုးမျိုးတို့မှာ ကွဲခြင်းသာအဆုံးရှိကုန် သကဲ့သို့ ထိုအတူ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ အသက်သည်လည်း ကုန်ဆုံးပျက်စီးခြင်းသာ အဆုံးရှိ၏။

၆-ဒဟရာစ မဟန္တာစ၊ ယေဗာလာ ယေစ ပဏ္ဍိတာ။
သဗ္ဗေ မစ္စုဝသံ ယန္တိ၊ သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယနာ။

အနက်။ ။ဒဟရာစ၊ ငယ်သောသူတို့သည်၎င်း။ မဟန္တာစ၊ ကြီးသောသူတို့သည်၎င်း။ ယေဗာလာစ၊ အကြင်မိက်သော သူတို့သည်၎င်း။ ယေစပဏ္ဍိတာ၊ အကြင်ပညာရှိသော သူတို့ သည်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည်။ မစ္စုဝသံ၊ သေမင်း အလိုသို့။ ယန္တိ၊ လိုက်ရကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့ သည်။ မစ္စုပရာယနာ၊ သေမင်းနောက်သို့ လိုက်ရကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ငယ်သော သူတို့သည်၎င်း၊ ကြီးသောသူတို့ သည်၎င်း၊ မိက်သောသူတို့သည်၎င်း၊ ပညာရှိသော သူတို့သည် ၎င်း ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် သေမင်း၏အလိုနိုင်ငံသို့မငြင်းဆန် သာ လိုက်ပါရကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည် သေမင်းနောက် သို့ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်ရရှာကုန်၏။

၇-တေသံ မစ္စုပရေတာနံ၊ ဂစ္ဆတံ ပရလောကတော။
နပိတာ တာယတေ ပုတ္တံ၊ ဣတိဝါပန ဣတကေ။

အနက်။ ။မစ္စုပရေတာနံ၊ သေမင်းနှိပ်စက် ကုန်သည်ဖြစ် ၍။ ပရလောကတော၊ တမလွန်လောကသို့။ ဂစ္ဆတံ၊ သွားရကုန် သော။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ ပိတာ၊ မိဘသည်။ ပုတ္တံ၊ သား သို့ကို။ နတာယတေ၊ မကယ်ဆယ်နိုင်။ ဣတိဝါပန၊ ဆွေမျိုးသား ချင်းသည်လည်း။ ဣတကေ၊ ဆွေမျိုးတပါးတို့ကို။ နတာယတေ၊ မကယ်ဆယ်နိုင်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။သေမင်းနှိပ်စက်မှုကြောင့် တမလွန်လောက သို့သွားရောက်ရသော သတ္တဝါတို့အား [တောင်မင်းက မြောက် မင်းကိုမကယ်နိုင်] ဆိုသည့်အလား မိဘများကလည်း သားသမီးကို မကယ်နိုင်၊ ဆွေမျိုးများကလည်း တခြားသော ဆွေမျိုးကိုမကယ် နိုင်ချေ။

၈-ပေက္ခတညေဝ ဉ္ဇတီနံ၊ ပဿ လာလပ္ပတံ ပုထု။
ဧကမေကောဝ မစ္စာနံ၊ ဂေါ ဝဇ္ဈောဝိယ နိယျတိ။

အနက်။ ။ဉ္ဇတီနံ၊ ဆွေမျိုးသားချင်း တို့သည်။ ပုထု၊ ပင်ပန်းကြီးစွာ။ လာလပ္ပတံ၊ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်လျက်။ ပေက္ခ တညေဝ၊ ရှုကြည့်ကုန်စဉ်ပင်လျှင်။ မစ္စာနံ၊ သတ္တဝါတို့တွင်။ ဧကမေ ကောဝ၊ တယောက်တယောက် ချင်းကိုသာလျှင်။ ဂေါဝဇ္ဈောဝိ ယ၊ သတ်အံ့သောနွားကဲ့သို့။ နိယျတိ၊ သေးမင်း ယူဆောင်သည် ကို။ ပဿ၊ ရှုပါလော့။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ချစ်လှစွာသော ဆွေမျိုး သားချင်းတို့ ပင်ပန်း ကြီးစွာငိုကြွေးမည်တမ်းကာ ကြည့်ရှုနေကြစဉ်မှာပင် သတ်မည့် နွားကို နွားသတ်ရုံသို့ ဆွဲသွားသလို သတ္တဝါတွေ အထဲမှ တ ယောက်ပြီး တယောက် သေမင်းယူဆောင်သွားသည်ကို ရှုပါ လော့။

၉-ဧဝ မဟ္တာဟတော လောကော၊ မစ္စုနာစ ဇရာယစ။
တသ္မာ ဓိရာ နသောစန္ဒိ၊ ဝိဒိတွာ လောက ပရိယာယံ။

အနက်။ ။မစ္စုနာစ၊ သေခြင်းသည်၎င်း။ ဇရာယစ၊ အိုခြင်း သည်၎င်း။ လောကော၊ တလောကလုံးကို။ ဧဝမဟ္တာဟတော၊ သို့စင်ရက်ရက် နှိပ်စက်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓိရာ၊ ပညာ ရှိတို့သည်။ လောကပရိယာယံ၊ လောက၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသ ဘောက်။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ နသောစန္ဒိ၊ မရိုးရိမ်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အိုခြင်းတရား၊ သေခြင်း တရား တို့သည် တလောကလုံးကို သို့စင်ကလောက် မထောက်မညွှာ နှိပ်စက်လေသောကြောင့် ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိတို့သည် လောက၏ ဖောက်ပြန်ပုံသဘောကို နက်နဲစွာသိသဖြင့် စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးခြင်းမပြုကြကုန်။

၁၀-အညေပိ ပဿ ဂမနေ၊ ယထာ ကမ္မုပဂေ နရေ။
မစ္စုနော ဝသမာဂမ္မ၊ ဖန္ဒန္တေဝိဓ ပါဏိနော။

အနက်။ ။ယထာကမ္မုပဂေ၊ ကံအားလျော်စွာ ကပ်ကုန်လျက်။ ဂမနေ၊ ဘဝတပါး ပြောင်းသွားရကုန်သော။ အညေပိနရေ၊ တပါးသောသူတို့ကိုလည်း။ ပဿ၊ ရှုလော့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ မစ္စုနော၊ သေးမင်း၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ အာဂမ္မ၊ လိုက်ရ၍။ ပါဏိနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဖန္ဒန္တေဝိ၊ တုန်တုန် လှုပ်လှုပ် ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ကံအားလျော်စွာ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားရသော သူတပါးတို့ကိုလည်း သေချာစေ့ငုကြည့်ရှုပါလော့၊ ဤလောက၌ သေမင်း၏အလို နိုင်ငံသို့ မငြင်းဆန်သာ လိုက်ပါရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ကြောက်ရွံ့သော အား တုန်လှုပ်ချောက်ချားကြကုန်သည်သာလျှင်ကတည်း။

၁၁-ယေန ယေနဟိ မညန္တိ၊
တတောတဿ ဟိ အညထာ။
ဧတာဒိသော ဝိနာဘာဝေါ၊
ပဿ လောကဿ ပရိယာယန္တိ။ ။
[သဗ္ဗ သုတ္တေ ဝုတ္တံ။]

အနက်။ ။ယေနယေနဟိ၊ အကြင်အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင်။ မညန္တိ၊ မှတ်ထင်ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုမှတ်ထင်သော သူအား။ တတော၊ ထိုမှတ်ထင်သည်မှ။ အညထာဟိ၊ တပါးသော

အခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇောဒိသော၊ ဤသို့
သဘောရှိသော။ ဝိနာဘာဝေါ၊ ကွေကွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ လောကဿ၊ လောက၏။ ပရိယာယံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။
ပဿ၊ ရှုပါလော့။ ။ဣတိဣဒံ၊ ဤစကားကို။ သဗ္ဗသုတ္တေ၊ သဗ္ဗ
သုတ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဘုရားဟောတော်မူပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ပစ္စည်းဥစ္စာ ရတနာရွှေငွေ သား၊ သွေး တွေနှင့်
မကွေမကွင်းဘဲ အမြဲနေရလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်သောသူအားထင်
တိုင်းမဖြစ်ဘဲ မလွဲသာ လွဲသာ ခွဲခွါရကုန်၏။ လောက၏ ဖောက်
ပြန်ပုံကို အကုန်အစင် မြင်အောင် ရှုပါလော့ဟု သဗ္ဗ သုတ်တွင်
ဘုရားရှင်ဟောတော်မူ၏။

၁၂-ယထာပိ သေလာ ဝိပုလော၊
နဘံ အာဟာစ ပဗ္ဗတာ။
သမန္တာ အနုပရိ ယေယျံ၊
နိပ္ပေါထေန္တာ စတုဒ္ဓိသာ။ ။

၁၃-ဧဝံ ဇရာစ မစ္စုစ၊
အဓိဝတ္တန္တိ ပါဏိနေ။
ခတ္တိယေ ပြာဟ္မဏေ ဝေသေ၊
သုဒ္ဓေ စဏ္ဍာလ ပက္ကယေ။
နကိဉ္စိ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊
သဗ္ဗမေဝါ ဘိမဒ္ဓတိ။ ။

အနက်။ ။နဘံ၊ မိန့်တိတ်သို့။ အာဟာစ၊ ထိ၍။ ဝိပုလော၊
တည်ကုန်သော။ သေလာ၊ ကျောက်အတိပြီးကုန်သော။ ဝိပုလော၊
ကြီးကျယ်ကုန်သော။ ပဗ္ဗတာ၊ တောင်တို့သည်။ စတုဒ္ဓိသာ၊ အ
ရပ်လေးမျက်နှာ မြို့ရွာနိဂုံးတို့ကို။ နိပ္ပေါထေန္တာ၊ မှန်မှန်ညွှန်
ညွှန် ကြိတ်ကုန်လျက်။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အနုပရိ
ယေယျံ၊ ယထာပိ၊ လိမ့်၍လာကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအတူ။

ဇရာစ၊ အိုခြင်းသည်၎င်း။ မစ္ဆာစ၊ သေခြင်းသည်၎င်း။ ပါဏိနော၊
 သတ္တဝါတို့ကို။ အဓိဝတ္တန္တိ၊ နှိပ်စက်ကုန်၏။ ခတ္တိယော၊ ရေမြေ
 သနင်းမင်းတို့ကို၎င်း။ ပြာဟ္မဇော၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို၎င်း။ ဝေသော၊
 ကုန်သည်တို့ကို၎င်း။ သုဒ္ဓော၊ သူဆင်းရဲတို့ကို၎င်း။ စဏ္ဍာလပက္ကု
 သော၊ ခွန်းစဏ္ဍား ပန်းမျိုက်သွန်တို့ကို၎င်း။ အဓိဝတ္တန္တိ၊ နှိပ်စက်
 ကုန်၏။ ကိဗ္ဗိ၊ တစုံတယောက်ကိုမျှ။ နပရိဝဇ္ဇေတိ၊ မရှောင်
 မကြဉ်။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံကိုသာလျှင်။ အဘိမဒ္ဒတိ၊ နှိပ်နင်း၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ချမ်းသာလှစေတတ် အလွန်ကြီးကျယ်မြင့်လွန်း
 လှစွာသော ကျောက်တောင်ကြီးတို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာ မြို့
 ရွာနိဂုံးတို့ကိုအကုန်ချေမှုန်းလျက် ထက်ဝန်းကျင်မှလိမ့်၍လာကုန်
 သကဲ့သို့ ထိုအတူအိုခြင်း၊ သေခြင်းတို့သည်လည်းသတ္တဝါအား
 လုံးကိုခြေမှုန်းနှိပ်စက်ကုန်၏။ မင်းပုဏ္ဏားနှင့် ဆင်းရဲသား၊ ကုန်
 သည်၊ တလီခွန်းစဏ္ဍား၊ ပန်းမျိုက်သွန်များကို တယောက်မျှ မ
 ရှောင်ကွင်းဘဲ အကုန်လုံးချေမှုန်းနှိပ်နင်း၏။

၁၄-န တတ္ထ ဟတ္ထိ နံ ဘုမ္မိန ရထာနံ နပတ္တိယာ။
 န စာပိ မန္တယုဒ္ဓေန၊ သက္ကာ ဇေတုံ ဓနေနဝါ။ ။

အနက်။ ။ တတ္ထ၊ ထိုသေမင်းနှိပ်စက်ရာ၌။ ဟတ္ထိနံ၊ ဆင်
 တို့၏။ ဘုမ္မိ၊ သွားရာသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ရထာနံ၊ ရထားတို့
 ဖြင့်။ ဘုမ္မိ၊ အောင်ရာသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပတ္တိယာ၊ ခြေ
 သည်ဖြင့်။ ဘုမ္မိ၊ အောင်ရာသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ မန္တယုဒ္ဓေန၊
 မန္တရားစုတ်၍ စစ်ထိုးခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဓနေနဝါ၊ ဥစ္စာတန်ဆိုးလက်
 ဆောင်ထိုးခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဇေတုံ၊ အောင်ခြင်း၌။ နစာပိသက္ကာ၊
 မတတ်နိုင်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထိုသို့သေမင်းနှိပ်စက်ရာ၌ ဆင်တပ်၊ မြင်းတပ်၊
 ရထားတပ်၊ ခြေလျှင်တပ်အားဖြင့် လေးပါးသော စစ်ဗျူဟာဖြင့်
 ခင်းကာ ထိုးစစ်ဆင်၍ တိုက်ခိုက်ပါသော်လည်း မအောင်မြင်နိုင်။

အင်းအိုင်၊ ဆေးဝါး၊ မန္တရားစုတ်၍တိုက်ခြင်း ဥစ္စာတန်ဆိုး လက်
ဆောင်ထိုးခြင်းဖြင့်လည်းမအောင်မြင်နိုင်ချေ။

၁၅-တသ္မာဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊

သမ္ပဿံ အတ္ထ မတ္တနော။

ဗုဒ္ဓေ ဓမ္မေ စ သံဃေစ၊

ဓိရော သဒ္ဓံ နိဝေသယေ။ ။

အနက်။ ။ တသ္မာဟိ၊ ထိုသို့သေမင်းကို မအောင်နိုင်သော
ကြောင့်သာလျှင်။ ဓိရော၊ မြဲမြံတည်ကြည်သော။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာ
ရှိသော။ အတ္တနောအတ္ထံ၊ ကိုယ်ကျိုးကိုယ်စီးပွားကို။ သမ္ပဿံ၊
သမ္ပဿန္တော၊ ကောင်းစွာမြင်သော။ ပေါသော၊ ယောက်ျားသည်။
ဗုဒ္ဓေစ၊ ဘုရား၌၎င်း။ ဓမ္မေစ၊ တရား၌၎င်း။ သံဃေစ၊ သံဃာ၌
၎င်း။ သဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါတရားကို။ နိဝေသယေ၊ သွင်းထားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထိုသို့ သေမင်းကို ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မအောင်
နိုင်လေသောကြောင့် မြဲမြံတည်ကြည်သော ပညာရှိ၍ မိမိအကျိုး
ကို ရှုယ်ကိုးမြော်မြင်တတ်သောယောက်ျားသည် ဘုရား၊ တရား၊
သံဃာ ရတနာ သုံးပါးအပေါ်၌ ယုံကြည်မှု-သဒ္ဓါတရားကို သွင်း
ထားရာ၏။

၁၆-ယော ဓမ္မစာရီ ကာယေန၊ ဝါစာယ ဥဒ စေတသာ။

ဣဇေဝနံ ပသံသန္တိ၊ ပစ္စသဂ္ဂေ ပမောဒတိတိ။ ။

[ပဗ္ဗတူ ပမ သုတ္တေ ဝတ္တံ။]

အနက်။ ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်
၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း။ ဥဒ၊ ထိုမြို့တုံ။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်
၎င်း။ ဓမ္မစာရီ၊ တရားကိုကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နံ၊ ထိုသူ
ကို။ ဣဇေဝ၊ ဤဘဝကပင်လျှင်။ ပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းကုန်၏။ ပစ္စ၊
တမလွန်ဘဝ၌။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ ပမောဒတိ၊ မွေ့လျော်၏။
ဣတိဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ပဗ္ဗတူပမသုတ္တေ၊ ပဗ္ဗတူပမသုတ်၌။ ဝတ္တံ၊
ဘုရားဟောတော်မူပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးသုံးပါးတို့ဖြင့် တရားတော် အတိုင်း ကျင့်ကြံနေထိုင်သောသူကို ယခုပစ္စက္ခဘဝမှာပင် ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတို့ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ တမလွန်ဘဝ နတ်ပြည်သို့ ရောက် ရသော ကာလ၌လည်း နှစ်ထိမ့်မွေ့လျော် ပျော်ပျက်ရ၏-ဟု ပဗ္ဗ တူပမသုတ်တွင် ဘုရားရှင်ဟောတော်မူ၏။

၁၇-ယထာ ဝါရိဝဟော ပူရောဝဟေ ရုက္ခေ ပကူလဇေ။
ဧဝံ ဇရာမရဏေန၊ ဝုပ္ပန္နေ သဗ္ဗ ပါဏိနော။ ။

အနက်။ ။ ပူရော၊ မြစ်လုံးပြည့်လာသော။ ဝါရိဝဟော၊ ရေ အယဉ်သည်။ ဥပကူလဇေ၊ ကမ်းနား၌ ပေါက်ရောက်ကုန်သော။ ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်တို့ကို။ ဝဟေယထာ၊ မျှောဆောင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဇရာမရဏေန၊ ဒိုခြင်း၊ သေခြင်းသည်။ သဗ္ဗ ပါဏိနော၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို။ ဝုပ္ပန္နေ၊ ဆောင်ယူ အပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မြစ်လုံးပြည့်လျှင် စီးဆင်းသော ရေ အယဉ် သည် ကမ်းနားတွင်ပေါက်ပွားသော သစ်ပင်အများကို လဲပြို ကျိုး ပဲ့ အမြစ်ထွက်အောင် မျှောဆောင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဒိုရေး၊ သေရေး ဒုက္ခဘေးတို့သည်လည်း သတ္တဝါ ခပင်းကို အကုန်ခွင်း၍ အလျှင်းမရှိအောင် ဆောင်ယူအပ်ကုန်၏။

၁၈-ဒဟရာ ပိ ဟိ မိယုန္တိ၊
နရာစ အထနာရိယော။
တတ္ထ ကော ဝိသာသေပေါသော၊
ဒဟရော မှိတိဇီပိတေ။ ။

အနက်။ ။ နရာစ၊ လူယောက်ျားတို့သည်၎င်း။ အထ၊ ထို မှတပါး။ နာရိယော၊ လူခိန်းမတို့သည်၎င်း။ ဒဟရာပိ၊ အငယ် အရွယ်ကလည်း။ မိယုန္တိ၊ သေကုန်၏။ တတ္ထဧဝံသတိ၊ ဤသို့ဖြစ် လျက်။ ကောပေါသော၊ အဘယ်ယောက်ျားသည်။ ဒဟရောမှိတိ၊

ငါငယ်သေး၏ဟူ၍။ ဇိဝိတေ၊ အသက်ရှင်ခြင်း၌။ ဝိဿာသေ၊ အကျမ်းဝင်သာအံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိန်းမယောက်ျား လူအများတို့သည် နုထွား ပျိုရွယ် အသက်ငယ်ငယ်ကလည်း မရဏမီးတေးသင့်ကာသေနိုင် ကြပါလျက် မိန်းမယောက်ျား ဘယ်သူများသည် ငါ့အား အရွယ် ငယ်ပါသေး၏ဟု အသက်ရှင်မှု စည်းစိမ်စုတွင် အကျမ်း ဝင်သာ ပါအံ့နည်း။

၁၉-သာယ မေကေ နဒိဿန္တိ၊ ပါတော ဒိဋ္ဌာ ဗဟုဇ္ဇနာ။
ပါတော ဧကေ နဒိဿန္တိ၊ သာယံ ဒိဋ္ဌာ ဗဟုဇ္ဇနာ။ ။

အနက်။ ။ ပါတော၊ နံနက်ခင်းက။ ဗဟုဇ္ဇနာ၊ များစွာ သောလူတို့ကို။ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်ကုန်၏။ ဧကေ၊ အချို့သောသူတို့သည်။ သာယံ၊ ညနေချိန်ကာလ၌။ နဒိဿန္တိ၊ မထင်မြင်ကုန်။ သာယံ၊ ညချမ်းအခါ၌။ ဗဟုဇ္ဇနာ၊ များစွာသောလူတို့ကို။ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်ကုန် ၏။ ပါတော၊ နံနက်အခါ၌။ ဧကေ၊ အချို့သောသူတို့သည်။ နဒိဿန္တိ၊ မထင်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ “နေ့မြင်ညပျောက်” ဟူသောစကားအတိုင်း နံနက်ပိုင်းက မြင်ရကုန်ငြား လူအများတို့ကို ညနေ ရောက်က သေပျောက်ကြ၍ အချို့မမြင်ရတော့ချေ။ ညနေပိုင်းက မြင်ရကုန် ငြား လူအများတို့ကိုလည်း နံနက်ရောက်က သေပျောက် ကြ၍ အချို့မမြင်ရတော့ချေ။

၂၀-အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ အာတပ္ပံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
နဟိ နော သင်္ကရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာတိ။
[ဇာတကေသုဝုတ္တံ။]

အနက်။ ။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့ပင်လျှင်။ အာတပ္ပံ၊ အားထုတ် ဖွယ်ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ဒါနသီလအမှုကို။ ကိစ္စံ၊ ပြုအပ်

၏။ သုဝေ၊ နက်ဖြန်ခါပင်။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ ကော၊ အဘယ်သူ သည်။ ဧညာ၊ သိနိုင်အံ့နည်း။ မဟာသေနေန၊ အတွင်း အပများ လှစွာသော စစ်သည်ရှိသော။ တေနမစ္စုနာ၊ ထိုသေမင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့အား။ သင်္ကရံ၊ နေ့ရက် ချိန်းချက်ခြင်းသည်။ နဟိအတ္ထိ၊ မရှိ သာလျှင်ကတည်း။ ဣတိဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဇာတကောသု၊ ဇာတ် တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကေနအားထုတ် ပြုလုပ် ထိုက်သည့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ စသောကိစ္စမျိုးကို ဟိုလ၊ ဟိုနေ့ ရက်မရွံ့ဘဲ ယနေ့ပင်ပြုလုပ်သင့်၏။ နက်ဖြန်ကျမှ သေရလိမ့်မည်ဟု မည်သူမျှ အတတ်မသိနိုင်ချေ။ ၉၆-ပါးသော အနာ၊ ၂၅- ပါးသော ဘေး၊ ၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာ စစွာသောင်းသောင်း လက်နက်ကောင်း စစ်သားရှိသည့်သေမင်းနှင့်ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက်ကျမှ ခေါ်ပါဟု ဥစ္စာတန်ဆိုး လက်ဆောင်ထိုးကာ ငါတို့တတွေ အချိန်းအချက် မပြုနိုင်ချေ။

၂၁-နတ္ထေတ္ထညော နုသာသန္ဓော၊ သယံဝတ္တာန မောဝဒ။
ဇိနေရိတာ နုသာရေန၊ ဘိက္ခု သံသာရ ဘီရုကော။ ။

အနက်။ ။ ဧတ္ထ၊ ဤ မရဏသတိ အရာ၌။ ဝါ၊ ဤကာလ၌။ အညော၊ မိမိကိုယ်မှတစ်ပါးသော။ ဝါ၊ ဘုရားစကားတော်မှ တစ်ပါး သော။ အနုသာသန္ဓော၊ ဆုံးမအံ့သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သံသာ ရ ဘီရုကော၊ သံသရာကို ရွံရှာထိတ်လန့်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း သည်။ ဇိနေရိတာ နုသာရေန၊ ဘုရားဟောတော် မူအပ်သည်ကို အောက်မေ့သဖြင့်။ သယံဝ၊ ကိုယ်ရှင်ကိုယ်သည် သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဩဝဒ၊ ဆုံးမလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ယခုလိုအခါမျိုး၌ မိမိကိုယ်နှင့် ဘုရား စကား တော်အပြင် သွန်သင်ဆုံးမ ဩဝါဒပေးမည့်သူမရှိချေ။ သံသရာ ဘေး ကြောက်အားကြီးသူ ရှင်၊ လူ၊ ရဟန်းသည် ဘုရားစကား

တော်ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစား နှလုံးထားကာ မိမိ ကိုယ်တိုင်သာ
မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမပါလော့။

၂၂-အဟိဝါပိ မံ ခုံသေယျ၊ အညေပိ ဝိသဓာရိနော။
အပိယာပိစ ဃာတေယျံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ ရူဇာပိမေ။ ။

အနက်။ ။အဟိဝါပိ၊ မြွေသည်မူလည်း။ မံ၊ ငါ့ကို။ ခုံသေ
ယျ၊ ကိုက်ရာ၏။ အညေပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိသဓာ
ရိနော၊ အဆိပ်ကိုဆောင်တတ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ခုံသေယျံ၊
ကိုက်ကုန်ရာ၏။ အပိယာပိစ၊ မချစ်မနှစ်သက်သော သူတို့သည်
လည်း။ ဃာတေယျံ၊ သတ်ကုန်ရာ၏။ မေ၊ ငါ့အား။ ရူဇာပိ၊
အနာရောဂါ တို့သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဆုံးမပုံကား-

- ၁။ မြွေသည်မူလည်းငါ့ကို ကိုက်သတ်ရာ၏။
- ၂။ အဆိပ်ရှိငြား တပါးသော သတ္တဝါတို့သည်မူလည်း ငါ့
ကို ကိုက်သတ်ကုန်ရာ၏။
- ၃။ မလိုမုန်းထား လူအများတို့သည်လည်း ငါ့ကို သတ်ကုန်
ရာ၏။
- ၄။ အနာရောဂါတို့သည်လည်း ငါ့မှာဖြစ်ကုန်ရာ၏။

၂၃-မစ္စုသေနာ ဝုဓာသချာ၊ ဗာဟိရဇ္ဈတ္တု ပဒ္ဒဝါ။
တေဟာယု ပိဋ္ဌိတံဆေဇ္ဇံ၊ မရိဿ မဇ္ဇဝါ သုဝေ။ ။

အနက်။ ။ဗာဟိရဇ္ဈတ္တု ပဒ္ဒဝါ၊ ကိုယ်ပ, ကိုယ်တွင်း ဥပဒ္ဒ
ဝေါဖြစ်ကုန်သော။ မစ္စုသေနာဝုဓာ၊ သေမင်းစစ်သည်, သေမင်း
လက်နက်တို့သည်။ အသချာ၊ မရေတွက်နိုင်ကုန်။ တေဟိ၊ ထို
သေမင်းစစ်သည်, သေမင်း လက်နက်တို့သည်။ ပိဋ္ဌိတံ၊ နှိပ်စက်
အပ်လျက်။ အာယု၊ အသက်ကို။ ဆေဇ္ဇံ၊ ဖြတ်ရာ၏။ အဇ္ဈဝါ၊
ယုနေ့၎င်း။ သုဝေ၊ နက်ဖြန်၎င်း။ မရိဿံ၊ သေရအံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်ပ, ကိုယ်တွင်း သေမင်းစစ်သည်, သေ
မင်းလက်နက်တို့သည် မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားကုန်၏။ ထို
သေမင်းစစ်သည်, သေမင်းလက်နက် နှိပ်စက်သဖြင့် အသက်
ပြတ်ဆုံး၍ ယနေ့ နက်ဖြန် ကောန်သေရလတ္တံ့။

၂၄-အဋ္ဌက္ကာ ဟိ ဂဝါဒီဟိ၊ စောရာဒီဟိ အရိဟိပိ။
အဘိဏ္ဍ သန္ဓိပါတေဟိ၊ ရုဇာ ဆနဂုတိဟိပိ။ ။

၂၅-ဗဟူန မုပကာရေဟိ၊ အန္ဓောဒကာဒိကေဟိပိ။
မရိသံ ဝိဋ္ဌိတော နိစ္စံ၊ နိရုဇ္ဈေယျာယု အဇ္ဇဝါ။ ။

အနက်။ ။ အဋ္ဌက္ကာဟိ ဂဝါဒီဟိ၊ ခွေးရူး, မြွေ, ကျွဲ, နွား
အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ စောရာဒီဟိ၊ ခိုးသူအစ ရှိကုန်သော။
အရိဟိပိ၊ ရန်သူတို့သည်၎င်း။ အဘိဏ္ဍသန္ဓိပါတေဟိ၊ မပြတ်
စုဝေးကုန်သော။ ရုဇာဆနဂုတိဟိပိ၊ ကိုးဆဲ့ ခြောက်ပါးသော
အနာ တို့သည်၎င်း။ ဗဟူနံ၊ များစွာသောသူတို့အား။ ဥပကာရေဟိ၊
ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော။ အန္ဓောဒကာဒိကေဟိပိ၊ ထမင်း, ရေ
အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ဝိဋ္ဌိတော၊ နှိပ်စက်အပ်လျက်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။
မရိသံ၊ သေရအံ့။ အာယု၊ အသက်သည်။ အဇ္ဇဝါ၊ ယနေ့မူလည်း။
နိရုဇ္ဈေယျ၊ ချုပ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ၁။ ခွေးရူး, မြွေ, ကျား, ကျွဲ, နွား, စသော
သား ရဲတိစ္ဆာန်,

- ၂။ ဓားပြ, သူခိုးစသော ရန်သူအမျိုးမျိုး,
- ၃။ အမြဲမပြတ် စုဝေးကပ်ရောက်သည့် ကိုးဆဲ့ ခြောက်ပါး
သော အနာရောဂါ,
- ၄။ လူအပေါင်းအား ကျေးဇူးများသည့် ထမင်း, ရေ စသော
အစာအာဟာရတို့ နှိပ်စက်ညှင်းဆဲသဖြင့် အမြဲမချ သေ
ရလတ္တံ့။ ရုပ်နာမ်နှစ်ချက် ဤအသက်သည် ယနေ့မူလည်း
ချုပ်ပျက်နိုင်ရာ၏။

၂၆-ဗဟ္တာဝုဓေ ဝိသဇ္ဇေတိ၊ နိဇ္ဈေဏံ မစ္စုနိဒ္ဒယော။
ဝသန္တိ ဘဝသင်္ဂါမေ၊ နမုတ္တော ကောစိ အာဝုဓော။

အနက်။ ။နိဒ္ဒယော၊ သနားခြင်းကင်းသော။ မစ္စု၊ သေမင်း
သည်။ ဘဝသင်္ဂါမေ၊ ဘုံသုံးပါးဟူသော စစ်မြေပြင်၌။ ဝသန္တိ၊
နေသော။ နိဇ္ဈေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာမရှိသောသတ္တဝါအပေါင်းသို့။
ဗဟ္တာဝုဓေ၊ များစွာသော လက်နက်အန္တရာယ်တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတိ၊
လွှတ်၏။ ကောစိ၊ တစ်စုံတယောက်မျှ။ အာဝုဓော၊ သေမင်း လက်
နက်မှ။ နမုတ္တော၊ မလွတ်နိုင်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သုံးဘုံပိုင်နင်း ရှင်သေမင်းသည် သနားခြင်း
ကင်းမဲ့စွာ ဘုံသုံးပါးဟူသော စစ်မြေပြင်၌ ပုန်းခိုရာ မရှိဘဲ အမြဲ
နေထိုင်သော သတ္တဝါများထံသို့ လျှင်မြန်ထက်မြက် များစွာသော
လက်နက်တွေကို ရက်ရက်စက်စက် ပစ်လွှတ်လျက်နေ၏။ သေ
မင်း၏ လက်နက်ဘေးမှ မည်သူမျှမလွတ်မြောက် နိုင်ချေ။

၂၇-မဟဗ္ဗလာ မဟာပညာ၊ မဟိဒ္ဓိကာ မဟဒ္ဓနာ။
နမုတ္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗလောကာမိပေါ အပိ။

အနက်။ ။မဟဗ္ဗလာ၊ ဝါသုဒ္ဓေဝ, ဗလဒ္ဓေဝ အစရှိသော
ခွန်အားကြီးသောသူတို့သည်၎င်း။ မဟာပညာ၊ ရှင်သာရိ ပုတြာ
အစရှိသော ပညာကြီးသောသူတို့သည်၎င်း။ မဟိဒ္ဓိကာ၊ ရှင်မဟာ
မောဂ္ဂလာန် အစရှိသော တန်ခိုးကြီးသော သူတို့သည်၎င်း။
မဟဒ္ဓနာ၊ ဇောတိက, ဇဗ္ဗိလ အစရှိသော ဥစ္စာများသော သူတို့
သည်၎င်း။ အာဝုဓော၊ သေမင်းလက်နက်မှ။ နမုတ္တော၊ မလွတ်ကုန်။
သဗ္ဗလောကာမိပေါ၊ ခပ်သိမ်းသော လောကကို အစိုးရ၍ စောင့်
ရှောက်တော်မူသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ နိဗ္ဗာန်ရှင်သော်လည်း။
နမုတ္တော၊ လွတ်တော်မမူ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ၁။ ဝါသုဒ္ဓေဝ, ဗလဒ္ဓေဝ စသော ကာယ
ဗလ ပြည့်ဝသူ၊

၂။ အရှင်သာရိပုတြာစသော ဣဏဗလပြည့်ဝသူ၊
 ၃။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်စသော ဣဒ္ဓိဗလပြည့်ဝသူ၊
 ၄။ ဇောတိက၊ ဇနိလစသော ဘောဂဗလပြည့်ဝသူ၊
 ဤဗလလေးတန်နှင့် အမှန်ပြည့်သော သူတို့သည်လည်း သေ
 မင်း၏လက်နက်ဘေးမှ တယောက်မျှ မလွတ်မြောက်နိုင်ပေ။
 သုံးလောကပိုင်စိုး၍ အမျိုးမျိုး စောင့်ရှောက်တော် မူသော
 ဘုရားရှင်သော်မှလည်း မလွတ်မြောက်နိုင်ချေ။

၂၇-မယာ သမာ နဝါ ဝုဒ္ဓါ၊ တဒါဝုဓေဟိ တေ မတာ။
 တထာ ဟမ္ပိ မရိဿာမိ၊ လေဏံ ပုညံဝ မေ ကတံ။ ။

အနက်။ ။ မယာ၊ ငါနှင့်။ သမာ၊ အသက်အရွယ် တူကုန်
 သော။ မယာ၊ ငါ့အောက်။ နဝါ၊ အသက်အရွယ် ငယ်ကုန်သော။
 မယာ၊ ငါ့ထက်။ ဝုဒ္ဓါ၊ အသက်အရွယ် ကြီးကုန်သော။ တေ၊
 ထိုသူတို့သည်။ တဒါဝုဓေဟိ၊ ထိုသေမင်းလက်နက်တို့ဖြင့်။ မတာ၊
 သေလေကုန်ပြီ။ တထာ၊ ထိုအတူ၊ အဟမ္ပိ၊ ငါသည်လည်း။ မ
 ရိဿာမိ၊ သေရအံ့။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော။ ပုညံဝ၊ ကုသိုလ်
 ကောင်းမှုသည်သာလျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်း ရာ
 သည်။ ဟောတိ။ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါနှင့်အရွယ်တူ၊ ငါ့အောက်ငယ်သူ၊ ငါ့ထက်
 ကြီးသူတို့သည် ထန်ပြင်းထက်မြက်သည့် သေမင်းလက်နက် တို့
 ဖြင့် သေခဲ့ရလေကုန်ပြီ။ ငါလည်း ထိုအတူ သေရဦးမည်သာ
 တည်း။ အတိတ်ကာလက ပြုခဲ့ရသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အစုစု
 သည်သာ ငါ၏ဖိုခိုပုန်းအောင်း လည်းလျောင်းရာအစစ် ဖြစ်ခဲ့ချေ
 ၏။

၂၉-ပထဗျာပါဒယော ဓာတူ၊
 အာဟာရာ ဘောဇနာဒယော။
 သီတုဏှ မုတုနာမေတံ၊
 ဒေါသာ ပိတ္တသေမှာနိလာ။ ။

အနက်။ ။ပထဗျာပါဒယော၊ ပထဝီ၊ အာပေါ အစရှိသည်တို့သည်။ ဓာတု၊ ဓာတ်မည်ကုန်၏။ ဘောဇနာဒယော၊ ဘောဇဉ်အစရှိသည်တို့သည်။ အာဟာရ၊ အစာမည်ကုန်၏။ ဇေတံသီတုဏှံ၊ ဤအချမ်းအပူသည်။ ဥတုနာမ၊ ဥတုမည်၏။ ပိတ္တသေမ္မာ နိလာ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ လေတို့သည်။ ဒေါသာ၊ ကြိုဒေါသမည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ၁။ ပထဝီ၊ အာပေါ စသည်တို့သည် ဓာတ်မည်ကုန်၏။

၂။ ဘောဇဉ်စသည်တို့သည် အာဟာရမည်ကုန်၏။

၃။ အပူ၊ အပူသည် ဥတုမည်၏။

၄။ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ လေတို့သည် ကြိုဒေါသမည်ကုန်၏။

၃၀-ဓာတွာဟာရ တုဒေါသာနံ၊ သမတ္ထေ ဝါယု တိဋ္ဌတိ။

ဝိသမေ တင်္ဂဏညေဝ၊ ဆေဇ္ဇ မပ္ပံ ပရာမိနံ။ ။

အနက်။ ။ဓာတွာဟာရတုဒေါသာနံ၊ ဓာတ်၊ အာဟာရ၊ ဥတု၊ ကြိုဒေါသတို့၏။ သမတ္ထေဝ၊ ညီညွတ်သော အဖြစ်ရှိမှသာလျှင်။ အာယု၊ အသက်သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဝိသမေ၊ မညီမညွတ်သည်ရှိသော်။ တင်္ဂဏညေဝ၊ တစ်ဏချင်းသာလျှင်။ ပရာမိနံ၊ သူတပါးတို့နှင့်စပ်သော။ အပ္ပံ၊ အနည်းငယ်သော။ အာယု၊ အသက် ဖြစ်နိုင်သည်။ ဆေဇ္ဇံ၊ ပြတ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထိုဓာတ်၊ အာဟာရ၊ ဥတု၊ ကြိုဒေါသတို့ အယုတ်အလွန် အနည်းအများမရှိ ပကတိ ညီညွတ်မှုရှိမှသာ အသက်ရှည်ကြာစွာ တည်နိုင်၏။ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်း၊ အချင်းချင်း မညီညွတ်ပါမူ-သူတပါးကို မှီတွယ်ရမှ တိုတောင်းလှစွာ ရှင်နေရရှာသော အသက်ကလေးသည် တစ်ဏချင်း ပြတ်စဲခဲ့ရာ၏။

၃၁-ဓာတွာ ဟာရတု ဒေါသာနံ၊ ဝိသမာ သွေပျကလ္လကော။

ဥဿာဟေ ကလ္လကာလေဝ၊ ကိံ ကရေယျအကလ္လကော။

အနက်။ ။ ဓာတွာဟာရုတုဒေါသာနံ၊ ဓာတ်၊ အာဟာရ၊ ဥတု၊
 တြိဒေါသတို့၏။ ဝိသမာ၊ မညီမညွတ်ခြင်းကြောင့်။ သွေပိ၊ နက်
 ဖြန့်ခါလည်း။ အကလ္လကော၊ မကျန်းမမာခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ ကလ္လကာလေဝ၊ ကျန်းမာသောခဏ၌သာလျှင်။ ဥဿာ
 ဟေ၊ အားထုတ်ရာ၏။ အကလ္လကော၊ မကျန်းမမာသောသူသည်။
 ကိံ ကရေယျ၊ အဘယ်ကိုပြုနိုင်ရာသနည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဓာတ်စသည်တို့ ဖောက်ပြန်၍ယွင်း မညီ
 ညွတ်ခြင်းကြောင့် နက်ဖြန့်ခါလည်း မကျန်းမမာ ဖျားနာနိုင်၏။
 မဖျားမနာ ကျန်းမာသောအခါမှာသာ လုံ့လကြိုးကုတ် အားထုတ်
 သင့်၏။ မကျန်းမမာ ဖျားနာသောသူသည် အဘယ်အမှုကို ပြုနိုင်
 ပါအံ့နည်း။

၃၂ - ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ ရုဇာ သွေပိ၊ အသာတာ ဒုက္ခမာ ခရာ။
 ပုရေတရံဝ အာရဗ္ဗေ၊ မာပစ္ဆာ အနုတာပနံ။ ။

အနက်။ ။ သွေပိ၊ နက်ဖြန့်ခါလည်း။ အသာတာ၊ မသက်
 သာကုန်သော။ ဒုက္ခမာ၊ သည်းခံနိုင်ခဲ့ကုန်သော။ ခရာ၊ ကြမ်း
 ကြုတ်ကုန်သော။ ရုဇာ၊ အနာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ
 ၏။ ပုရေတရံဝ၊ ကိုးဆယ်နှင့်ခြောက် မရောက်မီကရှေးမဆွ၌
 သာလျှင်။ အာရဗ္ဗေ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် အားသစ်ကြိုးပမ်းရာ၏။
 ပစ္ဆာ၊ ရောဂါထွေ၍ လက်ခြေကိုမျှ အစိုးမရ နောက်ကာလ၌။ အနု
 တာပနံ၊ နောင်တ ပူပန်ခြင်းသည်။ မာဟောတု၊ မဖြစ်ပါစေလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နက်ဖြန့်ခါလည်း မသက်မသာ ကျင်နာခံ
 ခက် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော အနာရောဂါတို့သည် ဖြစ်နိုင်ကုန်
 ၏။ ၉၆-ဖြာ ဝေဒနာတို့ မရောက်လာမီ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကြံ
 ဆောင်အားထုတ်ရာ၏။ ရောဂါထွေ၍ လက်ခြေကိုမျှ အစိုးမရသော
 နောက်ကာလ၌ မိုက်ခွဲလေခြင်း၊ မှားလေခြင်းဟု နောင်တပူပန်
 ဖြစ်ရန်မသင့်ချေ။

၃၃-သတ္တာနံ နိစကမ္မာနံ၊ သရဏောပိ ဘယဏ်ရော။
နိစာနိစံ နဇာနာမိ၊ မရဏာသန္ဓတမ္ပိစ။ ။

အနက်။ ။ နိစကမ္မာနံ၊ ကံနိဓုံကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါ
တို့အား။ သရဏောပိ၊ ကိုးကွယ်ရာသည်လည်း။ ဘယဏ်ရော၊
ဘေးကိုပြုတတ်၏။ နိစာနိစံ၊ ကံနိဓုံ မနိဓုံကို။ နဇာနာမိ၊ ငါမသိ။
မရဏာသန္ဓတမ္ပိစ၊ သေခြင်းနိုးသောအဖြစ်ကိုလည်း။ နဇာနာမိ၊
ငါမသိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကံနိဓုံသောအခါ သတ္တဝါတို့ ကိုးကွယ်အား
ထားရာကလည်း ဘေးကြီးသင့်အောင်ပြုတတ်၏။ ကံကောင်း
ကံဆိုး ဤနှစ်မျိုးကိုမသိနိုင်ရိုးအမှန်ပင်တည်း။ သေဘေးကြီးနိုးကပ်
သည်ကိုလည်း ငါမသိနိုင်ချေ။

၃၄-ကမ္မ ပီဠိတ သတ္တာနံ၊ တင်္ခဏမ္ပိ ဘယုတ္တဝေါ။
မရေယျ မဇ္ဇဝါ သွဝါ၊ နယုတ္တောဝ ပမဇ္ဇိတုံ။ ။

အနက်။ ။ ကမ္မပီဠိတသတ္တာနံ၊ ကံနှိပ်စက်သောသတ္တဝါတို့
အား။ တင်္ခဏမ္ပိ၊ ထိုခဏ၌လည်း။ ဘယုတ္တဝေါ၊ ဘေးဖြစ်ခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဇ္ဇဝါ၊ ယနေ့၎င်း။ သွဝါ၊ နက်ဖြန်၎င်း။ မရေယျံ၊
ငါသေရအံ့။ ပမဇ္ဇိတုံ၊ မေ့မေ့ လျော့လျော့နေခြင်းငှါ။ နယုတ္တောဝ၊
မသင့်သည်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကံဆိုး၊ ကံညံ့ အဖိအနှိပ် ခံရသော သတ္တဝါ
အား တခဏချင်း ဘေးဖြစ်နိုင်၏။ ယနေ့ဖြစ်စေ၊ နက်ဖြန်ဖြစ်စေ
ငါသေရလတ္တံ့။ ငါသေနိုင်၏။ မေ့လျော့ပေါ့တန်စွာ နေထိုင်ခြင်း
ငှါမသင့်လျော်ပါတကား။

၃၅-ပုညက္ခိဏာ ပဇာ ဝိပ္ပံ၊ အဟေတုနာပိ နဿယေ။
သုဒ္ဓစိတ္တော မရိဿာမိ၊ န ကိလိဋ္ဌေန စေတသာ။ ။

အနက်။ ။ ပုညက္ခိဏာ၊ ကုသိုလ်ကံ ကုန်ပြီးသော။ ပဇာ၊
သတ္တဝါသည်။ အဟေတုနာပိ၊ အကြောင်း မရှိဘဲလည်း။ ဝိပ္ပံ၊

လျှင်စွာ။ နုဿယော၊ ပျက်စီးရာ၏။ သုဒ္ဓမိတ္တော၊ စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ မရိဿာမိ၊ ငါသေအံ့။ ကိလိဋ္ဌေန၊ ညစ်ညူးသော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ နမရိဿာမိ၊ မသေပါအံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကုသိုလ်ကံအဟုန် ကုန်လေပြီးသော သတ္တဝါသည် သေလောက်သောအကြောင်းစု ဘာတခုမျှမရှိဘဲလည်း ရုတ်တရက်လဲကာ လျှင်စွာပျက်စီးနိုင်၏။ စင်ကြယ်သန်ရှင်း အပြစ်ကင်းသောစိတ်ဖြင့် ငါသေအံ့၊ ညစ်ညူး နောက်ကျ မကောင်းသော စိတ်စုဖြင့် မသေပါအံ့။

၃၆-ဥပစ္ဆေဒါပိ မေ သန္တိ၊ ဘဝါဘဝစိတာ ဗဟူ။

ဆေဇ္ဇံ တေဟာယု အဇ္ဇာပိ၊ သာဓွာသုမာရဘေ မတံ။

အနက်။ ။ဘဝါဘဝ စိတာ၊ ဘဝကြီး ငယ်က ဆည်းပူးအပ်ကုန်သော။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ဥပစ္ဆေဒါပိ၊ ဥပစ္ဆေဒကကံတို့သည်လည်း။ မေ၊ ငါ့အား။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုကံတို့သည်။ အဇ္ဇာပိ၊ ယနေ့လည်း။ အာယု၊ အသက်ကို။ ဆေဇ္ဇံ၊ ဖြတ်ရာ၏။ သာဓု၊ သူတော်ကောင်းသည်။ အမတံ၊ မသေအံ့သော တရားကို။ အာသံ၊ လျှင်စွာ။ အာရဘေ၊ အားထုတ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဘဝအဆက်ဆက် ဆည်းပူးခဲ့၍ လက်ရှိဖြစ်ခါ နောက်ကပါသည့် ဥပစ္ဆေဒကကံ အများတို့သည် ငါ့အားရှိကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် ယနေ့ချက်ချင်း အသက်ကိုဖြတ်ခွင်းနိုင်၏။ သူတော်ကောင်းသည် မအို၊ မသေ အမြဲနေရသော တရားမျိုးကို ကြိုးစားအားထုတ်ရာ၏။

၃၇-ကမ္မာ ပရာဓ သတ္တာနံ၊ ဝိနာသေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ။

အနယော နယရူပေန၊ ဗုဒ္ဓိမာကမ္ပ တိဋ္ဌတိ။ ။

အနက်။ ။ကမ္မာ ပရာဓ သတ္တာနံ၊ ကံချွတ်ယွင်းသော သတ္တဝါတို့အား။ ဝိနာသေ၊ ပျက်စီးချိန်ကာလသည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ၊ ရှေးရှုအနိုး၌ ကည်လတ်သော်။ အနယော၊ မကောင်းသောနည်း

သည်။ နယရူပေန၊ နည်းကောင်းရုပ်ဖြင့်။ ဝါ၊ နည်းကောင်းအသွင်ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓိံ၊ ပညာကို။ အာကဗျ၊ နင်းနယ်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကံချွတ်ယွင်းလျက် ပျက်စီးရမည့် သတ္တဝါတို့မှာ ပျက်စီးချိန်ကျလာလျှင် သဘာဝနှင့်ဆန့်ကျင်သော နည်းအပေါင်းသည် နည်းကောင်းအသွင် ဉာဏ်မှာဝင်ပြီး ပျက်ဆီးနင်းနယ်ကာတည်၏။

၃၈-မရဏာသန္ဓတညေဝ၊ စိန္တေယျ ပညဝါ သတော။

ဧဝံ စိန္တယန္တော သန္တော၊ နပိပံ ကတ္တု မုဿဟေ။

အနက်။ ။သတော၊ သံတိလည်းရှိသော။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသည်။ မရဏာသန္ဓတညေဝ၊ သေခြင်းနိုးသောအဖြစ်ကိုသာလျှင်။ စိန္တေယျ၊ ကြံရာ၏။ ဧဝံစိန္တယန္တော၊ ဤသို့သေခြင်း နိုးသောအဖြစ်ကို ကြံသည်ရှိသော်။ သန္တော၊ သူ့တော်ကောင်းသည်။ ဝါ၊ ရာဂ၊ ဒေါသငြိမ်းသည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ ပိပံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကတ္တု၊ ပြုခြင်း၌။ နုဥဿဟေ၊ မရဲဝံ့ရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အရာရာ၌ သတိသမ္ပဗ္ဗင်္ဂ အဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသောသူသည် သေခြင်းသဘော နိုးကပ်နေသော အဖြစ်ကိုသာလျှင် ကြံစည်ရာ၏။ ဤသို့ ကြံစည်သည်ရှိသော် သေရမည်ကို ကြောက်ရွံ့၍ ရာဂအစရှိသော ကိလေသာ ငြိမ်းပျောက်ကာ အပါယ် ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မကောင်းမှုကိုလည်း မပြုဝံ့ပေရာ။

၃၉-မရဏာသန္ဓတညေဝ၊ စိန္တေယျ ဗုဒ္ဓသာဝကော။

ဧဝံ စိန္တယန္တော သန္တော၊ ကဒါပိပိ အနုဏ္ဏတော။ ။

အနက်။ ။ဗုဒ္ဓသာဝကော၊ ဘုရားတပည့်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ မရဏာသန္ဓတညေဝ၊ သေခြင်းနိုးသောအဖြစ်ကိုသာလျှင်။ စိန္တေယျ၊ ကြံရာ၏။ ဧဝံစိန္တယန္တော၊ ဤသို့သေခြင်း နိုးသည်ကို

ကြံအောက်မေ့သော ရဟန်းသည်။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်း ဖြစ်၍။ ကဒါစိယံ၊ တရံတဆစ်မျှလည်း။ အနုဏ္ဏတော၊ မတက်ကြွ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားအစစ်ဖြစ်သော ရဟန်းတော်သည် သေခြင်းသဘော နိုးကပ်သော အဖြစ်ကိုသာ လျှင် ကြံစည်ရာ၏။ ဤသို့ ကြံစည်သည်ရှိသော် သေရမည်ကို ကြောက်ရွံ့၍ မသူတော်ခလေ့ ဟူသရွေ့ကို ပယ်စွန့်ကာ သူတော် ကောင်းဖက်မှာသာ ဗိတ်ပါဝင်စားသဖြင့် ဘယ်အခါမှ ထောင် လွှား တက်ကြွခြင်းမရှိနိုင်ချေ။

၄၀-အဒ္ဓါဂ မရဏံ ပညော၊ ပုရေတရံဝ စိန္တယေ။

ကရေ ကာတဗ္ဗ ကမ္မဉ္စ၊ ဧဝံ သော နာနုသောစတိ။ ။

အနက်။ ။ ပညော၊ ပညာရှိသည်။ အဒ္ဓါဂမရဏံ၊ မချွတ် လာလတ္တံ့သော သေခြင်းကို။ ပုရေတရံဝ၊ ရှေးမဆွကြီး စီးစီး စောစောကလျှင်။ စိန္တယေ၊ ကြံရာ၏။ ကာတဗ္ဗကမ္မဉ္စ၊ ပြုဖွယ် ဖြစ် သော ကုသိုလ်မှုကိုလည်း။ ကရေ၊ ပြုရာ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြုသည် ရှိသော်။ သော၊ ထိုသူသည်။ နာနုသောစတိ၊ နောင်မစိုးရိမ်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အမြော်အမြင် ပညာရှိသောသူသည် မချွတ် ဇောန် အမှန်ရောက်လာမည့် သေခြင်းသဘောကို စောစောစီးစီး ရှေးမဆွကြီးကပင် ကြိုတင် ကြံစည်ရာ၏။ ဇောန် ပြုထိုက်သည့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာစသော ကိစ္စမျိုးကိုလည်း ရက်မရွှေ့ဘဲ ယနေ့ ပင်ပြုရာ၏။ ဤသို့သတိရခိုက် ပြုလိုက်သောသူသည် နောင်အခါ၌ မိက်နဲ့လေခြင်း၊ မှားလေခြင်းဟု ပူပန်စိုးရိမ်မှုမဖြစ်နိုင်ချေ။

၄၁-မရဏာသန္တ သညံ သော၊ အပ္ပမတ္တော ဝိစက္ခယော။

ပတ္တေပိ မရဏေ ကာလေ၊ န သမ္ဗုဇ္ဇော နသောကဝါ။

အနက်။ ။ မရဏာသန္တသည်၊ သေခြင်း နီးပြီ အမှတ် ရှိ၍။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့နေသော။ သောဝိစက္ခယော၊ ထိုပညာ

ရှိသည်။ မရဏော ကာလေ၊ သေခါနီးကာလသို့။ ဝါ၊ သေခါနီး
ကာလသည်။ ပတ္တေပိ၊ ရောက်သော်လည်း။ နုသမ္ပုဇ္ဇော၊ မတွေ
မဝေ။ န သောကဝါ၊ သောကမရောက်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သေခြင်းနီးပြီ၊ သေတော့မည်ဟုမှတ်ထင်၍
မမေ့မလျော့ မပေါ့မတန် စဉ်းစားညွှန်ကြားသောသူသည် သေခါ
နီးရာ ချိန်အခါသို့ ရောက်ပါသော်လည်း ညှိုးတွား အော်ဟစ်
စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းမဖြစ်ဘဲ အမြဲသတိရှိကာမတွေမဝေသေရရှာ၏။

၄၂ - မရဏာ သန္ဓသညီ သော၊ သောဓေတိ အတ္တနော မလံ။
နိဗ္ဗလေန စုတော ဘိက္ခု၊ နတွေဝါ ပါယ ဂါမိကော။

အနက်။ ။ မရဏာသန္ဓသညီ၊ သေခြင်းနီးပြီအမှတ်ရှိသော။
သောနရော၊ ထိုသူသည်။ အတ္တနောမလံ၊ မိမိအညစ်အကြေးကို။
သောဓေတိ၊ သုတ်သင်၏။ နိဗ္ဗလေန၊ အညစ် အကြေး ကင်းသဖြင့်။
စုတော၊ စုတေသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အပါယဂါမိကော၊
အပါယ်လားသည်။ နတွေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သေခြင်းနီးပြီ၊ သေတော့မည်ဟု မှတ်ထင်မှုရှိ
သောသူသည် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသည့်ကိလေသာမြို့မြှေး မိမိ
၏အညစ်အကြေးကို ဆေးကြောသုတ်သင်၏။ ကိလေသာအပြစ်
ဘေး အညစ်အကြေးမရှိဘဲ ပကတိသန့်ရှင်းစွာ စုတေရ ရှာသော
ရဟန်းသည် ပရမ်းပတာ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်လေး
ပါးသို့ မလားရောက်နိုင်ချေ။

၄၃ - သတိ အာသန္ဓ မရဏော၊
ဒုရသညီ ပမာဒ ဝါ။
ယော ကရေတိ အကာတဗ္ဗံ၊
တဒါ သော အတိသောစတိ။ ။

အနက်။ ။ယော၊ အကြင်သူသည်။ အာသန္ဓ မရဏော၊
 သေခြင်းနိုးသောအဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိလျက်။ ဒုရသညီ၊ ဝေးသည်
 အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပမာဒဝါ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့နေသည်ဖြစ်၍။
 အကာတဗ္ဗံ၊ မပြုကောင်းသော မကောင်းမှုကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။
 သော၊ ထိုသူသည်။ တဒါ၊ ထိုသေခါနီးအခါ၌။ အတိသေစတိ၊
 အလွန် စိုးရိမ်ရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။နေ့စဉ်မပြတ် သေခြင်းနိုးကပ်နေသည်ဖြစ်ပါ
 လျက် အသိမပိုင် မသေနိုင်သေး အလွန်ပင် ဝေးသေးသည်ဟု
 မှတ်ထင်မှုရှိကာ မေ့လျော့ပေါ့တန်စွာ နေထိုင်သဖြင့် မပြုသင့်
 သော မကောင်းမှုအပေါင်းကို ပြုသောသူသည် သေခါနီးအခါ
 တွင် အလွန်ပင် စိုးရိမ်ပူဆွေးရ၏။

၄၄-သတိ အာသန္ဓမရဏော၊ ဒုရသညီ ပမာဒဝါ။
 အာကိဏ္ဏော ပါပဓမ္မဟိ၊ ပဇ္ဈာယိ ဒုမ္မနော တဒါ။

အနက်။ ။အာသန္ဓ မရဏော၊ သေခြင်းနိုးသောအဖြစ်သည်။
 သတိ၊ ရှိလျက်။ ဒုရသညီ၊ ဝေးသည်အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပမာဒဝါ၊
 မေ့မေ့လျော့လျော့နေသည်ဖြစ်၍။ ပါပဓမ္မဟိ၊ အကုသိုလ် တရား
 တို့နှင့်။ အာကိဏ္ဏော၊ ရောငြိမ်းသောသူသည်။ တဒါ၊ ထို သေခါ
 နီးကာလ၌။ ဒုမ္မနော၊ နှလုံး မသာ မယာ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဇ္ဈာယိ၊
 ကြံမှိုင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။နေ့စဉ်မပြတ် သေခြင်းနိုးကပ်နေသည်ဖြစ်ပါ
 လျက် အသိမပိုင် မသေနိုင်သေး အလွန်ဝေးသေးသည်ဟု မှတ်
 ထင်မှုရှိကာ မေ့လျော့ပေါ့တန်စွာနေသဖြင့် ယုတ်မာညစ်ညမ်း
 သော အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ရောငြိမ်းသောသူသည် သေခါနီး
 အခါမှာ နှလုံးမသာနိုင် ကြံမှိုင်ရ၏။

၄၅-သတိ အာသန္ဓ မရဏော၊ ဒုဋ္ဌော ဒေါသော တိ ထဒ္ဒဝါ။
 အဘိနန္ဒတိ သာဒေတိ၊ တဒါသော အတိဒုက္ခိတော။

အနက်။ ။ အာသန္နမရဏော၊ သေခြင်းနိုးသောအဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိလျက်။ ဒုဋ္ဌော၊ အမျက် နှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍။ ဒေါသော၊ ဒေါသထွက်သည်ဖြစ်၍။ အတိထဒ္ဓဝါ။ အလွန်ခက်ထန်ခြင်းရှိ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန်နှစ်သက်၏။ သာဒေတိ၊ သာယာ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ တဒါ၊ ထိုသေခါနီး၌။ အတိဒုက္ခိတော၊ အလွန်ဆင်းရဲရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နေ့စဉ်မပြတ် သေခြင်းနိုးကပ်နေသည်ဖြစ်ပါလျက် အမျက်နှိပ်စက်၍ဒေါသထွက်ကာ လွန်စွာခက်ထန်သောသူသည် ၎င်း၊ သားသမီးနှင့် ပစ္စည်းအထွေထွေ ရှေ့ငွေရတနာအဖြာဖြာတို့ကို သာယာနှစ်သက် လွန်စွာစုံမက်သောသူသည် ၎င်း သေခါနီးအခါလားရာ ဂတိစောင်း၍ မကောင်းသောနိမိတ်အမျိုးမျိုးပေါ်လာကာ လွန်စွာရှုံ့ကြောက် ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်ရ၏။

၄၆-သတိ အာသန္နမရဏော၊ တုဝဋံ န စိကိစ္ဆတိ။
သဗ္ဗိစ္စာပတ္တိ မာပန္နော၊ တဒါ သော ပရိဒေဝတိ။ ။

အနက်။ ။ အာသန္နမရဏော၊ သေခြင်းနိုးသော အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိလျက်။ သဗ္ဗိစ္စာပတ္တိ၊ စိတ်ရှိလျက် သင့်သော အာပတ်သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သောရဟန်းသည်။ တုဝဋံ၊ လျင်မြန်စွာ။ နစိကိစ္ဆတိ၊ မကုစား။ သောဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ တဒါ၊ ထိုသေခါနီး၌။ ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေးရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နေ့စဉ်မပြတ် သေခြင်းနိုးကပ်နေသည်ဖြစ်ပါလျက် ပညတ်ချက်ကို လွန်ကျူးလိုစိတ်ရှိမှ သင့်ရောက်ရသော အာပတ်မျိုးကို တမင်လွန်ကျူးပြီးနောက် အပြစ်ကင်းပျောက်ရန် လျင်မြန်စွာမကုစားဘဲနေသောရဟန်းသည် သေခါနီးအခါ အတ္တာနုဝါဒဘေး၊ အပါယ်ဘေးတို့ကြောင့် အဖန်ဖန်ငိုကြွေးရ၏။

၄၇-သတိ အာသန္န မရဏော၊ ဂိဟိဟိ နဝကေဟိစ။
သံသဋ္ဌော န နုလောမေဟိ၊ သွတိဝဿု မုခေါ တဒါ။

အနက်။ ။ အာသန္ဓမရဏော၊ သေခြင်းနိုးသော အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိလျက်။ ဂိဟိဟိ၊ တကာ၊ တကာမတို့နှင့်၎င်း။ နဝကောဟိစ၊ ကျောင်းသားသူငယ်၊ ပဉ္စင်းငယ်၊ ရှင်ငယ်တို့နှင့်၎င်း။ အနန္တလောမေဟိ၊ ရဟန်းတို့နှင့် မတော်သင့်သော ရောယွက်ခြင်း တို့ဖြင့်။ သံသဋ္ဌော၊ ရောယွက်သော။ သောတိက္ခ၊ ထိုရဟန်းသည်။ တဒါထိသေခါနီး၌။ အတိဝ၊ လွန်စွာလျှင်။ အဿုမုခေါ၊ မျက်ရည်ယိုသောမျက်နှာရှိ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နေ့စဉ်မပြတ် သေခြင်းနိုးကပ်နေသည် ဖြစ်ပါလျက် တကာ၊ တကာမများ၊ ကျောင်းသားသူငယ်၊ ရှင်ငယ်၊ ပဉ္စင်းငယ်များနှင့် မသင့်မလျော် အမြင်မတော်သော ရောယွက်ခြင်းမျိုးဖြင့် ကိုယ်ကျိုးမငဲ့ ရောယွက်ဆက်ဆံသော ရဟန်းသည် သေခါနီးအခါ အတ္တာနုဝါဒဘေး၊ အပါယ်ဘေး တွက်တာကြောင့် မျက်ရည်ပေါက်ကြီးငယ်ကျရ၏။

၄၈—သတိ အာသန္ဓ မရဏော၊ ကုဟကော ကုလဒူသကော။
မိစ္ဆာဇီဝ သမာပဇ္ဇော၊ ဒုန္နိမိတ္တာဝ သော စုတော။

အနက်။ ။ အာသန္ဓမရဏော၊ သေခြင်းနိုးသော အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိလျက်။ ကုဟကော၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ အံ့အဲစေသော အကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကုလဒူသကော၊ သစ်သီးပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ဒါယကာတို့သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးလျက်။ မိစ္ဆာ ဇီဝသမာပဇ္ဇော၊ မိစ္ဆာဇီဝသို့ရောက်၏။ သောတိက္ခ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဒုန္နိမိတ္တာဝ၊ မကောင်းသောကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ရှိသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။ စုတော၊ စုတေရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နေ့စဉ်မပြတ် သေခြင်းနိုးကပ်နေသည် ဖြစ်ပါလျက် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောစိတ်ဖြင့် အံ့ဩဖွယ် အကျင့်များကိုပြုကာ ပစ္စည်းရှာ၍ သစ်သီးပေးခြင်း၊ ပန်းပေးခြင်း စသည်ဖြင့် တကာ၊ တကာမများ သဒ္ဓါတရားကိုဖျက်ဆီးလျက် ဗေ

ဒင်ဟောခြင်း၊ ဆေးကုခြင်းစသည်ဖြင့် ယုတ်မာသောအသက်မွေး
မှုရှိသော ရဟန်းသည် အပါယ်ရောက်ကြောင်း မကောင်းသော
ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်များကိုသာ အာရုံပြုကာ သေရရှာ၏။

၄၉-သသောကီ သဟနန္ဒီစ၊ ဒုက္ခေ ဒုက္ခော သုခေ သုခေါ။
ဂိဟိကဓမ္မေသု ဥဿုက္ကော၊ ပဿံ ဂိဇ္ဈကုဋံ စုတော။ ။

အနက်။ ။ သသောကီ၊ ဒါယကာတို့နှင့်အကွ စိုးရိမ်လျက်
၎င်း။ သဟနန္ဒီစ၊ ဒါယကာတို့နှင့်တကွ နှစ်သက်လျက်၎င်း။ ဒုက္ခေ၊
အိမ်ဆင်းရဲ ရောက်သည်ရှိသော်။ ဒုက္ခော၊ ကျောင်းက ဆင်းရဲ
ရောက်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ သုခေ၊ အိမ်ချမ်းသာသည်ရှိသော်။ သုခေါ၊
ကျောင်းကချမ်းသာသည်ဖြစ်၍၎င်း။ ဂိဟိကဓမ္မေသု၊ လူတို့အမှုကိစ္စ
တို့၌။ ဥဿုက္ကော၊ လုံ့လပြု၍နေသော ရဟန်းသည်။ ဂိဇ္ဈကုဋံ၊
ပြိတ္တာတို့နေရာ ဂိဇ္ဈကုဋံတောင်ဟူသော ဂတိနိမိတ်ကို။ ပဿံ-
ပဿန္တော၊ ရေးရေးထင်ထင် မြင်သည်ဖြစ်၍။ စုတော၊ စုတေရ
၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိမိဆိုင်ရာ-လူဒါယကာတွေနှင့် စိုးရိမ် စရာ
ဝမ်းနည်းစရာ ရှိလျှင်လည်း အတူမကွာ နှစ်သက်စရာ-ဝမ်းသာ
စရာ ရှိလျှင်လည်း မကွာမကွဲ အမြဲပင်ခွန်တွဲလျက် အိမ်က
ဆင်းရဲလျှင် ကျောင်းကလဲ မချမ်းသာ၊ အိမ်မှာချမ်းသာလျှင်
ကျောင်းမှာလဲ ပျော်ပွဲဆင်ကာ လူမှုရေးရာတို့၌ ကြောင့်ကြစိုက်
သောရဟန်းသည် ပြိတ္တာတို့နေရာဂိဇ္ဈကုဋံတောင်ဟူသော-ဂတိ
နိမိတ်ကိုသာ- ရေးရေးမြင်ကာ သေရရှာ၏။

၅၀-မရိသန္တိ အနာဝဇ္ဇ၊ ကိလေသာတုရ ပိဋ္ဌိတော။
ကိမိခဇ္ဇဝဏော သာဝ၊ ဘန္တော ကိ သုဂတိ ဝဇေ။

အနက်။ ။ မရိသန္တိ၊ ငါသေရအံ့ဟူ၍။ အနာဝဇ္ဇ၊ နှလုံးမသွင်း
ဘဲ။ ကိလေသာတုရ ပိဋ္ဌိတော၊ ကိလေသာ နာကျင်ခြင်း နှိပ်စက်
သည်ဖြစ်၍။ ကိမိခဇ္ဇ ဝဏော၊ လောက်ကိုက်သော အနာရှိသော။

H.245.7 [ဟံသာဝတီမှ]

သာဝ၊ ခွေးကဲ့သို့။ ဘန္တော၊ မရပ်မတည် လှည့်လည်သော ရဟန်းသည်။ သုဂတိ၊ သုဂတိဘုံသို့။ ကိဝဇေ၊ အဘယ်သို့သွားနိုင်အံ့နည်း။ နဝဇေ၊ မသွားနိုင်ရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါသေရလိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်းမှု မရှိဘဲ ကိလေသာ အနာနှိပ်စက်၍ လောကီကိုက်သည့် ခွေးအလား မရပ်မနား လှည့်လည်သွားလာသော ရဟန်းသည် သုဂတိဘုံသို့ အဘယ်ပုံသွားနိုင်အံ့နည်း၊ မသွားနိုင်ရိုးအမှန်ပင်တည်း။

၅၁-မရိယန္တိ အနာဝဇ္ဇ၊ ရရဒ္ဒယံ န ပူရတိ။

ဂန္တိ ဝိပဿနံ တန္တိ၊ ကာရုညောယေဝ သော စုတော။

အနက်။ ။ မရိယန္တိ၊ ငါသေရအံ့ ဟူ၍။ အနာဝဇ္ဇ၊ နှလုံးမသွင်းဘဲ။ တန္တိ၊ ပျင်းရိသည်ဖြစ်၍။ ဂန္တိ၊ စာပေသင်ကြားခြင်း၊ ဂန္တရရကို၎င်း။ ဝိပဿနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း၊ ဝိပဿနာရရကို၎င်း။ ရရဒ္ဒယံ၊ ဝန်နှစ်ခုအပေါင်းကို။ နပူရတိ၊ မဖြည့်။ သောဘိက္ခ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ကာရုညောယေဝ၊ သနားဖွယ် ဖြစ်၍သာလျှင်။ စုတော၊ သေရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါသေရလိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်းမှု မရှိဘဲ ပျင်းရိငြီးငွေ့ မပျော်မွေ့သည်ဖြစ်၍ စာပေကျမ်းဂန် သင်အံ့လေ့ကျက်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ စီးဖြန်းခြင်းဟူသော လုပ်ငန်း နှစ်ရပ်ကို မဖြည့်စွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်-ရှင်လူအများ သနားစရာ သေရရှာ၏။

၅၂-မရိယန္တိ အနာဝဇ္ဇ၊ ကိလေသာနံ ဝသာနုဂေါ။

သမ္ပုဒ္ဓါ-ဏံ ဝိတိက္ကန္တော၊ ကာရုညော နတ္ထိ တဿံမော။

အနက်။ ။ မရိယန္တိ၊ ငါသေရအံ့ဟူ၍။ အနာဝဇ္ဇ၊ နှလုံးမသွင်းဘဲ။ ကိလေသာနံ၊ ကလိတတ်စွာ ကိလေသာတို့၏။ ဝသာနုဂေါ၊ အလိုသို့လိုက်လျက်။ သမ္ပုဒ္ဓါဏံ၊ ဘုရားရှင်အာဏာတော်

ကို၊ ဝိတိက္ကန္တော၊ လွန်ကျူး၏။ တဿမော၊ ထိုရဟန်းနှင့်အလားတူသော။ ကာရုညော၊ သနားဖွယ်သည်။ နုတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါသေရလိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်းမှုမရှိဘဲ ကလိတတ်စွာ ကိလေသာတို့ အလိုသို့လိုက်ကာ ဘုရားရှင်အာဏာတော်ကို ကျူးကျော်ဖောက်ဖျက်ပါမူ ထိုရဟန်းနှင့် အလားတူစွာ သနားစရာကောင်းသောသူသည် လောကမှာမရှိတော့ပြီ။

၅၃-မရိဿန္တိ အနာဝဇ္ဇံ၊ ဓနမေသီ အဓမ္မတော။
ပုညေ စိန္တာပိ နုပ္ပဇ္ဇိ၊ နိရယံ သော မနံ ဂတော။ ။

အနက်။ ။ မရိဿန္တိ၊ ငါသေရအံ့ဟူ၍။ အနာဝဇ္ဇံ-အနာဝဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးမမူဘဲ။ အဓမ္မတော၊ အဓမ္မအားဖြင့်။ ဓနံ၊ ဥစ္စာကို။ ဇေသီ၊ ရှာလေ့ရှိ၏။ ပုညေ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌။ စိန္တာပိ၊ အကြံမျှသည်လည်း။ နုပ္ပဇ္ဇိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုသူသည်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ မနံဂတော၊ လားလျတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါသေရလိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်းမှု မရှိဘဲ မတရားသောနည်းဖြင့် ပစ္စည်းရှာဖွီးလျက် ကောင်းမှုဖက်တွင်မူ ကြံရုံမျှပင် မကြံစည်နိုင်သောသူသည် ငရဲပြည်သို့လားရလျှင် အမှန်ပင်တည်း။

၅၄-မရေယျန္တိ အနာဝဇ္ဇံ၊ ဓနံ စိနိ အဓမ္မတော။
စိတံ စိတံ ဣဟေဝေတံ၊ တသ္မိံ ဂိဒ္ဓေါ သ ပေတ္တိကော။

အနက်။ ။ မရေယျန္တိ၊ ငါသေရအံ့ဟူ၍။ အနာဝဇ္ဇံ-အနာဝဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးမမူဘဲ။ အဓမ္မတော၊ အဓမ္မအားဖြင့်။ ဓနံ၊ ဥစ္စာကို။ စိနိ၊ ဆည်းပူး၏။ စိတံစိတံ၊ ဆည်းပူးသမျှ ဆည်းပူးသမျှသော။ ဧတံ၊ ဤဥစ္စာသည်။ ဣဟေဝ၊ ဤဘဝတွင်သာကြွင်းကျန်ရစ်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုဥစ္စာ၌။ ဂိဒ္ဓေါ၊ တတ်မက်မောသော။ သ-သော၊ ထိုသူသည်။ ပေတ္တိကော၊ ပြိတ္တာဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါသေရလိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်းမှုမရှိဘဲ မတရားသောနည်းဖြင့် ပစ္စည်းစုဆောင်းပါမှု စုဆောင်း လာပြီး ပစ္စည်းဟူသမျှသည် ဤဘဝတွင်သာ ကျန်ရစ်ရာ၏။ ၎င်းပစ္စည်းပေါ်မှာ တွယ်တက်စုံမက် လောဘထွက်နေပါမှုကား ပြိတ္တာဖြစ်ဖို့ရာ သေချာနေတော့၏။

၅၅-အတ္တာ ဂေဟေ နိဝတ္တန္တေ၊ သုသာနေ မိတ္တဗန္ဓဝါ။
သုကတံ ဒုက္ကတံ ကမ္မံ၊ ဂစ္ဆန္တိ မနုဂစ္ဆတိ။ ။

အနက်။ ။ အတ္တာ၊ ဥစ္စာတို့သည်။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ နိဝတ္တန္တေ၊ ကြွင်းကျန်ရစ်ကုန်၏။ မိတ္တဗန္ဓဝါ၊ အဆွေခင်ပွန်း ချစ်ကျွမ်းဝင်သောသူတို့သည်။ သုသာနေ၊ သူကောင်းအိပ်နေ သင်းချိုင်းမြေ၌။ ဝါ၊ မြေမှ။ နိဝတ္တန္တေ၊ နှစ်ပြန်ကြကုန်၏။ သုကတံ ဒုက္ကတံ ကမ္မံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ် မကောင်း ပြုအပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံသည်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ တမလွန်သွားသောသူသို့။ အနုဂစ္ဆတိ၊ နောက်ထပ်လိုက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိမိရှာဖွေစုဆောင်း ထားသော စီးပွားဥစ္စာဟူသမျှတို့မှာ သေသည့်အခါ အိမ်မှာသာ ကျန်ရစ်ကုန်၏။ မိမိနောက်သို့ ဘာပစ္စည်းတခုမျှ မလိုက်ပါနိုင်ချေ။ မိမိရှိစဉ်က အလွန်တရာမှ ချစ်လှပါသည်ဆိုသော ဆွေမျိုး သားချင်း မိတ်ဆွေ သင်္ဂဟဟူသမျှတို့မှာလည်း မသာပို့၍ သုသာန်သို့ ရောက်သောအခါ ငိုကာယိုကာ တစာစာနှင့် မိမိတို့ဆိုင်ရာနေအိမ်သို့သာ ပြန်ကြကုန်၏။ ကိုယ်တိုင်စုဆောင်းခဲ့သည့် ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကံနှစ်ပါးသာ သေဆုံးသွားသူနောက်သို့ ကောက်ကောက်မသွေလိုက်ပါနိုင်ပေ၏။

၅၆-မရေယျန္တိ အနာဝဇ္ဇံ၊ ဣဟတ္ထံ ဝါ နုယုဉ္ဇတိ။
သမ္ပရာယ မနပေက္ခော၊ သုဇုံ ဝါ ပါယဂါမိကော။

အနက်။ ။ မရေယျန္တိ၊ ငါသေရအံ့ဟူ၍။ အနာဝဇ္ဇံ-အနာဝဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးမမူဘဲ။ သမ္ပရာယံ၊ တမလွန်လောကကို။ အန

ပေက္ခော၊ မဇ္ဇိတံ။ ဣဟတ္ထံဝ၊ ဤဘဝအကျိုးကိုသာ။ အနုယုညတိ၊
လုံ့လပြု၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဥဇုံဝ၊ ဖြောင့်ဖြောင့် သာလျှင်။
အပါယဂါမိကော၊ အပါယ်လားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါသေရလိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်းမှုမရှိ၊ သေ
ပြီးသည့်နောက် သွားရောက်တွေ့ကြုံရမည့် တမလွန်လောက၏
ဒုက္ခအဖုံဖုံကိုလည်းမဇ္ဇိ၊ ဤဘဝအတွက် နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်
အနည်းငယ်သောအကျိုးကိုသာ လွန်စွာအားထုတ် ပြုလုပ်သော
သူသည် အပါယ်လမ်းကြောင်းကို ဖြောင့်တန်းစွာ ရှောက်နေ
သည်နှင့်တူ၏။

၅၇-မရေယုန္တိ သမာဝဇ္ဇ၊ ဓမ္မတော ဓန မေသတိ။
ပုညကာရီ သုလဒ္ဓေန၊ မရဏောပိ သ မောဒတိ။ ။

အနက်။ ။ မရေယုန္တိ၊ ငါသေရအံ့ဟူ၍။ သမာဝဇ္ဇ၊ ကောင်း
စွာနှလုံးမူလျက်။ ဓမ္မတော၊ တရားသဖြင့်။ ဓနံ၊ ဥစ္စာကို။ မေသတိ၊
ရှာ၏။ သုလဒ္ဓေန၊ ကောင်းစွာရသော ပစ္စည်းဖြင့်။ ပုညကာရီ၊
ကုသိုလ်ကိုပြုလေ့ရှိ၏။ သ-သော၊ ထိုသူသည်။ မရဏောပိ၊ သေခါ
နီး၌လည်း။ မောဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါသေရလိမ့်မည် ဟူ၍ ကောင်းစွာနှလုံးမူ
လျက် တရားမျှတသောနည်းဖြင့်သာ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရှာဖွေပြီးလျှင်
စင်ကြယ်ကောင်းမွန်စွာ ရလာသော ပစ္စည်းဖြင့်သာ ကုသိုလ်
ကောင်းမှုကို ပြုတတ်သော အလေ့အလာရှိပါမူ သေခါနီး၌ နှစ်
ခြိုက်ပျော်ရွှင် အလွန်ပင်ဝမ်းမြောက်ရ၏။

၅၈-ပဉ္စသီလ သဒါရက္ခော၊ ယထာဗလဉ္စ ဒါယကော။
ကာလေ ဥပေါသထာဝါသော၊ သော နိစ္စံ သုဂတိံ ဝဇေ။

အနက်။ ။ ပဉ္စသီလသဒါရက္ခော၊ ပဉ္စသီလငါးပါးကို အခါ
ခပ်သိမ်း စောင့်ရှောက်သော။ ယထာဗလဉ္စ၊ အားနှင့် အလျောက်
လည်း။ ဒါယကော၊ လှူဒါန်းပေးကမ်းတတ်သော။ ကာလေ၊ ဝါပ၊

ဝါတွင်း၊ လေးသိတင်း၊ ရှစ်သိတင်း အခါ၌။ ဥပေါသထာ ဝါသော၊ ဥပုသ်သုံးခြင်းရှိသော။ သော၊ ထိုသူသည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ သုဂတိံ၊ သုဂတိဘဝသို့။ ဝဇေ၊ ရောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အခါခပ်သိမ်း ပဉ္စသိင်္ဂါပေးကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ စောင့်ထိန်းပြီးလျှင် မိမိအင်အားနှင့် ထောက်ချင့်ပေးကမ်းလှူဒါန်းတတ်၍ မပြတ်မလပ် ဝါပ, ဝါတွင်း, လေးသိတင်း, ရှစ်သိတင်း၌ ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်းရှိသောသူသည် အမြဲမချ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်ရမည်သာတည်း။

၅၉-မောဝါပတ္တိမလံ ခိပ္ပံ၊ မစ္စု အဒ္ဓါ ဂမိဿတိ။

မိစ္ဆာဝိတက္က မုစ္ဆိဇ္ဇ၊ ကရ ကာတဗ္ဗဘာဝနံ။ ။

အနက်။ ။ အာပတ္တိမလံ၊ အာပတ်အညစ်အကြေးကို။ ခိပ္ပံ၊ လျှင်မြန်စွာ။ မောဝ၊ သုတ်သင် ဆေးလျှော်လော့။ မစ္စု၊ သေမင်းသည်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ အာဂမိဿတိ၊ လာလတ္တံ့။ မိစ္ဆာဝိတက္ကံ၊ မကောင်းသော အကြံအစည်ကို။ ဥစ္ဆိဇ္ဇ၊ ဖြတ်လော့။ ကာတဗ္ဗဘာဝနံ၊ ပြုဖွယ်ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာအမှုကို။ ကရ၊ ပြုလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အကြောင်းအားလျော်စွာ ရောက်လာစွဲကပ်သည့် မိမိအာပတ်အညစ်အကြေးကို မနှေးလျှင်စွာ ဆေးကြောသုတ်သင်လိုက်ပါလော့၊ အာဏာထန်ပြင်း ရှင်သေမင်းသည် မယွင်းမှန်စွာ ရောက်လာတော့မည်၊ သေမင်းမရောက်မီ မကောင်းသော အကြံအစည် အလီလီကို ထိုဤမထောက် ဖြတ်တောက်ပြီးကာ မှန်စွာပြုဖွယ် အသွယ်သွယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းမှုကို ယခုမကြာ ပြုလိုက်ပါလော့။

၆၀-အတိက္ကန္တာ ဗဟူ ရတျော၊ ခေပေတွာ မမ ဇီဝိတံ။

မန္တာယုနာ ပမာဒေန၊ ယုတ္တော ဝိဟရိတုံ ကထံ။ ။

အနက်။ ။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ရတျော၊ ညဉ့်၊ နေ့တို့လည်း။ မမ၊ ငါ၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ ခေပေတွာ၊ ကုန်စေ၍။

အတိက္ကဏ္ဍာ၊ လွန်လှလေကုန်ပြီ။ မန္တာယုနာ၊ အသက်နည်းပါးသော
ငါသည်။ ပမာဒေန၊ မေ့လျော့သောအားဖြင့်။ ဝိဟရိတုံ၊ နေခြင်း
ငှါ။ ကထံယုတ္တော၊ အဘယ်သို့သင့်အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ များပြားလှစွာသော နေ့ညဉ့် အချိန်အခါတို့
သည် ငါ၏ ဇီဝိန်အသက်ကို စိတ္တက္ခဏာတချက်ပြီးတချက်ပျောက်
ပျက်ကုန်ခန်းစေလျက် ကျော်လွန်ခဲ့လှလေကုန်ပြီ။ တနေ့ထက်
တနေ့ တရွှေ့ရွှေ့လျော့ပါးလျက် အသက်ကြွင်း မများတော့
သော ငါသည် မေ့လျော့ပေါ့တန်စွာ နေထိုင်ခြင်းငှါ အဘယ်မှာ
သင့်လျော်ပါတော့အံ့နည်း။

၆၁-ဟာသန္တိ နန္ဒိ မတ္တာနံ၊ မစ္စုသန္တိဟိ တစ္ဆယေ။

ကုစ္ဆိ မေယျ စုတော အဇ္ဇ၊ ကော ဟာသနန္ဒိတဗ္ဗကော။

အနက်။ ။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ စုတော၊ စုတေ၍။ ကုစ္ဆိ ၊ မိန်းမဝမ်း
သို့။ ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ဟာသ နန္ဒိတဗ္ဗကော၊ ရယ်ဖွယ်နှစ်သက်
ဖွယ်သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဟာသန္တိ၊ ရယ်
မောသော။ နန္ဒိ ၊ နှစ်သက်ခြင်းရှိသော။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။
မစ္စုသန္တိဟိ၊ သေဘေး၊ ပဋိသန္ဓေဘေးတို့ဖြင့်။ တစ္ဆယေ၊ ခြိမ်း
ခြောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ယနေ့ယခု စုတေ သေလွန်ပြီးနောက် မိန်းမ
တယောက်ယောက်၏ဝမ်းတိုက်သို့ စွဲပိုက်သန္ဓေသွားရောက်တည်
နေရမည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ပျော်ရွှင် ရယ်မောချင်ဖွယ် အဘယ်မှာ
ရှိအံ့နည်းဟု နှလုံးပြုလျက် နှစ်သက်ပျော်ရွှင် ရယ်မောချင်သော
မိမိကိုယ်ကို အို၊ နာ၊ သေရေး၊ ပဋိသန္ဓေဘေးတို့ဖြင့် တရေးရေး
တွေးပြီးကြောက်အောင် ခြိမ်းခြောက်ရာ၏။

၆၂-မစ္စုသေနာဂုဓာ သင်္ချာ၊ မရဏာဘိမုခေါ အဟံ။

အစ္စာယိတဗ္ဗ ကာလော ယံ၊ ဣက္ခိတဗ္ဗ မုဒိက္ခတု။ ။

အနက်။ ။ မစ္စုသေနာဂုဓာ၊ သေမင်းစစ်သည်၊ သေမင်း
လက်နက်တို့သည်။ အသင်္ချာ၊ မရေတွက်နိုင်ကုန်။ အဟံ၊ ငါသည်။

မရဏာဘိမုခေါ၊ သေခြင်းသို့ ရှေးရှု၏။ အယံ၊ ဤအခါကား။
အစ္စာယိတဗ္ဗကာလော၊ အဆောတလျှင် ပြုရအံ့သောအခါတည်း။
ဣက္ခိတဗ္ဗံ၊ ရှုဖွယ်ဖြစ်သော အသုဘ အစရှိသည်ကို။ ဥဒိက္ခတု၊
မြင်အောင်ရှုလော့။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ရဲစွမ်းထန်ပြင်းသည့် သေမင်း၏ တပ်မ
တော်သားနှင့် လက်နက်များသည် မရေတွက်နိုင်အောင် များ
မြောက်ကုန်၏။ နွားသတ်ရုံသို့ ဆွဲသွားသောနွားသည် အသေဖက်
အမြဲဦးလှည့်နေသကဲ့သို့ သေမည့်ဖက်ကို အမြဲဦးလှည့်နေသော
ငါသည် ပြုသင့်သောကောင်းမှုကို အဆောတလျှင်ရှောင်တခင်ပြု
ထိုက်သော အခါတည်း။ ကြည့်ဖွယ်၊ ရှုဖွယ်၊ ဆင်ခြင်ဖွယ်အမှု
အသုဘ- အစရှိသည်ကို မသေမီယခုပင် ထင်မြင်အောင် ရှု
ပါလော့။

၆၃-ပုရေမရာမိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊
ဒက္ခေယျံ မစ္စ၊ ဒေသတိ။
အစ္စာယိတဗ္ဗ ကာလော ယံ၊
နောကာသော ဟာသတုဋ္ဌိယာ။ ။

အနက်။ ။ပုရေမရာမိ၊ ငါမသေမီ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရှုဖွယ်ဖြစ်သော
အဋ္ဌိ၊ ဖံသ အစရှိသည်ကို။ ဒက္ခေယျံ၊ ရှုပါအံ့။ မစ္စ၊ သေမင်းသည်။
ဒေသတိ၊ လာလတ္တံ့။ အယံ၊ ဤသေမင်းမလာမီကာလသည်။ အစ္စာ
ယိတဗ္ဗကာလော၊ အဆောတလျှင် ပြုရအံ့သော အခါတည်း။
ဟာသတုဋ္ဌိယာ၊ ရယ်မောနှစ်သက်၍နေခြင်းငှါ။ နောကာသော၊
အခွင့်မရှိ။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ကြည့်ဖွယ်၊ ရှုဖွယ်၊ ဆင်ခြင်ဖွယ်ဖြစ်သည့်
အဋ္ဌိ၊ ဖံသ-အစရှိသည်ကို မသေမီယခု ငါထင်မြင်အောင် ရှုပါအံ့။
ရှင်သေမင်းလည်း မယွင်းမှန်စွာ ရောက်လာတော့မည်။ သေမင်း
မလာမီ ဤအခါသည်ကား အားထားဖွယ်အမှုကို အဆောတ

လျှင် ရှောင်တခင်ပြုရမည့်အခါတည်း၊ နှစ်သက်မွေ့လျော်ပျော်ရွှင် ရယ်မော၍ နေဖို့ရာ အခွင့်အခါမရှိတော့ချေ။

၆၄-အာကိဏ္ဏမစ္စုသေနာနံ၊ အဇ္ဇ သွေဝါ ဝိနာသိနံ။
အဒ္ဓါ ပဟာယ ဂါဇိနံ၊ ကိံ ပမာဒ ဝိဟာရိနာ။ ။

အနက်။ ။ အာကိဏ္ဏ မစ္စုသေနာနံ၊ ကိုယ်တွင်း၊ ကိုယ်ပ ဖြိုမ်းသောသေမင်းစစ်သည် ရှိကုန်သော။ အဇ္ဇသွေဝါ ဝိနာသိနံ၊ ယနေ့၊ နက်ဖြန်ပင်ပျက်စီးအံ့သည် ဖြစ်ကုန်သော။ အဒ္ဓါပဟာယ ဂါဇိနံ၊ မချွတ်စွန့်ပစ်၍ သွားရအံ့သည် ဖြစ်ကုန်သော။ အမှာကံ၊ ငါတို့အား။ ပမာဒဝိဟာရိနာ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေသဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်တွင်း၊ ကိုယ်ပ နှစ်ဌာနလုံး၌ စုရုံးကာ စခန်းချနေသော ရောဂါဘယ ကံကြမ္မာ-အစရှိသော သေမင်း၏ တပ်မတော်သားတို့နှင့် ရောယှက်ရှုပ်ထွေးလျက် ယနေ့၊ နက်ဖြန် ပင် အမှန်ပျက်စီးတော့မည်ဖြစ်၍ ကေနံစွန့်ပစ်၍ သွားရမည်ဖြစ် သောငါတို့မှာ မေ့လျော့ပေ၊ တန်စွာနေသဖြင့် ဘာအကျိုးရှိတော့ အံ့နည်း။

၆၅-ခဏမတ္တောဝ ပစ္စင်္ကော၊ အဇ္ဇ သွေဝါ အတိဿတိ။
သမ္ပရာယော အတိဒိဃော၊ ပရမ္ပရော အနန္တိကော။

အနက်။ ။ ပစ္စင်္ကော၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ဤဘဝသည်။ ခဏမတ္တောဝ၊ တခဏမျှသာတည်း။ အဇ္ဇသွေဝါ၊ ယနေ့၎င်း၊ နက် ဖြန်၎င်း။ အတိဿတိ၊ လွန်လတ္တံ့။ သမ္ပရာယော၊ တမလွန်လော ကသည်။ အတိဒိဃော၊ အလွန်ရှည်လျားစွာ၏။ ပရမ္ပရော၊ ဘဝ အဆက်ဆက်သည်။ အနန္တိကော၊ အဆုံးမရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝသည် သံသရာခရီး စဉ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်က နည်းငယ်တိုလျှင် တခဏမျှ သာတည်း။ ယနေ့ဖြစ်စေ၊ နက်ဖြန်ဖြစ်စေ သေလွန်လိမ့်မည်။ သေပြီး

သည့်နောက် သွားရောက်ရမည့် တမလွန် လောကသည့်ကား
အလွန်တရာ ရှည်လျားထွာ၏။ အနုမတဂ္ဂသံသရာ ဘဝအဆက်
ဆက်သည့်ကား ရေတွက်ကုန်သည့်၍ အဆုံးမရှိချေ။

၆၆—ခဏမတ္တောဝ ပစ္စက္ခော၊ မစ္စုနာ တံ ဇဟိဿတိ။
ပဟာယ ဂမနိယေ-သ္မိံ၊ မဟုဿာဟော နိရတ္ထကော။

အနက်။ ။ပစ္စက္ခော၊ ပစ္စက္ခဘဝသည်။ ခဏမတ္တောဝ၊
တခဏမျှသာတည်း။ မစ္စုနာ၊ သေခြင်းဖြင့်။ တံ၊ ထိုပစ္စက္ခဘဝကို။
ဇဟိဿတိ၊ စွန့်ရလတ္တံ့။ ပဟာယဂမနိယေ၊ စွန့်ပစ်၍ သွားရအံ့
သည်ဖြစ်သော။ အသ္မိံ၊ ဤပစ္စက္ခဘဝအကျိုး၌။ မဟုဿာဟော၊
ကြီးစွာလုံ့လပြုခြင်းသည်။ နိရတ္ထကော၊ အကျိုးမဲ့သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မျက်မှောက်ဖြစ်သော ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝသည်
သံသရာခရီးစဉ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်က နည်းငယ်တိုလျှ တခဏမျှ
သာတည်း။ စုတိရှေ့လျော့ သေရခြင်းသဘောဖြင့် ထိုဘဝမျှ
သောပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို စွန့်ပစ်ရပေလိမ့်မည်။ စွန့်ပစ်၍ သွားရမည်
ဖြစ်သော ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝအကျိုး၌ မြတ်နိုးတနာ လွန်စွာအားထုတ်
ခြင်းသည် အကျိုးမပြီး အချည်းနှီးသာတည်း။

၆၇—သမ္ပရာယော အတိဒိဗော၊ အပါထေယျေ သုဒုတ္တရော။
မဟုဿာဟေန ကာတဗ္ဗော၊ တဒတ္တော ဒိဗဒဿိနာ။

အနက်။ ။သမ္ပရာယော၊ တမလွန်လောကသည်။ အတိဒိ
ဗော၊ အလွန်ရှည်လျားစွာ၏။ အပါထေယျေ၊ ကုသိုလ်ရှိက္ခာလမ်း
စာမပါသည်ရှိသော်။ သုဒုတ္တရော၊ အလွန်ကူးခပ်နိုင်ခဲ့၏။ ဒိဗဒ-
ဿိနာ၊ အရှည်ကိုမြှော်မြင်သောသူသည်။ တဒတ္တော၊ ထိုတမလွန်
ဘဝအကျိုးကို။ မဟုဿာဟေန၊ ကြီးစွာအားထုတ်သောအားဖြင့်။
ကာတဗ္ဗော၊ ပြုအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သေပြီးသည့်နောက် သွားရမည့် တမလွန်
လောကသည်ကား အလွန်တရာရှည်လျားထွာ၏။ ကုသိုလ်ရှိက္ခာ

လမ်းစာမပါခဲ့ပါမူ လွယ်ကူစွာ ကူးမြောက်နိုင်ရန်မရှိချေ။ အရှည် ကိုမြှော်မြင်တတ်သောသူသည် ထိုတမလွန်ဘဝ အကျိုးကို မြတ် နိုးတနာ လွန်စွာကြိုးကုတ် အားထုတ်ထိုက်လှပေ၏။

၆၈-သဒ္ဓါ ဗန္ဓတု ပါထေယျံ၊ တဒေသနံ ဣဟေဝ ဟိ။

ဘဝန္တရေ နလဗ္ဗေယျ၊ အပါထေယျေ တိဒုက္ခိတော။

အနက်။ ။သဒ္ဓါ- သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါတရားဖြင့်၊ ပါထေယျံ၊ ခရီးလမ်းစာကို။ ဗန္ဓတု၊ ထုပ်ဖွဲ့လော့။ ဣဟေဝဟိ၊ ဤလူ့ဘဝ တွင်သာလျှင်။ တဒေသနံ၊ ထိုလမ်းစာရိက္ခာကို ရှာခြင်းသည်။ ဟေတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဝန္တရေ၊ ဘဝတပါး၌။ နလဗ္ဗေယျ၊ ရိက္ခာမရ နိုင်ရာ။ အပါထေယျေ၊ လမ်းစာရိက္ခာ မပါသည်ရှိသော်။ အတိ ဒုက္ခိတော၊ အလွန်ဆင်းရဲရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရတနာသုံးတန် ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်မှု

သဒ္ဓါတရားဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ သံသရာလမ်းစာကို ကြိုတင်ပြုလုပ် ဖွဲ့ထုပ်ပါလော့။ ဤလူ့ဘဝမှာသာ လမ်းစာရိက္ခာကို ရှာဖွေနိုင်၏။ လူ့ဘုံမှတစ်ပါး အခြားဘဝများ၌ စားနပ်ရိက္ခာကို မရနိုင်ချေ။ လမ်းစာရိက္ခာ လုံလောက်စွာမပါရှိပါမူ သံသရာစခန်းမှာ လွန်စွာ ပင်ပန်း ဆင်းရဲရ၏။

၆၉-သံသာရ တရဏတ္ထာယ၊ မဟောလုမ္ဗာနိ ဗန္ဓထ။

ဘာဝနာ ဒါန သီလေဟိ၊ တိဝိတ္တိဇ္ဈော ဘဝဏ္ဏဝေ။

အနက်။ ။သံသာရတရဏတ္ထာယ၊ သံသရာ ဟူသော မ ဟာသမုဒြာကိုကူးခြင်းငှါ။ ဘာဝနာဒါနသီလေဟိ၊ ဘာဝနာ၊ ဒါန၊ သီလတို့ဖြင့်။ မဟောလုမ္ဗာနိ၊ ကြီးစွာသောဖေါင်တို့ကို။ ဗန္ဓထ၊ ဖွဲ့ကုန်လော့။ ဘဝဏ္ဏဝေ၊ သံသရာဟူသော သမုဒြာသည်။ အတိ ဝိတ္တိဇ္ဈော၊ အလွန်ကျယ်စွာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သံသရာတည်းဟူသောသမုဒြာပင်လယ်ကို

လွယ်ကူစွာ ကူးနိုင်ကြဖို့ရာ ဘာဝနာ၊ ဒါန၊ သီလ-ဟူသော သွပ်ပြား၊ သံပြား၊ သစ်၊ ဝါး အသောက်အညှိတို့ဖြင့် ကြီး-ထူ-ခိုင်ခံ့

သော သဘော၊ လှေ၊ ဖေါင်တို့ကို ဖွဲ့တုပ်လုပ်ဆောင်ကြကုန်လော့။
သူ ငါကစ ကူးကြဖို့ရာ သံသရာတည်းဟူသော သမုဒြာပင်လယ်
သည် လွန်စွာကျယ်ဝန်းလှပေ၏။

၇၀-ဘုဉ္ဇံ ဘုဉ္ဇံ ဇနံ ကာမေ၊
ကာလာကာလာ-ဗုဓောန္တကော။
ကန္တေကန္တေတိ မံသာသော၊
ပိဝံပိဝံ ဝ ကံ မိဂံ။ ။

အနက်။ ။ မံသာသော၊ သမင်သားဖြင့် အလိုအာသာရှိ
သောမုဆိုးသည်။ ကန္တေ-ဥဒကသမိပေ၊ ရေ၏အနီး၌။ ကံ-ဥဒကံ၊
ရေကို။ ပိဝံ၊ သောက်ဆဲလည်း ဖြစ်သော။ အပိဝံ၊ မသောက်ရ
သေးသည်လည်းဖြစ်သော။ မိဂံ၊ တောသမင်ကို။ ကန္တေတိဣဝ၊
သတ်ဖြတ်သကဲ့သို့။ ကာလာကာလာဗုဓော၊ အခါဟုတ် မဟုတ်ကို
မသိတတ်သော။ အန္တကော၊ သေမင်းညစ်သည်။ ကာမေ၊ ကာမ
ဂုဏ်တို့ကို။ ဘုဉ္ဇံ၊ ခံစားဆဲလည်းဖြစ်သော။ အဘုဉ္ဇံ၊ မခံစားရ
သေးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဇနံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ကန္တေတိ၊
သတ်ဖြတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သမင်သားကို စားလိုသော မုဆိုးသည်
ကမ်းစအနီးတွင် ရေသောက်နေဆဲသမင်၊ မသောက်ရသေးသော
သမင်အပေါင်းကို အချိန်မရွေး သတ်ဖြတ်သကဲ့သို့ အခါဟုတ်
မဟုတ်ကို မသိတတ်သော သေမင်းယုတ်သည်လည်း ကာမဂုဏ်
ကို ခံစားနေဆဲ သတ္တဝါ၊ မခံစားရသေးသော သတ္တဝါ အပေါင်း
ကို အကြောင်းမရွေးဘဲ အမြဲသတ်ဖြတ်၏။

၇၁-ကာမေ ကာမေသနာယေယျ၊
ကာလောကာလော မတေဋ္ဌိယာ။
ပူရေ ပူရေတဗ္ဗံ ဓမ္မံ၊
အဒ္ဓါ အဒ္ဓါန သံသရံ။ ။

အနက်။ ။ကောမေသနာယ၊ ကာမဂုဏ်ကို ရှာဖွေခြင်းဖြင့်။
မေ၊ ငါ့အား။ ကာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ကာလော၊ သေမင်း
သည်။ ဇယျ၊ လာလိမ့်သည်တကား။ အမတေဋ္ဌိယာ၊ မသေအံ့သော
အပ္ပမာဒတရားကိုရှာဖွေခြင်း၏သာလျှင်။ ကာလော၊ အခါတည်း။
အဒ္ဓါနံ၊ ဘဝများစွာ သံသရာခရီးခဲကို။ သံသရံ- သံသရန္တော၊
ကျင်လည် သွားလာရအံ့သောသူသည်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ပူရေတပ္ပံ
မမ္ပံ၊ ဖြည့်ကျင့်အပ်သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာအကျင့်ကို။ ပူရေ၊
ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ကျင့်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ရှာဖွေခြင်းဖြင့်
ငါ့မှာ ဘာအကျိုး ရှိအံ့နည်း။ အာဏာထန်ပြင်း ရှင်သေမင်းသည်
မယွင်းမှန်စွာ ရောက်လာမည်သာတည်း။ သေမင်းကို တော်လှန်
ကာ မသေနိုင်ကြောင်း အပ္ပမာဒတရားကောင်းကို ရှာဖွေဖို့ရာ
အချိန်တန်ပါပြီ။ ဘဝများစွာ သံသရာခရီးခဲကို တစ်လည်လည်
သွားလာရမည့် သူသည် အမှန်ဖြည့်ကျင့်ထိုက်သည့် ဒါန၊ သီလ၊
ဘာဝနာတရား အပေါင်းကို ကောင်းစွာပြည့်စုံအောင် ကြံဆောင်
ဖြည့်ကျင့်ရာ၏။

၇၂-မရေယျန္တိ အနုဗ္ဗိဂ္ဂေါ၊ ပါပကံ ကတ္တု မုဿဟေ။
ကရေယျ ဟာသနန္တိဉ္စ၊ စာပလ္လဉ္စ ပမာဒ ဝါ။ ။

အနက်။ ။မရေယျန္တိ၊ ငါသေရအံ့ဟူ၍။ အနုဗ္ဗိဂ္ဂေါ၊ မ
ထိတ်လန့်သောသူသည်။ ပါပကံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကတ္တု၊ ပြုခြင်း
ငှါ။ ဥဿဟေ၊ ရဲဝံ၏။ ပမာဒ ဝါ၊ မေ့လျော့သည်ဖြစ်၍။ ဟာသ
နန္တိဉ္စ၊ ရယ်မောနှစ်သက်ခြင်းကို၎င်း။ စာပလ္လဉ္စ၊ လျှပ်ပေါ်ခြင်းကို
၎င်း။ ကရေယျ၊ ပြုဝံ့ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ငါသေရလိမ့်မည်ဟု ထိတ်လန့်မှု မရှိသော
သူသည် ယုတ်မာညစ်ကျူ မကောင်းမှုကို မဆုတ်မတွန့် ပြုဝံ့
သည့်ပြင် အမြဲထာဝစဉ် မေ့လျော့မှုကိုလက်ကိုင်ပြုလျက် နှစ်သက်

မွေ့လျော် ရယ်မော၊ လျှပ်ပေါ်မှုများကိုလည်း မဆုတ်မတွန့် ပြိုင်
ရာ၏။

၇၃-မရေယျမိတိ သံဝိဂ္ဂေါ။ လေဏမေဝ ဂဝေသတိ။
န ဟာသိ နေဝနန္ဒီစ၊ န စာပလ္လော ကဒါစိပိ။ ။

အနက်။ ။ မရေယျမိတိ၊ ငါသေရအံ့ဟူ၍။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်
လန့်သောသူသည်။ လေဏမေဝ၊ ပုန်းအောင်းရာဖြစ်သော ကုသိုလ်
ကောင်းမှုကိုသာ။ ဂဝေသတိ၊ ရှာ၏။ ကဒါစိပိ၊ တရံတဆစ်မျှ
လည်း။ နဟာသိ၊ မရယ်ရှင်။ နေဝနန္ဒီစ၊ နှစ်သက်ခြင်းလည်းမရှိ။
နစာပလ္လော၊ လျှပ်ပေါ်လော်လည်ခြင်းလည်းမရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါသေရလိမ့်မည်ဟု ထိပ်လန့်မှု မရှိသော
သူသည် မှီခို ပုန်းအောင်းရာဖြစ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ကိုသာ
ရှာဖွေ၏။ ဘယ်အခါမှ ရှင်ပြုရယ်မောလျက် နှစ်သက်မွေ့လျော်
လျှပ်ပေါ်လော်လည်မှု မရှိနိုင်ချေ။

၇၄-အစ္စုဋ္ဌိတ ရုဇဂ္ဂိဟိ။ အစ္စာယာသေ ဘယာနကေ။
နောသဓေ မရဏာသန္ဓေ၊ ကတပုညံဝ သာတ-ဒံ။ ။

အနက်။ ။ အစ္စုဋ္ဌိတရုဇဂ္ဂိဟိ၊ အလွန်ထသော ရောဂါမီးတို့
ကြောင့်။ အစ္စာယာသေ၊ အလွန်တရာပင်ပန်းစွာသော။ ဘယာန
ကေ၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်သော။ နောသဓေ၊ ဆေးမကုစားနိုင်သော။
မရဏာသန္ဓေ၊ သေခါနီးအခါ၌။ ကတပုညံဝ၊ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်
သည်သာလျှင်။ သာတ-ဒံ၊ သက်သာရာကိုပေးတတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အလွန် ထကြွသော ရောဂါ မီးတို့ကြောင့်
သက်ကြီးရှိုက်ငင် ပင်ပန်းနွမ်းနယ် ကြောက်မက်ဖွယ်အတိ ဆေး
မကုနိုင်သည့်အခြေသို့ ရောက်နေသော သေခါနီးအခါ၌ ကောင်း
စွာစုဆောင်းခဲ့သော ကောင်းမှုကုသိုလ်သည်သာ သက်သာရာကို
ပေးနိုင်၏။

၇၅-ဣတိသဃိံ ဝိယောဇေန္တာ၊ မရဏန္တ ဘုဿာတုရာ။
သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂန္တာပိ၊ နန္ဒိတဗ္ဗာနိ ပုညိနော။ ။

၇၆-ပဿန္တာ သုနိမိတ္တာနိ၊ ပါကဋ္ဌာနိ သကမ္မုနာ။
သုခန္တိ မရဏေ ကာလေ၊ နမောဒန္တာ ကတာနိစ။

အနက်။ ။ဣတိသဃိံ၊ ချစ်ကြည်မှတ်ယုံ ဆွေပုံမျိုးစု အလယ်မှ။ ဝိယောဇေန္တာ၊ ကိုယ်ထီးတယောက် နောက်မထွေဘဲ ဆုံးစွန့်ခဲ့ခြင်း ကွေကွင်း ဝေးကွာလျက်။ မရဏန္တ ဘုဿာတုရာ၊ မသေမချင်း အပြင်းဖမ်းတက် နှိပ်စက်သော အနာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂန္တာပိ၊ ကိုယ်နှင့်တကွ ရှိသမျှအပုံ အလုံးစုံကို အကုန်ပစ်စွန့်၍ သွားရအံ့သည်ဖြစ်သော်လည်း။ ပုညိနော၊ ဒါန၊ သီလစသည်ကောင်းမှု ပြုပြီးရှိသော သူတော်ကောင်း တို့သည်။ သကမ္မုနာ၊ မိမိပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ဆန္ဒါရတွင် ကြည်ကြည်လင်လင် အိပ်မက်မြင်သို့ ထင်လာကုန်သော။ နန္ဒိတဗ္ဗာနိ၊ မြတ်နိုးစုံမက် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သုနိမိတ္တာနိ၊ ကုသိုလ်ပြုခိုက် နှစ်ခြိုက်စွာဖြစ်သော စေတနာကံ၊ ထိုကံ၏အာရုံ ဖြစ်သော ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဘုရား၊ တံခွန်၊ ကုက္ကား၊ မုလေးပွား၊ လားရာဂတိဖြစ်သော နတ်ဘုံဗိမာန်၊ ရေကန်၊ ဥယျာဉ်၊ ပဒေသာပင်အစရှိသော ကောင်းသောကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့ကို။ ပဿန္တာစ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်ရကုန်၍၎င်း။ ကတာနိ၊ မသေဒီက ပြုပြုသမျှ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို။ အနုမော ဒန္တာစ၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ မရဏေကာလေ၊ သေခါနီးကာလ၌။ သုခန္တိ၊ မပူမဆာ ချမ်းသာကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။အချင်းချင်း ချစ်ခင်မြတ်နိုး အားကိုးကြသည့် ဆွေမျိုး အပေါင်းတို့၏ အလယ်မှ တယောက်နှင့် တယောက် နောက်ထပ် ထွေဆုံဖို့ရာမရှိဘဲ နောက်ဆုံးပိတ် ခွဲခွါကွေကွင်းလျက် မသေမချင်း ညှင်းပန်းနှိပ်စက်တတ်သော အနာရောဂါ

ကပ်ရောက်သဖြင့် မိမိနှင့်တကွ ရှိသမျှ အလုံးစုံကို အကုန်စွန့်ပစ်၍ သွားရမည်ဖြစ်သော်လည်း ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုစုဆည်းပူးခဲ့သော သူတော်ကောင်းတို့သည် မိမိပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကံကြောင့်-

- ၁။(က) ဣရခြောက်ပါးတွင် အိပ်မက်အသွင် ထင်ရှားပေါ်လာလျက် နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် ကောင်းသောစေတနာကံ၊
- (ခ) ထိုကံ၏ အာရုံဖြစ်သော ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဘုရား၊ တံခွန်၊ ကုက္ကား၊ မုလေးပွား၊
- (ဂ) လားရာဂတိဖြစ်သော နတ်ဘုံဗိမာန်၊ ရေကန်၊ ဥယျာဉ်၊ ပဒေသာပင်-

အစရှိသော ကောင်းသောကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့ကိုမျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်ရကုန်၍၎င်း၊

၂။ မသေမီက ပြုပြုသမျှသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကုန်၍၎င်း၊

သေခါနီးကာလ၌ မပူမဆာ ချမ်းသာကြံ ကုန်၏။

၇၇-သာတ-ဒါတာနိ ပုညာနိ၊ ဧဝံ မဟာဗ္ဘယေ အပိ။
သုဂတိံ လဟုနေတာနိ၊ ကာတဗ္ဗာနိ ပုရေတရံ။ ။

အနက်။ ။ ဧဝံ မဟာဗ္ဘယေ အပိ၊ သို့စင်ကလောက် တေးကြီးရောက်၍ ဆောက်တည်ရာမရှိသော အခါ၌လည်း။ သာတ-ဒါတာနိ၊ မပူမဆာ သက်သာရာကိုပေးကုန်၍။ သုဂတိံ၊ ဂတိကောင်းရာ လူ့ရွာ၊ နတ်ပြည်သို့။ လဟုနေတာနိ၊ အလျင်တဆော လတ်တလော ဆောင်ယူတတ်ကုန်သော။ ပုညာနိ၊ တတ်အားသမျှ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ-အစရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို။ ပုရေတရံ၊ မအိုမီ၊ မနာမီ၊ မသေမီက မဆွှေကြီး စီးစီးစောစောကလျှင်။ ကာတဗ္ဗာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ယခုလိုဘေးကြီးရောက်၍ ထောက်ရာ တည်ရာ အားထားစရာမရှိသော အခါမျိုး၌လည်း မပူမဆာသက်သာရာကို ပေးနိုင်သည့်ပြင် ကုသိုလ်ရှင်များ စံစားပျော်ရာ လူ့ရွာ၊ နတ်ပြည် ရောက်အောင် အလျင်တဆော လတ်တလော ဆောင်ကြဉ်းတတ်သည့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ-အစရှိသော ကောင်းမှုတို့ကို မအိုမီ၊ မနာမီ၊ မသေမီ စောစောစီးစီးကပင် ကြိုကြိုတင်တင် ပြုထိုက်ကုန်၏။

၇၀-ဒေဝဒူတေ ပကာသေတွာ၊ ယမပုဋ္ဌော သယံကတံ။
ပုညံ သရတိ စေ သတ္တော၊ တဒေဝ သုဂတိံ ဝဇေ။ ။

အနက်။ ။ ဒေဝဒူတေ၊ သူငယ်၊ သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ လက်နက်-ဟူသော နတ်၏ တမန်ငါးပါးတို့ကို။ ပကာသေတွာ၊ ပြ၍။ ယမပုဋ္ဌော၊ ယမမင်းက အချင်းသတ္တဝါ လူ့ပြည်ရွာမှာ မနာ၊ မအိုကျန်းမာပျိုက ကုသိုလ်ကောင်းမှု သင်ပြု၏လော၊ မပြုလောဟု စစ်ကြောမေးမြန်းလတ်သော်။ သတ္တော၊ အကုသိုလ်ဆွဲ ဂတိလွဲ၍ ငရဲသနင်း ယမမင်းရှေ့မှောက် ရောက်သော သတ္တဝါသည်။ သယံကတံ၊ မိမိသည် ပြုအပ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို။ စေသရတိ၊ အကယ်၍ အောက်မေ့မိသည် ဖြစ်အံ့။ တဒေဝ-တဒါဇေ၊ ထိုအောက်မေ့မိသော ခဏ၌သာလျှင်။ သုဂတိံ၊ သုဂတိဘဝသို့။ ဝဇေ၊ လားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သူငယ်၊ သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ လက်နက်ဟူသော နတ်တမန်ငါးပါးကို သတိတရားရအောင် ထင်ရှားစွာ ဆောင်ပြု၍ ယမမင်းက အချင်းသတ္တဝါ.....လူ့ပြည်၊ လူ့ရွာမှာ မအို၊ မနာ ကျန်းမာစဉ်အခါက ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို သင်ပြု၏လော၊ မပြုလောဟု စစ်ကြောမေးမြန်းသော အခါ အကုသိုလ်ဆွဲချ၍ ဂတိလွဲကာ ငရဲသနင်း ယမမင်းရှေ့မှောက်သို့ ရောက်လာသော သတ္တဝါသည် မိမိကိုယ်တိုင် စုဆောင်းခဲ့သည့် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို

H.245.9 [ဟံသာဝတီမှ]

အောက်မွေသိရှိ အကယ်၍သတိရခဲ့ပါမူ ထိုသတိရသောခဏမှာ
ပင် သုဂတိဘဝသို့ လားရောက်ရလေ၏။

၇၉-ပါပ ကခုမ္ပိ နိရယေ၊မနံ ဒုက္ခဂတံ ပဇံ။
ဒုက္ခာ မောစေတိ ယံပုညံ၊သဒါ ကာတဗ္ဗမေဝ တံ။

အနက်။ ။ပါပ ကခု၊ မကောင်းမှု ဆွဲငင်အပ်သည်ဖြစ်၍။
နိရယေ၊ ငရဲ၌။ မနံဒုက္ခ ဂတမ္ပိ၊ ဒုက္ခကြီးကြီးရောက်၍ နိုးဖြစ်လျက်
လည်း။ ပဇံ၊ သတ္တဝါကို။ ယံပုညံ၊ အကြင်ကုသိုလ်သည်။ ဒုက္ခာ၊
ဆင်းရဲမှ။ မောစေတိ၊ လွတ်စေ၏။ တံပုညံ၊ ထိုသို့အထူး ကျေးဇူး
များသောကုသိုလ်ကို။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ကာတဗ္ဗမေဝ၊ ပြု
ကောင်းသည်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အထက်ပါ စကားကို ထောက်ထား၍
ကုသိုလ်ကောင်းမှုတရားမည်သည် မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံ ဆွဲ
ချ၍ ငရဲရောက်ကာ ကြောက်စရာ ကောင်းလောက်အောင် ဒုက္ခ
ရောက်မည့်ဆဲဆဲဖြစ်သော ငရဲသတ္တဝါကိုသော်မှလည်း ဆင်းရဲ
ကလွတ်မြောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်၏။ ထိုသို့အထူး ကျေးဇူး
များပေသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အခွင့်သင့်တိုင်း မဆိုင်းမတွ
ပြုဖွယ်ကောင်းထွပေတော့၏။

၈၀-ပဟာယကံဝ ပုညံ ဟိ၊ ပဟာတဗ္ဗံဝ ပါပကံ။
တံ ပဒီပန္နကာရံဝ၊ဒွယံ ဩတွာ ခုကံ ဝိယ။

အနက်။ ။ဟိ၊သင့်စွ။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်သည်။ ပဟာယကံဝ၊
ပယ်တတ်သော တရားသာတည်း။ ပါပကံ၊မကောင်းမှု အကုသိုလ်
သည်။ ပဟာတဗ္ဗံဝ၊ ပယ်အပ်သော တရားသာတည်း။ တံဒွယံ၊
ထိုကုသိုလ်၊အကုသိုလ်နှစ်ခုသည်။ ပဒီပန္နကာရံဝ၊ ဆီမီးရောင်နှင့်
အမိုက်မှောင်ကဲ့သို့၎င်း။ ဩတွာခုကံဝိယ-ဩတု အာခုကံဝိယ၊
ကြောင်နှင့် ကြွက်ကဲ့သို့၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မှန်၏။ ကုသိုလ်က ပယ်တတ်သောတရား၊ အကုသိုလ်က ပယ်အပ်သောတရားဖြစ်၍ ၎င်းတရား ၂-ပါးသည် “ဆီမီးရောင်နှင့် အရိက်မှောင်၊ ကြောင်နှင့်ကြွက်” ကဲ့သို့ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်သဘောရှိ၏။

၈၁-ဉာတိသဃံာ ဝိယောဇေန္တာ၊ မရဏန္တ ဘုသာတုရာ။
သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂန္တာရော၊ ဘယာနကာနိ ပါပိနော။

၈၂-ပဿန္တာ၊ ဒုန္နိမိတ္တာနိ၊ ပါကဋ္ဌာနိ သကမ္မုနာ။
မရဏေ အတိဒုက္ခန္တိ၊ နုတာပေန္တာ ကတာနိစ။ ။

အနက်။ ။ ဉာတိသဃံာ၊ ချစ်သွီးသား မယားငယ်ကြင် ဆွေခင်ပေါက်ဖော်အစုမှ။ ဝိယောဇေန္တာ၊ တယောက်ထီးချင်း ဝေးကွင်းပစ်ခွါလျက်။ မရဏန္တ ဘုသာတုရာ၊ အဆုံးသေခြင်း ပြင်းထန်လှစွာ ကျင်နာကုန်လျက်။ သဗ္ဗံပဟာယဂန္တာရော၊ ကိုယ်နှင့်တကွ ဤဘဝတွင် ရှိသမျှအား စွန့်ပစ်ထား၍ သွားရအံ့ကုန်သော။ ပါပိနော၊ ဤခန္ဓာကို မွေးမြူလို၍ အကုသိုလ်စု မကောင်းမှုကို ပြုမိလျက်ရှိသော သူတို့သည်။ သကမ္မုနာ၊ မိမိပြုသော ဒုစရိုက်ကံကြောင့်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်လာကုန်သော။ ဘယာနကာနိ၊ ကြောက်ထိတ်လန့်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုန္နိမိတ္တာနိ၊ မကောင်းပြုခိုက် ရိုက်မဲညစ်ညမ်းသော စေတနာကံ၊ ထိုကံ၏အာရုံဖြစ်သော ပိုက်ကွန်၊ များတံ၊ ဒုတ်လှံ၊ လေး၊ မြား၊ လားရာဂတိဖြစ်သော ငရဲအိုး၊ ငရဲထိန်း၊ ငရဲမီးလျှံ အစရှိသော-ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့ကို။ ပဿန္တာစ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်ပြန်ရ၍ ၎င်း။ ကတာနိ၊ ပြုပြုသမျှ ပါပညစ်ကျ၊ မကောင်းမှုတို့ကို။ အနုတာပေန္တာစ၊ နောင်တ တဖန် ပူပန်ရသည်ဖြစ်၍ ၎င်း။ မရဏေ၊ သေခါနီး၌။ အတိဒုက္ခန္တိ၊ အလွန်ဆင်းရဲကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အချင်းချင်းချစ်ခင်မြတ်နိုး အားကိုးကြသည့် ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့၏အလယ်မှ တယောက်နှင့်တယောက် နောက်

ထပ်တွေ့ဆုံဖို့ရာ မရှိဘဲ နောက်ဆုံးပိတ်ခွဲခွါ ကွေကွင်းလျက် မ
သေမချင်း ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တတ်သော အနာရောဂါ ကပ်ရောက်
လာသဖြင့် မိမိနှင့်တကွ ရှိသူမျှအလုံးစုံကို အကုန်စွန့်ပစ်၍ သွားရ
မည်ဖြစ်ပါလျက် ဝမ်းရေကိုငဲ့၍ မကောင်းမှုဖက်မှာသာ စိတ်ပါ
ဝင်စားစွာပြုလုပ်နေသောသူသည်မိမိပြုခဲ့သောဒုစရိုက်ကံကြောင့်-

- ၁။ (က) ခွါရ ခြောက်ပါးတွင် အိပ်မက်အသွင် ထင်ရှားပေါ်လာ
လျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော စေတနာကံ၊
- (ခ) ထိုကံ၏အာရုံဖြစ်သော ပိုက်ကွန်၊ လေး၊ မြား၊ ဒုတ်၊ ဓား၊
လှံတံ၊
- (ဂ) လားရာဂတိဖြစ်သော ငရဲအိုး၊ ငရဲထိန်း၊ ငရဲမီးလျှံ
စအရှိသောကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့ကို မျက်မှောက်
ထင်ထင် မြင်ရကုန်၍၎င်း၊

၂။ မသေမီက ပြုပြုသမျှသော ပါပညစ်ကျူ မကောင်းမှုတို့
ကိုနှောင်တ တဖန် ပူပန်ရသည်ဖြစ်၍၎င်း၊
သေခါနီးကာလ၌ အလွန်အမင်း ဆင်းရဲကြရကုန်၏။

၇၃-ပဋိဝိဇ္ဇာနိ ပါပါနိ၊ ဧဝံ မဟာဗ္ဗယေ သတိ။
ဒုဂ္ဂတိံ လဟုနေတာနိ၊ ယုတ္တောဝ ပရိဝဇ္ဇိတုံ။ ။

အနက်။ ။ ဧဝံ မဟာဗ္ဗယေ၊ သို့စင်ကလောက် ဘေးကြီး
ရောက်၍ ထိတ်ကြောက်လန့်ဖျပ်သော အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်
လျက်။ ပဋိဝိဇ္ဇာနိ၊ ငရဲထိန်း၊ ငရဲမီးလျှံ၊ လေး၊ မြား၊ ဒုတ်၊ လှံတံ ပြုလာ
ပြန်၍ တဖန်နှိပ်စက်ကုန်သော။ ဒုဂ္ဂတိံ လဟုနေတာနိ၊ မကောင်း
လားရာ ပါယ်လေးရွာသို့ လျင်စွာဆောင်ကြဉ်း တတ်ကုန်သော။
ပါပါနိ၊ မကောင်းမှုတို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇိတုံ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းငှါ။
ယုတ္တောဝ၊ သင့်လှသည်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ယခုလိုဘေးကြီးရောက်၍ ထောက်ရာ တည်
ရာ အားထားစရာမရှိဖြစ်လျက် ကြောက်မက်ဖွယ်မျိုး ဖြစ်သော

ငဲ့အိုး၊ ငဲ့ထိန်း၊ ငဲ့မီးလျှံ စသည်ကိုပြုလျက် တဖန်ထပ်မံ၍ နှိပ်စက်ကာ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရာ အပါယ်လေးရွာသို့ လျှင်စွာဆောင်ကြဉ်းတတ်သော မကောင်းမှုတို့ကို မပြုလုပ်ဘဲ အမြဲရှောင်ကြဉ်ဖို့ရာ သင့်လျော်ထွေတော့သည်သာတည်း။

၈၄-ဒေဝဒူတေ ပကာသေတွာ၊ ယမရာဇေန ပုစ္ဆိတော။
ပမာဒဿန္တိ စိက္ခန္ဓော၊ မဟဂ္ဂိမိ တုရံ ပတိ။ ။

အနက်။ ။ ဒေဝဒူတေ၊ နတ်တမန်ငါးပါးတို့ကို။ ပကာသေတွာ၊ ပြ၍။ ယမရာဇေန၊ ယမမင်းသည်။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးစစ်လတ်သော်။ ပမာဒေါ၊ မေ့လျော့သည်။ အဿံ၊ ဖြစ်ခဲ့ချေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိက္ခန္ဓော၊ လျှောက်ကြား ရသောသူသည်။ မဟဂ္ဂိမိ၊ ငဲ့မီးကြီး၌။ တုရံ၊ လျှင်မြန်စွာ။ ပတိ၊ ကျ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သူငယ်၊ သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ လက်နက် ဟူသော နတ်တမန်ငါးပါးကို သတိတရားရအောင် ထင်ရှားစွာ ဆောင်ပြု၍ ယမမင်းက အချင်းသတ္တဝါ.....လူ့ပြည်၊ လူ့ရွာမှာ မအို၊ မနာကျန်းမာစဉ်အခါက ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို သင်ပြု၏လော၊ မပြုလောဟု စစ်ကြောမေးမြန်းလေရာ စားကာ၊ သောက်ကာ၊ ပျော်ရွှင်ကာဖြင့် မေ့လျော့မိခဲ့ပါသည်ဟု လျှောက်ကြားရသော သတ္တဝါသည် အလျှံပြောင်ညီး ကြောက်မက်ဖွယ် ငဲ့မီးမှာ လျှင်မြန်စွာ ကျရောက်ရလေ၏။

၈၅-ပုညံ အကရိဝါ မာဝါ၊ ယမရာဇိန္ဒ ပုစ္ဆိတော။
ပမာဒဿန္တိ စိက္ခန္ဓော၊ မဟာဒုက္ခံ တုရံ ဂမိ။ ။

အနက်။ ။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ အကရိဝါ၊ ပြု၏လော။ မာဝါ၊ မပြုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယမရာဇိန္ဒပုစ္ဆိတော၊ အစိုးရ ယမမင်း မေးစစ်လတ်သော်။ ပမာဒေါ၊ မေ့လျော့သည်။ အဿံ၊ ဖြစ်ခဲ့၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိက္ခန္ဓော၊ လျှောက်ကြားသောသူသည်။ မဟာဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသောဆင်းရဲသို့။ တုရံ၊ လျှင်မြန်စွာ။ ဂမိ၊ ရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို သင်ပြု၏လော၊ မပြု
လောဟု ယမမင်းက စစ်ကြောမေးမြန်းသောအခါ မေ့လျော့မိခဲ့
ပါသည်ဟု လျှောက်ကြားရသော သတ္တဝါသည် ကြောက်စရာ
လန့်စရာ ကြီးကျယ်ထွစွာသော ဆင်းရဲအဖြာဖြာကို လျင်မြန်စွာ
ခံစားရလေ၏။

၈၆-ပါပံ အကရိဝါ မာဝါ၊ ပုစ္ဆိတော ယမသာမိနာ။
ပမာဒဿန္တိ စိက္ခန္ဓော၊ တတ္ထံ ဂုဠံ တုရံ ဂိလိ။ ။

အနက်။ ။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ အကရိဝါ၊ ပြုသလော။
မာဝါ၊ မပြုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယမသာမိနာ၊ အရှင်ယမမင်း
သည်။ ပုစ္ဆိတော၊ စစ်ကြောလတ်သော်။ ပမာဒဿန္တိ၊ မေ့လျော့ခဲ့ပြီ
ဟူ၍။ စိက္ခန္ဓော၊ ကြားသောသူသည်။ တတ္ထံဂုဠံ၊ ရဲရဲညီသော သံ
တွေကို။ တုရံ၊ လျင်မြန်စွာ။ ဂိလိ၊ မျိုရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သူ့အသက်သတ်ခြင်း စသော ဒုစရိုက်အ
ပေါင်း မကောင်းမှုကိုသင်ပြု၏လော၊ မပြုလောဟု ယမမင်းက
စစ်ကြောမေးမြန်းသောအခါ သတိယွင်းပေါ့ မေ့လျော့ခဲ့ပါပြီဟု
လျှောက်ကြားရသော သတ္တဝါသည် အလျှံရဲရဲ သံတွေခဲကို လျင်
မြန်စွာ မျိုရလေ၏။

၈၇-ဇာတမတ္တာ တိဇိဏ္ဍာစ၊ အာတုရာစ မတာ ဝုဓာ။
ဒေဝဒူတေ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဒိသ္မာ သံဝိဂ္ဂတံ ဝဇေ။ ။

အနက်။ ။ ဇာတမတ္တာ၊ သားတစ်အဆင်း ချင်းချင်းနီတျာ
ဖွားကာမျှဖြစ်သော သူငယ်တို့၎င်း။ အတိဇိဏ္ဍာစ၊ အလွန်အိုမင်း
သောသူတို့၎င်း။ အာတုရာစ၊ ရောဂါဖြင့်ကျင်နာသော သူတို့၎င်း။
မတာ၊ သေသောသူတို့၎င်း။ အာဝုဓာ၊ ဓား၊ လှံအစရှိသော လက်
နက်တို့၎င်း။ ဣမေပဉ္စ ဒေဝဒူတေ၊ ဤနတ်၏တမန် ငါးပါးတို့ကို။
ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ သံဝိဂ္ဂတံ၊ ထိတ်လန့်သောအဖြစ်သို့။ ဝဇေ၊ ရောက်
ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ၁။ သားတစ်အဆင်း ချင်းချင်း နိတျာ ဖွား
ကာ မျှဖြစ်သောသူငယ်၊

၂။ ဆံဖြူ၊ နားထိုင်း၊ ခါးကိုင်း၊ ယွင်းယိုအလွန်အိုမင်းသောသူ၊

၃။ ရောဂါနှိပ်စက် ချိုး၊ သေးထွက် ကြောမက်ကံဖွယ်ရာ
ဖျားနာနေသောသူ၊

၄။ ပုပ်ဟောင် ညှိလျောင်း ရှုမကောင်းအောင် ယင်ကောင်
တွေတရုန်းရုန်းနှင့် နေသောသူ၊

၅။ ကြောက်ဖွယ်ထက်မြက် အလျှံထွက်သည့် ဓား၊ ထုံ-
စသောလက်နက်၊

ဤနတ်တမန်ငါးပါးကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ရသည်ရှိသော်
ထိတ်လန့်သောအဖြစ်သို့ စင်စစ် ရောက်ထိုက်ပေ၏။

၈၈ - စောဒိတာ ဒေဝဒူတေဟိ၊ ယေ ပမဇ္ဇန္တိ မာနဝါ။
တေ ဒိဃရတ္တံ သောစန္တိ၊ ဟိန ကာယူ ပဂါနရာ။ ။

အနက်။ ။ ဒေဝဒူတေဟိ၊ နတ်တမန်ငါးပါးတို့သည်။ စောဒိ
တာ၊ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ပါလျက်။ မာနဝါ၊ မာနရှိကုန်သော။ ယေ
နရာ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ပမဇ္ဇန္တိ၊ မေ့လျော့ကုန်၏။ တေနရာ၊
ထိုသူတို့သည်။ ဟိန-ကာယူ ပဂါ၊ ယုတ်နိမ့်သော ဘဝသို့ရောက်
ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒိဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာ ကာလပတ်လုံး။ သောစန္တိ၊
စိုးရိမ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နတ်တမန် ငါးပါးတို့က
သတိတရားရအောင် နှိုးဆော်ပြညွှန်း တိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်
ပါလျက် တက်ကြွထောင်လွှား မာနထား၍ မေ့လျော့ကုန်သော
သူတို့သည် အောက်တန်းကျ၍ ယုတ်နိမ့်သောဘဝသို့ ရောက်ကြ
ကုန်သဖြင့် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး စိုးရိမ်ပူဆွေးရလေ
ကုန်၏။

၁၉-ရုဒ္ဓယ မနာရဗ္ဗ၊ ဂိဟိကမ္မာဒိကေ ရတော။
ကထံ ဂိဇ္ဈကုဋံ သေလံ၊ ပေတာဝါသံ အတိဿတိ။

အနက်။ ။ ရုဒ္ဓယံ၊ ဂန္ထရု၊ ဝိပဿနာရု နှစ်ပါးကို။
အနာရဗ္ဗ၊ အားမထုတ်ဘဲ။ ဂိဟိကမ္မာဒိကေ၊ လူမှုအစရှိသည်၌။
ရတော၊ မွေ့လျော်၍နေသောရဟန်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့
လျှင်။ ပေတာဝါသံ၊ ပြိတ္တာတို့၏နေရာဖြစ်သော။ ဂိဇ္ဈကုဋံ သေလံ၊
ဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်ကို။ အတိဿတိ၊ လွန်နိုင်အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ၁။ စာပေကျမ်းဂန် သင်ကြားခြင်း ဟူသော
ဂန္ထရု၊

၂။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာစီးဖြန်းခြင်းဟူသော ဝိပဿနာရု၊
ဤဆောင်ရွက်ဖွယ်ဖြစ်သော ရုနှစ်ပါးကို အားမထုတ်ဘဲ လူမှု
ရေးရာ အမြာဖြာ၌သာအမြဲမွေ့လျော်ပျော်ပျက်၍နေသော ရဟန်း
သည် ပြိတ္တာတို့၏နေရာဖြစ်သော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကိုဘယ်လိုကြံ
ဆောင်၍ လွန်မြောက်အောင် စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း။

၉၀-ပရိယတ္တိ မသိက္ခန္ဓော၊
နာရဒ္ဓေါ ပဋိပတ္တိယံ။
အလသော ဒုဗ္ဗိတက္ကော သော၊
ကိံ တံသေလံ အတိဿတိ။

အနက်။ ။ ပရိယတ္တိံ၊ ပရိယတ်စာပေကို။ အသိက္ခန္ဓော၊
မသင်မကြားသော။ ပဋိပတ္တိယံ၊ ပဋိပတ်အကျင့်၌။ အနာရဒ္ဓေါ၊
အားမထုတ်သော။ အလသော၊ ပျင်းရိသော။ ဒုဗ္ဗိတက္ကော၊
မကောင်းသည်ကိုကြံသော။ သောဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ကိံ၊
အဘယ်သို့လျှင်။ တံသေလံ၊ ထိုဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်ကြီးကို။ အတိ
ဿတိ၊ လွန်နိုင်အံ့နည်း။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ပရိယတ် စာပေကိုလည်း မသင်ကြား၊ပဋိပတ်အကျင့်တရားကိုလည်း အားမထုတ်ဘဲ အမြဲပျင်းရိလျက် မကောင်းသောဝိတက်ကိုသာ ကြံစည်စိတ်ကူး၍နေသော ရဟန်းသည် ပြိတ္တာတို့၏နေရာဖြစ်သော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကို ဘယ်လိုကြံဆောင်၍ လွတ်မြောက်အောင် စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း။

၉၁-အာဒိတ္တာယော ဝိဟာရေသျှာ၊ဒိတ္တစီဝရ ပါရုတာ။
တတ္တာယော ဂုဇ္ဇ ဘုတ္တာ တေ၊တသ္မိံ ဝသန္တိ ဒုစ္စရာ။

အနက်။ ။ဒုစ္စရာ၊ မကောင်းကျင့်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုအလန္တီရဟန်းတို့သည်။ တသ္မိံ၊ ထိုဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌။ အာဒိတ္တာ ယော ဝိဟာရေသျှာ၊ ရဲရဲညီသော သံပူကျောင်းတို့၌။ အာဒိတ္တ စီဝရပါရုတာ၊ ရဲရဲညီသော သင်္ကန်းကိုဝတ်ရုံကုန်လျက်။ တတ္တာ ယောဂုဇ္ဇ ဘုတ္တာ၊ ပူလောင်သော သံတွေဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးကုန်လျက်။ ဝသန္တိ၊ နေကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။မကောင်းသောအကျင့်များကို ကျင့်ကြံ၍နေကြကုန်သော အလန္တီရဟန်းတို့သည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ဝယ် အလျှံတပြောင်ပြောင် မီးရဲရဲလောင်နေသော သံပူကျောင်းတို့၌ မီးရဲရဲတောက်သော သံပြားသင်္ကန်းတို့ကို ဆင်မြန်းဝတ်ရုံကြကုန်လျက် အလျှံတောက်ပြောင် ပူလောင်သော သံတွေ-ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ကာ နေကြရကုန်၏။

၉၂-မောစနတ္တာယ ပဗ္ဗဇ္ဇ၊ သံကိလိဋ္ဌာ ပမာဒိနော။
သုဂတျာပိစ တေ ဘဋ္ဌာ၊အတိဒူရာဝ မုတ္တိတော။ ။

အနက်။ ။မောစနတ္တာယ၊ သံသရာမှ ထွက်မြောက်ပါရခြင်းငှါ။ ပဗ္ဗဇ္ဇ၊ ရှင်ရဟန်းပြု၍။ သံကိလိဋ္ဌာ၊ အာပတ်အညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်ညူးကုန်သော။ ပမာဒိနော၊ မေ့မေ့လျော့လျော့နေကုန်သော။ တေ၊ ထိုအလန္တီရဟန်းတို့သည်။ သုဂတျာပိစ၊ သုဂတိဘဝမှလည်း။ ဘဋ္ဌာ၊ လျော့ကျလေကုန်၏။ မုတ္တိတော၊ သံသရာလွတ်ခြင်းမှ။ အတိဒူရာဝ၊ အလွန်ဝေးကွာ ကုန်သည်သာတည်း။

H.245-10 [ဟံသာဝတီမှ]

အဓိပ္ပာယ်။ ။သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကျွတ်လွတ်ပါ
ရခြင်းအကျိုးငှါ ရဟန်း၊ သာမဏေပြုပြီးလျှင် အာပတ်အညစ် အ
ကြေးတို့ဖြင့် အစဉ်ညစ်ထေးကာ မေ့လျော့ပေါ့တန်စွာနေသော
အလန္တီရဟန်းတို့သည် သုဂတိဘဝမှ လျောကျကာ သံသရာ
လွတ်မြောက်ရေး စခန်းမှ အလွန်ကွာလွှမ်းကြ ကုန်သည်
သာတည်း။

၉၃-သီဒန္တေဝ ဇလေ ခိတ္တာ၊ သိလာ မဟာဝ ခုဒ္ဒကာ။
ပတန္တိ ခုဒ္ဒကေနာပိ၊ အပါယံ ပါပ ကမ္မုနာ။ ။

အနက်။ ။ဇလေ၊ ရေ၌။ ခိတ္တာ၊ ပစ်ချအပ်ကုန်သော။ ခုဒ္ဒကာ
သိလာ၊ ငယ်သောကျောက်တို့သည်။ မဟာဝ၊ ကြီးသောကျောက်
တို့ကဲ့သို့။ သီဒန္တေဝ၊ နစ်မြုပ်ကုန်သည် သာတည်း။ ခုဒ္ဒကေနာ၊
သေးဖွဲငယ်ငောင်းသော။ ပါပကမ္မုနာပိ၊ မကောင်းမှု ကံကြောင့်
လည်း။ အပါယံ၊ အပါယ်သို့။ ပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အလွန်သေးငယ်သော ကျောက်ခဲကလေး
တို့သည် ရေထဲ၌ပစ်ချအပ်ကုန်သည် ရှိသော် ကျောက်တုံးကြီး
ပမာ လျှင်မြန်စွာနစ်မြုပ်ကုန်သကဲ့သို့ သေးဖွဲ ငယ်ငောင်းသော
မကောင်းမှုကံကြောင့်လည်း အပါယ်သို့ ကျရောက်နိုင်ကြ
ကုန်၏။

၉၄-ပတန္တာ ခုဒ္ဒကေနော၊ ဗဟူဟိ ပုန ဝိဠိတာ။
မောက္ခောကာသံ နဝိန္ဒန္တိ၊ ပါပံ ခုဒ္ဒမ္ပိ နာစရေ။ ။

အနက်။ ။ခုဒ္ဒကေနော၊ သေးဖွဲငယ်ငောင်းသော မကောင်း
မှုဖြင့်သာလျှင်။ ပတန္တာ၊ ငရဲသို့ကျသော သူတို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။
ဗဟူဟိ၊ များစွာသော မကောင်းမှုတို့သည်။ ဝိဠိတာ၊ ဖိစီးနှိပ်စက်
အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မောက္ခောကာသံ၊ လွတ်ရာ လွတ်ကြောင်း
အခွင့်ကို။ နဝိန္ဒန္တိ၊ မရကုန်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ခုဒ္ဒံ၊ အနည်း
ငယ်သော။ ပါပံပိ၊ မကောင်းမှုကိုလည်း။ နာစရေ၊ မကျင့်ရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သေးဖွဲ ငယ်ငေါင်း မပြောပလောက်သည့် မကောင်းမှုကလေးဖြင့်ပင် ဂတိတိမ်းမှောက်၍ ငရဲသို့ကျရောက် ရသော သူတို့သည်—

- ၁။ ဘဝအဆက်ဆက်က ပြုခဲ့မိသော မကောင်းမှု၊
- ၂။ ယခု ဘဝမှာပင် အဆင်ခြင်ကင်းမဲ့၍ ပြုခဲ့မိသော မကောင်းမှု၊

ဤသို့ပေါင်းစုအပ်သော မကောင်းမှုအများတို့က “ခွေးတထောင်အကြား မျောက်တကောင်ရောက်သွားသည့်ပုံ” ပိုင်းအုံဖိညှပ် နှိပ်စက်အပ်သဖြင့် လွတ်ခွင့် လွတ်လမ်း လွတ်ဖို့စခန်းကို မြော်မှန်း၍မရ နိုင်သောကြောင့် အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုကလေးကိုလည်း အသေးအဖွဲဟု ဂရုမစိုက်ဘဲ အမှတ်တမဲ့ မပြုလိုက်ရာ။

၉၅-ဇေရုစ္ဆိတ္ထ။ဒရာဂမ္မ၊ ပုနာပိ တတ္ထ နိစ္စဂူ။

ဒုက္ခာတိ ဒုက္ခ သံကိဏ္ဍော၊ ဟဋ္ဌံ တုဋ္ဌံ နသက္ကုဏေ။

အနက်။ ။ဇေရုစ္ဆိတ္ထ။ဒရာ-ဇေရုစ္ဆိ-ဣတ္ထိ-ဥဒရာ၊ စက်ဆုတ်ဖွယ်သော မိန်းမဝမ်းမှ။ အာဂမ္မ၊ ငြိုငြိုငြင်ငြင် ဖွားမြင်လာခဲ့၍။ ပုနာပိ၊ တဖန်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစက်ဆုတ် ရွံရှာဖွယ်သော မိန်းမဝမ်းသို့။ နိစ္စဂူ၊ အမြဲကေန အမှန်သွားရအံ့သော။ ဒုက္ခာတိဒုက္ခ သံ ကိဏ္ဍော၊ ဆင်းရဲ အလွန်ဆင်းရဲခြင်းဖြင့် ဖြွမ်းသောသူသည်။ ဟဋ္ဌံ၊ ရယ်ရွှင်ခြင်းငှါ။ တုဋ္ဌံ၊ နှစ်သက်ခြင်းငှါ။ နသက္ကုဏေ၊ မတတ်နိုင်ရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။စက်ဆုတ် ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော မိန်းမဝမ်းခေါင်းမှ ပင်ပန်းငြိုငြင်စွာ ဖွားမြင်လာရပြီးနောက် တဖန်သေပျောက်၍ စက်ဆုတ် ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော မိန်းမဝမ်းခေါင်းထဲ သို့အမြဲကေန အမှန်သွားရောက်ခဲ့အောင်းရမည်ဖြစ်သဖြင့် အလွန်အကဲ ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ရောပြွမ်းဆက်ဆံနေသောသူသည် ပြီးရယ်ရွှင်လန်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာ။

၉၆-အတိဗျာပိဂုဏော ပုညော၊
မဟာယသော သိရိန္နရော။
ကုစ္ဆိယံ ရေတသိ ဝါသော၊
အတိဝ လဇ္ဇိတဗ္ဗကော။ ။

အနက်။ ။အတိဗျာပိဂုဏော၊ အလွန်ပျံ့နှံ့သောဂုဏ်ရှိသော။
ပုညော၊ ဘုန်းတန်းကြီးသော။ မဟာယသော၊ များသောအခြံအရံ
ရှိသော။ သိရိန္နရော၊ ကြက်သရေကို ဆောင်သောသူ ဖြစ်လျက်။
ကုစ္ဆိယံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော မိန်းမဝမ်း၌။ ရေတသိ၊ သုက်သွေး
၌။ ဝါသော၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းသည်။ အတိဝ၊ အလွန်သာ
လျှင်။ လဇ္ဇိတဗ္ဗကော၊ ရှက်ဖွယ်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အလွန်တရာ ဂုဏ်သတင်း ပျံ့နှံ့ကျော်ကြား
သဖြင့် ဘုန်းတန်းကြီးမား များပြားသော အခြံအရံတွေဖြင့်
ကြက်သရေကိုဆောင်နိုင်သူ ဖြစ်ပါလျက် စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်း
သော မိန်းမဝမ်းခေါင်းဝယ် ရှံ့စဖွယ် သုက်သွေးတို့၏အကြား၌
စွဲပိုက်သန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည် အလွန်အမင်း ရှက်ဖွယ်
ကောင်းထူးပေ၏။

၉၇-မစ္စဒုက္ခံ ခဏံယေဝ၊အတိဒုက္ခံ တဒုတ္တရိ။
မာတုဂါမုဒရေ သန္ဓိ၊ ပတိဋ္ဌာနံ ဘယာနကံ။ ။

အနက်။ ။မစ္စဒုက္ခံ၊ သေခြင်းဆင်းရဲသည်။ ခဏံယေဝ၊
တခဏမျှသာတည်း။ မာတုဂါမုဒရေ၊ မာတုဂါမဝမ်း၌။ သန္ဓိပ
တိဋ္ဌာနံ၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းသည်။ ဘယာနကံ၊ ကြောက်မက်
ဖွယ်သော။ တဒုတ္တရိ၊ ထိုသေခြင်းထက် လွန်ကဲသော။ အတိဒုက္ခံ၊
အလွန်ဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အသက်ဇိဝိန်ပြတ်ကင်း၍ သေရခြင်းဆင်းရဲ
သည်မကြာရှည်လှ တခဏမျှသာတည်း။ ၉-လ-၁၀-လကြာ
အောင် မိန်းမဝမ်း၌ စွဲပိုက်သန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်ကား သေ

ခြင်းထက် ကြာညောင်း၍ အလွန်အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ်
ကောင်းသည့် ဆင်းရဲခြင်းအစစ် ဖြစ်ပေ၏။

၉၀-မစ္စုဒုက္ခံ ခဏံယေဝ၊ အတိဒုက္ခံ စိရတ္တနံ။

အာမ ပက္ကန္တရေ သန္ဓိ၊ ပတိဋ္ဌာနံ ဘယာနကံ။ ။

အနက်။ ။မစ္စုဒုက္ခံ၊ သေခြင်းဆင်းရဲသည်။ ခဏံယေဝ၊
တခဏမျှသာတည်း။ အာမပက္ကန္တရေ၊ အစာသစ်အိမ်၊ အစာ
ဟောင်းအိမ် နှစ်ခုတို့အလယ်၌။ သန္ဓိပတိဋ္ဌာနံ၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေ
ရခြင်းသည်။ ဘယာနကံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သော။ စိရတ္တနံ၊
ကြာမြင့်စွာသော။ အတိဒုက္ခံ၊ အလွန်အမင်း ဆင်းရဲခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အသက်ဖိစိန်ပြတ်ကင်း၍ သေရခြင်း ဆင်းရဲ
သည် မကြာရှည်လှ တခဏမျှသာတည်း။ အစာသစ်အိမ်၊ အစာ
ဟောင်းအိမ် နှစ်ခုတို့၏အလယ်မှာ အစာသစ်အိမ်ကို ခေါင်းဖြင့်
ရှုက်၍ အစာဟောင်းပုံပေါ်မှာထိုင်လျက် ခူးနှစ်ဖက် အကြား
ခေါင်းထားကာ အမိ၏ကျောဖက်လှည့်၍ ၉-လ ၁၀-လ ကြာ
အောင် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်ကား ကြာမြင့်စွာသော ကာလ
ပတ်လုံး ရွံ့မုန်းကြောက်မက်ဖွယ် အလွန် ကောင်းသည့် ဆင်းရဲ
ခြင်းအစစ်ဖြစ်ပေ၏။

၉၉-ဒုဂ္ဂတုံ ဌာတု တံဒုက္ခံ၊ သုဏ ဥစ္စကုလေအပိ။

ကုစ္ဆိယံ အတိသမ္ဗာဓေ၊ ဇလာဗုမ္ဘိ ဇိဂုစ္ဆိတေ။ ။

၁၀၀-မိဋ္ဌံ သေမှာဒိ သံကိဏ္ဍေ၊ အတိ ဒုဂ္ဂန္ဓ ဝါသိတေ။

ဂူထကူပေ ကိဗိဝိယ၊ တမေဇာ မူလကမ္မတော။ ။

၁၀၁-ပရမာဏုကာယော ဌာတိ၊ ဒုက္ခိ နေရယိကော ဝိယ။

ဓုဝါတုရော သုခါမိသော၊ အာမ ပက္ကာသယန္တရေ။

၁၀၂-ဝေဒနဋ္ဌောဝ သံဝဇော၊ အစိတ္တောဝိယ နိစ္စလော။

ဒသမာသန္တရေ ကစ္စေ၊ ဗဟူ မရန္တိ ပါဏိနော။

အနက်။ ။ ဒုဂ္ဂတျံ၊ ဒုဂ္ဂတိသံသံ။ တံဒုက္ခံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဆင်းရဲကို။ ဌာတု၊ ထားဘိဦး။ ဥစ္စကုလေအပိ၊ မြင့်မြတ်သော မင်းမျိုး၊ သူဌေးမျိုး၌လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ပဋိသန္ဓေဆင်းရဲကို။ သုဏ၊ နားထောင်ဦးလော့။ ကုန္တိယံ၊ မာတုဂါမဝမ်း၌။ အတိသမ္ပာဓေ၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော။ ဇိဂုန္တိတေ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ရှိသော။ မိဋ္ဌသေမှာဒိသံကိဏ္ဏ၊ မစင်၊ သလိပ် အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်သော။ အတိဒုဂ္ဂန္ဓဝါသိတေ၊ အလွန်မကောင်းသော အနံ့တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော။ ဇလာဗုဒ္ဓိ၊ သန္ဓေအိမ်၌။ ဂူထကူပေ၊ မစင်တွင်း၌။ ကိမိဝိယ၊ ပိုးလောက်တို့ကဲ့သို့။ တမေဇာ မူလ ကမ္မတော၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာလျှင် မူလရှိသော ကုသိုလ်ကံကြောင့်။

ပရမာဏုကာယော၊ ပရမာဏုမြူမျှလောက်သော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဌာတိ၊ တည်နေရ၏။ အာမပက္ကာသယန္တရေ၊ အစာသစ်အိမ်၊ အစာဟောင်းအိမ်နှစ်ခုတို့အကြား၌။ နေရယိကောဝိယ၊ ငရဲသူသတ္တဝါကဲ့သို့။ သုခါမိဿော၊ ချမ်းသာနှင့်မရောဘဲ။ ရဝါတုရော၊ အမြဲကျင်နာသည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိ၊ ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဒသမာသန္တရေ၊ ဆယ်လအတွင်း၌။ ဝေဒနန္ဓောဝ၊ ဝေဒနာနှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ အစိတ္တောဝိယ၊ စိတ်မရှိသကဲ့သို့။ နိစ္စလော၊ မတုန်မလှုပ်။ သံဝဇော၊ ကြီးပွားရ၏။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ပါဏိနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။ မရန္တိ၊ သေကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အောက်တန်း ကျသည့် ဆင်းရဲသား ဘဝမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေဆင်းရဲပုံကိုထားလိုက်ဘိဦး၊ ကုသိုလ်ကံ ထူးသဖြင့် မြင့်မြတ်သော မင်းမျိုး၊ သူဌေးမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေဆင်းရဲပုံ အခဏ်းကို စုံလင်အောင် နားထောင် စမ်းပါဦးလော့၊ မိန်းမဝမ်းခေါင်း၌ ကျဉ်းမြောင်းကြပ်တည်းစွာ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် ကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီး၊ သလိပ်-အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရော့ဖြမ်းလျက် ပုပ်ဆွဲဆွဲ၊ ညှိတိတိ

အလွန် အလွန်မသတိစရာ ကောင်းသည့် အနံ့တို့ဖြင့် ထုံအပ်
သော သန္ဓေအိမ်ဝယ် “မစင်တွင်းမှာ ပေါက်ဖွားသည့်ပိုးလောက်
တို့ပမာ” အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာလျှင်အရင်းခံရှိသော ကုသိုလ်ကံကြောင့်-

ပရမာဏုမြူ မျှလောက်သော “ကလလရေကြည်” ခေါ် မ-
တည်၊ ရော-တည် အကောင်အထည် ရှိသည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေ
တည်နေရ၏။ အစာသစ်အိမ်၊ အစာဟောင်းအိမ်နှစ်ခုတို့၏အကြား
၌ ငရဲသူ၊ ငရဲသား သတ္တဝါများပမာ ချမ်းသာမဖက် သက်သက်
ဆင်းရဲ အမြဲနာကျင်ကာ ပြုပြင်စွာနေရ၏။

ဆယ်လအတွင်းမှာ ဒုက္ခဝေဒနာအမျိုးမျိုးအနှိပ်စက်ခံရလျက်
စိတ်မရှိသကဲ့သို့ မလှုပ်မရှား ကြီးပွားလာရကာ များစွာသော
သတ္တဝါတို့မှာ ပဋိသန္ဓေအခါကပင် အချို့သေကြရကုန်၏။

၁၀၃-ပရိပက္ခော ပမုဇ္ဈော သော၊
အတိသမ္မာမ ယောနိတော။
မလာကိဏ္ဏန ဂတ္တေန၊
အစ္စာယာသော ဝိဇာယတိ။ ။

အနက်။ ။ ပရိပက္ခော၊ ကိုယ်ဝန်ရင့်ပြီးသော၊ သောသက္ခော၊
ထိုသတ္တဝါသည်။ ပမုဇ္ဈော၊ တွေဝေမိန်းမောသည်ဖြစ်၍။ အတိ
သမ္မာမယောနိတော၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော ယောနိမဂ်မှ။
မလာကိဏ္ဏန၊ အညစ်အကြေးပြွမ်းသော။ ဂတ္တေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။
အစ္စာယာသော၊ အလွန်ပင်ပန်းစွာလျက်။ ဝိဇာယတိ၊ ဖွားမြင်ရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုးလ လွန်မြောက် ဆယ်လ ရောက် သဖြင့်
ကိုယ်ဝန်ရင့်ပြီးသော သတ္တဝါသည် တွေဝေမိန်းမောကာ အလွန်
တရာ ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းသည့် ယောနိမဂ်မှ စက်ဆုပ်ဖွယ်
အညစ်အကြေး ရောထွေးသော ကိုယ်ဖြင့် ကြောက်ခမန်း လန့်ခ
မန်း အလွန်ပင်ပန်းစွာ ဖွားမြင်လာရ၏။

၁၀၄-ဧဝံ မစ္စုန္တ သန္တိန္တ၊ ဝိဇာယနန္တ ဘောရဝံ။

ပဿံ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော သန္တော၊ ဝိရဇ္ဇေယျ ဘဝန္တုကော။

အနက်။ ။ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘောရဝံ၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်သော။ မစ္စုန္တ၊ သေခြင်းကို၎င်း။ သန္တိန္တ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းကို၎င်း။ ဝိဇာယနန္တ၊ ဖွားမြင်ရခြင်းကို၎င်း။ ပဿံ-ပဿန္တော၊ စေ့စေ့ငုငုရှုလျက်။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့သော။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ ဘဝန္တုကော။ ဘုံသုံးပါးဟူသောနှောင်အိမ်၌။ ဝိရဇ္ဇေယျ၊ တပ်ခြင်းကင်းရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းအတိုင်း ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ်ကောင်းသော-

၁။ သေရခြင်းဆင်းရဲ၊

၂။ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းဆင်းရဲ၊

၃။ ဖွားမြင်ရခြင်းဆင်းရဲအစုတို့ကို စေ့စေ့ငုငုထင်မြင်အောင်ရှုပြီးလျှင် ပျင်းရိငြီးငွေ့ မပျော်မွေ့သော သူတော်ကောင်း သည် ဘဝသုံးပါးဟူသော အချုပ်ထောင် နှောင်အိမ်ဝယ် တွယ်တာစုံမက် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်းကင်းရာ၏။

၁၀၅-ဧဝံ မစ္စုန္တ သန္တိန္တ၊ အနုဿရ မဘိဏှသော။

ရာဇသေဋ္ဌိ ဘဝါဒိဗ္ဗိ၊ နဣစ္ဆေယျ တဒန္တိတံ။ ။

အနက်။ ။ဧဝံ၊ ဤသို့။ မစ္စုန္တ၊ သေဘေးကို၎င်း။ သန္တိန္တ၊ ပဋိသန္ဓေဘေးကို၎င်း။ အဘိဏှသော၊ မပြတ်မလပ်။ အနုဿရံ-အနုဿရန္တော၊ တစေ့စေ့ အောက်မေ့သောသူသည်။ တဒန္တိတံ၊ ထိုသေခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းဘေးသည် အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ရာဇသေဋ္ဌိဘဝါဒိဗ္ဗိ၊ မင်းဘဝ၊ သူဌေးဘဝ အစရှိသည်ကိုလည်း။ နဣစ္ဆေယျ၊ အလိုမရှိရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤသို့ သေဘေးကြီး၊ ပဋိသန္ဓေ ဘေးကြီး နှစ်ရပ်ကို မပြတ်မလပ်တွေးတော၍ တစေ့စေ့ အောက်မေ့ဆင်ခြင်

သောသူသည် ၎င်းသေဘေးကြီး၊ ပဋိသန္ဓေဘေးကြီးတို့ အပြီ-
နောက်က ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါလာသည့် ပြည့်ရှင်မင်း ဘဝ၊
သူဌေး သူကြွယ်ဘဝကိုလည်း အလိုမရှိရာ။

၁၀၆-ဘဝေ ဒုက္ခ မစိန္တေတွာ၊ ဘဝါသာယ ပဝတ္တိတံ။
ပုညံ ပုနပ္ပုနံ ဒေတိ၊ သန္ဓိံ န နိဗ္ဗုတိံ ဝရံ။ ။

အနက်။ ။ဘဝေ၊ဘုံသုံးပါး၌။ဒုက္ခံ၊ ပဋိသန္ဓေအစရှိသော
ဆင်းရဲကို။ အစိန္တေတွာ၊ မကြံစည်မိဘဲ။ ဘဝါသာယ၊ ဘုံသုံး
ပါးကိုတောင့်တခြင်းဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ပုညံ၊
ကုသိုလ်သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ သန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဒေ
တိ၊ ပေး၏။ ဝရံ၊ မြတ်လှစွာသော။ နိဗ္ဗုတိံ၊ ဘေးငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာကို။ နဒေတိ၊ မပေးနိုင်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကာမ,ရူပ,အရူပဟုဆိုအပ်သောဘဝသုံးရပ်၌
ပဋိသန္ဓေစွဲကပ်တည်နေရခြင်းအစရှိသော ဆင်းရဲကို မကြံစည်မိ
ဘဲ ဘဝသုံးပါးကို လိုလားတောင့်တမှုဖြင့် ဖြစ်စေအပ်,ပြုလုပ်အပ်
သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုအရပ်ရပ်သည် မပြတ်မစဲ အဖန်တလဲလဲ
ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဆင်းရဲကို ပေးနိုင်၏။ မွန်မြတ်လှစွာသော ဒုက္ခ
ဘေးငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မပေးနိုင်ချေ။

၁၀၇-ဘဝေ ဒုက္ခံ ဝိဘာယိတွာ၊ နိဗ္ဗိန္ဒေန ပဝတ္တိတံ။
ပုညံ ဘဝ မတိက္ကမ္မ၊ နိဗ္ဗာနံ ဒေတိ နိဗ္ဗုတိံ။ ။

အနက်။ ။ဘဝေ၊ ဘုံသုံးပါး၌။ ဒုက္ခံ၊ ပဋိသန္ဓေအစရှိ
သော ဆင်းရဲကို။ ဝိဘာယိတွာ၊ အလွန်ကြောက်၍။ နိဗ္ဗိန္ဒေန၊
ငြီးငွေ့ခြင်းဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်
သည်။ ဘဝံ၊ ဘုံသုံးပါးကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ နိဗ္ဗုတိံ၊ ဘေးငြိမ်း
ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဒေတိ၊ ပေးနိုင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကာမ, ရူပ, အရူပဟုဆိုအပ်သော ဘဝသုံး
ရပ်၌ ပဋိသန္ဓေစွဲကပ်တည်နေရခြင်း အစရှိသော ဆင်းရဲကိုအ

လွန်အကဲထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့၍ပျင်းရိငြီးငွေ့ဘဝသုံးပါး၌ မပျော်
မွေ့သောစိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေအပ်၊ ပြုလုပ်အပ်သော ကုသိုလ်ကောင်း
မှုတရားသည် ဘဝသုံးပါးကို လွန်မြောက်၍ ဘေးအပေါင်းတို့၏
ကင်းပျောက်ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုပေးနိုင်၏။

၁၀၈-ဘဝေ ဒုက္ခံ သရိတွာန၊ မစ္စုသန္ဓိ ဘယာဒိကံ။
တိဘဝေသု ဝိရဇ္ဇေယျာ၊ ဒိတ္တ ဂေဟေဝ သာမိကော။

အနက်။ ။ဘဝေ၊ဘုံသုံးပါး၌။မစ္စုသန္ဓိဘယာဒိကံ၊သေဘေး၊
ပဋိသန္ဓေဘေးအစရှိသော။ဒုက္ခံ၊ဆင်းရဲကို။သရိတွာနံ၊ အောက်မေ့
၍။ သာမိကော၊ အိမ်ရှင်သည်။ အာဒိတ္တဂေဟေ၊ မီးလောင်သော
အိမ်၌။ ဝိရဇ္ဇတိတ္ထဝ၊ တပ်ခြင်းကင်းသကဲ့သို့။ တိဘဝေသု၊ ဘုံသုံး
ပါးတို့၌။ ဝိရဇ္ဇေယျာ၊ တပ်ခြင်းကင်းရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကာမ၊ရူပ၊ အရူပဟုဆိုအပ်သော ဘဝသုံး
ပါး၌ သေဘေး၊ ပဋိသန္ဓေဘေး အစရှိသော ဆင်းရဲအစုကို စေ့
ငုဖန်ဖန် ကြံစည် အောက်မေ့ မိသည်ရှိသော် အိမ်ပိုင် ရှင်သည်
အလျှံတပြောင်ပြောင် မီးလောင်နေသောအိမ်ကို လိုချင် မက်မော
ခြင်း မရှိတော့သကဲ့သို့ ဘဝသုံးပါးကို လိုလားနှစ်သက် တပ်မက်
ခြင်းကင်းရာ၏။

၁၀၉-သန္ဓော ပုညာနိ ကရောန္ဓော၊ သန္ဓိဒုက္ခ မနုဿရံ။
နိဗ္ဗိန္ဒ ယုတ္တ စိတ္တေန၊ ဝဇ္ဇေယျ ဘဝသာတ တော။

အနက်။ ။ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို။ ကရောန္ဓော၊
ပြုလိုသော။ သန္ဓော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ သန္ဓိဒုက္ခံ၊ ပဋိ
သန္ဓေဆင်းရဲကို။ အနုဿရံ- အနုဿရန္ဓော၊ အဖန်ဖန်အောက်
မေ့လျက်။ နိဗ္ဗိန္ဒယုတ္တစိတ္တေန၊ ငြီးငွေ့ခြင်းနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။
ဘဝသာတတော၊ ဘုံသုံးပါး၌ သာယာနှစ်သက်ခြင်း တဏှာမှ။
ဝဇ္ဇေယျ၊ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို ပြုလုပ် လိုသော သူ
တော်ကောင်းသည် ဆယ်လ ကြာညောင်း အောင်းနေရသော ပဋိ
သန္ဓေဆင်းရဲကို အဖန်တလဲလဲ အမြဲအောက်မေ့၍ ပျင်းရိ ပြီးငွေ့
မပျော်မွေ့ခြင်းနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် ဘဝသုံးပါးမှာ သာယာစုံ
မက် နှစ်သက်ခြင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် ရှောင်ကွင်းရာ၏။

၁၁၀-ပုည နိဗ္ဗတ္တ ဌာနေပိ၊ ဇေဂုစ္ဆေ သန္ဓိသမ္ဘဝေါ၊

ဘဝ သာတ ဝသာ ဟသ္မာ၊ ဝိရော တံ လဂ္ဂနံ စဇေ။

မရဏသတိနိဒ္ဒေသော။

အနက်။ ။ ပုညနိဗ္ဗတ္တ ဌာနေပိ၊ ကုသိုလ်ကြောင့်ဖြစ်သော
သုဂတိ ဌာန၌လည်း။ ဘဝသာတဝသာ၊ ဘုံသုံးပါး၌တပ်သော
တဏှာ၏အစွမ်းကြောင့်။ ဇေဂုစ္ဆေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော မိန်းမ
ဝမ်း၌။ သန္ဓိသမ္ဘဝေါ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိရော၊ ပညာရှိသည်။ တံလဂ္ဂနံ၊ ထို
ဘုံသုံးပါး၌ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်းကို။ စဇေ၊ စွန့်ပစ်ရာ၏။

မရဏသတိ နိဒ္ဒေသော၊ မရဏသတိနိဒ္ဒေသပြီး၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ပျော်
စရာအလွန်ကောင်းသည်ဟု လူအပေါင်းတို့ ပြောဆိုကြသည့် သု
ဂတိဘုံ ဌာနမှာသော်လည်း ဘဝသုံးပါးကိုလိုလားနှစ်သက် တပ်
မက်တတ်သော တဏှာအစွမ်းဖြင့် စက်ဆုပ်ဖွယ်သော အမိဝမ်း
ခေါင်းမှာ ဆယ်လအောင်းကာ ပဋိသန္ဓေနေရလေသောကြောင့်
အမြော်အမြင် ဆင်ခြင်ညွှန်ကြားသောသူသည် ဘဝသုံးပါးဝယ်
ကပ်ငြိတွယ်တာမှုကို ပယ်ခွါစွန့်ပစ်ရာ၏။

မရဏသတိဘာဝနာပွားများပုံအမြွက်

မရဏသတိဘာဝနာကိုပွားများအားထုတ်လိုသောသူသည်-
၁။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြီးသတ် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်
သော သေခြင်းမျိုးကို မအောက်မေ့ရ၊ အလွန် နည်းပါး၍
မများသော သေခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

၂။ ရုပ်, နာမ်, သင်္ခါရတရားတို့၏ ဥပါဒ်, ဋီ, ဘင်-ဟု ဆိုအပ်သော ခဏိကသေခြင်းမျိုးကို မအောက်မေ့ရ၊ မပေါ်လွင်မထင်ရှားသော သေခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

၃။ သစ်ပင်သေသည်, သံသေသည်ဟူသော လူအပေါင်းတို့၏ ခေါ်ရိုးခေါ်စဉ်အသက်မရှိသော အရာဝတ္ထုများ၏ ပျက်စီးမှုဟုဆိုအပ်သော သေခြင်းမျိုးကို မအောက်မေ့ရ၊ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် သံဝေဂရစရာ အကြောင်းမဟုတ်။

တတဝ တကြိမ်သေသော အသက်ဇီဝိန်၏ ပြတ်စဲခြင်း ကိုသာ အောက်မေ့ရမည်၊ ထိုသေခြင်းသည်-

- ၁။ အသက်တမ်းကုန်၍သေခြင်း,
- ၂။ ကံကုန်၍သေခြင်း,
- ၃။ အသက်တမ်းနှင့်ကံ နှစ်ပါးစုံကုန်၍သေခြင်း,
- ၄။ အသက်တမ်းနှင့်ကံ နှစ်ပါးစုံရှိလျက် ကြားဖြတ်၍ သတ်တတ်သော ဥပစ္ဆေဒကံဖြင့်သေခြင်းဟုလေးမျိုးပြား၏။

[ရှေးသုံးမျိုးကား-သေချိန်ကျ၍သေရသော ကာလမရဏမျိုးဖြစ်၍ နောက်တမျိုးကား-သေချိန်မကျသေးဘဲ ကြားဖြတ်ကံသတ်၍ သေရသော အကာလ မရဏမျိုးဖြစ်သည်။]

ထိုလေးမျိုးလုံးကို သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းမှုမျိုးဖြစ်အောင် အောက်မေ့ဆင်ခြင်ရမည်၊ သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းမှုမျိုးမဖြစ်လျှင်-

- ၁။ ချစ်ခင်သူအတွက် သားသေသော မိခင်ကဲ့သို့ စိုးရိမ်ပူဆွေးမှုဖြစ်တတ်သည်။
- ၂။ မုန်းသူအတွက် ရန်သူသေသကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက် မိတတ်သည်။
- ၃။ မမုန်း, မချစ်, လျစ်လျူရှုအပ်သူအတွက် “သူသေကောင်ကို နေ့စဉ် ကိုင်တွယ်ဖြုတ်နှံရသော်လည်း ဘာမျှ ထူးခြားခြင်းမရှိသော သုဘရာဇာ စဏ္ဍာလကဲ့သို့” သံဝေဂဉာဏ်

မဖြစ်တတ်၊ မိမိကိုသတ်ရန်အတွက် သန်လျက် မိုးခံရ သကဲ့သို့ထိတ်လန့်၍ သတိ၊ သံဝေဂဉာဏ် ကွယ်ပျောက် တတ်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုထိုနေရာမှာ မြင်ဘူးသော သူသေကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်၍ သတိ၊ သံဝေဂ ဉာဏ်နှင့်တကွ အောက်မေ့ရသည်။ ရှေ့ဉာဏ်တော်အရာ သိနိုင်ခဲ့ သိစရာ နက်နဲစွာကို မကြာခဏ သိရပေလတ္တံ့ - ဟု စိတ်အားထက်သန်ရသည်။ မသေလိုလျှင် သု သာန်သွား၊ မရဏသမာဓိ နာနာပွားဟု တိုက်တွန်းရသည်။ သို့မှ သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်မှုလမ်းမှန် ရောက်သည်။

အောက်မေ့ပုံကား

- ၁။ ငါသည် ဇကုန် မချ သေရလတ္တံ့။
- ၂။ ငါ၏ အသက်သည် ပြတ်စဲလတ္တံ့။
- ၃။ ငါသည် သေခြင်း သဘောရှိ၏။
- ၄။ ငါသည် သေခြင်း သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ချေ။

အကျိုးအာနိသင်

ဤသို့စသည်ဖြင့် အဖန်ဖန် အောက်မေ့လျှင် ဉာဏ်ထက်သူအား နီဝရဏ ကွာလျက် မရဏသမာဓိအာရုံမြဲ၍ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝီတိ၊ သုခ၊ ဇကုဂ္ဂတာ-အင်္ဂါငါးပါးရှိသော ဥပစာရဈာန်ကို ရလေ၏။

[ဤမရဏသမာဓိ ဘာဝနာသည် ဥပစာရဈာန်ကိုသာ ဖြစ်စေ နိုင်သည်။]

ဥပစာရဈာန်ကို အခြေခံ၍ ဝိပဿနာဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်ထက်နိုင် သည်။ အပ္ပနာဈာန်ကိုကား မဖြစ်စေနိုင်ချေ။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော်—

ဤသေခြင်းဟူသည် သဘာဝဓမ္မ၏ ပျက်စီးခြင်းမျှသာဖြစ်၍ သဘာဝဓမ္မနှင့် အလားတူ သံဝေဂဉာဏ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည် ထို့ကြောင့် အပ္ပနာဈာန်ကို မရနိုင်ဟု မှတ်ရမည်။

သို့ရာတွင်။ ။မရဏဿတိ ဘာဝနာကို ပွားများသောသူ သည် အောက်ပါအကျိုး အာနိသင်များကို ရရှိနိုင်လေသည်။

- ၁။ မေ့လျော့ခြင်းကင်း၏။
- ၂။ တုံ့သုံးပါးမှ ထွက်မြောက်လိုသော သညာကို ရလွယ်၏။
- ၃။ အသက် ခန္ဓာကို တွယ်တာခြင်းကင်း၏။
- ၄။ မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့နိုင်၏။
- ၅။ ပစ္စည်းဥစ္စာကို မသိုမှီးလို။
- ၆။ ကျောင်း၊ သင်္ကန်းစသော ပရိက္ခရာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့၌ ဝန်မတို။
- ၇။ အနိစ္စသညာ အလေ့အလာရ၏။
- ၈။ ဒုက္ခသဘော ထင်လွယ်၏။
- ၉။ အနတ္တသဘောကို မြင်လွယ်၏။
- ၁၀။ မကြောက်မရွံ့၊ မတွေမဝေ ကောင်းသော နိမိတ်ထင်၍ အသေထွ၏။
- ၁၁။ မျက်မှောက်ဘဝတွင် အသေကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကိုရနိုင် ၏။
- ၁၂။ မရလျှင် သုဂတိဘဝသာ လားရာရှိ၏။

ထိုအာနိသင်တို့ကို တစိတ်တဒေသ ထင်ရှားစေဦးအံ့

ရက်ကန်းသည်မကလေးဝတ္ထု။ ။အာဇ္ဇဝိပြည်၌ ဘုရား ရှင်သည် မရဏဿတိ တရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။

မရဏဿတိ ကို ပွားများသောသူ သေလွန်လျှင် ကောင်းသောနိမိတ်ထင်၏။ မတွေမဝေသေရ၏။ ကောင်း ရာသုဂတိသို့လား၏။

ငါ၏အသက်သည် အမြဲမရှိ၊ ငါ၏သေခြင်းသည်မြဲ၏။ မချွတ်ကေန် ငါသေရမည်သာတည်း။ ငါ၏အသက်သည် သေခြင်းအဆုံးရှိ၏။ အသက်ရှင်ခြင်း သာလျှင်မမြဲ၊ သေ ခြင်းကားမြဲ၏။

ဤသို့ မရဏသတိ ပွားရမည်ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုမရဏသတိကို ၁၆-နှစ်ရှယ် ရက်ကန်းသည် မ ကလေးသည် ယုံကြည်လေးစား မပြတ်ပွား၏။ ထို့နောက် သုံးနှစ်ကြာသောအခါ ဘုရားရှင်ကြွလာ၍ ပရိသတ်အလယ်တွင် စကားလေးခွန်း မေးတော်မူရာ ရက်ကန်းသည် မ ကလေးဖြေဆို၏။

မေး။ ။ သတို့သိမ်း.....သင်အဘယ်က လာသနည်း။

ဖြေ။ ။ မသိပါဘုရား။

မေး။ ။ အဘယ်သို့ သွားမည်နည်း။

ဖြေ။ ။ မသိပါဘုရား။

မေး။ ။ မသိဘူးလား။

ဖြေ။ ။ သိပါသည်ဘုရား။

မေး။ ။ သိသလား။

ဖြေ။ ။ မသိပါဘုရား။

ဤသို့ ဖြေဆိုသောအခါ လူအများကပင် ဤသို့လည်း မ သည် ဘုရားရှင် မျက်မှောက်တော်တွင် ဖြေချင်ရာ ဖြေနေသည်-ဟု ကဲ့ရဲ့ကြသဖြင့် ရက်ကန်းသည်မကလေးက-

၁။ အဘယ်ဘဝကလာသည်ကိုမသိ၍ မသိပါဟုဖြေပါသည်။

၂။ အဘယ်ဘဝသို့ သွားရမည်ကိုမသိ၍ မသိပါဟု ဖြေပါသည်။

၃။ သေရမည့်အဖြစ်ကိုမသိ၍ သိပါသည်ဟု ဖြေပါသည်။

၄။ နေ့လော၊ညဉ့်လော အဘယ်အချိန်သေရမည်ကို မသိ၍ မသိပါဟု ဖြေပါသည်ဘုရား-

ဟုထပ်မံ၍ ဖြေဆို ရှင်းပြသောအခါ ဘုရားရှင်သည်-

ဤလူအပေါင်းသည် မျက်စိမပွင့် မှောင်အတိသင့်၏။ မျက်စိပွင့်သူနည်းပါးသေး၏။ ထို့ကြောင့် မုဆိုးပိုက်ကွန်မှ လွတ်သော ငှက် နည်းပါးသကဲ့သို့ သုဂတိနိဗ္ဗာန်သွားသူနည်းပါးချေ၏။

[ဟုမိန့်တော်မူ၏။]

ဤဒေသနာတော်အဆုံး၌ ရက်ကန်းသည် မကလေးသောတာ
ပန် တည်၍ ကွယ်လွန်သောအခါ တုသိတာ နတ်တို့၌ ဖြစ်လေ၏။

ထို့ကြောင့် အာနုဘော် ကြီးမားသော မရဏဿတိကို မမေ့
မလျော့ ပွားများအားထုတ်ရာ၏။

မရဏဿတိဘာဝနာကိုပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

၃-အသုဘဘာဝနာ နိဒ္ဒေသ

၁-သိရိမံ ဂဏိကံ ဒိသ္မာ၊ ဒမေတုံ ရတ္တစေတသံ။
ဒဿေတွာ မတသာရိရံ၊ တဿာ ဇိနော ဣဒံ ပြိပိ။ ။

အနက်။ ။ သိရိမံ၊ သိရိမာအမည်ရှိသော။ ဂဏိကံ၊ ဆေး
ဆရာဇိဝက၏နှုမဖြစ်သော ပြည့်တန်ဆာမကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။
ရတ္တစေတသံ၊ အလွန် တပ်မက်ခြင်းစိတ်ရှိသော ရဟန်း တ
ယောက်ကို။ တဿာ၊ ထိုသိရိမာပြည့်တန်ဆာမ၏။ မတသာရိရံ၊
သေသောအကောင်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြု၍။ ဒမေတုံ၊ ဆုံးမခြင်းငှါ။
ဇိနော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယသုတ်ကို။
ပိ၊ ဝိဇယသုတ်ကို။ အပြိပိ၊ ဟောတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သေသူ၊ ရှင်သူ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား သတ္တဝါအ
များ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့်ရှု၍
ပွားများဆင်ခြင်မှုသည် အသုဘဘာဝနာ မည်၏။

၎င်းအသုဘ ဘာဝနာနှင့်စပ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗိမ္ဗိသာရ၊
အဇာတသတ် ဘုရင်မင်းမြတ်တို့၏ လက်သုံးတော် အကျော် အ
မော် သမားတော် ဇိဝကဆရာကြီး၏ နှုမ သိရိမာ အမည်ရှိသော
ပြည့်တန်ဆာမကို မကျန်းမာစဉ် မြင်မိ၍မအိပ်နိုင်၊ မစားနိုင်ကြံ့မှိုင်
စွဲလမ်းနေသော ရဟန်းတပါး၏ သန္တာန်၌လောင်ကျွမ်းနေသော
တဏှာ နယ်ချဲ့သွားကြီး၏ မီးတောက် မီးလျှံကို ငြိမ်းသတ်တော်
မူရန်-

သေဆုံးပြီးနောက် သုသာန်ရောက်၍ ၇-ရက် မြောက်သော နေ့တွင် ပုပ်ပွနေသော သီရိမာ၏ အလောင်းကောင်ကို လက်ညှိုး တော်ဖြင့် ညွှန်ပြတော်မူ၍ ဤဆိုလတ္တံ့သော ကာယဝိစ္စန္ဒနိယ- ခေါ် ဝိဇယ-သုတ်ကို ဟောတော်မူသည်။

၂-စရံဝါ ယဒိဝါ တိဋ္ဌံ၊ နိသိန္ဓော ဥဒဝါ သယံ။
သမဉ္ဇေတိ ပသာရေတိ၊ ဧသာ ကာယဿ ဣဉ္ဇနာ။

အနက်။ ။စရံဝါ၊ သွားသော်လည်း သွား၏။ ယဒိ၊ ထိုမြို့။ တိဋ္ဌံဝါ၊ ရပ်မူလည်း ရပ်၏။ နိသိန္ဓော၊ ထိုင်မူလည်း ထိုင်၏။ ဥဒ၊ ထိုမြို့။ သယံဝါ၊ အိပ်မူလည်း အိပ်၏။ သမဉ္ဇေတိ၊ ခွေ၏။ ပသာ ရေတိ၊ ဆန့်၏။ ဧသာ၊ ဤသွားခြင်းအစရှိသော အမူအရာသည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဣဉ္ဇနာ၊ စိတ္တဇဝါယောဓာတ်ကြောင့် လှုပ် ရှားခြင်းမည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း-ဟုဆိုအပ်သော အမူအရာ ဣရိယာပုတ် အပေါင်းသည် စိတ္တဇဝါယော ဓာတ်ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်၏ လှုပ် ရှားမှုပင်တည်း။

၃-အဋ္ဌိ နှာရူဟိ သံယုတ္တော၊ တစ မံသာ ဝ လေပနော။
ဆဝိယာ ကာယော ပဋိစ္စန္ဓော၊ ယထာဘူတံ နဒိဿတိ။

အနက်။ ။နှာရူဟိ၊ အကြောတို့ဖြင့်။ သံယုတ္တော၊ ဖွဲ့ဆက် အပ်သော။ တစမံသာဝလေပနော၊ အရေထူ၊ အသွေး၊ အသားတို့ ဖြင့် ဖုံးအုပ်လိမ်းကျံအပ်သော။ အဋ္ဌိ၊ သုံးရာသောအရိုးသည်။ ကာယော၊ ကိုယ်မည်၏။ ဆဝိယာ၊ အရေပါးဖြင့်။ ပဋိစ္စန္ဓော၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည် အတိုင်း။ နဒိဿတိ၊ မထင်မြင်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အကြောပေါင်း တထောင်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆက် ချည်နှောင်၍ အရေထူ၊ အရေပါး၊ အသွေး၊ အသားတို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်

လိမ်းကျံ မွမ်းမံထားအပ်သော သုံးရာသော အရိုးစုကြီးကို ခန္ဓာ ကိုယ်ဟု ခေါ်ဆိုနေကြ၏။ ပန်းချီရုပ်အလား အရေပါး၊ အရေထူ တို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်မွမ်းမံခြယ်လယ်ထားသည်ဖြစ်၍ ၎င်းခန္ဓာကိုယ်၏ အသုဘသဘောကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းမထင်နိုင် မမြင်နိုင်ချေ။

၄-အန္တပူရော ဒရပူရော၊ ယကန ပေဠဿ ဝတ္ထိနော။
ဟဒယဿ ပပ္ဖါသဿ၊ ဝက္ကဿ ပိဟကဿစ။ ။

အနက်။ ။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ အန္တပူရော၊ အူသိမ်၊ အူမ ဖြင့်ပြည့်၏။ ဒရပူရော၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်းဖြင့်ပြည့်၏။ ယ ကနပေဠဿစ၊ အသည်းဆိုင်ဖြင့်၎င်း။ ပူရော၊ ပြည့်၏။ ဝတ္ထိနော၊ ကျင်ငယ်ဖြင့်၎င်း။ ဟဒယဿ၊ နှလုံးဖြင့်၎င်း။ ပပ္ဖါသဿ၊ အ ဆုပ်ဖြင့်၎င်း။ ဝက္ကဿ၊ အညှို့ဖြင့်၎င်း။ ပိဟကဿစ၊ အဖျဉ်းဖြင့် ၎င်း။ ပူရော၊ ပြည့်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ကောင်းသော အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ အသည်း ဆိုင်၊ ကျင်ငယ်၊ နှလုံး၊ အဆုပ်၊ အညှို့၊ အဖျဉ်းတို့ဖြင့်ပြည့်၍နေ၏။ [နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် ကောင်းသော ရွှေ၊ ငွေ၊ စသော ရတနာအ ပေါင်းတို့ဖြင့် ပြည့်၍နေသည်မဟုတ်ချေ။]

၅-သိဃိာနိကာယ ခေဠဿ၊ သေဒဿစ မေဒဿစ။
လောဟိတဿ လသိကာယ၊ ပိတ္တဿစ ဝသာယစ။

အနက်။ ။ သိဃိာနိကာယ၊ နှပ်ဖြင့်၎င်း။ ခေဠဿ၊ တံထွေး ဖြင့်၎င်း။ သေဒဿစ၊ ချွေးဖြင့်၎င်း။ မေဒဿစ၊ အဆီခဲဖြင့်၎င်း။ လောဟိတဿ၊ သွေးဖြင့်၎င်း။ လသိကာယ၊ အစေးဖြင့်၎င်း။ ပိတ္တဿစ၊ သည်းခြေဖြင့်၎င်း။ ဝသာယစ၊ ဆီကြည်ဖြင့်၎င်း။ ပူရော၊ ပြည့်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ကောင်းသော နှပ်၊ တံထွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ သွေး၊ အစေး၊ သည်း

ခြေ၊ ဆီကြည်ဘို့ဖြင့် ပြည့်၍နေ၏။ [နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်း
သော ရွှေ၊ ငွေစသော ရတနာအပေါင်းတို့ဖြင့် ပြည့်၍ နေသည်
မဟုတ်ချေ။]

၆-အထသံ နဝဟိ သောတေဟိ၊ အသုစိ သဝတိ သဗ္ဗဒါ။
အက္ခိမှာ အက္ခိဂူထကော၊ ကဏ္ဍမှာ ကဏ္ဍဂူထကော။

၇-သိဃံနိကာစ နာသတော၊ မုခတော ဝမတိ ဧကဒါ။
ပိတ္တံ သေမှဉ္စ ဝမတိ၊ ကာယမှာ သေဒဇလ္လိကာ။ ။

အနက်။ ။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ အသ၊ ထိုကိုယ်၏။ နဝဟိ
သောတေဟိ၊ စီးယိုရာဖြစ်သောကိုးပေါက်၊ ကိုးခွါရတို့မှ။ သဗ္ဗဒါ၊
အခါခပ်သိမ်း။ အသုစိ၊ မစင်မကြာယ်သည်။ သဝတိ၊ ယိုစီး၏။ အက္ခိ
မှာ၊ မျက်ကွင်းပေါက်မှ။ အက္ခိဂူထကော၊ မျက်ဝတ်အညစ်အ
ကြေးသည်။ ကဏ္ဍမှာ၊ နားတွင်းနှစ်ဖက်မှ။ ကဏ္ဍဂူထကော၊
နားဖါအညစ်အကြေးသည်။ သဝတိ၊ ယိုစီး၏။

နာသတော၊ နှာခေါင်းမှ။ သိဃံနိကာစ၊ နှပ်သည်လည်း။ သဝ
တိ၊ ယိုစီး၏။ ဧကဒါ၊ ရံခါ။ မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ ဝမတိ၊ အန်ထွက်
၏။ ဧကဒါ၊ ရံခါ။ ပိတ္တံ၊ သည်းခြေသည်၎င်း။ သေမှဉ္စ၊ သလိပ်
သည်၎င်း။ ဝမတိ၊ အန်ထွက်၏။ ကာယမှာ၊ တကိုယ်လုံးမှ။ သေဒ
ဇလ္လိကာ၊ ချွေးအညစ်အကြေးသည်။ သဝတိ၊ ယိုစီး၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ၎င်းပြင် အနာဝမှ သင်္ဃရည်၊ ပြည်ပုပ်တွေအ
မြဲယိုထွက်သကဲ့သို့ ဤခန္ဓာကိုယ်၏ ကိုးပေါက်ခွါရ အနာဝမှ
လည်း မစင်မကြာယ် ရွံရှာဖွယ် ကောင်းသော အညစ် အကြေး
အပေါင်းသည် အခါခပ်သိမ်း ယိုထွက်၏။

၁။ မျက်ကွင်းပေါက်မှ မျက်ဝတ်၊ မျက်ချေး အညစ်အကြေး
ယိုထွက်၏။

၂။ နားပေါက်နှစ်ပေါက်မှ နားဖါချေး အညစ်အကြေး ယို
ထွက်၏။

အနက်။ ။ယဒါစ၊ အကြင်အခါ၌။ သောကာယော၊ ထို ကိုယ်သည်။ မတော၊ သေသည်ဖြစ်၍။ သေတိ၊ အိပ်၏။ ဝ ဒါ၊ ထို သေသောအခါ၌။ သုသာနသ္မိံ၊ သူကောင်အိပ်နေ သင်းချိုင်းမြေ၌။ ဥဒ္ဓုမာတော၊ ဖူးဖူးရောင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိနိလကော၊ မည်းညိုသော အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ အပဝိဒ္ဓေါ၊ ပစ်စွန့်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဉာတ ယော၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည်။ အနပေက္ခာ၊ မငဲ့ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးသည် ဇီဝိန်ပျက်ကြွ၍ အသက်သေကာ စင်းစင်းအိပ်နေရသောအခါ၌ အသေကောင်တို့ ကိုမြှုပ်နှံရာ သုသာန်၌ ဖူးဖူးရောင်ဖေါ ညိုမည်းသော အဆင်းရှိ သည်ဖြစ်၍ သွေးချင်း၊ သားချင်း ဆွေမျိုးအရင်းတို့သည် ချစ်ခင် လျက်နှင့် မရှုမငဲ့ စွန့်ပစ်လိုက်ကြကုန်၏။

၁၀-ခါဒန္တိ နံ သုဝါနာစ၊ သိင်္ဂါလကာစ ကိမိယော။
ကာကာ ဂိဇ္ဈာစ ခါဒန္တိ၊ ယေစညေ သန္တိ ပါဏကာ။

အနက်။ ။နံကာယံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ သုဝါနာစ၊ အိမ်ခွေးတို့ သည်၎င်း။ သိင်္ဂါလကာစ၊ မြေခွေးတို့သည်၎င်း။ ကိမိယောစ၊ ပိုးလောက်တို့သည်၎င်း။ ခါဒန္တိ၊ ခဲစားကုန်၏။ ကာကာစ၊ ကျီး တို့သည်၎င်း။ ဂိဇ္ဈာစ၊ လင်းတတို့သည်၎င်း။ အညေ၊ သည်မှတ ပါးကုန်သော။ ယေပါဏကာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိ ကုန်၏။ တေစ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်၎င်း။ ခါဒန္တိ၊ ခဲစားကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ယင်းသို့ ဆွေမျိုး၊ သားချင်းတို့က စွန့်ပစ် ထားခဲ့သော ထိုအသေကောင်ကြီးကို တောခွေး၊ အိမ်ခွေး၊ ပိုးလောက်ကောင် ကလေးတို့သည်၎င်း၊ ကျီးကန်း၊ လင်းတ နှင့် ၎င်းတို့မှ တပါးသော အသားစား သတ္တဝါ တို့သည်၎င်း တကောင်နှင့်တကောင်လုယက်ကာ ပျော်ရွှင်စွာ စားသောက်ကြ လေကုန်၏။

၁၁-သုတ္တန် ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဘိက္ခု ပညာဏဝါ ဣဓ။
သောခေါ နံ ပရိဇာနာတိ၊ ယထာဘူတဗြိ ပဿတိ။

အနက်။ ။ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ပညာဏဝါ၊ ပညာရှိ
သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဘုရားစကားတော်ကို။
သုတ္တန်၊ နာရ၍။ သောခေါ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ နံကာယံ၊ ထို
ကိုယ်ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍သိ၏။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်
လောအတိုင်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် မြတ်ကြီး၌
အမြော်အမြင်ဉာဏ်ပညာရှိသော ရဟန်းသည် ယခုမြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားတော်မူအပ်သော အသုဘနှင့်စပ်သော ဒေသနာတော်
အရပ်ရပ်ကို ကြော်နပ်စွာနာခံမှတ်သားရ သဖြင့် ထိုခန္ဓာကိုယ်ယုတ်
အကောင်ပုပ်ကို စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် အသုဘ သဘောအားဖြင့်
ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၊ မြင်နိုင်၏။

၁၂-ယထာဣဒံ တထာဇတံ၊ ယထာဇတံ တထာဣဒံ။
အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ ကာယေ ဆန္ဒံ ဝိရာဇယေ။ ။

အနက်။ ။ဣဒံယထာ၊ ဤသဇိဝကိုယ်ကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို
အတူ။ ဇတံ၊ ထိုဥဒ္ဓါမာတကအကောင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
ဇတံယထာ၊ ထိုဥဒ္ဓါမာတကအကောင်ကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။
ဣဒံ၊ ဤသဇိဝကိုယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿတိ၊
မြင်၏။ အဇ္ဈတ္တဉ္စကာယေ၊ မိမိကိုယ်၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါစကာယေ၊
အပဖြစ်သော သူတပါးကိုယ်၌၎င်း။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒတဏှာကို။
ဝိရာဇယေ၊ ကင်းစေရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အသက်ရှိသောဤကိုယ်ကောင်သည် ပြည်၊
သွေး၊ ချွေး-စသောအညစ်အကြေး တို့ဖြင့် စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်
ကောင်းဘိသကဲ့သို့ ဖူးဖူးရောင်ပွနေသော ဥဒ္ဓါမာတက အကောင်
ပုပ်သည်လည်း ပြည်ပုပ်၊ သွေးပုပ်တို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်

ကောင်းပေ၏။ ဖူးဖူးရောင်ပွနေသော ဥဒ္ဓါမာဘက အကောင်ပုပ်
သည် ပြည်ပုပ်၊ သွေးပုပ်ဘို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်းဘိသကဲ့
သို့ အသက်ရှိသော ဤကိုယ်ကောင်သည်လည်း ပြည်၊ သွေး၊ ချွေ
စသော အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ကောင်းပေ၏
ဟု အသက်ရှင်နေသော ဤကိုယ်ကောင်နှင့် ဖူးဖူးရောင်ပွနေသော
အသေကောင်ကို အတူထားကာ ထင်အောင်ရှုလျက် မိမိကိုယ်၌
၎င်း၊ အပြင်အပဖြစ်သော သူတပါးကိုယ်၌၎င်း တပ်မက်တတ်သော
ဆန္ဒတဏှာကို ကင်းစေရာ၏။

၁၃-ဆန္ဒ ရာဂ ဝိရတ္တော သော၊ ဘိက္ခု ပညာဏဝါ ဣဓ။
အဇ္ဈဂါ အမတံ သန္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ ပဒ မစ္စုတံ။ ။

အနက်။ ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဆန္ဒရာဂ ဝိရတ္တော၊
ဆန္ဒရာဂကင်းပြီးသော။ ပညာဏဝါ၊ ပညာရှိသော။ သောဘိက္ခု၊
ထိုရဟန်းသည်။ အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော။ သန္တိ၊ ငြိမ်းချမ်း
သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ တဏှာဝါန မရှိသော။ အစ္စုတံ၊ ရွှေ့ခြင်းမရှိသော။
ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ အဇ္ဈဂါ၊ ရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤသာသနာတော်၌ မိမိကိုယ်၊ သူတပါးကိုယ်
တို့၌ တပ်စွဲမှု ဆန္ဒရာဂကင်းကွာ၍ မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာကို ရရှိ
သော ရဟန်းသည် ဘဝတချနှင့်ဘဝတချကို ချုပ်စပ်ဆက်သွယ်
နယ်ခဲ့ ပေးတတ်သော တဏှာ လက်တွင်းမှ လွတ်ကင်း
ထွက်မြောက်၍ စုတေရွေ့လျော သေရခြင်းသဘောမရှိ၊ ပကတိ
ငြိမ်းချမ်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ အမှန်ရောက်ရ၏။

၁၄-ဒွိပါဒကော ယံ အသုစိ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓော ပရိဟာရတိ။

နာနာကုဏပ ပရိပူရော၊ ဝိဿဝန္ဓော တတောတတော။

အနက်။ ။ ဒွိပါဒကော၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော။ အယံ
ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ အသုစိ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်လျက်။
ဒုဂ္ဂန္ဓော၊ မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်ဖြစ်လျက်။ နာနာကုဏပပရိပူ

ရော၊အထူးထူးသော အပုပ်၊အသိုးတို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်လျက်။
ပရိဟာရတိ၊ အဝတ်တန်းဆာ၊ နံ့သာ၊ ပန်းမာလ်ဖြင့်သုဘဟန်
ယောင် ဆောင်၏။ ပနတထာပိ၊ယင်းသို့ပင် ဆောင်သော်လည်း။
တတောတတော၊ ထိုထိုကိုးပေါက်၊ ကိုးခွ၊ရမှ။ဝိဿဝန္တော၊စက်
ဆုပ်ဖွယ်ယိုစီး၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အခြေ နှစ်ချောင်းရှိသော ဤကိုယ်ကောင်
သည် မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်ကောင်း အနံ့တထောင်းထောင်း
ဖြင့် သောင်းပြောင်းထွေးရှုပ် အပုပ်အသိုးတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်နေ
သည်ဖြစ်ပါလျက် အဝတ်တန်းဆာ၊နံ့သာ၊ပန်းမာလ်တို့ဖြင့် တင့်
တယ်လေယောင် ဟန်ပန်ဆောင်၏။ ယင်းသို့ပင် ဟန်ဆောင်နေ
ပါသော်လည်း ကိုးပေါက်ခွါရ အမာဝမှ ရွံရှာဖွယ်အညစ်အကြေး
တွေ အမြဲယိုထွက်နေ၏။

၁၅- ဧတာဒိသေန ကာယေန၊ ယော မညေ ဥန္တမေတဝေ။
ပရံဝါ အဝဇာနေယျ၊ကိမညတြိ အဒဿနာ တိ။
ကာယ ဝိစ္ဆန္ဒနိယသုတ္တံ၊ ဝိဇယသုတ္တန္တိပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ။

အနက်။ ။ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဧတာဒိသေန ကာယေ
န၊ ဤသို့သဘောရှိသောကိုယ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဧတာဒိသေနကာယေန-
ဧတာဒိသကာယောဟုတွာ၊ ဤသို့စက်ဆုပ်ဖွယ်ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်
လျက်။ ဥန္တမေတဝေ၊ တက်ကြွထောင်လွှားခြင်းငှါ။ မညေ၊ မှတ်
ထင်ပလေ၏။ ပရံဝါ၊ သူတပါးကိုလည်း။ အဝဇာနေယျ၊ မထေ
မဲ့မြင်ထင်ပလေ၏။ တဿ၊ ထိုသူအား။ အဒဿနာ၊ ယုတ်မှန်
တိုင်း မမြင်၊ မထိခြင်းကို။ အညတြိ၊ ထား၍။ အညံကာရဏံ၊
ထောင်လွှားစရာ အကြောင်းတပါးသည်။ ကိံအတ္ထိ၊ အဘယ်မှာ
ရှိအံ့နည်း။နတ္ထိဝေ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိဣဒံ၊ ဤသုတ်
သည်။ ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယသုတ္တံ၊ ကိုယ်၌ ဆန္ဒရာဂကို ကင်းစေ
တတ်သောသုတ်တည်း။ ဝိဇယသုတ္တန္တိပိ၊ ဝိဇယသုတ်ဟူ၍လည်း။
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ဤကဲ့သို့မတင့်တယ်ဘဲ တင့်တယ်လေယောင်
ဟန်ဆောင်နေသော ကိုယ်ကောင်ကြီးကို လက်ကိုင်ရရှိနေသည်
ဖြစ်ပါလျက် တက်ကြွထောင်လွှား မာန်မာနထားခြင်းငှါ မှတ်ထင်
နိုင်သိ၏။ သူတပါးကိုလည်း မထေမဲ့မြင် ထင်နိုင်သေး၏။ ထိုသူမှာ
ဟုတ်မှန်တိုင်းပိုင်းခြားဝေဖန်ပြီး မသိနိုင်မှုကို ဖယ်ထား၍ ထောင်
လွှားစရာအခြားအကြောင်းတပါးမရှိချေ။

[ဤသုတ်သည် ခန္ဓာကိုယ်၌ အစွဲရောဂါကို ကင်းကွာစေတတ်
သော သုတ်တည်း။နယ်ချဲ့သွား တဏှာ၏ရှု့မြှိုက်သော မီးအန္တ
ရာယ်ကို ကာကွယ်နိုင်သောကြောင့် ဝိဇယ(ရန်အောင်) သုတ်ဟု
၍လည်းဆိုသင့်၏။]

၁၆-ရ-အက္ခရော သိယာဂ္ဂိမ္မိ၊ ရောဝ အဂ္ဂိဝ အာဂတော။
တသ္မာ ရာဂေါတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ တဏှာဝ နိစ္စတာပိကာ။

အနက်။ ။ရ-အက္ခရော၊ ရအက္ခရာသည်။ အဂ္ဂိမ္မိ၊ မီးဟူ
သောအနက်၌။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ရောဝ-အဂ္ဂိဝ၊ မီးကဲ့သို့။ အာ
ဂတော၊ လာတတ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ရာဂေါတိ၊ ရာဂဟူ၍။
ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုအပ်၏။ နိစ္စတာပိကာ၊ အမြဲပူလောင်သော။ တဏှာ
ဝ၊ တဏှာသာတည်း။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ရ-အက္ခရာသည် မီးဟူသော အနက်ကိုဟော
သည်ဖြစ်၍ မီးကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ သန္တာန်သို့ ပူပန်လောင်မြှိုက်၍
လာတတ်သောကြောင့် ရာဂ-ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။ ပရမတ်အလို
အနက်တရားကိုယ် အားဖြင့်မူကား သတ္တဝါအများ၏ ကိုယ်
ကောင်မှာ အလျှံတပြောင်ပြောင်နှင့် ပူပန်လောင်မြှိုက်တတ်သော
တဏှာပင်တည်း။

၁၇-အဘိဏှမေဝ ရာဂဂ္ဂိ၊ ဒယုတေ သုဘသညိနံ။
ကိမိခဇ္ဇဝဏော သာဝ၊ ဒုက္ခိ ရာဂိ သ သဗ္ဗဒါ။ ။

အနက်။ ။ရာဂဂ္ဂိ၊ရာဂမီးသည်။သုဘသည်နံ၊ သုဘအမှတ်
 ရှိသောသူကို။ အဘိဏ္ဍမေဝ၊ မပြတ်သာလျှင်။ ဒယုတေ၊ လောင်
 ရာ၏။ ရာဂီ၊ ရာဂကြီးသော။ သ-သောပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ကိမိစ္ဆဝဏော၊ လောက်ကိုက်သောအနာရှိသော။ သာဝ၊ ခွေး
 ကဲ့သို့။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဒုက္ခိ၊ ဆင်းရဲသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။စွဲလမ်း တင်မက်တတ်သော ရာဂ-အပူမီးသည်
 လှတယ်၊ ယဉ်တယ် ခင်မင်ဖွယ်ဟု ဖွတ်ထင်မှုရှိသောသူကို မပြတ်
 မစဲ အမြဲလောင်ကျွမ်း၏။ စွဲလမ်းမက်မော ရာဂကြီးသောသူသည်
 အနာကိုလောက်ကိုက်သည့်ခွေးပမာ အခါခပ်သိမ်း ငြိမ်းချမ်းရေး
 မှ လက်လွတ်ကာ ဆင်းရဲစွာနေရ၏။

၁၀-ဒုက္ခိ ပိယ မလဒ္ဓါန၊ လဒ္ဓါပျ ပရိပုဏ္ဏတော။
 နတ္ထိ ရာဂဂ္ဂိခန္ဓဿ၊ ပိယိန္ဓေန ဟိ ပုဏ္ဏတာ။ ။

အနက်။ ။ပိယံ၊ ချစ်အပ်သောသူ၊ ချစ်အပ်သောဝတ္ထုကို။
 အလဒ္ဓါန၊ မရသောကြောင့်။ ဒုက္ခိ၊ ဆင်းရဲသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ လဒ္ဓါပိ၊ ရငြားသော်လည်း။ အပရိပုဏ္ဏတော၊ မပြည့်စုံ
 ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခိ၊ ဆင်းရဲသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရာဂဂ္ဂိခန္ဓဿ၊
 ရာဂဟူသောမီးပုံကြီးအား။ ပိယိန္ဓေန၊ ပိယဝတ္ထုဟူသော လောင်
 စာဖြင့်။ ပုဏ္ဏတာ၊ ပြည့်စုံသောအဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်အပ်သောသူ၊ ချစ်ခင်
 စုံမက်နှစ်သက်အပ်သော အရာဝတ္ထုများကို တောင့်တတိုင်း မရ
 သောကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲရ၏။ အကြောင်းသင့် အခွင့်တော်၍
 ရလာပြန်သော်လည်း ပြည့်စုံလုံလောက်အောင် မရသောကြောင့်
 စိတ်ဆင်းရဲရပြန်၏။ သို့ဖြစ်၍ အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်
 လောင်နေသော ရာဂမီးပုံကြီးကို ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်ဖွယ်
 ဝတ္ထုဟူသော လောင်စာဖြင့် ပြည့်စုံလုံလောက်အောင် မဖြည့်
 စွမ်းနိုင်ချေ။

၁၉-နတ္ထိ ရာဂသမော အဂ္ဂိ၊
ဣတိ ဝုတ္တံ မဟေသိနာ။
တေန ရာဂဂ္ဂိနာ ဒဗျော၊
သဗ္ဗော လောကော တိဒုက္ခိတော။

အနက်။ ။နတ္ထိရာဂသမော အဂ္ဂိဣတိ၊နတ္ထိရာဂသမောအဂ္ဂိ ဟူ၍။ မဟေသိနာ၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ တေန ရာဂဂ္ဂိနာ၊ ထိုရာဂမီးသည်။ ဒဗျော၊ လောင်သော။ သဗ္ဗောလောကော၊ ခပ်သိမ်းသော လောကသည်။ အတိဒုက္ခိတော၊ အလွန် ဆင်းရဲရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။“ရာဂနှင့်တူသော ပူလောင်တတ်သည့် မီးမရှိ” ဟုရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူသောကြောင့် ၎င်းရာဂ မီးအလောင် အမြိုက်ခံရသော လောကကြီး တခုလုံးသည် မီးတ ဟုန်းဟုန်းတောက်ကာ လွန်မင်းစွာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရ၏။

၂၀-ကေဿ ပိဝိတံ ခီရံ၊ စတူ ဒမိ ဇလာ ဗဟု။
ရာဂဟေတု ဘဝေ သန္ဓိ၊ ဌာနံ အနမတဂ္ဂိကံ။

အနက်။ ။ကေဿ၊ သတ္တဝါ တယောက်သည်။ ပိဝိတံ၊ သောက်ဖို့အပ်သော။ ခီရံ၊ အမိနို့ရည်သည်။ စတူဒမိဇလာ၊ လေး စင်းသမုဒြာရေထက်။ ဗဟု၊ များစွာ၏။ ရာဂဟေတု၊ ရာဂဟူ သောအကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေ၊ဘုံသုံးပါး၌။ သန္ဓိဌာနံ၊ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်။ အနမတဂ္ဂိကံ၊ အစမထင်နိုင်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သတ္တဝါတယောက် လူသားမြောက်ဖို့ သောက်ဖို့အပ်သော မိခင်နို့ရည်သည် သမုဒြာလေးစင်းရေထက် ပင်များပြားစွာပေ၏။ ရာဂ-အရင်းခံရှိသော အကြောင်းကံကြောင့် ဘဝသုံးတန်၌ အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်ကား ရေ ထွက် ပိုင်းခြား၍မရ အစမထင် မမြင်နိုင်ချေ။

၂၁-စတုဒမိ ဇီလာ ဘိယျော၊ သီသစ္ဆေဒန လောဟိတံ။
ရာဂဟေတု ဘဝေ မစ္စ၊ ဘယံ အနမတဂ္ဂိကံ။ ။

အနက်။ ဧကဿ၊ သတ္တဝါ တယောက်၏။ သီသစ္ဆေဒန လောဟိတံ၊ ဦးခေါင်းဖြတ်၍ထွက်သော လည်ချောင်းသွေးသည်။ စတုဒမိဇီလာ၊ မဟာသမုဒြာ လေးစင်း ရေထက်။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ၏။ ရာဂဟေတု၊ ရာဂဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေ၊ ဘုံသုံးပါး၌။ မစ္စ၊ ဘယံ၊ သေခြင်းဘေးသည်။ အနမတဂ္ဂိကံ၊ အစမသိနိုင်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သတ္တဝါ တယောက်၏ ဦးခေါင်းကိုဖြတ်၍ ထွက်လာသော လည်ချောင်းသွေးသည် မဟာသမုဒြာလေးစင်း ရေထက်ပင် သာလွန်ပြားများ ထွပေ၏။ ရာဂအရင်းခံရှိသော အကြောင်းကံကြောင့် ဘဝသုံးတန်၌ အဖန်ဖန် သေရခြင်းဘေးသည် ကား ရေထွက်ပိုင်းခြား၍မရ အစမထင် မမြင်နိုင်ချေ။

၂၂-ဧကဿ ရုဒတော အဿု၊ စတု ဒမိ ဇီလာ ဗဟု။
ဒုက္ခံ အနမတဂ္ဂံ၊ တံဟေတု ပရိဒေဝနံ။ ။

အနက်။ ။ ရုဒတော၊ ငိုသော။ ဧကဿ၊ သတ္တဝါတယောက် ၏။ အဿု၊ မျက်ရည်သည်။ စတုဒမိဇီလာ၊ မဟာသမုဒြာလေးစင်း ရေထက်။ ဗဟု၊ များစွာ၏။ တံဟေတု၊ ထိုရာဂဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပရိဒေဝနံ၊ ငိုကြွေးရခြင်းဟူသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ သည်။ အနမတဂ္ဂံ၊ အစမသိအပ်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဆွေမျိုးသားချင်း သေဆုံးသည့် အရေးကြောင့် ငိုကြွေးရသော သတ္တဝါတယောက်၏ မျက်ရည် ပေါက်သည် မဟာသမုဒြာလေးစင်း ရေထက်ပင် များပြားထွပေ၏။ ရာဂအရင်းခံရှိသော အကြောင်းကံကြောင့် အဖန်ဖန် ငိုကြွေးရခြင်း ဆင်းရဲသည်ကား ရေထွက်ပိုင်းခြား၍မရ အစမထင် မမြင်နိုင်ချေ။

၂၃-တတ္တာယော ဂုဇ္ဇ ဂိလိတ၊ ဝဓဂ္ဂိ ဒယုနာ ဒိကံ။

အသင်္ချေယျံ မဟာဒုက္ခံ၊ တံဟေတု နိရယေ လဘိ။ ။

အနက်။ ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ တတ္တာယောဂုဇ္ဇဂိလိတဝဓဂ္ဂိ ဒယုနာဒိကံ၊ ရဲရဲညိပူလောင်သောသံတွေကို မျိုရခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ငရဲမီးလောင်ခြင်းအစရှိသော။ အသင်္ချေယျံ၊ မရေတွက်နိုင်သော။ မဟာဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသောဆင်းရဲကို။ တံဟေတု၊ ထိုရာဂဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ လဘိ၊ ရပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သုခဟူ၍ မြူတစ်မျှမရှိသော ငရဲဘုံ၌ ရဲရဲညိပူလောင်သော သံတွေခဲကို မျိုရခြင်း၊ အသတ်အဖြတ် ခံရခြင်း၊ ငရဲမီးလောင်ခြင်း-အစရှိသော မရေတွက် မပိုင်းခြားနိုင်လောက်အောင် များမြောက်လှစွာသော ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းကို ရာဂအရင်းခံရှိသော အကြောင်းကံကြောင့်ပင် ရရှိခံစားခဲ့ဘူး လှလေပြီ။

၂၄-ဧက ဒ္ဓိတ္တိ စတု ပဉ္စ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေပျ မောစိတံ။

ခုပ္ပိပါသိတ နိဇ္ဈာမံ၊ လဘိ တံဟေတု ပေတ္တိကံ။ ။

အနက်။ ။ ဧကဒ္ဓိတ္တိစတုပဉ္စ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေပိ၊ ဘုရားတဆူ၊ နှစ်ဆူ၊ သုံးဆူ၊ လေးဆူ၊ ငါးဆူ ပွင့်ငြားသော်လည်း။ အမောစိတံ၊ မကျွတ်မလွတ်နိုင်သော။ ခုပ္ပိပါသိတနိဇ္ဈာမံ၊ အစာငတ်ခြင်း၊ ရေငတ်ခြင်း၊ မီးလောင်ခြင်းဟူသော။ ပေတ္တိကံ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို။ တံဟေတု၊ ထိုရာဂဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ လဘိ၊ ရပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘုရား တဆူ၊ နှစ်ဆူ၊ သုံးဆူ၊ လေးဆူ၊ ငါးဆူ ပွင့်ငြားသော်လည်း မကျွတ်နိုင်၊ မလွတ်နိုင်ဘဲ အမြဲအစာငတ်ခြင်း၊ ရေငတ်ခြင်း၊ မီးလောင်ခြင်း ဟူသော ပြိတ္တာဘုံ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲအပေါင်းကို ရာဂအရင်းခံရှိသော အကြောင်းကံကြောင့်ပင် ရရှိခံစားခဲ့ဘူးလှလေပြီ။

၂၅-တိရစ္ဆာနေ အသုရေစ၊ ဒုက္ခံ နာနာပိဓံ လဘိ။
နမတဂ္ဂိက သံသာရေ၊ သဗ္ဗန္တံ ရာဂဟေတုကံ။ ။

အနက်။ ။ အနမတဂ္ဂိကသံသာရေ၊ အစမထင်သော သံသရာဘဝ၌။ တိရစ္ဆာနေ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌၎င်း။ အသုရေစ၊ အသုရကာယ်ဘုံ၌၎င်း။ နာနာပိဓံ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော။ ယံဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲကို။ လဘိ၊ ရလေပြီ။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဆင်းရဲသည်။ ရာဂဟေတုကံ၊ ရာဂအကြောင်းရင်းရှိ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အစမထင်သော သံသရာဘဝ၌ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၊ အသုရကာယ်ဘုံတို့၌ အထူးထူး အပြားပြား ခံစားရရှိခဲ့ဘူးသောရှိသမျှဥသည့် ဆင်းရဲဒုက္ခအလုံးစုံသည် ရာဂအရင်းခံရှိသော အကြောင်းကံကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။

၂၆-ဧကသေကေန ကပ္ပေန၊ ပုဂ္ဂလဿဋ္ဌိ သဗ္ဗယော။
သစေ သံဟာရိတော အဿ၊ ဝေပုလ္လ ပဗ္ဗတာမိကော။

အနက်။ ။ ဧကေနကပ္ပေန၊ ဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာဘ၌။ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏။ အဋ္ဌိသဗ္ဗယော၊ အရိုးစုသည်။ သံဟာရိတော၊ ရုံးစုအပ်သည်။ သစေအဿ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတာမိကော၊ တနေ့တက်ရသော ဝေပုလ္လတောင်ထက် မြင့်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘဒ္ဒကမ္ဘာ တချလုံး၌ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း သေဆုံးရသော လူတယောက်၏ အရိုးစုတွေကို အကုန်ကောက်ယူ၍ စုံပုံထားသည်ရှိသော် တနေ့တိတိတက်မှ တောင်ထိပ်သို့ ရောက်နိုင်ရုံ ရှိသော ဝေပုလ္လတောင် ထက်ပင် မြင့်ပေရာ၏။

၂၇-ဧက ကပ္ပေ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ နာဒိကပ္ပေသု ကာကထာ။
ရာဂေါနနု မဟာဝေရိ၊ ဗာလော ဇနော တ မိစ္ဆတိ။

အနက်။ ။ဇကကပ္ပေ၊ ဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာတရန္တိ။ ဣဒံဒုက္ခံ၊ ဤ ဝေပုဏ္ဏတောင်မက အရိုးစုမြင့်အောင်ဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နာဒိကပ္ပေသု၊ အစမထင်သောကမ္ဘာတို့၌။ ကာကထာ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ မဟာဝေရီနန္ဒ၊ ရန် သူကြီးမဟုတ်လော။ ဗာလောဇနော၊ လူရိုက်အပေါင်းသည်။ တံ၊ ထိုရာဂရန်သူကို။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဘဒ္ဒ ကမ္ဘာတရတည်း မှာပင် ဤဝေပုဏ္ဏ တောင်ထက်မက အရိုးစု၊ အရိုးပုံကြီးမြင့်အောင် များမြောင်ထွစွာ သော ဆင်းရဲ ဒုက္ခအပေါင်းကိုခံစားရတံ့သေး၏။ ဧှေး အနမဘဂ္ဂ အစမထင်သော ကမ္ဘာတို့မှာမူကား အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာရှိပါ တော့အံ့နည်း။ ရာဂသည်ကမ္ဘာ့ရန်သူကြီးအစစ် မဟုတ်ပါလော၊ သို့ဖြစ်ပါလျက်နားလည်မှုမရှိသော လူအပေါင်းသည်ရန်သူကိုပင် မိတ်ဆွေကောင်းထင်၍ အစဉ်လိုလားလျက်ရှိချေ၏။

၂၀-ရာဂသုဒ္ဓိ အသောကောစ၊ နိဒ္ဒု၊ ကော ဣယပတ္တိစ။

နိဗ္ဗာနံ ပဉ္စ ပစ္စက္ခာ၊ အသုဘာယ ဖလာ မတာ။ ။

အနက်။ ။ရာဂသုဒ္ဓိ၊ ရာဂမှစင်ကြယ်ခြင်း၎င်း။ အသော ကောစ၊ သောက၊ ပရိဒေဝမရှိခြင်း၎င်း။ နိဒ္ဒု၊ ကော၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ မရှိခြင်း၎င်း။ ဣယပတ္တိစ၊ အရိယာမဂ်သို့ရောက်ခြင်း၎င်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အသုဘာယ၊ အသု ဘာရှုခြင်း၏။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ပစ္စက္ခာဖလာ၊ မျက်မှောက် အကျိုးတို့ကို။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်ဟုရှုသော အသုဘ ဘာဝနာ၏ မျက်မှောက်အကျိုးငါးပါးတို့ကို ဤသို့သိအပ်ကုန်၏။

- ၁။ တပ်နှစ်သက်တတ်သောရာဂမှစင်ကြယ်ခြင်း၊
- ၂။ စိုးရိမ်ပူဆွေးငိုကြွေးခြင်းမရှိခြင်း၊
- ၃။ ကိုယ်၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းမှကင်းခြင်း၊

၄။ အရိယာမဂ်သို့ရောက်ခြင်း၊

၅။ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်း၊

[ဤကား-အသုဘဘာဝနာ၏အကျိုးငါးပါးတည်း။]

၂၉-အသုဘဂ္ဂဟဏံ ဈာယီ၊မိတာ သိန္ဓိယ သံဝရော။

သောမိတျ မုတ္တဋ္ဌာဝါစာ၊ ဆဋ္ဌိမေ ရာဂ သုဒ္ဓိယာ။ ။

အနက်။ ။အသုဘဂ္ဂဟဏံ၊ အသုဘအာရုံကို စက္ခုဒွါရ ဖြင့်ကြည့်၍ယူခြင်း၎င်း။ ဈာယီ၊ မနောဒွါရဖြင့်ကြံခြင်း၎င်း။ မိတာ သိ၊ နှိုင်းယှဉ်၍စားသောက်ခြင်း၎င်း။ ဆုန္ဓိယသံဝရော၊ ဆုန္ဓိကို စောင့်ခြင်း၎င်း။ သောမိတျ၊ အဆွေခင်ပွန်းကောင်း ရှိသောအဖြစ် ၎င်း။ ဥတ္တဋ္ဌာဝါစာ၊ မြတ်သောစကားကို ပြောခြင်း၎င်း။ ဆုမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ ရာဂသုဒ္ဓိယာ၊ ရာဂစင်ကြယ်ခြင်း၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရာဂစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း တို့ကား-

၁။ မတင့်မတယ် ရှိရှာဖွယ်ဖြစ်သော အသုဘအာရုံကို မျက်စိ ဖြင့် ထင်မြင်အောင်ရှုခြင်း၊

၂။ စိတ်ဖြင့်ကြံစည်အောက်မေ့ခြင်း၊

၃။ မိမိပမာဏနှင့် လျော်အောင်နှိုင်းယှဉ်၍ စားသောက်ခြင်း၊

၄။ စက္ခုစသော ဆုန္ဓိတို့ကို စောင့်စည်းခြင်း၊

၅။ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းရှိခြင်း၊

၆။ ကောင်းမှုနှင့်စပ် မြတ်သောစကားကိုပြောဆိုခြင်း၊

[ဤ ၆-ပါးတို့တည်း။]

၃၀-နိစ္စုဂ္ဂရာဂ ရောဂီနံ၊ အသုဘာ ဝါတုလောသဓာ။

ရာဂယက္ခာဘိ ဂယာနံ၊ အသုဘာ မန္တ မုတ္တရံ။ ။

အနက်။ ။နိစ္စုဂ္ဂရာဂရောဂီနံ၊ အမြဲတက်သော ရာဂ ရောဂါ စွဲသောသူတို့အား။ အသုဘာဝ၊ အသုဘဘာဝနာသည်သာလျှင်။ အတုလောသဓာ၊ အတုမရှိသောဆေးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရာဂယက္ခာဘိဂယာနံ၊ ရာဂဘိလူးသည် နှိပ်စက်၍ဖမ်းအပ်ကုန်

သောသူတို့အား။ အသုဘာ၊ အသုဘသညာသည်။ ဥတ္တရံ၊ အလွန် အကဲဖြစ်သော။ မန္တံ၊ မန္တရားမည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အမြဲတက်သောအနာ ရာဂရောဂါစွဲကပ် နေ သောသူတို့အား မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟုရှုသော အသုဘ ဘာဝနာသည်သာလျှင် ရောဂါပျောက်ကြောင်း အတုမရှိသော ဆေးကောင်းတခုဖြစ်ပေ၏။ ရောဂါဘိလူး ဝင်ပူးဖမ်းစား နှိပ်စက် ထားသော သတ္တဝါတို့အား မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ် တတ်သော အသုဘသညာသည် အကောင်းဆုံး မန်းမှုတ်စရာ ဂါထာမန္တရားတခုဖြစ်ပေ၏။

၃၁-သဇိဝကာစ နိဇ္ဇိဝါ၊ အသုဘာ ဒုဝိဓာ မတာ။

သဇိဝါ ကေသလောမာဒိ၊ ဒသေဝိမေ အဇိဝကာ။ ။

အနက်။ ။သဇိဝကာစ၊ အသက်ဝိညာဉ်ရှိသော အသုဘ ၎င်း။ နိဇ္ဇိဝါ၊ အသက်ဝိညာဉ်မရှိသော အသုဘ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အသုဘာ၊ အသုဘသညာကို။ ဒုဝိဓာ၊ နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့်။ မတာ၊ သိအပ်၏။ ကေသလောမာဒိ၊ ကေသာ၊ လောမာ-အစရှိ သော ဒွတ္တိသာကာရသည်။ သဇိဝါ၊ သဇိဝအသုဘမည်၏။ အဇိဝကာ၊ အဇိဝကအသုဘတို့သည်။ ဣမေဒသေဝ၊ ဤဆို လတ္တံ့သောဆယ်ပါးတို့သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုအပ်သော အသုဘတို့သည် အသက်ဝိညာဉ်ရှိသော အသုဘ၊ အသက် ဝိညာဉ်မရှိသော အသုဘဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်-

- ၁။ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း-အစရှိသော ၃၂-ကောဋ္ဌာသသည် အ သက်ဝိညာဉ်ရှိသော အသုဘမည်၏။
- ၂။ အသက်ဝိညာဉ်မရှိသော အသုဘတို့သည်ကား အောက် တွင်ပြဆိုလတ္တံ့သော ဆယ်ပါးတို့သာတည်း။

၃၂-ဥဒ္ဓါမာတက ဝိနိလံ၊ ဝိပုဗ္ဗကံ ဝိဆိဒ္ဓကံ။
ဝိက္ခာယိတက ဝိက္ခိတ္တံ၊ ဟတဝိက္ခိတ္တ လောဟိတံ။ ။

၃၃-ပုဠုဝ ဋ္ဌိက မိစ္ဆေသု၊ လဒ္ဓါ အညတရံ သတော။
ရတနံ ဝါနုပသေယျ၊ ယထာ စေတသိ ပါကဋံ။ ။

အနက်။ ။ ဥဒ္ဓါမာတကံ၊ ဖူးဖူးရောင်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဖြစ်သော အကောင်၎င်း။ ဝိနိလံ၊ အညှိ၊ အမဲစက်ဆုပ်ဖွယ် အကောင် ၎င်း။ ဝိပုဗ္ဗကံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ပြည်ယိုသော အကောင်၎င်း။ ဝိဆိဒ္ဓကံ၊ နှစ်ပိုင်းပြတ်သော စက်ဆုပ်ဖွယ် အကောင်၎င်း။ ဝိက္ခာ ယိတကံ၊ ခွေး၊ မြေခွေးတို့ခဲအပ်သော အကောင်၎င်း။ ဝိက္ခိတ္တံ၊ ထိုမှ ဤမှ ဖရိုဖရဲ ပစ်ချအပ်သော အကောင်၎င်း။ ဟတဝိက္ခိတ္တံ၊ ခားဖြင့် ဖြတ်၍ ထိုမှ ဤမှ ပစ်ချအပ်သော အကောင်၎င်း။ လောဟိတံ၊ သွေး တစက်စက် ယိုသော အကောင်၎င်း။ ပုဠုဝံ၊ ပိုးလောက်အတိ ပြည့် သော အကောင်၎င်း။ အဋ္ဌိကံ၊ အရိုးစုသာ ဖြစ်သော အကောင်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ဇေယျ၊ ထိုဆယ်ပါးတို့တွင်။ အညဘရံ၊ တချခုသော အသုဘကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ သတော၊ သတိရှိ သော ရဟန်းသည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ စေတသိ၊ စိတ်၌။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှား၏။ တထာ၊ ထိုထင်ရှားသော အခြင်းအရာ ဖြင့်။ ရတနံ၊ ရတနာကဲ့သို့။ အနုပသေယျ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အသက် ဝိညာဉ်မရှိသော အသုဘဆယ်ပါး-

- ၁။ ဖူးဖူးရောင်ပွလျက် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သော အကောင်ပုပ်၊
- ၂။ အညှိ၊ အမဲ ရောလျက် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သော အကောင် ပုပ်၊
- ၃။ ပြည်ယိုသော စက်ဆုပ်ဖွယ် အကောင်ပုပ်၊
- ၄။ နှစ်ပိုင်းပြတ်သော စက်ဆုပ်ဖွယ် အကောင်ပုပ်၊
- ၅။ ခွေး၊ မြေခွေး တို့ခဲစားအပ်သော အကောင်ပုပ်၊
- ၆။ ထိုမှ ဤမှ ဖရိုဖရဲ ပစ်ချအပ်သော အကောင်ပုပ်၊

- ၇။ ဓားဖြင့်ဖြတ်၍ ထိုမှဤမှ ပစ်ချအပ်သော အကောင်ပုပ်၊
- ၈။ သွေးတစက်စက်ယိုသော အကောင်ပုပ်၊
- ၉။ ပိုးလောက်အတိ ပြည့်သော အကောင်ပုပ်၊
- ၁၀။ အရိုးစုသာ ဖြစ်သော အကောင်ပုပ်၊

ဤဆယ်ပါးတို့တွင် တချခုသော အသုဘကိုရ၍ ရှုမှတ်မှု-သတိရှိသော ရဟန်းသည် မိမိစိတ်အစဉ်၌ ပေါ်လွင် ထင်ရှားနိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျောက်မျက်ရတနာကဲ့သို့ အဖန်တလဲလဲ ရှုရာ၏။

၃၄-မတံ ခဇ္ဇံ သ မံသဉ္စ၊ နိလောဟိတံ နိမံသကံ။
 ဝိက္ခိတ္တံ သေတံ ပုဉ္ဇဋ္ဌိံ၊ နဝဓာ ပုတိမိက္ခယေ။ ။

အနက်။ ။မတံ၊ သေ၍တရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်လွန်သော ဥဒ္ဓါမာတက၊ ဝိနိလက အကောင်ကို၎င်း။ ခဇ္ဇံ၊ သင်းချိုင်း၌ ခွေး၊ မြေခွေးတို့ ခဲအပ်သောအကောင်ကို၎င်း။ သ မံသဉ္စ၊ အသွေး၊ အသားရှိသေးသော အကောင်ကို၎င်း။ နိလောဟိတံ၊ အသွေးမရှိ အသားမျှရှိသော အကောင်ကို၎င်း။ နိမံသကံ၊ အသားမရှိ အကြောဖြင့် စပ်တွယ်သော အရိုးမျှသာရှိသောအကောင်ကို၎င်း။ ဝိက္ခိတ္တံ၊ အကြောဆက်ပြတ်၍ ထိုမှဤမှ ပစ်ချအပ်သောအကောင်ကို၎င်း။ သေတံ၊ ဖွေးဖွေးပြူသော အရိုးကို၎င်း။ ပုဉ္ဇဋ္ဌိံ၊ စုပုံ၍နေသော အရိုးကို၎င်း။ ပုတိ၊ ပုပ်ဆွေးသောအရိုးကို၎င်း။ နဝဓာ-နဝဝိဓံ၊ ကိုးပါးအပြားရှိသော အသုဘကို။ ဣက္ခယေ၊ ရှုရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။တနည်း-အသက်ဝိညာဉ်မရှိသော အသုဘ ၉-ပါး-

- ၁။ သေ၍ တရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်လွန်သဖြင့် ဖူးဖူးရောင်လျက်ညှိ၊ မဲနေသောအကောင်ပုပ်၊
- ၂။ သင်းချိုင်း၌ ခွေး၊ မြေခွေးတို့ ခဲစားအပ်သောအကောင်ပုပ်၊
- ၃။ အသား၊ အသွေး-ရှိသေးသောအကောင်ပုပ်၊

- ၄။ အသွေးမရှိ အသားမျှသာရှိသော အကောင်ပုပ်၊
- ၅။ အသားမရှိ အကြောဖြင့် စပ်တွယ်၍ အရိုးမျှသာ ရှိသော အကောင်ပုပ်၊
- ၆။ အကြော ဆက်ပြတ်၍ ထိုမှ ဤမှ ပစ်ချအပ်သော အကောင်ပုပ်၊
- ၇။ ဖွေးဖွေးပြိုသော အရိုးစု အကောင်ပုပ်၊
- ၈။ စုပုံ၍နေသော အရိုးစု အကောင်ပုပ်၊
- ၉။ ပုပ်ဆွေးသော အရိုးစု အကောင်ပုပ်၊

ဤ၉-ပါးတို့တွင်လည်း တချခုသော အသုဘကိုရ၍ ရှုမှတ်မှု သတိရှိသော ရဟန်းသည် မိမိစိတ်အစဉ်၌ ပေါ်လွင် ထင်ရှား နိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျောက်မျက် ရတနာ ကဲ့သို့အဖန် တလဲလဲရှုရာ၏။

၃၅-မစ္စုတော ပရိမုစ္စာမိ၊ ပဋိပတ္တိ ယိမာ ယိတိ။
 ပယောဇနံ သမာဝဇ္ဇ၊ မောဒိတဗ္ဗံ ဇိဂုစ္ဆကေ။ ။

အနက်။ ။ ဣမာယပဋိပတ္တိယာ၊ ဤအသုဘရူခြင်း အကျင့် ပဋိပတ်ဖြင့်။ မစ္စုတော၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းမှ။ ပရိမုစ္စာမိ၊ လွတ်ရ တော့အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ သမာဝဇ္ဇ၊ နှလုံး သွင်း၍။ ဇိဂုစ္ဆကေ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်၌။ မောဒိတဗ္ဗံ၊ ဝမ်းမြောက် ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤမတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်ဟု ရူခြင်းဟု သော ပဋိပတ်အကျင့်ဖြတ်ဖြင့် အို၊ နာ၊ သေရေး ဒုက္ခ ဘေးမှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်ရလတ္တံ့ ဟု အကျိုးကို မြော်မြင်၍ ဆင်ခြင် စဉ်းစားနှလုံးထားပါမူ ဖူးဖူးရောင်ဖေါစက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ကောင်း သော အကောင်ပုပ်၌ သော်လည်း စက်ဆုပ်မှု ကင်းပျောက် ကာ ဝမ်းမြောက်နိုင်ရာ၏။

၃၆-သဇိဝကေ ဇိဂုစ္ဆတ္တံ၊ နိဇ္ဇိဝါ သုဘ မိရိတံ။
 တထူပမော အယံကာယော၊ ဧဝမေဝ ဘဝိဿတိ။ ။

အနက်။ ။ အယံကာယော၊ သဇိဝဖြစ်သော ဤကိုယ်သည်။ တထူပမော၊ ထိုအသုဘကောင်ဥပမာရှိ၏။ ဇေမေဝ၊ ဤ အတူပင် လျှင်။ ဘဝိသတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဇိဝကော၊ ဝိညာဉ် အသက်ရှိသောကိုယ်၌။ ဇိဂုစ္ဆတ္တံ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းငှါ။ နိဇ္ဇိဝါသုဘံ၊ ဝိညာဉ်မရှိသော အသုဘကို။ ဤရိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အသက်ရှင်နေသော ဤကိုယ် ကောင်သည် ဖူးဖူးရောင်ဖေါ် စက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းသော အသေကောင်တို့ နှင့် မခြားတမူ အလားတူသာလျှင် ခင်မင်ဖွယ်မရှိ၊ စက်ဆုပ် ဖွယ် အတိသာဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အသက်ရှင်နေသော ကိုယ်ကောင် ဝယ် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ဟု ရှုနိုင်ခြင်းငှါ အသက် မရှိသော အသုဘကောင်ကို ဟောတော်မူ၏။

၃၇-ဧဝံဓမ္မော အယံကာယော၊ ဧဝံဘာဝိ နတိက္ကမော။
ဣစ္စုပ သံဟရေ ဒိသွာ၊ ဧကဒ္ဒိဟ မတာဒိကံ။ ။

အနက်။ ။ ဧကဒ္ဒိဟမတာဒိကံ၊ သေ၍တရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံး ရက်ရှိသောအကောင် အစရှိသည်ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ ဧဝံဓမ္မော၊ ဤသို့ဥဒ္ဓုမာတက စသည် သဘောရှိ၏။ ဧဝံဘာဝိ၊ ဤသို့ဖြစ်လတ္တံ့။ အနတိက္ကမော၊ ဤသဘော ကိုမလွန်နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပသံဟရေ၊ ဤကိုယ်၏ အနီးသို့ ဆောင်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သေ၍ တရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက် ရှိသော အကောင်ပုပ် စသည်ကို မြင်ရ၍ ယခု အသက်ရှင်၍ နေသော ဤကိုယ်ကောင်သည်လည်း ဤသို့ ဖူးဖူးရောင်ဖေါ် စက်ဆုပ် ဖွယ်ကောင်းသော သဘောရှိ၏။ ဤသဘော အတိုင်းပင် ဖြစ် လိမ့်မည်။ ဤစက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ဟု မိမိ ကိုယ်၏ အနီးသို့ အသုဘသဘောကို ဆောင်ယူကာ ယှဉ်ကြည့် ရာ၏။

၃၀-ယထာ ဣဒံ တထာဇတံ၊ယထာဇတံ တထာ ဣဒံ။
ဇေဂုစ္ဆံ ပဋိကူလျုဉ္ဇ၊ကာယေ ဣစ္စပ သံဟရေ။ ။

အနက်။ ။ဣဒံယထာ၊ အသက်ရှင်သော ဤကိုယ်ကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ဇတံ၊ ဤဥဒ္ဓါမာတက- စသောအကောင်သည်။ ဇတံယထာ၊ ထိုဥဒ္ဓါမာတက-စသောအကောင်ကဲ့သို့။ တထာ၊ထိုအတူ။ ဣဒံ၊ ဤအသက်ဝိညာဉ်ရှိသောကိုယ်သည်။ ဇေဂုစ္ဆံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သည်၎င်း။ ပဋိကူလျုဉ္ဇ၊ ရွံဖွယ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဥပသံဟရေ၊ အနီးသို့ဆောင်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အသက်ရှင်နေသော ဤကိုယ်ကောင် ကဲ့သို့ ထိုအတူ ဖူးဖူးရောင်ဖေါ ဥဒ္ဓါမာတက စသော အသေကောင်သည်လည်း စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ် သဘောရှိ၏။ ဖူးဖူးရောင်ဖေါ ဥဒ္ဓါမာတက-စသော အသေကောင်ကဲ့သို့ ထိုအတူ အသက်ရှင်နေသော ဤကိုယ်ကောင်သည် လည်း စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် သဘောရှိ၏ဟု မိမိကိုယ်အနီးသို့ ဆောင်ယူကာ အသေကောင်နှင့် ယှဉ်ကြည့်ရာ၏။

၃၉-ဥဒ္ဓါမာတ ဝိနီလာဒိ၊
ပဋိကူလျော ဇိဂုစ္ဆိတော။
တထေဝါယမ္ပိ မေ ကာယော၊
ဝိသေသော နာယု-သာယုဝ။ ။

အနက်။ ။ဥဒ္ဓါမာတ ဝိနီလာဒိ၊ ဥဒ္ဓါမာတက၊ဝိနီလက- အစရှိသောအကောင်သည်။ ပဋိကူလျော၊ ရွံဖွယ်ဖြစ်၏။ ဇိဂုစ္ဆိတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်၏။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ အယမ္ပိကာယော၊ ဤကိုယ်သည်လည်း။ ပဋိကူလျော၊ ရွံဖွယ်ဖြစ်၏။ ဇိဂုစ္ဆိတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်၏။ နာယု-သာယုဝ၊ အသက်မရှိ၊အသက်ရှိသည်သာ။ဝိသေသော၊ထူး၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဖူးဖူးရောင်ဖေါ၍ ညှိမဲသော အကောင်ပုပ် စသည်တို့သည် စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ် သဘောရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူ အသက်ရှင်၍နေသော ဤကိုယ်ကောင်သည်လည်း စက်ဆုပ် ရွံရှာ ဖွယ်သဘောရှိ၏။ အသက်ရှိမှု၊ မရှိမှု နှစ်ခုသာ မတူ ထူးခြားကွဲ ပြားတော့၏။

၄၀-ဥဒ္ဓုမာတ ဝိနိလာဒေါ၊ သောဘဏံ နတ္ထိ ကိဗ္ဗိပိ။
ဣမသ္မိံပိ မေ ကာယေ၊ ဂဝေသန္တော ပိ သဗ္ဗသော။

အနက်။ ။ဥဒ္ဓုမာတ ဝိနိလာဒေါ၊ ဥဒ္ဓုမာတက၊ ဝိနိလာက- အစရှိသည်၌။ ကိဗ္ဗိပိ၊ တစိုးတစိမျှလည်း။ သောဘဏံ၊ တင့် တယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မေ၊ ငါ၏။ ဣမသ္မိံပိကာယေ၊ ဤကိုယ် ၌လည်း။ သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဂဝေ သန္တောပိ၊ ရှာသော်လည်း။ ကိဗ္ဗိပိ၊ စိုးစဉ်းမျှလည်း။ သောဘဏံ၊ တင့်တယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဖူးဖူးရောင်ဖေါ၍ ညှိမဲသော အကောင်ပုပ် စသည်၌ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် တင့်တယ်ခြင်းသဘော မရှိပေ။ အ သက်ရှင်၍နေသော ငါ၏ခန္ဓာကိုယ်၌လည်း အကုန်မွှောနှောက်ကာ အမျိုးမျိုးရှာဖွေပါသော်လည်း စိုးစဉ်းအနည်းငယ် တင့်တယ်ခြင်း သဘောမရှိချေ။

၄၁-ပဋိကူလဝသာ ဓာတု၊ ဝသာစ ဒွိပ္ပကာရတော။
ပစ္စဝေက္ခေယျိမံ ကာယံ၊ ဣစ္ဆံ ဝိရာဂ မတ္တနိ။ ။

အနက်။ ။အတ္တနိ၊ မိမိခန္ဓာကိုယ်၌။ ဝိရာဂံ၊ ရာဂကင်းခြင်း ကို။ ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသောသူသည်။ ဣမံကာယံ၊ ဤကိုယ် ကို။ ပဋိကူလဝသာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဓာတုဝသာစ၊ ဓာတ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဒွိပ္ပကာရတော၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခေယျ၊ ဆင်ခြင်ရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ မိမိခန္ဓာကိုယ်တွင် ခင်မင်စုံမက် နှစ်သက်
ခြင်းကင်းမှုကို အလိုရှိသောသူသည် ဤခန္ဓာကိုယ်ကို စက်ဆုပ်
ဖွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ ဓာတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း ဤနှစ်ပါး
သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သေချာစေ၍ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

၄၂-ဝဏ္ဏ သဏ္ဍာန ဂန္ဓေဟိ၊ အာသယော ကာသတောဝိစ။
ဇေဂုဏ္ဍာ ပဋိကူလျာစ၊ ကေသာ န တုဠမာနိတာ။ ။

အနက်။ ။ ကေသာ၊ ဆံတို့သည်။ ဝဏ္ဏသဏ္ဍာနဂန္ဓေဟိ၊
မည်းနက်သောအဆင်း၊ လျှော်မျှင်သဏ္ဍာန်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အနံ့တို့
ဖြင့်၎င်း။ အာသယောကာသတောဝိစ၊ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ လေဟူ
သော ဖြစ်ကြောင်း-ဦးခေါင်းခွံ ဟူသော တည်ရာတို့ဖြင့်၎င်း။ ဇေ
ဂုဏ္ဍာစ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိကုန်သည်၎င်း။ ပဋိကူလျာစ၊ ရွံရှာဖွယ်
ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ နတုဠမာနိတာ၊ နှစ်သက်
မြတ်နိုးဖွယ် မရှိကုန်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ဆင်ခြင်ပုံကား-

- ၁။ ဆံပင်တို့သည် မည်းနက်သောအဆင်းအားဖြင့်၎င်း၊
- ၂။ လျှော်မျှင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့်၎င်း၊
- ၃။ ဗြဟ္မိဟောင်းသော အနံ့အားဖြင့်၎င်း၊
- ၄။ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ လေဟူသော မှီရာအကြောင်းအား
ဖြင့်၎င်း၊
- ၅။ ဦးခေါင်းခွံ-ဟူသော တည်ရာ အရပ်အားဖြင့်၎င်း၊
စက်ဆုပ်စရာ၊ ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်ကုန်၏။ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်
မရှိကုန်။

၄၃-ဣတိ ကေသေသု ဣက္ခေယျ၊
လောမာ ဒီသုပျယ် နယော။
ဒုတ္တိံ ဝေသဝပ္ပိ ကောဠာသေ၊
ပစ္စဝေက္ခေ ဝိသုပိသု။ ။

အနက်။ ။ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေသေသု၊ ဆံတို့၌။ ဣက္ခေယျ၊ ရှုရာ၏။ လောမာဒိသုပိ၊ အမွေးစသည်တို့၌လည်း။ အယံနယော၊ ဤနည်းသာတည်း။ ဇေဉ္ဇိ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဒုတ္တိံသကောဋ္ဌာသေ၊ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့ကို။ ဝိသုဝိသု၊ အသီးအသီး။ ပစ္စဝေက္ခေ၊ ဆင်ခြင်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤငါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆံပင် တို့၌ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။ မွေးညှင်းစသည်တို့၌လည်း ဤနည်း အတိုင်းပင်ရှု၊ ဤသို့လျှင်သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့ကို အ သီးအသီး တခုစီတခုစီ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

၄၄-ကာယတော ဗဟိနိက္ခန္တံ၊ ပဋိကူလျံ ဇိဂုစ္ဆိတံ။
အနိက္ခန္တမ္ပိ ဇေဂုစ္ဆံ၊ ပဋိကူလျံဝ တဿမံ။ ။

အနက်။ ။ကာယတော၊ ကိုယ်မှ။ ဗဟိနိက္ခန္တံ၊ အပသို့ထွက် သောကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ တံထွေးသည်။ ပဋိကူလျံ၊ စက်ဆုပ် ဖွယ်ဖြစ်၏။ ဇိဂုစ္ဆိတံ၊ ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်၏။ အနိက္ခန္တမ္ပိ၊ မထွက်သော အရိုး၊ အသား-အစရှိသည်သည်လည်း။ တဿမံ၊ ထိုအပသို့ထွက် သော ကောဋ္ဌာသနှင့် အတူတူ။ ဇေဂုစ္ဆံဝ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သာ တည်း။ ပဋိကူလျံဝ၊ ရွံရှာဖွယ်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခန္ဓာကိုယ်မှ အပြင်ဖက်သို့ ထွက်ကျလာ သော ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ နှပ်၊ တံထွေးအပေါင်းသည် စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသကဲ့သို့ ထိုအတူပင် အပြင်ဖက်သို့ မထွက် သေးသော အသွေး၊ အသား၊ အရိုး-စသော ကောဋ္ဌာသအပေါင်း သည်လည်း အပြင်ရောက်လာသည့် ကောဋ္ဌာသတို့နှင့် တူစွာ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်သာ ဖြစ်ချေ၏။

၄၅-သင်္ခတမ္ပိ ယထာ ဝစ္စံ၊ မနုညတံ န ပါပုဏေ။
ဥပက္ကမ သဟဿေဟိ၊ ဧဝံ ကေသာဒိကမ္ပိစ။ ။

H.245.15 [ဟံသာဝတီမှ]

အနက်။ ။ဝစ္စံ၊ မစင်သည်။ ဥပက္ကမသဟာသေဟိ၊ လုံ့လ အထောင် အသောင်း တို့ဖြင့်။ သင်္ခါတမ္ပိ၊ ပြုပြင်အပ်သော်လည်း။ မနုညတံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်အဖြစ်သို့။ နပါပုဏော-ယထာ၊ မရောက် ရာသကဲ့သို့။ ဇေဝံ-တထာ၊ ထို့အတူ။ ကောသာဒိကမ္ပိစ၊ ဆံအစရှိ သော ကောဠာသအစသည်လည်း။ ဥပက္ကမသဟာသေဟိ၊ လုံ့လ အထောင်အသောင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ခါတမ္ပိ၊ ပြုပြင်အပ်ငြားသော်လည်း။ မနုညတံ၊ စိတ်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိသော အဖြစ်သို့။ န ပါပုဏော၊ မရောက်ရာ။

အဓိပ္ပါယ်။ ။မစင်ဘင်ပုပ်သည် လုံ့လပေါင်း အထောင် အသောင်းတို့ဖြင့် မကောင်း ကောင်းအောင် ကြံဆောင်၍ ပြုပြင် မွမ်းမံအပ်ပါသော်လည်း နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် အဖြစ်သို့ မရောက် နိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဆံပင်အစရှိသော ကောဠာသ အစသည် လည်း လုံ့လပေါင်း အထောင်အသောင်းတို့ဖြင့် ဘယ်လိုပင် ကောင်းအောင်ကြံဆောင်၍ ပြုပြင်မွမ်းမံအပ်ပါသော်လည်း နှစ် သက်မြတ်နိုးဖွယ်အဖြစ်သို့မရောက်နိုင်သည်သာတည်း။

၄၆-သဘာဝ ပဋိကူလျံဝ၊ ဧကမ္ပိ ဝစ္စ ပုညကံ။
 နနု ဇေဂုစ္ဆိတာ ဘိယျော၊ ဒုတ္တိံ သ ဝစ္စပုညကာ။

အနက်။ ။ဧကမ္ပိဝစ္စပုညကံ၊ မစင်တပုံသည်လျက်လည်း။ သဘာဝပဋိကူလျံဝ၊ သဘောအားဖြင့် စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသည်သာ တည်း။ ဒုတ္တိံ သ ဝစ္စပုညကာ၊ မစင်သုံးဆဲ့နှစ်ပုံတို့သည်။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ ဇေဂုစ္ဆိတာ နနု၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သာမဟုတ်ကုန်လော။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ မစင်တပုံတည်းမှာပင် သဘောအားဖြင့် စက်ဆုပ် ရှိရာဖွယ် ကောင်းသည်သာတည်း။ သုံးဆဲ့နှစ်ကောဠာ သဟုဆိုအပ်သော မစင်သုံးဆဲ့နှစ်ပုံတို့မှာမူကာ ပြောပြ၍မကုန် အလွန်အလွန် စက်ဆုပ် ရှိရာဖွယ်ကောင်းတော့သည် မဟုတ်တုံ လော။

၄၇-ပစ္စေကမ္ပိ၊ ပဋိကူလျံ၊ ကေသာဒိကံ သဘာဝတော။

ကေသာဒိဒ္ဓတ္တိံ သ ပုဇ္ဇော၊ ဘိယျော ဇေဂုစ္ဆိတော နန။

အနက်။ ။ ကေသာဒိကံ၊ ဆံအစရှိသော ကောဋ္ဌာသ သည်။ ပစ္စေကမ္ပိ၊ တခုတခုစီလည်း။ သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ပဋိကူလျံ၊ ရွံရှာဖွယ်ရှိ၏။ ကေသာဒိဒ္ဓတ္တိံ သပုဇ္ဇော၊ ဆံအစရှိသော သုံးဆဲ့နှစ်ပါးအစုသည်။ ဘိယျောဇေဂုစ္ဆိတောနန၊ အလွန်တရာ ရွံရှာဖွယ်သာမဟုတ်လော။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ဆံပင်အစရှိသော ကောဋ္ဌာသသည် တခုစီတခုစီလည်း သဘောအားဖြင့် စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ် ကောင်းသည်သာတည်း။ အားလုံးပေါင်းယု သုံးဆဲ့နှစ်ခုသော ကောဋ္ဌာသအစုအဝေးမှာမူကား ပြောပြ၍မကုန် အလွန်အလွန် စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ကောင်းတော့သည်မဟုတ်တုံလော။

၄၈-ပုဋ္ဌိတေသ္မေဝ ကန္တေသု၊ ကန္တောဟောတိ သ ပုဉ္ဇကော။

ပုဋ္ဌိတေသု အကန္တေသု၊ အကန္တောဝ သ ပုဉ္ဇကော။ ။

အနက်။ ။ ကန္တေသု၊ နှစ်သက်ဖွယ်တို့ကို။ ပုဋ္ဌိတေသ္မေဝ၊ စုပုံကုန်သော်သာလျှင်။ သ-သောပုဉ္ဇကော၊ ထိုအပုံအစုသည်။ ကန္တော၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အကန္တေသု၊ မနှစ်သက်ဖွယ်တို့ကို။ ပုဋ္ဌိတေသု၊ စုပုံအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သ-သောပုဉ္ဇကော၊ ထိုအပုံအစုသည်။ အကန္တောဝ၊ မနှစ်သက်ဖွယ်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသော ရွှေ၊ ငွေရတနာ အပေါင်းတို့ကို စုပုံထားမှသာလျှင် ထိုအစုအပုံသည် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်နိုင်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်မကောင်းသော ဆံပင်အစရှိသော အပုဏ္ဏီ၊ အပုပ် အပေါင်းတို့ကို စုပုံထားကြပါမူကား ထိုအစုအပုံသည် မနှစ်သက်ဖွယ် ရာဖြစ်ခဲ့ပေ၏။

၄၉-ပစ္စေကံ ဝိနိဘုတ္တေသု၊ ကေသ လောမ နခါဒိသု။

နတ္ထိ ကညာ ကုမာရိဝါ၊ မုခဟတ္ထာဒိကာနိဝါ။ ။

အနက်။ ။ ကေသလောမနခါဒိသု၊ ဆံ၊ အမွေး၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း အစရှိသည်တို့ကို။ ပစ္စေကံ၊ တခုတခုစီ။ ဝိနိဘုတ္တေသု၊ သီးခြား ဝေဖန်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကညာဝါ၊ ကညာသည်၎င်း။ ကုမာရိဝါ၊ ကုမာရိသည်၎င်း။ မုခဟတ္ထာဒိကာနိဝါ၊ မျက်နှာ၊ လက်၊ ခြေအစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ နတ္ထိ-နသန္တိ၊ မရှိကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း အစရှိသည်တို့ကို တခုစီတခုစီ သီးခြား ဝေဖန်သည့် ရှိသော် ဆယ်နှစ်အရွယ် မိန်းမငယ်သည်၎င်း၊ ဆွဲနှစ်နှစ်အရွယ် အပျိုမယ် သည်၎င်း၊ မျက်နှာ၊ လက်၊ ခြေ အစရှိသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ် အပိုင်းတို့သည်၎င်း ကေနိတိတိ မရှိကြလေကုန်။

၅၀-သမ္ဗိဇ္ဈိ တေသု တေသ္မေဝ၊

ကုတော တာ တာနိ အာဂတာ။ ။

ပညတ္ထိ မတ္တ မေဝေသာ၊

ဇိဂုစ္ဆညာ န ကာစိပိ။ ။

အနက်။ ။ တေသ္မေဝ၊ ထိုကေသာ၊ လောမ အစရှိသည်တို့ ကိုသာလျှင်။ သမ္ဗိဇ္ဈိတေသု၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တာ၊ ထိုကညာ၊ ကုမာရိတို့သည်၎င်း။ တာနိ၊ ထိုမျက်နှာ၊ လက်၊ ခြေအစရှိ သည်တို့သည်၎င်း။ ကုတောအာဂတာ၊ အဘယ်မှလာကုန်သနည်း။ သော၊ ဤကညာ၊ ကုမာရိဟူသည်။ ပညတ္ထိမတ္တမေဝ၊ ပညတ်မျှ သာတည်း။ ဇိဂုစ္ဆာ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ် အစုမှ။ အညာ၊ တပါး သော။ ကာစိပိ၊ တစုံတယောက်သောကညာ၊ ကုမာရိသည်လည်း။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထိုဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း စသည်တို့ကိုသာလျှင် ပေါင်းစုထားရိုး အမှန်ဖြစ်ခဲ့သော် ဆယ်နှစ်

အရွယ်မိန်းမငယ်၊ ဆဲနှစ်နှစ်အရွယ်အပျိုမယ်၊ မျက်နှာ၊ လက်၊ ခြေ
အစရှိသော ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတို့သည် အဘယ်အရပ်
မှ ရောက်လာ ကြကုန်သနည်း၊ ဤမိန်းမငယ်၊ မိန်းမပျိုဟူသည်
လူတို့ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ပညတ်မျှသာတည်း၊ ဆံပင် စသော
ရွံရှာဖွယ်အဖို့အစုမှတစ်ပါး အခြားတစ်စုံ တယောက်သော မိန်းမ
ငယ်၊ မိန်းမပျိုဟူသည်မရှိတော့ပြီ။

၅၁-သန္တံ စိန္တေယျ နာသန္တံ၊ သန္တံ စိန္တယတော သုခံ။
အသန္တံ ပရိကပ္ပေန္တော၊ နာနာဒုက္ခေဟိ တပ္ပတိ။ ။

အနက်။ ။ သန္တံ၊ ထင်ရှားရှိသော အဋ္ဌိ၊ ဝံသအစရှိသည်ကို။
စိန္တေယျ၊ ကြံရာ၏။ အသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသော ကညာ၊ ကုမာရီ၊
မုခ၊ ဟတ္ထအစရှိသည်ကို။ နစိန္တေယျ၊ မကြံရာ။ သန္တံ၊ ထင်ရှားရှိ
သော အဋ္ဌိ၊ ဝံသ အစရှိသည်ကို။ စိန္တယတော၊ ကြံသောသူအား။
သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။ အသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသော ကညာအစရှိသည်
ကို။ ပရိကပ္ပေန္တော၊ ကြံသောသူသည်။ နာနာဒုက္ခေဟိ၊ အထူး
ထူးသောဒုက္ခတို့ဖြင့်။ တပ္ပတိ၊ ပူလောင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထင်ရှားရှိသော အရိုး၊ အသား- အစရှိသော
ကောဠာသအစုကိုသာ ကြံစည်ရာ၏။ ထင်ရှားမရှိသော မိန်းမ
ငယ်၊ မိန်းမပျို၊ မျက်နှာ၊ လက်၊ ခြေ-အစရှိသော အမည်ပညတ်
ကို မကြံစည်ရာ။ ထင်ရှားရှိသော အရိုး၊ အသား- အစရှိသော
ကောဠာသအစုကိုကြံစည်သောသူမှာ ချမ်းသာသူကို ရနိုင်၏။
ထင်ရှားမရှိသော မိန်းမငယ်၊ မိန်းမပျို၊ မျက်နှာ၊ လက်၊ ခြေ-
စသည်ကို ကြံစည်သောသူသည် အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့
ဖြင့် အမြဲပူလောင်ရ၏။

၅၂-နာဝဇ္ဇ သန္တံဇေဂုစ္ဆံ၊ သညံ အသတိ ကာတုန။
သုဘာ ဣတ္ထိတိ ရာဂဂ္ဂိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ သုဘသညိနော။ ။

အနက်။ ။သန္တဇေဂုဏ်။ ထင်ရှားရှိသော စက်ဆုပ် ရွံရှာ ဖွယ်ကို။ နာဝဇ္ဇ၊ နှလုံးမသွင်းဘဲ။ အသတိ၊ ထင်ရှားမရှိသော ဣတ္ထိ၊ပုရိသ အစရှိသော ပညတ်၌။ သညံ၊ အမှတ်သညာကို။ ကာတုန၊ ပြုသောကြောင့်။ သုဘသည်ိနော၊ သုဘအမှတ်ရှိသော သူအား။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမသည်။ သုဘာ၊ တင့်တယ်လေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ရာဂဂ္ဂိ၊ ရာဂမီးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထင်ရှားရှိသော ဆံပင်၊မွေးညှင်း အစရှိ သော ကောဋ္ဌာသတို့၏ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သဘောကို နက်နော စွာနှလုံးမသွင်းဘဲ ထင်ရှားမရှိသော မိန်းမ၊ယောက်ျား အစရှိ သော ပညတ်၌ အမှတ်သညာကိုပြုသောကြောင့် လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု မှတ်ထင်မှုရှိသောသူအား မိန်းမသည် လှပတင့် တယ် မက်မောဖွယ် ကောင်းလေစွဟု ရာဂမီး ဖြစ်ပေါ်လာ၍ အလောင်ခံရရှာ၏။

၅၃-အသန္တံ ၀ အဘူတံ ၀၊ ပသေ ရာဂဂ္ဂိဇောတိယာ။
 တာယ သန္တဉ္စ ဘူတဉ္စ၊ န ပဿတိ ကဒါစိပိ။ ။

အနက်။ ။ရာဂဂ္ဂိဇောတိယာ၊ရာဂမီးရောင်ဖြင့်။အသန္တံ ၀၊ ထင်ရှားမရှိသော ပညတ်ကိုသာလျှင်။ အဘူတံ ၀၊ မဟုတ်ဘော ပညတ်ကိုသာလျှင်။ပသေ၊ မြင်ရာ၏။ တာယ၊ ထိုရာဂမီးရောင် ဖြင့်။သန္တဉ္စ၊ ထင်ရှားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဘူတဉ္စ၊ဟုတ်မှန် သည်လည်းဖြစ်သော“ဇေဂုဏ်”အစုကို။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါ၌ လည်း။နပဿတိ၊မမြင်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရာဂတည်းဟူသော မီးရောင်ဖြင့် ထင်ရှား မရှိသော ပညတ်၊ မဟုတ်မမှန်လုပ်ကြံ ပြောဆိုအပ်သော ပညတ် ကိုသာမြင်နိုင်ရာ၏။ ထိုရာဂတည်းဟူသော မီးရောင်ဖြင့် ထင်ရှား ရှိသည်လည်းဖြစ်၍ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော စက်ဆုပ် ရွံရှာ ဖွယ် သဘောကို ဘယ်သောအခါမှ မမြင်နိုင်ချေ။

၅၄-ဧကဿ ပိဝိတံ ဒီရံ၊ သီသစ္ဆေဒန လောဟိတံ။

ရုဒတော အဿု တံဟေတု၊ စတူဒမိ ဇလာ ဗဟု။ ။

အနက်။ ။ တံဟေတု၊ ထိုရာဂဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧကဿ-တေ၊ သင်တယောက်၏။ ပိဝိတံ၊ သောက်ဖို့အပ်သော။ ဒီရံ၊ နို့ရည်သည်၎င်း။ သီသစ္ဆေဒနလောဟိတံ၊ ဦးခေါင်းဖြတ် ခြင်းကြောင့်ထွက်သော လည်ချောင်းသွေးသည်၎င်း။ ရုဒတော၊ ဝိုသော။ ဧကဿ-တေ၊ သင်တယောက်၏။ အဿု၊ မျက်ရည် သည်၎င်း။ စတူဒမိဇလာ၊ မဟာသမုဒြာ လေးစင်းရေထက်။ ဗဟု၊ များလေပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရာဂတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် သင် တယောက်တည်း၏ အရွယ်ရောက်ဖို့ သောက်ဖို့ အပ်သော နို့ရည်သည်၎င်း၊ ဦးခေါင်းအဖြတ် ခံရခြင်းကြောင့် ထွက်သော လည်ချောင်းသွေးသည်၎င်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများ သေကြေပျက် စီးမှုအတွက် ဝိုကြွေးရသော သင်တယောက်တည်း၏ မျက်ရည် သည်၎င်း မဟာသမုဒြာ လေးစင်းရေထက် များခဲ့လေပြီ။

၅၅-အာယတိဗ္ဗိ အတီတေဝ၊ သံသရန္တဿ ဟေဿတိ။

ရာဂံ ဟန္တု၊ မနီဟောစေ၊ ဒီရံ အဿုစ လောဟိတံ။

အနက်။ ။ ရာဂံ၊ ရာဂတဏှာကို။ ဟန္တု၊ သတ်ခြင်းငှါ။ အနီဟောစေ၊ အကယ်၍ အားမထုတ်သည်ဖြစ်အံ့။ အတီတေဝ၊ အတိတ်ကာလ၌ကဲ့သို့။ အာယတိဗ္ဗိ၊ နောင်အနာဂတ် ကာလ၌ လည်း။ သံသရန္တဿ၊ ကျင်လည်သော။ တေ၊ သင်၏။ ဒီရံ၊ သောက်ဖို့အပ်သော အဖိနို့ရည်သည်၎င်း။ အဿုစ၊ ဝိုကြွေးရ သောမျက်ရည်သည်၎င်း။ လောဟိတံ၊ လည်ချောင်းသွေးသည် ၎င်း။ စတူဒမိဇလာ၊ လေးစင်းသမုဒြာရေထက်။ ဗဟု၊ များသည်။ ဟေဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခင်မင်စုံမက် နှစ်သက်တတ်သော ရာဂတဏှာကိုသတ်ဖြတ်ဖို့ရာ အကယ်၍ အားမထုတ်သည် ဖြစ်ပါအံ့၊ အတိတ်ကာလမှာကဲ့သို့ပင် နောင် အနာဂတ်ကာလ မှာလည်း ကျင်လည်ရဦးမည် ဖြစ်သော သင်၏ သောက်ဖို့ အပ်သော အမိန့်ရည်သည်၎င်း၊ ဆွေမျိုးအရေးကြောင့် ငိုကြွေးရသော မျက်ရည်သည်၎င်း၊ ဦးခေါင်း အဖြတ်ခံရသောကြောင့် ထွက်သော လည်ချောင်းသွေးသည်၎င်း မဟာသမုဒြာ လေးစင်း ရေထက်များလိမ့်ဦးမည်သာတည်း။

၅၆-သုဘသညာယ သော ဝဇော၊
 တဒဘာဝေ သ နဿတိ။
 ထိရံ ဟန္တံ န တံသညံ၊
 သက္ကာ သိထိလ ဝီရိယော။ ။

အနက်။ ။သောရာဂေါ၊ ထိုရာဂသည်။ သုဘသညာယ၊ သုဘသညာကြောင့်။ ဝဇော၊ တိုးပွား၏။ တဒဘာဝေ၊ ထိုသုဘသညာမရှိသည်ရှိသော်။ သ-သောရာဂေါ၊ ထိုရာဂသည်။ နဿတိ၊ ပျောက်၏။ ထိရံ၊ မြဲမြံစွာသော။ တံသညံ၊ ထိုသုဘသညာကို။ သိထိလ ဝီရိယော၊ ဝီရိယလျော့သောရဟန်းသည်။ ဟန္တံ၊ ပျောက်ခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်နိုင်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထိုရာဂတဏှာသည်လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ်တတ်သော သုဘသညာကြောင့် တိုးပွားရ၏။ သုဘသညာကို ပပျောက်အောင် ပယ်ခွါနိုင်ခဲ့သည်ရှိသော် တွယ်တာစုံမက် နှစ်သက်တတ်သော ရာဂတဏှာသည်လည်း ပပျောက်၏။ ပျော့ညံ့လျော့ရဲ ဝီရိယနုပါးသောရဟန်းသည် သံသရာ အဆက်ဆက်က အထုံရခဲ့သဖြင့် မြဲမြံစွာသော ထိုသုဘ သညာကို ပယ်ပျောက်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ချေ။

၅၇-ဥဿောဋ္ဌိ ဝီရိယော ဟုတွာ၊ ဗြူဟေယျာသုဘ ဘာဝနံ။
သုဘသညာပု ဟာနာယ၊ ပရိစ္စန္ဓာပိ ဇီဝိတံ။ ။

အနက်။ ။ သုဘသညာပုဟာနာယ၊ သုဘသညာကိုပယ်
ခြင်းငှါ။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ ပရိစ္စန္ဓာပိ၊ စွန့်၍လည်း။ ဥဿောဋ္ဌိဝီရိ
ယော၊ အကဲအလွန် အားသွန်သောလုံ့လရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။
အသုဘဘာဝနံ၊ အသုဘဘာဝနာကို။ ဗြူဟေယျ၊ ပွားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ်တတ်
သောသုဘသညာကို ပယ်ခွါခြင်းငှါ အသက်ကိုစွန့်ကာ အလွန်
အလွန် ပြင်းထန်သော သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ မတင့်
မတယ် ရှိရှာဖွယ်ဟု ရှုမှတ်တတ်သော အသုဘဘာဝနာကို ဆင်
ခြင်စဉ်းစား နှလုံးထားကာ ပွားများရာ၏။

၅၈-အညကိစ္စ မုပေက္ခာယ၊ ဗြူဟေယျာသုဘ ဘာဝနံ။
မန္တိ ဟုတွေဟ ရာဂဂ္ဂိ၊ နိဗ္ဗာယိဿတိ အာယတိံ။ ။

အနက်။ ။ အညကိစ္စံ၊ တပါးသောအမှုကို။ ဥပေက္ခာယ၊
အလေးမမူ လျစ်လျူရှုသဖြင့်။ အသုဘဘာဝနံ၊ အသုဘဘာဝနာ
ကို။ ဗြူဟေယျ၊ ပွားရာ၏။ ရာဂဂ္ဂိ၊ ရာဂမီးသည်။ ဣဟ၊ ဤဘဝ
၌။ မန္တိဟုတွာ၊ အားနည်းစွာဖြစ်၍။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ နိဗ္ဗာ
ယိဿတိ၊ ငြိမ်းလတ္တံ့။ ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု တပါးသော
အမှုကို အလေးမမူ လျစ်လျူရှုလျက် အသုဘဘာဝနာကိုသာ အခါ
ခါ ပွားများပါမူ ယခုဘဝမှာပင် ရာဂမီးအရှိန် အဟုန်နည်းပါး၍
အခြားဘဝသို့ ရောက်ရသည့်နောက်အခါမှာ လွယ်ကူစွာ ငြိမ်း
ပျောက်လတ္တံ့။ ။

၅၉-ကိစ္စံ မေ ဣဒမေဝေတိ၊ ဗြူဟေယျာသုဘ ဘာဝနံ။
ဒါနိ မန္တဂ္ဂိ ဟုတွာန၊ ပါမောဇ္ဇံ ဝေ လဘိဿတိ။ ။

H.245.16 [ဟံသာဝတီမှ]

အနက်။ ။ဣဒမေဝ၊ ဤကာယဂတာ အသုဘရှုခြင်းသည် သာလျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အသုဘဘာဝနံ၊ အသုဘဘာဝနာကို။ ဗြူဟေယျ၊ ပွားရာ၏။ ဒါနိယသု၊ မန္တဂ္ဂိဟုတွာန၊ ရာဂမီးအားနည်းသည်ဖြစ်၍။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို။ လဘိဿတိ၊ ရလတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤဆံပင်စသော ကောဠာသအစုကို အသုဘရှုခြင်းသည်သာလျှင် ငါ၏ ကိစ္စပင် တည်းဟု ကြံစည်နှိုင်းဆာသဘောကျ၍ မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်ဟု ရှုမှတ်တတ်သော အသုဘဘာဝနာကို အခါခါပွားများပါမူ ယခုအခါမှာပင်ရာဂမီးအရှိန်အားနည်းလျက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို စင်စစ်ကေနိရပေလတ္တံ့။

၆၀-ကာယေ ဒဠုပ္ပ ဇေဂုဏ္ဍံ၊ အပဿန္တော ပမာဒဝါ။
 အလဒ္ဓါ ကိဉ္စိ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ န မောဒတိ။ ။

အနက်။ ။ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဒဠုပ္ပဇေဂုဏ္ဍံ၊ ရှုအပ်သော စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို။ အပဿန္တော၊ မရှုဘဲ။ ပမာဒဝါ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့နေသောရဟန်းသည်။ ကိဉ္စိပါမောဇ္ဇံ၊ တစုံတခုဝမ်းမြောက်ခြင်းကို။ အလဒ္ဓါ၊ မရ၍။ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း။ နမောဒတိ၊ ဝမ်းမမြောက်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခန္ဓာကိုယ်၌ ရှုသင့် ရှုထိုက်သော စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောကိုထင်မြင်အောင်မရှုဘဲ အမြဲမေ့လျော့ ပေါ့တန်စွာ နေသောရဟန်းသည် ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်ခြင်း တစုံတရာကိုမရရှိဘဲ တွေ့ခဲ့ ကြိုခဲ့ ရနိုင်ခဲ့သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုသော်လည်း ဝမ်းမမြောက်နိုင်ချေ။

၆၁-ပုရေ မရာမိ ကာယေ သ္မိံ၊ ပဿာ မိ ပဿိတဗ္ဗကံ။
 ဣစ္စာ ရဒ္ဓေါ ပီကိံလဒ္ဓါ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အတိမောဒတိ။ ။

အနက်။ ။ပုရေမရာမိ၊ ငါအသက်မသေမီ။ အသွိကာ
ယောဤကိုယ်၌။ ပသသိတဗ္ဗကံ၊ ရှုအပ် ရှုထိုက်သော စက်ဆုပ်ဖွယ်
ကို။ ပဿာမိ၊ ရှုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်သော
ရဟန်းသည်။ ဝိတိလဒ္ဓါ၊ ဝိတိကိုရ၍။ ပဗ္ဗန္တံ၊ မိမိရှင်ရဟန်းအဖြစ်
ကို။ အတိမောဒတိ၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ငါအသက်မသေမီ ဤကိုယ်၌ရှုသင့် ရှုထိုက်
သော စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောကို နက်နောယံကြည် ရှုလိုက်မည်ဟု
အားထုတ်ကြိုးပမ်းသောရဟန်းသည် ဆီထိဝှမ်းပမာလို နှစ်သက်
ခြင်း ဝိတိကိုရ၍ မိမိ၏ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း အလွန်အကဲ
အမြဲဝမ်းမြောက်၏။

၆၂- ကာယေ ဒဋ္ဌဗ္ဗ ဇေဂုစ္ဆံ၊ အပဿန္တော ပမာဒ ဝါ။

မောဃံဝ ဒုလ္လဘာတိတော၊ မဟာဇာနိယတံ ဂတော။

အနက်။ ။ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗဇေဂုစ္ဆံ၊ ရှုအပ်သော
စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို။ အပဿန္တော၊ မရှုဘဲ။ ပမာဒဝါ၊ မေ့မေ့
လျော့လျော့နေသောရဟန်းသည်။ မောဃံဝ၊ အချည်းနှီးသာလျှင်။
ဒုလ္လဘာတိတော၊ “ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘ” ကိုလွန်စေသည်ဖြစ်၍။ မဟာ
ဇာနိယတံ၊ ကြီးစွာဆုံးရှုံးသော အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခန္ဓာကိုယ်၌ ရှုသင့် ရှုထိုက်သော စက်ဆုပ်
ဖွယ်သဘောကိုထင်မြင်အောင်မရှုဘဲ အမြဲမေ့လျော့ ပေါ့တန်စွာ
နေသောရဟန်းသည် မြော်နှုန်းသည့်အကျိုးမပြီးဘဲ အချည်းနှီး
သာလျှင် ရခဲဒုစွာသော “ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘ” ကို ကျော်လွန်ကုန်ဆုံး
စေသည်ဖြစ်၍ အရှုံးကြီးရှုံးရသော အဖြစ်မျိုးသို့ရောက်ရလေ၏။

၆၃- သန္တိ ဘူတဉ္စ ဇေဂုစ္ဆံ၊ ရာဂဂ္ဂိနာ အပဿိယံ။

ပညာပဒီပဇောကေန၊ သမိက္ခေယျ အဘိဏ္ဍယော။

အနက်။ ။ရာဂဂ္ဂိနာ၊ ရာဂမီးဖြင့်။ အပဿိယံ၊ မမြင်အပ်
မမြင်ကောင်းသော။ သန္တိဉ္စ၊ ထင်ရှားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။

ဘူတဉ္စ၊ ဟုတ်မှန်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဇေဂုဏ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို။
ပညာပဒီပဇောတေန၊ ပညာဆီမီးရောင်ဖြင့်။ အဘိဏ္ဍသော၊
မပြတ်။ သမိက္ခေယျ၊ ကောင်းစွာရှုရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ရာဂမီးဖြင့် မမြင်အပ် မမြင်ကောင်းသည်
ဖြစ်၍ စင်စစ်ထင်ရှားဟုတ်မှန်သော စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောအစု
ကို ပညာတည်းဟူသော ဆီမီးရောင်ဖြင့် မပြတ်မစဲ အမြဲသာလျှင်
ကောင်းစွာရှုရာ၏။

၆၄-သန္တိ ဘူတဉ္စ ကာယေ သ္မိံ၊ ဒဠုကာမော သဒါသတော။
ပညာပဒီပကေနော၊ ဒက္ခေ န ရာဂသိခိနာ။ ။

အနက်။ ။ အသိကာယေ၊ ထိုကိုယ်၌။ သန္တိ၊ ထင်ရှား
ရှိသည်ကို၎င်း။ ဘူတဉ္စ၊ ဟုတ်မှန်သည်ကို၎င်း။ ဒဠုကာမော၊ ရှုလို
သော။ သဒါသတော၊ အခါခပ်သိမ်းသတိရှိသော ရဟန်းသည်။
ပညာပဒီပကေနော၊ ပညာဆီမီးဖြင့်သာလျှင်။ ဒက္ခေ၊ ရှုရာ၏။
ရာဂသိခိနာ၊ ရာဂဆီမီးရောင်ဖြင့်။ နဒက္ခေ၊ မရှုရာ။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ထိုခန္ဓာကိုယ်၌ ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်၍ စင်စစ်
ဟုတ်မှန်သောစက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောကို ထင်မြင်အောင်ရှုလိုသည့်
သတိမြဲသောရဟန်းသည် ပညာဆီမီးရောင်ဖြင့်သာ ရှုရာ၏။ ရာဂ
ဆီမီးရောင်ဖြင့် မရှုရာ။

၆၅-ဇေဂုဏ်တေန ကာယေန၊ နိက္ခန္တေန ဇိဂုဏ်တော။
အဇ္ဇသ္မေဝါ ဝိနဋ္ဌေန၊ နာလ မုန္တမိတုံ သတော။ ။

အနက်။ ။ သတော၊ သတိရှိသောသူသည်။ ဇေဂုဏ်တေန၊
စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သော သဘောရှိသော။ ဇိဂုဏ်တော၊ စက်
ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်သော မိန်းမဝမ်းမှ။ နိက္ခန္တေန၊ ထွက်ခဲ့ရသော။
အဇ္ဇသ္မေဝါဝိနဋ္ဌေန၊ ယနေ့၎င်း၊ နက်ဖြန်၎င်း ပျက်စီး အံ့သော။
ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဥန္တမိတုံ၊ တက်ကြွခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မသင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သတိသမ္ပဇာန် အဆင်ခြင်ရှိသော သူသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်သော မိန်းမဝမ်းမှ ထွက်လာခဲ့ရပြီးနောက် ယနေ့နက်ဖြန်ပင် ကေနိသေပျောက်ရမည်ဖြစ်သော ဤခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် တက်ကြွထောင်လွှား မာန်မာနထားခြင်းငှါ မသင့်လျော်ပါတကား။

၆၆-ကီဒိသံ မံ တုဝံ မညိ၊ အဟံ သဗ္ဗ ဇေဂုစ္ဆကော။
ဇေဂုစ္ဆတောစ နိက္ခန္ဓော၊ ဣစ္စေဝ ဝတ္ထု၊ မရဟတိ။

အနက်။ ။တုဝံ၊ သင်သည်။မံ၊ ငါ့ကို။ ကီဒိသံ၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသောသူဟူ၍။ မညိ၊ မှတ်ထင်သနည်း။ အဟံ၊ ငါကား။ သဗ္ဗဇေဂုစ္ဆကော၊ အလုံးစုံ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိသောသူတည်း။ ဇေဂုစ္ဆတောစ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ် မိန်းမဝမ်းမှလည်း။ နိက္ခန္ဓော၊ ထွက်လာခဲ့သောသူတည်း။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဝတ္ထု၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အသင်သည် ငါ့ကို ဘယ်လိုသဘောရှိသော သူဟု မှတ်ထင်တိသနည်း၊ ငါ့မှာမူကား ရှိသမျှဥသသုံ အလုံးစုံ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်သဘောရှိသောသူပါတည်း။ ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသည့် မိန်းမဝမ်းခေါင်းမှ အနံ့တထောင်းထောင်းနှင့် ထွက်လာခဲ့ရသော သူပါတည်းဟူ၍သာလျှင် ပြောဆိုခြင်းငှါ ထိုက်ပေရာ၏။

၆၇-ကာယေ ဇေဂုစ္ဆသညံဝ၊ ကရေ သဗ္ဗိရိယာ ပထေ။
တသ္မိံ တုဋ္ဌဗ္ဗကံ နုတ္ထိ၊ ပိယာယိတံ မမာယိတံ။ ။

အနက်။ ။သဗ္ဗိရိယာပထေ၊ ခပ်သိမ်းသော ဣရိယာပုထ်လေးပါး၌။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဇေဂုစ္ဆသညံဝ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် သညာကိုသာလျှင်။ ကရေ၊ ပြုရာ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုကိုယ်၌။ တုဋ္ဌဗ္ဗကံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်သည်၎င်း။ ပိယာယိတံ၊ ချစ်ဖွယ်သည်၎င်း။ မမာယိတံ၊ မြတ်နိုးဖွယ်သည်၎င်း။ နုတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လျောင်း၊ ထိုင်၊ရပ်၊သွား၊ ဣရိယာပုထ်လေး ပါးလုံးမှာပင် ခန္ဓာကိုယ်ဝယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ်တတ်သော သညာကိုသာလျှင် အမြဲမကွာပြုသင့်ရာ၏။ ထိုခန္ဓာကိုယ်၌ ချစ်ခင် စုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်သည် အဘယ်မှာမှမရှိပြီ။

၆၈-သုဘာယ နဝ မတ္တာနံ၊ အသုဘာ ပရိပါစယေ။

သန္ဓော ပက္ကဿ သံသာရော၊ နန္ဓော နဝဿ ရာဂိနော။

အနက်။ ။သုဘာယ၊ သုဘာသညာကြောင့်။ နဝံ၊ နှစ် နေသော။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ အသုဘာ၊ အသုဘာသညာဖြင့်။ ပရိပါစယေ၊ ရင့်အောင်ပြုရာ၏။ ပက္ကဿ၊ ရင့်သောသူအား။ သံသာရော၊ သံသရာသည်။ သန္ဓော-သအန္ဓော၊ အဆုံးရှိ၏။ ရာဂိနော၊ ရာဂအားကြီးသည်ဖြစ်၍။ နဝဿ၊ နှစ်သောသူအား။ သံသာရော၊ သံသရာသည်။ အနန္ဓော၊ အဆုံးမရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ လှပ တင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ် တတ်သော သုဘာသညာကြောင့် စိတ်ထား နှုပျို၍နေသော မိမိ ကိုယ်ကို မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ် ဟု ရှုမှတ်တတ်သော အသုဘာ သညာဖြင့် ရင့်အောင်ပြုရာ၏။ မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်ဟု ရှုမှတ် သဖြင့် စိတ်ထား ရင့်လာသောသူအား ကျင်လည် မျှောပါး ရမည့် သံသရာသည် အဆုံးရှိ၏။ စွဲလမ်း နှစ်သက် တပ်မက်ခြင်း အားကြီးသည်ဖြစ်၍ အမြဲစိတ်ထား နှုပျိုနေသောသူအား ကျင် လည် မျှောပါးရမည့် သံသရာသည် အဆုံးမရှိနိုင်တော့ပြီ။

၆၉-ကာယေ အသုဘ သညာယ၊ ပရိပက္က သဘာဝိနော။

အာလမ္ဗေသု အစာပလ္လာ၊ ထိရာ သမ္ပုဒ္ဓ သာသနေ။

အနက်။ ။ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ အသုဘာသညာယ၊ အသုဘာ သညာဖြင့်။ ပရိပက္က သဘာဝိနော၊ ရင့်သော သဘောရှိသော ရ ဟန်းတို့သည်။ အာလမ္ဗေသု၊ အာရုံတို့၌။ အစာပလ္လာ၊ မလျှပ်ပေါ် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သမ္ပုဒ္ဓသာသနေ၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ၌။ ထိရာ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ကုန်သည်။ ပောဋ္ဌိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခန္ဓာကိုယ်၌ မတင့်မတယ် ရွံ့ရှာဖွယ်ဟု ရှုမှတ်တတ်သောအသုဘသညာဖြင့် စိတ်ထားရင့်သော သဘော ရှိသော ရဟန်းတို့သည် နှစ်သက်ဖွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ လျှပ်ပေါ် လော်လည်ခြင်းမရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြဲမြံခိုင်ကြံ့ အရှည်ခံ့၍ တည်တံ့ခိုင်ကြံ့ကုန်၏။

၇၀-အန္တော ဂေါစရိကာ ပက္ကာ၊ ဗဟိ ဂေါစရိကာ နဝါ။
ပက္ကာ နာသာယ ဥစ္စာ တေ၊ နိစာယေဝ နဝါ သိနော။

အနက်။ ။အန္တောဂေါစရိကာ၊ ကိုယ်၏ အတွင်းကောဠာ သ၌ ကျက်စားသောသူတို့သည်။ ပက္ကာ၊ ရင့်ကုန်၏။ ဗဟိဂေါစရိ ကာ၊ အပတွင်သာ သုတ်လိမ်းကာဖြစ်သောအရေပါး၊ ဝတ်စား၊ တန်းဆာ၊နံ့သာ၊ ပန်းမာလ်-အစရှိသည်၌ကျက်စားခြင်းရှိသောသူ တို့သည်။နဝါ၊နုကုန်၏။ ပက္ကာ၊ ရင့်ကုန်သော။တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ အနာသာယ၊ အာသာမရှိသောအားဖြင့်။ ဥစ္စာ၊ မြင့်မြတ်ကုန်၏။ နဝါ၊ နုကုန်သော။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ အာသိနော၊ အလိုအာသာ ကြီးကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိစာယေဝ၊ ယုတ်နိမ့် ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ဆံပင်၊မွှေးညှင်း စသော ကောဠာသ၌ မတင့်မတယ် ရွံ့ရှာဖွယ်ဟု မှတ်ရှုပွားများ ကျက် စားသောသူတို့သည် စိတ်ထား မြင့်၍ ကြီးရင့်ကြကုန်၏။ အပြင် ပတွင်သာ သုတ်လိမ်းကာ ဖြစ်သော အရေပါး၊ ဝတ်စား၊ တန်း ဆာ၊နံ့သာ၊ပန်းမာလ်-စသည်တို့၌ ငှပ်တင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ် ဟု မှတ်ရှုပျော်ပါး ကျက်စားသောသူတို့သည် စိတ်ထား ပျော် ရွှင်၍ အမြဲပင်နုပျိုကြကုန်၏။ စိတ်ထား ရင့်ကုန်သော သူတို့ သည် နှစ်သက်တွယ်တာမှု အာသာကင်းသဖြင့် မြင့်မြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ စိတ်ထားနုကုန်သော သူတို့သည်ကား အလို အာသာ လွန်စွာကြီးကုန်သည် ဖြစ်၍ ယုတ်နိမ့်ခြင်းသို့ ရောက် ကြကုန်၏။

၇၁-နဝါနဝါ သုဘာဘောဂီ၊ နိစာနိစာ ဘိဂါမိနော။
ပတ္တာပတ္တာဝ ဖိရ္ဗာယီ၊ သန္တာသန္တာ ဝိရာဂိနော။

အနက်။ ။ သုဘာဘောဂီ၊ သုဘဟုခူလုံးသွင်းခြင်း ဂှိသော သူတို့သည်။ နဝါ နဝါ၊ နှုကုန် နှုကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိစာနိစာဘိဂါမိ နော၊ နိမ့်ရာနိမ့်ရာသို့ ရှေးရှုရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန် ၏။ ဖိရ္ဗာယီ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် မတင့်တယ်ဟု ရှုကုန်သော။ သန္တာ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ပတ္တာပတ္တာဝ၊ ရင့်ကုန် ရင့် ကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဝိရာဂိနော၊ ရာဂကင်းကုန်လျက်။ သန္တာ- သန္တာ၊ သံသရာ အဆုံး ဂှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ် ဟု ခူလုံးသွင်း ခြင်းရှိသောသူတို့သည် တနေ့ထက် တနေ့ စိတ်ထား နှုသည် ထက် နှုကုန်သည်ဖြစ်၍ နိမ့်ရာနိမ့်ရာ-အောက်တန်းသို့သာ ရှေးရှု ရောက်နေကြကုန်၏။ မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ် ဟု နှုမှတ်သော သူတော်ကောင်းတို့သည်ကား တနေ့ထက် တနေ့ စိတ်ထားရင့် သည်ထက် ရင့်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သာလျှင် တင်နှစ်သက်ခြင်း ရာဂကင်းကုန်လျက် သံသရာတဝစက်ကို အဆုံးသတ်နိုင် ကြ ကုန်၏။

၇၂-သက္ကာ သက္ကာ န ဒဿေတုံ၊ သုဘံသုဘံ သတံသတံ။
ဝိရာဂိရာဂ မုဇ္ဈန္တိ၊ ကာယေ ကာယေ ကြိယေကြိယေ။

အနက်။ ။ သက္ကာ၊ သိကြားနတ်မင်းတို့သည်။ သဘံ-သန္တာ နံ၊ ရာဂငြိမ်းသော သူတော်ကောင်းတို့အား။ အသုဘံ၊ အသုဘ အစစ်ဖြစ်သော ကိုယ်ကို။ သုဘံဒဿေတုံ၊ သုဘဟု၍ပြခြင်းငှါ။ အသတံ အသန္တာနံ၊ ရာဂမငြိမ်းသော သူယုတ်တို့အား။ အသုဘံ ဒဿေတုံ၊ အသုဘဟု ပြခြင်း ငှါ။ နလက္ကာ၊ မတတ်နိုင်ကုန်။ ဖိရ္ဗာ၊ ပတ္တာဂှိသော သူတို့သည်။ ကြိယေအ-ကြိယေ၊ ပြုပြင်အပ်၊ မပြုပြင်

အပ်သော။ ကာယေကာယေ၊ ကိုယ်၊ ကိုယ်ဟူသမျှ၌။ ဝိရာဂံ၊ သူ
တော်ကောင်းတို့စက်ဆုပ်အပ်သောရာဂကို။ ဥဏ္ဍိကံ၊ စွန့်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သိကြားနတ်မင်း တို့သည် ရာဂငြိမ်းသော
သူတော်ကောင်းတို့အား အသုဘအစစ်ဖြစ်သော ကိုယ်ကို လှပ
တင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟုပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်၊ ရာဂမငြိမ်း
သေးသော သူတို့အားလည်း မတင့်မတယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟုပြု
ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်၊ အမြော်အမြင် ပညာရှိသော သူတို့သည်
ပြုပြင်အပ်၊ မပြုပြင်အပ်သည့်မိမိကိုယ်၊ သူတပါးကိုယ်၊ ကိုယ်ဟူ
သမျှ၌ သူတော်ကောင်းတို့ စက်ဆုပ်အပ်သော ရာဂကိုစွန့်ခွါနိုင်
ကြကုန်၏။

၇၃ - သက္ကာ သက္ကာပိ တံ ကာတုံ၊ သုဘံ သုဘံ န ဝိမယံ။

သန္တောသန္တောဇိဂုစ္ဆညှ၊ န ဝါနဝါ သုဘေသကော။

အနက်။ ။ သက္ကာပိ၊ သိကြား နတ်မင်း တို့သည်လည်း။
ဝိမယံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အတိဖြစ်သော။ အသုဘံ၊ အသုဘ အစစ်ဖြစ်
သော။ တံ၊ ထိုခန္ဓာကိုယ်ကို။ သုဘံ ကာတုံ၊ သုဘပြုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊
မတတ်နိုင်ကုန်။ ဇိဂုစ္ဆညှ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု သိလေ့ ရှိသော။
သန္တော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ သန္တော၊ ရာဂငြိမ်းသည်။ ဝါ၊
သန္တော - သန္တော၊ သံသရာအဆုံးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
သုဘေသကော၊ သုဘအာရုံကိုသာ ရှာတတ်သော။ ဝါနဝါ၊ ဝါန
တဏှာ ထူပြောစွာသောသူသည်။ သန္တော၊ ရာဂငြိမ်းသည်။ ဝါ၊
သန္တော - သန္တော၊ သံသရာ အဆုံးရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘော အသုဘအစစ်ဖြစ်သော
ခန္ဓာကိုယ်ကို သိကြားနတ်မင်း တို့သော်မှလည်း လှပတင့်တယ်
နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်အောင် မပြုလုပ်နိုင်ကြကုန်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု
သိမှတ်လေ့ရှိသော သူတော်ကောင်းသည် သံသရာအဆုံးရှိ၏။ လှပ
တင့်တယ်နှစ်သက်ဖွယ်ဟု သုဘအာရုံကိုသာ ရှာတတ်သဖြင့်ဘဝ

တချနှင့်တချကို ချုပ်စပ်တတ်သော တဏှာထူပြောသော သူသည် သံသရာအဆုံးမရှိနိုင်ချေ။

၇၄-ဒုကာယံ သုတိ စိန္တေတွာ၊ မမာယန္တာ မဟာတပါ။
တပံ နိဗ္ဗာယိတုံ ဣစ္ဆံ၊ ဒုကာယံ ဒုတိ စိန္တေယေ။

အနက်။ ။ဒုကာယံ၊ မကောင်းသောကိုယ်ကို။ သုတိ-သုဇ္ဈတိ၊ ကောင်းသောကိုယ်ဟူ၍။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ မမာယန္တာ၊ ခင်မင် စုံမက်ကုန်သောသူတို့သည်။ မဟာတပါ၊ အပူကြီး တွေ့ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တပံ၊ အပူကို။ နိဗ္ဗာယိတုံ၊ ပြီးခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တာ၊ အလိုရှိသောသူသည်။ ဒုကာယံ၊ မကောင်းသောကိုယ်ကို။ ဒုတိ၊ မကောင်းသောကိုယ်ဟူ၍။ စိန္တေယေ၊ ကြံရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။စက်ဆုပ်ဖွယ် အပေါင်း မကောင်းသောကိုယ်ကို နှစ်သက်ဖွယ်အပေါင်း ကောင်းသောကိုယ်ဟု ကြံစည်၍ ခင်မင်စုံမက် နှစ်သက်သောသူတို့သည် နောက်ဆုံးတွင် စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးရခြင်းစသော အပူကြီးတွေနှင့် တွေ့ကြုံရကုန်၏။ အပူငြိမ်းလိုသောသူသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်အပေါင်း မကောင်းသောကိုယ်ကို၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အပေါင်း မကောင်းသော ကိုယ်ဟု ကြံစည်ရာ၏။

၇၅-ယွာသုဘံ သုဘတော မညိ၊ ကောနုဗာလောတဒုတ္တရိ။
အန္ဓော ဥမ္မတ္တကောဝါ သော၊ နတ္တာနံ မညတေ တထာ။

အနက်။ ။ယော၊ အကြင်သူသည်။ အသုဘံ၊ အသုဘစင်စစ်ဖြစ်သောကိုယ်ကို။ သုဘတော၊ သုဘဟူ၍။ မညိ၊ မှတ်ထင်၏။ တဒုတ္တရိ၊ ထိုသူထက်လွန်ကဲသော။ ဗာလော၊ သူမိုက်သည်၎င်း။ အန္ဓော၊ သူကန်းသည်၎င်း။ ဥမ္မတ္တကောဝါ၊ သူရှူးသည်၎င်း။ ကောနု၊ အဘယ်သူနည်း။ သောနုရော၊ ထိုသူသည်။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ရှင်ကိုယ်ကို။ တထာ၊ ထိုသူမိုက်၊ အကန်း၊ အရှူး အခြင်းအရာဖြင့်။ နမညတေ၊ မထင်မမှတ်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မတင့်မတယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ ကိုယ်ကို လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု မှတ်ထင်သောသူထက် သာလွန်၍ရိုက်၊ကန်း၊ ရူးသွပ်သောသူသည် အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ ထိုသူမျိုးသည် မိမိကိုယ်ကိုရိုက်၊ ကန်း၊ ရူးသွပ်သော အနေအား ဖြင့် ဘယ်အခါမှမမှတ်ထင်နိုင်ချေ။

၇၆-သရိတဗ္ဗက မေဝေတံ၊ ကာယေ ဇေရုစ္ဆ ပုဉ္ဇကံ။
မန္တရာဂေါ မနောသီတံ၊ လဘောယျ တမနုဿရံ။

အနက်။ ။ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဇေတံ ဇေရုစ္ဆပုဉ္ဇကံ၊ ဤစက် ဆုပ်ဖွယ်အစုအပုံကို။ သရိတဗ္ဗကမေဝ၊ အောက်မေ့အပ်လှသည် သာလျှင်တည်း။ တံ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ် အစုကို။ အနုဿရံ-အနုဿ ရန္တော၊ အောက်မေ့သောသူသည်။ မန္တရာဂေါ၊ အားနည်းသော ရာဂရှိသည်ဖြစ်၍။ မနောသီတံ၊ နှလုံးမြေခြင်းကို။ လဘောယျ၊ ရရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခန္ဓာကိုယ်၌ ဤစက်ဆုပ်ဖွယ်အစုအပုံမျိုးကို အောက်မေ့အပ်လှသည် သာလျှင်တည်း၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ်အစုအ ပုံကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့သောသူသည် အားနည်းသောရာ ဂရှိသည်ဖြစ်၍ နှလုံးမြေခြင်းကိုရနိုင်၏။

၇၇-ဂိဟိဘာဝေ အပါယေစ၊ ရာဂယက္ခန္ဓ နိဇ္ဈိတာ။
မံပိ နေဿတိ သောယက္ခော၊ သာဒေမိစေ တဒါဂတံ။

အနက်။ ။ရာဂယက္ခန္ဓနိဇ္ဈိတာ၊ ရာဂဘိလူးကန်း ထုတ် ဆောင်အပ်သောသူတို့သည်။ ဂိဟိဘာဝေ၊ လူ့ဘောင်၌၎င်း။ အ ပါယေစ၊ အပါယ်လေးပါး၌၎င်း။ ဌိတာ၊ တည်လေကုန်ပြီ။ တဒါဂ တံ၊ ထိုရာဂဘိလူးကန်းလာခြင်းကို။ သာဒေမိစေ၊ သာယာသည် ဖြစ်အံ့။ သောယက္ခော၊ ထိုရာဂဘိလူးကန်းသည်။ မံပိ၊ ငါ့ကို လည်း။ နေဿတိ၊ ဆောင်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရာဂဘိလူးကန်း ထုတ်ဆောင်အပ်သောသူ တို့သည် လူ့ဘောင်လူ့ဘဝ၌၎င်း၊ အပါယ်လေးပါး၌၎င်း တည်ကြ

လေကုန်ပြီ၊ ထိုရာဂဘိလူးကန်းဝင်လာခြင်းကို နှစ်သက်လက်ခံ
ကာ အကယ်၍သာယာမိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုရာဂဘိလူးကန်းသည်
ငါ့ကိုလည်း ဆောင်ယူပေလတ္တံ့။

၇၈-အဘိဏ္ဍဂါဟိနံ ရာဂယက္ခံ အနန္တဒုက္ခဒံ။

အသုဘာတုလမန္တေန၊ ဝါရေဟိတံ သဘာယတိ။

အနက်။ ။အဘိဏ္ဍဂါဟိနံ၊ မပြတ်ဖမ်းစားလေ့ရှိသော။
အနန္တဒုက္ခဒံ၊ မဆုံးနိုင်အောင်ဆင်းရဲပေးတတ်သော။ ရာဂယက္ခံ၊
ရာဂဘိလူးကို။ အသုဘာတုလမန္တေန၊ အသုဘာဟူသော အတုမရှိ
သော မန္တရားဖြင့်။ ဝါရေဟိ၊ တားမြစ်လော့။ သ- သော၊ ထိုရာ
ဂဘိလူးသည်။ တံ၊ ထိုအသုဘာမန္တရားကို။ ဘာယတိ၊ ကြောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သံသရာစခန်း၌ မပြတ်ဖမ်းစားလေ့ရှိသဖြင့်
မဆုံးနိုင်အောင် ဆင်းရဲကို ပေးဆောင်တတ်သော ရာဂဘိလူးကို
မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်သဘော အသုဘာဟူသော အတုမရှိ မန္တ
ရားဖြင့် တားမြစ်ပါလော့၊ ထိုရာဂဘိလူးသည် အသုဘာ မန္တရား
ကို အမှန်ကြောက်၏။

၇၉-ရာဂယက္ခော ဗဟုမာယော၊ သဒ္ဓါမေတ္တာဒိဝေသဝါ။

ရာဂမ္ဘိကုသလံ မညိ၊ ဇနောတေနေဝ ဝဗ္ဗိတော။ ။

အနက်။ ။ဗဟုမာယော၊ များသော မာယာရှိသော။ ဝါ၊
များစွာလှည့်ပတ်တတ်သော။ ရာဂယက္ခော၊ ရာဂဘိလူးသည်။
သဒ္ဓါမေတ္တာဒိဝေသဝါ၊ သဒ္ဓါယောင်၊ မေတ္တာယောင်၊ အသွင်
ဆောင်တတ်၏။ တေနေဝ၊ ထိုရာဂဘိလူးသည်သာလျှင်။ ဝဗ္ဗိ
တော၊ လှည့်ပတ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဇနော၊ လူအပေါင်းသည်။ ရာ
ဂမ္ဘိ၊ ရာဂကိုလည်း။ ကုသလံမညိ၊ ကုသိုလ်ဟုထင်မှတ်လေပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။များသော လှည့်ပတ်မှု ပရိယာယ် မာယာရှိ
သော ရာဂဘိလူးသည် သဒ္ဓါယောင်၊ မေတ္တာယောင် အသွင်

ဆောင်တတ်၏။ ထိုရာဂဘိလူး ဝင်ပူးလှည့်ပတ် ဖြားယောင်းအပ်
သော လူအပေါင်းသည် ဒုက္ခများကြောင်း မကောင်းသေ ရာဂ
ကိုပင် ကောင်းမှုကုသိုလ်ဟု မှတ်ထင်တတ်လေ၏။

၈၀-အာတုရံ အသုစိံ ပုတိံ၊ ပဿ နန္ဒေ သမုဿယံ။
ဥဿရန္တံ ပဿရန္တံ၊ ဗာလာနံ အဘိပတ္တိတံ။ ။

၈၁-သုဘတော နံ မညတိ ဗာလော၊ အဝိဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။
ဣစ္စာဟ ဘဂဝါ နိန္ဒိ၊ ဗာလောတိ သုဘသညိနံ။ ။

အနက်။ ။ နန္ဒေ၊ နှမတော်နန္ဒာ။ အာတုရံ၊ ကိုးဆွဲခြောက်
ပါးသော ဝေဒနာဖြင့် ကျင်နာစွာထသော။ အသုစိံ၊ မစင်ကြယ်
ထသော။ ပုတိံ၊ ပုပ်စွာထသော။ သမုဿယံ၊ အရိုးသုံးရာဖြင့်
စိုက်ထောင်အပ်ထသော။ ဥဿရန္တံ၊ အထက်သို့ အန်ထွက် ထ
သော။ ပဿရန္တံ၊ အောက်သို့ယိုထွက်ထသော။ ဗာလာနံ၊ ပုထု
ဇဉ်သူရိက်တို့သည်။ အဘိပတ္တိတံ၊ အထူးအလွန်တောင့်တအပ် ထ
သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပဿ၊ ညဏ်စက္ခုဖြင့် ရှုပါလော့။ .....
ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။

အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ပုရက္ခတော၊ ရှေ့သွားပြုအပ်သော။
ဗာလော၊ သူရိက်သည်။ နံကာယံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ သုဘတော၊ သုဘ
ဟူ၍။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာ
ဘုရားသည်။ အာဟ၊ ဟော၏။ သုဘသညိနံ၊ သုဘမှတ်ထင်သော
သူအပေါင်းကို။ ဗာလောတိ၊ လူရိက်ဟူ၍။ နိန္ဒိ၊ ကဲ့ရဲ့တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နှမတော်နန္ဒာ ကိုးဆွဲခြောက်ဖြာသော ရောဂါ
ဝေဒနာဖြင့် ကျင်နာခံခက် နှိပ်စက်အပ်သည့်ပြင် မစင် မကြယ်
စက်ဆုပ်ဖွယ် ပုပ်သိုး၍ အရိုးသုံးရာတို့ဖြင့် စိုက်ထောင်ထား
လျက် အထက်အောက်ခွါရ အမာဝတို့မှ တစက်တစက် ယိုယွက်
ကာ ပုထုဇဉ်သူရိက်တို့ နှစ်မြှက်ကြည်နူး အထူး တောင့်တအပ်
သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ညဏ်စက္ခုဖြင့် ထင်မြင်အောင် ရှုပါလော့-

ဟူ၍၎င်း၊ မသိတရား အဝိဇ္ဇာရှေ့သွား ပြုအပ်သော သူရိုက်သည် ထိုကိုယ်ကို လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု မှတ်ထင်၏-ဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။ လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ် ဟု မှတ်ထင်သော သူအပေါင်းကို သူရိုက်ဟူ၍ ကဲ့ရဲ့တော်မူ၏။

၈၂-နှာရုဠိ တစ မံသာနိ၊ သရံ သတံ န နိန္ဒိတော။
ဗုဒ္ဓနိန္ဒာယ မောစေတုံ၊ တာနာရဗ္ဘ အနုဿရေ။

အနက်။ ။ နှာရုဠိ တစ မံသာနိ၊ အကြော၊ အရိုး၊ အရေ၊ အသားတို့ကို။ သရံ-သရဇ္ဇော၊ အောက်မေ့သောသူကို။ သတံ-သန္တာနံ၊ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ နိန္ဒိတော၊ မကဲ့ရဲ့အပ်။ ဗုဒ္ဓနိန္ဒာယ၊ ဘုရားရှင်ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ။ မောစေတုံ၊ လွတ်ခြင်းငှါ။ တာနိ၊ ထိုအကြော၊ အရိုး၊ အရေ၊ အသားတို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အားထုတ်၍။ အနုဿရေ၊ အောက်မေ့ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အကြော၊ အရိုး၊ အရေ၊ အသားတို့ကို အောက်မေ့ ဆင်ခြင် သောသူကို ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ မကဲ့ရဲ့အပ်။ ဘုရားရှင်ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ ထိုအကြော၊ အရိုး၊ အရေ၊ အသားတို့ကို အားထုတ်၍ အောက်မေ့ ဆင်ခြင်ရာ၏။

၈၃-မညိတွာ အတ္တနော ဗာလျံ၊ အသုဘေ သုဘဒဿိနော။
ဝါယာမေယျ အဗာလာယ၊ ကာယံ အသုဘတော သရံ။

အနက်။ ။ အသုဘေ၊ အသုဘအစစ်ဖြစ်သောကိုယ်၌။ သုဘဒဿိနော၊ သုဘဟုထင်မှတ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဗာလျံ၊ ရိုက်မဲသောအဖြစ်ကို။ မညိတွာ၊ အောက်မေ့၍။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အသုဘတော၊ အသုဘဟူ၍။ သရံ- သရဇ္ဇော၊ အောက်မေ့လျှက်။ အဗာလာယ၊ မရိုက်ခြင်းငှါ။ ဝါယာမေယျ၊ လုံ့လပြုရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မတင့်မတယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောအသုဘ အစစ်ဖြစ်သော ကိုယ်၌ လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု မှတ်ထင် မှုရှိသဖြင့် မိမိ၏မသိမိရဲမဲသော အဖြစ်ကို သိအောင် အောက်မေ့ ဆင်ခြင်၍ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အောက်မေ့ ဆင်ခြင်လျက် မိမိအထင်လွဲနေသော မိမိမဲ့မှု ကင်း လွတ်အောင် ကြံဆောင်အားထုတ်ရာ၏။

၈၄-အတ္တာနံ ဂရဟိတွာန၊ ဗာလံ ဝိပရိဒသိနံ။
သုဘသညံ ပဟိန္ဒေယျ၊ ကရေယျာသုဘ သညိတံ။ ။

အနက်။ ။ဝိပရိဒသိနံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မြင်ခြင်းရှိ သည်ဖြစ်၍။ ဗာလံ၊ မိမိမဲ့သော။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဂရ ဟိတွာန၊ ကဲ့ရဲ့၍။ သုဘသညံ၊ သုဘသညာကို။ ပဟိန္ဒေယျ၊ ပယ် ရာ၏။ အသုဘသညိတံ၊ အသုဘမှတ်ထင်ခြင်းရှိသော အဖြစ်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်ကန်သော ထင်မြင် မှုရှိသဖြင့် မှားယွင်းမိမိမဲ့နေသော မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်ထင်ပြီး လျှင် လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု မှတ်ထင်မှုကို ပယ်ပျောက် ရာ၏။ မတင့်မတယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်းရှိသော အဖြစ် ကို ကြံစည်အားထုတ် ပြုလုပ်ရာ၏။

၈၅-ဝိသ ဘေသဇ္ဇရက္ခဋ္ဌော၊ အဟိ ခုံသေယျသောသတော။
ယထာ တသေဝ ပဏ္ဏာဒိ၊ ခါဒေတွာ ဝိသ မုဇ္ဇပေ။

၈၆-ဧဝံ ရာဂေါ သမုပ္ပဇ္ဇေ၊ ကာယေ ဂန္ဓာဒိ ဝါသိတေ။
အန္တော တသေဝ ဇေဂုစ္ဆံ၊ စိန္တေတွာ ရာဂ မုဇ္ဇပေ။

အနက်။ ။ဝိသဘေသဇ္ဇရက္ခဋ္ဌော၊ အဆိပ်ပျောက်ဆေးပင် ၌တည်နေသော။ အဟိ၊ မြှောသည်။ ခုံသေယျ၊ ကိုက်ငြားအုံ။ သတော၊ သတိရှိသော။ သောပုရိသော၊ ထိုယောက်ျားသည်။

တသေဝ၊ ထိုဆေးပင်၏သာလျှင်။ ပဏ္ဍာဒိ၊ အရှက်အစရှိသည်
ကို။ ခါဒေတွာ၊ စား၍။ ဝိသံ၊ မြွေဆိပ်ကို။ ဥဇ္ဇဟေ ယထာ၊ စွန့်ရာ
သကဲ့သို့။

ဇေ-တထာ၊ ထိုအထူး။ ဂန္ဓာဒိဝါသိတေ၊ နံသာ၊ ပန်းမာလ်-အစရှိ
သည်ဖြင့် ထုံအပ်သော။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။
စေသမုပ္ပဇ္ဇေ၊ အကယ်၍ဖြစ်လာငြားအံ့။ တသေဝ၊ ထိုကိုယ်၏
သာလျှင်။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဇေဂုစ္ဆံ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာ ဖွယ်
သော ကောဠာသကို။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ ဥဇ္ဇဟေ၊
စွန့်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အဆိပ်ပျောက် ဆေးပင်ပေါ်၌ တည်နေ
သော မြွေက အကယ်၍ ကိုက်ငြားအံ့၊ သတိသမ္ပဇဉ် အဆင်ခြင်
ရှိသောရဟန်းသည် ထိုဆေးပင်၏ အရှက်စသည်ကိုသာ ဝါးစား
၍ မြွေဆိပ်ကို စွန့်ပစ်ပယ်ဖျောက်ရာ သကဲ့သို့-

ထိုအထူး နံသာ၊ ပန်းမာလ်-အစရှိသည်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော
ခန္ဓာကိုယ်၌ တပ်မက်စွဲလမ်းမှု ရာဂ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည် ရှိသော်
ထိုခန္ဓာကိုယ်၏ အတွင်းမှာပင် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် သဘောကို
တွေးတောကြံစည်၍ တပ်မက်စွဲလမ်းမှု- ရာဂကို စွန့်ပစ် ပယ်
ဖျောက်ရာ၏။

၇-ဇိဂုစ္ဆိတေန ကာယေန၊ အပဿန္တော ဇိဂုစ္ဆတံ။
ဥဇ္ဇမေတိ အဝညာတိ၊ အဝိဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။ ။

အနက်။ ။ အဝိဇ္ဇာယပုရက္ခတော၊ အဝိဇ္ဇာရှေ့သွားပြုအပ်
သောသူသည်။ ဇိဂုစ္ဆိတေန၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော။ ကာယေန၊
ကိုယ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဇိဂုစ္ဆိတေနကာယေန- ဇိဂုစ္ဆိတ ကာယောဟု
တွာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သောကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်လျက်။ ဇိဂုစ္ဆတံ၊ စက်
ဆုပ်ဖွယ်အဖြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်ဖြစ်၍။ ဥဇ္ဇမေတိ၊
တက်ကြွ၏။ အဝညာတိ၊ သူတပါးကို မထေမဲ့မြင်ပြု၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မသိရိက်များ အဝိဇ္ဇာရှေ့ သွားပြုအပ်သော သူသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်သော ကိုယ်ရှိသည် ဖြစ်ပါလျက် မိမိ၏ စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောကို မမြင်နိုင်ဘဲ ထောင်လွှားတက်ကြွ မာန် မာနထားကာ သူတပါးကိုလည်း မထေမဲ့မြင်ပြု၏။

၈၈-အာယတိံ မဂ္ဂလာဘာယ၊ ဗီဇံ ကရေယျ ဘာဝနံ။
ဗီဇာ ဘာဝေ ကုတော မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂဗီဇာ ဟိ ဘာဝနာ။

အနက်။ ။အာယတိံ မဂ္ဂလာဘာယ၊ နောင်မဂ်ကိုရစေ ခြင်းငှါ။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့ဖြစ်သော။ ဘာဝနံ၊ ဘာဝနာကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ ဗီဇာဘာဝေ၊ မျိုးစေ့မရှိသည်ရှိသော်။ ကုတောမဂ္ဂေါ၊ အဘယ်မှာမဂ်ကို ရအံ့နည်း။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဘာဝနာ၊ အသုဘဘာဝနာသည်။ မဂ္ဂဗီဇာ၊ မဂ်၏မျိုးစေ့တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။နောက်နောင်အခါ မဂ်ကိုရခြင်းငှါ မျိုးစေ့ဖြစ် သော သမထ ဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ကျင့်ကြံ အား ထုတ် ပြုလုပ်ရာ၏။ မျိုးစေ့မရှိခဲ့သော် မဂ်ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့ နည်း၊ ထိုစကားသည်မှန်၏။ မကင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ် မှု အသုဘ ဘာဝနာသည် မဂ်၏မျိုးစေ့ အစစ်အမှန် ဖြစ်ပေ၏။

၈၉-မဂ္ဂဗီဇော အပါယေပိ၊ နိဗ္ဗုဂ္ဂေါ သမယေ ဂတေ။
ဥမ္မုဇ္ဇိတွာဝ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မဂ္ဂံ လဘောယျ သန္တိကေ။ ။

အနက်။ ။မဂ္ဂဗီဇော၊ မဂ်၏မျိုးစေ့ရှိသောသူသည်။ အပါယေ၊ အပါယ်လေးဘုံ၌။ နိဗ္ဗုဂ္ဂေါပိ၊ နစ်မြုပ်ငြားသော်လည်း။ သမယေဂတေ၊ မဂ်ရချိန်ရှေ့ က်သည်ရှိသော်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာဝ၊ ပေါ်၍သာလျှင်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ပွင့်လှပွင့်သော ဆုရားရှင်တို့၏။ သန္တိကေ၊ အထံတော်၌။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်၏။ လဘောယျ၊ ရရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မဂ်၏မျိုးစေ့ရှိသောသူသည်အကုသိုလ်အဟုန် ကြောင့် အပါယ်လေးဘုံ၌ နစ်မြုပ်နေငြားသော်လည်း ဉာဏ်

အရောင်တောက်၍ မဂ်ရချိန် ရောက်သောအခါ ပြန်၍ပေါ်လာပြီး
လျှင် ပွင့်လတ္တံ့သော ဘုရားရှင်တို့၏ အထံတော်၌ မဂ်ကိုရလေရာ
၏။

၉၀-အဗိဇဿ တု သံသာရော၊ ဒိဗောယေဝ အနန္တိကော။
တသ္မာဟိ ဘာဝနာဗိဇံ၊ ကရေယျ မောစနတ္ထိကော။

အနက်။ ။အဗိဇဿတု၊ မဂ်၏မျိုးစေ့မရှိသောသူအား။ သံ
သာရော၊ သံသရာသည်။ ဒိဗောယေဝ၊ ရှည်လျားစွာသာလျှင်
တည်း။ အနန္တိကော၊ အဆုံးမရှိ။ တသ္မာဟိ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။
မောစနတ္ထိကော၊ သံသရာမှ ထွက်မြောက်လိုသောသူသည်။ ဘာ
ဝနာဗိဇံ၊ ဘာဝနာဟူသောမဂ်၏မျိုးစေ့ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မဂ်၏မျိုးစေ့ မရှိသောသူအား ကျင်လည်
မျောပါးမည့် သံသရာသည် အလွန်တရာ ရှည်လျားလျက် အဆုံး
မရှိနိုင်ချေ၊ ထို့ကြောင့် သံသရာဝင်မှ ထွက်မြောက် လိုသောသူ
သည် သမထ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ-ဟူသော မဂ်၏မျိုးစေ့ကို
လုံးပမ်းကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ၏။

၉၁-အဘိဏ္ဍ ဝိဋ္ဌိတံ ရာဂံ၊ အသုဘာယ နိဝါရယေ။
မန္တိဟုတွာ ပဟိယေယျ၊ ရာဂေါ အသုဘာ ဘိရုကော။

အနက်။ ။အဘိဏ္ဍဝိဋ္ဌိတံ၊ မပြတ်နှိပ်စက်သော။ ရာဂံ၊ ရာ
ဂကို။ အသုဘာယ၊ အသုဘာဘာဝနာဖြင့်။ နိဝါရယေ၊ တားမြစ်
ရာ၏။ အသုဘာဘိရုကော၊ အသုဘာကိုကြောက်သော။ ရာဂေါ၊ ရာ
ဂသည်။ မန္တိဟုတွာ၊ အားနည်းသည်ဖြစ်၍။ ပဟိယေယျ၊ ပျောက်
ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကျင်နာခံစက် မပြတ်နှိပ်စက်သော ရာဂကို
မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ်တတ်သော အသုဘာဘာ
ဝနာဖြင့် တားမြစ်ရာ၏။ အသုဘာကို ကြောက်သောရာဂသည် တ
နေ့တခြား အားနည်းကာ ပျောက်ပျက်ရာ၏။

၉၂-မာဇေဂုစ္ဆံ မမာယေထ၊ သာဝ ဇေဂုစ္ဆမာမကော။
အနန္တ ဒုက္ခ မာပါဒိ၊ ဇေဂုစ္ဆိတ မမာယနာ။ ။

အနက်။ ။ဇေဂုစ္ဆမာမကော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို မြတ်နိုး
တတ်သော။ သာဝ၊ ခွေးကဲ့သို့။ ဇေဂုစ္ဆံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကိုယ်ကို။
မမာယေထ၊ မမြတ်နိုးရာ။ ဇေဂုစ္ဆိတမမာယနာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို
မြတ်နိုးခြင်းကြောင့်။ အနန္တဒုက္ခံ၊ မဆုံးနိုင်အောင်ဆင်းရဲခြင်းသို့။
အာပါဒိ၊ ရောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။စက်ဆုပ်ဖွယ် မစင်အပုပ်အသိုးကို မြတ်နိုး
တတ်သော ခွေးကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဖွယ် ခန္ဓာကိုယ် အပုပ်အသိုးကို
မမြတ်နိုးရာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ခန္ဓာကိုယ် အပုပ်အသိုးကို မြတ်နိုးခြင်း
ကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးရခြင်းစသော အဆုံး အပိုင်းအခြား
မရှိသော ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးသို့ ရောက်ရ၏။

၉၃-မံသလဂ္ဂေါ တစစ္ဆန္ဓော၊
နာရုဗန္ဓော ဌိပ္ပုဉ္ဇကော။
မောဟေတိ ဆဝိယာ လောကံ၊
မဟာဒုက္ခော သ မောဟိတော။ ။

အနက်။ ။မံသလဂ္ဂေါ၊ အသားကပ်သော။ တစစ္ဆန္ဓော၊
အရေထူဖုံးအုပ်သော။ နာရုဗန္ဓော၊ အကြောဖြင့် ဖွဲ့ဆက်သော။
အဋ္ဌိပ္ပုဉ္ဇကော၊ အရိုးစုံသည်။ ဆဝိယာ၊ အပေါ်ယံအရေပါးဖြင့်။
လောကံ၊ လူအပေါင်းကို။ မောဟေတိ၊ မိုက်မှားစေ၏။ မောဟိ
တော၊ မိုက်စေအပ်သော။ သ-သောလောကော၊ ထိုလူအပေါင်း
သည်။ မဟာဒုက္ခော၊ ကြီးစွာဒုက္ခရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အသားကပ်ငြိ၍ အရေထူဖုံးအုပ်ထားလျက်
အကြောဖြင့် ဖွဲ့ဆက်ရစ်ပတ် ထားအပ်သော အရိုးစုံသည် အပေါ်
ယံ အရေပါးဖြင့် လူအပေါင်းကို မိုက်မှားစေ၏။ အပေါ်ယံ အရေ
ပါးဖြင့် စက်ဆုပ်ဖွယ်မှန်း မသိအောင် မိုက်မှားစေအပ်သော လူအ

ပေါင်းသည် ကြောက်လန့်ဖွယ်ရာ ကြီးကျယ်စွာသော ဆင်းရဲသို့ ရောက်ရ၏။

၉၄-နှာရုဋ္ဌိ တစ မံသေဟိ၊ ရာဂ ဝဗ္ဗကိ သင်္ခတေ။

ဂေဟေ ရောဂါ ပုတိ ပါပါ၊ ဝသန္တိ ကုစ္ဆိတာ သဒါ။

အနက်။ ။ နှာရုဋ္ဌိတစမံသေဟိ၊ အကြော၊ အရိုး၊ အရေ၊ အသားတို့ဖြင့်။ ရာဂဝဗ္ဗကိသင်္ခတေ၊ ရာဂလက်သမားသည် ပြုပြင်အပ်သော။ ဂေဟေ၊ အတ္တဘော အိမ်၌။ ကုစ္ဆိတာ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ ရောဂါ၊ ကိုးဆွဲခြောက်ပါးသော အနာတို့သည်၎င်း။ ပုတိ၊ အပုပ်တို့သည်၎င်း။ ပါပါ၊ မကောင်းမှုတို့သည်၎င်း။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဝသန္တိ၊ တည်နေကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အကြော၊ အရိုး၊ အရေ၊ အသားတို့ဖြင့် ရာဂ

လက်သမားသည် ပြုပြင်ဖန်တီးအပ်သော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော တည်းဟူသော အိမ်၌ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော ကိုးဆွဲခြောက်ဖြာ ရောဂါဝေဒနာတို့သည်၎င်း၊ ဆံပင် မွေးညှင်းစသော ကောဠာသ အပုပ်အသိုး တို့သည်၎င်း၊ ဒုက္ခရောက်ကြောင်း မကောင်းမှုတို့ သည်၎င်း အခါခပ်သိမ်း ကိန်းအောင်း တည်နေကြကုန်၏။

၉၅-လုဂ်န္တာ ဝိသ ဘူဓာတူ၊ ပိတ္တာဒိ ဒွါဒသမ္ပ၊ ၀။

တာပံ ဇိရံ ဒဟံ ပက္ကံ၊ စတုရဂ္ဂိ ဆဝါယုကာ။ ။

၉၆-အစောဒ္ဓိ ကုစ္ဆိ ကောဠာသာ၊

အင်္ဂစာရိစ ပါဏကာ။

ဓာတုယောယေဝ ကာယေသ္မိံ၊

ဒွိတာလီသ အနညကာ။ ။

အနက်။ ။ လုဂ်န္တာ၊ ကေသာအစ- မတ္တလုဂ် အဆုံးရှိကုန်သော။ ဝိသ၊ နှစ်ဆယ်သော ကောဠာသတို့သည်။ ဘူဓာတူ၊ ပထဝီဓာတ်မည်ကုန်၏။ ပိတ္တာဒိ၊ ပိတ္တအစ- မုတ္တအဆုံးရှိကုန်သော။ ဒွါဒသ၊ တဆွဲနှစ်ပါးသော ကောဠာသတို့သည်။ အမ္ပ၊ ၀၊ အာပေါ

ခတ်တို့သာလျှင်တည်း။ တာပံ၊ တန္ဓေးန္ဓေးပူသော သန္တပ္ပနတေ
 ဇော၎င်း။ ဇိရံ၊ အိုမင်းဆွေးမြေ့စေတတ်သော ဇိရုဏတေဇော
 ၎င်း။ ဒဟံ၊ အလွန်ပူလောင်သော ဒဟတေဇော၎င်း။ ပက္ကံ၊ အစာ
 ကိုကျက်စေတတ်သော ပါစကတေဇော၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတု
 ရဂ္ဂိ၊ တေဇောခတ်လေးပါးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဆဝါယုကာ၊
 ဝါယောခတ်ခြောက်ပါးဟူသည်ကား။ အစောဒ္ဓံ၊ အောက်သို့
 စုန်သောလေ၊ အထက်သို့ဆန်သောလေ၎င်း။ ကုစ္ဆိကောဋ္ဌာသာ၊
 ဝမ်း၌တည်သောလေ၊ အူ၌တည်သောလေ၎င်း။ အင်္ဂါစာရိစ၊ အင်္ဂါ
 ကြီးငယ်ကို လျှောက်သောလေ၎င်း။ ပါဏကာ၊ ထွက်သက်၊ ဝင်
 သက်လေ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ခြောက်ပါးတို့တည်း။ အသ္မိ
 ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ နိတာလီသ၊ လေးဆဲ့နှစ်ပါးကုန်သော။ ဝံတု
 ယောယေဝ၊ ခတ်တို့သည်သာလျှင်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အနညကာ၊
 ထိုမှတပါးမရှိကုန်။

အဓိပ္ပာယ်

- ၁။ ဆံပင်-အစ ဦးနှောက်-အဆုံးရှိသော နှစ်ဆယ့်သော
 ကောဋ္ဌာသတို့သည်ပထဝီခတ်-မည်ကုန်၏။
- ၂။ သည်းခြေ-အစ ကျင်ငယ်-အဆုံးရှိသော တဆဲ့နှစ်ပါး
 သော ကောဋ္ဌာသတို့သည် အာပေါခတ်-မည်ကုန်၏။
- ၃။ တန္ဓေးန္ဓေးပူသော သန္တပ္ပနတေဇော၊ အိုမင်းဆွေးမြေ့စေ
 တတ်သော ဇိရုဏတေဇော၊ အလွန်ပူလောင်သော ဒဟ
 တေဇော၊ အစာကို ကျက်စေ တတ်သော ပါစကတေ
 ဇော-ဤလေးပါးတို့သည် တေဇောခတ်-မည်ကုန်၏။
- ၄။ အောက်သို့စုန်သောလေ၊ အထက်သို့ဆန်သောလေ၊ ဝမ်း၌
 တည်သောလေ၊ အူ၌တည်သောလေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ကို
 လျှောက်သောလေ၊ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်လေ-ဤခြောက်
 ပါးတို့သည် ဝါယောခတ်-မည်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ဤကိုယ်၌ လေးဆဲ့နှစ်ပါးသော ခတ်တို့သာလျှင်
 ရှိကုန်၏။ ထိုမှတပါးမရှိကုန်။

၉၇-ယထာ ဗဟိ တထာ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဓာတူ ဘွာပါ နလာနိလာ။
 နမေ နာဟံ နအတ္တာတိ၊ သံမသေယျ ပုနပ္ပုနန္တိ။ ။
 အသုဘဘာဝနာ နိဒ္ဒေသော။

အနက်။ ။ ဗဟိ၊ အပဖြစ်ကုန်သော။ ဘွာပါနလာ နိလာ-
 တူ အာပအနလအနိလာ၊ မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ-ဟူကုန်သော။ ဓာတူ၊
 ဓာတ်လေးပါး တို့သည်။ န မေယထာ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့ဟာမဟုတ်သ
 ကဲ့သို့။ နာဟံယထာ၊ ငါမဟုတ်သကဲ့သို့။ နအတ္တာယထာ၊ ကိုယ်
 မဟုတ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်၏အတွင်း၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဘွာပါ နလာ နိလာ၊ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊
 ဝါယော-ဟူကုန်သော။ ဓာတူ၊ ဓာတ်လေးပါးတို့သည်။ န မေ၊
 ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့ဟာမဟုတ်ကုန်။ နာဟံ၊ ငါမဟုတ်ကုန်။ နအတ္တာ၊ ကိုယ်
 မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ သံမသေယျ၊
 ဓာတုမနသိကာရအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၏။

အသုဘဘာဝနာနိဒ္ဒေသော၊ အသုဘဘာဝနာ နိဒ္ဒေသပြီး၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်၏အပ၌ဖြစ်သော မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေဟူ-
 သော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့သည် ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ-မဟုတ်
 သကဲ့သို့ ထိုအတူ ကိုယ်၏အတွင်း၌ဖြစ်သော မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ-
 ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါး တို့သည်လည်း ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါမ
 ဟုတ်ကုန်ဟု အဖန်တလဲလဲ အမြဲ ဓာတုမနသိကာရ အားဖြင့်
 နှလုံးသွင်းရာ၏။

ရာဂစရိုက်ဆယ်မျိုးနှင့် အသုဘဆယ်မျိုး

သူသေကောင်၏ သဘောသည် ဆယ်မျိုးရှိ၏။ ရာဂစရိုက်
 လည်း ဆယ်မျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် စရိုက်အားလျော်စွာ အသုဘ
 ဆယ်ပါးကိုဟောသည်။

၁။ ပုံဟန်သဏ္ဍာန်စုံမက်သောစရိုက်ရှိသူအား ဥဒ္ဓါမာတက-
 သင့်၏။ ရာဂငြိမ်းဆေးဖြစ်၏။

- ၂။ အရေအဆင်း ဝါဝင်းဖွေးဖြူ ညှိစိမ့်စိမ့်ဟု စုံမက်သော စရိုက်ရှိသူအား ဝိနိလက-သင်္ဃူ၏။
- ၃။ ပန်း၊နံ့သာအတွက် စုံမက်သောစရိုက်ရှိသူအား ဝိပုဗ္ဗက-သင်္ဃူ၏။
- ၄။ တခဲနက်အဖြစ် လုံးလုံးကျစ်ကျစ် နှစ်သက်သော စရိုက်ရှိသူအား ဝိစ္ဆိဒ္ဓက-သင်္ဃူ၏။
- ၅။ အိအိစက်စက် အသားပုံ စုံမက်သော စရိုက်ရှိသူအား ဝိက္ခာယိတက-သင်္ဃူ၏။
- ၆။ အင်္ဂါ ကြီးငယ် တင့်တယ်သည်ဟု တစိမ့်စိမ့်ရှုသော စရိုက်ရှိသူအား ဝိက္ခိတ္တက-သင်္ဃူ၏။
- ၇။ ရှေ့ကပ်ပျောသွင် မထင်ရိုးဆစ် ချောမောပြေပြစ်သည်ဟု စုံမက်သော စရိုက်ရှိသူအား ဟတဝိက္ခိတ္တက-သင်္ဃူ၏။
- ၈။ ရွှေတန်းဆာ ရောင်ကြောင့် ပြောင်ပြောင်လက်လက် နှစ်သက်သော စရိုက်ရှိသူအား လောဟိတက-သင်္ဃူ၏။
- ၉။ ငါတဦးတည်းပိုင်ဟု နိုင်နိုင်စိုးစိုး မြတ်နိုးသောစရိုက်ရှိသူအား ပုဋ္ဌုဝက-သင်္ဃူ၏။
- ၁၀။ ဖြူဖွေးသော သွား ပုလဲကုန်း အလားဟု အရိုးကောင်း ဖြစ်အင် ခုံမင်သောစရိုက်ရှိသူအား အဋ္ဌိက-သင်္ဃူ၏။ ရာဂ ငြိမ်းဆေးဖြစ်၏။

အသုဘဘာဝနာပွားများပုံအမြဲက်

ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ မိမိရာဂစရိုက်နှင့် သင့်လျော်သော အသုဘတမျိုးမျိုးကို “ဥဒ္ဓုမာတကပဋိကူလံ- ဥဒ္ဓုမာတကပဋိကူလံ” စသည်ဖြင့် အဖန်ဖန်ပွားများရသည်။ ပွားများဖန် များလျှင် ပဋ္ဌမမိမိကြည့်၍ရှုနေသော မူလအသုဘအာရုံပျောက်၍ အဆင်း ဆိုးကြောက်ဖွယ် မတင့်မတယ်သော ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ထင်လာ၏။ ၎င်းထင်လာသောအာရုံကိုပင် အာရုံပြု၍ ဆက်လက်ပွားများလျှင် ဆူဖြိုးသော ယောကျားကြီး အိပ်နေသကဲ့သို့ ကြည်လင်ပြတ်သား

ထင်ရှားစွာ ပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်လာ၏။ ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်သော အခါ ကာမန္တန္တစသော နိဝရဏ ငါးပါးကွာ၏။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝိတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာဟူသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါး ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဤသို့ပဌမဈာန်နှင့်တူသော ဥပစာရဈာန်သည် ထိုခဏ၌ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ပဌမဈာန်ကိုရ၏။

ပဌမဈာန် ရပြီးနောက် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်ရသည်။ ဝသီဘော်လည်း လေ့လာရသည်။ ဒုတိယဈာန်စသည်တို့ကား မဖြစ်နိုင်ချေ။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော်-

အသုဘအာရုံအလုံးစုံသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကြမ်း ဖြစ်၍ ဝိတက်မပါရှိဘဲ စိတ်တည်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ အား နည်း၏။ ဝိတက်စွမ်းဖြင့်သာ စိတ်တည်သည်။ ရေယဉ် ကြမ်း၌ ထိုးဝါးစွမ်းဖြင့် လှေတည်သကဲ့သို့တည်း။

ထို့ကြောင့် ဝိတက်ရှိသော ပဌမဈာန်သာ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယဈာန်စသည်မဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ရမည်။

အသုဘဘာဝနာ၏အာနိသင်

ဤအသုဘဆယ်ပါးတို့တွင် တပါးပါး၌ ဈာန်ရသော သူသည် ရာဂကိုဖြောင့်စွာ ခွါသောကြောင့် ရဟန္တာနှင့်တူ၏။ လျှပ်ပေါ် လော်လည်ခြင်းမရှိ။

စေတိယတောင်၌ သီတင်းသုံးသော ရှင်မဟာ တိဿသည် ရယ်သံကြားရာ၌ သွားရိုးမြင်၍ အဋ္ဌိကသညာဖြင့် ဈာန်နှင့်တကွ မဂ်၊ ဖိုလ်ရဘူးပြီ။ သံဃာရက္ခိဘမထေရ်၏တပည့် သာမဏေ သည် ဆင်စီးလာသောမင်းကြီးကိုကြည့်၍ အသုဘသညာရဘူးပြီ။ စိတ္တဟဋ္ဌမထေရ်သည် လူဖြစ်စဉ်က အိပ်ပျော်နေသော မယားကို မြင်၍ ဥဒ္ဓုမာတကသညာရပြီးလျှင် သောတာပန်တည်ဘူးပြီ။

ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ရည်မှန်းသော ရဟန်းသည် ရှင်သူ၏ ကိုယ်၌ဖြစ်စေ၊ သေသူ၏ကိုယ်၌ဖြစ်စေ အသုဘခြင်းရာထင်ရာ၌ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ယူ၍ ဘာဝနာစိတ်ကို အပ္ပနာစွာနိ သို့ ရောက်စေအပ်၏။

အသုဘဘာဝနာကိုပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

၄-မေတ္တာဘာဝနာနိဒ္ဒေသ

၁-မေတ္တာ ဘာဝနာ မိစ္ဆမ္ပိ၊ သုဏ ဗုဒ္ဓဝစော ယိဒံ။

ဒေါသ နိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ၊ ဒေါသော မေတ္တာယဝေရိဟိ။

အနက်။ ။မေတ္တာဘာဝနံ၊ မေတ္တာဘာဝနာကို။ ဣစ္ဆမ္ပိ-
ဣစ္ဆန္တောပိ၊ အလိုရှိသောသူသည်လည်း။ ဒေါသနိဂ္ဂဟဏတ္ထာ
ယ၊ ဒေါသကိုပယ်နှိပ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣဒံဗုဒ္ဓဝစော၊ ဤမြတ်စွာ
ဘုရားစကားတော်ကို။ သုဏ၊ နားထောင်လော့။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဒေါ
သော၊ ဒေါသအမျက်သည်။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဘာဝနာ၏။ ဝေရိ၊
ရန်သူမည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။စွဲလမ်းတပ်မက် နှစ်သက်မှု တဏှာသဘော
မျိုးမဟုတ်ဘဲ ကျမ်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ-စသည်ဖြင့် အကျိုး
စီးပွားလိုလားမှု သဘောသည် မေတ္တာမည်၏။ ၎င်းမေတ္တာ ဘာ
ဝနာကို ပွားများလိုသောသူသည် ဖျက်ဆီး ဖြစ်မှားတတ်သော
ဒေါသတရားကို ပယ်ရှားနှိပ်ကွပ်ဖျိရာ ဤပြဆိုလတ္တံ့သော မြတ်
စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို နားထောင်ပါလော့၊ မှန်၏။ အမျက်
ဒေါသဟူသည် မေတ္တာဘာဝနာ၏ ရန်သူအစစ် ဖြစ်ပေ၏။

၂-အက္ကောန္တိမံ အဝဓိမံ၊ အဇိနိမံ အဟာသိမေ။
ယေစ တံ ဥပနယန္တိ၊ ဝေရံ တေသံ နသမ္ပတိ။ ။

အနက်။ ။မံ၊ ငါ့ကို။ အက္ကောန္တိ၊ ဆဲရေးလေပြီ။ မံ၊ ငါ့ကို။
အဝဓိ၊ ညှဉ်းဆဲလေပြီ။ မံ၊ ငါ့ကို။ အဇိနိ၊ နှိပ်နှင်းလေပြီ။ မေ၊ ငါ

၏။ ခနံ၊ ဥစ္စာကို။ အဟာသိ၊ ဆောင်လေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယေစ၊ အကြင်သူတို့သည်။ တံ၊ ထိုသူတပါးကို။ ဥပနယန္တိ၊ ရန်ငြိုးထားကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရန်ငြိုးထားသောသူတို့အား။ ဝေရံ၊ ရန်သည်။ နသမ္ပတိ၊ မငြိမ်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါ့ကိုဆဲရေးဘူး၏၊ ငါ့ကိုညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ဘူး၏၊ ငါ့ကိုနှိပ်နင်း အောင်နိုင်ဘူး၏၊ ငါ၏ပစ္စည်းဥစ္စာကို လုယက်ခိုးယူဘူး၏ဟု သူတပါးအပေါ် ရန်ငြိုးထားသော သူတို့အား ရန်ငြိုးရန်စသည် ဘယ်အခါမှ မငြိမ်းနိုင်ချေ။

၃-အက္ကောန္တိမံ အဝဓိမံ၊ အဇိနိမံ အဟာသိမေ။
ယေစတံ နုပနယန္တိ၊ ဝေရံ တေသံ ဥပသမ္ပတိ။ ။

အနက်။ ။ မံ၊ ငါ့ကို။ အက္ကောန္တိ၊ ဆဲရေးလေပြီ။ မံ၊ ငါ့ကို။ အဝဓိ၊ ညှဉ်းဆဲလေပြီ။ မံ၊ ငါ့ကို။ အဇိနိ၊ နှိပ်နင်းလေပြီ။ မေ၊ ငါ၏။ ခနံ၊ ဥစ္စာကို။ အဟာသိ၊ ဆောင်လေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယေစ၊ အကြင်သူတို့သည်။ တံ၊ ထိုသူတပါးကို။ နုပနယန္တိ၊ ရန်ငြိုးမဖွဲ့ကုန်။ တေသံ၊ ထိုရန်ငြိုးမဖွဲ့သောသူတို့အား။ ဝေရံ၊ ရန်သည်။ ဥပသမ္ပတိ၊ ငြိမ်း၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါ့ကိုဆဲရေးဘူး၏၊ ငါ့ကိုညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ဘူး၏၊ ငါ့ကိုနှိပ်နင်းအောင် နိုင်ဘူး၏၊ ငါ၏ပစ္စည်းဥစ္စာကို လုယက်ခိုးယူဘူး၏ဟု သူတပါးအပေါ် ရန်ငြိုးထားသော သူတို့အား ရန်ငြိုးရန်စ ငြိမ်းပျောက်နိုင်၏။

၄-နဟိဝေရေန ဝေရာနိ၊ သမ္ပန္တိစ ကုဒါစနံ။
အဝေရေနစ သမ္ပန္တိ၊ ဒေသဓမ္မော သနန္တနော။ ။

အနက်။ ။ ဣဝ- လောကေ၊ ဤလောက၌။ ဝေရာနိ၊ ရန်ဟူဟူသမျှတို့သည်။ ဝေရေန၊ ရန်တုံ့ မှုသောအားဖြင့်။ ကုဒါစနံ၊ တရံ တဆစ်မျှ။ နဟိသမ္ပန္တိ၊ မငြိမ်းကုန်။ အဝေရေနစ၊ ရန်တုံ့ မမှုမှသာ လျှင်။ သမ္ပန္တိ၊ ငြိမ်းကုန်၏။ ဒေသဓမ္မော၊ ဤရန်ကို ရန်တုံ့မမှုဘဲ

ငြိမ်းခြင်းသည်။ သနန္တနော၊ ရှေးကဖြစ်သော သဘောတည်း။
ဝါ၊ အမြဲဖြစ်သောသဘောတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤလောက၌ ရန်-ဟူသမျှတို့သည် ရန်ကို
ရန်ချင်း တုံ့ပြန်ခြင်းအားဖြင့် ဘယ်အခါမှ မငြိမ်းနိုင်ကုန်၊ ရန်ကို
ရန်ချင်း မတုံ့လျှင်းမှသာ ငြိမ်းပျောက် နိုင်ကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့
ရန်ကိုရန်ချင်း မတုံ့လျှင်းမှသာ ရန်ငြိမ်းနိုင်ခြင်းသည် ရှေးကဖြစ်
သော ထုံးဟောင်း တံထွာ ဓမ္မတာကြီး တခုပေတည်း။

၅-ပရေစ နဝိဇာနန္တိ၊ မယ မေတ္ထ ယမာမသေ။
ယေစ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိ၊ တတော သမ္ပန္တိ မေဓဂါ။

အနက်။ ။မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအဓိကရုဏ်း၌။
ယမာမသေ၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်အောင် လုံ့လပြုပေကုန်၏ဟူ၍။ ပရေ၊
ပညာရှိမှ တပါးသောသူတို့သည်။ နဝိဇာနန္တိ၊ မသိကုန်သည်
သာလျှင်ကတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအစည်းအဝေး၌။ ယေစ၊ အကြင်
ပညာရှိတို့သည်။ ဝိဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ တတော၊ ထိုသိသောသူ
တို့ကြောင့်။ မေဓဂါ၊ ခိုက်ရန်တို့သည်။ သမ္ပန္တိ၊ ငြိမ်းကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ငါတို့သည် ဤအဓိကရုဏ်း၌ ခိုက်ရန်ဖြစ်
အောင် လုံ့ဆော်ပေးသော သူတို့တည်းဟု ပညာရှိမှတပါး အ
မြော်အမြင်နည်းပါး အခြားသောသူတို့သည် မသိနိုင်ကြကုန်၊ ထို
အဓိကရုဏ်း၌ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို သိသော
ပညာရှိတို့ကြောင့်သာ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း ငြိမ်းပျောက်နိုင်ကုန်၏။

၆-ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ နဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ နပဿတိ။
တဒါ အန္ဓတမံ ဟောတိ၊ ယံကောဓော သဟတေနရံ။

အနက်။ ။ကုဒ္ဓေါ၊ အမျက်ထွက်သောသူသည်။ အတ္ထံ၊ အ
ကျိုးကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ ကုဒ္ဓေါ၊ အမျက်ထွက်သော သူသည်။
ဓမ္မံ၊ အကြောင်းကို။ နပဿတိ၊ မမြင်။ ယံ-ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။

ကောသော၊ အမျက်သည်။ နရံ၊ လူကို။ သဟာတေ၊ ညှဉ်းဆဲ၏။
တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အန္ဓတမံ၊ အကန်း၊ အမိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အမျက်ထွက်သောသူသည် အကျိုး၊ အကြောင်း
ကောင်း၊ မကောင်းကို မသိမမြင်နိုင်ချေ။ အမျက်ဒေါသ ညှဉ်းပန်း
နှိပ်စက်ခြင်း ခံရသောအခါ၌ လူအပေါင်းသည် အမိုက်၊ အကန်း
အမြဲတန်းဖြစ်၍နေ၏။

၇-ဥဘိန္ဒ မတ္ထံ စရတိ၊ အတ္တနောစ ပရဿစ။
ပရံ သံကုပ္ပိတံ ဥ တွာ၊ ယော သတော ဥပသမ္ပတိ။ ။

အနက်။ ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပရံသံကုပ္ပိတံ၊ သူတ
ပါးအမျက်ကို။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ သတော၊ သတိရှိလျက်။ ဥပ သမ္ပတိ၊
အမျက်ကိုငြိမ်းစေ၏။ သောနရော၊ ထိုသူသည်။ အတ္တနောစ။ မိမိ
၏၎င်း။ ပရဿစ၊ သူတပါး၏၎င်း။ ဥဘိန္ဒံ၊ နှစ်ဦးနှစ်ယောက်တို့၏။
အတ္ထံ၊ အကျိုးစီးပွားကို။ စရတိ၊ ကျင့်ဆောင်ပေ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သူတပါး အမျက်ထွက်သည်ကိုသိ၍ ဆင်ခြင်
စဉ်းစား သတိထားလျက် အမျက်ကိုငြိမ်းအောင် ပြုနိုင်သောသူ
သည် မိမိ၊ သူတပါးနှစ်ဦးသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို မြောက်များ
စွာ ကျင့်ဆောင်နိုင်၏။

၈-တသေဝံ တေန ပါပိယျော၊ ယော ကုဒ္ဓံ ပဋိကုဇ္ဈတိ။
ကုဒ္ဓံ အပဋိကုဇ္ဈန္တော၊ သင်္ဂါမံ ဇေတိ ဒုဇ္ဈယံ။ ။

အနက်။ ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ကုဒ္ဓံ၊ အမျက် ထွက်
သောသူကို။ ပဋိကုဇ္ဈတိ၊ တဖန်အမျက်ထွက်၏။ သောနရော၊
ထိုသူသည်။ တေန၊ ထိုတဖန်အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့်။ တသေဝံ၊
ထိုရှေးဦး အမျက်ထွက်သောသူ အောက်သာလျှင်။ ပါပိယျော၊
ယုတ်မာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကုဒ္ဓံ၊ အမျက်ထွက်သော သူကို။
အပဋိကုဇ္ဈန္တော၊ တဖန်အမျက် မထွက်သောသူသည်။ ဒုဇ္ဈယံ၊
အောင်နိုင်ခဲ့သော။ သင်္ဂါမံ၊ ဒေါသစစ်ပွဲကို။ ဇေတိ၊ အောင်နိုင်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။မိမိအား အမျက်ထွက်သောသူကို တဖန်ပြန်၍ အမျက်ထွက်သောသူသည် ထိုသို့တဖန်ပြန်၍ အမျက်ထွက်သောကြောင့် ရှေးဦးစွာ အမျက်ထွက်သော သူအောက်ကျကာ ယုတ်မာသောသူမည်၏။ မိမိအားအမျက်ထွက်သောသူကို တဖန်ပြန်၍ အမျက်မထွက်သောသူသည် အောင်မြင်နိုင်ခဲ့သော ဒေါသစစ်ပွဲကို အောင်နိုင်သောသူမည်၏။

၉- ခန္တိ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ၊
နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။
နဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဃာတိ၊
နသမဏော ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဋ္ဌယန္တော။ ။

အနက်။ ။တိတိက္ခာ၊ သည်းခံခြင်းဟူသော။ ခန္တိ၊ ခန္တိသည်။ ပရမံတပေါ၊ လွန်ကဲသောအကျင့်မည်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ အမျက်ငြိမ်းခြင်းကို။ ပရမံ၊ လွန်ကဲစွာမြတ်၏ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားမြတ်တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဟောကုန်၏။ ပရူပဃာတိ၊ သူတပါးကိုသတ်သောသူသည်။ နဟိပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းမမည်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဝိဟေဋ္ဌယန္တော၊ ညှဉ်းဆဲ ပုတ်ခတ်သောသူသည်။ သမဏော၊ ရဟန်းမည်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ကိုယ့်ဖက်ကသာ အနာခံ၍ သည်းခံခြင်းသဘောတရား သည် လွန်ကဲမြင့်မြတ်သော အကျင့်မည်၏။ ဒေါသမထွက် အမျက်ငြိမ်းခြင်းကို လွန်ကဲမြင့်မြတ်၏ဟူ၍ ဘုရားရှင်တို့ဟောကြားတော် မူကြကုန်၏။ သူတပါးကို နှိပ်စက် သတ်ဖြတ်သောသူသည် အထက်တန်းစား ရဟန်းဘဝသို့ ကပ်ရောက်သောသူမမည်။ သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲပုတ်ခတ်သော သူသည် ဒေါသငြိမ်းချမ်းသော ရဟန်းမဟုတ်ချေ။

၁၀- အကောဓေန ဇိနေ ကောဓံ အသာဓုံ သာဓုနာ ဇိနေ။
ဇိနေ ကဒရိယံ ဒါနေန၊ သစ္စေနာ လိကဝါဒိနံ။ ။

အနက်။ ။အံကောဇေ၊ အမျက်မထွက်ခြင်းဖြင့်။ ကောဓံ၊ အမျက်ထွက်သောသူကို။ ဇိနေ၊ အောင်ရာ၏။ အသာဓံ၊ မသူတော်ကို။ သာဓုနာ၊ သူတော်ကောင်းပြုသဖြင့်။ ဇိနေ၊ အောင်ရာ၏။ ကဒရိယံ၊ စဉ်းလဲလျချင် ဥစ္စာခင်သောသူကို။ ဒါနေန၊ ပေးကမ်းခြင်းဖြင့်။ ဇိနေ၊ အောင်ရာ၏။ အလိကဝါဒိနံ၊ မမှန်မှားယွင်းပြောဆိုခြင်းရှိသောသူကို။ သစ္စေန၊ အမှန်ဆိုသောစကားဖြင့်။ ဇိနေ၊ အောင်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အမျက်ထွက်သော သူကို အမျက်မထွက်ခြင်းဖြင့် နိုင်အောင်ပြုရာ၏။ သူတော်မဟုတ် ယုတ်မာသောသူကို သူတော်ကောင်း အပြုအမူဖြင့် နိုင်အောင်ပြုရာ၏။ စဉ်းလဲလျချင် ဥစ္စာခင်မင်သောသူကို ပေးကမ်းချီးမြှင့်ခြင်းဖြင့် နိုင်အောင် ပြုရာ၏။ မဟုတ်မမှန် ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်း ပြောဆိုခြင်း ရှိသောသူကို မှန်ကန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းဖြင့် နိုင်အောင်ပြုရာ၏။

၁၁-ယော ဝေ ဥပ္ပတိတံ ကောဓံ၊ ရထံ ဘန္တံ ဝ ဝါရယေ။
 တ မဟံ သာရထိ ဗြူမိ၊ ရသ္မိဂ္ဂါဟော ဣတရောဇနော။

အနက်။ ။ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဥပ္ပတိတံ၊ မိမိ၌ကျရောက်သော။ ကောဓံ၊ အမျက်ကို။ ရထံဘန္တံ၊ လှည့်လည်သွားဆဲရထားကိုတားမြစ်သကဲ့သို့။ ဝါရယေ၊ တားမြစ်နိုင်၏။ တံနရံ၊ ထိုသူကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သာရထိ၊ ရထားထိန်းကောင်းဟူ၍။ ဗြူမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတရောဇနော၊ ဤမှတပါးသော ပကတိရထားထိန်းသည်။ ရသ္မိဂ္ဂါဟော၊ ကြီးဆွဲ ကြီးကိုင်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လှည့်လည် သွားလာနေသော ရထားကို တားမြစ်သကဲ့သို့ မိမိအပေါ်၌ကျရောက်ဖြစ်ပေါ်လာသောအမျက်ကို မထွက်အောင် တားမြစ်နိုင်သောသူကို ရထားထိန်းကောင်းအစစ်ဟူ၍ ငါဘုရားဟောကြားတော်မူ၏။ ဤမှတပါး မိမိအမျက်

ကိုမထားမြစ် နိုင်သောသူသည်ကား ရုထားထိန်း အစစ်မဟုတ်၊
ကြီးဆွဲ ကြီးကိုင် သူမျှသာတည်း။

၁၂-ပုရိသဿ ဟိ ဇာတဿ၊ ကုဓာရီ ဇာယတေ မုခေ။
ယာယ ဆိန္ဒုတိ အတ္တာနံ၊ ဗာလော ဒုပ္ပာသိတံဘဏံ။

အနက်။ ။ဇာတဿ၊ ဖွားမြင်သော။ပုရိသဿ၊ ယောက်ျား
မိန်းမဖြစ်သော သတ္တဝါ၏။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ကုဓာရီ၊ စက်ဆုပ်
ဖွယ်အသွားရှိသော ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးဟူသော ဓားမသည်။
ဇာယတေ၊ ပါသည်ဖြစ်၏။ ယာယ၊ အကြင်ခံတွင်းတွင်ပါသော ဝစီ
ဒုစရိုက်လေးပါးဟူသောဓားမဖြင့်။ ဒုပ္ပာသိတံ၊ မကောင်းသော
ဒုစရိုက်စကားကို။ ဘဏံ-ဘဏန္တော၊ ပြောဆိုလျက်။ ဗာလော၊
သူရိက်သည်။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ရှင်ကိုယ်ကို။ ဆိန္ဒုတိ၊ ခုတ်ဖြတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဖွားမြင်လာသောယောက်ျား၊ မိန်းမ သတ္တဝါ
ဟူသမျှ၏ ခံတွင်း၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အသွားရှိသော ဝစီဒုစရိုက်လေး
ပါးဟူသော ဓားမသည်ပါလာ၏။ ခံတွင်း၌ပါလာသော ဝစီဒုစရိုက်
လေးပါးဟူသောဓားမဖြင့် မကောင်းသော ဒုစရိုက်စကားကိုပြော
ဆိုလျက် လူရိုက်သည် မိမိကိုယ်ကို မိမိခုတ်ဖြတ်၏။

၁၃-သေလော ယထာ ဧကဋ္ဌနော၊ ဝါတေန နသမီရတိ။
ဧဝံ နိန္ဒာ ပသံသာသု၊ နသမိဉ္ဇန္တိ ပဏ္ဍိတာ။ ။

အနက်။ ။ဧကဋ္ဌနော၊ တခဲနက်သော။ သေလော၊ ကျောက်
တောင်သည်။ ဝါတေန၊ လေကြောင့်။ နသမီရတိယထာ၊ မတုန်
မလှုပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအတူ။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိတို့သည်။
နိန္ဒာပသံသာသု၊ ချီးမွမ်းကဲ့ရဲ့ခြင်း တို့ကြောင့်။ နသမိဉ္ဇန္တိ၊ မတုန်
မလှုပ်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။တခဲနက် ကျောက်အတိပြီးသော ကျောက်
တောင်သည်တိုက်ခတ်သောလေကြောင့်မတုန်မလှုပ်သကဲ့သို့ ထို

အတူပင် အမြော်အမြင် ပညာရှိသော သူတို့သည် ချီးမွမ်းခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ဝမ်းသာဝမ်းနဲ ပြောင်းလဲခြင်း အားဖြင့် မတုန် မလှုပ်ကြကုန်။

၁၄-သမာနဘာဂံ ကြံဗေဃထ၊ ဂါမေ အက္ကဋ္ဌ ဝန္တိတံ။

မနောပဒေါသံ ရက္ခေယျ၊ သန္တော အနုဏ္ဏတော သိယာ။

အနက်။ ။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်းရဟန်းသည်။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ အက္ကဋ္ဌဝန္တိတံ၊ ဆဲရေးသောသူ၊ ရှိခိုးသောသူနှစ်ဦးကို။ သမာနဘာဂံ၊ တူမျှသောအဖို့ရှိသည်ကို။ ကြံဗေဃထ၊ ပြုရာ၏။ မနောပဒေါသံ၊ ဆဲရေးသောသူ၌ နှလုံးပြစ်မှားခြင်းကို။ ရက္ခေယျ၊ စောင့်ရာ၏။ အနုဏ္ဏတော၊ ရှိခိုးခြင်းကြောင့် မတက်ကြွသည်။ ဝါ၊ ရှိခိုးသောသူကို ချီးမြှောက်ခြင်းမရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သူတော်ကောင်း ရဟန်းသည် မြို့ထဲရွာထဲ၌ ဆဲရေးသောသူ၊ ရှိခိုးသောသူနှစ်ဦးကို တူမျှသော အဖို့ရှိအောင် ပြုရာ၏။ ဆဲရေးသောသူအပေါ်၌ စိတ်ဖြင့်ပြစ်မှားခြင်းကို စောင့်ရှောက်ရာ၏။ ရှိခိုးခြင်းကြောင့် ထောင်လွှား တက်ကြွမှု မရှိရာ။

၁၅-နပရော ပရံ နိကုပ္ပေထ၊ နာတိမညေထ ကတ္တစိ နကိဋ္ဌိ။

ဗျာရောသနာ ပဋိဃသညာ၊ နညမညဿ ဒုက္ခ မိစ္ဆေယျ။

အနက်။ ။ ပရော၊ တယောက်သောသူသည်။ ပရံ၊ တပါးသောသူကို။ နနိကုပ္ပေထ၊ အမျက်မထွက်ရာ။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ ကိဋ္ဌိ၊ တစိုးတစိမျှ။ နံ၊ ထိုသူတပါးကို။ နာတိမညေထ၊ မထေမဲ့မြင်မအောက်မေ့ရာ။ ဗျာရောသနာ၊ ချွတ်ချယ်သော အမှတ်ဖြင့်၎င်း။ ပဋိဃသညာ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော အမှတ်ဖြင့်၎င်း။ အညော၊ တယောက်သည်။ အညဿ၊ တယောက်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ နန္တေယျ၊ အလှိုမရှိရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တယောက်သည် တယောက်ကို အမျက်မထွက်ရာ။ မည်သည့်နေရာမှာမဆို သူတပါးကို စိုးစဉ်းအနည်းငယ်

မျှ မထေမဲ့မြင် မအောက်မေ့ရာ။ ချွတ်ချယ်စော်ကားမှု၊ အမျက် ထွက်မှုနှင့် စပ်သော အမှတ်သညာတို့ဖြင့် တယောက်သည် တယောက်၏ ဆင်းရဲခြင်းကို အလိုမရှိရာ။

၁၆-မာတာ ယထာ နိယံ ပုတ္တံ၊

မာယုသာ ဧကပုတ္တ မနုရက္ခေ။

ဧဝမ္ပိ သဗ္ဗ ဘူတေသု၊

မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏံ။ ။

အနက်။ ။မာတာ၊ အမိသည်။ ဧကပုတ္တံ၊ သားတယောက် သာဖြစ်သော။ နိယံပုတ္တံ၊ မိမိရင်၌ဖြစ်သောသားကို။ အာယုသာ၊ အသက်သေခြင်းမှ။ အနုရက္ခေယထာ၊ စောင့်ရှောက် သကဲ့သို့။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤအတူ၎င်း။ သဗ္ဗဘူတေသု၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌။ အပရိမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော။ မာနသံ၊ မေတ္တာ စိတ်ကို။ ဘာဝယေ၊ ပွားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အမိသည် တယောက်တည်းသော မိမိရင်၌ ဖြစ်သောသားကို အသက်သေခြင်းမှ စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ အတိုင်းအရှည် မရှိသော မေတ္တာစိတ်ကိုပွားများရာ၏။

၁၇-သုတွာန ဒုသိတော ဗဟံ ဝါစံ၊

သမဏာနံဝါ ပုထုဇနာနံ။

ဖရုသေန ဟိ န ပဋိဝဇ္ဇာ၊

န ဟိ သန္တော ပဋိသေနိံ ကရောန္တိ။ ။

အနက်။ ။ဒုသိတော၊ သူတပါးတို့ အပြစ်မှားကို ခံသော။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ သမဏာနံဝါ၊ ရဟန်းတို့၏၎င်း။ ပုထုဇနာနံဝါ၊ များစွာသောလူတို့၏၎င်း။ ဗဟံဝါစံ၊ များစွာဆိုဆဲ ခြင်းစကားကို။ သုတွာန၊ ကြား၍။ ဖရုသေန၊ ကြမ်းကြုတ်သော စကားဖြင့်၊ နပဋိဝဇ္ဇာ၊ တဖန်မဆိုရာ။ ဟိ၊ သင့်စွ။ သန္တော၊ သူ

တော်ကောင်းတို့သည်။ ပဋိသေဒိ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အမှုကို။ နဟိ
ကရောန္တိ၊ မပြုကုန်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ သူတပါးတို့၏ ပြစ်မှားခြင်းကို ခံရသော သူ
တော်ကောင်းသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် များစွာသော လူတို့၏များ
စွာဆဲဆိုသော စကားကို ကြားရသည်ရှိသော် ကြမ်းကြုတ်သော
စကားဖြင့် တဖန်ပြန်၍ မပြောဆိုရာ၊ မှန်၏။ သူတော်ကောင်းတို့
သည် ဆန့်ကျင်ဖက် အမှုမျိုးကို ပြုလုပ်ရိုး မရှိကြကုန်။

၁၈-သစ္စံ ဘဏေ နကုဇ္ဈေယျ၊ ဒဇ္ဇာ အပ္ပမ္ဘိ ယာစိတော။
ဧတေဟိ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ ဂစ္ဆေ ဒေဝါန သန္တိကေ။

အနက်။ ။ သစ္စံ၊ မှန်သော စကားကို။ ဘဏေ၊ ပြောဆို
ရာ၏။ နကုဇ္ဈေယျ၊ အမျက်မထွက်ရာ။ ယာစိတော၊ သူတပါးတောင်း
ရမ်းအပ်သည် ရှိသော်။ အပ္ပမ္ဘိ၊ အနည်းငယ်ကိုလည်း။ ဒဇ္ဇာ၊
ပေးရာ၏။ ဧတေဟိတိဟိ ဌာနေဟိ၊ ဤသုံးပါးသော အကြောင်း
တို့ကြောင့်။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သန္တိကေ၊ အထံသို့။ ဂစ္ဆေ၊
ရောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်

- ၁။ မှန်သောစကားကို ပြောဆိုရမည်။
  - ၂။ အမျက်မထွက်ရ။
  - ၃။ သူတပါးတောင်းရမ်းသည်ရှိသော် အနည်းငယ်ကိုသော်
လည်း ပေးရမည်။
- ဤတရားသုံးပါးတို့ကြောင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်နိုင်၏။
[နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း တရား ၃-ပါးဟူလို။]

၁၉-န ပရေသံ ဝိလောမာနိ၊ န ပရေသံ ကတာကတံ။
အတ္တနောဝ အဝေက္ခေယျ၊ ကတာနိ အကတာနိစ။

အနက်။ ။ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ဝိလောမာနိ၊ မလျော်
သော အမှုတို့ကို။ နအဝေက္ခေယျ၊ မရှုရာ၊ ပရေသံ၊ သူတပါး
တို့၏။ကတာကတံ၊ ပြုသည် မပြုသည်ကို။ န အဝေက္ခေယျ၊ မရှု
ရာ။အတ္တနောဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ ကတာနိ၊ ပြုခြင်းတို့ကို၎င်း။ အ
ကတာနိ၊ မပြုခြင်းတို့ကို၎င်း။အဝေက္ခေယျ၊ ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သူတပါးတို့၏ မသင့်လျော်သော အမှုများကို
မရှုရာ သူတပါးတို့ မကောင်းမှုပြုသည်၊ မပြုသည်ကိုလည်း မရှု
ရာ၊ မိမိ၏မကောင်းမှုပြုခြင်း၊ မပြုခြင်းကိုသာ သေချာစေ၎င်း ကြည့်
ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

၂၀-သု ဒသံ ဝဇ္ဇမညေသံ၊ အတ္တနော ပန ဒုဒ္ဒသံ။

ပရေသဉ္စိ သော ဝဇ္ဇာနိ၊ ဩဖုနာတိ ယထာ ဘုသံ။

အတ္တနော ပန ဆာဒေတိ၊ ကလိံ ဝ ကိတဝါ သဋ္ဌော။

အနက်။ ။အညေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ဒေါသ
ကို။ သုဒသံ၊ မြင်နိုင်လွယ်၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝဇ္ဇံပန၊ အပြစ်
ဒေါသကိုကား။ ဒုဒ္ဒသံ၊ မြင်နိုင်ခဲ့၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ သောနရော၊ ထို
သူသည်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ဝဇ္ဇာနိ၊ အပြစ်တို့ကို။ ဘုသံ
ယထာ၊ ဖွဲပြောကဲ့သို့။ ဩဖုနာတိ၊ လွှင့်၏။ သဋ္ဌော၊ စဉ်းလဲသော
ကိတဝါ၊ ငှက်မုဆိုးသည်။ ကလိံ၊ အပြစ်ရှိသော မိမိကိုယ်ကို။
ဆာဒေတိ၊ တောချုံ ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏
ဝဇ္ဇံပန၊ အပြစ်ကိုကား။ ဆာဒေတိ၊ ဖုံးလွှမ်း၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လူတို့မည်သည် သူတပါးတို့၏ အပြစ်ဒေါသ
ကိုမြင်လွယ်၍ မိမိ၏ အပြစ်ဒေါသကိုကား မြင်နိုင်ခဲ့၏။ မှန်၏။
ထိုကဲ့သို့သောသူမျိုးသည် သူတပါးအပြစ်များကို ဖွဲပြောကဲ့သို့ လွှင့်
၏။

ဥပမာကား။ ။ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော ငှက်မုဆိုးသည်
အပြစ်ရှိသော မိမိကိုယ်ကို တောချုံတို့ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့ ထိုအ
တူ မိမိအပြစ်ကိုကား သူတပါးမသိအောင် ဖုံးလွှမ်း၏။

၂၁-နိဗ္ဗိနံ ပဝတ္တာရံ၊ ယံ ပဿေ ဝဇ္ဇဒဿိနံ။
နိဂ္ဂယဝါဒိံ မေဓာဝိံ၊ တာဒိသံ ပဏ္ဍိတံ ဘဇေ။ ။

အနက်။ ။ဝဇ္ဇဒဿိနံ၊ အပြစ်ကိုပြုလျက်။ နိဂ္ဂယဝါဒိံ၊ နှိပ်၍ ဆိုမြည်ပေတတ်သော။ ယံမေဓာဝိံ၊ အကြင်ပညာရှိကို။ ပဿေ၊ တွေ့မြင်ငြားအံ့။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ပဏ္ဍိတံ၊ ပညာရှိကို။ နိဗ္ဗိနံ၊ ရွှေအိုး၊ ငွေအိုးတို့ကို။ ပဝတ္တာရံဣဝ၊ ဖော်ပြပြောကြားလာပေသောသူကဲ့သို့။ ဘဇေ၊ ဆည်းကပ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အပြစ်ကို ပြုလျက် နှိပ်၍ဆိုမြည်တတ်သော ပညာရှိကို တွေ့မြင်ပါမူ ထိုသို့သဘောရှိသော ပညာရှိမျိုးကို ရွှေအိုး၊ ငွေအိုးကို ဖော်ပြပြောကြားလာသော သူကဲ့သို့ သဘောထားကာ အမြဲမပြတ် ဆည်းကပ် စေားရာ၏။

၂၂-တာဒိသံ ဘဇမာနဿ၊
သေယျောဟောတိ နပါပိယော။
ဣတိ ဝုတ္တံ မုနိန္ဒေန၊
တိလောကဂ္ဂေန သတ္ထုနာ။ ။
ပဌမဘာဏဝါရံ။

အနက်။ ။တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသောပညာရှိကို။ ဘဇမာနဿ၊ ဆည်းကပ်သောသူအား။ သေယျော၊ မြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပါပိယော၊ ယုတ်မာသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္ထုနာ၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်သော။ တိလောကဂ္ဂေန၊ လောကသုံးပါးထက် လွန်မြတ်တော်မူသော။ မုနိန္ဒေန၊ ရဟန်းတို့ကို အစိုးရသောဘုရားရှင်သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။

ပဌမဘာဏဝါရံ၊ ပဌမဘာဏဝါရပြီး၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အပြစ်ကိုပြုလျက် နှိပ်၍ဆိုမြည် တတ်သော ပညာရှိမျိုးကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရသောသူသည် ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်

သော သူဖြစ်၏။ ယုတ်မာမိုက်ကန်းသောသူမဟုတ် ဟု နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်၍ လောကသုံးပါးထက် လွန်မြတ်လျက် ရဟန်းဘို့ကို အစိုးရတော်မူသော ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်၏။

ပဌမဘာဏဝါရပြီး၏။

၂၃-မေတ္တာ ဂန္ဓေန ဝါသေန္တော၊

ဒေါသံ ဒုရေကရေ ဗုဓော။

ဒုရာသန္ဓေသု သဗ္ဗေသု၊

အတ္တနော ဝေရိကေသုပိ။ ။

အနက်။ ။မေတ္တာဂန္ဓေန၊ မေတ္တာတည်းဟူသော နံ့သာဖြင့်၊ ဝါသေန္တော၊ ထုံမွမ်းလိုသော။ ဗုဓော၊ ပညာရှိသည်။ ဒုရာသန္ဓေသု၊ အဝေးအနီး ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသု၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝေရိကေသုပိ၊ ရန်သူတို့၌လည်း။ ဒေါသံ၊ အမျက်ဒေါသကို။ ဒုရေကရေ၊ ဝေးအောင်ပြုရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မေတ္တာတည်းဟူသော နံ့သာ ရနံ့ဖြင့် သင်းပျံ့ မွမ်းထုံလိုသော ပညာရှိသည် အဝေးအနီးအသီးသီးသော သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့အပေါ်၌ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် မိမိကို အမြဲတမ်းဆန့်ကျင် ဖက်ပြုနေသော ရန်သူတို့အပေါ်၌ သော်လည်း အမျက်ဒေါသကို ကင်းဝေးအောင် ပြုရာ၏။

၂၄-ဟနေ ဒေါသု ပနာဟာနိ၊ အနတ္ထ ကာရကာနိ ဟိ။

တေသု သန္ဓေသု သဗ္ဗေသု၊ မေတ္တာဟောတိ သုနိဗ္ဗလာ။

အနက်။ ။ဒေါသုပနာဟာနိ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း တို့ကို။ ဟနေ၊ ဖျောက်ရာ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တာနိ၊ ထိုအမျက် ထွက်ခြင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းတို့သည်။ အနတ္ထကာရကာနိ၊ အကျိုးမဲ့ ကျပြုတတ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေသု၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့၌။ တေသု၊ ထို အမျက်ထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းတို့သည်။ အသန္ဓေသု၊ မရှိကုန်

သည်ရှိသော်။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာဘာဝနာသည်။ သုနိဗ္ဗလာ၊ ကောင်းစွာအညစ်အကြေးကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းတို့ကိုပယ်ဖျောက်ရာ၏။ မှန်၏။ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းတို့သည် အကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း မရှိကြပါမူ အကျိုးစီးပွားလှိုလားမှုဖြစ်သော မေတ္တာဘာဝနာသည် လွန်စွာအညစ်အကြေးကင်းသောတရားကောင်း တစ်ခုဖြစ်၏။

၂၅-သတံ ဒုဇ္ဇန ဝါကျေဟိ၊ နမနော ယာတိ ဝိကြိယံ။
နဟိတာပယိတံ သက္ကာ၊ ဂင်္ဂါနဒိံ တိဏုက္ကယာ။ ။

အနက်။ ။ သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ ဒုဇ္ဇန ဝါကျေဟိ၊ သူယုတ်မာစကားတို့ကြောင့်။ ဝိကြိယံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ နယာတိ၊ မရောက်။ ဂင်္ဂါနဒိံ၊ ဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို။ တိဏုက္ကယာ-တိဏုက္ကယာ၊ မြက်မီးရှူးဖြင့်။ တာပယိတံ၊ ပူစေခြင်းငှါ။ နဟိသက္ကာ၊ မတတ်နိုင်ရာသည်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သူတော်ကောင်း တို့၏စိတ်သည် သူယုတ်မာစကားတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ချေ။

ဥပမာကား။ ။ ဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို မြက်မီးရှူးဖြင့် ပူစေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာ သကဲ့သို့တည်း။

၂၆-နဟိ နိန္ဒာ ပသံသာဟိ၊ သတံ မနောဝိကာရတာ။
န ကဒါစိပိ ကမ္မေယျ၊ ဝါတေဟိ သေလပဗ္ဗတော။ ။

အနက်။ ။ နိန္ဒာပသံသာဟိ၊ ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ကြောင့်။ သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့အား။ မနောဝိကာရတာ၊ စိတ်ဖောက်ပြန်သော အဖြစ်သည်။ နဟိဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာလျှင်ကတည်း။ သေလပဗ္ဗတော၊ ကျောက်တောင်ကြီးသည်။

ဝါတေဟိ၊ လေတို့ကြောင့်။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါမျှလည်း။ နကမ္ပေယျ၊ မတုန်မလှုပ်နိုင်ရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်နှလုံးသည် ဖောက်ပြန်သော သဘောမျိုး မဖြစ်နိုင်ပေ။ ကျောက်အတိပြီးသော ကျောက်တောင်ကြီးသည် ပတ်ဝန်းကျင်တိုက်ခတ်သော လေတို့ကြောင့် ဘယ်အခါမှ မလှုပ်ရှားနိုင်ချေ။

၂၇-နဒိယံ ခုဒ္ဒကာ နာဝါ၊ ဝိစိဟိ ဥန္ဒတောနတာ။
မဟာနာဝါ နကမ္ပန္နိ၊ မဟန္တိဟိ ဝိစိဟိပိ။ ။

အနက်။ ။ နဒိယံ၊ မြစ်၌။ ခုဒ္ဒကာနာဝါ၊ ငွေငယ်လောင်းငယ်တို့သည်။ ဝိစိဟိ၊ လှိုင်းတံပိုးတို့ကြောင့်။ ဥန္ဒတောနတာ၊ မြင့်တုံ နိမ့်တုံ ခုန်ပိခုန်ပေါက်ရှိကုန်၏။ မဟာနာဝါ၊ ငွေသင်္ဘောကြီးတို့သည်။ မဟန္တိဟိ ဝိစိဟိပိ၊ လှိုင်းကြီးတံပိုးကြီး တို့ဖြင့်လည်း။ နကမ္ပန္နိ၊ မလှုပ်ရှားကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မြစ်အတွင်းဝယ် ငွေငယ် လောင်းငယ်တို့သည် လှိုင်းတံပိုးတို့ကြောင့် မြင့်တုံ နိမ့်တုံ လှုပ်ရှားချံပေါက်ကုန်၏။ ငွေ သင်္ဘောကြီး တို့သည်ကား လှိုင်းတံပိုးတို့ကြောင့် မလှုပ်ရှားနိုင်ကုန်။

၂၈-လောကေ ပသံသ နိန္ဒာဟိ၊ ဒုဇ္ဇနော ဝုန္ဒတောနတော။
သန္တောပညော နစလတိ၊ မဟာနိန္ဒာ ထုတိဟိပိ။ ။

အနက်။ ။ လောကေ၊ လောက၌။ ပသံသနိန္ဒာဟိ၊ ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ဖြင့်။ ဒုဇ္ဇနောဝ၊ သူယုတ်မာသည်သာလျှင်။ ဥန္ဒတော နတော၊ ကြွတုံ နိမ့်တုံရှိ၏။ ပညော၊ ပညာရှိသော။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ မဟာနိန္ဒာထုတိဟိပိ၊ ကြီးကျယ်စွာကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်းတို့ဖြင့်လည်း။ နစလတိ၊ မတုန်မလှုပ်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။လောက၌ ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ကြောင့်
ကြွတုံနိမ့်တုံ တုန်လှုပ်ကုန်၏။အမြော်အမြင်ပညာရှိသော သူတော်
ကောင်းတို့သည်ကား ကြီးကျယ်လှစွာသော ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း
တို့ကြောင့်သော်လည်း တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိကုန်။

၂၉-သေလောသေလော နိလေဟေဝ၊
ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာ အသဿတာ။
လာဘာလာဘာ သုခါဒုက္ခာ၊
ယသာယသာ နကမ္ပတိ။ ။

အနက်။ ။သေလော-သိလာဝန္တော၊ တခဲနက် ကျောက်
အတိရှိသောတောင်သည်။အနိလေဟိ၊ လေတို့ကြောင့်။ နကမ္ပတိ
ဣဝ၊ မတုန်မလှုပ် သကဲ့သို့။သေလော-သိလာဝန္တော၊ သိလာရှိသော
သူသည်။အသဿတာ၊ မမြဲတတ်သော။ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာ၊ ချီးမွမ်းခြင်း
ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြင့်၎င်း။ လာဘာလာဘာ၊ လာဘ်ရ မရခြင်းဖြင့်၎င်း။
သုခါဒုက္ခာ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲခြင်းဖြင့်၎င်း။ ယသာယသာ၊ ကျော်
စော-မကျော်စောခြင်း ဖြင့်၎င်း။ နကမ္ပတိ၊ မတုန်မလှုပ်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။တခဲနက် ကျောက်အတိပြီးသော တောင်သည်
ပတ်ဝန်းကျင် တိုက်ခတ်သော လေတို့ကြောင့် မတုန်မလှုပ်သကဲ့
သို့ထိုအတူသိလာရှိသောသူသည်လည်း အမြဲမတည်သောချီးမွမ်း
ခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ လာဘ်ရခြင်း၊ လာဘ်မရခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်း
ရဲခြင်း၊ ကျော်စောခြင်း၊ မကျော်စောခြင်းတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်း
မရှိချေ။

၃၀-ခမာခဂ္ဂ ကရေတဿ၊ ဒုဇ္ဇနော ကိံကရိဿတိ။
အတိဏေ ပတိတော အဂ္ဂိ၊ သယမေဝ ပသမ္ဘတိ။

အနက်။ ။ခမာခဂ္ဂကရေတဿ၊ သည်းခံခြင်း သံလျက်
လက်၌ရှိသောသူအား။ဒုဇ္ဇနော၊ သူယုတ်မာသည်။ ကိံကရိဿတိ၊
အဘယ်သို့ပြုလတ္တံ့နည်း။ အတိဏေ၊ မြက်မှိုက်လောင်စာ မရှိရာ

အရပ်၌။ ပတိတော၊ ကျသော။ အဂ္ဂိ၊ ဝီးသည်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ပသန္တတိ၊ ငြိမ်း၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သည်းခံခြင်း-သန်လျက်လက်ကိုင်ရှိသော သူအား သူယုတ်မာသည် အဘယ်သို့ပြုနိုင်အံ့နည်း၊ မြက်မျှက်လောင်စာ မရှိရာအရပ်၌ ကျလာသောဝီးသည် အလိုလိုပင် ငြိမ်းနိုင်၏။

၃၁-သယမေဝ သကတ္တာနံ၊ မစ္စုပ္ပယေန တစ္ဆတု။
မာညေ တစ္ဆတု ဒေါသေန၊ ကိမတ္ထံ အညတစ္ဆနံ။

အနက်။ ။ သယမေဝ၊ မိမိသည်သာလျှင်။ သကတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ မစ္စုပ္ပယေန၊ သေတေးဖြင့်။ တစ္ဆတု၊ ခြိမ်းခြောက်လော့။ အညေ၊ သူတပါးတို့ကို။ ဒေါသေန၊ အမျက် ဒေါသဖြင့်။ မာတစ္ဆတု၊ မခြိမ်းခြောက်ပါလင့်။ အညတစ္ဆနံ၊ သူတပါးကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်းသည်။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင် မိမိကိုယ်ကိုသေတေးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ပါလော့၊ သူတပါးကိုအမျက်ဒေါသဖြင့် မခြိမ်းခြောက်ပါလင့်၊ သူတပါးကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။

၃၂-မာညေ တစ္ဆတုဒေါသေန၊ နသေယျော အညတစ္ဆနံ။
မာညော တံ အဟိဗျဇ္ဈေဝ၊ ဒေါမနသေသန ဘာယတု။

အနက်။ ။ အညေ၊ သူတပါးတို့ကို။ ဒေါသေန၊ အမျက်ဒေါသဖြင့်။ မာတစ္ဆတု၊ မခြိမ်းခြောက်ပါလင့်။ အညတစ္ဆနံ၊ သူတပါးကိုခြိမ်းခြောက်ခြင်းသည်။ နသေယျော၊ မမြတ်။ တံ၊ သင့်ကို။ အညော၊ တပါးသောသူသည်။ အဟိဗျဇ္ဈေဝ၊ မြေ၊ ကျား တို့ကို ကဲ့သို့။ ဒေါမနသေသန၊ ဒေါမနသမိတ်ဖြင့်။ မာဘာယတု၊ မကြောက်ပါစေလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သူတပါးတို့ကို အမျက်ဒေါသဖြင့် မမြှမ်း
ခြောက်ပါလင့်၊ သူတပါးတို့ကို မြှမ်းခြောက်ခြင်းသည် လောက၊
ဓမ္မအားဖြင့် မကောင်းသည် သာတည်း၊ တပါးသော သူသည်
မြွေ၊ ကျား တို့ကိုကဲ့သို့ ဒေါသစိတ်ဖြင့် သင့်ကို မကြောက်ပါစေ
လင့်။

၃၃-နိဿာယ ဂရုကာတဗ္ဗံ၊ ဗဟူနံ ပါပမောစနံ။
အစာပလ္လေန သန္တေန၊ ဂရုကာတဗ္ဗတံ ဝဇေ။ ။

အနက်။ ။ ဂရုကာတဗ္ဗံ၊ အလေး အမြတ် ပြုအပ်သော သူ
တယောက်ကို။ နိဿာယ၊ မြှင့်၍။ ဗဟူနံ၊ များစွာသော သူတို့အား။
ပါပမောစနံ၊ မကောင်းမှုမှ လွတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
အစာပလ္လေန၊ မလျှပ်ပေါ်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ သန္တေန၊ ငြိမ်သက်
ခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဂရုကာတဗ္ဗတံ၊ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အဖြစ်
သို့။ ဝဇေ၊ ရောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အလေးအမြတ်ပြုထိုက်သောသူတယောက်
ကိုမြှင့်၍ များစွာသော သူတို့မကောင်းမှုမှ လွတ်မြောက် နိုင်၏။
မလျှပ်ပေါ်မလော်လည် ငြိမ်သက် တည်ကြည်ခြင်းဖြင့် အလေး
အမြတ်ပြုထိုက်သော အဖြစ်သို့ရောက်အောင် ပြုရာ၏။

၃၄-နိဿာယ ဂရုကာတဗ္ဗံ၊ ဗဟူနံ ပုညဝစုနံ။
ဂရုကာတဗ္ဗတံ ဂစ္ဆေ၊ ဝိတိယာ သီလ ဂုတ္တိယာ။

အနက်။ ။ ဂရုကာတဗ္ဗံ၊ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော သူတ
ယောက်ကို။ နိဿာယ၊ မြှင့်၍။ ဗဟူနံ၊ များစွာသော သူတို့အား။
ပုညဝစုနံ၊ ကုသိုလ်ပွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိတိယာ၊
တည်ကြည်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ သီလဂုတ္တိယာ၊ သီလစောင့်ခြင်းဖြင့်၎င်း။
ဂရုကာတဗ္ဗတံ၊ အလေး အမြတ် ပြုအပ်သောအဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆေ၊
ရောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အလေးအမြတ် ပြုထိုက်သော သူတယောက်
ကိုမှီ၍ လူပေါင်းများစွာ ကုသိုလ်တိုးပွားနိုင်၏။ ငြိမ်သက်တည်
ကြည် သီလစောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့် အလေးအမြတ် ပြုထိုက်သော
အဖြစ်သို့ရောက်အောင် ပြုရာ၏။

၃၅-သန္တံ ဟိ သီလဝံ ဝိတိံ၊ ဟိရောတ္တပ္ပေန ဘာယတိ။
ဒုဇ္ဇနံ ဒေါမနဿေန၊ အဟိဗျဠေဝ ဘာယတိ။ ။

အနက်။ ။ဟိ၊ သင့်စွ။ ဝိတိံ၊ တည်ကြည်သော။ သီလဝံ၊
သီလရှိသော။ သန္တံ၊ သူတော်ကောင်းကို။ ဟိရောတ္တပ္ပေန၊ ဟိရိ
ဩတ္တပ္ပဖြင့်။ ဘာယတိ၊ ကြောက်၏။ ဒုဇ္ဇနံ၊ သူယုတ်မာကို။ အဟိ
ဗျဠေဝ၊ မြွေကျားတို့ကိုကဲ့သို့။ ဒေါမနဿေန၊ ဒေါမနဿ စိတ်
ဖြင့်။ ဘာယတိ၊ ကြောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မှန်၏။ ငြိမ်သက်တည်ကြည်၍သီလရှိသော
သူတော်ကောင်းကို ကဲ့ရဲ့မည်မှ ရှက်ကြောက်သော အနေမျိုးဖြင့်
ကြောက်၏။ သူယုတ်မာကိုကား မြွေကျား တို့ကိုကဲ့သို့ ဒေါသ
စိတ်ဖြင့်ကြောက်၏။

၃၆-နဗရုသာယ ဝါစာယ၊ အညေ ဒမေယျ ပဏ္ဍိတော။
အတ္တာနံဝ ဒမေတွာန၊ အညေ သဏ္ဍေန ဩဝဒေ။

အနက်။ ။ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ ဗရုသာယ၊ ကြမ်း
တမ်းသော။ ဝါစာယ၊ စကားဖြင့်။ အညေ၊ သူတပါး တို့ကို။
နဒမေယျ၊ မဆုံးမရာ။ အတ္တာနံဝ၊ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်။ ဒမေတွာ
န၊ ဆုံးမ၍။ အညေ၊ တပါးသောသူတို့ကို။ သဏ္ဍေန၊ နူးညံ့သော
စကားဖြင့်သာ။ ဩဝဒေ၊ ဆုံးမရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အမြော်အမြင် ပညာရှိသောသူသည် ကြမ်း
တမ်းသောစကားဖြင့်သူတပါးတို့ကို မဆုံးမရာ၊ မိမိကိုယ်ကိုသာ
ကြမ်းတမ်းစွာဆုံးမ၍ သူတပါးတို့ကိုမူကား နူးညံ့ သိမ်မွေ့သော
စကားဖြင့် ဆုံးမရာ၏။

၃၇-စိတ္တေ သဏှေ အသဏှာပိ၊ နဝါစာ ဖရုသာ ဘဝေ။
တသ္မာ ဩဝါ ဒနာဒီသု၊ ရက္ခေယျ ထဒ္ဓစိတ္တတော။

အနက်။ ။ စိတ္တေသဏှေ၊ စိတ်နှူးညံ့သည်ရှိသော်။ ဝါစာ၊ စကားသည်။ အသဏှာပိ၊ မနှူးညံ့သော်လည်း။ ဖရုသာ၊ ဖရုသ ဝါစာသည်။ နဘဝေ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဩဝါဒနာဒီသု၊ ဆုံးမခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ ထဒ္ဓစိတ္တတော၊ ခက်ထန်သောစိတ်မှ။ ရက္ခေယျ၊ စောင့်ရှောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စိတ်နှူးညံ့သည် ရှိသော် မိမိ ပြောဆိုသော စကားသည် မနှူးညံ့သော်လည်း ဖရုသဝါစာ မဖြစ်နိုင်သော ကြောင့် ဆုံးမသွန်သင်ခြင်း-စသည်တို့၌ စိတ်ခက်ထန်မှုမရှိအောင် စောင့်ရှောက်ရာ၏။

၃၈-အတ္တာန မောဝဒတ္တာယ၊ သိက္ခေယျ ဗုဒ္ဓဘာသိတံ။
ပရမ္ပိ အနုကမ္မာယ၊ ဣစ္ဆန္တော အနုသာသယေ။ ။

အနက်။ ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဩဝဒတ္တာယ၊ ဆုံးမခြင်းငှါ။ ဗုဒ္ဓဘာသိတံ၊ ဘုရားဟောပရိယတ်ကို။ သိက္ခေယျ၊ သင်ကြားရာ၏။ ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသောသူသည်။ ပရမ္ပိ၊ သူတပါးကိုလည်း။ အနုကမ္မာယ၊ သနားသောအားဖြင့်။ အနုသာသယေ၊ ဆုံးမရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိမိကိုယ်ကိုဆုံးမဖို့ရာ ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော ပရိယတ်တရားကိုသင်ကြားရာ၏။ ဆုံးမဖို့ရာ လိုလားပါမှုကား သူတပါးကိုလည်း သနားသောအားဖြင့် ဆုံးမရာ၏။

၃၉-အညံ နနိဂ္ဂဟေ ကိဗ္ဗိ၊ သုတေန ပဋိပတ္တိယာ။
အတ္တနိဂ္ဂဟဏံ သေယျော၊ နန္ဒမေယျ ဇိနောရသော။

အနက်။ ။ အညံ၊ တပါးသော။ ကိဗ္ဗိ၊ တစုံတယောက်ကို။ သုတေန၊ အကြားအမြင်ဖြင့်၎င်း။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်ပဋိပတ်

ဖြင့်၎င်း။ နနိဂ္ဂဟော၊ မနှိပ်ရာ။ အတ္တနိဂ္ဂဟဏံ၊ မိမိကိုယ်ကို နှိပ်ခြင်းသည်။ သေယျော၊ မြတ်၏။ ဇိနောရသော၊ ဘုရားသားတော် ရဟန်းသည်။ နန္ဒမေယျ၊ မတက်ကြွရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အခြားတစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကို အကြားအမြင်ဗဟုသုတ၊ အကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့် မနှိပ်ကွပ်ရာ၊ မိမိကိုယ်ကို နှိပ်ကွပ်ခြင်းသည်သာ ကောင်းမြတ်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ရွှေရင်တော်နှစ် သားတော်အစစ်ဖြစ်သော ရဟန်းတော်သည် ထောင်လွှားတက်ကြွ မာန်မာနမရှိရာ။

၄၀-နာဝိကရေယျ ဒေါသံဝါ၊ လောဘံ မာနံ သကံမလံ။

မာညေ မညန္တ၊ တံ ဒိသ္မာ၊ စိရပ္ပဗ္ဗ ဇိတော နုတိ။ ။

အနက်။ ။ သကံမလံ၊ မိမိအညစ်အကြေးဖြစ်သော။ ဒေါသံဝါ၊ ဒေါသကို၎င်း။ လောဘံဝါ၊ လောဘကို၎င်း။ မာနံဝါ၊ မာနကို၎င်း။ နာဝိကရေယျ၊ ထင်စွာမပြုရာ။ အညေ၊ တပါးသောသူတို့သည်။ တံ၊ ထိုလောဘ၊ ဒေါသ၊ မာနထွက်သည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အစိရပ္ပဗ္ဗဇိတောနုတိ၊ ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်သေး လေလောဟု။ မာမညန္တ၊ မတွေးမထင်ပါစေလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိမိ၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာနကို ထင်စွာမပြုရာ၊ သူတပါးတို့သည် ထိုလောဘ၊ ဒေါသ၊ မာနထွက်သည်ကိုမြင်၍ “ရဟန်းပြုသည်မှာ မကြာမြင့်သေး” ဟုသင့်ကို အထင်မသေး ပါစေလင့်။

၄၁-ကကစေန ဣဆေဒေန္တေ၊ ဝေရိကေပိနဒေါသယေ။

ဣစ္စောဝါဒံ မုနိန္ဒဿ၊ သမ္ပုဋိစ္ဆ ဇိနောရသော။ ။

အနက်။ ။ ကကစေန၊ လွှဖြင့်။ အတ္တဆေဒေန္တေ၊ မိမိကိုယ်ကိုတိုက်ဖြတ်ကုန်သော။ ဝေရိကေပိ၊ ရန်သူတို့ကိုလည်း။ နဒေါသယေ၊ အမျက်မထွက်ရာ။ ဇိနောရသော၊ ဘုရားသားတော် ရဟန်းသည်။ မုနိန္ဒဿ၊ ရဟန်းတို့ကိုအစိုးရသော ဘုရားရှင်၏။ ဣစ္စောဝါဒံ၊ ဤသို့ဆုံးမတော်မူခြင်းကို။ သမ္ပုဋိစ္ဆ၊ ခံယူလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လွှဖြင့် မိမိကိုယ်ကို တိုက်ဖြတ်သော ရန်သူ တို့ကိုသော်လည်း အမျက်မထွက်ရာ၊ ဘုရားသားတော် အစစ် ဖြစ်သော ရဟန်းတော်သည် ရဟန်းတို့ကို အစိုးရသော ဘုရားရှင် ၏ ဤကဲ့သို့သော အဆုံးအမ ဩဝါဒကို ခံယူပါလော့။

၄၂-ဝေရီ အစ္စပနာဟိပိ၊ ရူပေဝ ဒုက္ခကာရကော။

န တွ တဗ္ဗိသယေ နာမေ၊ ဒုက္ခံ မာကရိ စေတသိ။ ။

အနက်။ ။အစ္စပနာဟိပိ၊ အလွန်ရန်ငြိုးဖွဲ့ငြားသော်လည်း။ ဝေရီ၊ ရန်သူသည်။ ရူပေဝ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌သာလျှင်။ ဒုက္ခကာရ ကော၊ ဒုက္ခကိုပြုနိုင်၏။ အတဗ္ဗိသယေ၊ ထိုရန်သူ၏အရာမဟုတ် သော။ နာမေ၊ နာမ်ဖြစ်သောစိတ်၌။ နဒုက္ခကာရကော၊ ဒုက္ခကို မပြုနိုင်။ တံ၊ သင်သည်။ စေတသိ၊ စိတ်၌။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို။ မာကရိ၊ မပြုလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရန်သူသည် မိမိအား အလွန်ရန်ငြိုး ဖွဲ့ငြား သော်လည်း ရုပ်ခန္ဓာ၌သာ ဆင်းရဲအောင်ပြုနိုင်၏၊ ၎င်းရန်သူ၏အ ရာမဟုတ်သော နာမ်ခန္ဓာဖြစ်သောစိတ်၌ ဆင်းရဲအောင် မပြုနိုင် ချေ၊ သင်သည် စိတ်ဆင်းရဲအောင် မပြုပါလင့်။

၄၃-ဝေရီ တိဗန္ဓ ဝေရောပိ၊ ဣဟေဝ ဒုက္ခကာရကော။

ဘဝန္တရံ နအန္ဓတိ၊ သကမ္မုနာ ဂတော ဟိသော။

အနက်။ ။ဝေရီ၊ ရန်သူသည်။ အတိဗန္ဓဝေရောပိ၊ အလွန် ရန်ငြိုးဖွဲ့ငြားသော်လည်း။ ဣဟေဝ၊ ဤဘဝတွင်သာလျှင်။ ဒုက္ခ ကာရကော၊ ဒုက္ခကိုပြုတတ်၏။ ဘဝန္တရံ၊ ဘဝတပါးသို့။ နအန္ဓ တိ၊ အစဉ်မလိုက်။ ဟိ၊ သင့်စွ။ သောဝေရီ၊ ထိုရန်သူသည်။ သ ကမ္မုနာ၊ မိမိကံဖြင့်။ ဂတော၊ သွား၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရန်သူသည် မိမိအား အလွန်ရန်ငြိုး ဖွဲ့ငြား သော်လည်း ဤဘဝမှာသာ ဆင်းရဲအောင် ပြုနိုင်၏၊ ဘဝတပါးသို့ မလိုက်ပါနိုင်ချေ၊ မှန်၏၊ ထိုရန်သူသည် မိမိကံအလျောက် ဘဝ တပါးသို့ လားရောက်ရ၏။

၄၄-ဒေါသောတု ဣဟ ပီဇ္ဇေတွာ၊
ဒုက္ခာဝဟော ဘဝေဘဝေ။
မဟာနတ္ထ ကရံ ဒေါသံ၊
ကဿွာ ဝဇေတိ စေတသိ။ ။

အနက်။ ။ဒေါသောတု၊ ဒေါသသည်ကား။ ဣဟ၊ ဤဘဝ
၌။ ပီဇ္ဇေတွာ၊ နှိပ်စက်၍။ ဘဝေဘဝေ၊ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌။
ဒုက္ခာဝဟော၊ ဆင်းရဲကိုဆောင်တတ်၏။ မဟာနတ္ထကရံ၊ များစွာ
အကျိုးမဲ့ကိုပြုတတ်သော။ ဒေါသံ၊ ဒေါသကို။ ကဿွာ၊ အဘယ့်
ကြောင့်။ စေတသိ၊ စိတ်၌။ ဝဇေတိ၊ ပွားစေသနည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဒေါသသည်ကား ဤဘဝမှာ နှိပ်စက်ပြီး၍
ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း ဆင်းရဲအောင်လည်း ရွက်ဆောင်နိုင်၏။ အ
ကျိုးမဲ့ကို များစွာပြုတတ်သော ဒေါသကို အဘယ့်ကြောင့် စိတ်
မှာ တိုးပွားစေရ တိသနည်း။

၄၅-မေတ္တာသီတဗ္ဗုသေကေန၊ ဇိနောဝါဒ မနုဿရံ။
မဟာ နတ္ထ ကရံ ဒေါသံ၊ နိဗ္ဗာယတု သ စေတသိ။

အနက်။ ။ဇိနောဝါဒံ။ ဘုရားရှင်အဆုံးအမကို။ အနုဿရံ-
အနုဿရန္တော၊ အောက်မေ့လျက်။ မေတ္တာသီတဗ္ဗုသေကေန၊
မေတ္တာရေဇ သွန်းလောင်းခြင်းဖြင့်။ သစေတသိ၊ မိမိစိတ်၌။
မဟာနတ္ထကရံ၊ များစွာအကျိုးမဲ့ကိုပြုတတ်သော။ ဒေါသံ၊ ဒေါသ
မီးကို။ နိဗ္ဗာယတု၊ ငြိမ်းအောင်ပြုလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဘုရားရှင် အဆုံးအမတော်ကို အဖန်ဖန်
အောက်မေ့လျက် မေတ္တာရေဇ သွန်းလောင်းခြင်းဖြင့် မိမိစိတ်၌
အကျိုးမဲ့များစွာ ပြုတတ်သော ဒေါသမီးကို ငြိမ်းအောင်ပြုပါ
လော့။

၄၆-ဆဒ္ဒန္တော လုဒ္ဒကံ ပါပံ၊ ဘူရိဒတ္တောဟိ တုဏှိကံ။
ဓမ္မပါလော ခမိ တာတံ၊ ကပိန္ဒော ကန္တရော ပတံ။ ။

အနက်။ ။ဆဒ္ဒန္တော၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဖြစ်၍။ ပါပံ၊ ယုတ်မာ
သော။ လုဒ္ဒကံ၊ သောဏုတ္တရမုဆိုးကို။ ခမိ၊ သည်းခံတော်မူပြီ။
ဘူရိဒတ္တော၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းဖြစ်၍။ အဟိတုဏှိကံ၊ အလမ္ဘာယံ
သမားကို။ ခမိ၊ သည်းခံတော်မူပြီ။ ဓမ္မပါလော၊ စူဠဓမ္မပါလမင်း
သားငယ်ဖြစ်၍။ တာတံ၊ ခမည်းတော် မဟာပတာပ မင်းကြီးကို။
ခမိ၊ သည်းခံတော်မူပြီ။ ကပိန္ဒော၊ မျောက်တို့ကို အစိုးရသော
မျောက်မင်းဖြစ်၍။ ကန္တရောပတံ၊ ချောက်သို့ကျ၍နေသော မုဆိုး
ယုတ်ကို။ ခမိ၊ သည်းခံတော်မူပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဖြစ်စဉ် ယုတ်မာသော သော
ဏုတ္တရမုဆိုး၏ နှိပ်စက်မှုကို သည်းခံတော်မူပြီ။ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း
ဖြစ်စဉ် အလမ္ဘာယံသွား၏ နှိပ်စက်မှုကို သည်းခံတော်မူပြီ။ စူဠဓမ္မ
ပါလမင်းသားငယ်ဖြစ်စဉ် ခမည်းတော် မဟာပတာပ မင်းကြီး၏
နှိပ်စက်မှုကို သည်းခံတော်မူပြီ။ နန္ဒိယမျောက်မင်းဖြစ်စဉ် ချောက်
သို့ကျ၍နေသော မုဆိုး၏ နှိပ်စက်မှုကို သည်းခံတော်မူပြီ။

၄၇-အသင်္ချေယျ ဣဘာဝေသု၊ ပရဝဇ္ဇံ တိတိက္ခတော။
နာထဿ ပါရမိံ ခန္တိံ၊ သရံ ဝိရော တိတိက္ခတု။ ။

အနက်။ ။အသင်္ချေယျ ဣဘာဝေသု၊ မရေတွက်နိုင်
သောကိုယ်အဖြစ်တို့၌။ ပရဝဇ္ဇံ၊ သူတပါးအပြစ်ကို။ တိတိက္ခ
တော၊ သည်းခံတော်မူသော။ နာထဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ ခန္တိံ၊ ပါရ
မိံ၊ သည်းခံခြင်းခန္တိပါရမီတော်ကို။ သရံ- သရန္တော၊ အောက်
မေ့လျက်။ ဝိရော၊ ပညာရှိသည်။ တိတိက္ခတု၊ သည်းခံလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မရေတွက် နိုင်သော ကိုယ်တော်၏ အပြစ်
တို့၌ သူတပါးအပြစ်ကို သည်းခံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏

သည်းခံခြင်း ခန္တိပါရမီတော်ကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် ပညာ
မျက်စိရှိသောသူသည် အရာရာမှာ သည်းခံပါလော့။

၄၈-သာသနော စိရဝါသေန၊ ဧဝံ နိဒ္ဒေါသကာ ဣတိ။

တုဝံ ပဋိစ္စ မညန္တု၊ သာသနော သပ္ပယောဇနံ။ ။

အနက်။ ။သာသနော၊ သာသနာတော်၌။ စိရဝါသေန၊
ကြာမြင့်စွာနေခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ နိဒ္ဒေါသကာ၊ ဤသို့ ဒေါသနည်း
ပါးကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တုဝံ၊ အရှင်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သာသနော၊
သာသနာတော်၌။ သပ္ပယောဇနံ၊ အကျိုးရှိသောအဖြစ်ကို။ မညန္တု၊
မှတ်ထင်ပါစေကုန်လော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သာသနာတော်၌ ကြာမြင့်စွာ နေရခြင်းကြောင့်
ဤသို့ဒေါသ နည်းပါးကုန်၏ဟု အရှင်ကိုအကြောင်းပြု၍ သာသနာ
တော်၌ အကျိုးရှိသောအဖြစ်ကို မှတ်ထင်ပါစေ ကုန်လော့။

၄၉-သာသနော စိရ ဝါသာပိ၊ မာဒိသာဝ ဣမေ ဣတိ။

တမာဂမ္မ နမညန္တု၊ သာသနော နိပ္ပယောဇနံ။ ။

အနက်။ ။သာသနော၊ သာသနာတော်၌။ စိရဝါသာပိ၊
ကြာမြင့်စွာနေကုန်သော်လည်း။ ဣမေ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ မာဒိ
သာဝ၊ ငါကဲ့သို့ပင်လျှင် သဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တံ၊ သင့်
တယောက်ကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ သာသနော၊ သာသနာတော်၌။ နိပ္ပ
ယောဇနံ၊ အကျိုးမရှိသည်ကို။ နမညန္တု၊ မမှတ်ထင်ပါစေ
ကုန်လော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သာသနာတော်၌ ကြာမြင့်စွာ နေကုန်သော်
လည်း ဤရဟန်းတို့သည် ငါတို့ကဲ့သို့ပင် ဒေါသများ ကုန်၏ဟု
သင့်တယောက်ကို အကြောင်းပြု၍ သာသနာတော်၌ အကျိုးမ
ရှိသော အဖြစ်ကို မမှတ်ထင်ပါ စေကုန်လော့။

၅၀-ဒွေ ဥသေတိတိ ဒေါသော သော၊ သပရံ ဒယုတေ ဒွယံ။

ပဟာတဗ္ဗော သ သဗ္ဗေသု၊ ပရတ္ထ သတ္ထ မိစ္ဆတာ။ ။

အနက်။ ။ ဧွ၊ နှစ်ဦးသောသူတို့ကို။ ဥသေတိ၊ ပူစေ
 တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒေါသော၊ ဒေါသမည်၏။ သောဒေါ
 သော၊ ထိုဒေါသသည်။ ဒွယံ၊ နှစ်ဦးသော။ သပရံ၊ မိမိကို၎င်း၊
 သူတပါးကို၎င်း။ ဒယတေ၊ လောင်တတ်၏။ ပရတ္ထသတ္ထံ၊ သူတပါး
 အကျိုး၊ မိမိအကျိုးကို။ ဣစ္ဆတာ၊ အလိုရှိသောသူသည်။ သဗ္ဗေသု၊
 ခပ်သိမ်းသော သူတို့၌။ သ-သောဒေါသော၊ ထိုဒေါသကို။ ပဟာ
 တဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိမိသူတပါး နှစ်ဦးသားတို့ကို ပူစေတတ်သော
 ကြောင့် ဒေါသမည်၏။ ထိုဒေါသသည် မိမိသူတပါး နှစ်ဦးသား
 ကို လောင်ကျွမ်းတတ်၏။ မိမိသူတပါး အကျိုးများကို လိုလား
 သောသူသည် ခပ်သိမ်းသော သူတို့အပေါ်၌ ဒေါသ တရားကို
 ပယ်ရှားရာ၏။

၅၁-ပရဒိန္ဒေဟိ နောအာယု၊ တိဋ္ဌတေ နာတ္တနော ဝသာ။
 ပရဝဇ္ဇံ ခမေတပ္ပံ၊ နသာရ အညုဝိရောမိတော။ ။

အနက်။ ။ ပရဒိန္ဒေဟိ၊ သူတပါးတို့လှူသောပစ္စည်းတို့ဖြင့်။
 နော၊ ငါတို့၏။ အာယု၊ အသက်သည်။ တိဋ္ဌတေ၊ တည်၏။
 အတ္တနောဝသာ၊ မိမိအစွမ်းဖြင့်။ နတိဋ္ဌတေ၊ မတည်။ ပရဝဇ္ဇံ၊
 သူတပါးအပြစ်ကို။ ခမေတပ္ပံ၊ သည်းခံအပ်၏။ သာရ၊ သူတော်
 ကောင်းသည်။ အညုဝိရောမိတော၊ သူတပါးနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်
 ပြုသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သူတပါးတို့ ပေးကမ်းလှူဒါန်းသော ပစ္စည်း
 ဖြင့် ငါတို့အသက်မသေ တည်နေနိုင်၏။ မိမိအစွမ်းဖြင့် တည်နေ
 နိုင်သည် မဟုတ်သောကြောင့် သူတပါးအပြစ်ကို သည်းခံအပ်၏။
 သူတော်ကောင်းမည်သည် သူတပါးနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက် အမှုကို
 မပြုချေ။

၅၂-ဇေဂုစ္ဆ ကြောသ နိန္ဒာနိ၊ ဗာလော ဂဏှာတိ အက္ခမော။
ခမန္တောတု နဂဏှာတိ၊ ဇာနံ ဇေဂုစ္ဆိတာနိတိ။ ။

အနက်။ ။ အက္ခမော၊ မခံချင်တတ်သော။ ဗာလော၊ သူ
မိုက်သည်။ ဇေဂုစ္ဆကြောသနိန္ဒာနိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဆဲရေးကဲ့ရဲ့
ခြင်းတို့ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ခမန္တောတု၊ သည်းခံသောသူသည်
ကား။ ဇေဂုစ္ဆိတာနိတိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်တို့ဟူ၍။ ဇာနံ - ဇာနန္တော၊
သိသောကြောင့်။ နဂဏှာတိ၊ ယူသည်မမည်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မခံချင်တတ်သော သူမိုက်သည် စက်ဆုပ်
ဖွယ်ကောင်းသော ဆဲရေးခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအမှုတို့ကို လက်ခံသိမ်း
ပိုက်ထား၏။ သည်းခံနိုင်သော သူသည်ကား စက်ဆုပ်ဖွယ်
ကောင်းသော ဆဲရေးခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအမှုတို့ကို သိသောကြောင့်
လက်ခံသိမ်းပိုက်ထားသည်မမည်ချေ။

၅၃-ပရဒိန္နာနိ ဝစ္စာနိ၊ ပါဘတန္တိ နကောစိပိ။

ဂဏှေယျေဝံ ဒုရုတ္တာနိ၊ အဂဏှန္တော ခမေ သတော။

အနက်။ ။ ပါဘတန္တိ၊ လက်ဆောင်ဟူ၍။ ပရဒိန္နာနိ၊
သူတပါးတို့ ပေးကမ်းလာကုန်သော။ ဝစ္စာနိ၊ မစင်ဘင်ပုပ်တို့ကို။
ကောစိပိ၊ တစ်စုံတယောက်မျှလည်း။ နဂဏှေယျယထာ၊ မယူရာ
သကဲ့သို့။ ဇေဝံ-တထာ၊ ထို့အတူ။ သတော၊ သတိရှိသောသူသည်။
ဒုရုတ္တာနိ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သောစကားတို့ကို။ အဂ
ဏှန္တော၊ မခံမယူဘဲ။ ခမေ၊ သည်းခံရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ လက်ဆောင်ဟူ၍ သူတပါးတို့ပေးကမ်းလာ
သော မစင်ဘင်ပုပ်တို့ကို မည်သူမျှ လက်မခံသကဲ့သို့ ထို့အတူ
သတိသမ္ပဇဉ် အဆင်ခြင် ဉာဏ်ရှိသောသူသည် သူတပါးတို့
မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သောစကားကို လက်မခံဘဲ အမြဲသည်း
ခံရာ၏။

၅၄-နဒိ ကလ္လောလ ဝိစိယော၊ တီရံ ပတွာ သမန္တိဓ။

သဗ္ဗေ ဥပ္ပတိတာ ဒေါသာ၊ ခန္တိပတွာ သမန္တိ တေ။

အနက်။ ။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ နဒိကလ္လောလဝိစိယော၊ မြစ်
လှိုင်းတံပိုးတို့သည်။ တီရံပတွာ၊ ကမ်းသို့ရောက်၍။ သမန္တိ၊ ငြိမ်း
ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဥပ္ပတိတာ၊ ကျရောက်ကုန်
သော။ တေဒေါသာ၊ ထိုဒေါသတို့သည်။ ခန္တိပတွာ၊ သည်းခံခြင်း
ကမ်းသို့ရောက်၍။ သမန္တိ၊ ငြိမ်းကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤလောက၌ မြစ်တွင်းမှ လှိုင်းတံပိုးတို့သည်
ကမ်းသို့ရောက်က ငြိမ်းပျောက်ကုန်၏။ ကျရောက်လာသော ဒေါ
သဟူသမျှတို့သည်လည်း သည်းခံခြင်း-ကမ်းသို့ရောက်လျှင် ငြိမ်း
ပျောက်ကုန်၏။

၅၅-ဒေါသုမ္ပတ္တက ဝါစာယ၊ နုမ္ပတ္တော ကိံ ကရိသံတိ။

ဘဝေ ယုမ္ပတ္တကော သောဝ၊ တာဒိသံ ဝစနံ ဘဏံ။

အနက်။ ။ ဒေါသုမ္ပတ္တကဝါစာယ၊ ဒေါသရူးသော သူ၏
စကားဖြင့်။ နုမ္ပတ္တော၊ မရူးသောသူသည်။ ကိံ ကရိသံတိ၊ အဘယ်
သို့ပြုအံ့နည်း။ တာဒိသံ၊ ထိုသူစကားကဲ့သို့ သဘောရှိသော။ ဝစနံ၊
စကားကို။ ဘဏံ-ဘဏန္တော၊ ဆိုသောသူသည်။ သောဝ၊ ထိုသူ
ကဲ့သို့။ ဥပ္ပတ္တကော၊ ရူးသည်။ ဘဝေယု၊ ဖြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အရူးမဟုတ်သော သူကောင်းသည် ဒေါသ
ရူးသောသူ၏ စကားဖြင့် အဘယ်သို့ပြုအံ့နည်း၊ ဒေါသရူးလိုစ
ကားမျိုးကို ပြောဆိုသောသူသည် ထိုဒေါသရူးသော သူကဲ့သို့
ရူးသည် ဖြစ်ရာ၏။

၅၆-ကောဓနော အက္ခမော အည၊ ဒုဋ္ဌသညီ ဘယာလုကော။

ဂါမမဇ္ဈေ အဋ္ဌက္ကောဝ၊ တထာ မာဟောဟိ တံ ဇဟ။

အနက်။ ။ ဂါမမဇ္ဈေ၊ ရွာလယ်၌။ အညဒုဋ္ဌသညီ တပါး
သောခွေးတို့ကို ခွေးမကောင်းဟုထင်မှတ်သော။ အဋ္ဌက္ကော၊ ခွေး

ရှူးသည်။ ဘယာလုကောဝ၊ ဘေးရန်များသကဲ့သို့။ ကောဓနော၊ အမျက်ကြီးသော။ အက္ခမော၊ မခံချင်တတ်သော။ အညဒုဋ္ဌသည်၊ သူတပါးကို မကောင်းထင်သောသူသည်။ ဘယာလုကော၊ ဘေးရန်များသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ မာဟောဟိ၊ မဖြစ်စေလင့်။ တံကောဓနံ၊ ထိုအမျက်ကြီးခြင်းကို။ ဧဟ၊ စွန့်လော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရှာလယ်၌ တပါးသော ခွေးတို့ကို “ခွေးကောင်းမဟုတ်” ဟု မှတ်ထင်သော ခွေးရှူးသည် ဘေးရန်များသကဲ့သို့ ဒေါသကြီးလျက် သူတပါးကို မကောင်းထင်ကာ မခံချင်တတ်သောသူသည် ဘေးရန်များ၏၊ ထိုသဘောမျိုး မဖြစ်စေလင့်၊ အမျက်ဒေါသကြီးခြင်းကို ပယ်စွန့်ချေလော့။

၅၇-မေတ္တာလုကော ခမာသီလော၊
သဗ္ဗဋ္ဌာနေသုနိဗ္ဗယော။
ပရတ္ထ သတ္တ မိစ္ဆန္တော၊
ခန္တိ မေတ္တဗ္ဗ ဘာဝယေ။ ။

အနက်။ ။ မေတ္တာလုကော၊ မေတ္တာများသော။ ခမာသီလော၊ သည်းခံလေ့ရှိသောသူသည်။ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌။ နိဗ္ဗယော၊ ဘေးမရှိ။ ပရတ္ထသတ္တံ၊ သူတပါးအကျိုး၊ မိမိအကျိုးကို။ ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသောသူသည်။ ခန္တိဗ္ဗ၊ သည်းခံခြင်းကို၎င်း။ မေတ္တဗ္ဗ၊ မေတ္တာကို၎င်း။ ဘာဝယေ၊ ပွားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မေတ္တာများ၍ သည်းခံလေ့ ရှိသောသူသည် ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌ ဘေးကင်း၏၊ မိမိသူတပါး အကျိုးများကို လိုလားသောသူသည် သည်းခံခြင်းနှင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို အခါခါပွားများရာ၏။

၅၈-ပရက္ကောသာနိ နိန္ဒာနိ၊ တံဝ ပစ္စေန္တိ နာညဂူ။
ခိတ္တပံသုဝ ဝါတုဒ္ဓံ၊ ဂရုကံ ကိ ခမာယတေ။ ။

အနက်။ ။ဝါတုန္ဒိ၊ လေညာလေတင်သို့။ ခိတ္တပံသု၊ ပစ်လွှင့်အပ်သောမြေမှုန့်တို့သည်။ တံဝ၊ ထိုပစ်လွှင့်သောသူသို့သာလျှင်။ ပစ္စေန္တိဣဝ၊ တဖန်ပြန်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရက္ကောသာနိ၊ သူတပါးကို ဆဲရေးခြင်းတို့သည်၎င်း။ နိန္ဒာနိ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့သည်၎င်း။ တံဝ၊ ထိုဆဲရေးကဲ့ရဲ့သောသူသို့သာလျှင်။ ပစ္စေန္တိ-ပတိဇ္ဇိ၊ တဖန်ပြန်ရောက်ကုန်၏။ နာညဂူ၊ သူတပါးသို့မရောက်ကုန်။ ကိံဂရကံ၊ အဘယ်မျှလောက်ဝန်လေးသည်ကို။ ခမာယတေ၊ သည်းခံရသနည်း။ ဝါ၊တေ၊ သင့်အား။ ခမာယ၊ သည်းခံရသဖြင့်။ ကိံဂရကံ၊ အဘယ်သို့ဝန်လေးသနည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လေညာလေတင်သို့ ပစ်လွှင့်အပ်သော မြေမှုန့်တို့သည် ပစ်လွှင့်သောသူ အထံသို့သာ တဖန်ပြန်ရောက် လာကုန်သကဲ့သို့ သူတပါးကို ဆဲရေးကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့သည်လည်း ဆဲရေးကဲ့ရဲ့သောသူ၏ အထံသို့သာ တဖန်ပြန်ရောက်လာကုန်၏။ သူတပါးအထံသို့ မရောက်ကုန်၊ သည်းခံရခြင်းဖြင့် သင့်အား အဘယ်သို့ဝန်လေးဘိသနည်း။

၅၉-အက္ကောသန္ဓောစ နိန္ဒိစ၊ ဝိဋ္ဌိတော သက ကမ္မုနာ။
ဣဓ ပေစ္စစ နိစေယျော၊ တံနယံ ဂဏှိ အက္ခမော။ ။

အနက်။ ။အက္ကောသန္ဓောစ၊ ဆဲရေးသောသူသည်၎င်း။ နိန္ဒိစ၊ ကဲ့ရဲ့သောသူသည်၎င်း။ သက ကမ္မုနာ၊ မိမိမကောင်းမှုကံသည်။ ဝိဋ္ဌိတော၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဣဓ၊ ဤဘဝ၌၎င်း။ ပေစ္စစ၊ တမလွန်ဘဝ၌၎င်း။ နိစေယျော၊ ယုတ်နိမ့်၏။ အက္ခမော၊ မခံချင်တတ်သောသူသည်။ တံနယံ၊ ထိုသူနည်းကို။ ဂဏှိ၊ ယူ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဆဲရေးသောသူ၊ ကဲ့ရဲ့သော သူတို့သည် “ဘယ်သူမပြု မိမိမှု” ဆိုသည့်အတိုင်း မိမိမကောင်းမှုကံနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌၎င်း၊ နောင်တမလွန် ဘဝ၌၎င်း အရာရာယုတ်ညံ့၍ အောက်တန်းကျ၏။ မခံချင်တတ်သောသူသည်လည်း ထိုသူ၏ နည်းကိုယူ၏။

၆၀-အက္ကောသော မံ နအာဂစ္ဆိ၊
တဿေဝါ နတ္ထကာရကော။
ဣတိ ဥတ္တာဝ သပ္ပညော၊
အက္ကောသံ န ဂရံ ကရေ။ ။

အနက်။ ။အက္ကောသော၊ ဆဲရေးခြင်းသည်။မံ၊ငါ့သို့။နအာ
ဂစ္ဆိ၊ မလာမရောက်။တဿေဝ၊ ထိုဆဲရေးသောသူအားသာလျှင်။
အနတ္ထကာရကော၊အကျိုးမဲ့ကိုပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ဥတ္တာဝ၊
သိ၍သာလျှင်။ သပ္ပညော၊ ပညာရှိသည်။ အက္ကောသံ၊ သူတပါးတို့
ဆဲရေးခြင်းကို။ နဂရံကရေ၊အလေးမပြုရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဆဲရေးခြင်းသည် ငါ့ထံသို့ မရောက်လာပေ၊
ဆဲရေးသောသူအားသာ အကျိုးမဲ့အောင် ပြုတတ်ချေ၏ဟု သိ၍
သာလျှင် အမြော်အမြင်ပညာရှိသောသူသည် သူတပါးတို့ ဆဲရေး
ခြင်းကို အလေးမပြု ဂရုမစိုက်ရာ။

၆၁-ဝိကာရာပတ္တိ မိစ္ဆန္တော၊ဝေရီ ဗဟု မုပက္ကမိ။
မာမိတ္တဝသ မန္တေဟိ၊နိဗ္ဗိကာရော တုဝံဘဝ။

အနက်။ ။ဝေရီ၊ ရန်သူသည်။ ဝိကာရာပတ္တိ၊ ဖောက်ပြန်
ခြင်းသို့ရောက်သည်ကို။ မိစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိ၍။ ဗဟု၊ များစွာ။
ဥပက္ကမိ၊ လုံ့လပြု၏။ အမိတ္တဝသံ၊ ရန်သူအလိုသို့။ မာမန္တေဟိ၊
အစဉ်မလိုက်လင့်။ တုဝံ၊ အရှင်သည်။ နိဗ္ဗိကာရော၊ ဖောက်ပြန်
ခြင်းမရှိသည်။ ဘဝ၊ ဖြစ်လော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရန်သူသည် သင်ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်
သည်ကို အလိုရှိ၍ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် များစွာအားထုတ် နေသဖြင့်
ရန်သူ့အလို အကြိုက်ကျအောင် အစဉ်မလိုက်ပါနှင့်၊ အရှင်သည်
မဖောက်မပြန် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ နေထိုင်ပါလော့။

၆၂-မေတ္တဗျုနာ သဒေါသောစ၊ပရဒေါသောစ သမ္ပတိ။
မေတ္တာသေကေန သဗ္ဗေသု၊သဗ္ဗတောဂ္ဂိ နိဝါရယေ။

အနက်။ ။မေတ္တဗျူဟာ၊ မေတ္တာရေဖြင့်။ သဒေါသောစ၊
 မိမိအမျက်သည်၎င်း။ ပရဒေါသောစ၊ သူတပါးအမျက်သည်၎င်း။
 သဗ္ဗတိ၊ ငြိမ်း၏။ သဗ္ဗေသု၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့၌။ မေတ္တာသေကေ
 န၊ မေတ္တာရေဖျန်းလောင်းသဖြင့်။ သဗ္ဗတော၊ ခပ်သိမ်းသောအ
 ရပ်မှ။ အဂ္ဂိံ၊ ဒေါသမီးကို။ နိဝါရယေ၊ တားမြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မေတ္တာရေဖြင့် မိမိသူတပါး အမျက်များကို
 ငြိမ်းသတ်နိုင်၏။ မည်သူမဆို မေတ္တာရေချမ်းနှင့် သွန်းဖျန်းသဖြင့်
 ခပ်သိမ်းသော ဒေါသမီးကို တားဆီးပိတ်ပင်ရာ၏။

၆၃ - သဒေါသ ပရဒေါသဂ္ဂိံ၊ သဗ္ဗတော ဒိသတော ဌိတံ။
 မေတ္တာ တောယေန ဝါရေယျ၊ သိယာ နိဗ္ဗုတိ သဗ္ဗမိ။

အနက်။ ။သဗ္ဗတော ဒိသတော၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်မှ။
 ဌိတံ၊ ထသော။ သဒေါသပရဒေါသဂ္ဂိံ၊ မိမိဒေါသမီး၊ သူတပါး
 ဒေါသမီးကို။ မေတ္တာတောယေန၊ မေတ္တာရေဖြင့်။ ဝါရေယျ၊ တား
 မြစ်ရာ၏။ သဗ္ဗမိ၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်၌။ နိဗ္ဗုတိ၊ မီးငြိမ်းသည်။
 သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခပ်သိမ်းသော အရပ်မှ ထတောက်လာသည့်
 မိမိသူတပါးဒေါသမီးများကို မေတ္တာရေဖြင့် လေးဆေးစွာတား
 မြစ်ရာ၏။ ဘယ်အရပ်မှာမဆို ဒေါသမီးကို အမြဲငြိမ်းစေ သင့်၏။

၆၄ - နဂမေ အတ္တနော အဂ္ဂိံ၊ ပရဂ္ဂိံ ဝါပိ နဂမေ။
 မေတ္တဗျူဟာ နိဗ္ဗာတု၊ သပရဂ္ဂိံ ဒွယံ ဘုသံ။ ။

အနက်။ ။အတ္တနောအဂ္ဂိံ၊ မိမိဒေါသမီးကို။ နဂမေ၊ သူတ
 ပါ ထံမသွားစေရာ။ ပရဂ္ဂိံ ဝါပိ၊ သူတပါး ဒေါသမီးကိုလည်း။
 နဂမေ၊ မိမိအထံသို့မလာစေရာ။ ဘုသံ၊ ပြင်းပြစွာသော။ သပ
 ရဂ္ဂိဒွယံ၊ မိမိဒေါသမီး၊ သူတပါးဒေါသမီးနှစ်ခုကို။ မေတ္တဗျူဟာ၊
 မေတ္တာရေဖြင့်သာလျှင်။ နိဗ္ဗာတု၊ ငြိမ်းအောင်ပြုလော့။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ဝိမိဒေါသမီးကို သူတပါးထံ မသွားစေရ၊ သူတပါး ဒေါသမီးကို ဝိမိထံမလာစေရ၊ အလွန် အရှိန်ပြင်းထန် သည့် ဝိမိသူတပါး မီးပွားနှစ်ချက်ကို မေတ္တာရေဖြင့်သာလျှင် ငြိမ်း အောင် ပြုပါလော့။

၆၅-ဂုဏီ ဂုဏီ နနိန္ဒာယ၊ ပသံသာယာ ဂုဏီ ဂုဏီ။
နိန္ဒနိန္ဒ နကုပ္ပေယျ၊ နသာဒိယေ ထုတိ ထုတိ။ ။

အနက်။ ။ ဂုဏီ၊ ဂုဏ်ရှိသောသူသည်။ နိန္ဒာယ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ကြောင့်။ အဂုဏီ၊ ဂုဏ်မရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ထို့ ကြောင့်။ အနိန္ဒ၊ မကဲ့ရဲ့ထိုက်ဘဲ။ နိန္ဒ၊ ကဲ့ရဲ့သောသူကို။ ဝါ၊ နိန္ဒ နိန္ဒ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းဟူသမျှကို။ နကုပ္ပေယျ၊ အမျက်မထွက်ရာ။ အဂုဏီ၊ ဂုဏ်မရှိသောသူသည်။ ပသံသာယာ၊ ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်။ ဂုဏီ၊ ဂုဏ်ရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အထုတိ၊ မချီးမွမ်းထိုက်ဘဲ။ ထုတိ၊ ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ဝါ၊ ထုတိ ထုတိ၊ ချီး မွမ်းခြင်းဟူသမျှကို။ နသာဒိယေ၊ မသာယာရာ။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ဂုဏ်ရှိပြီးသောသူသည် သူတပါး ကဲ့ရဲ့သည့် အတွက် ဂုဏ်မပျက်နိုင်သောကြောင့် မကဲ့ရဲ့ထိုက်ဘဲ ကဲ့ရဲ့သော သူကို အမျက်မထွက်သင့်ပေ။ မူလက ဂုဏ်မရှိသော သူသည် သူတပါး ချီးမွမ်းသည့်အတွက် ဂုဏ်မဘက်နိုင်သောကြောင့် မချီး မွမ်းထိုက်ဘဲ ချီးမွမ်းသည်ကိုလည်း မသာယာသင့်ချေ။

၆၆-ဂုဏံ နိန္ဒာယ နာသေတုံ၊ နသက္ကာ ကောစိ တုဿကော။
ဝဇေတုံဝါ ပသံသာယာ၊ ဂရုံကရေ န တံဒ္ဒယံ။ ။

အနက်။ ။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ အတုဿကော၊ မနှစ်သက်သောသူသည်။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ နိန္ဒာယ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြင့်။ နာသေတုံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တုဿ ကော၊ နှစ်သက်သောသူသည်။ ပသံသာယာ၊ ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်။ ဝဇေတုံဝါ၊ တိုးပွားစေခြင်းငှါလည်း။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံဒွယံ၊ ထိုချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းနှစ်ခုကို။
နဂရုံကရေ၊ အလေးမမူရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မိမိကိုမလို မုန်းထားသော သူတယောက်
သည် မိမိဂုဏ်ကို ကဲ့ရဲ့ ရှုံ့ချခြင်းဖြင့် မဖျက်ဆီးနိုင်ပေ။ မိမိကို
လိုလားနှစ်သက်သောသူသည်လည်း မိမိဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းမြှောက်
စားခြင်းဖြင့်တိုးတက်ကြီးပွားအောင် မပြုနိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် သူ
တပါးတို့ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းနှစ်ခုကို အလေးမပြု ဂရုမပိုက်ရာ။

၆၇-ဒေါသဗ္ဗာ မလ သဉ္ဇ န္ဇော၊ မေတ္တာစန္ဇော န ရောစတိ။
တံမုတ္တဿ တု ဧတဿ၊ အတိဿယ ပဘာဝတော။

၆၈-သု သုတ္တ ဗုဒ္ဓ သုပိနာ၊ ဒွေပိယာ ဂုတ္တိ နာက္ကမော။
သမာဓိ သုမုခါ မုဠာ၊ ဗြဟ္မာ တျေကာ ဒသ ဂ္ဂုဏာ။

အနက်။ ။ဒေါသဗ္ဗာမလသဉ္ဇန္ဇော၊ ဒေါသဟူသော တိမ်
တိုက်အညစ်အကြေးဖုံးလွှမ်းသောကြောင့်။ မေတ္တာစန္ဇော၊ မေတ္တာ
ဟူသော လမင်းသည်။ နရောစတိ၊ မတင့်တယ် မတောက်ပ။
တံမုတ္တဿ၊ ထိုဒေါသဟူသောတိမ်တိုက်အညစ်အကြေးမှ လွတ်
ထွက်သည်ဖြစ်၍။ အတိဿယ ပဘာဝတော၊ လွန်ကဲသောအ
ရောင်အဝါရှိသော။ ဧတဿတု၊ ထိုမေတ္တာဟူသောလမင်း၏ကား။

သု သုတ္တ ဗုဒ္ဓသုပိနာ၊ ကောင်းစွာအိပ်ရခြင်း၊ ကောင်းစွာနိုး
ကြားရခြင်း၊ ကောင်းသောအိပ်မက်ကို မက်ရခြင်းတို့၎င်း။ ဒွေပိ
ယာ ၊ လူချစ်ခြင်း၊ နတ်ချစ်ခြင်းနှစ်ပါးတို့၎င်း။ ဂုတ္တိ၊ နတ်တို့စောင့်
ရှောက်ခြင်း၎င်း။ နာက္ကမော၊ အဆိပ်မတက် လက်နက်ကွင်းရှောင်
မီးမလောင်ခြင်း၎င်း။ သမာဓိ၊ ဥပစာရ၊ အပ္ပနာ နှစ်ဖြာသောသမာဓိ
ကို ရခြင်း၎င်း။ သုမုခါမုဠာ၊ နှစ်သက်ရှင်ပျ မျက်နှာလှခြင်း၊ မတွေ
မဝေသေရခြင်းတို့၎င်း။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ လားရခြင်း၎င်း။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကာဒသဂ္ဂုဏာ၊ တဆဲ့တပါးသောကျေးဇူးဂုဏ်တို့
သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဒေါသ-ဟူသော တိမ်တိုက် အညစ်အကြေး ဖုံးလွှမ်းသောကြောင့် မေတ္တာ-ဟူသော လမင်းသည် မတင့်တယ် မတောက်ပနိုင်ချေ။ ဒေါသ-ဟူသော တိမ်တိုက်အညစ် အကြေးမှ လွတ်မြောက်လာသဖြင့် လွန်ကဲတောက်ပသော အရောင်အဝါရှိ သော မေတ္တာ လမင်းမှာမူကား-

- ၁။ ကောင်းစွာ အိပ်ရခြင်း၊
- ၂။ ကောင်းစွာနိုးရခြင်း၊
- ၃။ ကောင်းသော အိပ်မက်ကို မက်ရခြင်း၊
- ၄။ လူတို့ချစ်ခင်ခြင်း၊
- ၅။ နတ်တို့ချစ်ခင်ခြင်း၊
- ၆။ နတ်တို့စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- ၇။ အဆိပ်မတက်၊ လက်နက်ကွင်းရှောင်၊ မီးမလောင်ခြင်း၊
- ၈။ ဥပစာရ၊ အပ္ပနာ နှစ်ဖြာသော သမာဓိကို ရလွယ်ခြင်း၊
- ၉။ နှစ်သက်ရွှင်ပျ မျက်နှာလှခြင်း၊
- ၁၀။ မတွေမဝေ သေရခြင်း၊
- ၁၁။ ဗြဟ္မဒုပြည်သို့ လားရခြင်း၊

ဤတဆွဲတပါးသော ကျေးဇူးဂုဏ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၆၉-သီတံ ကရောတု မေတ္တာယ၊ စက္ခု လာဘောတု ပညာယ။
မာကာသိ နိပ္ပဘေ စညေ၊ စန္ဒော ဟောဟိ ဂတေဂတေ။

အနက်။ ။မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဖြင့်။ သီတံ ကရောတု၊ ဇေအောင်ပြုလော့။ ပညာယ၊ ဓမ္မဒေသနာပညာဖြင့်။ စက္ခုလာဘောတု၊ နိုးဝေးမြင်သိ ဉာဏ်မျက်စိကို ရစေလော့။ အညေစ၊ နက္ခတ်တမျှ ဂုဏ်တောက်ပသော သူတပါးတို့ကိုလည်း။ နိပ္ပဘေ၊ ဂုဏ်ရောင်ကင်းညှိုး တန်ခိုးတိမ်မြုပ်သည်တို့ကို။ မာကာသိ၊ မပြုလင့်။ ဂတေဂတေ၊ ရောက်ရာရောက်ရာ၌။ စန္ဒော၊ လမင်းသ ဖွယ်သည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်လော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မေတ္တာဖြင့် အရာရာမှာ အောင် ပြုပါလော့၊
ဓမ္မဒေသနာ ပညာဖြင့် နိုးဝေးမြင်သိ ဉာဏ်မျက်စိကို ရအောင်ပြု
ပါလော့၊ နက္ခတ်တမျှ ဂုဏ်တောက်ပသော သူတပါးတို့ကိုလည်း
ဂုဏ်ရောင်ကင်းညှိုး တန်ခိုးတိမ်မြုပ်အောင် မပြုပါလင့်၊ ရောက်
ရာရောက်ရာဝယ် လမ်းသဖွယ် မြေစမွယ်ပါလော့။

၇၀-ဒုရာသန္ဓေသု သဗ္ဗေသု၊ မေတ္တံ ပေသေတု ပါဘတံ။
ဓမ္မံ ဒေသေတု ပတ္တာနံ၊ စန္ဒော ဟောဟိ ဂတေဂတေ။

အနက်။ ။ဒုရာသန္ဓေသု၊ အဝေးအနီးဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ
သု၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့၌။ မေတ္တံပါဘတံ၊ မေတ္တာ ဟူသော
လက်ဆောင်ကို။ ပေသေတု၊ ပိုသ လော့။ ပတ္တာနံ၊ ရောက်လာ
သော ရှင်၊ လူတို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတု၊ ဟောကြားလော့။
ဂတေဂတေ၊ ရောက်ရာရောက်ရာ အရပ်၌။ စန္ဒော၊ လမ်းသဖွယ်
သည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်လော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အဝေးအနီး အသီးသီးသော သတ္တဝါဟူသ
မျှတို့၌ မေတ္တာလက်ဆောင်ကို ရောက်အောင် ပေးပို့ပါလော့၊
ရောက်လာသော ရှင်၊ လူတို့အားလည်း တရားဓမ္မ ဟောပြုပါလော့၊
ရောက်ရာရောက်ရာဝယ် လမ်းသဖွယ် မြေစမွယ် ပါလော့။

၇၁-သမ္ပတ္တာနံ မလံ ဓောဝ၊ သီတံကရေ သဒါဒယော။
ဥစ္စနီစေ နဝိသေသေ၊ ဇလဿမော ဂတေဂတေ။

အနက်။ ။သမ္ပတ္တာနံ၊ ကပ်ရောက်လာသူ ဦးဖြူ၊ ဦးနက်ဖြစ်
သော သူတို့အား။ မလံ၊ ရာဂ၊ ဒေါသစသော အညစ်အကြေးကို။
ဓောဝ၊ ဆုံးမပဲ့ပြင် သုတ်သင်ဆေးလျှော်လော့။ သဒါဒယော၊ အ
ခါခပ်သိမ်း ငြိမ်းသော မေတ္တာရှိသည်ဖြစ်၍။ သီတံကရေ၊
အောင်ပြုလော့။ ဥစ္စနီစေ၊ မြင့်သောသူ၊ နိမ့်သောသူ၌။ နဝိသေ
သေ၊ အထူးအခြား မပြုရာ။ ဂတေဂတေ၊ ရောက်ရာ ရောက်ရာ
အရပ်၌။ ဇလဿမော၊ ရေနှင့်တူသည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်လော့။

အံဗိပ္ပါယ်။ ။မိမိထံသို့၊ ရောက်လာသော သူတို့အား ရာဂ၊ ဒေါသ-စသော အညစ်အကြေးကို ဆုံးမပဲ့ပြင် သုတ်သင်ဆေး လျှော်ပါလော့။ အခါခပ်သိမ်း ငြိမ်းသော မေတ္တာစိတ်ရှိ၍ ဧအောင်လည်း ပြုဘိလော့။ မြင့်သောသူ၊ နိမ့်သောသူ အထူးအခြားမပြုရာ၊ ရောက်ရာ ရောက်ရာဝယ် ရှေ့နှင့်တူစွာ မြေပါလော့။

၇၂-အသဿတေသု ဖုဋ္ဌေသု၊ လောကဓမ္မေသု အဋ္ဌသု။
ပတိဋ္ဌော နိဗ္ဗိကာရော တံ၊ ပထဝီသဒိသော ဘဝ။

အနက်။ ။ဖုဋ္ဌေသု၊ တွေ့ရောက်ကုန်သော။ အသဿတေသု၊ မမြဲကုန်သော။ အဋ္ဌသု လောကဓမ္မေသု၊ လာဘ၊ အလာဘ စသည်ရှစ်တန် လောကဓံတရားတို့၌။ ပတိဋ္ဌော၊ တည်သော။ တံ၊ သင်သည်။ နိဗ္ဗိကာရော၊ ဗောက်ပြီးဗောက်ပြန် သွေလှန်ထူးထွေ မရှိဘဲ။ ပထဝီဋ္ဌော၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့ကိုးကွယ် မှီခိုရာဖြစ်၍။ ပထဝီသဒိသော၊ မြေကြီးနှင့်တူသော သဘောရှိသည်။ ဘဝ၊ ဖြစ်လော့။

အဗိပ္ပါယ်။ ။တွေ့ကြုံရသည့် အမြဲမရှိသော လောကဓံတရား ရှစ်ပါးတို့၌ တည်နေရသောသင်သည် ချွတ်ယွင်းမှောက်ထွန် ဗောက်ပြန် ထူးထွေခြင်းမရှိဘဲ လူခပ်သိမ်းတို့၏ အမြဲကိုးကွယ်မှီခိုရာ မြေကြီးနှင့်တူစွာ ဖြစ်ပါလော့။

၇၃-နာကာသိ ကလဟံ သိလာ၊ သဒါ ကေနစိ နိစ္စလာ။
မေတ္တာယန္တော ခမာယန္တော၊ မဟာသီလံ ဂုရုံကရေ။

အနက်။ ။သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ နိစ္စလာ၊ မတုန်မလှုပ်သော။ သိလာ၊ ကျောက်ဖျာသည်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်နှင့်။ ကလဟံ၊ ခိုက်ရန်ငြင်းခုံခြင်းကို။ နာကာသိ၊ မပြု။ မေတ္တာယန္တော၊ မေတ္တာပြုလျက်။ ခမာယန္တော၊ သည်းခံသောသူသည်။ မဟာသီလံ၊ ကျောက်ဖျာကြီးကို။ ဂုရုံကရေ၊ ဆရာပြုရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အခါခပ်သိမ်း တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ကျောက်
ဖျာသည် မည်သူနှင့်မျှ ခိုက်ရန်ငြင်းခုံခြင်းကို မပြုတတ်၊ မေတ္တာ
ထားလျက် သည်းခံခြင်း တရားရှိသောသူသည် ကျောက်ဖျာကြီး
ကို ဆရာပြုရာ၏။

၇၄-သိလာဝ သိလံဝါ ဟောတု၊ ဒုရုတ္တာနိ တိတိက္ခတု။
ပစ္စုတ္တေ ဒေါသသံဝဇော၊ အနုတ္တောဝ ပသမ္ဘတိ။

အနက်။ ။သိလဝါ၊ သိလရှိသော ရဟန်းသည်။ သိလာဝ၊
ကျောက်ဖျာ ကျောက်ခဲကဲ့သို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်လော့။ ဒုရုတ္တာနိ၊
မကောင်းသော ဆိုဆဲခြင်းတို့ကို။ တိတိက္ခတု၊ သည်းခံလော့။
ပစ္စုတ္တေ၊ တဖန်ဆိုသည်ရှိသော်။ ဒေါသသံဝဇော၊ ဒေါသ အမျက်
ကြီးပွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အနုတ္တောဝ၊ မဆိုဘဲ နေမှ
သာလျှင်။ ပသမ္ဘတိ၊ ငြိမ်း၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သိလရှိသော ရဟန်းသည် ကျောက်ဖျာ
ကျောက်ခဲ ပမာ မကောင်းသော ဆဲဆိုခြင်းတို့ကို သည်းခံပါ
လော့၊ တဖန်ပြန်၍ ပြောဆိုသည်ရှိသော် အမျက်ဒေါသ ကြီးပွား
တတ်၏။ ပြန်၍မပြောဆိုမှ ဒေါသငြိမ်း၏။

၇၅-သဗ္ဗေ အဟံဝ ဣစ္ဆန္တိ၊ သတ္တာ သုခန္တိ ဣတုန။
ဘာဝေယျ ကမတော မေတ္တံ၊ ပိယ မဇ္ဈတ္တ ဝေရိကေ။

အနက်။ ။အဟံ၊ ငါသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဣစ္ဆာမိ
ဣဝ၊ အလိုရှိသကဲ့သို့။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ
တို့သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဣတုန၊ သိ၍။ ပိယမဇ္ဈတ္တဝေရိကေ၊ ချစ်အပ်သောသူ၊ လျစ်လျူ။
ရန်သူ၌။ ကမတော၊ အစဉ်သင့်အားဖြင့်။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာကို။
ဘာဝေယျ၊ ပွားရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ငါချမ်းသာ လိုသကဲ့သို့ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း ချမ်းသာလိုကြကုန်၏ဟု ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်၍

၁။ ချစ်ခင်အပ်သောသူ၊

၂။ မချစ် မမုန်း အလယ်အလတ်၌ တည်သောသူ၊

၃။ မချစ်ခင်အပ်သောရန်သူ-

တို့၌အစဉ်အတိုင်း မေတ္တာ ပွားရာ၏။

၇၆-သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏှဿ၊ သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော။
အတ္တာနံ ဥပမံ ကတွာ၊ နဟနေယျ နဃာတယေ။

၇၇-သုခ ကာမာနိ ဘူတာနိ၊
ယောဒဏှေန ဝိဟိံသတိ။
အတ္တနော သုခ မေသာနော၊
ပေစ္စ သော နလဘောသုခံ။ ။

အနက်။ ။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဒဏှဿ၊ ဒုတ်လှံကန်မှ။ တသန္တိ၊ လန့်ဖြတ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည်။ မစ္စုနော၊ သေခြင်းမှ။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဥပမံကတွာ၊ ဥပမာပြု၍။ နဟနေယျ၊ မညှဉ်းဆဲရာ။ နဃာတယေ၊ မသတ် မဖြတ်ရာ။

ယော၊ အကြင်သူသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဇောနော၊ ရှာအံ့ဟူ၍။ သုခကာမာနိ၊ မိမိကဲ့သို့ ချမ်းသာကို အလိုရှိကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဒဏှေန၊ ဒုတ်လှံကန်ဖြင့်။ ဝိဟိံသတိ၊ ညှဉ်းဆဲပုတ်ခတ် ရိုက်နှက်သတ်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ပေစ္စ၊ တမလွန်ဘဝ၌။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ နလဘော၊ မရရာ။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် ဒုတ်လှံကန်မှ လန့်ဖြတ်ကုန်၏။ သေခြင်းမှလည်း ကြောက်ကြကုန်၏။ မိမိကိုယ်ကို ပမာထားကာ သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲ မသတ်ဖြတ်ရာ။

မိမိအလိုငှါ ချမ်းသာကို ရှာဖွေအံ့ဟု မိမိကဲ့သို့ ချမ်းသာလို
သော သတ္တဝါ အများကို ဒုတ်, ခား, လှံကန်ဖြင့် ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်
သောသူသည် တမလွန်ဘဝ၌ ချမ်းသာသူကို မရနိုင်ချေ။

၇၈- အဝေရာ ဗျာပဇ္ဇာ နိဗ္ဗောသုဒ္ဓိ စသံ အဟံဝ မေ။
ဟိတကာမာ တထာ အဿု၊ မဇ္ဈတ္တာ ဝေရိနောပိစ။

အနံ ကံ။ ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အဝေရာစ၊ ရန်မရှိသည်၎င်း။
အဗျာပဇ္ဇာစ၊ ကြောင့်ကြမရှိသည်၎င်း။ အနိဗ္ဗောစ၊ ဆင်းရဲမရှိ
သည်၎င်း။ သုဒ္ဓိစ၊ ချမ်းသာသည်၎င်း။ အသံ၊ ဖြစ်လို၏။ အဟံဝ၊
ငါကဲ့သို့။ မေ၊ ငါ၏။ ဟိတကာမာ၊ အစီးအပွားကိုလိုသော သူတို့
သည်၎င်း။ မဇ္ဈတ္တာပိစ၊ လျစ်လျူဖြစ်သောသူတို့သည်၎င်း။ ဝေရိ
နောပိစ၊ ရန်သူတို့သည်၎င်း။ တထာ၊ ထိုငါနှင့်အတူတူ။ အဝေ
ရာစ၊ ရန်မရှိကုန်သည်၎င်း။ အဗျာပဇ္ဇာစ၊ ကြောင့်ကြ မရှိကုန်
သည်၎င်း။ အနိဗ္ဗောစ၊ ဆင်းရဲမရှိကုန်သည်၎င်း။ သုဒ္ဓိစ၊ ချမ်းသာ
ကုန်သည်၎င်း။ အဿု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်

- ၁။ ငါသည်ရန်ကင်းလို၏။
- ၂။ ကြောင့်ကြခြင်းကင်းလို၏။
- ၃။ ဆင်းရဲခြင်းကင်းလို၏။
- ၄။ ချမ်းသာလို၏။

ငါကဲ့သို့ပင် ငါ၏အကျိုးစီးပွားကို လိုလားသောသူ၊ လျစ်လျူ။
ဖြစ်သောသူ၊ ရန်သူတို့သည်လည်း-

- ၁။ ရန်ကင်းကြပါစေ။
- ၂။ ကြောင့်ကြခြင်း ကင်းကြပါစေ။
- ၃။ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းကြပါစေ။
- ၄။ ချမ်းသာကြပါစေ။

၇၉-မာတရော ဘာတရော ဣတိ၊ဒါယကော ပါသကာပိစ။
သုဒ္ဓိဟောန္တုတိ ဘာဝေယျ၊ စဇေ တေသုစ လဂ္ဂနံ။

အနက်။ ။မာတရော၊ မိဘတို့သည်၎င်း။ ဘာတရော၊ ညီ
သား အစ်ကို နှစ်မ သားချင်းတို့သည်၎င်း။ ဣတိ၊ ဆွေမျိုး
ပေါက်ဖော်တို့သည်၎င်း။ ဒါယကော ပါသကာပိစ၊ ဒါယကာ၊ဒါ
ယကီ၊ ဥပါသကာ၊ဥပါသကီတို့သည်၎င်း။ သုဒ္ဓိဟောန္တု၊ ချမ်း
သာသည်ဖြစ်စေကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဘာဝေယျ၊ မေတ္တာပွားရာ
၏။ တေသုစ၊ ထိုမိဘသားချင်း ဆွေရင်းမျိုးချာ တကာဥပါတို့၌
လည်း။ လဂ္ဂနံ၊မေတ္တာရောင်ပြေး တဏှာစေးဖြင့် ပြိမြှေးတွယ်ကပ်
ခြင်းကို။ စဇေ၊စွန့်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်၊ နှမ၊မိဘ၊ သားချင်း၊
ဆွေမျိုးရင်းချာ၊ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ၊ဥပါသကာ၊ ဥပါသကီတို့
သည် ချမ်းသာကြပါစေ ကုန်သတည်းဟု မေတ္တာပွားရာ၏။ ထိုသူ
တို့အပေါ်၌ မေတ္တာရောင်ပြေး တဏှာစေးဖြင့် ပြိမြှေး တွယ်ကပ်
ခြင်းကို ပြုရာ၏။

၈၀-ဒေါသော မေတ္တာယ ဒုရာရိ၊တဏှာ အာသန္န ဝေရိကာ။
တဏှံ ပိယေသု ဝါရေယျ၊ဒေါသံ ဝေရိသု မေတ္တိကော။

အနက်။ ။ဒေါသော၊ ဒေါသသည်။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာ၏။
ဒုရာရိ၊ ဝေးသောရန်သူမည်၏။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ အာသန္န
ဝေရိကာ၊ နီးသောရန်သူမည်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။မေတ္တိကော၊
မေတ္တာပို့သောသူသည်။ ပိယေသု၊ ချစ်သောသူတို့၌။ တဏှံ၊ တ
ဏှာကို။ ဝေရိသု၊ ရန်သူတို့၌။ ဒေါသံ၊ ဒေါသကို။ ဝါရေယျ၊ဖြစ်
တားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဒေါသသည် မေတ္တာ၏ ဝေးသော ရန်သူ၊
တဏှာသည် မေတ္တာ၏ နီးသောရန်သူ ဖြစ်သောကြောင့် မေတ္တာ

ပို့သောသူသည် ချစ်သူတို့အပေါ်၌ တဏှာ၊ မုန်းသူတို့အပေါ်၌ ဒေါသ-ကိုတားမြစ်ရာ၏။

၈၁-ဧကုဒ္ဒေသေ ကကမ္မာစ၊ သိဿာ အာစရိယာ သုခိ။
ဟောန္တု သဗြဟ္မစာရိစ၊ တေစ ညောည ဟိတာဝဟာ။

အနက်။ ။ ဧကုဒ္ဒေသေ၊ တကွနက်ပါတိမောက် ပြခြင်းရှိ ကုန်သော။ ဧကကမ္မာစ၊ တကွနက် ကံဆောင်ဖက်လည်း ဖြစ် ကုန်သော။ သိဿာ၊ တပည့်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ အာစရိယာ၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၎င်း။ သဗြဟ္မစာရိစ၊ သီတင်းသုံးဖော် တို့သည်၎င်း။ သုခိ၊ ချမ်းသာကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန် သတည်း။ တေစ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း။ အညောညဟိတာ ဝဟာ၊ အချင်းချင်း အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အတူတကွ ပါတိမောက်ပြ၍ အတူတကွ ကံ ဆောင်ဖက် ဖြစ်ကြကုန်သော တပည့်ရဟန်း၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် ချမ်းသာကြပါစေ ကုန်သတည်း။ ထိုရ ဟန်းတို့သည်လည်း အချင်းချင်း အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင် နိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

၈၂-ရာဇာနောစ အမစ္စာစ၊ ဂါမေ ဣဿရိယာ သုခိ။
ဘဝန္တု ဒေဝတာယောစ၊ တေဟိ သုရက္ခိတော သုခေါ။

အနက်။ ။ ရာဇာနော၊ မင်း၊ မင်းညီ၊ မင်းသား၊ မင်းမိဖုရား တို့သည်၎င်း။ အမစ္စာစ၊ မှူးမတ်၊ သေနာပတိ အရာရှိတို့သည်၎င်း။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ ဣဿရိယာ၊ သွေးသောက်သူကြီး ခေါင်းအကြီး အ စိုးရတို့သည်၎င်း။ ဒေဝတာယောစ၊ ကျောင်းစောင့်နတ်၊ ရွာစောင့် နတ်၊ တောစောင့်နတ်၊ သာသနာစောင့်နတ် အစရှိသည်တို့သည် ၎င်း။ သုခိ၊ ချမ်းသာကုန်သည်။ ဘဝန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

တေဟိ၊ ထိုမင်းစိုးတို့သည်။ သုရက္ခိတော၊ ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သောကြောင့်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မင်း၊ မင်းညီ၊ မင်းသား၊ မင်းမိဖုရား၊ မှူးမတ်၊ သေနာပတိ၊ အရာရှိအရာခံ၊ သွေးသောက်သူကြီး၊ အစိုးရ၊ သမ္မာဒေဝနတ်ကောင်း နတ်မြတ်တို့သည် ချမ်းသာကြပါ စေကုန်သတည်း။ ထိုမင်းစိုးရာဇာ စသည်တို့သည် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်ပေသောကြောင့်သာ ချမ်းသာစွာ နေရပေ၏။

၈၃-မယံ ယေန သုဂုတ္တာဝ၊
သုခိတာ ရဋ္ဌဝါသိနော။
သုခိ ကလ္လ ဣ သောရာဇာ၊
တေဇဝန္တော စိရာယုကော။ ။

အနက်။ ။ယေနရညာ၊ အကြင်ပြည်ထဲသနင်း ဘုရင်မင်းသည်။ သုဂုတ္တာဝ၊ မုတိမ်းတန္တ ခားပြုလူဆိုး သူခိုးသူဝှက်မပေါ်မထွက် ငြိမ်သက်ခြင်းငှါ ဘုန်းအာဏာဖြင့် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ပေသောကြောင့်သာလျှင်။ ရဋ္ဌဝါသိနော၊ သုနာပရန် တမ္ပဒီပ ကြမ်းကြုတ်စွာလှ ဗျာဒိတ်ရတိုင်းပြည်၌ နေကုန်သောရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ၊ ဦးဖြူ၊ ဦးနက်ဖြစ်ကုန်သော။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ သုခိတာ၊ မကြောင့်မကြ ဖြေမြေ ချမ်းသာကုန်သည်။ ဟောမ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သောရာဇာ၊ ငါတို့တိုင်းနေ လူဗိုလ်ခြေကို အနေမဖောက် ဘေးမရောက်အောင် စောင့်ရှောက်ပေသော ပြည်ထဲသနင်း ထိုဘုရင်မင်းသည်။ သုခိ၊ အလိုဆန္ဒဟူသမျှလျှင် ခဏချက်ချင်း ပြီးစီးလျှင်း၍ ကျန်ကြွင်းမရှိ ဣဒ္ဓိမယ သုခကြီးစွာ လွန်ချမ်းသာသည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ကလ္လော၊ ဗဟိဒ် အဇ္ဈိတ် ဥပဒ်မရှိ မထိရောဂါကင်းစင်ကွာ၍ ကျန်းမာပကတိ ရှိသည်၎င်း။ တေဇဝန္တော၊ ရှေးပြုသမျှ ပုညရင်းသန် ခုထုပ်ပြန်၍ တက်လျှံကဲမိုး တန်ခိုးအာဏာ တေဇာဖြိုးမောက် ဘုန်းတော်တောက်သည်၎င်း။ စိရာယုကော၊ သက်တော်ရာကျော် ရှည်တော်မူသည်၎င်း။ အတ္ထု၊ ဖြစ်စေသတည်း။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ဘုရင် မင်းမြတ်သည် ဘုန်းအာဏာဖြင့် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ပေးသော ကြောင့်သာလျှင် တိုင်းသူပြည် သား လူအများတို့သည် မြေချမ်းသာစွာ နေကြရကုန်၏။ ထိုဘေး မရောက်အောင် စောင့်ရှောက်ပေး ပေးသော ဘုရင်မင်းမြတ်သည်-

- ၁။ လိုတိုင်းရ၍ သုခကြီးစွာ ချမ်းသာပါစေ သတည်း။
- ၂။ ရောဂါကင်းကွာ၍ ကျန်းမာပါစေ သတည်း။
- ၃။ တန်ခိုးအာဏာ တေဇာဖြိုးမောက် ဘုန်းတော်တောက် ပါစေသတည်း။
- ၄။ သက်တော်ရာကျော် ရှည်တော်မူပါစေ သတည်း။

၈၄-ရဋ္ဌ ပိဏ္ဍေန ဇိဝါမ၊ရဋ္ဌဝါသီ သုခန္တုတိ။
ဘာဝေယျေဝံ အမောဃံဝ၊ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ သုဘုဉ္ဇတိ။ ။

အနက်။ ။ရဋ္ဌပိဏ္ဍေန၊ နိုင်ငံသူတို့ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်း ဖြင့်။ ဇိဝါမ၊ ငါတို့အသက်ရှင်ရကုန်၏။ ရဋ္ဌဝါသီ၊ တိုင်းနိုင်ငံနေ ဗိုလ်ခြေလှူတို့သည်။ သုခန္တု၊ ချမ်းသာပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘာဝေယျ၊ ပွားများရာ၏။ ဖေဝံ၊ ဤသို့ပွားများသည်ရှိသော်။ အမောဃံဝ၊ အချည်းနှီးမဟုတ်ဘဲသာလျှင်။ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ၊ တိုင်းသူတို့ လှူသောဆွမ်းကို။ သုဘုဉ္ဇတိ၊ ကောင်းစွာစားသည်မည်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။တိုင်းသူပြည်သားတို့ လှူအပ်သော ဆွမ်းဖြင့် ငါတို့အသက်ရှင်ရကုန်၏။ တိုင်းသူပြည်သားတို့သည် ချမ်းသာ ကြပါစေဟု မေတ္တာပွားရာ၏။ ဤသို့ပွားသည်ရှိသော် တိုင်းသူ ပြည်သားတို့ဆွမ်းကို အချည်းနှီးမဟုတ်ဘဲ ကောင်းစွာသုံးဆောင် စားသောက်သည်မည်၏။

၈၅-အာပါယိကာ ဗဟူ သန္တိ၊မာတာပိတာဒိ ပုဗ္ဗကာ။
တေစညေစ သုခိနိဿာ၊သ္မု မျာပဇ္ဇာ အဝေရိနော။

အနက်။ ။မာတာပိတာဒိပုဗ္ဗကာ၊ အမိအဘ အစရှိသည် ဖြစ်တူးကုန်သော။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ အာပါယိကာ၊ အ

ပါယ်လေးပါး၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။
တေစ၊ ထိုမိဘစသည်ဖြစ်ဘူးသောသူတို့သည်၎င်း။ အညေစ၊ တ
ပါးသောသူတို့သည်၎င်း။ သုခိ၊ ချမ်းသာကုန်သည်။ အနိဿာ၊
ဆင်းရဲမရှိကုန်သည်။ အဗျာပဇ္ဇာ၊ ကြောင့်ကြမရှိကုန်သည်။ အဝေ
ရိနော၊ ရန်မရှိကုန်သည်။ အဿု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မိဘစသည်တော်ဘူး၍ အပါယ်လေးပါး၌
ကျရောက် နေကြကုန်သော သတ္တဝါအများ တို့သည်၎င်း၊ တပါး
သော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း-

- ၁။ ရန်ကင်းကြပါစေ။
- ၂။ ကြောင့်ကြခြင်း ကင်းကြပါစေ။
- ၃။ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းကြပါစေ။
- ၄။ ချမ်းသာကြပါစေ။

၈၆-သတ္တာ ဘူတာစ ပါဏာစ၊ ပုဂ္ဂလာ အတ္တဘာဝိကာ။
ထိ ပူ ရိယာ နရိယာစ၊ ဒေဝါနရာ နိပါတိကာ။ ။

၈၇-အဝေရာ ဟောန္တ၊ ဗျာပဇ္ဇာ၊ အနိဿာစ သုခိ ဣမေ။
အတ္တာနံ ပရိဟာရန္တ၊ စတုဓာ ဣတိ ဘာဝယေ။

အနက်။ ။သတ္တာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၌ တပ်သော
သတ္တဝါတို့သည်၎င်း။ ဘူတာစ၊ ပွားစ၊ ပွားပြီးဖြစ်သော သတ္တဝါ
တို့သည်၎င်း။ ပါဏာစ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ရှိသော သတ္တဝါ
တို့သည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလာ၊ အစာပုပ်ကိုမျှသော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း။
အတ္တဘာဝိကာ၊ ရုပ်အတ္တဘော၊ နာမ်အတ္တဘောရှိသော သတ္တဝါ
တို့သည်၎င်း။ ထိ၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေရာ ဖြစ်သောမိန်းမတို့သည်
၎င်း။ ပူ၊ ရှေ့ကနေထိုင် ပြောဆိုနိုင်တတ်သော ယောက်ျားမြတ်တို့
သည်၎င်း။ အရိယာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ကပ်တတ်သော အရိယာသူတော်
ကောင်း တို့သည်၎င်း။ အနုရိယာစ၊ နိဗ္ဗာန်ရပ်တိုင် မကပ်နိုင်သော

ပုထုဇဉ်တို့သည်၎င်း။ ဒေဝါ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း။ နရာ၊ လူတို့
သည်၎င်း။ နိပါတိကာ၊ အပါယ်သို့ကျရောက်သောသူတို့သည်၎င်း။

ဣမေ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်၎င်း။ အဝေရာ၊ ရန်မရှိကုန်သည်၎င်း။
အဗျာပဇ္ဇာ၊ ကြောင့်ကြမရှိကုန်သည်၎င်း။ အနိဗာစ၊ ဆင်းရဲမရှိ
ကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ သုခိ၊ ချမ်းချမ်း
သာသာ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိဟာရန္တု၊ ဆောင်ကြဉ်းနိုင်စေ
ကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဓာ၊ “အဝေရာဟောန္တု” အစရှိ
သော န္တု-လေးခုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဘာဝယေ၊ ပွားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်

- ၁။ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၌ တပ်စွဲသော သတ္တဝါ၊
- ၂။ ပွားစ၊ ပွားပြီးဖြစ်သော သတ္တဝါ၊
- ၃။ ထွက်သက်၊ ဝင်သက် ရှိသော သတ္တဝါ၊
- ၄။ အစာပုပ်ကို မျှိုသော သတ္တဝါ၊
- ၅။ ရုပ်အတ္တဘော၊ နာမ်အတ္တဘော ရှိသော သတ္တဝါ၊
- ၆။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရာဖြစ်သော မိန်းမ၊
- ၇။ ရှေ့ကနေထိုင်ပြောဆို နိုင်တတ်သော ယောက်ျား၊
- ၈။ နိဗ္ဗာန်သို့ ကပ်တတ်သော အရိယာသူတော်ကောင်း၊
- ၉။ နိဗ္ဗာန်ရုပ်တိုင် မကပ်နိုင်သော ပုထုဇဉ်၊
- ၁၀။ နတ်ဗြဟ္မာ၊
- ၁၁။ လူ၊
- ၁၂။ အပါယ်သို့ ကျရောက်သောသူ၊

ဤသတ္တဝါတို့သည်—

- ၁။ ရန်ကင်းကြပါစေ။
- ၂။ ကြောင့်ကြခြင်းကင်းကြပါစေ။
- ၃။ ဆင်းရဲခြင်းကင်းကြပါစေ။
- ၄။ မိမိတို့ကိုယ်ကိုချမ်းသာအောင်ရှက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ။
[ဤသို့ လေးပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ပွားရာ၏။]

၈၈-ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရိနော။

အဗျာပဇ္ဇာ သုခိနိဃာ၊ ဟောန္တုတိ တာဝ ဘာဝယေ။

အနက်။ ။ပုရတ္ထိမာယဒိသာယ၊ အရှေ့တူရှုအရပ်၌။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အဝေရိနော၊ ရန်မရှိကုန်သည်။ အဗျာပဇ္ဇာ၊ ကြောင့်ကြမရှိကုန်သည်။ အနိဃာ၊ မဆင်းရဲကုန်သည်။ သုခိ၊ ချမ်းသာစွာ ဆောင်ကြဉ်း ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ “သဗ္ဗေပါဏာ” အစရှိသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ ဘာဝယေ၊ ပွားရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အရှေ့တူရှုအရပ်၌ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည်-

- ၁။ ရန်ကင်းကြပါစေ။
- ၂။ ကြောင့်ကြခြင်းကင်းကြပါစေ။
- ၃။ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းကြပါစေ။
- ၄။ မိမိတို့ကိုယ်ကို ချမ်းသာအောင် ရှက်ဆောင် နိုင်ကြပါစေ။

[ဤသို့“သဗ္ဗေပါဏာ”စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ ပွားများရ၏။]

၈၉-ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ သဗ္ဗေပါဏာ တိ အာဒိနာ။

ဒွါဒသက္ခတ္တံ၊ ဘာဝေယျ၊ သေသာသုပိ အယံနယော။

အနက်။ ။ပုရတ္ထိမာယဒိသာယ သဗ္ဗေပါဏာတိအာဒိနာ၊ “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ သဗ္ဗေပါဏာအဝေရာဟောန္တု၊ အဗျာပဇ္ဇာဟောန္တု၊ အနိဃာဟောန္တု၊ သုခိအတ္တာနံပရိဟာရန္တု၊ ပုရတ္ထိမာယဒိသာယ သဗ္ဗေဘူတာ အဝေရာ ဟောန္တု” အစရှိသောနည်းဖြင့်။ ဒွါဒသက္ခတ္တံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တကျိပ်နှစ်ယောက်ဖြစ်၍ တဆွဲနှစ်ကြိမ်စေ့အောင်။ ဘာဝေယျ၊ ပွားရ၏။ သေသာသုပိ၊ ကြွင်းသောအနောက်မျက်နှာအစရှိသည်တို့၌လည်း။ အယံနယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်

- ၁။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ သဗ္ဗေပါဏာ အဝေရာ ဟောန္တ၊
 အဗျာပဇ္ဇာ ဟောန္တ၊ အနိဃာဟောန္တ၊ သုခိ အတ္တာနံ
 ပရိဟာရန္တ၊
- ၂။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ သဗ္ဗေဘူတာ အဝေရာ ဟောန္တ-
 အစရှိသော နည်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်နှစ်ယောက် ဖြစ်၍
 တဆဲနှစ်ကြိမ် စေ့အောင်ပွားရာ၏။

[ကြွင်းသော အနောက်မျက်နှာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။]

၉၀-စတုဒ္ဓိသာ နုဒိသာ ဓော၊ဥဒ္ဓံ သတ္တာစ ပါဏိနော။
 ဘူတာစ ပုဂ္ဂလာ အတ္တ၊ ဘာဝိသဗ္ဗေ ထိ ပုရိသာ။
 ၉၁-အရိယာ နရိယာ ဒေဝါ၊ နရာစ ဝိနိပါတိကာ။
 အဝေရာ ဗျာပဇ္ဇာ နိဃာ၊သုခတ္တာစ ဘဝန္တ၊ တေ။

အနက်။ ။စတုဒ္ဓိသာ၊တူရူအရပ်လေးမျက်နှာ၌၎င်း။ စတု
 အနုဒိသာ၊ အထောင့်အရပ်လေးမျက်နှာ၌၎င်း။ အဓော၊ အောက်
 မျက်နှာ၌၎င်း။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်မျက်နှာ၌၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်
 သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ပါဏိနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။
 ဘူတာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ပုဂ္ဂလာ၊သတ္တဝါတို့သည်။ အတ္တဘာဝိ၊
 အတ္တဘောရှိသောသတ္တဝါတို့သည်။ ထိ၊ မိန်းမတို့သည်။ ပုရိသာ၊
 ယောက်ျားတို့သည်။

[ထိပုရိသာ-ဟုဆိုလိုလျက်ဆန်း၌ ထိပုရိသာ-ဟုဆိုသည်။]

အရိယာ၊ အရိယာတို့သည်။ အနုရိယာ၊ အရိယာမဟုတ်သော
 သူတို့သည်။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ နရာ၊ လူတို့သည်။ဝိနိပါတိကာ၊
 အပါယ်၌ ကျသောသူတို့သည်။ တေသဗ္ဗေ၊ ထိုခပ်သိမ်းသော
 သူတို့သည်။ အဝေရာ ဗျာပဇ္ဇာနိဃာ၊ ရန်မရှိ၊ကြောင့်ကြမရှိ၊ဆင်း
 ရဲမရှိကုန်သည်၎င်း။ သုခတ္တာ၊ ချမ်းသာသော ကိုယ်ရှိ ကုန်သည်
 ၎င်း။ ဘဝန္တ၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်

- (က) တူရူအရပ်လေးမျက်နှာတို့၌၎င်း၊
- (ခ) အထောင့်အရပ် လေးမျက်နှာ တို့၌၎င်း၊
- (ဂ) အောက်အရပ် မျက်နှာ၌၎င်း၊
- (ဃ) အထက်အရပ် မျက်နှာ၌၎င်း၊

ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါ၊ ပွားစ ပွားပြီး ဖြစ်သော သတ္တဝါ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ရှိသော သတ္တဝါ၊ အစာပုပ်ကိုမျှိုသော သတ္တဝါ၊ ရုပ်နာမ် အတ္တဘောရှိသော သတ္တဝါ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ အရိယာ၊ ပုထုဇဉ်၊ နတ်၊ လူ၊ အပါယ်သို့ ကျရောက်သောသူ ဤတကျိပ်နှစ်ယောက် တို့သည်-

- ၁။ ရန်ကင်းကြပါစေ။
- ၂။ ကြောင့်ကြခြင်း ကင်းကြပါစေ။
- ၃။ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းကြပါစေ။
- ၄။ မိမိတို့ကိုယ်ကို ချမ်းသာအောင် ရှက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ။

၉၂-စတုဒ္ဒိသာ နုဒိသာ ဓော၊ ဥဒ္ဒန္တိ ဒသကေဒိသိ။
 ဒွါဒသေ တေ ပရိစ္ဆိန္ဒ၊ ဘာဝေယျ ပုဂ္ဂလေ ဗုဓော။

အနက်။ ။ စတုဒ္ဒိသာ၊ တူရူအရပ်လေးမျက်နှာ၌၎င်း။ စတုအနုဒိသာ၊ အထောင့်အရပ်လေးမျက်နှာ၌၎င်း။ အဓော၊ အောက်မျက်နှာ၌၎င်း။ ဥဒ္ဒန္တိ၊ အထက်မျက်နှာ၌၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသကေဒိသိ၊ ဆယ်ရပ်မျက်နှာ၌။ ဗုဓော၊ ပညာရှိသည်။ ဒွါဒသ၊ တကျိပ်နှစ်ယောက်ကုန်သော။ တေပုဂ္ဂလေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒ၊ ပိုင်းခြား၍။ ဘာဝေယျ၊ မေတ္တာပွားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်

- (က) တူရူအရပ်လေးမျက်နှာတို့၌၎င်း၊
- (ခ) အထောင့်အရပ် လေးမျက်နှာတို့၌၎င်း၊

(ဂ) အောက်အရပ် မျက်နှာ၌၎င်း၊

(ဃ) အထက်အရပ် မျက်နှာ၌၎င်း၊

ဤအရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့၌ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်နှစ်ယောက်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ မေတ္တာပွားရာ၏။

၉၃-မေတ္တာ ဝဿေန တေမေတု၊ ပဇ္ဇန္နောဝိယ သဗ္ဗမိ။

မာကိဉ္စိ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ ဧဝံ မေတ္တာ သုဘာဝိတာ။ ။

အနက်။ ။ ပဇ္ဇန္နော၊ ပဇ္ဇန္နိမိနိဗ္ဗာန်မင်းသည်။ သဗ္ဗမိ၊ ခပ် သိမ်းသောအရပ်၌။ ဝဿေန၊ ပကတိမိနိဗ္ဗာန်ရေဖြင့်။ တေမေတိ ဝိယ၊ စွတ်စိုစေသကဲ့သို့။ ဗုဓော၊ ပညာရှိသည်။ သဗ္ဗမိ၊ ခပ်သိမ်း သောပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၌။ မေတ္တာဝဿေန၊ မေတ္တာ မိနိဗ္ဗာန်ရေဖြင့်။ တေမေတု၊ စွတ်စိုစေလော့။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတယောက်ကိုမျှ။ မာပရိ ဝဇ္ဇေဟိ၊ မရှောင်မကြဉ်လင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မရှောင်မကြဉ်သည်ရှိ သော်။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာကို။ သုဘာဝိတာ၊ ကောင်းစွာပွားအပ် သည်မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပဇ္ဇန္နိမိနိဗ္ဗာန်မင်းသည် ခပ်သိမ်းသော အရပ်

၌ ပကတိ မိနိဗ္ဗာန်ရေဖြင့် စွတ်စိုစေသကဲ့သို့ ပညာရှိသည် ခပ်သိမ်း သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၌ မေတ္တာ မိနိဗ္ဗာန်ရေဖြင့် စွတ်စိုစေလော့၊ တစုံတယောက်ကိုမျှ မရှောင်မကြဉ်လင့်၊ ဤသို့ မရှောင်မကြဉ် သည်ရှိသော် မေတ္တာကိုကောင်းစွာပွားသည် မည်၏။

၉၄-ပဉ္စာ နောမိ သတ္တောမိသာ၊ သိယံ ဒွါဒသပုဂ္ဂလာ။

န္တု စတူဟေသု ဘာဝေတွာ၊ အဋ္ဌတာလီသကာ သိယံ။

အနက်။ ။ အနောမိ၊ မပိုင်းခြားအပ် မရည်မှတ်အပ်ကုန် သော။ ပဉ္စ၊ သတ္တ၊ ပါဏ၊ ဘူတ၊ ပုဂ္ဂလ၊ အတ္တဘာဝ ပရိယာပန ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ငါးယောက်တို့၎င်း။ သြမိသာ၊ ပိုင်းခြား၍ရည် မှတ်အပ်ကုန်သော။ သတ္တ၊ ဣတ္ထိ၊ ပုရိသ- အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ် ယောက်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါဒသပုဂ္ဂလာ၊ တကျိပ်နှစ်ယောက်

သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧသု၊ ထိုတကျိပ်နှစ်
ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ န္တု၊ စတုဟိ၊ “အဝေရာဟောန္တု” အစ
ရှိသော န္တု-လေးချက်အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဘာဝေတွာ၊ မေတ္တာ
ပွား၍။ ဝါ၊ မြောက်ပွား၍။ အဋ္ဌတာလီသကာ၊ လေးဆဲ့ရှစ်မေတ္တာ
တို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မပိုင်းခြားအပ် မရည်မှတ်အပ်သော သတ္တ၊
ပါဏ၊ ဘူတ၊ ပုဂ္ဂလ၊ အတ္တဘာဝ ပရိယာပန္န-ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်
ငါးယောက်၊ ပိုင်းခြား၍ ရည်မှတ်အပ်သော ဣတ္ထိ၊ ပုရိသ၊ အရိယ၊
အနရိယ၊ ဒေဝ၊ မနုဿ၊ ဝိနိပါတိက-ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ် ၇-ယောက်၊
ဤတကျိပ်နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို “အဝေရာဟောန္တု”
စသော န္တု-လေးချက်ဖြင့် မြောက်ပွားသည် ရှိသော် မေတ္တာ
၄၀-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

၉၅-ဒသကေဒိသိ တာမေတ္တာ၊ စတုသံတ အသီတိယော။
အဋ္ဌတာလီသာဟိ ပဉ္စသတာ ဋ္ဌဝိသ သာမိကာ။ ။

အနက်။ ။တာမေတ္တာ၊ ထိုလေးဆဲ့ရှစ် မေတ္တာတို့သည်။
ဒသကေဒိသိ၊ ဆယ်ရပ်မျက်နှာ၌။ ဝါ၊ ဆယ်ရပ်မျက်နှာသို့ ၄၀-
မေတ္တာစီ ပွားရာ၌။ စတုသံတအသီတိယော၊ လေးရဲ့ရှစ်ဆယ်တို့
သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တာမေတ္တာ၊ ထိုလေးရဲ့ရှစ်ဆယ် သော
မေတ္တာတို့သည်။ အဋ္ဌတာလီသာဟိ၊ အရပ်မျက်နှာကို မရည်ညွှန်း
ဘဲ ပို့သအပ်သော လေးဆဲ့ရှစ်မေတ္တာတို့နှင့်တကွ။ အဋ္ဌဝိသသာ
မိကာ၊ နှစ်ဆဲ့ရှစ်မေတ္တာအလွန်ရှိကုန်သော။ ပဉ္စသတာ၊ ငါးရာ
သောမေတ္တာတို့သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထို ၄၀-မေတ္တာတို့ကို အရပ် ၁၀-မျက်နှာဖြင့်
မြောက်ပွားပြန်လျှင် ၄၀၀-မေတ္တာ ဖြစ်ကုန်၏။ ၎င်း ၄၀၀-
မေတ္တာကို အရပ်မျက်နှာ မရည်ညွှန်းဘဲ ပို့သအပ်သော ၄၀-
မေတ္တာနှင့်ပေါင်းလျှင် ၅၂၀-သွယ်သော မေတ္တာ ဖြစ်ကုန်၏။

၉၆-ဒုက္ခိတေ ကရုဏံ ဗြူဟေ၊ မုဒိတံ သုခိတေ ဇနေ။

မေတ္တာစေဝ ဥပေက္ခာစ၊ ဥဘော ဥဘောသု ဘာဝိတာ။

အနက်။ ။ ဒုက္ခိတေဇနေ၊ ဆင်းရဲရောက်သောသတ္တဝါ၌။

ကရုဏံ၊ ကရုဏာကို။ ဗြူဟေ၊ ပွားရာ၏။ သုခိတေဇနေ၊ ချမ်းသာ
ရှိသော သတ္တဝါ၌။ မုဒိတံ၊ မုဒိတာကို။ ဗြူဟေ၊ ပွားရာ၏။
ဥဘောသု၊ သုခိတ၊ ဒုက္ခိတ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့၌။ မေတ္တာစေဝ၊ မေတ္တာ
ကို၎င်း။ ဥပေက္ခာစ၊ ဥပေက္ခာကို၎င်း။ ဥဘော၊ နှစ်ပါးသော
ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပွားအပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဆင်းရဲသော သတ္တဝါ၌ ကရုဏာကို ပွားရာ

၏။ ချမ်းသာသော သတ္တဝါ၌ မုဒိတာကို ပွားရာ၏။ ဆင်းရဲ၊ ချမ်း
သာ သတ္တဝါနှစ်မျိုးတို့၌ မေတ္တာ၊ ဥပေက္ခာ နှစ်ဖြာသော ဗြဟ္မ
ဝိဟာရတို့ကို ပွားရာ၏။

၉၇-ဗြဟ္မဝါသိတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ တေသုညတရ ဝါသိတော။

ဂန္ဓဘူတေသု သော လောကေ၊ ဗြဟ္မာဝိယ ဝိရောစတိ။

မေတ္တာဘာဝနာ နိဒ္ဒေသော။

အနက်။ ။ ဂန္ဓဘူတေသု၊ နံ့သာသဗ္ဗယ် ဖြစ်ကုန်သော။

တေသု၊ ထိုဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါးတို့တွင်။ အညတရဝါသိတော၊
တပါးပါးဗြဟ္မစိုရ်ဖြင့် ထုံမွှမ်းအပ်သောသူကို။ ဗြဟ္မဝါသိတိ၊ ဗြဟ္မာ
ကဲ့သို့နေသောသူဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုအပ်၏။ သောနရော၊ ထို
ဗြဟ္မစိုရ်တရားဖြင့် ထုံမွှမ်းသောသူသည်။ လောကေ၊ လောက၌။
ဗြဟ္မာဝိယ၊ ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့။ ဝိရောစတိ၊ တင့်တယ်၏။

မေတ္တာ ဘာဝနာနိဒ္ဒေသော၊ မေတ္တာ ဘာဝနာနိဒ္ဒေသပြီး၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နံ့သာသဗ္ဗယ်ဖြစ်သော ဗြဟ္မာစိုရ် တရားလေး

ပါးတို့တွင် တပါးပါးဖြင့် ပွားများမွှမ်းထုံအပ်သောသူကို ဗြဟ္မာ
ကဲ့သို့နေသော သူဟုဆိုအပ်၏။ ထိုဗြဟ္မစိုရ်တရားဖြင့် ပွားများမွှမ်း
ထုံသော သူသည် ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်၏။

မေတ္တာပွားများပုံအမြွက်

မေတ္တာ ပွားလိုသောသူသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်၍ ဒေါသ၏ အပြစ်၊ ခန္တီ၏ အကျိုးကို ရှေးဦးစွာ ဆင်ခြင်ရမည်။

ဆင်ခြင်ပုံကား

၁။ ဒေါသသည် ကျိုးကြောင်းမကြည့်၊ ဆိုးကောင်းမသိ၊ မှောင်အတိကျ၏။ နောင်အဖန်ဖန်ရှက်စရာကိုပြောဝံ့အောင် ပြောဝံ့အောင် ယုတ်မာသူနှင့် ယုတ်မာခြင်း ပြိုင်ဝံ့အောင် စေ ခိုင်း၏။ အကျိုးဖယ်၍ အပြစ်ကိုယူ၏။ ကြက်သရေမင်္ဂလာ မရှိ။

၂။ ခန္တီသည် ကျိုးကြောင်းကြည့်၏။ ဆိုးကောင်းသိ၏။ မှောင် အတိမကျ၊ ရှက်စရာကိုမပြောမိ မပြုမိအောင် စောင့်၏။ ယုတ်မာချင်း မပြိုင်ခိုင်း၊ နောင်အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကိုသာ ပြောခိုင်း ပြုခိုင်း၏။ အပြစ်ကိုဖယ်၍ အကျိုးကိုယူ ၏။ သမ္မာပဒိုပတ် အကြောင်းရင်း၌ တည်စေ၏။ ကြက်သ ရေ မင်္ဂလာရှိ၏။

ဤသို့ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် -

- ၁။ အကျိုးမဆောင်၍ မချစ်အပ်သူ၊
  - ၂။ အလွန်ချစ်သော သားမယား၊
  - ၃။ လျစ်လျူရှုအပ်သောသူ၊
  - ၄။ အကျိုးမဲ့ပြုသောရန်သူ၊
- ဤလေးယောက်ကို ရှေးဦးစွာမပွားရ။
- ၅။ လိင်မတူသူ၊ ဤတယောက်သီးခြားမပွားရ။
  - ၆။ သေသူ၊ ဤကားမေတ္တာအာရုံမဟုတ်။
- [အပြစ်မကင်းသူ ၆-ယောက်။]

မိမိကိုယ်၌မေတ္တာပွားများလျှင်အပ္ပနာဈာန်မရ၊ မရသော်လည်း သက်သေပြုခြင်းငှါ ရှေးဦးစွာပွားရသည်၊ ကိုယ်ချင်းစာနိုင်သည်။

မေတ္တာပွားများပုံ

- ၁။ ငါသည် ရန်ကင်းပါစေ။
- ၂။ ကြောင့်ကြခြင်းကင်းပါစေ။
- ၃။ ဆင်းရဲခြင်းကင်းပါစေ။
- ၄။ မိမိကိုယ်ကိုချမ်းသာအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်ပါစေ။

ဤသို့ပွားပြီးလျှင် ကြည်ညိုဖွယ်ဂုဏ်ထူးရှိသော ဆရာ၊ ဆရာ အရွယ်ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို သီလစသောဂုဏ်ကို ဆင်ခြင်၍ အဖန်ဖန် ပွားရသည်။

- ၁။ ငါတို့အားအကျိုးများစေသော ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆရာဖြစ် ၏၊ ဆရာအရွယ်ဖြစ်၏၊ သီလစသောဂုဏ်ကျေးဇူးအထူး ရှိ၏၊ ရန်ကင်းပါစေ။
- ၂။ ကြောင့်ကြခြင်းကင်းပါစေ။
- ၃။ ဆင်းရဲခြင်းကင်းပါစေ။
- ၄။ မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်ပါစေ။

ဤသို့အဖန်ဖန်ပွားလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးတည်း၌ပင်စတုတ္ထဈာန် အထိရနိုင်၏၊ စတုတ္ထဈာန်သမာဓိကို အခြေပြု၍ ဝိပဿနာပွား လျှင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။

မေတ္တာအကျိုးအာနိသင် ၁၁-ပါး

ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်ဈာန်တရား၊ မဂ်ဖိုလ်တရား ရလောက် အောင် မပွားများနိုင်စေကာမူ သူတပါးအပေါ်၌ အကျိုးစီးပွား လိုလား၍ မေတ္တာစိတ်ထားနှင့် နေထိုင်သော သူသည် အောက် ပါအကျိုးတရား ၁၁-ပါးကို ကော်ရနိုင်ပါသည်။

ဆောင်.....အိပ်, နိုး, မက်, ချစ်၊ ချစ်,ပေငွေ, မီး, တည်၊
ကြည်,သေ,ပြဟွာ၊ ဆွဲတဖြာ၊ မေတ္တာအာနိသင်။

[ဤလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို မေတ္တာဘာဝနာနိဒ္ဒေသ ဂါထာ နံပါတ် ၆၇-၆၈-အဓိပ္ပါယ်အခန်းမှာရှု။]

ထိုအာနိသင်တို့ကို တစိတ်တဒေသ ထင်ရှားစေဦးအံ့

ဝိသာခရဟန်းဝတ္ထု။ ။ပါဠိလိသုတ်ပြည် သား ကုန်လည်
ဝိသာခသည် ရဟန်းပြုလို၍ သီဟိုဠ်သို့သွား ၏။လမ်းတွင်ကုန်သွယ်
၍ တလအတွင်း ငွေတထောင်ရ၏။ရဟန်းပြုရသို့လာသောအခါ
အချည်းနှီးမပြန်စေရဟု ငွေတထောင်ကို စွန့်ကြဲ၏။ရဟန်းငါးဝါ
ခွေမာတိကာ လေ့လာပြီးလျှင် တနေ့ချင်း လေးလထက် လွန်၍
မနေ လှည့်လည်စဉ် ငါ့အား ချွတ်ယွင်းမှုမရှိစဘူး။ အရတော်လေ
စွဟုဥဒါန်းကျူး၏။

တောဒရုပ်ဒွလမ်းနှစ်ခွတွင် နတ်တို့ခရီးညွှန်၍ ဗိတ္တလတောင်
သို့ ရောက်၏။ လေးလပတ်လုံးနေ၍ သွားအံ့သောအခါ လပြေပင်
စောင့်နတ်ငို၍တောင်းပန်၏။ အရှင်မြတ်ရောက်လာမှ နတ်များ အ
ချင်းချင်းမေတ္တာရရှိကြပါသည်။ ကြွသွားလျှင်ရှေးအတိုင်းရန်
များကြပါလိမ့်မည်ဟုတောင်းပန်သဖြင့်လေးလနေရပြန်၏။ နောက်
လေးလဒွလည်း ထိုအတူနေရပြန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ဗိတ္တလတောင်
၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရလေသည်။

နွားမဝတ္ထု။ ။နွားမတကောင်သည်သားငယ်ကို နို့တိုက်
ကာနေ၏။မုဆိုးလုံဖြင့်ထိုးလိုက်ရာ နွားမကိုယ်၌ထိ၍ ထန်းရွက်အ
လား ပျော့ခွေလျက် ကျသွား၏။ လှံ-မရူးနိုင်သော ဤနွားမ၏
မေတ္တာသည် သား၌ချစ်စိတ်ထက်သန်ခြင်းမျှသာ၊ဥပစာရ၊ အပ္ပနာ
မဟုတ်ဘေးချေ။

ထို့ကြောင့် ဒေါသကိုပယ်ရှား၍မဂ်၊ ဖိုလ်ရည်မှန်းသောပုဂ္ဂိုလ်
သည် အာနုဘော်ကြီးမားသော မေတ္တာဘာဝနာကို အဖန်ဖန်
ပွားများရာ၏။

မေတ္တာဘာဝနာကိုပြုဆိုခမ်းပြီး၏။

အပ္ပမာဒါဝဟ ပကိဏ္ဍကနိဒ္ဒေသ

၁-သံဝိဇ္ဇန္တိ ဓ လောကသ္မိံ၊

ဗဟူ ဇီဝိတကပ္ပနာ။

ဂဟေတွာ ပတ္တ မုဉ္ဇော ယော၊

ဇီဝိကာနံ သ လာမကော။

အနက်။ ။ဣဒလောကသ္မိံ၊ ဤသတ္တလောကန္တံ။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ဇီဝိတ ကပ္ပနာ၊ လယ်လုပ် ကုန်သွယ် မင်းဝယ် ခ-ယမ်း အထမ်းအရွက်အစရှိသော အသက်မွေးကြောင်း အတတ် တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကြကုန်၏။ တေသု၊ ထိုအသက်မွေးကြောင်း အတတ်တို့တွင်။ ပတ္တံ၊ အနားမရှိ တုံးတိတိဖြစ်သော မြေသပိတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ စွဲကိုင်၍။ ယောဥဉ္ဇော၊ အကြင်အိမ်ကြို အိမ်ကြား လှည့်ပတ်သွား၍ တောင်းစားရှာဖွေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သ-သော ဥဉ္ဇော၊ ထိုသို့အိမ်ကြိုအိမ်ကြား လှည့်ပတ်သွားလာ တောင်းစား ရှာဖွေခြင်းသည်။ ဇီဝိကာနံ၊ အသက် မွေးခြင်း တကာ တို့တွင်။ လာမကော၊ ယုတ်နိမ့်ညံ့ဆုံး အတုံးတတေ အသရေမရှိသော အ သက်မွေးခြင်းတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤလောကန္တံ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ မင်းမှုထမ်းခြင်း-အစရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတတ် ပညာ များစွာတို့တွင် “အနားမရှိ တုံးတိတိဖြစ်သော မြေသပိတ်” ကိုစွဲကိုင်လျက် အိမ်ကြိုအိမ်ကြား လှည့်ပတ်သွား၍ တောင်းစား ရှာဖွေခြင်းသည် အသက်မွေးခြင်းတကာတို့တွင် အောက်တန်းအ ကျဆုံး အတုံးအတေ အသရေမရှိသော အသက်မွေးခြင်းတည်း။

၂-သုကုလာစ တဒုပဂါ၊ ကာမဘောဂါ နပေက္ခိနော။

န ဘယဇ္ဇော န ဣဏဇ္ဇော၊ နေဝ အာဇီဝ ကာရဏာ။

အနက်။ ။သုကုလာစ၊ အမျိုးကောင်းသားယောက်ျား တယောက် ဟူစလောက်သော သူတို့သည်လည်း။ ကာမဘော

ဂါနပေက္ခိနော၊ စည်းစိမ်အာရုံ ကာမဂုဏ်ကို မစုံမမက် မငဲ့ကွက် ကုန်ဘဲ။ တံဥန္တံ၊ ထိုလှည့်ပတ်သွားလာ ယာစကာ ဖုန်းတောင်း ပြု၍ ရှာဖွေခြင်းသို့။ ဥပဂါ၊ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ ဘယဇ္ဇော၊ မင်း ခိုးသူဘေး နှိပ်စက်ရေးဖြင့် ပြေးဝင်ခိုကပ်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ် ကုန်။ ဣဏဇ္ဇော၊ ကြွေးမြီတင်၍ မြဲရှင်ဖမ်းဆီး ကြောက်အားကြီး ၍ ခိုဖွေးကုန်သည်လည်း။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ အာဇီဝကာရဏာ၊ ဝမ်း တထွာကြောင့် ပူဆာစားရေးသက်မွေးလိုသော အကြောင်းရှိကုန် သည်လည်း။ နေဝဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အမျိုးကောင်းသား ယောက်ျားတယောက် ဆိုစလောက်သော သူတို့သည်လည်း စည်းစိမ်အာရုံ ကာမဂုဏ် ကို မစုံမမက် မငဲ့ကွက်ကုန်ဘဲ ဖုန်းတောင်းယာစကာပြု၍ ဆွမ်းခံ ရှာဖွေခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ မင်းဘေး၊ ခိုးသူဘေး၊ ကြွေး မြီဘေး၊ ဝမ်းရေးတို့ကြောင့် ကပ်ရောက်လာကြသည် မဟုတ်ကုန်။

၃-နာလံဝ ဂိဟိနာ ဗြဟ္မ၊ စရိယာယ အခဏ္ဍိတံ။
ဃရာဝါသော တိသမ္မာဓော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝ နိရာလယာ။

အနက်။ ။ ဂိဟိနာ၊ အိမ်ရာကိစ္စ လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ် ၍နေသောသူသည်။ အခဏ္ဍိတံ၊ မကျိုးမပေါက်မပျောက်မပျက်ရ အောင်။ ဗြဟ္မစရိယာယ၊ သံသရာဝင် ထွက်လွတ် ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သောတရားကို အားထုတ်၍ ကျင့်ခြင်းငှါ။ နာလံဝ၊ မပြည့်မစွမ်းနိုင်သည်သာတည်း။ ဃရာဝါသော၊ တဏှာချည်နှောင် အိမ်ရာထောင်၍ လူ့ဘောင်၌ နေရခြင်းသည်။ အတိသမ္မာဓော၊ ကုသိုလ်အမှု ပြုခွင့်မရ ရာဂကျေးကျွန် မှုထမ်းဝန်ကြောင့် အလွန် ကျဉ်းကျပ် ကျဉ်းမြောင်း စွာ၏။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝ၊ ဖန်ရည် ဆိုးစွတ် သင်္ကန်းဝတ်၍ကိုယ်လွတ်ရှောင်မှု ရဟန်းပြုခြင်းသည်သာလျှင်။ နိရာလယာ၊ စကြာရထား ကောင်းကင်သွားသို့ ယေးပါးအရပ် ငြိကပ်မထင် မခင်မညှာ တွယ်တာခြင်း မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။လူမှုကိစ္စတို့ကို အားထုတ်၍ နေရသောသူ သည် ကောင်းမြတ်သော အကျင့်တရားတို့ကို မကျိုးမပေါက်ရ အောင် အားထုတ် ကျင့်ကြံခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ။ အိမ်ရာတည် ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေရခြင်းသည် အလွန် ကျဉ်းမြောင်း၏။ သင်္ကန်းဝတ်၍ ကိုယ်လွတ်ရှောင်မှု ရဟန်းပြုခြင်း သည်သာလျှင် ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်းမရှိဘဲ လွတ်လပ်ချောင်ချိ၍ အလွန်ကျယ်ဝန်း ထွေချေ၏။

၄-ဘဝပင်္ကံာ ပမုစ္စာမ၊တိဝိတ္တိဏ္ဏာ ဘယာနကာ။
ပဋိပတ္တိ ယိမာယာတိ၊ကတွာ တဒုပဂါ ဣမေ။ ။

အနက်။ ။ဣမာယပဋိပတ္တိယာ၊ ဤခွက်လက်စွဲ၍ ဦးပြည်း ထုံးစံဆွမ်းခံခြင်းအကျင့်ဖြင့်။ဘယာနကာ၊ဖျားနာအိုသေပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ဘေးကြောင့် ကြောက်လန့်ဖွယ်ရှိသော။ အတိ ဝိတ္တိဏ္ဏာ၊ အနုမတဂ္ဂသံသရာဖြစ်၍ အလွန် ကျယ်ဝန်းစွာသော။ ဘဝပင်္ကံာ၊ဘုံသုံးပါးဟူသောညွှန်ပျောင်းမှ။ပမုစ္စာမ၊ကျွတ်လွတ် ရကုန်အံ့။ဣတိကတွာ၊ ဤသို့စိုက်စိုက် နှလုံးပိုက်၍။ ဣမေ၊ဤအမျိုး ကောင်းသားတို့သည်။ တဒုပဂါ၊ ထိုရဟန်းအဖြစ်သို့ကပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ဤသပိတ်လက်စွဲ၍ ဆွမ်းခံစားသောအကျင့် ဖြင့် အို၊နာ၊သေရေး ဒုက္ခဘေးကြောင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း ၍ အလွန်ကျယ်ဝန်းစွာသော ဘဝသုံးပါးဟူသော ညွှန်ပျောင်းမှ ထွက်မြောက်ရကုန်အံ့ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဤအမျိုး ကောင်းသားတို့ သည် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။

၅-ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ၊ဓမ္မံ စရိတံ သုစရေ။
ဓမ္မစာရီ သုခံသေတိ၊အသ္မိံ လောကေ ပရမ္ပိစ။ ။

အနက်။ ။ဥတ္တိဋ္ဌေ၊ ဆွမ်းရပ်ရာ၌။ နပ္ပမဇ္ဇေယျ၊ မမေ့ မလျော့ရာ။ ဝါ၊ ဥတ္တိဋ္ဌေ၊ ရပ်၍ရသောပိဏ္ဏပါတ်ဆွမ်း၌။ နပ္ပ မဇ္ဇေယျ၊ ပဏ္ဍဝေက္ခဏာသတိကိုမမေ့ရာ။ သုစရိတံ၊ ကောင်း

စွာကျင့်အပ်သော။ ဓမ္မံ၊ ဆွမ်းခံခြင်းအကျင့်ကို။ စရေ၊ ကျင့်ရာ
၏။ ဓမ္မစာရိ၊ ဆွမ်းခံခြင်းအကျင့်ကို ကျင့်သောသူသည်။ အသ္မိ
လောကေ၊ ဤလောက၌၎င်း။ ပရမိစ၊ တမလွန်လောက၌၎င်း။ သုခံ၊
ငြိမ်းချမ်းသာစွာ။ သေတိ၊ နေထိုင်ရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အိမ်စဉ်ရပ်၍ရသော ဆွမ်း၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ
သတိမမေ့ရာ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ဆွမ်းခံခြင်း အကျင့်ကို
ကျင့်ရာ၏။ ဆွမ်းခံခြင်းအကျင့်ကို ကျင့်သောသူသည် တမလွန်
ပစ္စုပ္ပန် နှစ်တန်သော လောကတို့၌ ငြိမ်းချမ်းသာစွာ နေထိုင်ရ၏။

၆-သွာဂတာ ဝတ တေဘိက္ခူ။ ပတ္တာ သမ္ပုဒ္ဓပုတ္တ တံ။
ဂိဟိ ဗန္ဓန မုစ္ဆိဇ္ဇ၊ သုခိတာ သာသနေ ရတာ။ ။

အနက်။ ။ ဂိဟိဗန္ဓနံ၊ သား၊ မယား-အစရှိသော ကိလေသာ
အနှောင်အဖွဲ့ကို။ ဥစ္ဆိဇ္ဇ၊ ဖြတ်တောက်၍။ သမ္ပုဒ္ဓပုတ္တတံ၊ ဘုရား
ရှင်သားတော်အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်လျက်။ သာသနေ၊
သာသနာတော်၌။ သုခိတာ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ။ ရတာ၊ မွေ့လျော်
ကုန်သော။ တေဘိက္ခူ။ ထိုရဟန်းတို့သည်။ သွာဂတာဝတ၊
ကောင်းသောလာခြင်းဖြစ်ကုန်၏တကား။ ဝါ၊ ကောင်းသောလာ
ခြင်းရှိကုန်စွတကား။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သား၊ မယား-အစရှိသော ကိလေသာအနှောင်
အဖွဲ့ကို ဖြတ်တောက်၍ ဘုရားရှင် သားတော်အဖြစ်သို့ ရောက်
ကုန်လျက် သာသနာတော်၌ ချမ်းသာမွေ့လျော်စွာ နေကြကုန်
သော ရဟန်းတော်တို့သည် ကောင်းသောလာခြင်း ရှိပေကုန်စွ
တကား။

၇-ကတပုည ဝိသေသာဝ၊ ဧတေ သုလဒ္ဓ ဒုလ္လဘာ။
ဆဇ္ဇေတွာပိ မဟာရဇ္ဇံ၊ နေဒိသံ လဒ္ဓ မညဒါ။ ။

အနက်။ ။ ဧတေ၊ ဤအမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ ကတ
ပုညဝိသေသာဝ၊ ရှေးကဆည်းပူးပြုခဲ့ဘူးသော အထူးကောင်း

မှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သုံလဒ္ဒဒုလ္လဘာ၊ ပဗ္ဗဇိတ ဒုလ္လဘကို လှလှကြီးရပေကုန်၏။ အညဒါ၊ သာသနာပဖြစ်သော တပါးသောကာလ၌။ မဟာရဇ္ဇံ၊ မိထိလာ၊ ဗာရာဏသီ အစရှိ သော ကြီးစွာသောမင်းအဖြစ်ကို။ ဆဋ္ဌေတွာပိ၊ စွန့်ပစ်၍လည်း။ ဒေသံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော “ဇိနောရသပဗ္ဗဇ္ဇ” ကို။ နုလဒ္ဓံ၊ မရနိုင် လေတကား။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤအမျိုး ကောင်းသားတို့သည် ဂြေကပြုခဲ့ ဘူးသော ကောင်းမှုအထူးရှိသောကြောင့်သာလျှင် ရခဲလှစွာသော ရဟန်းအဖြစ်ကို လှလှကြီးရကြကုန်၏။ တပါးသော သာသနာပအ ခါမျိုး၌ကား ဗာရာဏသီ - စသော ကြီးစွာသော မင်းအဖြစ်ကို စွန့်ပစ်၍လည်း ဤသို့သောဘုရား သားတော်အစစ် ရဟန်းအဖြစ် မျိုးကို မရနိုင်လေတကား။

ဂ - သွာဂတာ သုဂတိ ဟောန္တု၊ မာဒုဂ္ဂတိ ပမာဒိနော။
ဒုဿီလာ စေ ဂမိဿန္တိ၊ အပါယံ တိဘယာနကံ။ ။

အနက်။ ။ သွာဂတာ၊ ကောင်းသော လာခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့သည်။ သုဂတိ၊ ကောင်းသောအလားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကုန်လော့။ ပမာဒိနော၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ ပေါ့တန်တန် နေကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မကောင်းသော ဂတိ အလားရှိကုန်သည်။ မာဟောန္တု၊ မဖြစ်ပါစေကုန်လင့်။ ဒုဿီလာ၊ သီလမရှိကုန်သည်။ စေဟောန္တိ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ အတိ ဘယာနကံ၊ အလွန်ကြောက်လန့်ဖွယ်ဖြစ်သော။ အပါယံ၊ အပါယ် လေးပါးသို့။ ဂမိဿန္တိ၊ သွားရကုန်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကောင်းသော လာခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့ သည် ကောင်းသော အလားရှိအောင် ပြုကြကုန်လော့။ မေ့လျော့ ပေါ့တန်စွာနေ၍ မကောင်းသော လားရာ ဂတိရှိအောင် မပြုကြ ကုန်လင့်။ သီလမရှိကြပါမူ အလွန်ကြောက်လန့်ဖွယ် ကောင်းသော အပါယ်လေးပါးသို့ လားရကုန်လတ္တံ့။

၉-ဂိဟိဘောဂါ ပရိဟိန္ဒော၊ သာမညတ္တဉ္စ ဒူဘတော။
ပရိဓံသမာနော ပကိရေတိ၊ ဆဝါလာတံဝ နဿတိ။

အနက်။ ။ ဒုဿီလော၊ ဒုဿီလအလန္တိ ရဟန်းသည်။
ဂိဟိဘောဂါစ၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး သားမယားနှင့် ခံစားအပ်သော
လူ့စည်းစိမ်မှ၎င်း။ သာမညတ္တဉ္စ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ် ခိုဝင်ကပ်၍
ရအပ်သမျှ သမထ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာဟူသော ရဟန်းစည်း
စိမ်မှ၎င်း။ ပရိဟိန္ဒော၊ ဆုတ်ယုတ်၏။ ဒူဘတော- ဥဘတော၊
နှစ်ပါးစုံချမ်းသာမှ။ ပရိဓံသမာနော၊ ပျက်စီးသည်ဖြစ်၍။ ပကိ
ရေတိ၊ ဖရိဖရဲဖြစ်၏။ ဆဝါလာတံဝ၊ သင်းချိုင်းမီးစကဲ့သို့။ ဝါ၊
ထင်းကုလားမီးစကဲ့သို့။ နဿတိ၊ ပျက်စီး၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သီလမရှိသော ရဟန်းသည် သင်းချိုင်းကုန်းမှ
ထင်းကုလားတုံး မီးစအလား လူ့စည်းစိမ်၊ ရဟန်းစည်းစိမ်နှစ်ပါး
စုံမှ ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားလျက် ဖရိဖရဲဖြစ်၏။

၁၀-ကုသော ယထာ ဒုဂ္ဂဟိတော၊ ဟတ္ထမေဝါ နုကန္တတိ။
သာမညံ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ၊ နိရယာ ယုပ ကဗုတိ။ ။

အနက်။ ။ ဒုဂ္ဂဟိတော၊ ပေါ့တီးပေါ့တော့ လျော့လျော့
ကိုင်၍ နှုတ်အပ်သော။ ကုသော၊ သမန်းမြက်ဖုတ်သည်။ ဟတ္ထ
မေဝ၊ နှုတ်သောလက်ကိုသာလျှင်။ အနုကန္တတိယထာ၊ စူးရှသ
ကဲ့သို့။ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ၊ မကောင်းသဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော။ သာမညံ၊
ရဟန်းအဖြစ်သည်။ သမဏမေဝ၊ ရဟန်းကိုသာလျှင်။ အနု
ကန္တတိ၊ စူးရှ၏။ နိရယာယ၊ ငရဲသို့။ ဥပကဗုတိ၊ ဆွဲငင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပေါ့တီးပေါ့တော့ လျော့လျော့ ကိုင်၍ နှုတ်
အပ်သော သမန်းမြက်ဖုတ်သည် နှုတ်သောလက်ကိုသာ ပြန်၍
စူးရှသကဲ့သို့ မကောင်းသဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော ရဟန်းအဖြစ်
သည်လည်း ရဟန်းကိုသာ ပြန်၍ စူးရှလျက် ငရဲဖက်သို့ ဆွဲငင်၏။

၁၁-ယံကိဉ္စိ သိထိလံ ကမ္ပိ၊သံကိလိဋ္ဌဉ္စ ယံကတံ။
သင်္ကံသင်္ဂရံ မြဟ္မစရိယံ၊နတံဟောတိ မဟပ္ပလံ။ ။

အနက်။ ။ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သိထိလံ၊ လျော့လျော့
ဖြည်းဖြည်းပြုအပ်သော။ကမ္ပိ၊ အမှုသည်၎င်း။ ကတံ၊ပြုအပ်သော။
ယံသံကိလိဋ္ဌဉ္စ၊ အကြင်ညစ်ညူးသောအမှုသည်၎င်း။ သင်္ကံသင်္ဂရံ၊
သူတပါးတို့ တွေးတော ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်သော။ မြဟ္မစရိယဉ္စ၊ သာ
သနာတော်အကျင့်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံသပ္ပံ၊ ထိုအလုံးစုံ
သည်။ မဟပ္ပလံ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ပေါ့တီးပေါ့တော့ လျော့လျော့ ပြုအပ်သော
အမှုဟူသမျှသည်၎င်း၊ မိမိပြုခဲ့သော ကိလေသာ အညစ်အကြေး
အပြစ်ဘေးရှိသော အမှုသည်၎င်း၊ သူတပါးတို့ တွေးတောယုံမှား
ဖွယ်ဖြစ်သော သာသနာတော် အကျင့်သည်၎င်း ဤအလုံးစုံသော
အမှုသည် အကျိုးမများချေ။

၁၂-ကရိယာစေ ကရိယာ ဝေနံ၊ဒဗ္ဗမမနံ ပရက္ကမေ။
သိထိလောဟိ ပရိဗ္ဗဇော၊ဘိယျော အာကိရတေ ရဇံ။

အနက်။ ။ဇနံ၊ ဤရဟန်းအဖြစ်ကို။ ကရိယာစေ၊ အကယ်
၍ပြုလိုသည်ဖြစ်အံ့။ ကရိယာဝ၊ပြုရာသည်သာလျှင်ကတည်း။ဇနံ၊
ဤရဟန်းအဖြစ်ကို။ဒဗ္ဗံ၊မြဲစွာ။ပရက္ကမေ၊အပတ်တကုတ်အားထုတ်
ရာ၏။ဟိ၊သင့်စွာ။သိထိလော၊ လျော့လျော့ဖြည်းဖြည်းပြုအပ်သော။
ပရိဗ္ဗဇော၊ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်သည်။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ ရဇံ၊
ကိလေသာမြို့ကို။အာကိရတေ၊ကြံဖြန့်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ရဟန်းအဖြစ်ကို အကယ်၍ပြုလိုလျှင် ပြုနိုင်
ပါ၏။ သို့ရာတွင် ရဟန်းအဖြစ်ကို မြဲမြံတင်းကြပ် အပတ်တကုတ်
အားထုတ်ရမည်မှန်၏။ ပေါ့တီးပေါ့တော့ လျော့လျော့ ပြုအပ်
သောရသေ့ ရဟန်းအဖြစ်သည် ကိလေသာမြို့ကို လွန်စွာကြံဖြန့်
တတ်၏။

၁၃-ဣတိ ဝုတ္တံ မုနိန္ဒေန၊ နဿရံ အနိ ဝတ္တိတော။

သဒါ အလိန စိတ္တေန၊ စရေယျ ဗုဒ္ဓသာဝကော။ ။

အနက်။ ။ မုနိန္ဒေန၊ ရဟန်းတို့အရှင်ဖြစ်တော်မူသောဘုရားရှင်သည်။ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော ဩဝါဒကို။ ဗုဒ္ဓသာဝကော၊ ဘုရားတပည့်သား ရဟန်းသည်။ အနုဿရံ- အနုဿရန္တော၊ အောက်မေ့လျက်။ အနိဝတ္တိတော၊ မဆုတ်မနစ်။ သဒါ အလိနစိတ္တေန၊ အခါခပ်သိမ်းမတွန့်တိုသောစိတ်ဖြင့်။ စရေယျ၊ ကျင့်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရဟန်းတို့အရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဤသို့ဟောတော်မူအပ်သော ဩဝါဒကို ဘုရားတပည့်သားရဟန်းတော်သည် အဖန်ဖန်အောက်မေ့လျက် အခါခပ်သိမ်း မဆုတ်မနစ် မတွန့်တိုသောစိတ်ဖြင့် ကျင့်ရာ၏။

၁၄-ရာဂံ အသုဘစိန္တာယ၊ ဒေါသံ မေတ္တာယ ဝါရယေ။

မရဏေန ဓဇံမာနံ၊ သမ္ပုဒ္ဓေ တိက္ခ သဒ္ဓိကော။ ။

အနက်။ ။ သမ္ပုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ တိက္ခသဒ္ဓိကော၊ သဒ္ဓါထက်သန်သောရဟန်းသည်။ အသုဘစိန္တာယ၊ မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်အစုကို ရှုကြံစည်ခြင်းဖြင့်။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဖြင့်။ ဒေါသံ၊ ဒေါသကို။ မရဏေန၊ မရဏဿတိဖြင့်။ ဓဇံမာနံ၊ မာနတံခွန်ကို။ ဝါရယေ၊ တားမြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မြတ်စွာဘုရား အပေါ်၌ ယုံကြည်မှု ထက်သန်သော ရဟန်းသည် မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်အစုကို မှတ်ရှုကြံစည်ခြင်းဖြင့် ရာဂကိုတားမြစ်ရာ၏။ မေတ္တာဖြင့် ဒေါသကိုတားမြစ်ရာ၏။ မရဏဿတိဖြင့် မာနကိုတားမြစ်ရာ၏။

၁၅-အသုဘာ ကာမဝိတက္ကံ၊ မေတ္တာ ဗျာပါဒ တက္ကိတံ။

ဝိဟိံသံ ကရုဏာယေဝ၊ နိဝါရေယျ သဒါသတော။

အနက်။ ။သဒါသတော၊ အခါ ခပ်သိမ်း သတိ ရှိလျက်။ အသုဘာ- အသုဘာယ၊ အသုဘာသညာဖြင့်။ ကာမဝိတက္ကံ၊ ကိလေသာကာမနှင့်စပ်သောအကြံကို။ မေတ္တာ-မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဘာဝနာဖြင့်။ ဗျာပါဒတက္ကိတံ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းနှင့် စပ်သော အကြံကို။ ကရုဏာယေဝ၊ ကရုဏာဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဟိ သံ၊ ညှဉ်းဆဲ လိုခြင်းနှင့် စပ်သောအကြံကို။ နိဝါရေယျ၊ တားမြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အခါခပ်သိမ်း သတိရှိလျက် အသုဘာသညာ ဖြင့် ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သောအကြံကို တားမြစ်ရာ၏။ မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် အမျက်ထွက်ခြင်းနှင့်စပ်သော အကြံကို တားမြစ်ရာ၏။ သနားခြင်း ကရုဏာဖြင့် ညှဉ်းဆဲလိုခြင်းနှင့် စပ်သော အကြံကို တားမြစ်ရာ၏။

၁၆-ဗုဒ္ဓါဏတ္ထိ သဒါတိတော၊ မိစ္ဆာဝိတက္က ဝိဇ္ဇိတော။
ပါပဓမ္မေဟိ သံကိဏ္ဍော၊ သောနိစ္စာပါယ ဂါမိကော။

အနက်။ ။ဗုဒ္ဓါဏတ္ထိ သဒါတိတော၊ ဘုရား အာဏာတော်ကိုအခါခပ်သိမ်းလွန်သော။ မိစ္ဆာဝိတက္က ဝိဇ္ဇိတော၊ မိစ္ဆာဝိတက် နှိပ်စက်အပ်သော။ ပါပဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့နှင့်။ သံကိဏ္ဍော၊ ရောငြိမ်းသော။ သောဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ အပါယ ဂါမိကော၊ အပါယ်လား၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဘုရားရှင် အာဏာတော်ကို အခါခပ်သိမ်း လွန်ဆန်လျက် မိစ္ဆာဝိတက် နှိပ်စက်ခြင်း ခံရသဖြင့် အကုသိုလ် တရားတို့နှင့် ရောငြိမ်း ဆက်ဆံသော ရဟန်းသည် အမြဲမချ အပါယ်လားရ၏။

၁၇-ဓောဝိတွာ ပတ္တိမလာနိ၊ ပုနာတိက္ကမ သံဝုတော။
မိစ္ဆာဝိတက္က သဉ္ဇေဒိ၊ ဒူရော အပါယ ဂါမိတော။

အနက်။ ။အာပတ္တိမလာနိ၊ အာပတ်အညစ်အကြေးတို့ကို။ ဓောဝိတွာ၊ ဖွပ်လျော်၍။ ပုနာတိက္ကမ သံဝုတော၊ တဖန် လွန်ကျူး

ခြင်းမှ စောင့်ရှောက်လျက်။ မိစ္ဆာဝိတက္က သဇ္ဇေဒိ၊ မိစ္ဆာဝိတက် ကိုဖျောက်သောရဟန်းသည်။ အပါယဂါပိတော၊ အပါယ်လား ခြင်းမှ။ ဒုရော၊ ဝေးစွာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အာပတ် အညစ်အကြေးတို့ကို ဖွပ်လျှော်၍ တဖန်လွန်ကျူးခြင်းမှ စောင့်ရှောက်လျက် မိစ္ဆာဝိတက်ကို ပယ် ဖျောက်သော ရဟန်းသည် အပါယ်လားရခြင်းမှ ဝေးကွာ၏။

၁၈-ဒီဏာသဝတ္တံ ပုဒ္ဓတ္တံ၊ နိယျာနိကန္တရာယိကံ။
သီဟနာဒံ စတုဋ္ဌာနေ၊ ဝေသာရဇ္ဇော ဖိနောနဒိ။

အနက်။ ။ ဒီဏာသဝတ္တံ၊ ဝါသနာအငွေအသက်နှင့် တကွ ခပ်သိမ်းသော ကိလေသာ အာသဝေါတို့သည် ငါ၌ကုန်ပျောက် လေပြီဟု ပညာရှိဖြစ်သော ဗြဟ္မာ၊ လူ၊ နတ်၊ ပရိသတ် အလယ်၌ ဝန်ခံကြိမ်းပတော်မူခြင်း၎င်း။ ပုဒ္ဓတ္တံ၊ ရှိရှိသမျှ ဥေယျအပုံ အလုံး စုံကို အကုန်အစင် ငါသိမြင်၏ဟု ဝန်ခံ ကြိမ်းပတော်မူခြင်း၎င်း။ နိယျာနိကံ၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသောတရားတို့သည် အပါယိက သံသာရမှ မချလွတ်လောက် ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု ထားတည်ပညတ်တော်မူခြင်း၎င်း။ အန္တရာယိကံ၊ နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ မဂ်၊ ဈာန်တံခါး ဆီးတားပိတ်ပင်တတ်သော-ကံ၊ ဝိပါကာ၊ ကိလေသာနှင့်၊ ဥပဝါဒနံ၊ အာဏာဆန်ဟု ငါးတန်အန္တ ရာဟ်ရှောင်ကြဉ်ဖွယ်ကို လူဝယ်ထင်ရှား တည်ထားပညတ်တော် မူခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဋ္ဌာနေ၊ လေးပါးသောအရာ၌။ ဝေ သာရဇ္ဇော၊ နတ်လူပုံက တစ်စုံတယောက် ဟောထောက်နိုင်သူ မဂ္ဂိုမဝံ ခိုင်ခံ့သဖြင့် ရဲရင့်တော်မူသော။ ဖိနော၊ ဘုရားရှင်သည်။ သီဟနာဒံ၊ ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့သောအသံ တော်ကို။ နဒိ၊ ပဲ့တင်ထပ်ဆင့် ကြေညာလွှင့်လျက် ကျူးရင့်တော် မူလေပြီ။

အဓိပ္ပာယ်

- ၁။ အငွေအသက်နှင့်တကွ ခပ်သိမ်းသော ကိလေသာ အာသ ဝေါတို့သည် ငါ၌ကုန်ပျောက်လေပြီဟု ပညာရှိ ပရိသတ် အလယ်၌ ဝန်ခံကြိမ်းပတော်မူခြင်း၊
- ၂။ ဥေယျံ တရားအလုံးစုံကို အကုန်အစင် ငါသိမြင်၏ ဟုဝန်ခံကြိမ်းပတော်မူခြင်း၊
- ၃။ သီလ၊ သမာဓိ အစရှိသော တရားတို့သည် သံသာရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု တည်ထား ပညတ် တော်မူခြင်း၊
- ၄။ နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သော [၁-ကမ္မန္တရာယ်၊ ၂-ဝိပါကန္တရာယ်၊ ၃-ကိလေသန္တရာယ်၊ ၄-ဥပဝါဒန္တရာယ်၊ ၅-အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ်။] ဤငါး သွယ်ကို လူဝယ်ထင်ရှား တည်ထားပညတ်တော် မူခြင်း၊ ဤလေးပါးသော အရာတို့၌ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်း ရဲတင်းတော် မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ခြင်္သေ့ဟောက်သလို ရဲရဲတောက် ကြိမ်းဝါးမိန့်ဆိုတော်မူ၏။

၁၉-သီလံ နိယျာနိကံ နာမ၊ အာပတ္တိ အန္တရာယိကံ။
 အန္တရာယ မနာပဇ္ဇ၊ နိယျာနေဝ ပတိဋ္ဌတု။ ။

အနက်။ ။ သီလံ၊ ပါတိမောက္ခသီလသည်။ နိယျာနိကံနာမ၊ အပါယိက သံသာရာမှ မုချထွက်မြောက်ကြောင်းမည်၏။ အာပတ္တိ၊ ဒုက္ခနှင့် ဒုက္ခာသိတ်အစရှိသော အာပတ်ချနစ်ပုံသည်။ အန္တရာယိကံ၊ သုဂတိနိဗ္ဗာန် မဂ်ဈာန်တံခါး ဆီးတားပိတ်ကွယ် အန္တရာယ်ပြု တတ်သော တရားမည်၏။ အန္တရာယံ၊ အာပတ်ဟူသော အန္တရာယ် သို့။ အနာပဇ္ဇ၊ မပြီမပေါက် မရောက်စေမူ၍။ နိယျာနေဝ၊ ဝင့်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ကောင်းသော သီလ၌သာလျှင်။ ပတိဋ္ဌတု၊ တည်ပါစေလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလသည် အပါယ် သံသရာမှထွက်မြောက်ကြောင်းမည်၏။ ဒုက္ခနှင့် ဒုက္ခာသိတ်-စသော အာပတ်ခုနစ်ပုံသည် နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၏ အန္တရာယ် ကိုပြုတတ်သော တရားမည်၏။ အာပတ်ဟူသော အန္တရာယ်သို့ မရောက်စေဟူ၍ သံသရာဝင့်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော သီလ၌သာ တည်စေပါလော့။

၂၀-နိဿျာနိကာစ အသုဘာ၊ သုဘသညာ န္တရာယိကာ။
အန္တရာယ မနာပဇ္ဇ၊ နိဿျာနေဝ ပတိဋ္ဌတု။ ။

အနက်။ ။စ၊ တနည်းကား။ အသုဘာ၊ အသုဘသညာ ဟူသော ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်သည်။ နိဿျာနိကာ၊ ရာဂ အစရှိသောသံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းမည်၏။ သုဘသညာ၊ လက်၊ ခြေ၊ မျက်နှာ တင့်တယ်စွာဟု ကြည့်ရှုထင်မှတ်သော သုဘသညာသည်။ အန္တရာယိကာ၊ သုဂတိနိဗ္ဗာန် မဂ်ဈာန်တံခါး ဆီးတားပိတ်ကွယ် အန္တရာယ်ပြုတတ်သောတရားမည်၏။ အန္တရာယံ၊ သုဂတိနိဗ္ဗာန် မဂ်ဈာန်တံခါး ဟန့်တားပိတ်ကွယ် အန္တရာယ် မူလ ကာမဝိတက် ခြင်မှက်ရုံးစု သုဘအာရုံသို့။ အနာပဇ္ဇ၊ မကပ် မရောက် ချက်ချင်းပယ်ပျောက်၍။ နိဿျာနေဝ၊ နေက္ခမ္ပဝိတက် ထွက် မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အသုဘဘာဝနာ ကာယာနုပဿနာ အာရုံ၌သာလျှင်။ ပတိဋ္ဌတု၊ တည်ပါစေလော့။

အဓိပ္ပာယ်

တနည်းကား။ ။အသုဘ သညာဟူသော ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သည် ရာဂအစရှိသော သံသရာမှ ထွက်မြောက် ကြောင်းမည်၏။ လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု ရှုမှတ်တတ်သော သုဘသညာသည် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဈာန်အန္တရာယ်ကို ပြုတတ် သောတရားမည်၏။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဈာန် အန္တရာယ် ပြုတတ်သော သုဘအာရုံသို့ မကပ်မရောက် ချက်ချင်းပယ်ပျောက်၍ ရာဂ-

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိတ်ဆွေကောင်းနှင့် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်း
 မှုကို မရမီသာ မေ့လျော့ပေါ့တန်စွာ နေထိုင်လျက် မိတ်ဆွေ
 ကောင်းနှင့် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ရရှိသောနောက် အခါ
 မှာမူကား အာပတ်သုတ်သင်၍ ရတင်ဆောင်လျက် ဘာဝနာပွား
 ကာ မမေ့မလျော့နေသော ရဟန်းသည် တိမ်တိုက်မှ လွတ်သော
 လမင်းသည် ဩကာသ လောကတရုလုံးကို ထွန်းလင်းတောက်ပ
 စေနိုင်သကဲ့သို့ သာသနာဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော သတ္တလော
 ကတရုလုံးကို သီလရောင်၊ သမာဓိရောင်တို့ဖြင့် တောက်ပြောင်
 ထွန်းလင်းစေနိုင်၏။

၂၄ - ရရံကတွာ ဝိပတယော၊ ယော ပုညေသု ပရက္ကမေ။
 တဿ နိယျာနိကံ ကမ္မံ၊ ကိံ နာမကံ နသိဇ္ဈတေ။ ။

အနက်။ ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပုညေသု၊ ကောင်းမှု
 ကုသိုလ်အရာတို့၌။ အဝိပတိယော၊ ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝိရိယ၊ ဝိမံသ၊ ဟူ
 သော အဝိပတိလေးပါးတို့ကို။ ရရံကတွာ၊ အဦးတင်၍။ ဝါ၊
 ခေါင်းတည်ပြု၍။ ပရက္ကမေ၊ လုံ့လပြုငြားအံ့။ တဿ၊ ထိုအဝိ
 ပတိတရားလေးပါးအချုပ် ခေါင်းတည်လုပ်၍ အားထုတ်သော
 သူအား။ ကိံ နာမကံ၊ အဘယ်မည်သော။ နိယျာနိကံ ကမ္မံ၊ သံ
 သရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ် အမှုသည်။
 နသိဇ္ဈတေ၊ မပြီးဘဲနေနိုင်အံ့နည်း။ သိဇ္ဈတေဝ၊ ပြီးရအံ့သည်သာ
 တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုအရာတို့၌ အလိုဆန္ဒ၊ စိတ်၊
 လုံ့လ၊ ပညာ-ဟူသော အဝိပတိ လေးပါးကို အကြီးအကဲထား၍
 ကြိုးစားအားထုတ်ပါမူ ထိုကဲ့သို့သောသူအား သံသရာမှ ထွက်
 မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အဘယ်ကုသိုလ် ကောင်းမှု မျိုးသည်
 မပြီးစီး မပြည့်စုံဘဲ နေနိုင်အံ့နည်း၊ ပြီးစီးပြည့်စုံတော့မည် အမှန်
 ပင်တည်း။

၂၅-ပစ္စတေ မုနိနော ဘတ္တံ၊ ထောကံထောကံ ဃရေဃရေ။
ပိဏ္ဍိကာယေဝ ဇိဝန္တု၊ မာပဇ္ဇန္တု အနေသနံ။ ။

အနက်။ ။ မုနိနော၊ ရဟန်းအား။ ဝါ၊ ရဟန်းအလိုငှါ။
ဃရေဃရေ၊ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း၌။ ထောကံထောကံ၊ အတန်
ငယ် အတန်ငယ်။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းသည်။ ပစ္စတေ၊ ကျက်လေသည်
ချည်းတည်း။ ဝါ၊ ဘတ္တံ၊ ထမင်းကို။ ပစ္စတေ၊ ချက်အပ်လေသည်
ချည်းတည်း။ ပိဏ္ဍိကာယေဝ၊ သားလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့်ရပ်၍ ပိဏ္ဍ
ပါတ်ဆွမ်းခံခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဇိဝန္တု၊ အသက်မွေးလေလော့။
အနေသနံ၊ ကုလဒူသန၊ ကုဟန၊ လပန၊ ပိညတ်၊ နိမိတ်၊ ဩဘာ၊ ပရိ
ယာယကထာဖြင့် မအပ်သောရှာမှီးခြင်းသို့။ မာပဇ္ဇန္တု၊ မရောက်
ပါစေကုန်လင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရဟန်းအလိုငှါ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း၌ အတန်
ငယ်အတန်ငယ်သော ဆွမ်းကို ချက်ထားသည်သာတည်း။ သား
လုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် ရင်းနှီးကာ ဆွမ်းခံခြင်းဖြင့်သာ အသက်မွေးကြ
ပါကုန်လော့။ သစ်သီးပေးခြင်း၊ ပန်းပေးခြင်း စသောနည်းဖြင့်
မအပ်မရာ မရှာမှီးကြပါကုန်လင့်။

၂၆-စောဝေယျာ ပတ္တိမလာနိ၊ ဝုဠာန ဒေသနမ္ပဟိ။
သံဝရိဿန္တိ စိတ္တေန၊ သီလံ ဓောတဿ နိမ္မလံ။ ။

အနက်။ ။ ဝုဠာန ဒေသနမ္ပဟိ၊ ဝုဠာနကံ၊ ဒေသနာကံ-
ရေတို့ဖြင့်။ အာပတ္တိမလာနိ၊ အာပတ်အညစ်အကြေးတို့ကို။ စော
ဝေယျ၊ ဆေးလျှော်ရာ၏။ သံဝရိဿန္တိ စိတ္တေန၊ စောင့်စည်းပါ
အံ့-ဟူသောစိတ်ဖြင့်။ ဓောတဿ၊ ဆေးလျှော်ပြီးသောရဟန်း၏။
သီလံ၊ သီလသည်။ နိမ္မလံ၊ အညစ်အကြေးကင်း၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပရိဝါသ် စောင့်ခြင်း၊ ဒေသနာ ကြားခြင်း-
ဟူသောရေတို့ဖြင့် အာပတ်အညစ်အကြေးတို့ကို ဆေးလျှော်ရာ၏။
“စောင့်စည်းပါတော့အံ့” ဟူသော စိတ်ဖြင့် ဆေးလျှော်ပြီးသော
ရဟန်း၏သီလသည် အညစ်အကြေးမတင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏။

၂၇- ဗုဒ္ဓါဏာတိက္ကမာပတ္တိ၊ နိဂ္ဂဟေ ရာဂဒေါသကေ။
နတ္ထိ သဗ္ဗိစ္စ အာပတ္တိ၊ လန္တီဝ သော ပဝုစ္စတိ။ ။

အနက်။ ။ ဗုဒ္ဓါဏာတိက္ကမာ၊ ဘုရားရှင် အာဏာတော်ကို လွန်ခြင်းသည်။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်မည်၏။ ဝါ၊ ဗုဒ္ဓါဏာတိက္ကမာ၊ ဘုရားရှင်အာဏာတော်ကို လွန်ခြင်းကြောင့်။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရာဂဒေါသကေ၊ ယုတ်မာစွာသော ရာဂ၊ ဒေါသတို့ကို။ နိဂ္ဂဟေ၊ နှိပ်ရာ၏။ ဝါ၊ ရာဂဒေါသကေ၊ ယုတ်မာစွာသော ရာဂ၊ ဒေါသကို။ နိဂ္ဂဟေ၊ နှိပ်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗိစ္စ အာပတ္တိ၊ ဘုရားရှင် အာဏာတော်ကို လွန်ကျူးလျှင် သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သင့်သော အာပတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သောတိက္ခ၊ ထိုရဟန်းကို။ လန္တီဝ၊ လန္တီဟူ၍သာလျှင်။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘုရားရှင် အာဏာတော်ကို လွန်ကျူးခြင်း သည် အာပတ်မည်၏။ ယုတ်မာစွာသော ရာဂ၊ ဒေါသတို့ကို နှိပ် နင်းနိုင်ပါမူ အာဏာတော်ကို လွန်ကျူးလျှင် သောစိတ်ရှိသဖြင့် သင့်သော အာပတ်မျိုး မရှိနိုင်သောကြောင့် ထိုရဟန်းမျိုးကို လန္တီ ရဟန်းဟူ၍သာ ဆိုထိုက်၏။

၂၈- ဝါဏိဇ္ဇ ကသိကာဒိဟိ၊ နာဟာရေဋ္ဌိ ဓသာသနေ။
ဓုရဒ္ဒယံဝ ကိစ္စံ တံ၊ နာညကိစ္စေဟိ ဟာပယေ။ ။

အနက်။ ။ ဣဓသာသနေ၊ ဤဘုရားရှင် သာသနာတော်၌။ ဝါဏိဇ္ဇ ကသိကာဒိဟိ၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ လယ်လုပ်ခြင်းအစရှိသည် တို့ဖြင့်။ အာဟာရေဋ္ဌိ၊ ဝမ်းစာအာဟာရ ရှာဖွေ ရခြင်းသည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ ဓုရဒ္ဒယံဝကိစ္စံ၊ ဝန္တရရ၊ ပိပဿနာရရ နှစ်ပါးကို အားထုတ်ရခြင်း ကိစ္စသာလျှင်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတံကိစ္စဒ္ဒယံ၊ ထိုဝန္တရရ၊ ပိပဿနာရရ ကိစ္စနှစ်ပါးကို။ အညကိစ္စေဟိ၊ အခြား ဖြစ်သော ဗာဟိရကိစ္စတို့ဖြင့်။ နဟာပယေ၊ မယုတ်စေရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤဘုရားရှင် သာသနာတော်၌ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ လယ်လုပ်ခြင်း-စသည်တို့ဖြင့် ဝမ်းစာရှာဖွေခြင်းမရှိပေ။ စာပေ သင်ကြားမှု၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာစီးဖြန်းမှု တာဝန်နှစ်ခုကို အားထုတ် ရခြင်း ကိစ္စသာရှိချေ၏။ ထိုကိစ္စနှစ်ပါးကို အခြားသော ဗာဟိရ ကိစ္စတို့ဖြင့် မယုတ်လျော့ စေရာ။

၂၉-နိဂ္ဂဏှယျ သကံစိတ္တံ၊ ကိဋ္ဌာဒိံ ဝိယ ဒုပ္ပသုံ။
သတိမာ သမ္ပဇာနောစ၊ စရေ သဗ္ဗိရိယာပထေ။

အနက်။ ။ကိဋ္ဌာဒိံ၊ ထွန်ကြပြုပြင် စပါးပင်ကို ဝင်၍ စား လေ့ရှိသော။ ဒုပ္ပသုံ၊ အသုံးမကျ လပျိုထသော နွားသိုးယုတ်မာကို။ သာမိကော၊ နွားရှင်ယောက်ျားသည်။ နိဂ္ဂဏှယျဝိယ၊ နွားချည် တိုင်၌ ခိုင်ခိုင်ခွံ့လျက် ရိုက်နှက်ဆုံးမရာသကဲ့သို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း သည်။ ကိဋ္ဌာဒိံ၊ ရုပ်ကိုယ်ခန္ဓာ ရွံရှာဖွယ်တိ သို့ဖြစ်ဘိလျက် မသိသောအား ယူစားတပ်မက်တတ်သော။ သကံစိတ္တံ၊ မိမိမိက် စိတ် ဆိုးခေါင်ထိပ်ကို။ နိဂ္ဂဏှယျ၊ ကာယကောဋ္ဌာ ဘာဝနာ တိုင် ခိုင်ခိုင်မြဲတည် သတိချည်၍ သမ္ပဇည နှင်တံပြုလျက် ဆုံးမ နှိပ်ကွပ်ရာ၏။ သဗ္ဗိရိယာပထေ၊ လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား လေးပါး ယာယိတ် ပြုစဉ်ခိုက်၌။ ဝါ၊ “အဘိက္ကန္တံ ပဒုက္ကန္တံ” စသည်လုံးစုံ ယာ ယိတ်ကုန်၌။ သတိမာ၊ ကာယာနုပဿနာ မက္ခာသတိ ရှိသည်ဖြစ် ၍၎င်း။ သမ္ပဇာနောစ၊ ယထာဘူတ ဇေဂ္ဂန္တို မချထင်ထင် သိ မြင်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ စရေ၊ ကျင့်ရာ၏။ ဝါ၊ ထည့်လည် ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထွန်ကြပြုပြင်ထားသည့် စပါးပင်ကို ဝင်စား လေ့ရှိသော နွားသိုးယုတ်မာကို နွားရှင်ယောက်ျားသည် နွားချည် တိုင်မှာ ခိုင်စွာချည်လျက် ရိုက်နှက်ဆုံးမသကဲ့သို့ ရဟန်းသည် ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ရွံရှာဖွယ်သဘောကို မသိသောအား ယူစားတပ် မက်တတ်သည့် မိမိစိတ်ရိုင်း စိတ်မိက်ကို ဘာဝနာတိုင်၌ သတိ ဖြင့် ခိုင်ခိုင်ချည်၍ သမ္ပဇည နှင်တံပြုလျက် နှိပ်ကွပ်ဆုံးမရာ၏။

H.245.28 [ဟံသာဝတီမူ]

လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား ဣရိယာပုထ် လေးပါး၌ မှတ်သားမှုသ
တိ၊ သိမှုပညာ မကွာစေဘဲ အမြဲကျင့်ရာ၏။

၃၀-ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ၊ ဝစ္ဆိ ဒမံ နရော ဣဓ။
ဗန္ဓေယျေဝံ သကံစိတ္တံ၊ သတိယာ ရမ္မဏေ ဒဠိ။

အနက်။ ။ ဣလောကေ၊ ဤလောက၌။ ဝစ္ဆိ၊ နွားငယ်ကို။
ဒမံ-ဒမန္တာ၊ ဆုံးမလိုသော။ နရော၊ တောင်သူယောက်ျားသည်။
ဝစ္ဆိ၊ နွားငယ်ကို။ ထမ္ဘေ၊ ချည်တိုင်၌။ နိဗန္ဓေယျယထာ၊ ဖွဲ့ချည်
ရာသကဲ့သို့။ ဝါ၊ နိဗန္ဓေယျ၊ ဖွဲ့ချည်၍။ ဒမံ-ဒမန္တာယထာ၊ ဆုံးမ
ရာသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအတူ။ ဣသာသနေ၊ ဤဘုရားသခင်
သာသနာတော်၌။ သကံစိတ္တံ၊ အာရုံခြောက်ပါး၌ ကျက်စား လေ့
လာ ယုတ်မာစွာသောမိမိစိတ်ကို။ ဒမံ-ဒမန္တာ၊ ဆုံးမလိုသော။
နရော၊ သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သကံစိတ္တံ၊ မိမိ စိတ်ကို။
အာရမ္မဏေ၊ ကာယကောဠာ မရဏသတိ အစရှိသော အာရုံ
ချည်တိုင်၌။ သတိယာ၊ သတိပဋ္ဌာန် ကြီးကြီးလွန်ဖြင့်။ ဒဠိ၊ မြစ်စွာ။
ဗန္ဓေယျ၊ ချာချာမလည် ပြင်သက်တည်အောင် ဖွဲ့ချည်ရာ၏။ ဝါ၊
ဗန္ဓေယျ၊ ဖွဲ့ချည်၍။ ဒမံ-ဒမန္တာ၊ ပညာဒုတ်ဖြင့် ရိုက်ပုတ်၍ ဆုံးမ
ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤလောက၌ နွားငယ်ကို ဆုံးမလိုသောသူ
သည် ချည်တိုင်မှာ ခိုင်ခိုင်ချည်တုတ်၍ ရိုက်ပုတ်ဆုံးမ သကဲ့သို့
ထိုအတူ မိမိစိတ်ကို ဆုံးမလိုသောသူသည် မိမိစိတ်ကို သုံးဆဲ့နှစ်
ကောဠာသ၊ မရဏသတိ-စသော အာရုံချည်တိုင်၌ သတိပဋ္ဌာန်
လွန်ကြီးဖြင့် ခိုင်ခိုင်ချည်တုတ်၍ ပညာဒုတ်ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ဆုံးမရာ
၏။

၃၁-အဓိသိလာမိစိတ္တာနံ၊ အဓိပညာယ သိက္ခနံ။
ဘိက္ခု ကိစ္စတ္တယံ ဧတံ၊ ကရောန္တာဝ သုဘိက္ခုကော။

အနက်။ ။အဓိသီလာ ဝိစိတ္တာနံ၊ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တ သိက္ခာ နှစ်ပါးတို့ကို။ သိက္ခနံ၊ လုံခြုံသဖြင့် အနေ သင့်အောင် ဖြည့်ကျင့်ခြင်းနှစ်ပါးသည်၎င်း။ အဓိပညာယ၊ အဓိပညာ သိက္ခာ ကို။ သိက္ခနံ၊ ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည်၎င်း။ ဘိက္ခုကိစ္ဆယံ၊ ရဟန်း ကိစ္စသုံးပါးမည်၏။ ဧတံ၊ ဤရဟန်းကိစ္စသုံးပါးကို။ ကရောဇ္ဇောဝ၊ ပြုသောရဟန်းသည်သာလျှင်။ သုဘိက္ခုကော၊ ရဟန်းကောင်း မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်

- ၁။ အဓိသီလ သိက္ခာကို လုံခြုံအောင် ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၊
  - ၂။ အဓိစိတ္တ သိက္ခာကို တည်ကြည်အောင် ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၊
  - ၃။ အဓိပညာ သိက္ခာကို ထက်သန်အောင် ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၊
- ဤရဟန်း ကိစ္စသုံးပါးကို ကြိုးစားအားထုတ် ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည်သာ ရဟန်းကောင်း ရဟန် မြတ်မည်၏။

၃၂-ပဉ္စာဋ္ဌ ဒသ သီလာနံ၊ နာဓိသီလံ ဟဒုတ္တရိ။
ပါတိမောက္ခံ အဓိသီလံ၊ ပဗ္ဗဟာ ဝိက မေရူပ။ ။

အနက်။ ။ပဉ္စာဋ္ဌဒသ သီလာနံ၊ ပဉ္စသီ၊ အဋ္ဌသီ၊ ဒသသီ တို့သည်။ နာဓိသီလံ၊ အဓိသီလမမည်။ ပဗ္ဗဟာဝိကမေရူပ၊ တောင် တကာတို့ထက် လွန်သော မြင်းမိုရ်တောင်မင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ မြင်းမိုရ် တောင်မင်းသည် တောင်တကာတို့ထက်လွန်သကဲ့သို့။ တဒုတ္တရိ၊ ထိုပဉ္စသီလ၊ ဥပေါသထအဋ္ဌင်္ဂသီလ၊ ဒသသီလတို့ထက် လွန်ကဲ သော။ ပါတိမောက္ခံ၊ သီလစောင့်သော ရဟန်းကို စောင့်ရှောက် တတ်သော။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘေးသံသရာဘေးမှ စောင့်လျက် လွတ်စေ တတ်သော။ ဝါ၊ အပါယိကဝဋ်ဒုက္ခသို့ မကျစေမူ၍ လွတ်စေတတ် သော။ ဝါ၊ ပါတိမောက္ခံ - ပအတိမောက္ခံ - အတိပမောက္ခံ၊ သီလ တကာတို့ထက်မြတ်သော ပါတိမောက္ခံသံဝရသီလသည်။ အဓိ သီလံ၊ အဓိသီလမည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့ သည် လွန်ကဲသော အဓိသီလမမည်ပေ။ တောင်တကာ တို့ထက် လွန်ကဲမြင့်မားသော ကြောင့်သာ မြင်းမိုရ်တောင်ဟု ခေါ်ဆိုရသ ကဲ့သို့ ထိုငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ တို့ထက် လွန်ကဲမြင့်မြတ်သော ရဟန်းတို့၏ ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလ သည်သာ လွန်ကဲသော အဓိသီလမည်၏။

၃၃-ပါတိမောက္ခံ ဝိသောဓေန္တော၊ အပ္ပေဝ ဇီဝိတံ ဇဟော။
ပညတ္တံ လောကနာထေန၊ နဘိန္ဒေ သီလသံဝရံ။ ။

အနက်။ ။ ပါတိမောက္ခံ၊ ဂစ္ဆပါတိမောက္ခံ၌ လာသော သီလပါတိမောက္ခံကို။ ဝိသောဓေန္တော၊ သုတ်သင်သော ရဟန်း သည်။ အပ္ပေဝ-အပိဝေ၊ စင်စစ်သာလျှင်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ ဇဟော၊ စွန့်ရာ၏။ ဝါ၊ အပ္ပေဝဇဟော၊ အကယ်၍ မူလည်း စွန့်ရ ငြားအံ့။ လောက နာထေန၊ လူသုံးပါးတို့ ကိုးကွယ်ရာ မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တည်ထားတော်မူအပ်သော။ သီလ သံဝရံ၊ သီလစောင့်စည်းခြင်းကို။ နဘိန္ဒေ၊ မဖျက်ဆီးရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလကို သုတ်သင်လို သောရဟန်းသည် အသက်ကို စွန့်သင့်က စွန့်ရမည်။ မြတ်စွာဘု ရားပညတ်တော် မူအပ်သော သီလစောင့်စည်းမှုကို မဖျက်ဆီးရာ။

၃၄-သီလေနာ တိက္ကမံ ထုလ္လံ၊ ပရိယုဋ္ဌံ သမာဓိနာ။
ပညာယာ နုသယံ သဏ္ဍိ၊ ကံလေသံ ဘိက္ခု ဘိန္ဒတိ။

အနက်။ ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သီလေနာ၊ ပါတိ မောက္ခ သံဝရသီလဖြင့်။ ထုလ္လံ၊ အရုန့်ရင်းဆုံး ဖြစ်သော။ အတိက္ကမံ၊ သိက္ခာပုဒ်အာဇာတော်ကို လွန်ကျူး၍ ဖြစ်သော။ ကံလေသံ၊ ပိတိက္ကမ ကံလေသာကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ သမာဓိနာ၊ ဥပမာ ရ၊ အပ္ပနာနှစ်ဖြာသော သမာဓိဖြင့်။ ပရိယုဋ္ဌံ၊ ကာမပိတော် အစ ရှိသည်ဟူ၍ အစွမ်းဖြင့် တယောင်းယောင်း နှိပ်မက်၍ ထသော။

ကိလေသံ၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာကံ။ ဘိဒ္ဓတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ ပညာ
ယ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ သဗ္ဗိန္ဒြိယံ သိမ်မွေ့သော။ အနုသယံ၊ အကြောင်း
ခန့်သင့် ရသဖြင့်လျှင် ဖြစ်ခွင့်ရှိလော။ ကိလေသံ၊ အနုသယ
ကိလေသာကံ။ ဘိဒ္ဓတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ရဟန်းသည် ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလဖြင့်
အရုန့်ရင်းဆုံးဖြစ်သည့် သိက္ခာဖုဒ္ဓိ အာဏာဟော်ကံ လွန်ကျူးခဲ့
ဖြစ်သော ဝိတိန္ဒြိယမကိလေသာကံ ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ ဥပစာရ၊ အပ္ပ
နာနှစ်ဖြာသော သမာဓိဖြင့် ကာမဝိဟာဂ်စသည်တို့၏ အစွပ်ဖြင့်
ထကြွသောင်းကျန်းသော ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာကံ ဖျက်ဆီးနိုင်
၏။ အကြောင်းသင့်က ဖြစ်ခွင့်ရှိသော နှိညံ့သိမ်မွေ့သည့် အနုသယ
ကိလေသာကံ ပညာဖြင့် ဖျက်ဆီးနိုင်၏။

၃၅-သာသနဿာဒိ သီလံဝ၊ မဇ္ဈေ တဿ သမာဓိဝ။

ပညာဝ ပရိယောသာနံ၊ ကလျာဏာဝ ဣမေတယော။

အနက်။ ။ သီလံဝ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလသည်သာလျှင်။
သာသနဿာ၊ သာသနာတော်၏။ အာဒိ၊ အစမည်၏။ သမာဓိဝ၊
သမာဓိသည်သာလျှင်။ တဿ၊ ထိုသာသနာတော်၏ မဇ္ဈေ၊
အလယ်မည်၏။ ပညာဝ၊ ပညာသည်သာလျှင်။ ပရိယော သာနံ၊
အဆုံးမည်၏။ ဣမေတယော၊ ဤသုံးပါးသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ
တို့သည်။ ကလျာဏာဝ၊ ကောင်းကျန်သည်သာလျှင်ကတည်း။ ဝါ၊
အာဒိကလျာဏ၊ မဇ္ဈေကလျာဏ၊ ပရိယောသာနကလျာဏ မည်
ကျန်သည်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် သာလျှင်
သာသနာတော်၏ အစမည်၏။ သမာဓိသည်သာလျှင် သာသနာ
တော်၏ အလယ်မည်၏။ ပညာသည်သာလျှင် သာသနာတော်၏
အဆုံးမည်၏။ ဤသုံးပါးသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့သည် အစ
၏ကောင်းခြင်း၊ အလယ်၏ ကောင်းခြင်း၊ အဆုံး၏ ကောင်းခြင်း
ရှိကျန်သည်သာ လျှင်ကတည်း။

၃၆-မဟာပုညေ ဌိတံ သီလံ၊ သမာဓိ အပ္ပနာ ဂတံ။

စတုမဂ္ဂ ယုတာ ပညာ၊ ဇေတံ သိက္ခတ္တယံ မတံ။ ။

အနက်။ ။ မဟာပုညေ၊ မဟာကုသိုလ်၌။ ဌိတံ၊ တည်
သော ဝိရတိစေတနာသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ အပ္ပနာဂတံ၊
မဟာဂ္ဂုတ်အပ္ပနာသို့ ရောက်သော ဇေတုတာသည်။ သမာဓိ၊ သမာ
ဓိမည်၏။ စတုမဂ္ဂယုတာ၊ မဂ်လေးခုနှင့် ရောသောပညာသည်။
ပညာ၊ ပညာမည်၏။ ဇေတံ၊ ဤသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကို။ သိက္ခတ္တ
ယံ၊ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာ - သုံးပါး
ဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်

၁။ မဟာကုသိုလ်၌ တည်သော ဝိရတိစေတနာသည် သီလ
မည်၏။

၂။ မဟာဂ္ဂုတ်အပ္ပနာသို့ရောက်သော ဇေတုတာသည် သမာ
ဓိမည်၏။

၃။ မဂ်လေးခုနှင့်ယှဉ်သော ပညိန္ဒြေသည် ပညာမည်၏။
ဤသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကို အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ-
ဟုသိအပ်၏။

၃၇-သီလနုလက္ခဏံ သီလံ၊ ဒုဿီလျ ဓံသနံ ရသံ။

ဟိရောတ္တပ္ပ ပဒဋ္ဌာနံ၊ သုစိ ပစ္စုပဋ္ဌာနကံ။ ။

အနက်။ ။ သီလံ၊ သီလသည်။ သီလနုလက္ခဏံ၊ ကာယကံ၊
ဝစိကံကို ဖရိုဖရဲမရှိစေမူ၍ ကောင်းစွာထားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။
ဝါ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အစရှိသည်တို့ကို ဆောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။
ဒုဿီလျဓံသနံရသံ၊ သီလမရှိသောသူ၏ အဖြစ် တည်းဟူသော
ဝိတိက္ကမဒုစရိုက်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဟိရောတ္တပ္ပပဒဋ္ဌာနံ၊
အရှက်အကြောက် ဟူသော ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပလျှင် နီးစွာသော အ
ကြောင်းရှိ၏။ သုစိ ပစ္စုပဋ္ဌာနကံ၊ စင်စင်ကြယ်ကြယ်ထင်သော
အခြင်းအရာရှိ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်၊

၁။ ကာယကံ၊ ဝစီကံကို ဖရိုဖရဲမရှိစေမှု၍ ကောင်းစွာထားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ သမာဓိ၊ ပညာအစရှိသည်တို့ကို ဆောင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

၂။ သီလမရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဝိတိက္ကမဒုစရိုက်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကံစွာရှိ၏။

၃။ အရှက်အကြောက် ဟူသော ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပလျှင် နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

၄။ စင်စင်ကြယ်ကြယ် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။

၃၀ - သသီလဂုတ္တိ နာထောစ၊ ဒုန္နိဂ္ဂဟော ဝိသာရဒေါ။
ဓမ္မဋ္ဌိတီတိ ပဉ္စေတေ၊ ဂုဏာ ဝေနယိကေ မတာ။ ။

အနက်။ ။ သသီလဂုတ္တိ၊ မိမိသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်နိုင်လွယ်ခြင်း၎င်း။ နာထောစ၊ အပ် မအပ်အဖို့၌ အလိုလိုနှိပ်စက်၍ မသက်မသာရှိသော ရဟန်းတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ခြင်း၎င်း။ ဒုန္နိဂ္ဂဟော၊ မကောင်းဒုသ္မိ အလန္တိပျက် ဘေးရန်ခက်ကို ပယ်ဖျက်နှိပ်နင်းနိုင်ခြင်း၎င်း။ ဝိသာရဒေါ၊ ပရိသတ်ထဲ ရဲရဲရင့်ရင့် အသင့်ဖြောင့်မတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၎င်း။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ၊ သွားလေရာရာ သာသနာဟူ သူတော်တရား ပြန့်ပွားထွန်းတည် ပွင့်လင်းစည်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေနယိကေ၊ ဝိနည်းကိုဆောင်သော ဝိနည်း မျိုးရှိ၎င်း။ ဇေတပဉ္စဂုဏာ၊ ဤငါးပါးသောဂုဏ်တို့ကို။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ဝိနည်းစိုရ်၏ ဂုဏ် ၅-ပါး

၁။ မိမိသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်နိုင်လွယ်ခြင်း၊

၂။ အပ်မအပ်အဖို့၌ အလိုလိုနှိပ်စက်၍ မသက်မသာရှိသော ရဟန်းတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ခြင်း၊

၃။ မကောင်းသော ဒုသဝီလ အလန္တိ ရဟန်းတို့ကို နှိပ်နင်း နိုင်ခြင်း၊

၄။ ပရိသတ်ထဲ ရဲရဲရင့်ရင့် အသင့်ဖြောင့်မတ် ဆုံးဖြတ်နိုင် ခြင်း၊

၅။ သွားလေရာရာ သာသနာထွန်းကား စည်ပင်ခြင်း၊

၃၉-အာဒိ ကလျာဏ သံဝေဒီ၊ သီလမတ္တဋ္ဌ တိက္ခဝေ။

ဥဒ္ဓံ ကလျာဏ လာဘာယ၊ အလိနော အနိဝတ္တိကော။

၄၀-ခေဝိတွာ ပတ္တိမလာနိ၊ ဝုဠာန ဒေသန မ္ဗဟိ။

သုဒ္ဓသီလေ ဌိတောယေဝ၊ ဧဝံ စိန္တေယျ ပညဝါ။

အနက်။ ။ သီလမတ္တဋ္ဌတိက္ခဝေ၊ သီလ၌တည်သော ရဟန်း တို့သည်။ အာဒိကလျာဏသံဝေဒီ၊ သာသနာတော်၏အစကောင်း ခြင်းမျှကိုသာ ခံစားကြရကုန်၏။ ဥဒ္ဓံကလျာဏ လာဘာယ၊ အထက်ဖြစ်သောမဇ္ဈိကလျာဏ၊ ပရိယောသာနကလျာဏနှစ်ပါး ကိုရခြင်းငှါ။ အလိနော၊ စိတ်မတွန့်သော။ အနိဝတ္တိကော၊ နောက် သို့ ဆုတ်ခြင်းသဘောမရှိသော။ ပညဝါ၊ ပညာရှိရဟန်းသည်။ ဝုဠာနဒေသနမ္ဗဟိ၊ ဝုဠာနကံ၊ ဒေသနကံ-ရေတို့ဖြင့်။ အာပတ္တိ မလာနိ၊ အာပတ်အညစ်အကြေးတို့ကို။ ခေဝိတွာ၊ ဆေးလျော်၍။ သုဒ္ဓသီလေ၊ စင်ကြယ်သောသီလ၌။ ဌိတောယေဝ၊ တည်လျက် သာလျှင်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ စိန္တေယျ၊ ကြံစည် အောက်မေ့ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သီလမျှ၌ တည်သော ရဟန်းတို့သည် သာ သနာတော်၏ အစကောင်းခြင်းမျှကိုသာ ခံစားရကုန်၏။ အထက် ဖြစ်သော အလယ်ကောင်းခြင်း၊ အဆုံးကောင်းခြင်း နှစ်ပါးကိုရ ခြင်းငှါ မတွန့်တို မဆုတ်နစ်သော ပညာရှိရဟန်းသည် ပရိဝါသ် စောင့်ခြင်း၊ ဒေသနာ ကြားခြင်း-ဟူသော ရေတို့ဖြင့် အာပတ် အညစ်အကြေးကို ဆေးလျော်၍ စင်ကြယ်သော သီလ၌တည်ကာ ဤဆိုလတ္တံ့ သောနည်းဖြင့် ကြံစည်အောင်မေ့ရာ၏။

၄၁ - သမ္ပုဒ္ဓေါရသ ပုတ္တဘဝ၊ ဗုဒ္ဓုရောဇာ နုသာဝနာ။
သန္တုကာ ပိတု ဒါယာဒါ၊ ပုတ္တဘာမ သဘာဝတော။

အနက်။ ။ ဗုဒ္ဓုရောဇာနုသာဝနာ၊ ဘုရားသခင် ရင်တော်၌
ဖြစ်သော ဣတ္ထိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့်။ ဝါ၊ ကမ္မဝါစာကြောင့်။
သန္တုကာ၊ ပညင်းဖြစ်ကုန်သောရဟန်းဟူသမျှတို့သည်။ သမ္ပုဒ္ဓေါ
ရသ ပုတ္တဘဝ၊ ဘုရားရင်နှစ် သားတော်စစ် မှန်ကန်ကုန်သည်သာ
လျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပုတ္တဘာမ၊ သားတို့မည်သည်ကား။
သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ပိတု၊ အဘ၏။ ဒါယာဒါ၊ အမွေခံ
တို့သည်။ ဝါ၊ ပိတုဒါယာဒါ၊ အဘ၏အမွေ ခံယူထိုက်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မြတ်စွာဘုရား ရင်တော်၌ဖြစ်သော ဣတ္ထိ
စတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် ပညင်းဖြစ်သော ရဟန်းဟူသမျှ တို့သည်
ဘုရားရင်နှစ် သားတော်စစ် တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ သားတို့မည်သည်
ကား သဘောအားဖြင့် အဘ၏အမွေခံ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၂ - ဒီရံ ပိတွာဝ ဇိဝန္တိ၊ ဇာတာပိ ဣဓ ပုတ္တကာ။
ပရိယတ္တိ ဇိနက္ခိရံ၊ ပိတွာဝ ဇိနပုတ္တကာ။ ။

အနက်။ ။ ဣဓလောကေ၊ ဤလောက၌။ ပုတ္တကာ၊ သား
ငယ်တို့သည်။ ဇာတာပိ၊ ဖွားမြင်ငြားသော်လည်း။ ဒီရံ၊ နို့ရည်
ကို။ ပိတွာဝ၊ သောက်ဖို့ရမှသာလျှင်။ ဇိဝန္တိ၊ အသက်ရှင်ကုန်၏။
ဣဓသာသနေ၊ ဤဘုရားသာသနာတော်၌။ ဇိနပုတ္တကာ၊ ဘုရားရှင်
သားတော်တို့သည်။ ဇာတာပိ၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖွားမြင်ငြားသော်
လည်း။ ပရိယတ္တိ ဇိနက္ခိရံ၊ ပရိယတ်စာပေဟူသော ဘုရားရှင်
ရင်နှို့တော်ကို။ ပိတွာဝ၊ သောက်ဖို့သင်ကြားရမှသာလျှင်။ ဇိဝန္တိ၊
အသက်ရှင်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤလောက၌ သားငယ်တို့သည် ဖွားမြင်ပြီး
ကုန်သော်လည်း နို့ရည်ကိုသောက်ဖို့ရမှသာ အသက်ရှင်ကြကုန်

၏။ ဤသာသနာတော်၌ ဘုရားသားတော်တို့သည် ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖွားမြင်ပြီးကုန်သော်လည်း ပရိယတ်စာပေ-ဟူသော ဘုရားရှင် ရင်နှို့တော်ကို သောက်စို့ သင်ကြားရမှသာ အသက်ရှင်နိုင်ကြ ကုန်၏။

၄၃-ဒါယောစ နာမ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဓမ္မာမိသ ဝသာဒ္ဓိဓာ။

မဂ္ဂဉ္ဇကာ ဒယော ဓမ္မော၊ စတ္တာရော ပစ္စယာမိသာ။

အနက်။ ။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ ဒါယောစနာမ၊ အမွေ တော်မည်သည်ကား။ ဓမ္မာမိသဝသာ၊ တရားအမွေ၊ အာမိသအ မွေအားဖြင့်။ ဒ္ဓိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ မဂ္ဂဉ္ဇကာဒယော၊ မဂ်ဉ္ဇဏ် အစရှိသည်တို့သည်။ ဓမ္မော၊ တရားအမွေတော်မည်၏။ စတ္တာ ရောပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့သည်။ အာမိသာ၊ အာမိသအမွေ မည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘုရားရှင်၏ အမွေတော် မည်သည်ကား တရားအမွေ၊ အာမိသအမွေအားဖြင့် နှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ၁။ မဂ်ဉ္ဇဏ် အစရှိသည်တို့သည် တရားအမွေမည်၏။

၂။ ပစ္စည်းလေးပါးတို့သည် အာမိသ အမွေမည်၏။

၄၄-စိရ မာမိသ ဒါယာဒါ၊ ရာဇပူဇာဒိ ဂါဟိနော။

ဒါယာ မိသဂ္ဂဟံ နိစ္ဆိ၊ သဒ္ဓမ္မ ဂရုကော ဇိနော။ ။

အနက်။ ။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ရာဇပူဇာဒိဂါဟိနော၊ မင်းပူ ဇော်ခြင်းအစရှိသည်ကို ခံယူကုန်၍။ စိရံ၊ ကြာမြင့်ရှည်စွာ။ အာမိ သဒါယာဒါ၊ ပစ္စည်းအာမိသအမွေကို ခံယူကုန်သည်။ အဟုမှာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ သဒ္ဓမ္မဂရုကော၊ သူတော်ကောင်းတရားကို အလေး ပြုတော်မူသော။ ဇိနော၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဒါယာ မိသဂ္ဂဟံ၊ အာ မိသပစ္စည်း အမွေတော်ကိုသာခံယူခြင်းကို။ နိစ္ဆိ၊ အလိုရှိဟော် မမူ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါတို့သည် မင်းပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်ကို ခံယူကာ ကြာမြင့်စွာ ပစ္စည်းအာမိသအမွေကိုသာ ခံယူကြကုန်၏။

သူတော်ကောင်းတရားကို အလေးပြုတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် ကား ပစ္စည်းအာမိသ အမွေကိုသာ ခံယူခြင်းကို လိုလားတော်မ မူချေ။

၄၅-လက္ခ ကပ္ပ စတုသံချံ၊ကာလံ ဝိစိတ နိစ္စိတံ။

ဓမ္မဒါယံ နဝိန္ဒမ္ပာ၊ဗုဒ္ဓပုတ္တာပိ ယေမယံ။ ။

အနက်။ ။ယေမယံ၊ အကြင်ငါတို့သည်။ ဗုဒ္ဓပုတ္တာပိ၊ ဘုရားသားတော် ထင်ပေါ်စင်စစ် ဖြစ်ပါကုန်လျက်လည်း။ လက္ခ ကပ္ပစတုသံချံကာလံ၊ ကမ္ဘာတသိန်း လေးအသင်္ချေကာလပတ် လုံး။ဝိစိတနိစ္စိတံ၊အပန်းတကြီး ရှာဖွေရုံးစုတော်မူအပ်သော။ဓမ္မဒါ ယံ၊တရားအထုပ် လောကုတ္တရာ ရတနာအမွေတော်ကို။ နဝိန္ဒမ္ပာ၊ မရပါကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ငါတို့သည် ဘုရားသားတော်အစစ် ဖြစ်ပါ ကုန်လျက်လည်း လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး စုရုံးရှာဖွေတော်မူအပ်သော တရားအထုပ် လောကုတ္တရာ ရတနာ အမွေတော်ကို မရပါကုန်။

၄၆-ဗုဒ္ဓဝါရိတ ဒါယာဒါ၊သဒ္ဓမ္မဒါယ ဗာဟိရာ။

ပုတ္တာပိ သတ္ထုဒါသာဘာ၊ဘုတ္တမတ္တာ ဟိ ဒါသကာ။

အနက်။ ။မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဗုဒ္ဓဝါရိတ ဒါယာဒါ၊ဘုရား တားမြစ်တော်မူအပ်သော ပစ္စည်းအာမိသ အမွေကိုသာ ခံယူစား သောက်ကုန်၏။ သဒ္ဓမ္မဒါယဗာဟိရာ၊ သူတော်ကောင်းတရား ဟူ သော လောကုတ္တရာအမွေမှအပဖြစ်ကုန်၏။ သတ္ထု၊ ဘုရားရှင်၏။ ပုတ္တာပိ၊ သားတော်စင်စစ် ဖြစ်ပါကုန်လျက်လည်း။ ဒါသာဘာ၊ ကျေးကျွန်အရောင် တောက်ပြောင်ကုန်၏။ ဟိ၊သင့်စွ။ဘုတ္တမတ္တာ၊ ဥစ္စာရွှေငွေ အမွေမရောက် စားသောက်ရကာ ဖြစ်ကုန်သောသူ တို့သည်။ ဒါသကာ၊ ကျေးကျွန်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန် ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါတို့သည် ဘုရားတားမြစ်တော် မူအပ်သော ပစ္စည်းအာမိသ အမွေကိုသာ ခံယူလျက် သူတော်ကောင်း တရား တည်းဟူသော လောကုတ္တရာအမွေမှအပ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘုရားရှင်၏ သားတော်အစစ်ဖြစ်ကြပါလျက် သားအရာမရောက်ကျွန်ရောင်သာ ပေါက်ကြကုန်၏။ မှန်၏။ ရတနာရွှေငွေ အမွေမရောက် စားသောက် ရရုံ ဖြစ်ကုန်သောသူတို့သည် ကျေးကျွန်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

၄၇-ဘဒ္ဒန္တ ရာဟုလသေဝံ၊ ဒါယံ နောပိ အဒါ ဇိနော။
နာဒိယိမှာ ပမာဒါယ၊ တံ ဒါယံ ကုလသန္တကံ။ ။

အနက်။ ။ ဇိနော၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဘဒ္ဒန္တရာဟုလသေဝံ၊ အရှင်ရာဟုလာအား။ ဒါယံ၊ လောကုတ္တရာ ရတနာအမွေတော် ကို။ အဒါဇ္ဇဝံ၊ ပေးတော်မူသကဲ့သို့။ နောပိ၊ ငါတို့အားလည်း။ အဒါ၊ ပေးတော်မူပေပြီ။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ပမာဒါယ၊ မေ့လျော့ သောကြောင့်။ ကုလသန္တကံ၊ အမျိုးဥစ္စာဖြစ်သော။ တံဒါယံ၊ ထို လောကုတ္တရာ ရတနာအမွေတော်ကို။ နာဒိယိမှာ၊ မယူပေကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘုရားရှင်သည် အရှင်ရာဟုလာအား လော ကုတ္တရာ ရတနာ အမွေတော်ကို ပေးတော်မူသကဲ့သို့ ငါတို့အား လည်း ပေးတော်မူခဲ့ပေ၏။ ငါတို့သည် မေ့မေ့ လျော့လျော့နေ သောကြောင့် အမျိုးအနွယ်၏ ဥစ္စာ လောကုတ္တရာ ရတနာ အမွေ တော်ကို မယူကြကုန်။

၄၈-ဓမ္မဒါယာဒါ မေတိက္ခဝေ တုမေဘဝထ၊
မာအာမိသ ဒါယာဒါ။
ဣတိ ဝုတ္တံ မုနိန္ဒေန၊
သာဝကေသု ဒယာဝတာ။ ။

အနက်။ ။ တိက္ခဝေ၊ သံသရာစက် ဝဲဂယက်မှ လွတ်ထွက် ရလျှင် ငါ၌ရှိသည့် အိုရဟန်းတို့။ တုမေ၊ သင်ချစ်သား ရဟန်း တို့သည်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဓမ္မဒါယာဒါ၊ လောကုတ် ကိုးပါး

တရားမွေနှစ် ခံယူရစ်ကုန်သည်။ ဘဝထ၊ ဖြစ်ကုန်လော့။ မေ၊
ငါဘုရား၏။ အာမိသဒါယာဒါ၊ အနိယတ ခဏကုန်လေပစ္စည်းမွေ
ကို ရိုသေသမှု အလေးပြု၍ ခံယူရစ်ကုန်သည်။ မာဘဝထ၊ မဖြစ်
ကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သာဝကေသု၊ တပည့်သားတော် ရဟန်း
တို့၌။ ဒယာဝတာ၊ ကြင်နာသနား အကြီးစွာ ရှိတော်မူသော။
မုနိန္ဒေန၊ ရဟန်းဟူသမျှ အစိုးရမင်း ဖြစ်တော် မူသော ဘုရားရှင်
သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ချစ်သားရဟန်းတို့ ..... သင်ချစ်သားတို့သည်
ငါဘုရား၏ လောကုတ္တရာ ရတနာအမွေတော်ကို ခံယူရစ်ကြကုန်
လော့၊ ပစ္စည်းအာမိသ အမွေကို မခံယူရစ်ကြကုန်လင့်ဟု တပည့်
သား ရဟန်းတို့အပေါ်၌ ကရုဏာ ကြံ မားတော်မူသော မြတ်စွာ
ဘုရား ဟောကြားတော် မူအပ်၏။

၄၉-ဣမာယ ဗုဒ္ဓဝါစာယ၊ ဗုဒ္ဓသန္တက တံ သံရေ။
ဒိန္နံ အာမိသ ဒါယာဒါဘာဝသံစ နိဝါရဏံ။ ။

အနက်။ ။ ဣမာယဗုဒ္ဓဝါစာယ၊ ဤဘုရားရှင် စကားတော်
ကြောင့်။ ဒိန္နံ၊ ပစ္စည်း၊ တရား ဤနှစ်ပါးတို့၏။ ဗုဒ္ဓသန္တကတံ၊
ဘုရားရှင် ဥစ္စာတော်၏အဖြစ်ကို။ သရေ၊ အောက်မေ့ ရာ၏။ အာမိ
သဒါယာဒါဘာဝသ၊ ပစ္စည်းအာမိသ အမွေခံယူသော အဖြစ်ကို။
နိဝါရဏဉ္စ၊ တားမြစ်တော်မူခြင်းကိုလည်း။ သရေ၊ အောက်မေ့
ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤဘုရားရှင် စကားတော်ကြောင့် ပစ္စည်းနှင့်
တရားနှစ်ပါးတို့၏ ဘုရားဥစ္စာတော်ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း၊ ပစ္စည်းအာ
မိသအမွေခံယူမှုကို တားမြစ်တော်မူကြောင်းကို၎င်း အောက်မေ့
ဆင်ခြင်ရာ၏။

၅၀-ရဇ္ဇေ စဏ္ဍာလပုတ္တာဝ၊ သဒ္ဓမ္မစက္က ဝတ္တိနော။
ပုတ္တာ ဟောန္တာပိ ဒါယေသ္မိ၊ နိရာသာ တိဝ နိန္ဒိတာ။

အနက်။ ။စဏ္ဍာလပုတ္တာ၊ ခွန်းစဏ္ဍားသားတို့သည်။ ရဇ္ဇေ၊ တိုင်းပြည်အရှင် ဘုရင်အဖြစ်၌။ နိရာသာဇ္ဇဝ၊ အာသာ ပြတ်ကုန် သကဲ့သို့။ သဒ္ဓမ္မစက္ကဝတ္တိနော၊ သူတော်ကောင်း တရား ဟူသော စက်ရတနာကို လည်စေတော်မူတတ်သော တရားစကြာ မင်း၏။ ပုတ္တာဟောန္တာပိ၊ သားတော် စင်စစ် ဖြစ်ပါ ကုန်လျက်လည်း။ အသ္မိဒါယေ၊ ထိုလောကုတ်ကိုးပါး တရားအမွေ၌။ ဝါ၊ တရား အမွေကိုခံယူခြင်း၌။ နိရာသာ၊ သတိမပြု အမှုမမှတ် အာသာပြတ် သောရဟန်းတို့ကို။ အတိဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ နိန္ဒိတာ၊ ကဲ့ရဲ့ အပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခွန်းစဏ္ဍားသားတို့သည် ပြည့်ရှင်မင်းအဖြစ် ၌ အာသာမရှိကုန်သကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းတရား တည်းဟူသော စက်ရတနာကို လည်စေတော်မူသော တရားစကြာမင်း၏ သား တော်အစစ် ဖြစ်ပါကုန်လျက်လည်း လောကုတ္တရာ ရတနာအမွေ တော်ကို ခံယူမှု၌ အာသာမရှိသော ရဟန်းတို့ကို အလွန်အမင်း ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်၏။

၅၁-မိစ္ဆာဇီဝ သမာပန္နာ၊ အစွဲသာ ပစ္စယာမိသေ။
မဟာဇာနိယ သမ္ပတ္တာ၊ မောဃံကတွာ တိဒုလ္လဘံ။ ။

အနက်။ ။ပစ္စယာမိသေ၊ ပစ္စည်းအာမိသ၌။ အစွဲသာ၊ အလွန်အာသာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ မိစ္ဆာဇီဝသမာပန္နာ၊ မိစ္ဆာဇီဝ သို့ ရောက်သောရဟန်းတို့သည်။ အတိဒုလ္လဘံ၊ အလွန်ရခဲသော ရဟန်းအဖြစ်ကို။ မောဃံကတွာ၊ အကျိုးမပြီး အချည်းနှီး ပြု၍။ မဟာဇာနိယသမ္ပတ္တာ၊ ကြီးစွာဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ပစ္စည်းအာမိသ၌သာ အလွန်အာသာရှိကုန် လျက် ယုတ်မာမှားယွင်း အသက်မွေးခြင်းသို့ရောက်သော ရဟန်း တို့သည် အလွန်ရခဲသော ရဟန်းအဖြစ်ကို အကျိုးမပြီးအချည်း နှီးပြု၍ ကြီးစွာသော ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

၅၂-ဂိဟိကာမေ ပဟာယာဂေါ၊ ပရဝန္နေသု လဂ္ဂိတော။
ဂင်္ဂါတိဏ္ဍော တဠာကမ္ပိ၊ နိမုဂ္ဂေါဝါ တိနိန္ဒိတော။

အနက်။ ။ဂင်္ဂါတိဏ္ဍော၊ တယူဇနာကျယ် အန္တရာယ်
များစွာ ဂင်္ဂါမြစ်ကြီး တွေတွေစီးကို မမိုးလှေတက် လက်ပစ်
ကူးသန်း ကမ်းသို့ရောက်တိုင် တတ်စွမ်းနိုင်သော သူဖြစ်လျက်။
တဠာကမ္ပိ၊ မကျယ်မနက် မှီလောက်လျက်သော တဖက်ဆည်
ကန်ငယ်၌။ နိမုဂ္ဂေါ၊ အစွမ်းမထုတ် နစ်မြုပ်၍သေသောယောက်ျား
ကို။ နိန္ဒိတောဣဝ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သကဲ့သို့။ ဂိဟိကာမေ၊ ပျော်ပျော်
ပါးပါး သားမယားနှင့် ခံစားနှစ်ခြိုက် လှည့်ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်
တို့ကို။ ပဟာယ၊ တံထွေးပေါက်သို့မထောက်မငဲ့စွန့်ခွါခဲ့၍။ အာဂေါ၊
ရဟန်းတရားအားထုတ်လိမ့်မည် စူးစူးရည်၍လာသည်ဖြစ်လျက်။
ပရဝန္နေသု၊ တကာလုများ သူတပါးတို့ စားရန်က ပို ကုသိုလ်
ရှေ့ရှု ပေးလှူစွန့်ပစ်အပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌။ လဂ္ဂိတော၊
တချို့ကိုရောင်း စုဆောင်း၍ထား တခြားအပ်နှံ ဝေဖန်ခြင်းနည်း
ပိတ်သည်းပိတ်နည်း ပစ္စည်းကပ်ငြိတွယ်တာဘိ၍ စုတိတိုင်ရောက်
ဘဝမှောက်သောရဟန်းကို။ အတိနိန္ဒိတော၊ ဤသူများထက် ခက်
ဖွယ်မရှိ ဖြစ်လေဘိဟု သတိကဲလွန် ပညာဝန်တို့ အလွန်ကဲ့ရဲ့
အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။တယူဇနာ ကျယ်သော ဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို
လက်ပစ်ကူးနိုင်ပါလျက် မကျယ်မနက် မှီလောက်သော တဖက်
ဆည်ကန်ငယ်၌ ရေနှစ်၍သေသောယောက်ျားကို အများကဲ့ရဲ့အပ်
သကဲ့သို့ လှည့်ဖြစ်သောကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်ခဲ့၍ ရဟန်းတရား
အားထုတ်မည် ရည်စူး၍လာသည် ဖြစ်ပါလျက် သူတကာတို့
ပေးလှူစွန့်ပစ်အပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ တွယ်တာ ကပ်ငြိ
စုတိတိုင်ရောက် ဘဝမှောက်သော ရဟန်းကို ပညာရှိတို့ အလွန်
အမင်း ကဲ့ရဲ့အပ်၏။

၅၃-စိဝရေ ပိဏ္ဍုပါတေစ၊ ပစ္စယေ သယနာသနေ။
ဧတေသု တဏှ မာကာသိ၊ မာလောကံ ပုနရာဂမိ။

အနက်။ ။ ရာဟုလ၊ ရာဟုထပ်တူ သူ့ရှိန်မယွင်း ငါလမင်း ကို အတင်းဖမ်း၍ ဖွားမြင်လာ၍ ရာဟုလာခေါ် ငါ့သားတော်။ စိဝရေ၊ မဂလေယံပြင် ပမာယဉ်လျက် စီရင်အပ်ကောင်း အိမ် မြောင်းတလုပ် ပေါင်း၍ချုပ်သော သင်္ကန်း ပစ္စည်း၌၎င်း။ ပိဏ္ဍု ပါတေစ၊ တအိမ် တစလောင်း လည်စုဆောင်း၍ တပေါင်းတည်း ဖြမ်း သူပေးကမ်းသော ဆွမ်းပစ္စည်း၌၎င်း။ ပစ္စယေ၊ ရောဂါ ပယ်ရှား သမားတို့နည်း ဆေးပစ္စည်း၌၎င်း။ သယနာသနေ၊ ရုက္ခ မူလ မမျှနိုင်မှု တကာလှူသော အင်းပျဉ်ညောင်စောင်း ကျောင်း ကန်ပစ္စည်း၌၎င်း။ ဧတေသု၊ ထိုပစ္စည်းလေးပါးတို့၌။ တဏှံ၊ ငါ့ ကျောင်းသင်္ကန်း ငါ၏ဆွမ်းဟု စွဲလမ်းနှုဖြော လောဘာဇောဖြင့် မက်မောင့်ကွက် တပ်နှစ်သက်ခြင်းတဏှာကို။ မာကာသိ၊ သင်မပြု လင့်။ လောကံ၊ ဖြစ်တုံပျက်တုံ လောကဘုံသို့။ ပုန-ပုနပ္ပုနံ၊ တ ပြောင်းပြန်ပြန် အဖန်တလဲလဲ။ မာအာဂမိ၊ ပဋိသန္ဓေ တည်နေ ခေါက်ခေါက် မရောက်လျီလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ချစ်သားရာဟုလာသင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး-ပစ္စည်း လေးပါးတို့၌ ငါ့ကျောင်း၊ ဆေး၊ သင်္ကန်း၊ ငါ၏ ဆွမ်းဟု စွဲလမ်းငဲ့ကွက် နှစ်သက်မှုကို သင်မပြုလင့်၊ ဖြစ်တုံပျက် တုံ လောကဘုံသို့ အဖန်တလဲလဲ အမြဲမကွာ ပဋိသန္ဓေ တည်နေ ခေါက်ခေါက် မလာရောက်လျီလင့်။

၅၄-ဣတိပုတ္တာ နုသာရေန၊ ပစ္စဝေက္ခဏ သုဒ္ဓိယာ။
အာမိသေသု ဟနေ အာသံ၊ ပုတ္တမံသု ပမံ သရံ။ ။

အနက်။ ။ ဣတိပုတ္တာနုသာရေန၊ ဤသို့ခြင်းရာ ရာဟုလာ အား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားမြွက်သံ ဆုံးမဟန်ကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့သဖြင့်။ ပုတ္တမံသုပမံ၊ အသက်မသေ သွားနိုင်စေဟု

နွေနေပူကြီး ခရီးအကြား သားငယ်အသား မိဘစားရာ ဥပမာကို၊
သရံ-သရန္တော၊ ပညာဂ္ဂေဖြင့် အောက်မေ့ကြံလျက်။ ပစ္စဝေက္ခဏ
သုဒ္ဓိယာ၊ “ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ” အစရှိသော ပစ္စဝေက္ခ
ဏာသတိ စင်ကြယ်ခြင်းဖြင့်။ အာမိသေသု၊ ဆေး၊ သင်္ကန်း၊
ကျောင်း၊ ဆွမ်းကောင်း အာဟာရ အာမိသပစ္စည်းတို့၌။ အာသံ၊
အလိုအာသာခင်မင်စွာ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဟနေ၊ ဖျောက်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤသို့ အရှင်ရာဟုလာအား မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြား ဆုံးမတော်မူဟန်ကို အဖန်ဖန်သတိထား၍ ခရီးအ
ကြား၌ သားငယ်၏ အသားကို စားသောမိဘများ၏ ဥပမာကို
လည်း အောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် “ဤရှုပကာယ၏ တည်ရုံငြိသာ
မှီဝဲပါ၏” အစရှိသော ပစ္စဝေက္ခဏာသတိ စင်ကြယ်ခြင်းဖြင့်
သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ မက်မောခြင်း
ကိုပယ်ဖျောက်ရာ၏။

၅၅-သေယျော အယောဂုဇ္ဇော ဘုတ္တော၊
တတ္တော အဂ္ဂိသိရူပမော။
ယဇ္ဇေ ဘုဇ္ဇေယျ ဒုဿီလော၊
ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ အသညတော။ ။

အနက်။ ။ တတ္တော၊ ရဲရဲပြောင်ပြောင် ပူလောင်ပြင်း
ပြသော။ အဂ္ဂိသိရူပမော၊ မီးခဲမီးလျှံနှင့် အလားတူသော။ အယော
ဂုဇ္ဇော၊ သံတွေခဲကို။ ဘုတ္တော၊ စားမျိုးရခြင်းသည်။ သေယျော၊
မြတ်သေး၏။ အသညတော၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ကို မနှိပ်မကွပ်ပေါက်
လွတ်ထားချည်း မစောင့်စည်းသော။ ဒုဿီလော၊ သီလကျိုး
ပျက် ကုန်ခက်သော ရဟန်းသည်။ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ၊ နိုင်ငံရပ်သူ ကြည်
ပြုရွှင်လန်း လှူဒါန်းအပ်သော ဆွမ်းကို။ ဘုဇ္ဇေယျ၊ စားငြားအံ့။
ယဇ္ဇေ၊ မမြတ်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပြောင်ပြောင် ရဲရဲ မီးခဲ မီးလျှံနှင့် အလားတူ
သော သံတွေခဲကို စားမျိုးရခြင်းသည် ကောင်းမြတ် သေး၏။

H, 245.30 [ဟံသာဝတီမှ]

ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ကိုမစောင့်စည်းသော ဒုဿီလ ရဟန်း၏ နိုင်ငံ
သူ နိုင်ငံသားတို့၏ ဆွမ်းကိုစားသောက်ခြင်းသည်ကား မကောင်း
မြတ်သည်သာတည်း။

၅၆-ဣတိဝုတ္တံ နုစိန္တန္တော၊ ဝဇ္ဇေ ဒုဿီလ ဘာဝတော။

သီလေ ဌိတောဝ ဘုဇ္ဇေယျ၊ မာဒိတ္တ ဂဠုကံ ဂိလိ။ ။

အနက်။ ။ ဣတိဝုတ္တံ၊ ဤသို့ဟောထား ဘုရားစကားတော်
မြတ်ကို။ အနုစိန္တန္တော၊ အဖန်ဖန်ကြီးအောက်မေ့လျက်။ ဒုဿီလ
ဘာဝတော၊ အလန္တိ ဒုဿီလ ပါပဘိက္ခု အဖြစ်မှ။ ဝဇ္ဇေ၊ ကြဉ်
ရှောင်ရာ၏။ သီလေ၊ သီလ၌။ ဌိတောဝ၊ တည်လျက်သာလျှင်။
ဘုဇ္ဇေယျ၊ စားရာ၏။ မာဒိတ္တဂဠုကံ၊ ရဲရဲညှိသောသံတွေခဲကို။
မာဂိလိ၊ မမျိုလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤသို့ ဟောထားသော ဘုရားစကားတော်
ကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် အလန္တိ ဒုဿီလရဟန်း
အဖြစ်မှရှောင်ကြဉ်ရာ၏။ သီလ၌တည်လျက်သာလျှင် စားသောက်
ရာ၏။ ရဲရဲညှိသော သံတွေခဲကို မမျိုမိစေလင့်။

၅၇-အန္ဓာန မထော ပါနာနံ၊
ခါဒနိယာန မထောပိ ဝတ္ထာနံ။
လဒ္ဓါန သန္နိမိံ ကရိယာ၊
နစ ပရိတ္တသေ တာနိ အလဘမာနော။ ။

အနက်။ ။ အန္ဓာနံ၊ ဆွမ်းတို့ကို၎င်း။ အထော၊ ထိုမှတစ်ပါး။
ပါနာနံ၊ စားမဲဟင်းလျှာ၊ အဖျော်ယာမကာတို့ကို၎င်း။ ခါဒနိယာနံ၊
ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ချိုချဉ်သစ်သီးတို့ကို၎င်း။ အထောပိ၊ ထိုမှတစ်ပါး
လည်း။ ဝတ္ထာနံ၊ အဝတ်သင်္ကန်း အထည်အလိပ်တို့ကို၎င်း။ လဒ္ဓါန၊
ရ၍။ သန္နိမိံ၊ နက်ဖြန်၊ သန်ဘက် နေ့ရက်ရှည်ကြာ သုံးဆောင်ရာ
ဟု အသေအချာသို့မှီးခြင်းကို။ နကရိယာ၊ မပြုရာ။ တာနိ၊ ထို
ပစ္စည်းအာမိသတို့ကို။ အလဘမာနော၊ လှူသူတယောက်မပေါက်
မလာ မရပါသည်ရှိသော်။ နစပရိတ္တသေ၊ မရမရ မတောင့်တရာ။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ဆွမ်း၊ စားမဲဟင်းလျာ၊အဖျော် ယာမကာ၊ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ချိုချဉ်သစ်သီး၊ အဝတ်သင်္ကန်းတို့ကို ရသည့်ရှိသော် သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းကို မပြုရ။ ထိုပစ္စည်းတို့ကို မရပြန်သော် လော်မာကြောင့်ကြ မတောင့်တရာ။

၅၈-အညာဟိ လာဘုပနိသာ၊အညာ နိဗ္ဗာန ဂါမိနီ။
သက္ကာရံ နာဘိနန္ဒေယျ၊ဝိဝေက မနုဗြူဟယေ။ ။

အနက်။ ။လာဘုပနိသာ၊ လာဘ်သပ္ပကာ များစွာရကြောင်းဖြစ်သော“ဂိဟိသံသဋ္ဌ သဟသောကီ သဟနန္ဒီ”အစရှိသောအကျင့်သည်။ အညာဟိ-အညာဇေ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းနှင့် မပေါင်းမနီး အသီးအခြား တပါးသာလျှင် တည်း။ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းစွာကျင့်လို တောအုံခို၍ ကိုယ်တယောက်တည်းကျင့်သောနည်းသည်။အညာဟိ-အညာဇေ၊လာဘ်များစေသောအကျင့်ပေါ်နှင့်မရောမနီးအသီးအခြား တပါးသာလျှင်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်း ရဟန်းသည်။ သက္ကာရံ၊ ပူဇော်သက္ကာများခြင်းကို။နာဘိနန္ဒေယျ၊မသာယာ မနှစ်သက်ရာ။ ဝိဝေကံ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာရာ ကိုယ်တည်းခွါ၍ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းကို။ အနုဗြူဟယေ၊ ပွားစေရာ၏။ဝါ၊ သက္ကာရံ၊ သဒ္ဓါကြည်ဖြူ သောသောထူမျှ ပေးလှူပူဇော်ခြင်းကို။ နာဘိနန္ဒေယျ၊ အလွန်မနှစ်သက်မှု၍။ ဝိဝေကံ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာရပ် ကိုယ်တည်းကပ်၍ နေခြင်းကို။ အနုဗြူဟယေ၊ ပွားရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။လာဘ်သပ္ပကာ များစွာရကြောင်း ဖြစ်သော အကျင့်သည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းနှင့် မနီးအသီးအခြား တပါးသာတည်း။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းသည်လည်း လာဘ်များစေသော အကျင့်နှင့်မနီး အသီးအခြား တပါးသာတည်း။ ထို့ကြောင့် သူတော်ကောင်း ရဟန်းသည်

ပူဇော်သက္ကာရ များခြင်းကို လွန်စွာမနှစ်သက်မှု၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌တကိုယ်တည်းကပ်၍ နေခြင်းကို ပွားစေရာ၏။

၅၉-အကတွာ အာမိသေ အာသံ၊
သဒ္ဓမ္မေယေဝ အာသိကော။
အပ္ပမတ္တော သမာရဒ္ဓေါ၊
ဓမ္မဒါယံ လဘိဿတိ။ ။

အနက်။ ။အာမိသေ၊ ပစ္စည်း အာမိသ၌။ ဝါ၊ အာမိသ အမွေကိုခံယူခြင်း၌။ အာသံ၊ မက်မောခြင်း အလို အာသာကို။ အကတွာ၊ မပြုမှု၍။ သဒ္ဓမ္မေယေဝ၊ သူတော်ကောင်း တရား၌ သာလျှင်။ အာသိကော၊ ဆန္ဒအာသာ ကြီးစွာရှိလျက်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့။ သမာရဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာအားထုတ် ကြိုးကုတ်သော ရဟန်းသည်။ ဓမ္မဒါယံ၊ တရားလောကုတ် အယုတ်အဟတ် အမွေ မြတ်ကို။ လဘိဿတိ၊ မချွတ်မချ ရ ပေလတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အာမိသ အမွေခံယူခြင်း၌ မက်မောမှုကို မပြုမှု၍ သူတော်ကောင်း တရား၌သာလျှင် အာသာဆန္ဒ ကြီးစွာ ထား၍ မမေ့မလျော့ ကောင်းစွာအားထုတ်သော ရဟန်းသည် လောကုတ္တရာ ဓမ္မအမွေကို မချမသွေ ရရှိပေလတ္တံ့။

၆၀-ပရိယတ္တိံ ဝိနာ သေယျံ၊ နလဘန္တိ ဗုဓာအပိ။
သေယျတ္ထိကောဝ သိက္ခေယျ၊ နေဝ ပူဇာဒိ ကာရဏာ။

အနက်။ ။ဗုဓာအပိ၊ ပါရမီများစွာ ကမ္ဘာသိန်းနေ တ သင်္ချေလျှင် ဖြည့်လေဘူးဘိ သာဂိပုတြာ ထေရ်မြတ်စွာသို့ ပညာ လျှင်မြန် ထက်သန်သောသူ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ပရိယတ္တိံ၊ ဘုရား မုက္ခပါဌ် ပိဋကတ် ဓမ္မက္ခန်ကို။ ဝိနာ၊ မဖို့မယှဉ် ခွါရှောင်ကြဉ် ၍။ သေယျံ၊ ချီးမွမ်းအပ်လှ ဓမ္မပေါင်းထက် အကောင်း အမွန် လွန်၍ချီးမွမ်းအပ်သော လောကုတ်ကိုးပါး မြတ်တရားကို။ နလ ဘန္တိ၊ မသိမြင်ကြ မရနိုင်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သေယျတ္ထိ

ကောဝ၊ အလွန်နှစ်မြိုက် ချီးမွမ်းထိုက်သော အမြိုက် လောကုတ် ဆယ်-ကပ်ယုတ်ကိုအဟုတ်ကြည်ညို ရလိုသောဆန္ဒရှိ၍သာလျှင်။ ပရိယတ္တိံ၊ ပရိယတ်ကျမ်းဂန် ဓမ္မက္ခန္ဓာကို။ သိက္ခေယျ၊ အားသစ် ကြိုးစားသင်ကြားရာ၏။ ပူဇာဒိကာရဏာ၊ မင်းပူဇော်ခံ ကျယ် ဝန်းရန်အကြောင်း မကောင်းမာန စသည်အကြောင်းရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ နေဝသိက္ခေယျ၊ မသင်ရာသည်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အရှင်သာရိပုတြာကဲ့သို့ ထက်မြက် လျင်မြန် သော ပညာရှိဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း ဘုရားဟော ပိဋကတ် ပရိယတ်မပါဘဲ လောကုတ္တရာကိုးပါး မြတ်တရားကို အသိမပိုင် မရ နိုင်သောကြောင့် လောကုတ္တရာ တရားကိုးပါးကို လိုလားမှု ရှိ၍ သာ ပရိယတ်ကျမ်းဂန်ကို သင်ကြားရာ၏။ မင်းပူဇော်ခြင်းစသော အကြောင်း ခံထားလျက် မသင်ကြားရာ။

၆၁-ဘဝနိဿရဏတ္ထံဝ၊ သိက္ခေ နာ လဂ္ဂဒူပမော။
တထူပမာယ သိက္ခန္ဓော၊ အပါယေသု ပတိဿတိ။

အနက်။ ။ ဘဝနိဿရဏတ္ထံဝ၊ သံသရာစက် ဝဲဂယက်မှ လွတ်ထွက်ခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ သိက္ခေ၊ သင်ရာ၏။ အလဂ္ဂဒူ ပမော၊ မြွေဖမ်းတတ် လက်ကိုဟပ်လျက် ဥပဒ်မကင်း မြွေဖမ်း ခြင်းဥပမာရှိသည်ဖြစ်၍။ နသိက္ခေ၊ မသင်ကြားရာ။ တထူပမာယ၊ ထိုမြွေဖမ်းဥပမာရှိသောသင်ခြင်းဖြင့်။ သိက္ခန္ဓော၊ သင်သောသူ သည်။ အပါယေသု၊ အပါယ်လေးပါးတို့၌။ ပတိဿတိ၊ ကျလတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သံသရာဘဝမှ ထွက်မြောက်ရခြင်း အကျိုး ငှါသာ သင်ကြားရာ၏။ မြွေဖမ်းခြင်းနှင့်တူစွာ မသင်ကြားရာ၊ မြွေဖမ်းခြင်းနှင့်တူစွာ သင်ကြားသောပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ်လေး ပါးတို့၌ ကျရလတ္တံ့။

၆၂-သိက္ခိတေန အမာနတ္ထံ၊ နသာဓု မာနထဒ္ဓိကော။
မုဒုဘာဝါယ သိက္ခိက္ခော၊ ဒမေန္ဓော မုဒုကော ဘဝေ။

အနက်။ ။အမာနုတ္တံ၊ မာနမာနကင်းခြင်းငှါ။ သိက္ခိတေန၊ သင်ကြားအပ်သော ပရိယတ်စာပေဖြင့်။ ဝါ၊ ပရိယတ်စာပေရှိ လျက်။ မာနထဒ္ဓိကော၊ မာနမာနခက်ထန်ခြင်းသည်။ နုသာရ၊ မကောင်း။ မုဒုဘာဝါယ၊ နူးနူးညံ့ညံ့ဖြစ်ခြင်းငှါ။ သိက္ခိတွာ၊ သင်ကြား၍။ ဒမေန္တော၊ ဆုံးမလျက်။ မုဒုကော၊ နူးညံ့သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မာနမာနကင်းအောင် ပရိယတ်စာပေ သင်ကြားပါလျက် မာနမာန ခက်ထန်၍ နေခြင်းသည် မကောင်းချေ။ နူးနူးညံ့ညံ့ဖြစ်အောင် သင်ကြား၍ မိမိစိတ်ကို ဆုံးမလျက် နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာဖြစ်ရာ၏။

၆၃-ရာဂံ ဒေါသံ ဓဇံမာနံ၊ သိက္ခန္တောပိ ဝိဝဇ္ဇယေ။
ဒဟရာပိ ဟိ မိယုန္တိ၊ နတ္ထိ ဝဿဂ္ဂတော မတံ။ ။

အနက်။ ။သိက္ခန္တောပိ၊ သင်ကြားဆဲဖြစ်၍လည်း။ ရာဂံ၊ ရာဂကို၎င်း။ ဒေါသံ၊ ဒေါသကို၎င်း။ ဓဇံမာနံ၊ တံခွန်ကဲ့သို့ထောင်လွှားသော မာနမာနကို၎င်း။ ဝိဝဇ္ဇယေ၊ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဒဟရာပိ၊ ပျိုရွယ် ငယ်နုသောသူတို့သည်လည်း။ မိယုန္တိ၊ သေကုန်၏။ ဝဿဂ္ဂတော၊ ထေရ်စဉ်ဝါလျက်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြီးစဉ်ငယ်လျက်အားဖြင့်။ မတံ-မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ပရိယတ်စာပေကို သင်ကြားနေစဉ်လည်း ရာဂ, ဒေါသ, မာနမာန တရားများကို ပယ်ရှား ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။ မှန်၏။ အသက်အရွယ် ငယ်သောသူတို့သည်လည်း သေနိုင်ကြကုန်၏။ ကြီးစဉ်ငယ်လျက်အားဖြင့်သာ သေရမည်ဟူသော ထုံးတမ်းစဉ်လာ မရှိချေ။

၆၄-သဒ္ဓိတိက္ခေယျ ဗုဒ္ဓေန၊ ရာဂံ အသုဘ စိန္တယာ။
မရဏေန ဓဇံမာနံ၊ ဒေါသံ မေတ္တာယ ဝါရယေ။ ။

အနက်။ ။ ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုအောက်မေ့ခြင်းဖြင့်။ သန္တံ၊ မိမိသဒ္ဓါတရားကို။ တိက္ခေယျ၊ ထက်သန်စေရာ၏။ ဝါ၊ ထက်မြက်အောင် သွေးရာ၏။ အသုဘစိန္တယာ-အသုဘစိန္တယာ၊ အသုဘဟု မပြတ်ကြံခြင်းဖြင့်။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ မရဏေန၊ သေခြင်းကို ကြံအောက်မေ့ခြင်းဖြင့်။ ဓဗ္ဗိမာနံ၊ တံခွန်ကဲ့သို့ထောင်လွှားသော မာန်မာနကို။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာပွားခြင်းဖြင့်။ ဒေါသံ၊ အမျက်ဒေါသကို။ ဝါရယေ၊ တားမြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ ခြင်းဖြင့် သဒ္ဓါတရားကို ထက်သန်စေနိုင်၏။ မတင့်မတယ် ရွံရှာဖွယ်ဖွယ် မှတ်ရှုကြံစည်ခြင်းဖြင့် ရာဂကိုတားမြစ်နိုင်၏။ သေခြင်းကိုကြံအောက်မေ့ခြင်းဖြင့် မာန်မာနကို တားမြစ်နိုင်၏။ မေတ္တာပွားခြင်းဖြင့် ဒေါသတရားကို ပယ်ရှားနိုင်၏။

၆၅-ဇတေဟိ စတုရက္ခေဟိ၊ ဂန္ထံ သိက္ခေယျ သံဝုတော။
 သိက္ခန္တသေဟိ ရက္ခေဟိ၊ နကောစိ သံကိလေသိကော။

အနက်။ ။ ဇတေဟိ စတုရက္ခေဟိ၊ ဤအစောင့်အရှောက်လေးပါးတို့ဖြင့်။ သံဝုတော၊ စောင့်ရှောက်အပ်လျက်။ ဂန္ထံ၊ စာပေကျမ်းဂန်ကို။ သိက္ခေယျ၊ သင်ရာ၏။ ဇဟိရက္ခေဟိ၊ ဤလေးပါးသော အစောင့်အရှောက်တို့ဖြင့်။ သိက္ခန္တသေ၊ ကျမ်းဂန်သင်ကြားသော သူအား။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ သံကိလေသိကော၊ ညစ်ညူးစေတတ်သောတရားသည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤအစောင့်အရှောက် လေးပါးဖြင့် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်လျက် စာပေကျမ်းဂန်ကို သင်ကြားရာ၏။ ဤအစောင့်အရှောက် လေးပါးတို့ဖြင့် ကျမ်းဂန် သင်ကြားသောသူ၏ သန္တာန်၌ မည်သည့်ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားမျိုးမှ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ချေ။

၆၆-ဗုဒ္ဓဝါစမ္ဗိ သဏ္ဍာယ၊ ဧတေပိ မနသိကရ။

ဝုတ္တော ဓမ္မဝိဟာရိတိ၊ ဧဒိသော သာသနေ ဝရော။

အနက်။ ။ဗုဒ္ဓဝါစမ္ဗိ၊ ဘုရားစကား တရားပိဋကတ် ကို လည်း။ သဏ္ဍာယ၊ သင်အံသရဏ္ဍာယံလော့။ ဧတေပိ၊ ဤစတုရာ ရက္ခ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးခုတို့ကိုလည်း။ မနသိကရ၊ နှလုံးသွင်းလော့။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ဧဒိသော၊ ဤသို့သဘောရှိသော ရဟန်းကို။ ဝရော၊ မြတ်သော။ ဓမ္မဝိဟာရိတိ၊ တရားဖြင့်နေလေ့ ရှိသောရဟန်းဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဘုရား စကားဖြစ်သော ပိဋကတ်တရား တော်ကိုလည်း သင်အံသရဏ္ဍာယံလော့၊ စတုရာရက္ခ ကမ္မဋ္ဌာန်း လေးခုတို့ကိုလည်း နှလုံးသွင်းလော့၊ သာသနာတော်၌ ဤသို့ သဘောရှိသောရဟန်းကို တရားဖြင့်နေလေ့ရှိသော ရဟန်းမြတ် ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူအပ်၏။

၆၇-ဂရူန မုပဒေသေန၊
စတုရက္ခော သုသီလဝါ။
အပ္ပဿုတောပိ ပါသံသော၊
ဘိယျောယေဝ ဗဟုဿုတော။ ။

အနက်။ ။ဂရူနံ၊ ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်တို့၏။ ဥပဒေသေန၊ နည်းနာဥပဒေသဖြင့်။ စတုရက္ခော၊ လေးပါးသောကမ္မဋ္ဌာန်း အစောင့်အရှောက်ရှိသော။ သုသီလဝါ၊ ကောင်းသောသီလရှိသော ရဟန်းကို။ အပ္ပဿုတောပိ၊ အကြားအမြင်နည်းငြားသော်လည်း။ ပါသံသော၊ ချီးမွမ်းအပ်၏။ ဗဟုဿုတော၊ အကြားအမြင်များမူ ကား။ ဘိယျောယေဝ၊ အလွန်အကဲသာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်တို့၏ နည်းဥပဒေသ ဖြင့် အစောင့်အရှောက် တရားလေးပါးရှိသည့် ကောင်းသော

သီလ ရှိသောရဟန်းကို အကြားအမြင် နည်းငြားသော်လည်း
ချီးမွမ်းအပ်၏။ အကြားအမြင် များပါမူကား အတိုင်းထက်အလွန်
ချီးမွမ်းအပ်တော့သည်သာတည်း။

၆၈-သာတံ သေဝက္ခဏေဝပုံ၊ တံဟေတွာ နန္ဒဒုက္ခန္တိ။

ဓိရော အာသံ ဟနေ ကာမေ၊ ခုရဓာရမရူပမေ။ ။

အနက်။ ။ သေဝက္ခဏေဝ၊ ကာမဂုဏ်ကို ဖြဲစဉ်ခဏ၌
သာလျှင်။ အပုံ၊ အနည်းငယ်သော။ သာတံ၊ သာယာခြင်းလော
ဘမူ သုခသောမနဿသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံဟေတွာ၊ ထိုအနည်း
ငယ် သာယာခြင်းအကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းရှိသော။
အနန္တဒုက္ခံ၊ မဆုံးနိုင်အောင်ဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဓိရော၊ ပညာရှိသည်။ ခုရဓာရမရူပမေ၊
သင်ရန်းသွား၌ ပျားရည်စက်ဥပမာရှိသော။ ကာမေ၊ ကာမဂုဏ်
၌။ အာသံ၊ တောင့်တခြင်းအလိုအာသာကို။ ဟနေ၊ ပယ်ဖျောက်
ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကာမဂုဏ်ကို ဖြဲစဉ်ခဏ၌သာလျှင် အနည်း
ငယ်သော သာယာမှုရှိ၏။ ထိုအနည်းငယ်သော သာယာမှုက
လေးကြောင့် မဆုံးနိုင်အောင် ဆင်းရဲရသဖြင့် ပညာရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်ရန်းသွားမှာ ပျားရည်စက် ဥပမာရှိသော ကာမ
ဂုဏ်၌ တောင့်တလိလားခြင်းကို ပယ်ရှားရာ၏။

၆၉-ယောဓ ကာမေ သုခံမညိ၊
န သော ဒုက္ခာ ဝိမုစ္စတိ။
မာတာတိ ဗျဿ မန္တေန္တော၊
ဝစ္ဆော မုတ္တော ကထံဘယာ။

အနက်။ ။ ဣဓလောကေ၊ ဤလောက၌။ ယောနုရော၊ အ
ကြင်သူသည်။ ကာမေ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ သုခံမညိ၊ သုခဟုမှတ်
ထင်၏။ သောနုရော၊ ထိုကာမဂုဏ်ကို ချုံ့မင်မင် သုခထင်သော

သူသည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲမှ။ နှိမ့်မုတ္တိ၊ မလွတ်နိုင်။ ဗျံ့၊ ကျား
ကို။ မာတာတိ၊ အမိနွားမဟူ၍။ မညိတွာ၊ အထင်မှား၍။ အန္တေန္တော၊
ကျား၏နောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်သော။ ဝန္တော၊
နွားငယ်သည်။ ဘယာ၊ ကျားစားခြင်းဘေးမှ။ ကထံမုတ္တော၊
အဘယ်သို့လွတ်နိုင်တော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤလောက၌ ကာမဂုဏ်တို့ကို ချမ်းသာကြီး
တရဟု မှတ်ထင်မှု ရှိနေသောသူသည် ဆင်းရဲမှ မလွတ်နိုင်ချေ။
ကျားကို အမိနွားမဟု အထင်မှားကာ ကျားနောက်သို့တကောက်
ကောက် လိုက်ပါသော နွားငယ်သည် ကျားစားခံရသော ဘေးမှ
အဘယ်မှာ လွတ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း။

၇၀-တိရစ္ဆာ ပေတ လဒ္ဓဗ္ဗေ၊ နာသံ ကာမသုခေ ကရေ။
ဘာယိတဗ္ဗ သုခံ တဗ္ဗိ၊ တသ္မိံ လဂ္ဂါ မဟာတပါ။ ။

အနက်။ ။ တိရစ္ဆာပေတလဒ္ဓဗ္ဗေ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့ပင်
ရအပ် ရထိုက်သော။ ကာမသုခေ၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ၌။ အာသံ၊
တောင့်တခြင်းအာသာကို။ နကရေ၊ မပြုရာ။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တံကာမ
သုခံ၊ ထိုကာမဂုဏ်သုခသည်။ ဘာယိတဗ္ဗသုခံ၊ ကြောက်အပ်သော
ချမ်းသာမည်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုကာမဂုဏ်ချမ်းသာ၌။ လဂ္ဂါ၊ ကပ်ပြီ
သောသူတို့သည်။ မဟာတပါ၊ အပူကြီးကြီးတွေ ရောက်ကုန်
သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့ပင် ရနိုင်သော ကာမ
ဂုဏ်ချမ်းသာ၌ တောင့်တခြင်းအာသာကို မပြုရာ။ မှန်၏။ ထိုကာမ
ဂုဏ်ချမ်းသာသည် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ချမ်းသာတည်း။
ထိုကာမဂုဏ် ချမ်းသာ၌ ပြိကပ် တွယ်တာသော သူတို့သည်
ကြီးကျယ်သော အပူအမျိုးမျိုးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရကုန်၏။

၇၁-လဒ္ဓါ ကာမသုခံ ဗာလာ၊ ပမောဒန္တိ နပဏ္ဍိတာ။
ပသုပက္ခိတိ လဒ္ဓဗ္ဗံ၊ အနန္တဒုက္ခ ကာရဏံ။ ။

အနက်။ ။ပသုပက္ခိဘိ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်ကစ အနန္တသတ္တဝါတို့သည်။ လဒ္ဓပ္ပံ၊ အလိုက်အလိုက်ရထိုက်ရအပ်သော။ အနန္တဒုက္ခကာရဏံ၊ မဆုံးနိုင်ဘဲ အဖန်တလဲလဲ ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ကာမသုခံ၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ ဗာလာ၊ အကျိုးအပြစ် စိစစ်မသိ မှောင်အတိဖြစ်သော သူမိုက်တို့သည်။ ပမောဒန္တိ၊ ရတော်လေစွ ကောင်းမွန်လှဟုအားရဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ ပဏ္ဍိတာ၊ ကာမဂုဏ်အပြစ် များသောဖြစ်ကို စင်စစ်သိတတ်ကုန်သောပညာရှိတို့သည်။ န ပမောဒန္တိ၊ စွဲစွဲလမ်းလမ်း ဝမ်းမမြောက်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။နွား၊ ကျွဲ၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်ကစ အနန္တသတ္တဝါတို့ပင် အလိုက်အလိုက် ရနိုင်၍ မဆုံးနိုင်ဘဲ အမြဲဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ရသည်ရှိသော် အကျိုးအပြစ်ကို မစိစစ်နိုင်သော သူမိုက်တို့သည် အရတော်လေစွဟု အားရဝမ်းသာကြကုန်၏။ ကာမဂုဏ်အပြစ်ကို စိစစ်နိုင်သော ပညာရှိတို့သည်ကား စွဲစွဲလမ်းလမ်း ဝမ်းမမြောက် ကြကုန်။

၇၂ - လဒ္ဓါ ဓမ္မရတိ° ဝိညူ၊ မောဒန္တိ န အပဏ္ဍိတာ။
အနောမ သတ္တ ပရိဘောဂံ၊ ဘဝနိဿရဏာဝဟံ။ ။

အနက်။ ။အနောမသတ္တပရိဘောဂံ၊ မယုတ်မမာ မြင့်မြတ်စွာသော သမ္ဘာရင့်ညောင်း သူတော်ကောင်းတို့ အသုံးအဆောင် ဖြစ်သော။ ဘဝနိဿရဏာဝဟံ၊ အပါယိက သံသာရမ္ပမုချထွက်အောင် ရွက်ဆောင်တတ်သော။ ဓမ္မရတိ°၊ ကုသိုလ် ဆယ်ပါး တရားအရာ လွန်စွာမွေ့လျော် နှလုံးပျော်ခြင်းကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ ဝိညူ၊ ပညာနိသင် အကျိုးထင်ကို သိမြင်ကုန်သော ပညာရှိတို့သည်။ မောဒန္တိ၊ နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ အပဏ္ဍိတာ၊ ပညာမဲ့သူလူပြိန်းလူမိုက်တို့သည်။ နမောဒန္တိ၊ ဝမ်းမမြောက်ကုန်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ သူတော်ကောင်းတို့၏ အသုံးအဆောင် ဖြစ်၍ ဘဝသံသရာမှ မချထွက်အောင် ရွက်ဆောင် တတ်သော ကုသိုလ်တရား၌ နေ့လျော်ခြင်းကိုရ၍ ကောင်းမှုအာနိသင် သိမြင် ကုန်သော ပညာရှိတို့သည် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။ ပညာမဲ့သူလူပြန်းလူမိုက်တို့သည်ကား ဝမ်းမမြောက်နိုင်ကြကုန်။

၇၃-ဟိနကမ္ပံ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ကာမဿာဒံ နပတ္ထယေ။
ဓမ္မေ ဝီတိဉ္စ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပတ္ထေယျ သာဓုသမ္ပတော။

အနက်။ ။ သာဓုသမ္ပတော၊ သူတော်ကောင်းဟု သမုတ်သော သူသည်။ ဟိနကမ္ပံ၊ ကိလေသာမီး လောင်အားကြီး၍ တားဆီးမဖြစ် စုတ်ညစ် ယုတ်နိမ့်သောသူတို့၏ အမူအကျင့် ဖြစ်သော။ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ရှက်ကြောက် ရွံဖွယ် ဖုံးကွယ်အပ်သော သဘောရှိသော။ ကာမဿာဒံ၊ ကာမဂုဏ်၌သာယာခြင်းကို။ နပတ္ထယေ၊ မတောင့်တရာ။ ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်တရား၌။ ဝီတိဉ္စ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို၎င်း။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၎င်း။ ပတ္ထေယျ၊ တောင့်တရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ သူတော်ကောင်းဟု သမုတ်အပ်သောသူသည် ယုတ်မာညစ်ညမ်းသော သူတို့၏ အမူအကျင့်ဖြစ်၍ ရှက်ကြောက် ရွံဖွယ် ဖုံးကွယ်အပ်သော သဘောရှိသော ကာမဂုဏ်၌ သာယာခြင်းကို မတောင့်တရာ၊ ကုသိုလ်တရား၌ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို တောင့်တရာ၏။

၇၄-ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ ယေကာမေ၊ ဟိံသန္တိတေ တဒတ္ထိကာ။
ပရိစ္စတ္တံ န ဟိံသန္တိ၊ မုတ္တံ ဝဏ္ဏန္တိ သာဓဝေါ။ ။

အနက်။ ။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ကာမေ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ သိမ်းဆည်းကုန်၏။ တေ၊ ထိုကာမဂုဏ် သိမ်းဆည်းသောသူတို့ကို။ တဒတ္ထိကာ၊ ထိုကာမဂုဏ်ကို အလိုရှိသောသူတို့သည်။ ဟိံသန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကုန်၏။ ပရိစ္စတ္တံ၊ ကာမဂုဏ်စွန့်လွှတ်သောသူကို။ နဟိံသန္တိ၊ မညှဉ်းဆဲကုန်။ သာဓဝေါ၊

သူတော်ကောင်းတို့သည်။ မုတ္တံ၊ ကာမဂုဏ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းကို။
ဝါ၊ အညှဉ်းဆဲလွတ်ခြင်းကို။ ဝဏ္ဏေန္တိ၊ ချီးမွမ်းကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကာမဂုဏ်ကို အလိုရှိသော သူတို့သည် ကာမ
ဂုဏ်သိမ်းပိုက်ထားသော သူတို့ကို ညှဉ်းဆဲကြကုန်၏။ ကာမဂုဏ်
ကိုစွန့်လွှတ်သော သူတို့ကို မညှဉ်းဆဲကြကုန်။ သူတော်ကောင်း
တို့သည် ကာမဂုဏ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းကို ချီးမွမ်းကြကုန်၏။

၇၅-နိစ္စုပက္ကမ္မ ပုဋ္ဌောပိ၊ ကာယော ဝေရီဝသာ နုဂေါ။

အစိရံယေဝ ဘူသာယိ၊ ယုတ္တောဝ တ မုပေက္ခိတုံ။ ။

အနက်။ ။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ နိစ္စုပက္ကမ္မ၊ အမြဲလုံ့
လပြု၍။ ပုဋ္ဌောပိ၊ မွေးမြူအပ်ငြားသော်လည်း။ ဝေရီဝသာနုဂေါ၊
ကိုးဆဲ့ခြောက်ခု ရောဂါစုဟု ရန်သူ့အလိုသို့လိုက်၍။ အစိရံယေ
ဝ၊ မကြာမြင့်မီသာလျှင်။ ဘူသာယိ၊ သူကောင်အိပ်နေ သင်းချိုင်း
မြေဝယ် အိပ်နေလတ္တံ့။ တံကာယံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ ဥပေက္ခိတုံ၊
အလွန်မခင် ပြုပြင်မမူ လျစ်လျူရှုခြင်းငှါ။ ယုတ္တောဝ၊ သင့်လှတော့
သည်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်သည် အမြဲလုံ့လပြု၍ မွေးမြူအပ်
ပါသော်လည်း ကိုးဆဲ့ခြောက်ခု ရောဂါစုဟု ဆိုအပ်သော
ရန်သူ့အလိုသို့လိုက်၍ မကြာမြင့်မီပင် သူသေကောင်တို့၏ အိပ်
နေရာ သင်းချိုင်းမြေ၌ အိပ်နေရလတ္တံ့။ ထိုကိုယ်ကိုခင်တွယ်မပြု
လျစ်လျူရှုခြင်းငှါ သင့်လှတော့သည် သာတည်း။

၇၆-ရက္ခိတောပိ အဂုတ္တောဝ၊ ကာယော ဘယမုခေ ဌိတော။

တသ္မာ ကာယ မုပေက္ခိတွာ၊ စရေဓမ္မ မဆမ္ဘိတော။ ။

အနက်။ ။ ဘယမုခေ၊ ဘေးရန်တကာတို့ အဆုံအဝဋ္ဌ။
ဝါ၊ ဥဘယမုခေ၊ အတ္တတ္တံ၊ ဗဟိဒ္ဓ အန္တရာယ်နှစ်ပါးတို့၏ ရှေ့ရှုရာ
အရပ်၌။ ဌိတော၊ တည်နေသော။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ရက္ခိ
တောပိ၊ အစိုးရ၍အပ၊ အတွင်း ကင်းအတန်တန် အိပ်ဖန်မပျက်

လက်နက်ကြီးကျယ် အန္တရာယ်မပေါက် ဘေးမရောက်အောင်
 စောင့်ရှောက်ပါဌားသော်လည်း။ အဂုတ္တောဝ၊ ကုသိုလ်ကံကုန်
 သေနေ့ကြိုက မလုံခြုံနိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့
 ကိုယ်ကို ကြောင့်ကြံ ဥဿာဟကုန် စောင့်ရှောက်တုံလည်း မလုံ
 နိုင်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဥပေက္ခိတွာ၊
 အရေးမမူ လျစ်လျူရှု၍။ အဆန္ဒိတော၊ တုန်လှုပ်မရှိ သတိမ
 ဖောက် မကြောက်မရွံ့။ ဓမ္မံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ခြင်း
 အကျင့်ကို။ စရေ၊ ကျင့်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဘေးရန်တကာတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ အဝဋ္ဌိတည်
 နေသော ခန္ဓာကိုယ်သည် ဆေးအမျိုးမျိုး၊ လက်နက်အမျိုးမျိုးဖြင့်
 စောင့်ရှောက် ပါသော်လည်း ကုသိုလ်ကံကုန်၍ သေနေ့ကြိုက
 မလုံခြုံ နိုင်သောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို အရေးမမူ လျစ်လျူရှု၍
 ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ကျင့်ကြံကြိုး
 ကုတ် အားထုတ်ရာ၏။

၇၇ - ပုဋ္ဌော ပုဋ္ဌောပိ ယံကာယော၊ ဘုဝိ ရောဂါသယီသယီ။
 ကတံကတံ မုဓာတော န၊ တဒတ္ထံ ဒုစ္စရေ စရေ။ ။

အနက်။ ။ရောဂါသယီ၊ ခြောက်နှင့် ကိုးဆယ် အန္တရာယ်
 ရောဂါတို့၏ တည်နေရာ အသိုက်ဖြစ်သော။ အယံကာယော၊
 ဤကိုယ်သည်။ ပုဋ္ဌောပိ၊ အလွန်ရေးယူ ဝရုထု၍ မွေးမြူအပ်သော်
 ၎င်း။ အပုဋ္ဌောပိ၊ မမွေးမြူအပ်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ပုဋ္ဌောပုဋ္ဌောပိ၊
 အနည်းနည်း မွေးမြူအပ်သော်လည်း။ ဘုဝိ၊ သုသာန်မြေ၌။ သယီ၊
 နောက်မထဘဲ အမြဲတစေ အိပ်နေတတ်သော သဘောရှိ၏။
 ကတမ္ပိ၊ ပြုပြင်အပ်သော်လည်း။ အကတံ၊ ပြုပြင်သည်မမည်။ ဝါ၊
 ကတံကတံ၊ ကိုယ်ကိုပြုပြင်ခြင်းဟူသမျှသည်။ မုဓာ၊ အကျိုးမပြီး
 အချည်းနှီးသာတည်း။ အတော၊ ထို့ကြောင့်။ တဒတ္ထံ၊ ကိုကိုယ်ကို
 မွေးမြူခြင်းအကျိုးငှာ။ ဒုစ္စရေ၊ မကောင်းသော ဒုစရိုက် အကျင့်တို့
 ကို။ နစရေ၊ မကျင့်ရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုးဆွဲခြောက်ဖြာသော ရောဂါ ဝေဒနာ တို့၏ တည်နေရာ အသိုက်အအုံ ဖြစ်သော ဤခန္ဓာ ကိုယ်သည် အနည်းနည်း မွေးမြူအပ်ပါသော်လည်း သုသာန်မြေ၌ နောက်မထ တဲ အမြဲအိပ်နေတတ်၏။ ကိုယ်ကိုပြုပြင်ခြင်း ဟူသမျှသည် အကျိုး မပြီး အချည်းနှီးသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုကိုယ်ကို မွေးမြူခြင်းငှါ မကောင်းသော ဒုစရိုက်အကျင့်တို့ကို မကျင့်ရာ။

၇၈-ပါပံ ကရောတိ ယောဗာလော၊
ပုဋ္ဌံ ကာယံ တိဒုဗ္ဘရံ။
ဘူမံ ကာယံ ဌပေတွာန၊
အနာထော သော အပါယိကော။ ။

အနက်။ ။ ယောဗာလော၊ အကြင်လူရိုက်သည်။ အတိ ဒုဗ္ဘရံ၊ အလွန်မွေးမြူခက်သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပုဋ္ဌံ၊ မွေးမြူခြင်းငှါ။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သောဗာလော၊ ထိုလူရိုက်သည်။ ကာယံ၊ မိမိမွေးမြူအပ်သော ကိုယ်ကို။ ဘူမံ၊ သင်းချိုင်းမြေ၌။ ဌပေတွာန၊ ထားခဲ့၍။ အနာထော၊ ကိုးကွယ် ရာမဲ့ဖြစ်၍။ အပါယိကော၊ အပါယ်လား၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အလွန်မွေးမြူနိုင်ခဲ့သောကိုယ်ကို မွေးမြူခြင်းငှါ မကောင်းမှုကိုပြုသော လူရိုက်သည် မိမိမွေးမြူအပ်သော ကိုယ်ကို သင်းချိုင်းမြေ၌ထားခဲ့၍ ကိုးကွယ်ရာမဲ့ဖြစ်ကာ အပါယ်လားရ၏။

၇၉-ဝေရိဝသာ နှံ ကာယံ၊
ဗာလော ပေါသေတိ ဒုစ္စရော။
ပေါသေန္တော နိရယေ ပက္ကော၊
ကာယော ဘူမံ ဝိကာရဂူ။ ။

အနက်။ ။ ဗာလော၊ လူရိုက်သည်။ ဒုစ္စရော၊ မကောင်း ကျင့်လျက်။ ဝေရိဝသာနှံ၊ ရန်သူ့အလိုသို့ လိုက်သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပေါသေတိ၊ မွေး၏။ ပေါသေန္တော၊ ကိုယ်ကိုမွေးမြူ

သောလူမိက်သည်။ နိရယော၊ ငရဲ၌။ ပက္ခော၊ ကျက်ရလေ၏။
ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ဘူမံ၊ မြေ၌။ ဝိကာရဂူ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း
သို့ရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရန်သူ့အလိုသို့ လိုက်သော ကိုယ်ကိုမွေးမြူ
ကာ မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်သော လူမိက်သည် ငရဲ၌ကျက်ရ၏။
ခန္ဓာကိုယ်သည်ကား မြေကြီးထဲ၌ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းသို့
ရောက်ရ၏။

၈၀-ပါပံ မာကရ ကာယတ္ထံ၊ ကာယော ဝေရီ ဝသာနုဂေါ။
ဘူမံ သေသတိ ဝေကာရီ၊ ပါပိကော နိရယံ ဂတော။

အနက်။ ။ကာယတ္ထံ၊ ကိုယ်ကိုမွေးမြူခြင်းအကျိုးငှါ။ ပါပံ၊
မကောင်းမှုကို။ မာကရ၊ မပြုလင့်။ ဝေရီဝသာနုဂေါ၊ ကိုးဆဲ့
ခြောက်ဟူ ရန်သူအကြိုက် အလိုလိုက်သော။ ကာယော၊ ကိုယ်
သည်။ ဝေကာရီ၊ ဥဒ္ဓါမာတက စသည်တန်တန် ဖောက်ပြန်ခြင်း
သို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဘူမံ၊ မြေ၌။ သေသတိ၊ ကိန်းလတ္တံ့။ ပါပိ
ကော၊ မကောင်းမှု ရှိသောသူသည်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ ဂတော၊
သွားရလေ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခန္ဓာကိုယ်ကို မွေးမြူဘို့ရာ မကောင်းမှုကို
မပြုပါလင့်၊ ကိုးဆဲ့ခြောက်ဖြာ ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ရန်သူ
အလိုသို့လိုက်သော ခန္ဓာကိုယ်သည် ဖူးဖူးရောင်ဖော ဖောက်ပြန်
ခြင်းသဘောသို့ ရောက်လျက် မြေ၌အိပ်ရလတ္တံ့၊ မကောင်းမှုရှိ
သောသူသည် ငရဲသို့သွားရ၏။

၈၁-အမယံ မယုသညာယ၊
ကာယံ ရောဂဝသာနုဂံ။
ပေါသံ ပက္ခော မဟာဇာနိံ၊
နောကာသော ဓမ္မ မိက္ခိတံ။ ။

အနက်။ ။ရောဂဝသာနူဝံ၊ အနာရောဂါဝေဒနာတို့ လိုရာ အကြိုက် အစဉ်လိုက်သည်ဖြစ်၍။ အမယံ၊ ငါ၏ကိုယ်မဟုတ် ပါဘဲလျက်။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ မယှသညာယ၊ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ကိုယ် ထင်မှတ်မှားသဖြင့်။ ပေါသံ-ပေါသန္ဓေ၊ တကြောင့်ကြကြ မွေးမြူ ရသောငါသည်။ မဟာဇာနိံ၊ ကြီးစွာ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့။ ပတ္တော၊ ရောက်လေပြီ။ ဓမ္မံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာဖြစ်သော အကျင့်ကို။ ဣက္ခိတံ၊ ရှုခြင်းငှါ။ နောကာသော၊ အခွင့်မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရောဂါဝေဒနာတို့၏ အလိုအကြိုက်သို့ အစဉ် လိုက်သည်ဖြစ်၍ ငါ၏ကိုယ် မဟုတ်ပါဘဲလျက် ခန္ဓာကိုယ်ကို ငါ့ကိုယ်ဟု ထင်မှတ်မှားသဖြင့် မွေးမြူရသောငါသည် ကြီးစွာ သော ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်လေပြီ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ အကျင့်ကို ရှုခြင်းငှါ အခွင့်မရှိပါတကား။

၈၂-ကာယာပေက္ခာယ နောကာသော၊
ဓမ္မံ ဒဋ္ဌံ ရဟောဂတော။
ဥပေက္ခာယေဝ ဩကာသော၊
ဒုက္ခိတာ မှ အပေက္ခယာ။ ။

အနက်။ ။ကာယာပေက္ခာယ၊ မိမိကိုယ်ကို တရိုတသေ ငဲ့၍နေသဖြင့်။ ရဟောဂတော၊ တောအုပ်မြိုင်သာ ဆိတ်ငြိမ်ရာ သို့ကပ်သဖြင့်။ ဓမ္မံဒဋ္ဌံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ရှုခြင်းငှါ။ နောကာ သော၊ အားလပ်သောအခွင့်မရှိ။ ဥပေက္ခာယေဝ၊ ဤကိုယ်ခန္ဓာ ရှံစရာကို ပမာမမူ လျစ်လျူရှု၍သာလျှင်။ ဝါ၊ ရှုသဖြင့်သာလျှင်။ ရ ဟောဂတော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာရပ်မှီခိုကပ်လျက်။ ဓမ္မံဒဋ္ဌံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရား ပွားများရှုဆင်ခြင်ခြင်းငှါ။ ဩကာသော၊ အခွင့်ရ၏။ အ ပေက္ခယာ-အပေက္ခာယ၊ ဤသည့်ကိုယ်ကို အလိုအကြိုက် လိုက် မှားမိလျက် ငဲ့ကွက်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခိတာ၊ အစမထင် ဘုံသုံးခွင် ၌ ကျင်လည်သမျှ ဒုက္ခရောက်ကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

H-245.32 [ဟံသာဝတီမူ]

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိမိကိုယ်ကို ငဲ့နေသဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ရှုရန်အခွင့်မရှိနိုင်ချေ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို ပမာမပြု လျှစ်လျှူ။ ရှုမှသာလျှင် ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ရှုရန်အခွင့်ရနိုင်၏။ ဤကိုယ်ကို အလိုလိုက်မှားလျက် ငဲ့ကွက်မိသောကြောင့် ဘုံသုံးခွင်၌ အစမထင်သော ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်၏။

၇၃-စိတ္တ သံသောဓကာ ပက္ကာ၊ ကာယသံသောဓကာ နဝါ။
 သောဓေ စိတ္တံ ပက္ကတ္တံ၊ နကာယံ ဘဝဘီရုကော။ ။

အနက်။ ။ စိတ္တသံသောဓကာ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ စသည်ညစ်ကြေး မမြှေးမပြို မရှိစေချင် စိတ်ကိုပြင်၍ သုတ်သင်သံနိရှင်းတတ်သောသူတို့သည်။ ပက္ကာ၊ တဆင့် တဆင့် ရင့်မာကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကာယသံသောဓကာ၊ တင့်တယ်စေလိုကိုယ်ကိုသုတ်သင်တန်းဆာဆင်၍ ယဉ်အောင်ပြုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ နဝါ၊ သမ္ဘာမရင့် မမြင့်မကျယ် စိတ်နုနယ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘဝဘီရုကော၊ နှောင်အိမ်အလားဘုံသုံးပါးကို ကြောက်အားကြီးသူ လူပညာရှိအပေါင်းသည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကိုသာလျှင်။ ပက္ကတ္တံ၊ တဆင့်တဆင့်သမ္ဘာရင့်ခြင်းငှါ။ သောဓေ၊ ကိလေသာမဝင် ချေးမတင်အောင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းရာ၏။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ နသောဓေ၊ အားအန်ထုတ်၍ မသုတ်သင်ရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရာဂစသော အညစ်အကြေး မရှိအောင် စိတ်ကိုသုတ်သင်တတ်သော သူတို့သည် တဆင့်ထက်တဆင့် ရင့်မာကုန်၏။ ကိုယ်ကိုသုတ်သင်၍ ယဉ်အောင်ပြုလေ့ရှိသော သူတို့သည် ကား ညဉှဏ်မရင့်ဘဲ အမြဲစိတ်နုနယ်ကြကုန်၏။ ဘဝသုံးပါးကို ကြောက်အားကြီးသူ လူပညာရှိ အပေါင်းသည် စိတ်ကိုသာ တဆင့်ထက် တဆင့် ရင့်စေခြင်းငှါ ကိလေသာ ချေးမတင်အောင် သုတ်သင်ရာ၏။ ကိုယ်ကိုသာ အားထုတ်၍ မသုတ်သင်ရာ။

၈၄-စိတ္တသင်္ခရဏံ သာဓု၊ တံ သင်္ခတံ ပဘဿရုံ။

နသာဓု ကာယသင်္ခါရော၊ သင်္ခတောပျသုဘောဝ သော။

အနက်။ ။စိတ္တသင်္ခရဏံ၊ မလျှပ်မပေါ် ထော်လော်မထင် စိတ်ကိုသင်၍ ပြုပြင်ခြင်းသည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ သင်္ခတံ၊ အဟုတ်အဟတ်ပြုပြင်အပ်သော။ တံစိတ္တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ပဘဿရုံ၊ အရောင်ချက်ချက် ပြီးပြီးပြက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကာယ သင်္ခါရော၊ “ဇေဂုန္တိတ” ဤကာယကို လုံ့လတရပြုပြင်ခြင်းသည်။ နသာဓု၊ မကောင်း။ သင်္ခတောပိ၊ အားအန်ထုတ်၍ အဟုတ်သုတ် သင် ပြုပြင်အပ်သော်လည်း။ သောကာယော၊ ထိုကိုယ်သည်။ အသုဘောဝ၊ အသုဘပင်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။စိတ်ကို လော်လည်မှုမရှိအောင် သွန်သင်၍ပြု ပြင်ခြင်းသည်ကောင်း၏။ အဟုတ်ပြုပြင်အပ်သောစိတ်သည် ပြီးပြီး ပြက် အရောင်ထွက်၏။ ခန္ဓာကိုယ်ကို ပြုပြင်ခြင်းသည် မကောင်း၊ အဟုတ်သုတ်သင် ပြုပြင်အပ်ပါသော်လည်း ထိုကိုယ်သည် မတင့် တယ်သည် သာတည်း။

၈၅-သဘာဝ မလိနံ ကာယံ၊ နိမ္မလာယ ကထံ ကရေ။

အာဂန္တုမလိနံ စိတ္တံ၊ သက္ကာကာတုံ သုနိမ္မလံ။ ။

အနက်။ ။သဘာဝမလိနံ၊ ဘင်ပုပ်အလား သဘောအား ဖြင့် မပြားမကွဲ တခဲနက်အညစ်အကြေးဖြစ်သော။ ကာယံ၊ ကိုယ် ကို။ နိမ္မလာယ၊ အညစ်အကြေးကင်းခြင်းငှါ။ ကထံကရေ၊ အဘယ် သို့ပြုနိုင်အံ့နည်း။ အာဂန္တုမလိနံ၊ ဧည့်အာဂန္တု အကုသိုလ်ဇော ကြိမ်သောအခါ၌ ဖြစ်ကြိုကြိုက်၍ အခိုက်အတန့် အညစ်အကြေး ရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို၊ သုနိမ္မလံ၊ အညစ်အကြေး မမြှေးမတင် ကောင်းစွာစင်ခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်နိုင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ပင်ကိုယ် သဘောအားဖြင့် အညစ်အကြေး ဖြစ်သော ကိုယ်ကို အညစ်အကြေးကင်းခြင်းငှါ အဘယ်သို့ ပြုနိုင်

အံ့နည်း၊ အာဂန္တုက အကုသိုလ်စောနှင့် ကြုံကြိုက်၍ အခိုက်အတန့် အညစ်အကြေးရှိသော စိတ်ကိုအညစ်အကြေး မရှိအောင် ပြုခြင်း ငှါ မတတ်နိုင်ချေ။

၈၆ - အာဓိဗျာဓိ ပရေတာယ၊ အဇ္ဇသွေဝါ ဝိနာသိနာ။
ကောဟိနာမ သရီရာယ၊ ဓမ္မာပေတံ သမာစရေ။ ။

အနက်။ ။ အာဓိဗျာဓိပရေတာယ၊ အနာကြီးအနာငယ်တို့ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ အဇ္ဇသွေဝါ ဝိနာသိနာ၊ ယနေ့ နက်ဖြန် ပျက်စီးအံ့သည်မှန်သော။ သရီရာယ၊ ဤခန္ဓာအလို့ငှါ။ ကောဟိနာမ၊ အဘယ်မည်သောသူသည်။ ဓမ္မာပေတံ၊ တရားကင်းသောအကျင့်ကို။ သမာစရေ၊ ကျင့်ကောင်းအံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အနာ ကြီးငယ်နှိပ်စက်၍ ယနေ့ နက်ဖြန်ပင် ပျက်စီးရတော့မည် ဖြစ်သော ဤခန္ဓာကိုယ်အလို့ငှါ အဘယ်မည်သောသူသည် တရားကင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်ကောင်းရာအံ့နည်း။

၈၇ - သဘာဝဇေဂုစ္ဆံ ကာယံ၊ သောဘေတုံနေဝသက္ကုဏေ။
စိတ္တံ ဝါ လင်္ကံတံ သောဘံ၊ သီလာဒိ ဂန္ဓဝါသိတံ။ ။

အနက်။ ။ သဘာဝဇေဂုစ္ဆံ၊ မစင်အလား သဘောအားဖြင့် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ သောဘေတုံ၊ အဝတ်တန်းဆာ နံ့သာပန်းမာလ် လိမ်းကျံသဖြင့် အတင့်အတယ်ပြုခြင်းငှါ။ နေဝသက္ကုဏေ၊ မတတ်နိုင်ရာ။ စိတ္တံ ဝါ စိတ်သည်သာလျှင်။ သီလာဒိ ဂန္ဓဝါသိတံ၊ သီလအစရှိသော နံ့သာဖြင့် ကောင်းစွာထုံမွမ်းအပ်လျက်။ အလင်္ကံတံ၊ တန်းဆာဆင်အပ်သည်ရှိသော်။ သောဘံ၊ တင့်တယ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပင်ကိုယ် သဘောအားဖြင့် စက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းသော ခန္ဓာကိုယ်ကို အဝတ်တန်းဆာ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်

တင့်တယ်အောင်ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာ။ စိတ်သည်သာလျှင် သီလ စသော နုံသာတို့ဖြင့်ကောင်းစွာ ထုံမွှမ်းလျက် တန်းသာဆင်သည် ရှိသော် တင့်တယ်၏။

၈၈-သစေ ဘာယထ ဒုက္ခဿ၊ သစေ ဝေါ ဒုက္ခ မပ္ပိယ။

မာကတ္ထ ပါပကံ ကမ္မံ၊ အာဝိဝါ ယဒိဝါ ရဟော။ ။

အနက်။ ။ ဘိက္ခုဝေ၊ သံသရာသော့ မလွတ်သေး၍ ကုန်ကြောက်တတ် ရဟန်းမြတ်တို့။ ဝေါ-တုဋေ၊ သင်တို့သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲမှ။ ဝါ၊ ဆင်းရဲကို။ သစေဘာယထ၊ အကယ်၍ ကြောက်လန့်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝေါ-တုဋေဟိ၊ သင်တို့သည်၊ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ သစေအပ္ပိယံ၊ အကယ်၍ မချစ်မနှစ်သက်သည်ဖြစ်အံ့။ အာဝိဝါ၊ မျက်မှောက်ထင်စွာ လူမြင်ရာ၌ဖြစ်စေ။ ယဒိ၊ ထို။ ရဟောဝါ၊ မမြင်ကြားသာ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ဖြစ်စေ။ ပါပကံကမ္မံ၊ ယုတ်မာညစ်ကျ မကောင်းမှုကို။ မာကတ္ထ၊ မပြုကုန်လင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ချစ်သားတို့ ..... သင်တို့သည် ဆင်းရဲခြင်းကို အကယ်၍ ကြောက်လန့် ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ သင်တို့သည် ဆင်းရဲခြင်းကို အကယ်၍ မချစ်မနှစ်သက်ကုန် သည်ဖြစ်အံ့၊ မျက်မှောက်ထင်စွာ လူမြင်ရာမှာ ဖြစ်စေ၊ မမြင်ကြားသာ ဆိတ်ကွယ်ရာမှာ ဖြစ်စေ ယုတ်မာညစ်ကျ မကောင်းမှုကို မပြုကြကုန်လင့်။

၈၉-ကိလေသာ ဂန္တုမလံစိတ္တံ၊ ပဘဿရ သဘာဝိကံ။

တဒါဂန္တုမလံ ဓောဝ၊ စိတ္တံ ဓောတေ ပဘဿရံ။ ။

အနက်။ ။ ပဘဿရသဘာဝိကံ၊ အရောင်ချက်ချက် ဖြာ၍ ထွက်သည့် ပြိုးပြိုးပြက်သဘောရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကိလေသာဂန္တုမလံ၊ ဧည့်သည်ပမာ ကိလေသာကြောင့် ရွံရှာဖွယ်အညစ်အကြေးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါဂန္တုမလံ၊ ထိုကိလေသာ အာဂန္တုဖြစ် ရွံဖွယ်ညစ်ကို။ ဓောဝ၊ သီလတာဖြင့် စင်စွာ ဆေးလျော်လော့။ ဓောတေ၊ မလာသဝေါ် တင်ချေးညှော်ကို ဆေး

လျှော် သုတ်သင်ပြီးသည်ရှိသော်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပဘာဿရံ၊
မစောက်မရက် အရောင်ထွက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပြိုးပြိုး ပြက်ပြက် အရောင် ဖြာထွက်သော
သဘော ရှိသောစိတ်သည် ဧည့်သည်ပမာ ကိလေသာကြောင့်
ရွံ့ရှာဖွယ် အညစ်အကြေးရှိ၏။ ထိုဧည့်သည်ပမာ ကိလေသာ
အညစ်အကြေးကို သိလဖြင့် စင်ကြယ်စွာ ဆေးလျော်လော့၊
ချေးညော်ကို သုတ်သင်ပြီးသည်ရှိသော် စိတ်သည် ပြိုးပြိုးပြက်
အရောင်ထွက်၏။

၉၀-ကိလေသာ ဂန္တုမလံစိတ္တံ၊ ဥပက္ကမေန သောဓယေ။
သုဝိသုဒ္ဓ မနာယေဝ၊ ဥတ္တရိံ သု ဘဝဏ္ဏဝါ။ ။

အနက်။ ။ ကိလေသာဂန္တုမလံ၊ ဧည့်သည်ပမာ ကိလေ
သာကြောင့် ရွံ့ရှာဖွယ်တိ ညစ်ကြေးရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပက္က
မေန၊ မိမိတ္တေဟာ ဥသောဓ္ဓာဟု လွန်စွာလုံ့လ ပယောဂဖြင့်။
သောဓယေ၊ သုတ်သင်ရာ၏။ သုဝိသုဒ္ဓမနာယေဝ၊ ကောင်းစွာ
သုတ်သင် စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိသောသူတို့သည်သာလျှင်။ ဘ
ဝဏ္ဏဝါ၊ သမုဒ္ဒိပမာ ဘုံသုံးရွာမှ။ ဥတ္တရိံ သု၊ နိဗ္ဗာန်စူးစူး ကူးလေ
ကုန်ပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဧည့်သည်ပမာ ကိလေသာကြောင့် ရွံ့ရှာဖွယ်
အညစ်အကြေးရှိသောစိတ်ကို လွန်ကဲသော လုံ့လပယောဂဖြင့်
သုတ်သင်ရာ၏။ ကောင်းစွာသုတ်သင်၍ စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိ
သောသူတို့သည်သာလျှင် ဘဝတည်းဟူသော သမုဒ္ဒါမှ ကူး
မြောက်နိုင်ကြ လေကုန်ပြီ။

၉၁-ကာယေ မလမုပေက္ခာယ၊ စိတ္တေ မလံ ဓောဝတု။
စိတ္တေ ဟိ နိမ္မလေသန္တော၊ ပုတိကာယောပိ ပူဇိတော။

အနက်။ ။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ မလံ၊ ရွံ့ညွှန်မစင်တင်သော
အညစ်အကြေးကို။ ဥပေက္ခာယ၊ အလေးမပြု လျစ်လျူရှု၍။

စိတ္တော၊ စိတ်၌။ မလံဝ၊ ကိလေသာအညစ်အကြေး တင်သည်ကို သာလျှင်။ ခေဝတု၊ ဉာဏ်ရေဖြင့် ဆေးလျှော်ပါလော့။ ဟိ၊ သင့်စွ။ စိတ္တော၊ စိတ်သည်။ နိဗ္ဗလေ၊ အညစ်အကြေး ကင်းဝေး သည်ရှိသော်။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်းကို။ ပူတိကာယောပိ၊ ပုပ်ညှိနံစော်သော ကိုယ်ရှိသော်လည်း။ ပူဇိတော၊ နတ် လူတို့ ပူဇော်အပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်၌တင်သော ရှုံ့ညွှန် စသော အညစ်အ ကြေးကို အလေးမပြု လျစ်လျူရှု၍ စိတ်၌တင်သော ကိလေသာ အညစ်အကြေးကိုသာလျှင် ဉာဏ်ရေဖြင့် ဆေးလျှော် ပါလော့။ မှန်၏။ စိတ်သည် အညစ်အကြေး ကင်းသည်ရှိသော် ပုပ်ညှိနံစော် သော ကိုယ်ရှိသော်လည်း သူတော်ကောင်းကို နတ်လူတို့ ပူဇော် အပ်၏ ။

၉၂-ကာယရောဂံ တိတိက္ခာယ၊ စိတ္တရောဂံ စိကိစ္ဆတု။
သုခိတော ကာယရောဂိပိ၊ စိတ္တော နိရာမယေ သတိ။

၉၃-ကာယရောဂေ ဗဟူ ဝေဇ္ဇာ၊ ဗုဒ္ဓုတ္တိဝ မနောဂဒေ။
ဣဓာပိ ကာယိကော သန္တော၊ အနန္တာဝ မနောရုဇာ။

အနက်။ ။ ကာယရောဂံ၊ ကိုယ်၌စွဲကပ်သော ရောဂါကို။ တိတိက္ခာယ၊ သည်းခံ၍။ စိတ္တရောဂံ၊ စိတ်ရောဂါကို။ စိကိစ္ဆတု၊ ဆေးကုလော့။ စိတ္တော၊ စိတ်သည်။ နိရာမယေ၊ ရောဂါကင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ကာယရောဂိပိ၊ ကိုယ်၌ရောဂါများစွာရှိငြားသော် လည်း။ သုခိတော၊ ချမ်းသာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာယရောဂေ၊ ကိုယ်ရောဂါ၌။ ဝေဇ္ဇာ၊ ဆေးသမားတို့သည်။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်၏။ မနောဂဒေ၊ စိတ်ရောဂါ၌။ ဝေဇ္ဇာ၊ ဆေးသ မားကား။ ဗုဒ္ဓုတ္တိဝ- ဗုဒ္ဓဥတ္တိဝ၊ ဘုရားစကားတော်သာလျှင် တည်း။ ကာယိကော၊ ကိုယ်၌စွဲသောရောဂါသည်။ ဣဓာပိ၊ ဤဘဝ ၌လည်း။ သန္တော၊ အဆုံးရှိ၏။ ဝါ၊ ငြိမ်း၏။ မနောရုဇာ၊ စိတ်၌စွဲ သောအနာသည်။ အနန္တာဝ၊ အဆုံးမရှိသည်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်ကို စွဲကပ်သော ရောဂါကို သည်းခံ၍ စိတ်ရောဂါကို ကုစားလော့၊ စိတ်ရောဂါ ကင်းသည်ရှိသော် ကိုယ်ရောဂါရှိသော်လည်း ချမ်းသာ၏၊ ကိုယ်ရောဂါ၌ ဆေးသမားတို့များစွာရှိကုန်၏။ စိတ်ရောဂါ၌ ဆေးသမားကားတုရားစကား တော်တရသာတည်း၊ ကိုယ်၌စွဲသော ရောဂါသည် အဆုံးရှိ၏၊ ငြိမ်းနိုင်၏၊ စိတ်၌စွဲသော ရောဂါကား အဆုံးမရှိသည် သာတည်း။

၉၄-သီသဒဗု မုပေက္ခာယ၊ နိဗ္ဗာတု ရာဂပါဝကံ။

ခိပ္ပံ အသုဘ သညာယ၊ နိစ္စဒဗ္ဗံ ဘဝေဘဝေ။ ။

အနက်။ ။ သီသဒဗ္ဗံ၊ ဦးခေါင်း၌ မီးလောင်သည်ကို။ ဥပေက္ခာယ၊ အရေးမပြုလျှစ်လျှူ။ ရှု၍။ ဘဝေဘဝေ၊ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း၌။ ဝါ၊ ဘဝကြီးငယ်၌။ နိစ္စဒဗ္ဗံ၊ အမြဲတစေ လောင်၍နေသော။ ရာဂပါဝကံ၊ ရာဂမီးကို။ ခိပ္ပံ၊ လျှင်မြန်စွာ။ အသုဘသညာယ၊ အသုဘသညာဖြင့်။ နိဗ္ဗာတု၊ ငြိမ်းအောင်ပြုလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဦးခေါင်း၌ လောင်သောမီးကို အရေးမပြုလျှစ်လျှူ။ ရှု၍ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌ အမြဲတစေ လောင်၍နေသော ရာဂမီးကိုသာလျှင် လျှင်မြန်စွာ အသုဘသညာဖြင့် ငြိမ်းအောင်ပြုလော့။

၉၅-သုဘာယ ဥဋ္ဌိတံ ရာဂံ၊ အသုဘာယ နိဝါရယေ။

သောရာဂေါ သာဒိတံ ဇန္တု၊ စတုာပါယံ နယိဿတိ။

အနက်။ ။ သုဘာယ၊ သုဘသညာကြောင့်။ ဝါ၊ သုဘသညာဖြင့်။ ဥဋ္ဌိတံ၊ ထကြွသော။ ဝါ၊ တက်သော။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ အသုဘာယ၊ အသုဘသညာဖြင့်။ နိဝါရယေ၊ မြစ်ရာ၏။ သောရာဂေါ၊ ထိုရာဂသည်။ သာဒိတံ၊ သာယာသော။ ဇန္တု၊ သတ္တဝါကို။ စတုာပါယံ၊ အပါယ်လေးပါးသို့။ နယိဿတိ၊ ဆောင်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သုဘသညာဖြင့် ထကြွသော ရာဂကို အသုဘသညာဖြင့် တားမြစ်ရာ၏။ ထိုရာဂသည် သာယာသော သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရှာသို့ ပို့ဆောင်လတ္တံ့။

၉၆ - ပဏ္ဍိတာနံ မလံ မာနေော၊ သောတ္တုက္ကံသေန ပါကဇော။
မာခေါ အတ္တာန မုက္ကံသေ၊ မာဝိဘာဝေ သကံမလံ။ ။

အနက်။ ။ မာနေော၊ မာနသည်။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့၏။
မလံ၊ အညစ်အကြေးတည်း။ သောမာနေော၊ ထိုပညာရှိတို့၏ အညစ်
အကြေးဖြစ်သောမာနသည်။ အတ္တုက္ကံသေန၊ မိမိဂုဏ်ကို ချီးပ
ပြောခြင်းကြောင့်။ ပါကဇော၊ လှူပြည်တစ်ခု ထင်ထင်ရှားရှား။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ မာခေါဥက္ကံသေ၊ မချီး
မြှောက်ပါလင့်။ သကံမလံ၊ မိမိမာနအညစ်အကြေးကို။ မာဝိဘာ
ဝေ၊ ထင်ရှားမပြုပါလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထောင်လွှား တက်ကြွမှု မာနသည် ပညာရှိ
တို့၏ အညစ်အကြေးမည်၏။ ထိုပညာရှိတို့၏ အညစ်အကြေးဖြစ်
သော မာနသည် မိမိဂုဏ်ကို ချီးပပြောဆိုခြင်းကြောင့် လှူပြည်
တွင် ထင်ရှားကျော်စော၏။ မိမိကိုယ်ကို မချီးမြှောက်ပါလင့်။ မိမိ
မာန အညစ်အကြေးကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် မပြုပါလင့်။

၉၇ - ဂုဏံ ပဋိစ္စ ဂုဏီနံ၊ အဟံမာနေော သမုဋ္ဌဟေ။
မရဏံ အနုစိန္တာယ၊ ဓဇံမာနံ နိပါတယ။ ။

အနက်။ ။ ဂုဏီနံ၊ အတတ်ပညာ ဥစ္စာပေါကြွယ် ဂုဏ်ကြီး
ကျယ်သောသူတို့အား။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ အဟံမာ
နေော၊ ငါတကားဟု ထောင်လွှားတတ်သောမာနသည်။ သမုဋ္ဌ
ဟေ၊ တက်ပွားတတ်၏။ မရဏံ၊ သေရအံ့သည်ကို။ အနုစိန္တာယ၊
အဖန်တလဲလဲကြံသဖြင့်။ ဓဇံမာနံ၊ တံခွန်အလား တက်ပွားသော
မာနကို။ နိပါတယ၊ နှိပ်ချလေလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အတတ်ပညာ ဥစ္စာပေါကြွယ် ဂုဏ်ကြီး
ကျယ်သောသူတို့အား ဂုဏ်ကိုစွဲ၍ ငါတကားဟု ထောင်လွှား
တတ်သော မာနဘက်ပွားတတ်၏။ သေရလိမ့်မည်ဟု အဖန်တလဲ
လဲ ကြံခြင်းဖြင့် တံခွန်အလား ထောင်လွှားတတ်သော မာနကိုနှိပ်
ချလော့။

H.245.33 [ဟံသာဝတီမှ]

၉၈-ဧကော ကာယဝိဝေကေသီ၊ ကတ္တာ ကိလေသနိဂ္ဂဟံ။
ဝသေ စိတ္တဝိဝေကေသီ၊ ဥဘော ပမိ ဝိဝေကဒါ။ ။

အနက်။ ။ ကာယဝိဝေကေသီ၊ ကာယဝိပေကကို ရှာလို
သောသူသည်။ ဧကော၊ အဖော်မလှောက်တယောက်ထည်းတည်း။
ဝသေ၊ နေရာ၏။ စိတ္တဝိဝေကေသီ၊ စိတ္တဝိဝေကကို ရှာသောသူ
သည်။ ကိလေသနိဂ္ဂဟံ၊ ကိလေသာကိုနှိပ်ခြင်းကို။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။
ဝသေ၊ နေရာ၏။ ဥဘော၊ နှစ်ပါးသော ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တဝိဝေက
တို့သည်။ ဥပမိဝိဝေကဒါ၊ ဥပမိခန္ဓာဆိတ်ရာအမှန် နိဗ္ဗာန်ဟူသော
ဥပမိဝိဝေကကိုပေးတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်၏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကို ရှာလိုသောသူ
သည် အဖော်မဖွီး တကိုယ်တည်းနေရာ၏။ စိတ်ကင်းဆိတ်ခြင်းကို
ရှာလိုသောသူသည် ကိလေသာ နှိပ်နင်းခြင်းကို ပြု၍နေရာ၏။
ကိုယ်၏ ကင်းဆိတ်ခြင်း၊ စိတ်၏ကင်း ဆိတ်ခြင်း နှစ်ပါးတို့သည်
ဥပမိခန္ဓာ ကင်းဆိတ်ရာအမှန် နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဥပမိဝိဝေကကို
ပေးတတ်ကုန်၏။

၉၉-အဒိဋ္ဌေ အသုတေ ဌာနေ၊ ဝသေယျ မောစနတ္ထိကော။
အဿာဒံဟိ နိဝါရေတုံ၊ ဒိဋ္ဌေ သုတေ တိဒုက္ကရံ။ ။

အနက်။ ။ မောစနတ္ထိကော၊ အကုသိုလ်မှ လွတ်လိုသောသူ
သည်။ ဝါ၊ သံသရာဝဋ် ကင်းလွတ်လိုသောသူသည်။ အဒိဋ္ဌေ
အသုတေဌာနေ၊ မမြင်မကြားရာအရပ်၌။ ဝသေယျ၊ နေရာ၏။ ဟိ၊
သင့်စွ။ ဒိဋ္ဌေသုတေ၊ မြင်သည်ကြားသည်ရှိသော်။ အဿာဒံ၊ သာ
ယာခြင်းကို။ နိဝါရေတုံ၊ မြစ်ခြင်းငှါ။ အတိဒုက္ကရံ၊ အလွန်ခဲယဉ်း
၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သံသရာဝဋ်မှ ကင်းလွတ်လိုသော သူသည်
အာရုံကို မမြင်၊ မကြားရာ အရပ်၌နေရာ၏။ မှန်၏။ မြင်ရ၊ ကြားရ
သည်ရှိသော် သာယာခြင်းကို တားမြစ်ရန် အလွန်ခဲယဉ်း၏။

၁၀၀ -အဒိဋ္ဌေ အသုတေ ရညေ၊ ဝသေယျိ နြိယဂေါပကော။
ဝါရေတုံ ဝိသယာကိဏ္ဍေ၊ စက္ခုသောတံ တိဒုက္ကရံ။

အနက်။ ။ ဣန္ဒြိယဂေါပကော၊ စက္ခုဇြေ၊ သောတိဇြေ စသည်ကို စောင့်လိုသောရဟန်းသည်။ အဒိဋ္ဌေအသုတေ၊ မမြင်မကြားရာဖြစ်သော။ အရညေ၊ တောကျောင်း၌။ ဝသေယျ၊ နေရာ၏။ ဝိသယာကိဏ္ဍေ၊ အာရုံပြွမ်းတီးရာအရပ်၌။ စက္ခုသောတံ၊ မျက်စိ၊ နားကို။ ဝါရေတုံ၊ မြစ်ခြင်းငှါ။ အတိဒုက္ကရံ၊ အလွန်ခဲယဉ်းစွာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စက္ခုဇြေစသည်ကို စောင့်လိုသော ရဟန်းသည် မမြင်၊ မကြားရာဖြစ်သော တောကျောင်း၌ နေရာ၏။ အာရုံပြွမ်းတီးရာအရပ်၌ မျက်စိ၊ နားကို တားမြစ်ခြင်းငှါ အလွန်ခဲယဉ်း၏။

၁၀၁ - ရာဂံ အသတိ ဥပ္ပန္နံ၊ သန္တာဘုဇေန ဝါရယေ။
ဗာဟိရေ ရာဂ မုပ္ပန္နံ၊ အန္တော အသုဘာစိန္တယာ။ ။

အနက်။ ။ အသတိ၊ ထင်ရှားမရှိသော မုခ၊ ဟတ္ထ၊ ဣတ္ထိ၊ ပုရိသ-အစရှိသောပညတ်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ သန္တာဘုဇေန၊ ထင်ရှားရှိသော အဋ္ဌိ၊ မံသ- အစရှိသော ကောဠာသကို နှလုံးသွင်းသဖြင့်။ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ၊ နာမ်၊ ရုပ်ကို နှလုံးသွင်းသဖြင့်။ ဝါရယေ၊ တားမြစ်ရာ၏။ ဗာဟိရေ၊ အပေါ်ရေပါး ဝတ်စားတန်းဆာ ပန်းနံ့သာအစရှိသောဗာဟိရ အာရုံ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ အန္တောအသုဘာစိန္တယာ- အန္တောအသုဘာစိန္တယာ၊ အရေတွင်းက မံသ၊ အဋ္ဌိ ရှံဖွယ်ရှိဟု သတိရရ အသုဘာကို ကြံသဖြင့်။ ဝါရယေ၊ တားမြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထင်ရှားမရှိသော မျက်နှာ၊ လက်၊ ခြေ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား အစရှိသော ပညတ်၌ဖြစ်သောရာဂကို ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ၊ နာမ်၊ ရုပ်ကို နှလုံးသွင်းသဖြင့် တားမြစ်ရာ၏။ အပေါ်ရေပါး

ဝတ်စားတန်းဆာ ပန်းနံ့သာ အစရှိသော အပြင်အာရုံ၌ ဖြစ်သော ရာဂကို အရေတွင်းက စက်ဆုပ်ဖွယ် အသုဘသဘောကို ကြံဆ သဖြင့် တားမြစ်ရာ၏။

၁၀၂-ရာဂံ ဆိန္ဒ္ဒာတိ ဗုဒ္ဓါဏံ၊ သရံ ဘိက္ခု ရဟောဂတော။
ပဿံ ကာယေမ ဇေဂုစ္ဆံ၊ လဘောယျာ သိဋ္ဌမောစနံ။

အနက်။ ။ ရာဂံ၊ ရာဂတဏှာကို။ ဆိန္ဒ္ဒ၊ ဖြတ်လော့။ ဣတိ ဗုဒ္ဓါဏံ၊ ဤသို့ဘုရားရှင်စေခိုင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ ဤသို့သောဘုရားရှင် အာဏာတော်ကို။ သရံ- သရဇန္တာ၊ အောက်မေ့သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ရဟောဂတော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက်။ ဣမ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ ဇေဂုစ္ဆံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အစုကို။ ပဿံ- ပဿန္တာ၊ ရှုသည်ရှိသော်။ အာသိဋ္ဌမောစနံ၊ သင်္ကန်းဝတ်စ ပဋ္ဌမကတောင့်တအပ်သောမောစနအကျိုးကို။ လဘောယျာ၊ ရရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ “ရာဂတဏှာကို ဖြတ်လော့” ဟူသောဘုရား ရှင်၏ အမိန့်တော်ကို အောက်မေ့သိရှိ သတိရမိသော ရဟန်း သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် ဤကိုယ်၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အစုကို ရှုသည်ရှိသော် သင်္ကန်းဝတ်စ ပဋ္ဌမက တောင့်တအပ်သော သံသရာမှ လွတ်မြောက်ခြင်း အကျိုးကို ရလေရာ၏။

၁၀၃-ကာယံ အသုဘတောပဿ၊ ကလ္လကာလေဝ ဒဿနံ။
မောဃံ ကာလံ နဒိယေယျ၊ ဘဝေယျုသ္မေပိအာတုရာ။

အနက်။ ။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အသုဘတော၊ အသုဘအား ဖြင့်။ ပဿ၊ ရှုလော့။ ကလ္လကာလေဝ၊ ပကတိကျန်းမာ ရောဂါမရှိ ကိုယ်မရိသောအခါ၌သာလျှင်။ ဒဿနံ၊ အသုဘဟုရှုနိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကာလံ၊ ကျန်းကျန်းမာမာရှိသောအခါကို။ မောဃံ၊ ဗာဟိဖြင့်သာ လျှော့မပြီး အချည်းနှီးအားဖြင့်။ နဒိယေယျ၊ မကုန် စေရာ။ သ္မေပိ၊ နှက်ဖြန်ခါလည်း။ အာတုရာ၊ အဖျားအနာ ရောဂါ အန္တရာယ်တို့သည်။ ဘဝေယျု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို အသုဘအားဖြင့်ရှုလော့၊ ရောဂါမရှိ ပကတိ ကျန်းမာသောအခါ၌သာလျှင် အသုဘဟုရှုနိုင်၏။ ကျန်းကျန်းမာမာ ရှိသောအခါကို ဗာဟိရ အလုပ်ဖြင့် အချည်းနှီး မကုန်စေရာ၊ နက်ဖြန်ခါလည်း အဖျားအနာ ရောဂါ အန္တရာယ်တို့ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

၁၀၄-ကာယံ ဇေဂုစ္ဆတောပဿ၊ ဗာဟျန္တော ပစ္စဝေက္ခိယ။
အာဒေါ ကိဉ္စိ ဇိဂုစ္ဆာယ၊ ဇိဂုစ္ဆေယျာယတိံဘုသံ။

အနက်။ ။ ဗာဟျန္တော၊ အပ, အတွင်း၌။ ဝါ၊ အပ, အတွင်းကို။ ပစ္စဝေက္ခိယ၊ တစေ့တစေ့ ပညာဖြင့် အောက်မေ့ ဆင်ခြင်၍။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဇေဂုစ္ဆတော၊ ရွံရှာဖွယ် အားဖြင့်ပဿ၊ ရှုလော့။ အာဒေါ၊ ရှုစကာလ၌။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းစိုးစဉ်း။ ဇိဂုစ္ဆာယ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာ၍။ အာယတိံ၊ ရှု၍ရှည်ကြာ နောင်အခါ၌။ ဘုသံ၊ အလွန်အမင်း။ ဇိဂုစ္ဆေယျ၊ စက်ဆုပ်ရာ၏။ ဝါ၊ အာဒေါ၊ အစဖြစ်သော ဤဘဝ၌။ ကိဉ္စိဇိဂုစ္ဆာယ၊ စိုးစဉ်းစိုးစဉ်းစက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်။ အာယတိံ၊ နောင်ပွင့်လတ္တံ့သောဘုရားရှင်လက်ထက်၌။ ဘုသံ၊ အသုဘတရား ကြားစဉ်ခဏ မဂ်ဖိုလ်ရ၍ ရာဂမကြွင်း အလွန်အမင်းစက်ဆုပ်ခြင်းကို။ ဇိဂုစ္ဆေယျ၊ စက်ဆုပ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အပ, အတွင်းကို တစေ့စေ့ ပညာဖြင့်အောက်မေ့ဆင်ခြင်၍ခန္ဓာကိုယ်ကို ရွံရှာဖွယ်အားဖြင့် ရှုလော့၊ ရှုစဉ်းစိုးစဉ်း အနည်းငယ် စက်ဆုပ် ရွံရှာ၍ နောင်အခါ၌ အလွန်အမင်း စက်ဆုပ်ရာ၏။

၁၀၅-ကာယာဒိနဝ မိက္ခေယျ၊ ဒါနိ ကိဉ္စိပိ ဒဿနံ။
အာယတိံ မဂ္ဂလာဘာယ၊ ဘဝေယျ ဥပနိဿ ယော။

အနက်။ ။ ကာယာဒိနဝံ၊ ဤသည့်ကိုယ်၌ဆိုသော်ကျယ်စွာ အနန္တဖြစ်သော အပြစ်ဒေါသကို။ ဣက္ခေယျ၊ ရှုရာ၏။ ဒါနိ၊ ယခု။ ကိဉ္စိပိ၊ စိုးစဉ်းမျှလည်း။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်းသည်။ အာယတိံ၊ နောင်

ဘုရားရှင်လက်ထက်၌။ မဂ္ဂလာဘာယ၊ မဂ်ဖိုလ်ရခြင်းငှါ။ ဝါ၊
မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း၏။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော အထောက် အပံ့
အကြောင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်၌ အပြစ်ဒေါသကို ရှုရာ၏။ ယခု
စိုးစဉ်း အနည်းငယ်မြင်ခြင်းသည် နောင်ဘုရားရှင် လက်ထက်၌
မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း၏ အားကြီးသော အထောက်အပံ့အကြောင်း ဖြစ်နိုင်
၏။

၁၀၆ - ဣတ္ထိန မဂ်မဂ်ါနိ၊ နပသေယျ နစိန္တယေ။
တဒါသာ ဥဘတော ဘဋ္ဌာ၊ သုဂတျာ သာသနာပိစ။

အနက်။ ။ ဣတ္ထိနံ၊ အလိဇ္ဈန္တာတဏှာ၏တည်ရာဖြစ်သော
မိန်းမဘို့၏။ အဂ်မဂ်ါနိ၊ အဂ်ါကြီးငယ် တို့ကို။ နပသေယျ၊
မကြည့်ရှုရာ။ နစိန္တယေ၊ မကြံရာ။ တဒါသာ၊ ထိုမိန်းမ၌ အာသာ
ရှိသောသူတို့သည်။ သုဂတျာ၊ သုဂတိဘုံမှ၎င်း။ သာသနာပိစ၊
သာသနာတော်မှ၎င်း။ ဥဘတော၊ နှစ်ပါးစုံမှ။ ဘဋ္ဌာ၊ မနေ မသာ
ရာဂ-နာဖြင့် လျော့ရှာကြရကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အလိဇ္ဈန္တာ တဏှာ၏ တည်ရာ ဖြစ်သော
မိန်းမဘို့၏ အဂ်ါကြီးငယ်ကို မကြည့်ရှု မကြံစည်ရာ၊ ထိုမိန်းမ၌
အာသာရှိသောသူတို့သည် သုဂတိဘုံနှင့် သာသနာတော် နှစ်ပါးစုံ
မှ ရာဂ-နာဖြင့် လျော့ရှာကြ ရကုန်၏။

၁၀၇ - ဣတ္ထိရူပ သရာကဗျာ၊ ဘဋ္ဌာ ဗဟူဝ သာသနာ။
ဣဟာပိ ဒုက္ခိတာ ဟုတွာ၊ တေ ပေစ္စ အတိဒုက္ခိနော။

အနက်။ ။ ဣတ္ထိရူပသရာကဗျာ၊ မိန်းမအဆင်း၊ မိန်းမအသံ
ဆွဲငင်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မိန်းမအဆင်း၊ မိန်းမ အသံလျှင်
အာရုံရှိသောတဏှာသည် ဆွဲငင်အပ်သည်ဖြစ်၍။ သာသနာ၊ ငါတို့
ဘုရားရှင်သာသနာတော်မှ။ ဘဋ္ဌာ၊ မတည်မထိုက် ဂတိုက် ဂရော

လျော့ကျကုန်သောသူတို့သည်။ ဗဟူဝ၊ များလှလေကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုသာသနာတော်၌ မတည်ထိုင်၍ ဂတိုက် ဂရော လျော့ကျ ကုန်သောသူတို့သည်။ ဣဟာပိ၊ ဤဘဝကပင်လျှင်။ ဒုက္ခိတာ၊ မသေ မချင်း မလွတ်ကင်းဘဲ ဆင်းရဲတွေ့ရောက် ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ ပေစ္စ၊ တမလွန်ဘဝ၌။ အတိဒုက္ခိနော၊ အလွန်အမင်း ဆင်းရဲ ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိန်းမအဆင်း၊ မိန်းမအသံ ဆွဲငင်အပ်ကုန် လာည်ဖြစ်၍ ဘုရားရှင် သာသနာတော်မှ လျော့ကျကုန်သော သူတို့ သည် များလှလေကုန်ပြီ။ သာသနာတော်နှင့် မထိုင်၍ လျော့ကျ ကုန်သော သူတို့သည် ဤဘဝကပင် မသေမချင်း ဆင်းရဲချ၍ တမ လွန်ဘဝမှာမူ အလွန်အမင်း ဆင်းရဲရ၏။

၁၀၈-ပုံမနော ပရိယာဒါယ၊ ဣတ္ထိရူပသရာ ဌိတာ။
တဿမ မည မေကမ္ပိ၊ နဝိဇ္ဇတေဝ သဗ္ဗမိ။ ။

အနက်။ ။ ဣတ္ထိ ရူပသရာ၊ မိန်းမ အဆင်း၊ မိန်းမ အသံ တို့သည်။ ပုံမနော၊ ယောကျ်ားစိတ်ကို။ ပရိယာဒါယ၊ မကျန် လုံးစုံအကုန်ယူ၍။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ ပုံမနော၊ ယောကျ်ားစိတ်ကို။ ပရိယာဒါယ၊ မကျန်လုံးစုံအကုန်ယူ၍။ ဌိတာ၊ တည်သော။ ဣတ္ထိ ရူပသရာ၊ မိန်းမအဆင်း၊ မိန်းမအသံမှ။ အညံ၊ တပါးသော။ တဿမံ၊ ထိုမိန်းမအဆင်း၊ မိန်းမအသံနှင့်တူသော။ ဇေကမ္ပိ၊ တခု သောအသံသည်လည်း။ သဗ္ဗမိ၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ် ခပ်သိမ်း သောကာလ၌။ နဝိဇ္ဇတေဝ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိန်းမအဆင်း၊ မိန်းမအသံတို့သည် ယောကျ်ား စိတ်ကို အလုံးစုံသိမ်းယူ၍ တည်ကုန်၏။ ယောကျ်ားစိတ်ကို အလုံး စုံ သိမ်းယူ၍တည်သော မိန်းမအဆင်း၊ အသံမှတပါး ထိုမိန်းမ အဆင်း၊ အသံနှင့်တူသော တခုသောအဆင်းအသံသည် အဘယ် အရပ် ဘယ်ကာလမှ မရှိနိုင်ချေ။

၁၀၉-သလ္လပေ အသိဟတ္ထေန၊ ပိသာစေနာပိ သလ္လပေ။
 အာသဒေ အာသိဝိသေပိ၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓေပိ အာသဒေ။
 နုတွေဝ မာတုဂါမေန၊ ဇကေကာယ သုပေသလော။

အနက်။ ။ သုပေသလော၊ ကောင်းစွာသီလကိုချစ်ခင်သော
 ရဟန်းသည်။ အသိဟတ္ထေန၊ သန်လျက်လက်စွဲ သတ်မည် ခဲသော
 ရန်သူနှင့်မူလည်း။ သလ္လပေ၊ စကားပြောရာ၏။ ပိသာစေနာပိ၊
 အစွယ်ပြူးတူး စားမူးမူးသော ဘီလူးသဘက်နှင့်မူလည်း။ သလ္လပေ၊
 စကားပြောရာ၏။ အာသိဝိသေပိ၊ ပြင်းထန်ဆိပ်တောက် လိုက်၍
 ပေါက်သော မြွေဟောက်၊ မြွေပွေးအနီးသို့လည်း။ အာသဒေ၊ ချဉ်း
 ကပ်ရာ၏။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓေပိ၊ အလျှံရဲရဲ မီးခဲမီးပုံ အစုသို့လည်း။ အာသဒေ၊
 ချဉ်းကပ်သက်ဆင်းရာ၏။ ဇကော၊ ရဟန်းဖော်နည်း တယောက်
 တည်းသော။ သုပေသလော၊ ကောင်းစွာသီလကို ချစ်သော
 ရဟန်းသည်။ ဇကာယ၊ အဖော်မပါ တယောက်တည်းသာဖြစ်
 သော။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ နုတွေဝသလ္လပေ၊ နှုတ်ခွန်း
 မဆက် မမြွက်မဆိုရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကောင်းစွာသီလကို ချစ်ခင်သော ရဟန်း
 သည် သန်လျက်ကိုင်စွဲလျက် သတ်မည်အားခဲသော ရန်သူနှင့်မူ
 လည်း စကားပြောဆိုရာ၏။ အစွယ်တင်တင်နှင့် စားမည်အားခဲ
 နေသော ဘီလူးသဘက်နှင့်မူလည်း စကားပြောဆိုရာ၏။ လိုက်၍
 ပေါက်သောမြွေပွေး၊ မြွေဟောက်အနီးသို့မူလည်း ချဉ်းကပ်ရာ၏။
 အလျှံရဲရဲ မီးခဲမီးပုံ အစုသို့မူလည်း သက်ဆင်းရာ၏။ အဖော်မဖွီး
 တပါးတည်း သီလကိုကောင်းစွာချစ်သော ရဟန်းသည် အဖော်
 မပါ တယောက်တည်းသာဖြစ်သော မိန်းမနှင့်စကားမပြော ဆိုရာ။

၁၁၀-ကာမံ အသုဘစိန္တာယ၊ ဗျာပါဒံ သ္မေဟစေတသာ။
 ဝိဟိံသံ ကရုဏာယေဟိ၊ ဝိတက္ကဂ္ဂိ တယောသမေ။

အနက်။ ။ ကာမံ၊ ကာမဝိတက်ကို။ အသုဘစိန္တာယ၊
 ကိုယ်တွင် အသုဘကောဠာသကိုကြံသဖြင့်။ သမေ၊ ငြိမ်းစေရာ

၏။ ဗျာပါဒံ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ဗျာပါဒဝိတက်ကို။ သေဟစေ
တသာ၊ ချစ်ခင်ခြင်းမေတ္တာစိတ်ဖြင့်။ သမေ၊ ငြိမ်းစေရာ၏။ ဝိဟိံသံ၊
သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲလျှင် ဝိဟိံသဝိတက်ကို။ ကရုဏာယ၊
ကရုဏာဖြင့်။ သမေ၊ ငြိမ်းစေရာ၏။ ဖဟိ၊ ဤအသုဘ၊ မေတ္တာ၊
ကရုဏာတို့ဖြင့်။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝိတက္ကဂ္ဂိ၊ ဝိတက်
မီးတို့ကို။ သမေ၊ ငြိမ်းစေရာ၏။

[သိနေဟ-ပုဒ်ရင်းဖြစ်သောကြောင့် သေနဟ-ဟုမဖတ်နှင့်၊ သနေဟ-
ဟု ဖတ်။]

အဓိပ္ပာယ်

- ၁။ ကာမဝိတက်ကို အသုဘကောဠာသကကြိယဖြင့် ငြိမ်းစေ
ရာ၏။
- ၂။ အမျက်ထွက်ခြင်း ဗျာပါဒဝိတက်ကို ချစ်ခင်ခြင်း မေတ္တာ
စိတ်ဖြင့် ငြိမ်းစေရာ၏။
- ၃။ သူတပါးကိုညှဉ်းဆဲလျှင် ဝိဟိံသဝိတက်ကို သနားခြင်း
ကရုဏာဖြင့် ငြိမ်းစေရာ၏။ သုံးပါးသော အသုဘ၊ မေတ္တာ၊
ကရုဏာတို့ဖြင့် ဝိတက်မီးသုံးပါးတို့ကို ငြိမ်းစေရာ၏။

၁၁၁—အသမေတ ဝိတက္ကဂ္ဂိ၊ ထုသရာသိမ္မိ ခါဏုဝ။
အထိရာ သာသနေ တာပီ၊ တေပစ္ဆာအတိတာပိနော။

အနက်။ ။ အသမေတဝိတက္ကဂ္ဂိ၊ ဝိတက်မီးသုံးပါးကို ငြိမ်း
အောင်မပြုသော ရဟန်းတို့သည်။ ထုသရာသိမ္မိ၊ ဖွဲ့ပုံစု၌။ ခါဏုဝ၊
စိုက်အပ်သော သစ်တောသို့။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ အထိ
ရာ၊ မမြဲမမြဲကုန်၍။ တာပီ၊ အဆင့်ဆင့်ကြံ စိတ်ဖောက်ပြန်၍ ပူပန်
ဆင်းရဲကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဘိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းတို့
သည်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်နောက်ကာလ၌။ အတိတာပိနော၊ အလွန်ပူ
ပြင်းဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဝိတက်မီးသုံးပါးကို ငြိမ်းအောင် မပြုသော
ရဟန်းတို့သည် ဖွဲ့ပုံစု စိုက်အပ်သော သစ်တောသို့ သာသနာ

ထော်၌ မတည်တံ့ကုန်ဘဲ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ပူပန်ဆင်းရဲကုန်
သော ရဟန်းတို့သည် နောက်နောက်ကာလ၌ အလွန်ပူပြင်းသော
ဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်လတ္တံ့။

၁၁၂ - အသုဘာ ပဂမေ လောကာ၊ တံ မေတ္တာယုပသင်္ကမေ။
သုဘာဝိတာဟိ ဧတာဟိ၊ ဇဟေလောကေ ပိယာပိယံ။

အနက်။ ။ အသုဘာ-အသုဘာယ၊ အသုဘာသညာဖြင့်။ လော
ကာ၊ လောကမှ။ အပဂမေ၊ ဖယ်ရာ၏။ မေတ္တာယု၊ မေတ္တာဘာ
ဝနာဖြင့်။ တံလောကံ၊ ထိုလောကသို့။ ဥပသင်္ကမေ၊ ကပ်ရာ၏။
သုဘာဝိတာဟိ၊ ကောင်းစွာပွားအပ်ကုန်သော။ ဧတာဟိ၊ ဤအသု
ဘာသညာ၊ မေတ္တာဘာဝနာတို့ဖြင့်။ လောကေ၊ လောက၌။ ပိယာ
ပိယံ၊ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းကို။ ဇဟေ၊ စွန့်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရွံရှာဖွယ်ဟု မှတ်ရှုသော အသုဘာသညာဖြင့်
လောကမှ ဖယ်ထွက်ရာ၏။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဘာဝနာဖြင့် လောက
သို့ ချဉ်းကပ်ရာ၏။ ကောင်းစွာပွားများအပ်သော ဤအသုဘာသညာ၊
မေတ္တာဘာဝနာတို့ဖြင့် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းကို စွန့်ရာ၏။

၁၁၃ - ဂတဋ္ဌိတာဒေါ ဥပ္ပန္နေ၊ ဝိတက္ကင်္ဂိ တယော သမေ။
အာတာပီ ပဟိတတ္တောတိ၊ ဧဝံဘူတော ပဝုစ္စတိ။ ။

အနက်။ ။ ဂတဋ္ဌိတာဒေါ၊ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်းအစရှိသည်၌။
ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။
ဝိတက္ကင်္ဂိ၊ ဝိတက်မီးတို့ကို။ သမေ၊ ငြိမ်းအောင်ပြုရာ၏။ ဧဝံဘူ
တော၊ သို့စဉ်ဝိတက် သုံးချက်ငြိမ်းအောင် ကြံဆောင်ခြင်းဖြစ်သော
ရဟန်းကို။ အာတာပီ၊ ကိလေသာဟူ တွင်းရန်သူကို ဆာပူလိုက်
လွှဲ တည်နိုင်ခဲ့အောင်ပြုသောရဟန်းဟူ၍။ ပဟိတတ္တောတိ၊ အ
ပတ်တကုတ်အားထုတ်သောရဟန်းဟူ၍။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ရပ်မြေ စိတ်
ကိုစေ၍နေသောရဟန်းဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သွားခြင်း၊ ရုပ်ခြင်းစသည်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိတက်မီးသုံးပါးတို့ကို ငြိမ်းအောင်ပြုရာ၏။ ဤသို့ဝိတက် ငြိမ်းအောင် ကြံဆောင်ခြင်းဖြစ်သော ရဟန်းကို ကံလေသာကို ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ရဟန်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စိတ်ကိုစေ့ လွှတ်နေသော ရဟန်းဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၁၁၄ - ဝိဝါဒပ္ပတ္တော ဒုတိယော၊ ဧကေနော ဝိဝဒိဿတိ။
တဿတေ သဂ္ဂကာမဿ၊ ဧကတ္တ မုပရောစိတံ။ ။

အနက်။ ။ ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက်မြောက်ရှိအောင် နေသောသူသည်။ ဝိဝါဒပ္ပတ္တော၊ ငြင်းခုံခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏။ ဧကော၊ တယောက်တည်းနေမှုကား။ ဧကေန၊ အဘယ်သူနှင့်။ ဝိဝဒိဿတိ၊ ငြင်းခုံရအံ့နည်း။ သဂ္ဂကာမဿ၊ နတ်ရွာကို အလိုရှိသော။ တဿတေ၊ ထိုအရှင်သည်။ ဧကတ္တံ၊ တယောက်တည်း ချင်းသိတင်းသုံးနေခြင်းကို။ ဥပရောစိတံ၊ နှစ်သက်အပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နှစ်ယောက်မြောက် ရှိအောင် နေသောသူသည် ငြင်းခုံခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏။ တယောက်တည်းနေ မှုကား အဘယ်သူနှင့် ငြင်းခုံရအံ့နည်း။ နတ်ရွာကို အလိုရှိသောသူသည် တယောက်တည်း သိတင်းသုံးနေခြင်းကို နှစ်သက်အပ်၏။

၁၁၅ - သိနိဟပ္ပတ္တော ဒုတိယော၊ ဧကမေကော သိနိဟိဿတိ။
တဿတေ မောက္ခကာမဿ၊ ဧကတ္တ မုပရောစိတံ။ ။

အနက်။ ။ ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက်မြောက်အောင် အဖော်ဆောင်၍နေသောသူသည်။ သိနိဟပ္ပတ္တော၊ ချစ်ခင်ကပ်ငြိခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏။ ဧကော၊ တယောက်တည်း တည်းနေသောသူသည်။ ဧကံ၊ အဘယ်သူကို။ သိနိဟိဿတိ၊ ချစ်ခင်ကပ်ငြိတော့အံ့နည်း။ မောက္ခကာမဿ၊ သံသရာဝဋ် ကင်းလွတ်ရာမှန်နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသော။ တဿတေ၊ ထိုအရှင်သည်။ ဧကတ္တံ၊ အဖော်မပါ တယောက်တည်းသာနေခြင်းကို။ ဥပရောစိတံ၊ နှစ်သက်အပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နှစ်ယောက်မြောက်ရှိအောင် နေသောသူသည် ချစ်ခင်ကပ်ငြိခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏။ တယောက်တည်းနေမှုကား အဘယ်သူကို ချစ်ခင်ကပ်ငြိတော့အံ့နည်း။ သံသရာဝဋ်ကင်းလွတ် ရာမှန် နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသော အရှင်သည် တယောက်တည်းသာ နေခြင်းကို နှစ်သက်အပ်၏။

၁၁၆- ပုရတော ပစ္ဆတောဝါပိ၊ အပရော စေ နဝိဇ္ဇတိ။
တဿေဝ ဖာသု ဘဝတိ၊ ဧကဿ ဝသတော ဝနေ။

အနက်။ ။ ပုရတော၊ မိမိရှေ့ကင်း။ ပစ္ဆတောဝါပိ၊ မိမိ နောက်ကင်း။ အပရော၊ မိမိမှတစ်ပါးသော အဖော် အလှော် သည်။ စေ နဝိဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍မရှိသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ ဝနေ၊ လူနှင့် မပြွမ်း စိမ့်စမ်းစုံစွာ တောရိပ်သာ၌။ ဧကဿ၊ တယောက်တည်း တည်း။ ဝသတော၊ စတုရဂုဏ် ဓမ္မလေးခု တရားစုကို ရှု၍နေ သော။ တဿေဝ၊ ထိုဧကဝါသီ ပီပေလှသော ရဟန်းအားသာလျှင်။ ဖာသု၊ သူတစ်ပါးကြောင့် မကြောင့်မကြ၊ မိမိကိုယ်ကြောင့် မတောင့် မတ ချမ်းသာရသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မိမိရှေ့၊ မိမိနောက်က မိမိမှတစ်ပါးသော အ ဖော်သည် အကယ်၍မရှိငြားအံ့။ လူနှင့်မပြွမ်းသော တောအရပ်၌ တယောက်တည်းတည်း စတုရဂုဏ် တရားစုကို ရှု၍နေသော ရဟန်းအားသာလျှင် သူတစ်ပါးကြောင့် မကြောင့်မကြ၊ မိမိကြောင့် မတောင့်တရဘဲ အမြဲချမ်းသာ၏။

၁၁၇- သုခဉ္စ ကာမ မယိကံ၊ ဒုက္ခဉ္စ ပဝိဝေကိကံ။
ပဝိဝေကံ ဒုက္ခံ သေယျော၊ ယဉ္စေ ကာမမယံ သုခံ။ ။

အနက်။ ။ ကာမမယိကံ၊ တဏှာအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို မှီသော။ သုခဉ္စ၊ အစားအသောက် လုံလောက်ပြည့်စုံခြင်း ချမ်း သာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပဝိဝေကိကံ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာကပ် တော အရပ်၌နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ပူဇော်သက္ကာ ရောက်

လာခြင်းနည်း ပစ္စည်းရှားပါးခြင်းဆင်းရဲသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တေ
သု၊ ထိုသုခ၊ ဒုက္ခနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပဝိဝေကံ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာကပ် တော
အရပ်၌နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ပူဇော်သက္ကာရောက်လာ
ခြင်းနည်း ပစ္စည်းရှားပါးခြင်းဆင်းရဲသည်။ သေယျော၊ သံသရာ
ဝင်္ဂု လွတ်မည့်လမ်းကြောင်း မတိမ်းစောင်းသောကြောင့် ကောင်း
မြတ်ထွစွာ၏။ ကာမမယံ၊ တဏှာအာရုံ ကာမဂုဏ်ကိုမှီသော။
သုခံ၊ အစားအသောက် လုံလောက်ပြည့်စုံခြင်း ချမ်းသာသည်။
ယဇ္ဇေ-နုသေယျော၊ မေ့လျော့ဖွယ်ကြောင်း ထပ်ဆင့်လောင်း၍
မကောင်းမမြတ်သည်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။တဏှာအာရုံ ကာမဂုဏ်ကိုမှီသော အစား
အသောက် လုံလောက် ပြည့်စုံခြင်းချမ်းသာ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့
ကပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အစားအသောက် ရှားပါးခြင်းစသော
ဆင်းရဲ-နှစ်မျိုးတို့တွင် ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော
ဆင်းရဲသည် သံသရာဝင်္ဂုမှ လွတ်မည့်လမ်းကြောင်းမတိမ်းစောင်း
သောကြောင့် ကောင်းမြတ်ထွစွာ၏။ တဏှာအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို
မှီသော ချမ်းသာသည် မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ မကောင်း
မြတ်သည် သာတည်း။

၁၁၈- ယောစ ဝဿံသတံ ဇိဝေ၊ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
ဧကာဟံ ဇိဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ။

အနက်။ ။ယောစ၊ အကြင်သူသည်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ရုပ်နာမ်
နှစ်ဖြာတို့၏ မပြတ်မလပ်ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသဘောကို။ အပဿံ-
အပဿန္နော၊ အလေးမပြု မရှုမဆင်ခြင်ဘဲ။ ဝဿံသတံ၊ အနှစ်
တရာကာလပတ်လုံး။ ဇိဝေ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ အသက်ရှည်ငြား
အံ့။ တတော၊ ထိုမေ့လျော့စွာလျက် အသက်တရာရှည်ကြာစွာ
နေရသည်ထက်။ ဧကာဟံ၊ တနေ့တရက်မျှ။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ခန္ဓာ
ငါးချက် ဖြစ်ပျက်ခြင်းရာ ဘာဝနာကို။ ပဿတော၊ မပေါ့မမေ့
စေ့စေ့ငုငု ရှုသောသူ၏။ ဇိဝိတံ၊ အသက်မသေ တည်နေရခြင်း

သည်။ သေယျော၊ မဂ်ဉာဏ်မျိုးစေ့ လေ့၊ လေ့၊ ဖြစ်ကြောင်းကောင်း
မြတ်လှစွာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရုပ်၊ နာမ် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ပျက်ခြင်းသ
ဘောကို မရှုမဆင်ခြင်ဘဲ အနှစ်တရာပတ်လုံး မေ့မေ့လျော့လျော့
အသက် ရှည်ငြားအံ့၊ ထိုမေ့မေ့ လျော့လျော့ အသက်တရာ
ရှည်ကြာစွာ နေရသည်ထက် ခန္ဓာငါးချက်တို့၏ ဖြစ်ပျက်သည့်
အခြင်းအရာ ဘာဝနာကို ရှုသောသူ၏ အသက်မသေ တည်နေရ
ခြင်းသည် မဂ်ဉာဏ်မျိုးစေ့ ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ် လှစွာ၏။

၁၁၉ - သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ၊ သန္တစိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
အမာနုဿီ ရတိ ဟောတိ၊ သမ္မာဓမ္မံ ဝိပဿတော။

အနက်။ ။ သုညာဂါရံ၊ ရွာမနီးဝေး၊ ဘေးမဆက်ဆံ၊ လူသံ
တိတ်ဆိတ်၊ မိတ်ကောင်းလည်းရ၊ ပစ္စည်းမျှသော ပဉ္စဂီက ဆိတ်
ငြိမ်ရာတောကျောင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ခိုဝင် ကိန်းအောင်းလျက်။
သန္တစိတ္တဿ၊ မိစ္ဆာဝိတက် မနှောင့်မယှက် ငြိမ်သက်သောစိတ်
ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ဥဒယဗ္ဗယ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို။ သမ္မာ၊
မဖောက်မပြန် လမ်းမှန်သည့်အတိုင်း။ ဝိပဿတော၊ အထူးရှု၍
နေသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းအား။ အမာနုဿီ၊ ကာမဂုဏ်ယူ
မပြတ်ပူသည့် လူတို့နှင့်မတန် မဆက်ဆံသော။ ရတိ၊ မွေ့လျော်
ခြင်းတကာ မနှိုင်းရာသော ဘာဝနာနဲ့ဘော် တရားဖျော်၍ မွေ့
လျော်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရွာနှင့်မနီးသော ဆိတ်ငြိမ်ရာ တောကျောင်း
သို့ ခိုဝင်ကိန်းအောင်းလျက် ငြိမ်သက် တည်ကြည်သော စိတ်ရှိ
သည်ဖြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို လမ်းမှန်သည့်အတိုင်း အထူးရှု၍
နေသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် မပြတ်ပူသည့် လူတို့နှင့်မဆက်
ဆံသော တရားတော်နှင့် မွေ့လျော်ခြင်း ဖြစ်၏။

၁၂၀- ယတောယတော သမ္ဗုသတိ၊ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
လဘတိ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ အမတံ တံ ဝိဇာနတံ။ ။

အနက်။ ။ ယတောယတော၊ အကြင်အကြင်အခါ၌။ ခန္ဓာ
နံ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဖြစ်၍
ပျက်ခြင်းကို။ သမ္ဗုသတိ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်၏။ တတောဟတော၊
ထိုထိုခန္ဓာငါးတန် ဖြစ်ပျက်ဟန်ကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် သုံးသပ်
ဆင်ခြင်သောအခါ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ ရှေး
ရှေးကာလ မရစဘူး ကျေးဇူးလေးနက် နှစ်သက်ရွှင်လန်း အထူး
အဆန်း ဆီစိမ့်ဝမ်းသို့ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်ခြင်းကို။ လဘတိ၊ ရ၏။
တံပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ ခန္ဓာငါးခု ဥဒယဗ္ဗယ ရှုကာလ၌ ရအပ်သော
ထိုပီတိပါမောဇ္ဇံသည်။ ဝိဇာနတံ၊ ဝိပဿနာ ပညာရှိဖြစ်သော
သူတော်ကောင်းရဟန်းတို့၏။ ဝါ၊ ရဟန်းတို့အား။ အမတံ၊ ပဋိ
ပတ်စစ် အနှစ်ဟူထိုက် အမြှိုက်အဟုတ် သုခာဘုတ်သည်။ ဝါ၊
ဥပတိဿ၊ ကောလိတတို့ နေ့ညရှာဗွေမသေအံ့သောတရားသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို အဖန်
တလဲလဲ သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော ရဟန်းသည် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်
ခြင်းကိုရ၏။ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ပျက်ခြင်းကို ရှုသောကာလ၌
ရအပ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ပညာရှိသောသူတော်
ကောင်း ရဟန်းတို့၏ အမြှိုက်သုခာဘုတ်ဖြစ်၏။

၁၂၁- ဣစ္စုတ္တံ ဓမ္မပါမောဇ္ဇံ၊ ဝိဝေကဇံ ရသာမိကံ။
ဣစ္ဆန္တော သီလဝါ ဘိက္ခု၊ အနိဝတ္တိတ ဝီရိယော။

၁၂၂- ဝနာ ဝါသေ ဝသိတွာန၊ အပ္ပိစ္ဆာဒိဂုဏာဝဟော။
ပလိ ဗောဓေ သမုစ္ဆိဇ္ဇံ၊ ဘာဝေယျှဝံရဟောဂတော။

အနက်။ ။ ဣစ္စုတ္တံ၊ ဤသို့ ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်
သော။ ရသာမိကံ၊ ရသာတကာ မနှိုင်းရာသည့် ရသာအမွန် အလွန်

အကဲဖြစ်သော၊ ဝိဝေကဇံ၊ ကာမရန်သူ မပူမရှိန် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ဖြစ်သော။ ဓမ္မပါမောဇ္ဇံ၊ ခန္ဓာငါးပါး တရားဖြစ်ပျက် ရှုလျက်နှစ် ငြိုက် အမြိုက်ဩဇာ မြတ်သုခကို။ ဣစ္ဆန္တော၊ ခင်ခင်မင်မင် လို ချင်စုံမက်သော။ သီလဝါ၊ အမိသီလ ပါတိမောက္ခသံဝရ ရှိသော။ အနိဝတ္တိတပိရိယော၊ မလျော့မယုတ် မဆုတ်အားသွန် လွန်သော ပိရိယရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။

ဝနာဝါသေ၊ ကမ်းရိပ်တောင်စောင်း ရေယဉ်ကောင်းသည့် တောကျောင်းသာ၌။ ဝသိတွာန၊ မငြီးမငွေ့ တွေ့တွေ့သမျှ အာ ဟာရဖြင့် မျှတနေထိုင်၍။ အပ္ပိစ္ဆာဒိဂုဏာဝဟော၊ အလိုမသည်း ပစ္စည်းမခင် ရတင်အစရှိသော ဂုဏ်ကိုဆောင်လျက်။ ပလိဗော ဓေ၊ မဟာဝါသ-စသည်သီးသီး ကြောင့်ကြကြီး၊ ကြောင့်ကြငယ် တို့ကို။ သမုန္တိန္ဒြ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအန္တရာယ် မတွယ်ငြိကြောင်း ကောင်း စွာဖြတ်တောက်၍။ ရဟောဂတော၊ တထောင့်တန်းလှမငြိမ်းရာ သင်္ခမ်းသာသို့ ကောင်းစွာကပ်လျက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုလတ္တံ့သော ပိပဿနာရှုရာသောနည်းဖြင့်။ ဘာဝေယျ၊ ပွားရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤသို့မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူအပ် သော အရသာတကာတို့ထက် လွန်ကဲသည့် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ပျက်မှုကို ရှုသဖြင့် ရအပ်သော နှစ်သက်ခြင်းကို လိုလားလျက် သီလရှိ၍မဆုတ်နှစ်သော ပိရိယရှိသောရဟန်းသည် တောကျောင်း ရိပ်သာ၌ မငြီးမငွေ့ တွေ့တွေ့သမျှ အာဟာရဖြင့် မျှတနေထိုင်၍ အလိုမကြီး ပစ္စည်းမခင် ရတင်စသော ဂုဏ်ကိုဆောင်လျက် ကြောင့်ကြကြီးငယ်တို့ကို ကောင်းစွာဖြတ်တောက်၍ ဆိတ်ငြိမ် ရာသို့ကပ်လျက် ဤဆိုလတ္တံ့သောပိပဿနာ ရှုနည်းဖြင့် ပွားရာ၏။

- ၁၂၃ - ကာယေ ဇေဂုစ္ဆပုဉ္ဇာနိ၊ ရူပံ ရူပနဘာဝတော။
 တဿိတာ ဝေဒနာ သညာ၊ သင်္ခါရာစ တတောပရေ။
- ၁၂၄ - ပိညာဏဉ္စ ဣမေပဉ္စ၊ ခန္ဓာ ရာသတ္ထတော မတာ။
 ကေစာနိစ္စ ဒုက္ခာ နတ္တာ၊ ဥပါဒါ ဝယဓမ္မိနော။ ။

အနက်။ ။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဇေယျပုညာနိ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာ ဖွယ်အစုတို့သည်။ ရုပ္ပနဘာဝတော၊ သိတ၊ ဥဏှမမျှတခြင်း ထမင်း ရေငတ် ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ နှိပ်စက်ရေးဖြင့် ရှေးနှင့်နောက်မှ မတူ သွေ့ထွန် ဖောက်ပြန်တတ်သော အကြောင်းကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ တသိတာ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာကိုမိသော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ စေတသိက်သည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ သညာ၊ သညာ စေတသိက်သည်။ သညာ၊ သညာက္ခန္ဓာမည်၏။ တတောပရေ၊ ထို ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာမှတစ်ပါး ကုန်သော။ သင်္ခါရာစ၊ အကြောင်းစီရင် ပြုပြင်အပ်သမျှ သင်္ခါရ စေတသိက် ငါးဆယ်တို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်၏။ ဝိညာဏက္ခ၊ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ် ဟူ သောဝိညာဏ်သည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။ ဣမေပဉ္စ၊ ဤရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်အားဖြင့် ငါးပါးကုန်သော တရားတို့ကို။ ရာသတ္ထတော၊ အတ္တတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓစသည် ဟောခဲ့ တဆဲ့ တပါး ထူးထွေပြားလည်း တရားခမ္မ သာမညဖြင့် တကွပေါင်းစု အပ်သော အနက်ကြောင့်။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ် ကုန်၏။ တေစ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့သည်လည်း။ အနိစ္စ ဒုက္ခာ နတ္တာ၊ အတည်မမြဲ ဆင်းရဲအစုတ် ကိုယ်မဟုတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ် ကုန်၏။ ဥပါဒါ-ဥပါဒါယ၊ အကြောင်းစီမံ တဖန်ဖန် ဖြစ်ကုန်၍။ ဝယခဋ္ဌိနော၊ ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ခဏမကြာ ပျက်တတ်စွာသော သ ဘောဂှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အစုတို့သည် ဖောက်ပြန်တတ်သော အကြောင်းကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ ထိုရူ ပက္ခန္ဓာကိုမိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ သညာစေတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာမည်၏။ ထိုရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သ ညာစေတသိက်မှ တစ်ပါးသော စေတသိက် ငါးဆယ်တို့သည် သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်အားဖြင့် ငါးပါး ဘောတရားတို့ကို အတ္တတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ စသည်ဖြင့် ပေါင်းစုအပ်သော အနက်ကြောင့် ခန္ဓာဟုသိအပ်ကုန်

၏၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့သည်လည်း မမြဲဆင်းရဲ၍ ကိုယ်မဟုတ်ကုန်၊
ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်စီးတတ်သော သဘောရှိကုန်၏။

၁၂၅-ဖေဏပိဏ္ဍူ ပမံ ရူပံ၊ ဝေဒနာ ပုပ္ဖုဠုပမာ။
မရိစိကူပမာ သညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။ ။

၁၂၆-မာယူပမန္တိ ဝိညာဏံ၊ ဒဿိတေ သဗ္ဗ ဒဿိနာ။
ဥပမာဟိ သမဿေ ယျ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓေ အသာရကေ။ ။

အနက်။ ။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ၊ ပဋိသန္ဓေ
တည်နေသည်မှ ခဏပျက်ကြေ ဝင်နေပိုးမျိုး အဖိုးမပိုင် ရေ မြှုပ်
စိုင့်နှင့်၊ နှိုင်းပြိုင်တူစွာ ဥပမာရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို။
ပုပ္ဖုဠုပမာ၊ အသုံးမထင် ယူငင်ကိုင်ခက် ခဏပျက်သော ရေ
ပွက်ဥပမာရှိ၏ဟူ၍။ သညာ၊ သညာက္ခန္ဓာကို။ မရိစိကူပမာ၊
အကျိုးမဖြစ် အနှစ်မမြင် ရေဟုထင်လည်း ယူငင်မအပ် တံလျှပ်
သို့သာဥပမာရှိ၏ဟူ၍။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ကို။ ကဒလူပမာ၊
အပတ်အလွှာ အကုန်ခွါလည်း အကာလုံးလုံး လူမသုံးသည့် ငှက်
ပျောတုံးဥပမာရှိ၏ဟူ၍။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို။ မာယူပ
မန္တိ၊ ဟုတ်တိုင်းမပြ သာရမမည် မဘာမရှည် မျက်လှည့်သည်
မှဥပမာရှိ၏ဟူ၍။ သဗ္ဗဒဿိနာ၊ အလုံးစုံကိုအကုန်သိမြင်ဘုရားရှင်
သည်။ ဥပမာဟိ၊ ငါးချက်သောဥပမာတို့ဖြင့်။ ဒဿိတေ၊ ပြတော်
မူအပ်ကုန်သော။ အသာရကေ၊ အနှစ်မရှိကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊
ငါးပါးသောခန္ဓာတို့ကို။ ဥပမာဟိ၊ အသီးအသီးယှဉ်ဖိုးစရာ ဥပမာ
ငါးချက်တို့ဖြင့်။ သမဿေ ယျ၊ သုံးသပ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်

- ၁။ ရူပက္ခန္ဓာသည် ရေမြှုပ်စိုင့်နှင့်တူ၏။
- ၂။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် ရေပွက်နှင့်တူ၏။
- ၃။ သညာက္ခန္ဓာသည် တံလျှပ်နှင့်တူ၏။

၄။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် ငှက်ပျောထုံးနှင့်တူ၏။

၅။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် မျက်လှည့်နှင့်တူ၏။

ဤသို့တရားအလုံးစုံကို အကုန်သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဥပမာငါးချက်တို့ဖြင့် ပြတော်မူအပ်သော အနှစ်မရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အသီးသီးသော ဥပမာငါးချက်တို့ဖြင့် သုံးသပ်ရာ၏။

၁၂၇-ယာဝ ဗျာတိ နိဗ္ဗိဿတိ၊

ကောဋီလက္ခာတဟိ°ခဏော။

ခန္ဓာ ဘိဇ္ဇန္တိ ဟုတွာန၊

အနိစ္စာနာမ တေ တတော။ ။

၁၂၈-ဘယ ဝိဋ္ဌိတတော ဒုက္ခာ၊ အနတ္တာ အဝိဓေယျတော။

ခန္ဓာဝ ဟောန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ အညော ကောစိ နလဗ္ဗတိ။

အနက်။ ။ယာဝ-ယတ္တကေ ခဏော၊ အကြင် မျှလောက်သောခဏ၌။ဗျာတိ၊ မျက်စိဖွင့်၏။ နိဗ္ဗိဿတိ၊ မျက်စိမှိတ်၏။ တဟိ° ခဏော၊ ထိုသို့ မျက်စိဖွင့်စဉ်၊ မှိတ်စဉ်ခဏ၌။ကောဋီလက္ခာ၊ သင်္ချာတွက်ရေ ကုဋေတသိန်း အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဟုတွာန၊ ဖြစ်၍ဖြစ်၍။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုသို့မျက်တောင်တယှက် လျှပ်တပြက်၌ ရေတွက်ကုဋေ တသိန်း နေလျှင် ပျက်ကြေတတ်စွာ ကြောင်းခြင်းရာကြောင့်။ တေ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့သည်။ အနိစ္စာနာမ၊ အနိစ္စမည်ကုန်၏။

ဘယဝိဋ္ဌိတတော၊ ဘေးနှိပ်စက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ အဝိဓေယျတော၊ သို့ဖြစ်စေချင် ဤသို့လျှင်ဟု စီရင်၍မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အစိုးမရ အတ္တမဟုတ်ကုန်။ ခန္ဓာဝ၊ ခန္ဓာသက်သက်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဥပါဒ်အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ဘင်အားဖြင့်ပျက်ကုန်၏။ အညော၊ ခန္ဓာမှတစ်ပါး

သော။ ကောစိ၊ တစုံတရာသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နလန္တတိ၊ ရှာ၍ မရ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မျက်စိတမှိတ် လျှပ်တပြက်အတွင်း၌ ကုဇေ တသိန်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော ခန္ဓာတို့သည် ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်စီး ကြကုန်သောကြောင့် အနိစ္စမည်ကုန်၏။

ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း ဘေးတို့ဖြင့် နှိပ်စက် အပ်သောကြောင့် ဆင်းရဲကုန်၏။ ဤသို့ဖြစ်စေချင်၏ဟု စိရင်၍ မဖြစ်သောကြောင့် အစိုးမရ အတ္တမဟုတ်ကုန်၊ ခန္ဓာသက်သက် တို့သည်သာလျှင် ဥပါဒ်အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ဘင်အားဖြင့် ပျက်ကုန်၏။ ခန္ဓာမှတစ်ပါး တစုံတခုသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကို ရှာ၍မရချေ။

၁၂၉- ခန္ဓာ နိစ္စာ ခယဋ္ဌေန၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုခါစတေ။
အနတ္တာ သာရကဋ္ဌေန၊ ဣတိ ပဿေ ပုနပ္ပုနံ။ ။

အနက်။ ။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်ပျက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အမြဲမရှိကုန်။ တေ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့သည်။ ဘယဋ္ဌေန၊ ဘေးသင့်သော အနက်ကြောင့်။ ဒုခါစ၊ ဆင်းရဲ ကုန် သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အနှစ်မရှိ အကာအတိဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အစိုးမရ 'အတ္တမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ပဿေ၊ ရှုရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာတို့သည် ကုန်တတ်၊ ပျက်တတ်သော အနက်ကြောင့် အမြဲမရှိကုန်၊ ဘေးသင့်သော အနက်ကြောင့် ဆင်းရဲ ကုန်၏။ အနှစ်မရှိ အကာအတိဖြစ်သော အနက်ကြောင့် အစိုးမရ အတ္တမဟုတ်ကုန်၊ ဤသို့အဖန်ဖန် ရှုရာ၏။

၁၃၀- ဘာဏုဒယေ ခယံ ဧန္တိ၊ ဟေမန္တေ ပတိတုဿပိ။
ရာဂါ မာနာစ သဗ္ဗေဝံ၊ သတျာ နိစ္စာနုပဿနေ။

အနက်။ ။ ဟေမန္တေ၊ ဆောင်းတွင်းကာလ၌။ တိတုဿဝါ၊ တောတောင်သစ်ပင် မြေပြင်ကစ ကျကျသမျှသော ဆီးနှင်းရည် ပေါက်တို့သည်။ ဘာဏူဒယေ၊ အရှေ့ပြုဗွာ ဝိဒေဟာက ရောင်ဝါ ထွန်းဝင်း နေမင်းပေါ်ထွက် တက်လတ်သည်ရှိသော်။ ခယံ၊ ကုန် ခန်းခြောက်သွေ့ခြင်းသို့။ ဇန္တိယထာ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဇဝံ- တထာ၊ ထိုအတူ။ အနိစ္စာနုပဿနေ၊ အနိစ္စဟူ၍ခြင်း ဟူသော အနိစ္စာနုပဿနာ ဘာဝနာနေဝန်း တက်ထွန်း တောက်ပခြင်း သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ရ၊ ဂါစ၊ ရာဂ တဏှာတို့သည်၎င်း။ မာနာစ၊ မာန်မာနတို့သည်၎င်း။ ခယံ၊ ကုန် ခန်းခြောက်သွေ့ခြင်းသို့။ ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဆောင်းတွင်း ကာလ၌ ကျကျ သမျှသော ဆီးနှင်းပေါက်တို့သည် အရှေ့အရပ်မှ နေမင်းပေါ်ထွက်လာသည် ရှိသော် ခြောက်သွေ့ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အနိစ္စ ဟူ၍ခြင်းဟူသော အနိစ္စာနုပဿနာ ဘာဝနာနေဝန်း တက်ထွန်း တောက်ပသည်ရှိသော် ခပ်သိမ်းသော ရာဂတဏှာ မာန်မာနတို့ သည် ကုန်ခန်း ခြောက်သွေ့ ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

၁၃၁-သီဟနာဒံ ဝနေသုတွာ၊ သံဝေဇေန္တိ သသောတကာ။
ဝေဟပ္ပလာပိ လောကေဝံ၊ ဇိနေရိတ တိလက္ခဏံ။

အနက်။ ။ ဝနေ၊ ဟိမဝန္တာ ကန္တာရချောင် တောသုံး ထောင်၌။ သသောတကာ၊ နားရှိသမျှ များလှစွာသောသတ္တဝါတို့ သည်။ သီဟနာဒံ၊ ကေသရာဟု တေဇာထန်ပြင်း ခြင်္သေ့မင်းလျှင် ဂူတွင်းကထွက် ခုန်တက်မြူးစံမြည်ဟောက်သံကို။ သုတွာ၊ ကြား ၍။ ဝါ၊ ကြားသောကြောင့်။ သံဝေဇေန္တိယထာ၊ ထိတ်လန့်ကုန် သကဲ့သို့။ ဇဝံ-တထာ၊ ထိုအတူ။ လောကေ၊ လောကသုံးခွင်ဘုံသုံး ပြင်၌။ ဇိနေရိတတိလက္ခဏံ၊ ဘုရားသခင်ဟောတော်မူအပ်သော လက္ခဏာရေးသုံးပါးတရားတော်သံကို။ သသောတကာ၊ ပညာ

နားရှိကုန်သောသူတို့သည်။ ဝေဟဗ္ဗလာပိ၊ ကမ္ဘာငါးရာ အသက်
ရှည်သောဝေဟဗ္ဗိလ်ဘုံ ဗြဟ္မာမင်းကြီးဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ သံ
ဝေဇေန္တိ၊ ထိတ်လန့်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဟိမဝန္တာ တောသုံးထောင်၌ နားရှိသမျှသော
သတ္တဝါတို့သည် ဂူတွင်းကထွက်သော ခြင်္သေ့မင်း၏မည်ဟောက်
သံကို ကြားလတ်သော် ထိတ်လန့်ကုန်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား
ဟောတော်မူအပ်သော လက္ခဏာရေးသုံးပါး တရားတော်သံကို
ပညာနားရှိသော ပညာရှိတို့သည် ကမ္ဘာငါးရာ အသက်ရှည်သော
ဝေဟဗ္ဗိလ်ဘုံ ဗြဟ္မာမင်းကြီး ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ထိတ်လန့်ကုန်
၏။

၁၃၂ - ဝေဒနာဒိနိ နာမာနိ၊ နာမရူပဒွယံဝ တေ။
တဏှာဝိဇ္ဇာစ ကမ္မာဒိ၊ နာမရူပဿ ပစ္စယာ။ ။

အနက်။ ။ ဝေဒနာဒိနိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာအစရှိသော လေးပါး
သောခန္ဓာတို့သည်။ နာမာနိ၊ နာမ်မည်ကုန်၏။ တေခန္ဓာ၊ ထိုခန္ဓာ
ငါးပါးတို့သည်။ နာမရူပဒွယံဝ၊ နာမ်၊ ရုပ်နှစ်ပါးသာတည်း။ တဏှာ
ဝိဇ္ဇာစ၊ တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာတို့သည်၎င်း။ ကမ္မာဒိစ၊ ကံ၊ စိတ်အစရှိ
သည်သည်၎င်း။ နာမရူပဿ၊ နာမ်၊ ရုပ်နှစ်ပါး၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်း
တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ-စသော ခန္ဓာလေးပါးတို့သည်
နာမ်မည်ကုန်၏။ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးတို့သည် နာမ်၊ ရုပ်နှစ်ပါးသာ
တည်း။ တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ကံ၊ ဥပါဒါန်၊ အာဟာရတို့သည် နာမ်၊
ရုပ်နှစ်ပါး၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။

၁၃၃ - နာမရူပံ ပရိဂ္ဂယျ၊ တတော တဿံစ ပစ္စယံ။
ဟုတွာ အဘာဝတော နိစ္စာ၊ ဥဒယဗ္ဗယ ပိဋ္ဌနာ။

၁၃၄ - ဒုက္ခာ အဝသဝတ္တိတ္တာ၊ အနတ္တာတိတိလက္ခဏံ။
အာရောပေဟ္မာဝ သင်္ခါရေ၊ သမ္မသန္ဓော ပုနပ္ပုနံ။

၁၃၅- ပါပုဏေယျာ နုပုဗ္ဗေန၊
သဗ္ဗသံယောဇန က္ခယံ။
တမ္ပတ္တော အရဟာ ဘိက္ခု၊
ဘဝတိဏ္ဍော သုနိဗ္ဗုတော။ ။

အနက်။ ။ နာမရူပံ နာမ်, ရုပ်ကို။ ပရိဂ္ဂယျ၊ သိမ်းဆည်း၍။ တတော၊ ထိုနာမ်, ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းပြီးသည်နောက်မှ။ တဿ၊ ထိုနာမ်, ရုပ်၏။ ပဏ္ဍယဉ္ဇ၊ အကြောင်းကိုလည်း။ ပရိဂ္ဂယျ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အမြဲမရှိကုန်။ ဥဒယဗ္ဗယပိဋ္ဌနာ၊ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်း နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲအတိဖြစ်ကုန်၏။ အဝသဝတ္တိတ္တာ၊ အလိုသို့မလိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မိမိအတ္တအစိုးရမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိလက္ခဏံ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့။ အာရောပေတွာဝ၊ တင်၍သာလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တေဘုမ္မကသင်္ခါရတရားတို့ကို။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲအထပ်ထပ်။ သဗ္ဗသန္ဓော၊ သုံးသပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ သုံးသပ်သောရဟန်းသည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယံ၊ အလုံးစုံသံယောဇဉ်ဆယ်ပါး ကုန်ခြင်းသို့။ ပါပုဏေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ တမ္ပတ္တော၊ ထိုသံယောဇဉ်ဆယ်ပါးကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ အရဟာ၊ ရဟန္တာဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘဝတိဏ္ဍော၊ ဘုံသုံးပါးမှ ကူးမြောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ သုနိဗ္ဗုတော၊ ကောင်းစွာငြိမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ နာမ်, ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းပြီးနောက် ထိုနာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကိုလည်း သိမ်းဆည်း၍ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပြီးလျှင် မရှိခြင်းကြောင့် အမြဲမရှိကုန်၊ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်း နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ဆင်းရဲကုန်၏။ အလိုသို့မလိုက်သောကြောင့် အစိုးရသော အတ္တမဟုတ်ကုန်၊ ဤသို့လက္ခ

ဏာရေးသုံးပါးသို့ တင်ပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားတို့ကို အဖန်ဖန်သုံး
သပ်သော ရဟန်းသည် အစဉ်အားဖြင့် သံယောဇဉ် ဆယ်ပါး
ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ထိုသံယောဇဉ် ဆယ်ပါး ကုန်ခြင်းသို့
ရောက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝသုံးပါးမှ ကူးမြောက်ပြီး
သည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာငြိမ်းချမ်း၏။

၁၃၆-နတုမှံ ဘိက္ခဝေ ရူပံ၊ တံ ဇဟေထာတိ ဝုတ္တတော။
မမေတန္တိ ဥပါဒါနံ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓေ ဝိနာသယေ။ ။

အနက်။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရာဂချည်နှောင် ဘဝထောင်မှ လွတ်
အောင်ကြံပြု ဘေးကိုရှုသည့် တရုဝန်းလျားရဟန်းများတို့။ ရူပံ၊
ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တုမှံ-တုမှာကံ၊ သင်တို့၏။ နသန္တကံ၊ မစပ်မဆိုင်
ဥစ္စာပိုင်မဟုတ်။ တံရူပံ၊ ထိုသင်တို့ဥစ္စာမဟုတ်ရာသော ရူပက္ခန္ဓာ
ကို။ ဇဟေထ၊ စွဲလမ်းမဖြစ် မတပ်ချစ်ဘဲ စွန့်ပစ်ကြကုန်လော့။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တတော၊ တုရားဟောတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာငါးပါး၌။ ဇေတံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တ
ကန္တိ၊ စိုးပိုင်ဥစ္စာဟူ၍။ ဥပါဒါနံ၊ ဘေးကိုမြှေခဲ သည်ထက်မြဲသည့်
စွဲစွဲလမ်းလမ်း တတမ်းတမ်းယူခြင်းကို။ ဝိနာသယေ၊ ပယ်ဖျောက်
ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သံသရာဘေးကိုရှုလေ့ရှိသော ရဟန်းတို့...
ရုပ်သည် သင်တို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်၊ ထိုသင်တို့ ဥစ္စာမဟုတ်
သောရုပ်ကို စွန့်ပစ်ကြကုန်လော့ဟု ဟောတော် မူသောကြောင့်
ခန္ဓာငါးပါး၌ ဤဝတ္ထုသည် ငါ၏ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာဟူ၍ မြဲမြံစွာစွဲ
လမ်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရာ၏။

၁၃၇-ပုတ္တာ မတ္ထိ ဓနာ မတ္ထိ၊ ဣတိ ဗာလော ဝိဟညတိ။
အတ္တာပိ အတ္တဓနာ နတ္ထိ၊ ကုတောပုတ္တောကုတောဓနံ။

၁၃၈-ဣစ္ဆတ္ထ မနုစိန္တာယ၊ အတ္တာတိ အတ္ထိမေတိဝါ။
သညံ နာသေယျ ခန္ဓာဝ၊ အတ္ထိတိ အာဘုဇေ ဗုဓော။

အနက်။ ။မေ ငါ့အား။ ဝါ၊ ငါ၏။ ပုတ္တာ၊ သား၊ သမီးတို့
သည်။ အတ္ထိ-သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ မေ ငါ့အား။ ဝါ၊ ငါ၏။ ခနာ၊
ရွှေငွေ ရတနာ၊ လယ်ယာ၊ ကျွဲနွား အစရှိသောဥစ္စာတို့သည်။
အတ္ထိ-သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗာလော၊ သဘောသနစ်စိစစ်မသိ
မတွေးမိသောသူရိုက်သည်။ ဝိဟညတိ၊ သမီး၊ သားကြောင့် ရိဂှား
ပင်ပန်း ညှိုးနွမ်းဆင်းရဲ၏။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ ဝါ၊ မိမိ၏။ အတ္တာပိ၊
အစိုးတရကိုယ်သည်မျှလည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုတ္တော၊ သား၊ သမီးဟူ
သည်။ ကုတောအတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ခနံ၊ ဥစ္စာသည်။
ကုတောအတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။

ဣစ္စတ္တံ၊ ဤသို့တရား ဟောကြားတော်မူအပ်သည်ကို။ အနု
စိန္တာယ၊ တစေ့စေ့ကြံအောက်မေ့၍။ ဗုခေ၊ ပညာရှိသည်။
အတ္တာ၊ ကိုယ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ မေ ငါ့အား။
ဝါ၊ ငါ၏။ ခနံ၊ ဥစ္စာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ သညံ၊
မှားသောဝိပလ္လာသသညာကို။ နာသေယျ၊ ဖျောက်ရာ၏။ ခန္ဓာဝ၊
ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်သာလျှင်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ အာဘုဇေ၊
နှလုံးသွင်းရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ငါ၏ သားသမီးတို့သည်ရှိကုန်၏။ ငါ၏ ရွှေငွေ
ရတနာ၊ လယ်ယာ၊ ကျွဲနွားစသောဥစ္စာတို့သည်ရှိကုန်၏ဟု-လူရိုက်
သည် သမီး၊ သားကြောင့် ပင်ပန်းဆင်းရဲရ၏။ မိမိ၏ အစိုးရသော
ကိုယ်သည်လည်းမရှိ၊ သမီး၊ သားနှင့် စီးပွားဥစ္စာ တို့သည်ကား
အဘယ်မှာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ဤသို့တရားဟောတော်မူသည်ကို တစေ့စေ့အောက်မေ့လျက်
ပညာရှိသည် “ကိုယ်ရှိ၏၊ ငါ၏ဥစ္စာရှိ၏”ဟု-မှားသောဝိပလ္လာသ
သညာကိုဖျောက်ရာ၏။ ခန္ဓာငါးပါးတို့သာရှိ၏ဟု နှလုံးသွင်းရာ၏။

၁၃၉-ခန္ဓနာသ မနာဘုဇ္ဇ၊ မတော မေ ပုတ္တကော ဣတိ။
သောစန္တိ ပရိဒေဝန္တိ၊ ပုတ္တောနတ္ထိ နသောမတော။

H,245.36 [ဟံသာဝတီမှ]

အနက်။ ။ခန္ဓနာသံ၊ ခန္ဓာငါးပါး ပျက်စီးခြင်းကို။ အနာ
ဘုဇ္ဇ၊ နှလုံးမသွင်းမှု၍။ မေ၊ ငါ၏။ ပုတ္တကော၊ သားငယ်သည်။
မတောဇ္ဇတိ၊ သေ၏ဟူ၍။ သောစန္တိ၊ စိုးရိမ်ကုန်၏။ ပရိဒေ
စန္တိ၊ မြည်တမ်းကုန်၏။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သော၊
ထိုမရှိသောသားသည်။ နမတော၊မသေ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ခန္ဓာငါးပါး ပျက်စီးခြင်းကို နှလုံးမသွင်းမှု၍
ငါ၏သားငယ်သေ၏ဟု စိုးရိမ်မြည်တမ်းကြကုန်၏။ သားဟူသည်
မရှိ၊ ထိုမရှိသောသားသည် မသေနိုင်ချေ။

၁၄၀-ဘိဇ္ဇမာနေသု ခန္ဓေသု၊အတ္တသညီ အနတ္တေသု။
နာဒိကာလ ဝိပရိတာ၊မဟာဇာနိယတံ ဂတာ။ ။

အနက်။ ။အနတ္တေသု၊ အစိုးမရ အတ္တမဟုတ်ကုန်သော။
ဘိဇ္ဇမာနေသု၊ ပျက်ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့၌။ အတ္တ
သညီ၊ အစိုးပိုင်သ အတ္တအမှတ် စွဲလမ်းတတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။နာဒိ
ကာလဝိပရိတာ၊ အစာဘယ်မှာ ရှာသော်မရ ကာလရှည်ကြာ မှား
ယွင်းစွာဖြစ်ကုန်လျက်။ မဟာဇာနိယတံ၊ ဆုံးပါးခြင်းကြီးသော
အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ရောက်လေကုန်ပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အစိုးမရ အတ္တမဟုတ်၍ ပျက်ဆဲဖြစ်ကုန်သော
ခန္ဓာတို့၌ အစိုးရ သော အတ္တဟုမှတ်ထင်၍ အစရှာမရ ကာလရှည်
ကြာ မှား ယွင်းကြကုန်လျက် ကြီးစွာသော ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်
ကုန်၏။

၁၄၁-ဘိဇ္ဇမာနေသု ခန္ဓေသု၊လဂ္ဂါ ရတ္တာ မမာယိတာ။
နာရိပုမာဒိ သညာယ၊ဝိပရေတာ အနာဒိကေ။ ။

အနက်။ ။ဘိဇ္ဇမာနေသု၊ ခဏမစဲ မတည်ဘဲလျှင် ပျက်
ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့၌။ နာရိပုမာဒိသညာယ၊ မိန်းမ
ယောက်ျားအစရှိသောအမှတ်ဖြင့်။ လဂ္ဂါ၊ ကပ်ငြိကုန်လျက်။ရတ္တာ၊

တပ်မက်ကုန်လျက်။ မမာယိတာ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ထင်
မှတ်ပြုကုန်လျက်။ အနာဒိကော၊ အစမရှိ ရှည်ကြာဘိသော သံသရာ
၌။ ဝိပရေတာ၊ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းလှလေပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တခဏမျှ မတည်နိုင်ဘဲ ပျက်ဆဲဖြစ်ကုန်သော
ခန္ဓာတို့၌ မိန်းမ၊ ယောက်ျား အစရှိသော အမှတ်ဖြင့် ကပ်ငြိမက်
မောကုန်လျက် ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု မှတ်ထင်ခါ အစမထင်
သော သံသရာ၌ ဖောက်ပြန် ချွတ်ယွင်းလှလေပြီ။

၁၄၂ - နာဒိကာလ ဝိပရိတော၊ အတ္တသညီ အနတ္တနိ။
ဘိဇ္ဇမာနေသု ခန္ဓေသု၊ ဇဟ တ္တာတိ မမာယနံ။ ။

အနက်။ ။ အနတ္တနိ၊ စီရင်မနိုင် မပိုင်မသ အတ္တမဟုတ်
သော ခန္ဓာငါးပါး၌။ အတ္တသညီ၊ အစိုးပိုင်သ အတ္တအမှတ်ရှိသည်
ဖြစ်၍။ နာဒိကာလဝိပရိတော၊ အစမထင် ဘုံသုံးခွင်၌ ကျင်လည်
သမျှကာလရှည်ကြာ ချွတ်ယွင်းစွာ ဖြစ်လေပြီ။ ဘိဇ္ဇမာနေသု၊ ပျက်
ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့၌။ အတ္တာတိ၊ ငါပိုင်၊ ငါ့ဟာ၊
ငါ့ကိုယ်သာဟူ၍။ မမာယနံ၊ မြတ်နိုးခြင်းကို။ ဇဟ၊ စွန့်ခွါလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အစိုးမရ အတ္တမဟုတ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌
အစိုးရသော အတ္တဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အစရှာမရ ကာလရှည်
ကြာ ချွတ်ယွင်းစွာ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ပျက်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့၌
ငါပိုင်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ကိုယ်သာဟု မြတ်နိုးခြင်းကို စွန့်ခွါလော့။

၁၄၃ - အဘိဏ္ဍပုတ္တိယာယေဝ၊ ဘိဇ္ဇမာနော နဉာယတိ။
အနိစ္စလက္ခဏံ ဆန္နံ၊ တံ စိန္တေယျ သုပညဝါ။ ။

အနက်။ ။ အဘိဏ္ဍပုတ္တိယာယေဝ၊ မပြတ်မလပ် ဆင့်
လောင်းထပ်၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇမာနော၊ ပျက်ဆဲ
ခန္ဓာကို။ နဉာယတိ၊ မသိအပ်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ အနိစ္စ လက္ခဏာ
သည်။ ဆန္နံ၊ ဖုံးကွယ်၏။ တံ၊ ထိုဖုံးကွယ်သော အနိစ္စလက္ခဏာကို။
သုပညဝါ၊ ကောင်းသောပညာရှိသည်။ စိန္တေယျ၊ ကြံရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မပြတ်မလပ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ပျက်ဆဲဖြစ်သော ခန္ဓာကို မသိနိုင်ချေ။ အနိစ္စလက္ခဏာသည် ဖုံးကွယ်၍နေ၏။ ထိုဖုံးကွယ်၍နေသော အနိစ္စလက္ခဏာကို ကောင်းသော ပညာရှိသည် ကြံစည်ရာ၏။

၁၄၄-အသန္တယေဝ လဂ္ဂန္တာ၊ နမုစ္ဆန္တိ ဘဝတ္တယာ။
နတ္ထိ သန္တေသု လဂ္ဂန္တာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဒိကေ သ္မိမ။ ။

အနက်။ ။ ဣဝလောကေ၊ ဤလောက၌။ အသန္တယေဝ၊ ထင်ရှားမရှိသော ဣတ္ထိ၊ ပုရိသပညတ်၌ သာလျှင်။ လဂ္ဂန္တာ၊ ငြိကပ်ကုန်၍။ ဘဝတ္တယာ၊ ဘုံသုံးပါးမှ။ နမုစ္ဆန္တိ၊ မလွတ်ကုန်။ သန္တေသု၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ ရူပက္ခန္ဓာဒိကေသု၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၌။ လဂ္ဂန္တာ၊ ငြိတွယ်ကပ်ကုန်သောသူတို့သည်။ နတ္ထိ- နသန္တိ၊ မရှိကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤလောက၌ ထင်ရှားမရှိသော ဣတ္ထိ၊ ပုရိသပညတ်၌သာလျှင် ငြိကပ်ကုန်၍ ဘုံသုံးပါးမှ မလွတ်ကုန်၊ ထင်ရှားရှိသော ရူပက္ခန္ဓာ စသည်တို့၌ ငြိကပ်သော သူတို့လည်းမရှိကုန်။

၁၄၅-တဏှာ ဂိဇ္ဈတိ မေတန္တိ၊ မာနော အဟန္တိ မညတိ။
ဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ အတ္တာတိ၊ ဧတေ ပပဉ္စကာ တယော။

အနက်။ ။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဧတံ၊ ဤဝတ္ထုသည်ကား။ မေ-မမ၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂိဇ္ဈတိ၊ တပ်မက်မော၏။ မာနော၊ မာန ကလည်း။ အဟန္တိ၊ ငါတကားဟူ၍။ မညတိ၊ မှတ်ထင်မိ၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိ ကလည်း။ အတ္တာတိ၊ ငါစိုးပိုင်အုပ် ငါ့ကိုယ် ဟုတ်၏ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ဧတေတယော၊ ဤတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိသုံးပါးတို့သည်။ ပပဉ္စကာ၊ သံသရာကို ချဲ့ထွင် တတ်သော ပပဉ္စတရားမည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တဏှာသည် ဤဝတ္ထုကား ငါ့ဥစ္စာဟု တပ်မက်မော၏။ မာန ကလည်း ငါတကားဟု မှတ်ထင်၏။ ဒိဋ္ဌိက

လည်း ငါစိုးပိုင်သော ငါ့ကိုယ်ဟုတ်၏ဟုယူ၏။ ဤတရားသုံးပါး တို့သည် သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော ပပစ္စတရားဘုံ မည်ကုန်၏။

၁၄၆-မမေ တ မဟ မတ္တာတိ၊ ပပဉ္စာနံ ဝသာနုဂေါ။

ဂဏ္ဍန္တော ဘဝ ပကံမှိ၊ နိဗ္ဗုဂ္ဂေါ ဘယာနကေ။

အနက်။ ။တေ၊ ဤဝတ္ထုကား။ မမေ၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း။ အဟံ၊ ငါတယောက်တည်း။ အတ္တာ၊ ငါ့ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပပဉ္စာနံ၊ ပပစ္စတရားတို့၏။ ဝသာနုဂေါ၊ အလိုသို့ လိုက်လျက်။ ဂဏ္ဍန္တော၊ ယူသောသူသည်။ ဘယာနကေ၊ ကြောက်လန့်ဖွယ် လော။ ဘဝပကံမှိ၊ ဘုံသုံးပါးဟူသောညွှန်၌။ နိဗ္ဗုဂ္ဂေါ၊ အမြဲ စင်စစ်နစ်မြုပ်အံ့သည်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤဝတ္ထုကား“ငါ့ဥစ္စာတည်း၊ ငါတည်း၊ ငါ့ကိုယ်တည်း”ဟုပပစ္စတရားတို့၏ အလိုသို့လိုက်လျက် ယူသော သူသည် ကြောက်လန့်ဖွယ်ရာ ဘုံသုံးပါးဟူသော ညွှန်၌ အမြဲစင် စစ် နစ်မြုပ်အံ့သည် သာတည်း။

၁၄၇-နမေ နာဟံ နအတ္တာတိ၊ ဧတေဟိ ဝိဝဒံ ကရေ။

ဝိဝဒန္တာဝ မုစ္ဆန္တိ၊ ဘဝပကာ ဘယာနကာ။ ။

အနက်။ ။နမေ၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်။ နာဟံ၊ ငါမဟုတ်။ နအတ္တာ၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတေဟိ၊ ထိုတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဟူ သော ပပစ္စတရားသုံးပါးတို့နှင့်။ ဝိဝဒံ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို။ ကရေ၊ ပြု ရာ၏။ ဝိဝဒန္တာဝ၊ ငြင်းခုံသော သူတို့သည် သာလျှင်။ ဘယာနကာ၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်သော။ ဘဝပကာ၊ ဘဝညွှန်ပျောင်းမှ။ မုစ္ဆန္တိ၊ လွတ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။“ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်” ဟုတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပစ္စတရားတို့နှင့်ငြင်းခုံခြင်းကိုပြုရာ ၏။ ငြင်းခုံသော သူတို့သာလျှင် ကြောက်လန့်ဖွယ်ရာ ဘဝညွှန် ပျောင်းမှ လွတ်နိုင်ကုန်၏။

၁၄၈-နမေ နာဟံ နအတ္တဘိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ဇိနေရိတံ။

တထေဝ သဗ္ဗဒါ မညေ၊ မာ ပပဉ္စ ဝသာနဂေါ။ ။

အနက်။ ။နမေတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်ဟူ၍။ နာဟန္တိ၊ ငါ မဟုတ်ဟူ၍။နအတ္တဘိ၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်ဟူ၍။ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ကေန္တမှတ်အပ်၏။ ဣတိဇိနေရိတံ၊ ဤသို့ဘုရားဟောတော်မူအပ် သည်ကို။တထေဝ၊ ထိုဘုရားဟောတိုင်းသာလျှင်။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါ ခပ်သိမ်း။ မညေ၊ မှတ်ထင်အောက်မေ့ရာ၏။ ပပဉ္စဝသာ နှဂေါ၊ ပပဉ္စတရားသုံးပါးအလိုသို့လိုက်၍။ မာမညေ၊ မထင်မှတ်ရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်ဟူ ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်အပ်၏ဟု ဘုရားဟောတော်မူသည်ကို ဟော တော်မူတိုင်းသာလျှင် အခါခပ်သိမ်း မှတ်ထင် အောက်မေ့ရာ၏။ ပပဉ္စတရား သုံးပါးအလိုသို့လိုက်၍ မမှတ်ထင်ရာ။

၁၄၉-လောကော ဝိဝဇိ ဗုဒ္ဓေန၊ နလောကေန ကဒါစိသော။
အနတ္တဘိ ဇိနန္ဒိဋ္ဌံ၊ လောကော အတ္တဘိ မညတိ။

အနက်။ ။လောကော၊ သတ္တလောကသည်။ ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရား ရှင်နှင့်။ ဝိဝဇိ၊ ငြင်းခုံ၏။ သောဗုဒ္ဓေါ၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကေန၊ သတ္တလောကနှင့်။ ကဒါစိ၊ တရံတဆစ်မျှ။ နဝိဝဇိ၊ ငြင်းခုံတော်မမူ။ အနတ္တဘိ၊ အတ္တမဟုတ်ဟူ၍။ ဇိနန္ဒိဋ္ဌံ၊ ဘုရား ရှင်ပြုတော်မူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးကို။ လောကော၊ သတ္တလောက သည်။ အတ္တဘိ၊ အတ္တဟူ၍။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သတ္တဝါ အပေါင်းသည် ဘုရားရှင်နှင့် ငြင်းခုံ၏။ ဘုရားရှင်သည် သတ္တဝါအပေါင်းနှင့် တရံတဆစ်မျှ ငြင်းခုံတော် မမူ။ အတ္တမဟုတ်မူ၍ ဘုရားရှင် ပြုတော်မူသော ခန္ဓာငါးပါးကို သတ္တဝါအပေါင်းသည် အတ္တဟူ၍ မှတ်ထင်၏။

၁၅၀-မာ လောကေန သမော ဟောတု၊
တဿမော ကိံတဒုတ္တရေ။
အန္ဓိဘူတော အယံလောကော၊
သမ္ပုဒ္ဓဿ ဝိရောမိကော။ ။

အနက်။ ။လောကေန၊သတ္တလောကနှင့်။သမော၊တူသည်။
မာဟောတု၊ မဖြစ်ပါလင့်။ တဿမော၊ ထိုလောကနှင့် တူသောသူ
သည်။ တံလောကံ၊ ထိုလောကကို။ ကိံတဒုတ္တရေ၊ အဘယ်သို့
လွန်မြောက် နိုင်အံ့နည်း။ အယံလောကော၊ ဤလောကသည်။
အန္ဓိဘူတော၊ ပညာစက္ခု မစုံမလင် မမြင်လင်းပန်း အကန်းအတိ
သာတည်း။သမ္ပုဒ္ဓဿ၊ ဘုရားရှင်နှင့်။ဝိရောမိကော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်
ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သတ္တလောကနှင့် မတူပါစေလင့်၊ သတ္တလော
ကနှင့် တူသောသူသည် ထိုသတ္တလောကကို အဘယ်သို့ လွန်
မြောက်နိုင်အံ့နည်း၊ဤလောကသည် အကန်းအတိသာဖြစ်၍ ဘုရား
ရှင်နှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၏။

၁၅၁-သမ္ပုဒ္ဓဿ ဝသံ နေတု၊ သန္ဓ္ဍာဒိ ဘယတဇ္ဇိတော။
တဗ္ဗသံ ယေဝ အန္ဓေန္ဓော၊ဘဝတိဏ္ဍော ဘဝိဿတိ။

အနက်။ ။သန္ဓ္ဍာဒိဘယတဇ္ဇိတော၊ပဋိသန္ဓေအစရှိသော
ဘေးမှကြောက်သောသူသည်။ သမ္ပုဒ္ဓဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ ဝသံ၊
“နမေ နာဟံ နအတ္တာ” ဟူသော အလိုတော်သို့။ အန္ဓေတု၊အစဉ်
တစိုက်လိုက်ပါလော့။ တဗ္ဗသံယေဝ၊ ထိုဘုရားရှင် အလိုတော်
သို့သာလျှင်။အန္ဓေန္ဓော၊အစဉ်တစိုက် လိုက်သောသူသည်။ ဘဝ
တိဏ္ဍော၊ ဘဝသုံးပါးမှလွန်မြောက်သည်။ဘဝိဿတိ၊ဖြစ်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ပဋိသန္ဓေ အစရှိသောဘေးမှ ကြောက်သော
သူသည် “ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်” ဟူသော

ဘုရားရှင်၏အလိုသို့ အစဉ်လိုက်ပါလော့၊ ထိုဘုရားရှင်၏ အလို
သို့သာ အစဉ်လိုက်သောသူသည် ဘဝသုံးပါးမှ လွတ်မြောက်
နိုင်၏။

၁၅၂-အနတ္တဘိဝံသိ ဂိရာ သစ္စာ၊ အတ္တဘိဝံသိ မုသာ။
မုသာယ ဝိဝဒေ လောကော၊ ဗုဒ္ဓေန သစ္စ ဝါဒိနာ။

အနက်။ ။အနတ္တဘိဝံသိ၊ အနတ္တ-ဟူသော စကားသည်။
သစ္စာ၊ အမှန်အကန်စကားတည်း။ အတ္တဘိဝံသိ၊ အတ္တ-ဟူသော
စကားသည်။ မုသာ၊ ချွတ်ယွင်းသောစကားမည်၏။ လောကော၊
လောကသည်။ မုသာယ၊ အမှန်ကွယ်ဖြုတ်မဟုတ်သောစကား
ကိုဆိုသဖြင့်။ သစ္စဝါဒိနာ၊ ဟုတ်မှန်သည်ကို ဆိုလေ့ရှိတော်မူ
သော။ ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားရှင်နှင့်။ ဝိဝဒေ၊ ငြင်းခုံတိ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အနတ္တ-ဟူသောစကားသည် မှန်ကန်သော
စကားဖြစ်၏။ အတ္တ-ဟူသောစကားသည်ချွတ်ယွင်းသော စကား
ဖြစ်၏။ လူအပေါင်းသည် မမှန်သော မုသားစကားကို ဆိုသဖြင့်
မှန်သောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသော ဘုရားရှင်နှင့် ငြင်းခုံတိ၏။

နိဂုံး

၁၅၃-တုရင်္ဂဝဇဂါမမှာ၊ ပုရိမေ စမ်းကျ ကာနနေ။
ဝသတာ အဂ္ဂဓမ္မေန၊ ထေရေန ရစိတော အယံ။ ။

၁၅၄-အရိမိတ္တေယျ ဗုဒ္ဓဿ၊
ဓမ္မ သုတက္ခဏေ ဘဝေ။
ဒီဏာသဝေါ မဟာပညော၊
ပုညေန တေန သာဝကောတိ။ ။
အပ္ပမာဒါဝဟ ပကိဏ္ဍကနိဒ္ဒေသော။

အနက်။ ။တုရင်္ဂဝဇဂါမမှာ၊ ခြေထွန်းကုန်သည်အတည်
ကည်အသီးသီး လှေကြီးဆန်မျှော သင်္ဘောဆိုက်ကပ် အရပ်ရပ်

ကုန်သည်တို့ ဖြေရာကုန်ထုပ် တလုတ်တောင်လက် မပျက်စဉ်လာ
 မြင်းခြံရွာဟု ကျေညာအားလုံး ချီးမဆုံးသည် နိဂုံးဒေသ ရပ်ဂါ
 မမှ။ ပုရိမေ၊ အရှေ့ပါစိ ဒွိသဟဿ ယဉ္ဇိကတာ နှစ်တိုင်ကွာ၌။
 စမ်းကျကာနနေ၊ နွားထားလယ်သစ် သစ်ပင်ရှည်တသွယ် ပျော်
 ဖွယ် သမုံးကိုင်း ရံဆိုင်းဂါမ ထက်ဝန်းခလျက် စမ်းကျစမ်းကျ
 အန္တတ္ထသညာ ရှေးဝေါဟာဖြင့် သာယာသင့်တင့် တောနှင့်ချောင်း
 နေ ဆောင်းသန်နွေလည်း ထွက်ရေစမ်းသွန် ဆိတ်ငြိမ်လွန်သည့်
 ထေရ်မွန်သဃာ ရညဝါတို့ လွယ်ကာရမြောက် ချိုးသောက်
 စေမှု နတ်ဖန်ပြုသို့ မြတ်ဆုလိုလား ဆောက်လုပ်ထားသည့်တံတား
 ပြာသာဒ် စရပ်တန်ဆောင်း သိမ်ကျောင်းများစွာ မနာပိယ တော
 စမ်းကျကျောင်း သာဘိတောင်း၌။ ဝသတာ၊ ရတနာပုဏ္ဏ မဏ္ဍ
 လပြည် နေတည်သာယာ သင်္ကဇာနှင့် ဝဇီရာရုံ ကျောင်းရုပ်စုံကို
 အာရုံမတပ် စွန့်ပစ်ဖြတ်လျက် လာလတ်သဖြင့် နတ်များပင့်သို့
 အခန့်သင့်တွေ့ စိတ်ပျော်မွေ့၍ နေလေ့ရှိသော။ အဂ္ဂဓမ္မန၊ အဂ္ဂ
 ဓမ္မာလင်္ကာရ ကဝိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု အတုမရှိ သမု
 တိနတ် မင်းမြတ်ရာဇာ ဆရာပြုလို စိတ်ကြည်ညို၍ ရိုသေလှူဒါန်း
 အပ်သော တံဆိပ်လ၌ ပညတ္တိဖြင့် နှံ့သိအပ်သော။ ထေရေန၊
 ခြောက်ဆဲ့လေးနှစ် လွန်ပြီးဖြစ်၍ ကျန်ရစ်နည်းလှ သေရလှပြီး
 ကြွေခါနီးသော သစ်သီးပမာ အိုမင်းစွာသော မဟာထေရ်သည်။
 အယံဂန္ဓော၊ စတုရာရက္ခ နာမပညတ် အနက်နှင့်ပါ၌ အမြတ်
 အနှစ် ဤကျမ်းသစ်ကို။ ရစိတော၊ ဤသည့်ကျမ်းကို စွဲလမ်းသဖြင့်
 သံဇေရင့်၍ မသင့်ကိုရှောင် သင့်ရာဆောင်လျက် အခေါင်မင်ဖိုလ်
 ရောက်စေလို၍ ကုသိုလ်စိတ်ထား အသင့်အားဖြင့် ရေးသားစီရင်
 အပ်ပေပြီ။

ဇေတနပုညေန၊ ဤသို့ယခု ကျမ်းဂန်ပြုသည့် ကောင်းမှုအာ
 သန် ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ အရိမိတ္တေယျ၊ ဗုဒ္ဓဿ၊ မိတ်နှင့်ရန်
 သူ အတူမပြား စီးပွားဆောင်စိတ် ဖြစ်သည်ဟိတ်ကြောင့် အရိ
 မိတ္တေ ပြန်မွှေးသညာ ရတနာပလ္လင် ကန့်ကော်ပင်၌ လေးအင်

H-245.37 [ဟံသာဝတီမှ]

ဂုဏ်ဖြင့် သစ္စာရင့်၍ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့သော အရိမိတ္တေယျ ဘုရား
ရှင်၏။ ဓမ္မသုတက္ခဏော၊ စတုရကွ ဓမ္မလေးပါး မြတ်တရား
ကို နာကြားရသောခဏ၌။ ဒီဏာသဝေါ၊ အာသဝေါဗ္ဗ ဂန္ထ
ကင်းပျောက် မဂ်ဖိုလ်ရောက်သော။ မဟာပညော၊ ပညာအရာ
မဟာတေဒဂ် ကျူးမြွက်ခံရ ဉာဏ်ကြီးထွသော။ သာဝကော၊ အရိ
ယာသာဝကသည်။ ဘဝေ-ဘဝေယျံ၊ မချွတ်စင်စစ် ဖြစ်ရလျီ၏။
ဣတိ၊ ဤသည်လျှင်။ အပ္ပမာဒါဝဟပကိဏ္ဍကနိဒ္ဒေသော၊ မမေ့
မလျော့ခြင်းကို ဆောင်ရွက်တတ်သော ပကိဏ္ဍက နိဒ္ဒေသာအပြီး
တည်း။

စတုရကွကျမ်း ပြီး၏။

ကာယပစ္စဝေက္ခဏာကျမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သဗ္ဗာသဗ္ဗုဒ္ဓဿ

၁-နာဒိကာလ ဝိပရိတ၊ ဇန ဘူတတ္ထ ဒဿိနော။
ဒါတုမေ ကန္တိကဿာဒံ၊ သတ္ထု ပါဒေါ တိမာနိတော။

အနက်။ ။နာဒိကာလ ဝိပရိတဇနဘူတတ္ထဒဿိနော၊ အစ
မထင် သံသရာကာလပတ်လုံး နိစ္စသုခ အစရှိသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန်
မှားယွင်းသော သတ္တဝါ အပေါင်းအား အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ အစရှိသော
ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘောအနက်ကို ပြတော်မူပေတတ်သော။
ဇကန္တိကဿာဒံ၊ စင်စစ် ဖြစ်သော မဂ်၊ ဖိုလ် တည်းဟူသော
သက်သာရာကို။ ဒါတု၊ ပေးတော်မူပေတတ်သော။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာ
ဘုရား၏။ ပါဒေါ၊ ခြေတော်ကို။ မေ-မယာ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ အတိ
မာနိတော။ အလွန်မြတ်နိုးရှိခိုးပါ၏။ အတိမာနိတော၊ အလွန်မြတ်နိုး
ရှိခိုးအပ်သော။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါဒေါ၊ ခြေတော်သည်။
ဇကန္တိကဿာဒံ၊ စင်စစ်ဖြစ်သော မဂ်၊ ဖိုလ်ဟူသော သက်သာရာ
ကို။ မေ၊ ငါ့အား။ ဒါတု၊ ပေးတော်မူပါလော့။

[သိလေသနည်း။]

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အစမထင်သော သံသရာ ကာလပတ်လုံး နိစ္စ၊
သုခ-စသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန် မှားယွင်းသော သတ္တဝါအပေါင်း
အား အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ-စသည်ဖြင့် ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘောကို
ပြတော်မူသည်ဖြစ်၍ စင်စစ်မဂ်၊ ဖိုလ်တည်းဟူသော သက်သာရာ
ကို ပေးတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်အစုံကို
အကျွန်ုပ်သည် အလွန်မြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏။ အလွန်မြတ်နိုး ရှိခိုးအပ်
သော မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်သည် စင်စစ်မဂ်၊ ဖိုလ် ဟူသော
သက်သာရာကို အကျွန်ုပ်အား ပေးတော်မူပါလော့။

၂-သီသေ ပိလန္ဓိယာ မောဒိ၊ သမ္ပုဒ္ဓ စရဏ မ္ပုဇံ။
သာရ တုဋ္ဌိကရံ ပြုမိ၊ သုကာယ ပစ္စဝေက္ခဏံ။ ။

အနက်။ ။ အာမောဒိသမ္ပုဒ္ဓစရဏမ္ပုဇံ၊ ဝေးမင်းလှစွာစကြ
ဝဠာအနန္တတိုင် မွှေးကြိုင်သောအား ရနံ့သွားသော ဘုရားရှင်ခြေ
တော်မြတ်တည်းဟူသော ကြာပန်းကို။ သီသေ၊ ဦးထိပ်ထက်၌။
ပိလန္ဓိယ၊ သဒ္ဓါကြည်လင် ပန်ဆင်ရ၍။ အာမောဒိ၊ အလွန်တရာ
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိသော။ အဟံ၊ ငါသည်။ သာရတုဋ္ဌိကရံ၊
သူတော်ကောင်းတို့၏နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ပြုတတ်သော။
သုကာယပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ကောင်းသော ကာယ ပစ္စဝေက္ခဏာ
ကျမ်းကို။ ပြုမိ၊ မိန့်ဆိုပေအံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဝေးလှစွာသော စကြဝဠာ အနန္တတိုင်အောင်
မွှေးကြိုင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်မြတ်ဟူသော ကြာပန်း
ကိုပန်ဆင်ရ၍ အလွန်တရာ ဝမ်းမြောက်သော အကျွန်ုပ်သည်
သူတော်ကောင်းတို့ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ပြုတတ်သော
ကာယပစ္စဝေက္ခဏာကျမ်းကို မိန့်ဆိုပေအံ့။

၃-ယောနိသော မနသိကပ္ပာ၊ နာဒါ ဝိရုဒ္ဓ မညိတံ။
သာဓဝေါ တ မုဒိက္ခန္တု၊ မယာပိ မန္တဗုဒ္ဓိနော။ ။

အနက်။ ။ မယာပိ၊ ငါ့အောက်လည်း။ မန္တဗုဒ္ဓိနော၊ ပညာ
နဲ့ ကုန်သော။ သာဓဝေါ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ယောနိသော၊
အသင့်အတင့်အားဖြင့်။ မနသိကပ္ပာ၊ နှလုံးပိုက်၍။ ဝိရုဒ္ဓမညိတံ၊
ပါဠိအဋ္ဌကထာနှင့် ဆန့်ကျင်၍ဟုထင်မှတ်သောအရာကို။ အနာဒါ-
အနာဒါယ၊ မမှတ်မယူဘဲ။ တံ၊ ထိုကာယပစ္စဝေက္ခဏာ ကျမ်းကို။
ဥဒိက္ခန္တု၊ အာဒါသတလ ကြေးမုံဝ၌ မုခနိမိတ် မျက်နှာ ရိပ်သို့
မမှိတ်မသုန်ရှုပါကုန်လော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါ့အောက်ပညာ နဲ့ ကုန်သောသူတော်ကောင်း
တို့သည် အသင့်အတင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍ ပါဠိအဋ္ဌကထာနှင့်

ဆန့်ကျင်၏ဟု မှတ်ထင်သော အရာကို မမှတ်မယူဘဲ ထိုကာယ
ပစ္စဝေက္ခဏာကျမ်းကို ကြေးမုံဝမှာ မျက်နှာရိပ်သို့ မမှိတ်မသုန်
ရှုပါကုန်လော့။

၄-ဣန္ဒြိယဗျာန မာယတ္တာ၊ တေသဉ္စ စယဘာဝကော။
တဒါကာရေန ဝတ္တိတ္တာ၊ ကာယော ဇေဂုစ္ဆ ပုဉ္ဇကော။

အနက်။ ။ ဣန္ဒြိယဗျာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ဆံအစရှိသော
ကောဠာသတို့၏။ အာယတ္တာ၊ တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။
ဘေသံ၊ ထိုဆံအစရှိသောကောဠာသတို့၏။ စယဘာဝတောမ၊
အစုံအပေါင်း ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ တဒါကာရေန၊ ထိုစက်
ဆုပ်ဖွယ်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဝတ္တိတ္တာစ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဇေ
ဂုစ္ဆပုဉ္ဇကော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အပုံအရသည်။ ကာယော၊ ကာယ
မည်၏။ ဝါ၊ ကိုယ်မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စက်ဆုပ်အပ်သော ဆံပင်အစရှိသော ကော
ဠာသတို့၏တည်ရာ၊ ထိုဆံပင်အစရှိသော ကောဠာသတို့၏ အစု
အပေါင်း၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ် အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
စက်ဆုပ်ဖွယ် အပုံအရအည် ကိုယ်မည်၏။

၅-ပုနပ္ပုနံ ဩက္ကမ္မ၊ ဣဏ မန္တော ပဝေသိယ။
ဗာဟိရံ အနာလမ္မ၊ ဣက္ခဏာ ပစ္စဝေက္ခဏာ။ ။

အနက်။ ။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲသာလျှင်။ ဩက္ကမ္မ၊
သက်ဝင်၍။ ဗာဟိရံ၊ အပေါ်ယံသာ သုတ်လိမ်းကာသော အရေ
ပါး၊ ဝတ်စား တန်းဆာ၊ နံ့သာ၊ ပန်းမာလ်အစရှိသည်ကို။ အနာလမ္မ၊
မမက်မစုံ အာရုံမပြုဘဲ။ ဣဏံ၊ ဣဏ်ကို။ မန္တောပဝေသိယ၊
အရေထူအတွင်း ဝင်အောင်သွင်း၍။ ဣက္ခဏာ၊ မှတ်ခြင်း၊ ရှုခြင်း
သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာမည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အဖန်တလဲလဲ သက်ဝင်၍ အပေါ်ယံ သုတ် လိမ်းထားသော အရေပါး၊ဝတ်စားတန်းဆာ၊ နံ့သာ၊ပန်းမာလ် စသည်ကို အာရုံမပြုဘဲ ဉာဏ်ကို အရေထူအတွင်း ဝင်အောင် သွင်း၍ မှတ်ရှုခြင်းသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ မည်၏။

၆-မံသတ္ထန္တ ဌိရူပေဝါမနောဇ ဝါယု စာလိတေ။

နာရိ ဂတာတိ ယာစိန္တာ၊နေဝ သာပစ္စဝေက္ခဏာ။

အနက်။ ။မံသတ္ထန္တဌိရူပေဝါ အသားဖုံးအုပ် အရိုးရုပ် သည်သာလျှင်။ မနောဇ ဝါယုစာလိတေ၊ စိတ္တဇဝါယောဓာတ် ကြောင့်လှုပ်ရှားသည်ရှိသော်။ နာရိ၊ မိန်းမသည်။ ဂတာ၊ သွား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယာစိန္တာ၊ အကြင်ကြံခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ စိန္တာ၊ ထိုကြံခြင်းသည်။ နေဝပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ မဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အသားဖုံးအုပ်သည့် အရိုးရုပ်သည် သာလျှင် စိတ္တဇ ဝါယောဓာတ်ကြောင့် လှုပ်ရှားသည်ရှိသော် မိန်းမသွား၏ ယု ကြံစည်ခြင်းသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ မဟုတ်သည် သာတည်း။

၇-သညာဒိဋ္ဌိစ စိတ္တဉ္စ၊ရိပလ္လာသာ ဣမေတယော။

တ ဒါကာရေန ဝတ္တန္တိ၊အဝိဇ္ဇော ဣရိတာ ဘုသံ။ ။

အနက်။ ။သညာ၊ သညာရိပလ္လာသ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ဒိဋ္ဌိ ရိပလ္လာသ၎င်း။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ္တရိပလ္လာသ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေရိပလ္လာသာ၊ ဤရိပလ္လာသတို့သည်။ ဘု သံ၊ ပြင်းစွာ။ အဝိဇ္ဇောဣရိတာ၊ အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန် သည်ဖြစ်၍။ တဒါကာရေန၊ ထိုမိန်းမသွား၏ အစရှိသော အခြင်း အရာဖြင့်။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သညာ ရိပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိရိပလ္လာသ၊ စိတ္တရိ ပလ္လာသ သုံးပါးတို့သည် ပြင်းစွာ အဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍ မိန်းမသွား၏-အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

၈-အာသာ ဝိပရိတေ ယေသံ၊
ဝိပလ္လာသာတိ တေမတာ။
အာသာ အာသိသနာ ဝုတ္တာ၊
တဏှာယေဝ သဘာဝတော။ ။

အနက်။ ။ယေသံဓမ္မာနံ၊ အကြင်တရားတို့အား။ဝိပရိတေ၊ မဟုတ်မမှန်ဖောက်ပြန်သောအာရုံ၌။ အာသာ၊ အလိုဆန္ဒတောင့်တခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့ကို။ ဝိပလ္လာသာတိ၊ ဝိပလ္လာသတို့ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ အာသိသနာ၊ တောင့်တခြင်းကို။ အာသာ၊ အာသာဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ သဘာဝတော၊ တရားကိုယ်သဘောအားဖြင့်။ တဏှာယေဝ၊ တဏှာသာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မဟုတ်မမှန် ဖောက်ပြန်သောအာရုံ၌ အလိုဆန္ဒတောင့်တခြင်းရှိသော တရားတို့ကို ဝိပလ္လာသတို့ဟူ၍ သိအပ်ကုန်၏။ တောင့်တခြင်းကို အာသာဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ တရားကိုယ်သဘောအားဖြင့် တဏှာသာတည်း။

၉-အသုဘေဝ သုဘမိတိ၊ အနိစ္စေဝ နိစ္စတော။
ဒုက္ခေယေဝ သုခံဝါတိ၊ အနတ္တနိဝ အတ္တတော။ ။

၁၀-သညာဏံ ဒဿနံ စိန္တာ၊
ဒွါဒသာ ကာရတော တယော။
ဒိဋ္ဌိယော စာဒိ မဂ္ဂေန၊
သေသာ သေသေဟိ ဝဇ္ဈိတာ။ ။

အနက်။ ။အသုဘေဝ၊ အသုဘသာဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌။ သုဘမိတိ၊ သုဘဟူ၍။ သညာဏံ၊ မှတ်ထင်ခြင်း၎င်း။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်း၎င်း။ စိန္တာ၊ ကြံခြင်း၎င်း။ အနိစ္စေဝ၊ အနိစ္စသာဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌။ နိစ္စတော၊ နိစ္စဟူ၍။ သညာဏံ၊ မှတ်ထင်ခြင်း၎င်း။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်း၎င်း။ စိန္တာ၊ ကြံခြင်း၎င်း။ ဒုက္ခေယေဝ၊ ဒုက္ခသာ

ဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါး၌။ သုခံဝါတိ၊ သုခသာဟူ၍။ သညာဏံ၊ မှတ်ထင်ခြင်း၎င်း။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်း၎င်း။ ဝိန္နာ၊ ကြံခြင်း၎င်း။ အနတ္တနိဝ၊ အနတ္တသာဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါး၌။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ သညာဏံ၊ မှတ်ထင်ခြင်း၎င်း။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်း၎င်း။ ဝိန္နာ၊ ကြံခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးသော ဝိပလ္လာသတို့သည်။ အာကာရတော၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒွါဒသ၊ ၁၂-ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသလေးပါးတို့ကို၎င်း။ စ၊ အနိစ္စ၌ နိစ္စဟူ၍-အနတ္တ၌ အတ္တဟူ၍ ဖြစ်သော သညာဝိပလ္လာသနှစ်ပါး၊ ဝိတ္တဝိပလ္လာသ နှစ်ပါးတို့ကို၎င်း။ အာဒိမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။ ဝဇ္ဈိတာ၊ သတ်အပ်ကုန်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းသောအသုဘ၌ သုဘဟူ၍ဖြစ်သောသညာဝိပလ္လာသ၊ ဝိတ္တဝိပလ္လာသနှစ်ပါး၊ ဒုက္ခ၌ သုခဟူ၍ဖြစ်သော သညာဝိပလ္လာသ ဝိတ္တဝိပလ္လာသနှစ်ပါးတို့ကို။ သေသေဟိ၊ ကြွင်းသော အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်တို့ဖြင့်။ ဝဇ္ဈိတာ၊ အစဉ်အတိုင်းသတ်အပ်ကုန်၏။

[ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်ညီအောင်ယောဇနာသည်။]

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အသုဘသာဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ သုဘဟူ၍ ထင်၊ မြင်၊ ကြံစည်ခြင်း၊ အနိစ္စဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ နိစ္စဟူ၍ ထင်၊ မြင်၊ ကြံစည်ခြင်း၊ ဒုက္ခဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ သုခဟူ၍ ထင်၊ မြင်၊ ကြံစည်ခြင်း၊ အနတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ အတ္တဟူ၍ ထင်၊ မြင်၊ ကြံစည်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝိပလ္လာသသုံးပါးတို့သည် အခြင်းအရာအားဖြင့် ၁၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ လေးပါး၊ အနိစ္စ၌ နိစ္စ-အနတ္တ၌ အတ္တဟူ၍ဖြစ်သော သညာဝိပလ္လာသ နှစ်ပါးနှင့် ဝိတ္တဝိပလ္လာသ နှစ်ပါးတို့ကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်၏။ ကြွင်းသောအသုဘ၌ သုဘဟူ၍ဖြစ်သော သညာဝိပလ္လာသ၊ ဝိတ္တဝိပလ္လာသနှစ်ပါး၊ ဒုက္ခ၌ သုခဟူ၍ဖြစ်သော သညာဝိပလ္လာသ၊ ဝိတ္တဝိပလ္လာသ နှစ်ပါးတို့ကို ကြွင်းသော အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်နှစ်ပါးတို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း သတ်အပ်ကုန်၏။

၁၁-တဏှာ တဿိ မမေတန္တိ၊မာနော မညိ အဟန္တိစ။
ပဿိ ဒိဋ္ဌိစ အတ္တာတိ၊ပပဉ္စာ နာမိမေ တယော။ ။

အနက်။ ။တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဇေတံ၊ ဤဝတ္ထုကာမသည်။ မမ၊ ငါ့ဟာ၊ငါ့ဥစ္စာတည်း။ အတ္တိ၊ ဤသို့။ တဿိ၊ တပ်မက်မော၏။ မာနောစ၊ မာနကလည်း။ အဟန္တိ၊ ငါတကားဟူ၍။ မညိ၊ မှတ်ထင်၏။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ဒိဋ္ဌိကလည်း။ အတ္တာတိ၊ ကိုယ်ဟုတ်၏ဟူ၍။ ပဿိ၊ မြင်၏။ ဣမေတယော၊ ဤတဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိ သုံးပါးတို့သည်။ ပပဉ္စာနာမ၊ ပပဉ္စတရားမည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။တဏှာသည် ဤဝတ္ထုကာမသည်ငါ့ဟာ၊ငါ့ဥစ္စာတည်းဟု တပ်မက်မော၏။ မာနကလည်း ငါတကားဟု မှတ်၏။ဒိဋ္ဌိကလည်းကိုယ်ဟုတ်၏ဟု မြင်၏။ ဤတရားသုံးပါးတို့သည် သံသရာခွဲတတ်သော ပပဉ္စတရားမည်ကုန်၏။

၁၂-ပပဉ္စယန္တိ သံသာရံ၊ တသ္မာ ပပဉ္စနာမကာ။
ဘဝယန္တေ ပယောဇေန္တာ၊မောက္ခံ နာဒိသု တေ စိရံ။

အနက်။ ။ယေဓမ္မာ၊ အကြင် တရားတို့သည်။ သံသာရံ၊ သံသရာကို။ ပပဉ္စယန္တိ၊ ချဲ့ထွင်တတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ထိုကြောင့်။ ပပဉ္စနာမကာ၊ ပပဉ္စအမည်ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုပပဉ္စတရားသုံးပါးတို့သည်။ဘဝယန္တေ၊ စက်ဘုံသုံးပါး ယန္တရား၌။ ပယောဇေန္တာ၊ တပ်ယှဉ်ကုန်လျက်။စိရံ၊ကြာမြင့်စွာ။ မောက္ခံ၊လွတ်ခွင့်ကို။နာဒိသု၊ မပေးကုန်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော ပပဉ္စအမည်ရှိသော တရားသုံးပါးတို့သည် ဘဝစက်ယန္တရား၌ တပ်ယှဉ်ကုန်လျက် ကြာမြင့်စွာ လွတ်ခွင့်ကို မပေးကြကုန်။

၁၃-ဘဝပဏေ နိမုဇ္ဇန္တာ၊ ပပဉ္စာနံ ဝသာနုဂါ။
စိရဿံ ဒုက္ခိတုာ ဟောန္တိ၊ အာရာ နိဗ္ဗာနတော တိဝ။

အနက်။ ။ပပဉ္စာနံ၊ ပပဉ္စတရားတို့၏။ဝသာနူဂါ၊ အလိုသို့ လိုက်သောသူတို့သည်။ ဘဝပဏေ၊ ဘုံသုံးပါးဟူသော နှိညွှန် ပျောင်း၌။ နိမုဇ္ဇန္တာ၊ စုံးစုံးနစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ စိရဿံ၊ ကြာမြင့် ရှည်စွာ။ ဒုက္ခိတာ၊ ဆင်းရဲရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာနတော၊ နိဗ္ဗာန်မှ။ အတိဝ၊ လွန်စွာသာလျှင်။ အာရာ၊ ဝေးစွာ ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ပပဉ္စတရားတို့၏ အလိုသို့လိုက်သော သူတို့ သည် ဘုံသုံးပါးတည်းဟူသော ညွှန်ပျောင်း၌ နစ်မြုပ်ကုန်လျက် ကြာမြင့်စွာ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်မှ အလွန်ဝေးကုန် သည်သာတည်း။

၁၄-နမေ နာဟံ နအတ္တာတိ၊ ဧတေဟိ ဝိဝဒံ ကရေ။

ဘဏ္ဍန္တာ ဝိဝဒန္တာ တေ၊ နိဗ္ဗာနတော အဒ္ဓရိနော။

အနက်။ ။နမေ၊ ငါ၏ဥစ္စာ ငါ့ဟာမဟုတ်။ နာဟံ၊ ငါတ ကားမဟုတ်။ န အတ္တာ၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်။ အတိ၊ ဤသို့။ ဧတေဟိ၊ ထိုပပဉ္စတရားတို့နှင့်။ ဝိဝဒံ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို။ ကရေ၊ ပြုရာ၏။ ဘဏ္ဍန္တာ၊ ပပဉ္စတရားတို့နှင့် ရန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဝဒန္တာ၊ ငြင်းခုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ နိဗ္ဗာနတော၊ နိဗ္ဗာန်မှ။ အဒ္ဓရိနော၊ မဝေးကွာ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်ဟု ထိုပပဉ္စတရား သုံးပါးတို့နှင့် ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုရာ၏။ ပပဉ္စတရား တို့နှင့် ခိုက်ရန်ငြင်းခုံ ကုန်သောသူတို့သည် နိဗ္ဗာန်မှမဝေးကုန် သည်သာတည်း။

၁၅-ဝိပလ္လာသေ ပပဉ္စေ၊ ဒွေပိဧတေ ပဟာတဝေ။

သောပစ္စဒေက္ခိတဗ္ဗေ ဝံ၊ ကာယော ဇေဂုစ္ဆပုဉ္ဇကော။

အနက်။ ။ဝိပလ္လာသေ၊ ဝိပလ္လာသ သုံးပါး တို့ကို၎င်း။ ပပဉ္စေ၊ ပပဉ္စတရားသုံးပါးတို့ကို၎င်း။ ဧတေဒွေပိ၊ ဤနှစ်ပါး

တို့ကိုလည်း။ ပဟာတဝေ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဇေဂုစ္ဆပုဉ္ဇကော၊ စက်
ဆုပ်ဖွယ် အပုံအစုဖြစ်သော။ သောကာယော၊ ထိုကိုယ်ကို။ ဇေံ၊
ဤဆိုလတ္တံ့။ သောနည်းအားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဝိပလ္လာသတရားသုံးပါး၊ ပပစ္စတရားသုံးပါး
တို့ကို ပယ်ရှားခြင်းငှါ စက်ဆုပ်ဖွယ် အပုံအစုဖြစ်သော ဤခန္ဓာ
ကိုယ်ကို ဤဆိုလတ္တံ့။ သောနည်းဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်၏။

၁၆-ကေသာ လောမာ နခါဒန္တာ၊
တဏှာယာပိစ ဂေါစရာ။
တသ္မာ တေ ဒဠုကာမေန၊
တဏှာ နိဝါရိတာ သဒါ။ ။

အနက်။ ။ကေသာ၊ ဆံတို့သည်၎င်း။ လောမာ၊ အနွေးတို့
သည်၎င်း။ နခါ၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းတို့သည်၎င်း။ ဒန္တာ၊ သွား
တို့သည်၎င်း။ တဏှာယာပိစ၊ တဏှာ၏လည်း။ ဂေါစရာ၊ ကျက်
စားရာအာရုံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
တေ၊ ထိုလေးပါးသောကောဠာသတို့ကို။ ဒဠုကာမေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ရှုလိုသောသူသည်။ တဏှာ၊ တပ်မက်မောသောတဏှာကို။ သဒါ၊
အခါခပ်သိမ်း။ နိဝါရိတာ၊ တားမြစ်အပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊
သွားတို့သည် တဏှာ၏ကျက်စားရာ အာရုံဖြစ်ကုန် သောကြောင့်
ထိုလေးပါးသော ကောဠာသတို့ကို ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုလိုသောသူသည်
တပ်မက်မောတတ်သော တဏှာကို အခါခပ်သိမ်း တားမြစ်အပ်၏။

၁၇-လဂ္ဂိကာ ဆဝိယံ ယေဝ၊ တဏှာ ဗာဟိရဂေါစရာ။
တသ္မာ ဧတ္ထ တစောဝါဟ၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ န ဗဟိစ္ဆဝိ။

အနက်။ ။ဗာဟိရဂေါစရာ၊ အပဉ္စိသာ ကျက်စားခြင်း ရှိ
သော။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဆဝိယံယေဝ၊ အပေါ်ယံ အရေ
ပါး၌သာလျှင်။ လဂ္ဂိကာ၊ ငြိကပ်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။

သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒွတ္တိံသာကာရအရာ၌။ တစောဝ၊ အရေထူကိုသာ။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဗဟိန္ဒြိ၊ အပေါ်ယံအရေပါးကို။ န အာဟ၊ ဟောတော်မမူ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အပြင်အပ၌သာ ကျက်စားခြင်းရှိသော တဏှာသည် အပေါ်ယံ အရေပါး၌သာ ပြိကပ်တွယ်တာတတ်သောကြောင့် ဘုရားရှင်သည် ဤဒွတ္တိံသာကာရအရာ၌အရေထူကိုသာ ဟောတော်မူ၍ အပေါ်ယံအရေပါးကို ဟောတော်မမူချေ။

၁၈-ဧသာ တစပရိယန္တ၊ ပဒေနာပိ နိဝါရိတာ။
အတော ဆဝိ မနာလမ္ပ၊ တစသီဝ မနေကရေ။ ။

အနက်။ ။တစပရိယန္တပဒေနာပိ၊ တစပရိယန္တ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်လည်း။ ဧသာဆဝိ၊ ဤအရေပါးကို။ နိဝါရိတာ၊ တားမြစ်တော်မူ၏။ အတော၊ ထို့ကြောင့်။ ဆဝိ၊ အပေါ်ယံ အရေပါးကို။ အနာလမ္ပ၊ အာရုံမပြုဘဲ။ တစသီဝ၊ အရေထူ ၌သာလျှင်။ မနေကရေ၊ နှလုံးသွင်းရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။တစ-အဆုံးရှိသော ပုဒ်ဖြင့်လည်း ဤအရေပါးကို တားမြစ်တော်မူသောကြောင့် အပေါ်ယံအရေပါးကို အာရုံမပြုဘဲ အရေထူ၌သာ နှလုံးသွင်းရာ၏။

၁၉-ဇိဂုစ္ဆိတာနိ ဆာဒေတိ၊ အဋ္ဌိ မံသ တစာဒိနိ။
ဉ္ဇုဏေန ဆိန္ဒ္ဓိ တဗ္ဗာစ၊ တသ္မာ ဆဝိ တိ ဝုစ္စတိ။ ။

အနက်။ ။ဇိဂုစ္ဆိတာနိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌိမံသ တစာဒိနိ၊ အရိုး၊ အသား၊ အရေထူ အစရှိသည် တို့ကို။ ဆာဒေတိ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်၏။ စ၊ ကတ္တုသုသာန်မှတစ်ပါး ကမ္မသုသာန်ကိုဆိုဦးအံ့။ ယာဆဝိ၊ အကြင်အရေပါးကို။ ဉ္ဇုဏေန၊ ဝိပဿနာ ဉ္ဇုဏ်ဖြင့်။ ဆိန္ဒ္ဓိတဗ္ဗာ၊ ဖြတ်ဖောက်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သာဆဝိ၊ ထိုအရေပါးကို။ ဆဝိတိ၊ ဆဝိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။စက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းသော အရိုး၊ အသား၊ အရေထူစသည်တို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ဖြတ်ဖောက်အပ်သောကြောင့် ထိုအရေပါးကို ဆဝိ-ဟုဆိုအပ်၏။

၂၀- ဆဝိ° ဆေတွာ တစံ ပဿေ၊
တံ ဆေတွာ မံသကာဒယော။
ဂဗ္ဘေဝတ္ထုနိ ဒီပေန၊
ယထာ ပညာပဒီပိကော။ ။

အနက်။ ။ဂဗ္ဘေ၊ အလွန် မှောင်မိုက် အိမ်ခန်း တိုက်၌။ ဝတ္ထုနိ၊ အထည်အလိပ်အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို။ ဒီပေန၊ ဆီမီးဖြင့်။ ပဿေယထာ၊ ရှုရာသကဲ့သို့။ ပညာပဒီပိကော၊ ပညာဆီမီး ထွန်းညှိလျှံလက် လက်စွဲလျက် ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဆဝိ°၊ အရေ ပါးကို။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်ဖောက်၍။ တစံ၊ အရေထူကို။ ပဿေ၊ ရှုရာ၏။ တံတစံ၊ ထိုအရေထူကို။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်၍။ မံသကာဒယော၊ အသားအစရှိသည်တို့ကို။ ပဿေ၊ ရှုရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။အလွန် မှောင်မိုက်သော အိမ်တိုက်ခန်း၌ အထည်အလိပ်-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို ဆီမီးရောင်ဖြင့် ကြည့်ရှုရာ သကဲ့သို့ ပညာဆီမီးရောင်ကို လက်ကိုင်ပြုလျက် အရေပါးကို ဖြတ်ဖောက်၍အရေထူကို ရှုရာ၏။ အရေထူကို ဖြတ်ဖောက်၍ အသားအစရှိသည်ကို ရှုရာ၏။

၂၁- ဇေဂုဇ္ဈော ဆဝိယာ ကာယော၊
အသုဘောဝ သုဘာယတေ။
နိစ္ဆရီ တစမတ္တေန၊
ကထံ သုဘာယတေ အယံ။ ။

အနက်။ ။ဇေဂုဇ္ဈော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ အသုဘောဝ၊ အသုဘအစစ် ဖြစ်လျက် သာလျှင်။ ဆဝိယာ၊ အရေပါးဖြင့်။ သုဘာယတေ၊ သုဘအယောင် အဟန်

ဆောင်၏။ နိစ္ဆရီ၊ အရေပါးကွာသော၊ ဝါ၊ အရေပါး မရှိသော။ အယံကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ တစမတ္တေန၊ အဆင်းဖြူဖြူအရေထူ ရှိကာမျှဖြင့်။ ကထံ သုဘာယတေ၊ အဘယ်မှာ သုဘ အယောင် ဆောင်နိုင်အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော ခန္ဓာကိုယ်သည် အသုဘအစစ် ဖြစ်ပါလျက် အရေပါးဖြင့် သုဘအရောင်အဟာန် ဆောင်၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် အရေပါးမရှိဘဲ အဆင်းဖြူဖြူ အရေ ထူရှိကာမျှဖြင့် အဘယ်မှာ သုဘအရောင် ဆောင်နိုင်အံ့နည်း။

၂၂-နာရုဗန္ဓော ဌိသဃံဘတော၊ မံသလောဟိ တ လိမ္မိတော။ ဆဝိယာဝ ဝိမောဟေတိ၊ တစတ္ထန္ဓော ဣမံ ပဇံ။ ။

အနက်။ ။ မံသလောဟိတ လိမ္မိတော၊ အသား၊ အသွေးဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော။ တစတ္ထန္ဓော၊ အရေထူဖုံးအုပ်လျက်ဖြစ်သော။ နာရုဗန္ဓော၊ အကြောဖြင့် ဖွဲ့ယှက်အပ်သော။ အဌိသဃံဘတော၊ အရိုးဆက်သည်။ ဆဝိယာဝ၊ အပေါ်ယံအရေပါးဖြင့်သာလျှင်။ ဣမံ ပဇံ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဝိမောဟေတိ၊ မိုက်မဲစေ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အသား၊ အသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံ အပ်သည် ဖြစ်၍ အရေထူဖုံးအုပ်လျက် အကြောတို့ဖြင့် ဖွဲ့ယှက်အပ်သော အရိုးဆက်သည် အပေါ်ယံ အရေပါးဖြင့်သာလျှင် ဤသတ္တဝါအ ပေါင်းကို မိုက်မဲစေ၏။

၂၃-ဝဏ္ဏ သဏ္ဍာန တောစေဝ၊
ဂန္ဓော ကာသာ သယေဟိစ။
ဇေဂုစ္ဆာ ပဋိကုလျာစ၊
ကေသာနာမ န မေပိယာ။ ။

အနက်။ ။ ကေသာနာမ၊ ဆံတို့မည်သည်ကား။ ဝဏ္ဏ သဏ္ဍာနတောစေဝ၊ မည်းနက်သောအဆင်း၊ လျှော်မျှင်ကဲ့သို့ သောသဏ္ဍာန်အားဖြင့်၎င်း။ ဂန္ဓောကာသာသယေဟိစ၊ ညှော်

စော်အနံ့၊ ဦးခေါင်းခွံဟူသောတည်ရာ၊ သလိပ်သည်းခြေအစရှိ
သော ဖြစ်ကြောင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ ဇေဂုဏ္ဏာစ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိကုန်
သည်၎င်း။ ပဒိုကုလျာစ၊ ရွံရှာဖွယ်ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ မေ-မယာ၊ ငါသည်။ နပိယာ၊ မချစ်အပ်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဆံပင်တို့ မည်သည်ကား မည်းနက်သော
အဆင်း၊ လျော်မျှင်ကဲ့သို့သော သဏ္ဍာန်၊ ညှော်စော်အနံ့၊ ဦးခေါင်း
ခွံ-ဟူသောတည်ရာ၊ သလိပ်-သည်းခြေ-အစရှိသော ဖြစ်ကြောင်း
တို့ဖြင့် စက်ဆုပ်စရာ ရွံစရာဖြစ်ကုန်၏။ ချစ်မြတ်နိုးဖွယ် မရှိကုန်။

၂၄-ဧကေကံ မနသီကတွာ၊ နယေ နိစ္စေဝ မာဒိနာ။
ဘာဝေတဗ္ဗာ သမာရန္တ၊ ယထာပညာယတေ တထာ။

အနက်။ ။ဣစ္စေဝမာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊
နည်းဖြင့်။ ဧကေကံ၊ “ကေသာလောမာနခါ” အစရှိသော တချစ်
တချစ်ကို။ မနသီကတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာ
ဖြင့်။ ဘာဝိတဗ္ဗေ၊ ပွားအပ်သည်ရှိသော်။ ကောဠာသော၊ ဆံအ
စရှိသောကောဠာသည်။ ပညာယတေ၊ ထင်၏။ တထာ၊ ထိုအ
ခြင်းအရာဖြင့်။ သမာရန္တ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်၍။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊
ပွားအပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤသို့အစရှိသောနည်းဖြင့် ဆံပင်၊ မွေးညှင်း-
အစရှိသော တချစ်တချစ်ကို နှလုံးသွင်း၍ ကောင်းစွာ ထင်မြင်နိုင်
လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွားအပ်ကုန်၏။

၂၅- ပူရိတံ မတ္ထလုဂ်ဿ၊ သီသဠိပိ ဇိဂုစ္ဆိတံ။
မုခ နာသက္ခိ ကဏ္ဍာဒိ၊ ဆိဒ္ဓါ ဝဆိဒ္ဓ ဒုဒ္ဓသံ။ ။

အနက်။ ။မတ္ထလုဂ်ဿ၊ ဦးနှောက်ဖြင့်။ ပူရိတံ၊ ပြည့်သော။
မုခနာသက္ခိကဏ္ဍာ ဒိဆိဒ္ဓါဝ ဆိဒ္ဓ ဒုဒ္ဓသံ၊ ခံတွင်းပေါက်၊ နှာခေါင်း
ပေါက်၊ မျက်ကွင်းပေါက်၊ နားပေါက်အစရှိသော အပေါက်
ပေါက် အတွင်းတွင်းတို့ဖြင့် အမြင်မကောင်းသော။ သီသဠိပိ၊
ဦးခေါင်းရိုးသည်လည်း။ ဇိဂုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဦးနှောက်ဖြင့် ပြည့်သျှက် ခံတွင်းပေါက်၊ နှာခေါင်းပေါက်၊ မျက်ကွင်းပေါက်၊ နားပေါက်-အစရှိသော အပေါက် အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အမြင်မကောင်းသော ဦးခေါင်းရိုးသည် စက်ဆုပ်စရာ ဖြစ်၏။

၂၆-ပူတိ ဝါယု ဝိစရိတ၊ ကုစ္ဆိဋ္ဌန္တာနိ လောဟိတံ။
ပိတ္တံ သေမှဉ္စ ပပ္ဖာသံ၊ ဟဒယံ ယကနမ္ပိ ဓိ။ ။

အနက်။ ။ပူတိဝါယု ဝိစရိတကုစ္ဆိဋ္ဌန္တာနိ၊ လေပုပ်တို့ လှည့်လည်ရာဝမ်း၌တည်သော အူသိမ်၊ အူမတို့သည်၎င်း။ လောဟိတံ၊ ရင်၌စု၍တည်သော သွေး၊ ကိုယ်အလုံးကို ပျံ့သော သွေးသည်၎င်း။ ပိတ္တံ၊ ရင်၌တည်သော သည်းခြေ၊ တကိုယ်လုံးကို နှံ့သော သည်းခြေသည်၎င်း။ သေမှဉ္စ၊ ချွဲခန်းသလိပ်သည်၎င်း။ ပပ္ဖာသံ၊ အဆုတ်သည်၎င်း။ ဟဒယံ၊ နှလုံးသည်၎င်း။ ယကနမ္ပိ၊ အသည်းသည်၎င်း။ ဓိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လေပုပ်တို့ လှည့်လည်ရာ ဝမ်း၌တည်သော အူသိမ်-အူမ၊ ရင်၌ စု၍တည်သော သွေးနှင့်ကိုယ်အလုံးကို ပျံ့သော သွေး၊ ရင်၌တည်သော သည်းခြေနှင့် တကိုယ်လုံးကို နှံ့သော သည်းခြေ၊ ချွဲခန်းသလိပ်၊ အဆုတ်၊ နှလုံး၊ အသည်းတို့သည် စက်ဆုပ်စရာ ရှိစရာ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၇-အန္ဓ ပါနံ မနုညမ္ပိ၊ ခေဋ္ဌ တိန္တ မဓောပရိ။
ဒန္တေဟိ ပိသိတံ သွာန၊ ဝမထူဝ ဇိဂုစ္ဆိတံ။ ။

အနက်။ ။အန္ဓပါနံ၊ ထမင်းဟင်းလျှာ၊ အဖျော်ယာမကာသည်။ မနုညမ္ပိ၊ ဆီပျားစို၍ အမဲဝက်သားနှင့်တကွ စိတ်ကစုံမက် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ခေဋ္ဌတိန္တ၊ တံထွေးချွဲခန်းဖြင့် ရောငြိမ်းစိုစေလျက်။ အဓောပရိဒန္တေဟိ၊ ကြိတ်ဆုံ-အောက်သွား ကျည်ပွေ့အလား- အထက်သွားတို့ဖြင့်။ ပိသိတံ၊ ညက်ညက်

ကြေအောင် ကြိတ်ဝါးအပ်သည်ဖြစ်၍။ သွာနဝမထူဝ၊ ခွေးအန်
ဖတ်သည်ကဲ့သို့။ ဇိဂုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ရှိ၏။

[ဤဂါထာဖြင့်အာဟာရပဋိကူလသညာကိုလည်းပြသည်။]

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထမင်း၊ ဟင်းလျာ၊ အဖျော်ယာမကာ သည်
စိတ်ကစုံမက် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ငြားသော်လည်း တံထွေးချွဲခန်းဖြင့်
ရောငြိမ်း စွတ်စိုစေလျက် အောက်သွား၊ အထက်သွား တို့ဖြင့်
ညက်ညက်ကြေအောင် ကြိတ်ဝါးအပ်သည်ဖြစ်၍ ခွေးအန်ဖတ်ပ
မာ စက်ဆုပ်စရာ ရွံစရာဖြစ်၏။

၂၇-ယာဝတာယု အစောတေဝါ၊ မာသယေ ဂိလိတံ ဌိတံ။
ကိမိကူလ သမာကိဏ္ဏေ၊ တဟိမေဝါ သိတာသိတံ။

၂၉-ဧတံ ဥဒရိယံ နာမ၊ တမှာ ပက္ကာသယံ ဂတံ။
ဒိနုစ္စယေ ကရိသန္တံ၊ သာ သယံ တံဒွယမ္ပိ ဓိ။ ။

အနက်။ ။ ဂိလိတံ၊ မျိုအပ်သောအစာသည်။ ယာဝတာ
ယု၊ အသက်ထက်ဆုံး။ အစောတေဝါ၊ မဆေးကြောဘူးသည်သာ
လျှင်ဖြစ်သော။ ကိမိကူလသမာကိဏ္ဏေ၊ ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့ဖြင့်
ငြိမ်းသော။ အမာသယေ၊ အစာသစ်အိမ်၌။ ဌိတံ၊ တည်၏။ အသိ
တာသိတံ-အသိတံ အသိတံ၊ စားစားသမျှအစာသည်။ တဟိမေ
ဝါ၊ ထိုအစာသစ်အိမ်၌သာလျှင်။ ဌိတံ၊-ထပ်ကာထပ်ကာတည်၏။
ဧတံ၊ ဤကျင်ကြီးမဖြစ် မျိုသစ်စဖြစ်သောအစာသည်။ ဥဒရိယံ
နာမ၊ ဥဒရိယမည်၏။ ဝါ၊ အစာသစ်မည်၏။ ဒိနုစ္စယေ၊ စား၍
တနေ့လွန်သောအခါ၌။ ဝါ၊ လွန်သည်ရှိသော်။ တမှာ၊ ထိုအစာ
သစ်အိမ်မှ။ ပက္ကာသယံ၊ အစာကျက်အိမ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်
သော။ တံ၊ ထိုအစာဟောင်းသည်။ ကရိသံ၊ ကရိသမည်၏။ ဝါ၊
ကျင်ကြီးမည်၏။ သာသယံ၊ တည်ရာအိမ်နှင့် တကွသော။ တံ-
ဒွယမ္ပိ၊ ထိုအစာသစ်၊ အစာဟောင်း နှစ်ခုအပေါင်းသည်လည်း။ ဓိ၊
စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်သာတည်း။

H.245.39 [ဟံသာဝတီမှ]

အဓိပ္ပာယ်။ ။မျိုးအပ်သော အစာသည် တသက်လုံး တခါ မျှမဆေးကြောဘူးသည့် ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့ဖြင့်ရော့မြှမ်းသောအစာ သစ်အိမ်၌ တည်၏။ စားစားသမျှ အစာသည် ထိုအစာသစ် အိမ်၌ သာ ထပ်ကာထပ်ကာတည်၏။ ဤမျိုးချခါစဖြစ်သော အစာသည် အစာသစ်မည်၏။ စား၍ တနေ့လွန်ပြီးနောက် အစာသစ် အိမ်မှ အစာကျက် အိမ်သို့ရောက်သော အစာဟောင်းသည် ကျင်ကြီး မည်၏။ တည်နေရာအိမ်နှင့်တကွ အစာသစ်, အစာဟောင်း နှစ်ခု အပေါင်းသည် စက်ဆုပ်စရာ ရွံစရာဖြစ်သည် သာတည်း။

၃၀-ပကာသေတွာ ပဝေသေတိ၊ အန္ဓုပါနံ မဟာရဟံ။
 ပဋိစ္ဆန္ဓော နိဟရတိ၊ တမေဝ နန္ဓော ဌိတံ ဇနော။

အနက်။ ။ဇနော၊ လူ အပေါင်းသည်။ မဟာရဟံ၊ မြတ် သောသူကို ပူဇော်ခြင်းငှါထိုက်တန်သော။ အန္ဓုပါနံ၊ ကောင်းစွာ ချက်ကြော် မွှေးဖျော်ကြိုင်သင်း ထမင်းဟင်းကို။ ပကာသေတွာ၊ လူမြင်သူမြင်ထင်စွာပြု၍။ ပဝေသေတိ၊ မိမိဝမ်းတွင်း စားသွတ် သွင်း၏။ အနန္ဓောဌိတံ၊ ဝမ်းတွင်း၌တည်သော။ တမေဝ၊ ထိုစား ပြီးသောအစာကိုသာလျှင်။ ပဋိစ္ဆန္ဓော၊ အိမ်သာတိုက်ခေါင်းချိုပိတ် ပေါင်း၌ နေအောင်းဖုံးလွှမ်းလျက်။ နိဟရတိ၊ ပြင်ပသို့ ထုတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လူအပေါင်းသည် မြတ်သောသူတို့ကို ပူဇော် ခြင်းငှါ ထိုက်တန်သော ကောင်းစွာ ချက်ပြုတ်အပ်သည့် ထမင်း ဟင်းကို လူမြင် သူမြင် ထင်စွာပြု၍ မိမိဝမ်းတွင်းသို့ စားသွင်း၏။ စားသွင်းပြီး၍ ဝမ်းတွင်း၌တည်သော အစာကိုမူကား အိမ်သာ,ချို ပိတ်ပေါင်း၌ ပုန်းအောင်း ဖုံးလွှမ်းလျက် အပြင်ပသို့ ထုတ်ရ၏။

၃၁-ပဝေသေ တံ ပရိဝုတော၊
 နိဟရေကော ရဟော လိနော။
 မနုညံဝ ပဝီသန္ဓေ၊
 နိက္ခမန္ဓေ ဇိဂုစ္ဆိတံ။ ။

အနက်။ ။တံအာဟာရံ၊ ထိုအစာကို၊ ပရိဝုဇေတော၊ ဝန်းကျင်များစွာ ခြံရံကာလျက်။ ပဝေသေ၊ သွင်း၏။ ဇကော၊ တယောက်ထည်းတည်း။ ရဟော၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌။ လိနော၊ ပုန်းအောင်းလျက်။ နိဟရေ၊ ထုတ်၏။ ပဝိသန္တေ၊ သွင်းသောအခါ၌။ မနုညံဝ၊ နှစ်သက်ဖွယ် ရှိသည် သာလျှင်တည်း။ နိက္ခမန္တေ၊ ထွက်သည် ရှိသော်။ ဇိဂုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထိုအစာကို အပေါင်းအဖော် ခြံရံလျက် သွင်းပြီးလျှင် တယောက်ထည်းတည်း ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ ပုန်းအောင်းလျက်ထုတ်ရ၏။ သွင်းသောအခါ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိ၍ ထွက်သော အခါစက်ဆုပ်စရာ ရှိစရာ ဖြစ်၏။

၃၂-ဇေဂုစ္ဆ ပဋိကုလျာနိ၊ မံသနာရု တစဋ္ဌိနိ။
 နပိယာနိ န တုဋ္ဌာနိ၊ နေဝဇ္ဇတ္ထိ နပူရိသော။ ။

အနက်။ ။မံသနာရုတစဋ္ဌိနိ၊ အသား၊ အကြော၊ အရေ၊ အရိုးတို့သည်။ ဇေဂုစ္ဆပဋိကုလျာနိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိရာဖွယ် တို့သာတည်း။ နပိယာနိ။ ချစ်အပ်သည်မဟုတ်ကုန်။ နတုဋ္ဌာနိ၊ နှစ်သက်အပ်သည်မဟုတ်ကုန်။ နေဝဇ္ဇတ္ထိ၊ မိန်းမမဟုတ်။ နပူရိသော၊ ယောက်ျားမဟုတ်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အသား၊ အကြော၊ အရေ၊ အရိုးတို့သည် စက်ဆုပ်စရာ ရှိစရာဖြစ်ကုန်၏။ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သည် မဟုတ်ကုန်၊ မိန်းမလည်းမဟုတ်၊ ယောက်ျားလည်း မဟုတ်ကုန်။

၃၃-ဟတ္ထ ပါဒ မုခါဒိနိ၊
 နတ္ထညာနိ ဇိဂုစ္ဆိတာ။
 တထာ ကုမာရိကာ ကညာ၊
 မောဟေန အတ္ထိသညိတာ။ ။

အနက်။ ။ ဇိဂုစ္ဆိတာ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်သော ဒုတ္တိံ သအစုမှ။ အညာနိ၊ တပါးကုန်သော။ ဟတ္ထပါဒမုခါဒိနိ၊ လက်၊ ခြေ၊ မျက်နှာအစရှိသည်တို့သည်။ နုတ္တိ-နုသန္တိ၊ မရှိကုန်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဇိဂုစ္ဆိတာ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ် ဖြစ်သော အသား အကြော၊ အရေ၊ အရိုးမှ။ အညာ၊ တပါးသော။ ကုမာရိကာ၊ ကုမာရီသည်၎င်း။ ကညာ၊ ကညာသည်၎င်း။ နုတ္တိ၊ မရှိ။ မောဟောန၊ အဝိဇ္ဇာမောဟကြောင့်။ အတ္တိသညိတာ၊ မရှိသည်ကို အရှိမှတ်ထင် ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်သည့် ဒုတ္တိံ သအစုမှ တပါးသော လက်၊ ခြေ၊ မျက်နှာ-စသည်တို့ မရှိကုန်၊ ထိုအတူ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်သည့် အသား၊ အကြော၊ အရေ၊ အရိုးမှ တပါးသော ဆွဲနှစ်နှစ်အရွယ် မိန်းမငယ်၊ ဆွဲခြောက်နှစ် အရွယ် အပျိုမယ်တို့လည်း မရှိကုန်၊ အဝိဇ္ဇာ မောဟကြောင့် မရှိသည်ကို ရှိသည်ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

၃၄-ပစ္စေကံ ဝိနိဘုတ္တေသု၊ ကေသ လောမ နခါဒိသု။
 နုတ္တိကညာ ကုမာရိဝါ၊ သမ္ပိဏ္ဍိတေသု သာ ကုတော။

အနက်။ ။ ကေသလောမနခါဒိသု၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းအစရှိသည်တို့ကို။ ပစ္စေကံ၊ တခုစီတခုစီ။ ဝိနိဘုတ္တေသု၊ ခွဲခြမ်း ဝေဘန် အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကညာ၊ ကညာသည်၎င်း။ ကုမာရိဝါ၊ ကုမာရီသည်၎င်း။ နုတ္တိ၊ မရှိ။ သမ္ပိဏ္ဍိတေသု၊ ပေါင်းစု အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သာ၊ ထိုကညာ၊ ကုမာရီသည်။ ကုတော အာဂတော၊ အဘယ်မှလာသနည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း အစရှိသည်တို့ကို တခုစီတခုစီ ခွဲခြမ်းဝေဘန် အပ်ကုန်သည်ရှိ သော် မိန်းမပျို၊ မိန်းမငယ်တို့ မရှိကုန်ဘဲလျက် ပေါင်းစုအပ်ကုန် သည်ရှိသော် ထိုမိန်းမပျို၊ မိန်းမငယ်သည် အဘယ်မှလာသနည်း။

၃၅-အာကာသောယေဝ ကာယာချော၊
တစာဒိ ပရိဝါရိတော။
တထာသိသံ မုခံဟတ္ထော၊
ပါဒေါရု ကဋိအာဒယော။ ။

အနက်။ ။တစာဒိပရိဝါရိတော၊ အရေ, အသားအစရှိသည် တို့ဖြင့်ခြံရံအပ်သော၊ အာကာသောယေဝ၊ ကောင်းကင်ကိုသာ လျှင်။ ကာယာချော၊ ကိုယ်ဟုဆိုအပ်၏။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းသည် ၎င်း။ မုခံ၊ မျက်နှာသည်၎င်း။ ဟတ္ထော၊ လက်သည်၎င်း။ ပါဒေါ ရုကဋိအာဒယော၊ ခြေ, ပေါင်, ခါးအစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ တစာဒိပရိဝါရိတော၊ အရေ, အသားအစရှိသည်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ အာကာသောယေဝ၊ ကောင်းကင်သာလျှင်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အရေ, အသား-စသည်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော ကောင်းကင်ကိုသာလျှင် ကိုယ်ဟုဆိုအပ်၏။ ထိုအတူ ဦးခေါင်း, မျက်နှာ, လက်, ခြေ, ပေါင်, ခါး စသည်တို့သည်လည်း အရေ, အသား-စသည်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော ကောင်းကင် သာလျှင် တည်း။

၃၆-ထမ္ဘာဒိသ္မိဝ ဂေဟောတိ၊
ပိဏ္ဍိတေ သွေသု သမ္ပုတိ။
ကာယောတိ ဣတ္ထိပေါသောတိ၊
သံမုဋ္ဌော တာယရဇ္ဇတိ။

အနက်။ ။ထမ္ဘာဒိသု၊ သည်တိုင်အစရှိသည်တို့ကို။ ပိဏ္ဍိ တေသု၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဂေဟောတိ၊ အိမ်ဟူ၍။ သမ္ပုတိ၊ သမုတ်ပညတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နှုတ်၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ သေ၊ ထိုအရေ, အသား, အကြော, ကိုယ်တို့ကို။ ပိဏ္ဍိတေသု၊ ပေါင်းအပ် ကုန်သည်ရှိသော်။ ကာယောတိ၊ ကိုယ်ဟူ၍။ ဣတ္ထိပေါသောတိ၊ မိန်းမ, ယောက်ျားဟူ၍။ သမ္ပုတိ၊ သမုတ်ပညတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊

ဖြစ်၏။ သံမုဒ္ဓော၊ မောဟတွေဝေသည်ဖြစ်၍။ တာယသမ္ပုတိယာ၊ ထိုသမုတ်ပညတ်ခေါ်ဝေါ်အပ်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကိုယ်၌။ ရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်မော၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တိုင်-စသည်တို့ကို ပေါင်းစုအပ် ကုန်သည်ရှိသော် အိမ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ်သကဲ့သို့ အရေ၊ အသား၊ အကြောတို့ကို ပေါင်းစုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ကိုယ်၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား-ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ်၏။ မိုက်မဲတွေဝေသည်ဖြစ်၍ ထိုခေါ်ဝေါ်ပညတ်အပ်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကိုယ်၌ တပ်မက်မော၏။

၃၇-သန္တံ စိန္တေယျ နာသန္တံ၊ သန္တံ စိန္တယတော သုခံ။
အသန္တံ အနုစိန္တန္တော၊ နာနာဒုက္ခေဟိ တပ္ပတိ။ ။

အနက်။ ။ သန္တံ၊ ထင်ရှားရှိသော အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုးကို။ စိန္တေယျ၊ ကြံရာ၏။ အသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသော မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကိုယ်ကို။ နုစိန္တေယျ၊ မကြံရာ။ သန္တံ၊ ထင်ရှားရှိသော အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုးကို။ စိန္တယတော၊ ကြံသောသူအား။ သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။ အသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိ သမ္ပုတိဖြစ်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကိုယ်ကို။ အနုစိန္တန္တော၊ အဖန်တလဲလဲကြံအောက် မေ့သောသူသည်။ နာနာဒုက္ခေဟိ၊ အထူးထူးသော ဆင်းရဲတို့ဖြင့်။ တပ္ပတိ၊ ပူလောင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထင်ရှားရှိသော အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုးကို ကြံစည်ရာ၏။ ထင်ရှားမရှိသော မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကိုယ်ကို မကြံစည်ရာ။ ထင်ရှားရှိသော အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုးကို ကြံသောသူမှာ ချမ်းသာ၏။ ထင်ရှားမရှိ သမ္ပုတိဖြစ်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကိုယ်ကို အဖန်တလဲလဲ ကြံသောသူသည် အထူးထူးသော ဆင်းရဲတို့ဖြင့် ပူပန်ရ၏။

၃၈-ဇဝတျာ ဝိဇ္ဇမာနေဝ၊ နာဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇမာနကေ။
တသ္မာတံနာမကော မောဟော၊ တဏှာပိစ တဒန္တိတာ။

အနက်။ ။အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အဝိဇ္ဇာမာနေဝ၊ ထင်ရှား မရှိသောမိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကိုယ်၌သာလျှင်။ ဇဝတိ၊ စော၏။ ဝါ၊ ပြေးသွား၏။ ဝိဇ္ဇမာနကေ၊ ထင်ရှားရှိသော အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၌။ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး၌။ နုဇဝတိ၊ မစော။ ဝါ၊ မပြေးသွား။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ထင်ရှားမရှိသည်၌သာလျှင် ပြေး သွားမက်မောစောတတ်သောကြောင့်။ မောဟော၊ မောဟသည်။ တံနာမကော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအမည်ရှိ၏။ တဏှာပိစ၊ တဏှာသည် လည်း။ တဒန္တိတာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသို့အစဉ်လိုက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။အဝိဇ္ဇာသည်ထင်ရှားမရှိသော မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ကိုယ်၌သာပြေးသွား မက်မောတတ်၏။ ထင်ရှားရှိသော အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၌မပြေးသွား မမက်မောတတ်ချေ။ ထို့ ကြောင့် ခိုက်မဲတွေဝေမှု မောဟသည် အဝိဇ္ဇာမည်၏။ တဏှာ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနောက်သို့ အစဉ်လိုက်၏။

၃၉-ပုံကာယောဝါထိကာယောဝါ၊ မလာသုစိဇိဂုစ္ဆိတော။
 တဿမံ နတ္ထိဂါရယံ၊ ယွာမလမ္ဗိ မလံကရေ။ ။

အနက်။ ။ပုံကာယောဝါ၊ ယောက်ျားကိုယ်သည်၎င်း။ ထိ ကာယောဝါ၊ မိန်းမကိုယ်သည်၎င်း။ မလာသုစိဇိဂုစ္ဆိတော၊ အညစ်အကြေး မစင်မကြယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်သာတည်း။ ယောကာယော၊ အကြင်ကိုယ်သည်။ အမလမ္ဗိ၊ အညစ်အကြေးမတင် သန့်ရှင်းစင်သောဝတ္ထုကိုလည်း။ မလံ၊ အညစ်အကြေးကို။ ဝါ၊ အညစ် အကြေးဖြစ်အောင်။ ကရေ၊ ပြု၏။ တဿမံ၊ ထိုကိုယ်နှင့်တူ သော။ ဂါရယံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သောဝတ္ထုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ယောက်ျားကိုယ်ဖြစ်စေ၊ မိန်းမကိုယ်ဖြစ်စေ မစင်အညစ် အကြေးတို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာ ဖွယ်သာတည်း။ ခန္ဓာ ကိုယ်သည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း အညစ်အကြေး ဖြစ်အောင်ပြုတတ်သဖြင့် ထိုကိုယ်နှင့်တူသော ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ဝတ္ထုမရှိ ချေ။

၄၀-နတ္ထိ ကာယသမောဝေရီ၊
 မဟာနတ္ထကရော စိရံ။
 နတ္ထိ ကာယသမော ဝဇ္ဇော၊
 အသုဘောဝ သုဘာယတေ။ ။

အနက်။ ။ကာယသမော၊ ကိုယ်နှင့်တူသော။ ဝေရီ၊ ရန်
 သူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ မဟာနတ္ထကရော၊ များ
 စွာအကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်၏။ ကာယသမော၊ ကိုယ်နှင့်တူသော။
 ဝဇ္ဇော၊ လှည့်ပတ်လိမ်လည်တတ်သော သူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 အသုဘောဝ၊ အသုဘဖြစ်လျက်သာလျှင်။ သုဘာယတေ၊ သုဘ
 အယောင် ဟိတ်ဟန်ဆောင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကိုယ်နှင့် တူသော ရန်သူမရှိ၊ ကိုယ်သည်
 ကြာမြင့်စွာ များစွာသော အကျိုးမဲ့ကိုပြုတတ်၏။ ကိုယ်နှင့်တူသည့်
 လှည့်ပတ်လိမ်လည် တတ်သောသူမရှိ၊ အသုဘဖြစ်လျက် သုဘအ
 ယောင် ဟိတ်ဟန်ဆောင်၏။

၄၁-ထိပုံ သပရကာယောတိ၊ ပဿတိပိ နပဿတိ။
 ဇေဂုစ္ဆ ပဋိကုလျောတိ၊ သမ္မာ ပဿတိ ပဿတိ။ ။

အနက်။ ။ထိပုံ သပရကာယောတိ၊ မိန်းမကိုယ်၊ ယောကျ်ား
 ကိုယ်၊ ငါ့ကိုယ်၊ သူတပါးကိုယ်ဟူ၍။ ပဿတိပိ၊ မြင်သော်လည်း။
 သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ နပဿတိ၊ မြင်သည်မမည်။ ဇေဂုစ္ဆပဋိကု
 လျောတိ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ဟူ၍။ ပဿတိ၊ မြင်သည်ရှိသော်။
 သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿတိ၊ မြင်သည်မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မိန်းမကိုယ်၊ ယောကျ်ားကိုယ်၊ ငါ့ကိုယ်၊ သူ
 ကိုယ်ဟူ၍ မြင်သော်လည်း ကောင်းစွာမြင်သည်မမည်၊ စက်ဆုပ်
 ရွံရှာဖွယ်ဟူ၍ မြင်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာမြင်သည် မည်၏။

၄၂-သုဘောသုဘောတိ မညန္တာ၊
 ဝိတိ ဝိတိ ဇိနေရိတေ။
 လောကာလောကာ နမိယေသံ၊
 ဘဝါ ဘဝါ ဝစာရိနော။ ။

အနက်။ ။ယေသံ၊အကြင်သူတို့အား။လောကာလောကာ
 လောကာကို ထွန်းလင်း၍ပြုတတ်သော။ ဝိ၊ အသုဘဝိပဿနာ
 ပညာသည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ဝိတိဝိတိဇိနေရိ
 တေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သာ-စက်ဆုပ်ဖွယ်သာဟူ၍ ဘုရားရှင်ဟော
 တော်မူအပ်သောကိုယ်၌။ သုဘောသုဘောတိ၊ တင့်တယ်စွ-တင့်
 တယ်စွဟူ၍။ မညန္တာ၊ မှတ်ထင်ကုန်လျက်။ ဘဝါဘဝါဝစာရိ
 နော၊ ဘဝကြီးငယ်၌သာ ကျင်လည်ကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လောကာကို ထွန်းလင်း၍ပြုတတ်သောအသု
 ဘဝိပဿနာ ပညာမရှိသော သူတို့သည် စက်ဆုပ်ဖွယ်သာ-စက်
 ဆုပ်ဖွယ်သာဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်သော ကိုယ်၌ တင့်
 တယ်လေစွ-တင့်တယ်လေစွဟု မှတ်ထင်ကြကုန်လျက် ဘဝကြီး
 ငယ်၌သာ ကျင်လည်ကြကုန်၏။

၄၃-ဘိယျောဘိယျောဝ ရာဂဂ္ဂိ၊
 သုဘောသုဘောတိပဿတော။
 မန္ဓောမန္ဓောဝ သောအဂ္ဂိ၊
 ဝိဝိဝိပဿတော။ ။

အနက်။ ။သုဘောသုဘောတိ၊ တင့်တယ်စွ-တင့်တယ်စွ
 ဟု။ ပဿတော၊ ရှုသောသူအား။ ရာဂဂ္ဂိ၊ ရာဂမီးသည်။ ဘိယျော
 ဘိယျောဝ လွန်စွာလွန်စွာသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိဝိဝိ
 ပဿတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သာ-စက်ဆုပ်ဖွယ်သာဟူ၍အထူးရှု
 သောသူအား။ သောအဂ္ဂိ၊ ထိုရာဂမီးသည်။ မန္ဓောမန္ဓောဝ၊ အား
 နည်းစွာ-အားနည်းစွာသာဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တင့်တယ်လေစွ-တင့်တယ် လေစွဟု ရှုသော သူအား ရာဂမီးသည် အတိုင်းထက် အလွန်ဖြစ်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် သာ-စက်ဆုပ်ဖွယ်သာဟု အထူးရှုသောသူအား ထိုရာဂမီးသည် အားနည်းစွာ-အားနည်းစွာသာ ဖြစ်၏။

၄၄-ဗဟုသုတောပိ ဗာလောဝ၊ အသုဘော သုဘမညကော။
အသုဘောတိ ဝိပဿန္တော၊ အပ္ပသုတောပိပဏ္ဍိတော။

အနက်။ ။ အသုဘော၊ သုံးဆွဲနှစ်ခု ရွံ့ဖွယ်စု၍ အသုဘဖြစ် သောကိုယ်၌။ သုဘမညကော၊ တင့်တယ်လှပ ကောင်းလေစွဟု သုဘထင်မှတ်မြတ်နိုးတတ်သောသူသည်။ ဗဟုသုတောပိ၊ ပိဋ ကတ်ဗေဒင် လုံးစုံသင်၍ အကြားအမြင် များပြားသော်လည်း။ ဗာလောဝ၊ ဗာလဟူထိုက် လူမိုက်စင်စစ် ဖြစ်သည်သာတည်း။ အသုဘော၊ သုံးဆွဲနှစ်ခု ရွံ့ဖွယ်စု၍အသုဘဖြစ်သောကိုယ်၌။ အသု ဘောတိ၊ စက်ဆုပ် ရွံ့ဖွယ်မတင့်တယ်ဟူ၍။ ဝိပဿန္တော၊ ဝိဿနာ ပညာစက္ခုအထူးရှုသောသူသည်။ အပ္ပသုတောပိ၊ အနည်းငယ် မှ ရှုနည်းကျအောင် ကြားမြင်ရခြင်းရှိသော်လည်း။ ပဏ္ဍိတော၊ ပဏ္ဍိ-တဆူဟူပေထိုက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အသုဘ ဖြစ်သောကိုယ်၌ လှပတင့်တယ်နှစ် သက်ဖွယ်ဟု မှတ်ထင်မှု ရှိသောသူသည် အကြားအမြင် များပါ သော်လည်း လူမိုက်စင်စစ် ဖြစ်သည်သာတည်း။ အသုဘဖြစ်သော ကိုယ်၌ မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အထူးရှုသော သူသည် အကြားအမြင် နည်းပါးသော်လည်း ပညာရှိခေါ်ထိုက်ပေ၏။

၄၅-ယောစ သိပ္ပာနိ ဇာနေယျ၊ သတာနိ သဟဿာနိပိ။
ကာယေကဇာနနံ သေယျော၊ ယဇ္ဇေ အည ဝိဇာနနံ။

အနက်။ ။ ယောစ၊ အကြင်သူသည်ကား။ သတာနိပိ၊ အရာ မကသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဟဿာနိပိ၊ အထောင်မက သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သိပ္ပာနိပိ၊ အသက်မွေးကြောင်း အတတ်

ကောင်းတို့ကို။ ဇာနေဇျ၊ တတ်သိဌာနံ။ တတော၊ ထိုအတတ်
မျိုးအပူအထောင်မက တတ်သိလောကံ။ ဟာယေကဇာနံ၊
ကိုယ်တခုကို အသုဘဟု မျချက်တိတိဖြစ်ခြင်းသည်။ သေယျော၊
သံသရာဝန် ဘေးကင်းလွတ်၍ ဖြတ်ပွင့်စွာ၏။ အညွဉ်ဇာနံ၊
အသုဘမှ တပါးသောအတတ်ကို တတ်သိခြင်းသည်။ ယဉ္ဇေ၊
မပြတ်ပွင့်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ အရူးအထောင်မကသော အသက်မွေးဝမ်း
ကြောင်း အတတ်ကောင်းတို့ကို တတ်သိ သိရှာလော သူထက်
ကိုယ်တခုကို အသုဘဟု မျချက်တိ တိဖြစ်ခြင်းသည် သိလာရ ဝန်
မှ ကင်းလွတ်ကြောင်းဖြစ်၍ နှစ်ဖြတ်သည်သာတည်း။ အသုဘမှ
တပါးသော အတတ်ကို တတ်သိခြင်းသည် မပွင့်ဖြတ်သည်သာ
တည်း။

၄၆-ကာယမေကမ္ပိ နညာမိ၊ ဗုဒ္ဓါလန္ဓနယော အပိ။
သုတာစ ပဏ္ဍိတာကျော၊ သုဗ္ဗောယေဝါ ဟိလဇ္ဇိတုံ။

အနက်။ ။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်အ ဟေတိ၊ လန္ဓနယောအပိ၊
ရအပ်သောနည်း ရှိပါလျက်လည်း၊ ဟာယေကဇာနံ၊ ကိုယ်တခုကို
မျှလည်း။ နညာမိ၊ မသိ။ ပဏ္ဍိတာတံ၊ ပညာရှိတို့ပူ၍။ သုတာစ၊
ကျော်စောကုန်သည်လည်း။ အမှာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အတိလန္ဓတုံ၊
အလွန်ရှက်ခြင်းမျိုး။ သုဗ္ဗောယေဝ၊ သင့်ယုတော့သည်သာတည်း။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ဘုရားရှင် အထံဟေတိ မရအပ်သော နည်းရှိ
ပါလျက် ကိုယ်တခုကိုမျှ မသိဘဲ ပညာရှိဟု ကျော်စောသောငါ
တို့သည် အလွန်ရှက်စရာ ကောင်းတော့သည် သာတည်း။

၄၇-သုဘတောယေဝ မညာမိ၊ ဧဝံ ဇိဂုစ္ဆိဟမ္ပိနံ။
မဉ္ဇ ဗျေ ပဏ္ဍိတော ကျောဟု၊ အလမေဝါ ဟိလဇ္ဇိတုံ။

အနက်။ ။ ဧဝံဇိဂုစ္ဆိဟမ္ပိ၊ သို့စဉ်ကလောက် စက်ဆုပ်
ဖွယ် ဖြစ်လျက်လည်း။ နံကာယံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ သုဘတောယေဝ၊

သုဘအားဖြင့်သာလျှင်။ မညာမိ၊ ထင်မှတ် တော့၏။ မဇ္ဈ၊ ငါ့ကို လည်း။ အညော၊ တပါးသောသူတို့သည်။ ပဏ္ဍိတောတိ၊ ပညာရှိ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်၏။ အတိလန္တိတုံ၊ အလွန်ရှက်ခြင်းငှါ။ အလ မေဝ၊ သင့်ထုတော့သည်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သို့စဉ်ကလောက် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်ပါလျက် ထိုကိုယ်ကို သုဘအားဖြင့် မှတ်ထင်နေသောငါ့ကို သူတပါးတို့က ပညာရှိဟု ပြောဆိုကြခြင်းသည် အလွန်ရှက်စရာ ကောင်းတော့ သည်သာတည်း။

၄၇-ကာယေ အသုဘသညံယော၊ နလဘာမိ ကဒါစိပိ။
သုလဒ္ဓ သုဂတော ဝါဒေါ၊ သွာရဟောဝါတိလန္တိတုံ။

အနက်။ ။ ယောအဟံ၊ အကြင်ငါသည်။ သုလဒ္ဓသုဂတော ဝါဒေါ၊ ဘုရားသခင်အဆုံးအမကို လှလှကြီးရသည် ဖြစ်လျက်။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ အသုဘသညံ၊ အသုဘသညာကို။ ကဒါစိပိ၊ တရံတဆစ်မျှလည်း။ နလဘာမိ၊ မရ။ သောအဟံ၊ ထိုငါသည်။ အတိလန္တိတုံ၊ အလွန်ရှက်ခြင်းငှါ။ အရဟောဝ၊ ထိုက်သည် သာ တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘုရားရှင် အဆုံးအမကို လှလှကြီးရသည်ဖြစ် ပါလျက် ခန္ဓာကိုယ်၌ အသုဘသညာကို တရံတဆစ်မျှ မရသော ငါသည် အလွန်ရှက်စရာ ကောင်းတော့သည် သာတည်း။

၄၉-ကာယေန သံသရန္တောပိ၊ တဒါကာရံ ယထာတထံ၊
ဘဝေဘဝေ အဇာနန္တော၊ မမာယိတွာဝ တံ စဇိ။

အနက်။ ။ ဘဝေဘဝေ၊ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း၌။ ကာယေန၊ ကိုယ်၌တကွ။ သံသရန္တောပိ၊ ကျင်လည်ရသည် ဖြစ်ပါ လျက် လည်း။ တဒါကာရံ၊ ထိုကိုယ်၏ စက်ဆုပ်ဖွယ် အခြင်းအရာကို။ ယထာတထံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အဇာနန္တော၊ မသိသော ကြောင့်။ တံကာယံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ မမာယိတွာဝ၊ ငါ့ကိုယ်-ငါ့

ကိုယ်ဟု မြတ်နိုးနှစ်သက် ခင်မင်လျက်သာလျှင်။ စဇ်၊ စွန့်ပစ်ခဲ့ရလေပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း ကိုယ်နှင့်တကွ ကျင်လည်ရသည်ဖြစ်ပါလျက် ထိုကိုယ်၏ စက်ဆုပ်ဖွယ် အခြင်းအရာကို မသိသောကြောင့် ထိုကိုယ်ကို ငါ့ကိုယ်-ငါ့ကိုယ်ဟု မြတ်နိုးနှစ်သက်နေဆဲသာလျှင် စွန့်ပစ်ခဲ့ရလေပြီ။

၅၀-ကာယေန သံသရန္တောပိ၊ နညာ ကာယ ဇိဂုစ္ဆတံ။
နိစ္စုပါဒါ မမာယန္တော၊ ပိယာယိတွာဝ တံ စဇိ။

အနက်။ ။ကာယေန၊ ကိုယ်နှင့် တကွ။ သံသရန္တောပိ၊ ကျင်လည်သည် ဖြစ်လျက်လည်း။ ကာယဇိဂုစ္ဆတံ၊ ကိုယ်၏ စက်ဆုပ်ဖွယ်အဖြစ်ကို။ အနညာ-အနညာယ၊ မသိသောကြောင့်။ နိစ္စုပါဒါ-နိစ္စုပါဒါယ၊ အမြဲစွဲလမ်း၍။ တံကာယံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ မမာယန္တော၊ ငါ့ကိုယ်-ငါ့ကိုယ်ဟု မြတ်နိုးလျက်။ ပိယာယိတွာဝ၊ ချစ်ခင်လျက် ဖြစ်၍သာလျှင်။ စဇိ၊ စွန့်ပစ်ရလေပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကိုယ်နှင့်တကွ ကျင်လည်ရသည်ဖြစ်ပါလျက် ကိုယ်၏စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောကို မသိသောကြောင့် အမြဲစွဲလမ်း၍ ထိုကိုယ်ကို ငါ့ကိုယ်-ငါ့ကိုယ်ဟု မြတ်နိုးလျက် ချစ်ခင်နေဆဲသာလျှင် စွန့်ပစ်ခဲ့ရလေပြီ။

၅၁-ကုဘာရံ သာရသညာယ၊ ပိယာယိတွာဝ ဟိံသကံ။
အနန္တဒုက္ခ မာပါဒိံ၊ ဝိပလ္လာသော ဘဝေဘဝေ။ ။

အနက်။ ။ဘဝေဘဝေ၊ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌။ ဝိပလ္လာသော၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍။ ဟိံသကံ၊ မိမိကိုညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်တတ်သော။ ကုဘာရံ၊ စက်ဆုပ် ဖွယ်သော ခန္ဓာဝန်ကို။ သာရသညာယ၊ အနှစ်သာရဟူသော အမှတ်ဖြင့်။ ပိယာယိတွာဝ၊ မစက်မရက် စုံမက်ချစ်ခင်၍သာလျှင်။ အနန္တဒုက္ခံ၊ မဆုံးနိုင်အောင်ဆင်းရဲခြင်းသို့။ အာပါဒိံ၊ ရောက်ရလေပြီ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသဖြင့် မိမိကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်တတ်သော စက်ဆုပ်ဖွယ် ခန္ဓာဝန်ကို အနှစ်သာရဟူသော အမှတ်ဖြင့် စုံမက်ချစ်ခင်သော ကြောင့်သာလျှင် မဆုံးနိုင်အောင် ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ရလေပြီ။

၅၂-မဟာဇာနိယ ပတ္တောတိ၊ သံဝေဇေတွာ သကံမနံ။
သိရောကတ ဇိနောဝါဒေါ၊ အနိဝတ္တိတ ဝီရိယော။

၅၃-အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ မေတဿ၊ တထာကာရံဝ ပဿတု။
ကိစ္စ မည မုပေက္ခာယ၊ သံသာရ ဘယ ဘိရုကော။

အနက်။ ။မဟာဇာနိယ ပတ္တောတိ၊ ဆုံးပါးခြင်း တိုင် ရောက်လေပြီဟု။ သကံမနံ၊ မိမိစိတ်ကို။ သံဝေဇေတွာ၊ ထိတ်လန့်စေ၍။ သိရောကတဇိနောဝါဒေါ၊ ဘုရားရှင်အဆုံးအမကို ဦးထိပ်ထက် ဆင်ရွက်လျက်။ အနိဝတ္တိတဝီရိယော၊ နောက်မဆုတ်သော ဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍။

သံသာရဘယဘိရုကော၊ သံသာရာဘေး ကြောက်လန့်သောသူသည်။ အညံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းမှတစ်ပါးသော။ ကိစ္စံ၊ ဗာဟိရကိစ္စကို။ ဥပေက္ခာယ၊ အလေးမမူလျစ်လျူရှု၍။ ဧတဿ၊ ဤကိုယ်၏။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ ဘဝအဆက်ဆက်ရိပ်မြွက်မထင် မမြင်ဘူးသော။ တထာကာရံဝ၊ ထိုဟုတ်မှန်တိုင်းသော စက်ဆုပ်ဖွယ် အခြင်းအရာကိုသာလျှင်။ ပဿတု၊ ရှုပါလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဆုံးပါးခြင်းသို့ ရောက်လေပြီဟု မိမိစိတ်ကို ထိတ်လန့်စေ၍ ဘုရားရှင်အဆုံးအမကို ဦးထိပ်ထက် ဆင်ရွက်လျက် နောက်မဆုတ်သော ဝီရိယရှိသဖြင့်-

သံသာရာဘေး ကြောက်လန့်သောသူသည် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်းမှ တစ်ပါးသော ဗာဟိရကိစ္စကို အလေးမပြု ဝရမစိုက်ဘဲ ဘဝအဆက်ဆက်က မထင်မြင်ခဲ့ဘူးသော ထိုကိုယ်၏ ယုတ်မှန်တိုင်းသော စက်ဆုပ်ဖွယ် အခြင်းအရာကိုသာ ရှုပါလော့။

ဝုတ္တုဗြေတံဘဂဝတာ။

၅၄-ယဉ္ဇိကိစ္စံ အပဝိဋ္ဌံ၊ အကိစ္စံ ပန ကယိရာ။

ဥန္ဒြောနံ ပမတ္တာနံ၊ တေသံ ဝဗုန္တိ အာသဝါ။ ။

၅၅-ယေသဉ္စ သုသမာရဒ္ဓါ၊ နိစ္စံ ကာယဂတာ သတိ။

အကိစ္စံ တေ နသေဝန္တိ၊ ကိစ္စေ သာတတ ကာရိနော။

သတာနံ သမ္ပဇာနာနံ၊ အတ္ထံ ဝဗုန္တိ အာသဝါတိ။

အနက်။ ။ ဟိ၊ သဋ္ဌိစ္စ။ ဇေတံ၊ ဤစကားကို၊ ဘဂဝတာ၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဓမ္မပဒ၌ဟောတော်မူပြီ။

ယဉ္ဇိကိစ္စံ၊ အကြင်ကိစ္စဟုတ်စွာ ကိုယ်ခန္ဓာကို အသေအချာ ရှုခြင်းအမှုကို။ အပဝိဋ္ဌံ၊ အမှုမဟုတ်စွန့်ပစ်လတ်၏။ အကိစ္စံပန၊ ကိစ္စမဟုတ်သောဗာဟိရအမှုကိုကား။ ကယိရာ၊ ပြု၍နေကုန်၏။ ဥန္ဒြောနံ၊ မာနကျူကိုတလူလူထောင်ကုန်သော။ ပမတ္တာနံ၊ မေ့လျော့ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အား။ အာသဝါ၊ ဘေးရန်အာသဝေါတို့သည်။ ဝဗုန္တိ၊ တိုးပွားကုန်၏။

ယေသဉ္စ၊ အကြင်သူတို့သည်လည်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ကာယဂတာ၊ ကိုယ်၌အာရုံပြုသောအားဖြင့်ဖြစ်သော။ သတိ၊ သတိကို။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ အကိစ္စံ၊ ကိစ္စ မဟုတ်သည်ကို။ နသေဝန္တိ၊ မမှီဝဲကုန်။ ကိစ္စေ၊ ကိစ္စဟုတ်သည်၌။ သာတတကာရိနော၊ မပြတ်မလပ် ပြုလေ့ရှိကုန်၏။ သတာနံ၊ သတိရှိကုန်သော။ သမ္ပဇာနာနံ၊ ပညာ အမြော်အမြင် ရှိကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အား။ အာသဝါ၊ ဘေးရန်အာသဝေါတို့သည်။ အတ္ထံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဝဗုန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ မှန်၏။ ဤစကားကိုဘုရားရှင် ဓမ္မပဒ၌ဟောတော်မူပြီ။

ခန္ဓာကိုယ်ကို အသေအချာရှုခြင်း အမှုကို အမှုမဟုတ်ဟု စွန့်ပစ်လတ်၍ ကိစ္စမဟုတ်သော ဗာဟိရအမှုကိုသာ ပြုကုန်လျက်

မာနကျူကို တလူလူထောင်ကာ မေ့လျော့စွာနေသောသူတို့အား အာသဝေါတရား တိုးပွားကုန်၏။

အမြဲကိုယ်၌ဖြစ်သော သတိကို ကောင်းစွာအားထုတ်၍ ကိစ္စမဟုတ်သည်ကို မမှီဝဲကုန်ဘဲ ကိစ္စဟုတ်သည်၌သာ မပြတ်မလပ် ပြုလေ့ရှိသဖြင့် သတိသမ္ပဇဉ် အမြော်အမြင်ရှိသော ထိုသူတို့အား အာသဝေါတရားတို့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

၅၆-ထောမေန္တာ သောဏ္ဏ ကာယောရ၊
မုခက္ခိ တျာဒိနာ ဣမံ။
ရတ္တေ မုဗ္ဗေ ကရောန္တေတေ၊
အညေဇနေ သယံဝိယ။ ။

အနက်။ ။ဣမံကာယံ၊ ဤကိုယ်ကို။ သောဏ္ဏကာယောရမုခက္ခိတျာဒိနာ၊ ရွှေကိုယ်၊ ရွှေရင်၊ ရွှေမျက်နှာ၊ ရွှေမျက်လုံးအစရှိသည်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ရတု၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ သီချင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ ထောမေန္တာ၊ ထောမနာသ ချီးမွမ်းကြကုန်သော။ ဇေတေ၊ ထိုသူတို့သည်။ အညေဇနေ၊ တပါးသောသူတို့ကို။ သယံဝိယ၊ မိမိကဲ့သို့။ ရတ္တေမုဗ္ဗေ၊ တပ်မက်မောသည် မိုက်မဲသည်တို့ကို။ ကရောန္တေ၊ ပြုကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤခန္ဓာကိုယ်ကို ရွှေကိုယ်၊ ရွှေရင်၊ ရွှေမျက်နှာ၊ ရွှေမျက်လုံး-စသည်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ရတု၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ သီချင်းစသည်ဖြင့် ချီးမွမ်း ထောမနာသော သူတို့သည် သူတပါးတို့ကို မိမိကဲ့သို့ တပ်မက်မောအောင် မိုက်မဲအောင် ပြုကုန်၏။

၅၇-ကာယသောဘျ ပကာသေတာ၊
ဝါစာ ဝေ မာရဒေသနာ။
တဒသောဘျ ပကာသေတာ၊
ဝါစာ သမ္ပုဒ္ဓ ဒေသနာ။ ။

အနက်။ ။ ကာယသောဘူပကာသေတာ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏နုပျို
ချောမွတ် မြတ်ထွတ်တင့်တယ်သောအဖြစ်ကိုပြတတ်သော။ ဝါစာ၊
စကားသည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ မာရဒေသနာ၊ မာရ်မင်း၏ ဒေသ
နာမည်၏။ တဒသောဘူပကာသေတာ၊ ထိုကိုယ် ရွံဖွယ် မတင့်
တယ်သောအဖြစ်ကို ပြတတ်သော။ ဝါစာ၊ စကားသည်။ သမ္ပုဒ္ဓ
ဒေသနာ၊ မြတ်စွာဘုရားဒေသနာတော်မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်၏ တင့်တယ်သော သဘောကို
ပြတတ်သော စကားသည် စင်စစ်မာရ်မင်း၏ ဒေသနာမည်၏။
ထိုကိုယ်၏ ရွံဖွယ်မတင့်တယ်သော သဘောကို ပြတတ်သော
စကားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်မည်၏။

၅၈-အသုဘောတိ ဇိနုဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ကာယံ သုဘောတိ ဂါဟိနော။
သံမုဠာတေ နမုစ္ဆိ၊ ဘဝါ ဗုဒ္ဓ ဝိရောမိနော။ ။

အနက်။ ။ အသုဘောတိ၊ အသုဘဟူ၍။ ဇိနုဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ဘုရားရှင်
ဟောတော်မူအပ်သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ သုဘောတိ ဂါဟိနော၊
သုဘဟုစွဲယူကုန်၍။ သံမုဠာ၊ တွေဝေကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဝိရောမိ
နော၊ ဘုရားရှင်နှင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ပြုကုန်သော။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။
ဘဝါ၊ ဘုံသုံးပါးမှ။ နမုစ္ဆိ၊ မလွတ်နိုင်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အသုဘဟူ၍ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်
သော ကိုယ်ကို သုဘဟုစွဲယူ၍ တွေဝေကာ ဘုရားနှင့် ဆန့်ကျင်
ဖက်ပြုကုန်သော သူတို့သည် ဘုံသုံးပါးမှ မလွတ်နိုင်ကုန်။

၅၉-အသုဘောတိ ဇိနုဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ကာယံ တထေဝ ဂါဟိနော။
ပဏ္ဍိတာ တေဝ မုစ္ဆိ၊ ဘဝါ ဗုဒ္ဓမတာနုဂါ။ ။

အနက်။ ။ အသုဘောတိ၊ အသုဘဟူ၍။ ဇိနုဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ဘုရားရှင်၊
ပြတော်မူအပ်သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ တထေဝ၊ ထိုဘုရားရှင်
ဟောတော်မူတိုင်းသာလျှင်။ ဂါဟိနော၊ ယူကုန်သော။ ဗုဒ္ဓမတာ-

H,245-41 [ဟံသာဝတီမှ]

နွဂါ၊ ဘုရားရှင် အလိုတော်သို့လိုက်ကုန်သော။ တေဝပဏ္ဍိတာ၊
ထိုပညာရှိတို့သာလျှင်။ ဘဝါ၊ ဘုံသုံးပါးမှ။ မုစ္ဆန္တိ၊ လွတ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အသုဘဟူ၍ ဘုရားရှင်ပြုတော် မူအပ်သော
ကိုယ်ကို ထိုဘုရား ဟောတော်မူတိုင်းသာလျှင် ယူကုန်လျက်
ဘုရားရှင် အလိုတော်သို့ လိုက်ကုန်သော ပညာရှိတို့သာလျှင်
ဘုံသုံးပါးမှ လွတ်ကုန်၏။

၆၀-သောဓေန္တေလင်္ကရောန္တေဝ၊ မလာသံဝန္တိကာယတော။
အလံ ကာယဝိသောဓေန၊ ဗာလောဝ တံ ဂရုံ ကရော။

အနက်။ ။ သောဓေန္တေဝ၊ သုတ်သင်စဉ်ပင်လျှင်။ အလင်္က
ရောန္တေဝ၊ တန်းဆာဆင်စဉ်ပင်လျှင်။ ကာယတော၊ ကိုယ်မှ။ မလာ၊
နှပ်၊ ချွေး၊ ရွံဖွယ်ကျင်ငယ်ကျင်ကြီးတို့သည်။ သံဝန္တိ၊ ယိုစီးကုန်၏။
ကာယဝိသောဓေန၊ ကိုယ်ကို သုတ်သင်ပြုပြင်ခြင်းဖြင့်။ အလံ၊
အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ တံဂရုံကရော၊ ထိုကိုယ်ခန္ဓာ ရွံစရာကို
တဏှာမြှေးထူ အလေးမူသောသူသည်။ ဗာလောဝ၊ ဗာလသာ
တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သုတ်သင်စဉ် တန်းဆာဆင်စဉ် ပင်လျှင်
ကိုယ်မှ သလိပ်၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ ချွေး၊ ကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီးတို့သည်
ယိုစီးကုန်၏။ ကိုယ်ကိုသုတ်သင် ပြုပြင်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိ
အံ့နည်း။ ရွံစရာခန္ဓာကိုယ်ကို အလေးဂရုပြုသောသူသည် စင်စစ်
ရိက်မဲ့သည်သာတည်း။

၆၁-ဂေါပေန္တေဝ အရောဂါယ၊
ကာယော ရောဂေနသံဝသေ။
ကာယဂုတ္တံ မုဓာယေဝ၊
စိတ္တဂုတ္တံဝ သာတ္ထကံ။ ။

အနက်။ ။ အရောဂါယ၊ ကိုးဆယ်နှင့်ခြောက် မရောက်
မလာ ရောဂါမရှိ ပကတိကျန်းမာခြင်းငှါ။ ဂေါပေန္တေဝ၊ အစား

ရှောင်ရှားဆေးဝါးမျှိသောက်စောင့်ရှောက်စဉ်ပင်လျှင်။ ကာယော၊
 ကိုယ်သည်။ ရောဂေန၊ ဆေးဝါးကုခက် တိုးတက်ကျင်နာ နှိပ်စက်
 လာသော ရောဂါအစုနှင့်။ သံဝသေ၊ အလိုတူကြ တကွပေါင်း
 ဖက် လက်ခံခြင်းပြု၏။ ကာယဂုတ္တံ၊ ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း
 သည်။ မုခာယေဝ၊ အကျိုးမပြီး အချည်းနှီးသာတည်း။ မိတ္တ
 ဂုတ္တံဝ၊ ဆယ်က်လေသာ ရောဂါမရောက် စိတ်မဖောက်အောင်
 စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်သာလျှင်။ သာယတ္တကံ၊ လောကီလောကုတ်
 အဟုတ်ပြီးစီးအကျိုးကြီး ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုးဆွဲ ခြောက်ဖြာ ရောဂါမရှိ ပကတိ
 ကျန်းမာခြင်းငှါ အစားရှောင်၍ ဆေးဝါးသောက်ကာ စောင့်
 ရှောက်စဉ်မှာပင် ခန္ဓာကိုယ်သည် ရောဂါအစုနှင့် အလိုတူ၍
 ပေါင်းဖက် လက်ခံခြင်းပြု၏။ ကိုယ်ကိုစောင့်ရှောက် ခြင်းသည်
 အကျိုးမပြီး အချည်းနှီးသာတည်း။ ကိလေသာမရောက် စိတ်မ
 ဖောက်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း သည်သာလျှင် လောကီလော
 ကုတ် အဟုတ်ပြီး၍ အကျိုးကြီး၏။

၆၂-စန္ဒနာဒိ ဝိလိတ္တောပိ၊
 မုတ္တာမဏိ ဝိဘူသိတော။
 တံသဘာဝေါဝ သောကာယော၊
 ဝိသယဝန္တော တတောတတော။ ။

အနက်။ ။ စန္ဒနာဒိဝိလိတ္တောပိ၊ စန္ဒကူးနံသာ စမ္ပာအကျော်
 မွှေးဖျော်ကြိမ်ဖန် လိမ်းကျံအပ်သော်၎င်း။ မုတ္တာမဏိ ဝိဘူသိ
 တောပိ၊ ပုလဲ၊ ပတ္တမြား၊ နားရောင်း၊ လက်စွပ်၊ လက်ကြပ်၊ ခြေချင်း
 ဝင်းဝင်းလျှံဝါ ကိလေသာရူး မြင်သော်မှူးမျှအထူးထူးပြုပြင်တန်း
 ဆာဆင်အပ်သော်၎င်း။ သောကာယော၊ ထိုကိုယ်သည်။ တံသ
 ဘာဝေါဝ၊ ထိုသုံးဆယ်နှင့်နှစ် အညစ်အပုပ် စက်ဆုပ်ဖွယ်သာ
 ရှံ့စရာစု အသုဘသဘောရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ တတောတတော၊
 ထိုထိုခွါရကိုးပေါက်ဝမှ။ ဝိသယဝန္တော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ယိုထွက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စန္ဒကူးနံ့သာစသည်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော်
၎င်း၊ ပုလဲ၊ ပတ္တမြား-စသည်တို့ဖြင့် ဆင်မြန်း အပ်သော်၎င်း ထို
ကိုယ်သည် စက်ဆုပ် ရှုံရှာဖွယ် အသုဘသဘော ရှိသည်သာဖြစ်
၍ ထိုထိုကိုးပေါက်ခွါရ အမာဝမှ စက်ဆုပ်ဖွယ် ယိုထွက်၏။

၆၃-ပတိတေစ အပတိတေ၊
ဝိသေသော နတ္ထိ ကိဉ္ဇိပိ။
ကာယော စေမနုညော တမှာ၊
ပတိတောပိ တထာသိယာ။ ။

အနက်။ ။ ပတိတေစ၊ ကိုယ်မှပြတ်၍ကျသောနှုပ်၊ တံထွေး၊
ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၌၎င်း။ အပတိတေစ၊ ပြတ်၍မကျသော အရေ၊
အသားအစရှိသည်၌၎င်း။ ကိဉ္ဇိပိ၊ တစိုးတစိမျှလည်း။ ဝိသေသော၊
အထူးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ မနုညော၊ စိတ်
နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်။ စေသိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ တမှာ၊ ထို
ကိုယ်မှ။ ပတိတောပိ၊ ယိုကျသော နှုပ်၊ တံထွေး၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်
ငယ်သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုကိုယ်နှင့်အတူ။ မနုညော၊ စိတ်နှစ်
သက်ဖွယ်ရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်တန်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်မှ ပြတ်၍ကျသော နှုပ်၊ တံထွေး၊ ကျင်
ကြီး၊ ကျင်ငယ်၌၎င်း၊ ပြတ်၍မကျသော အရေ၊ အသားစသည်၌
၎င်း အထူးမရှိချေ။ ခန္ဓာကိုယ်သည် အကယ်၍ နှစ်သက်စရာ
ကောင်းပါမူ ထိုကိုယ်မှ ယိုကျသော နှုပ်၊ တံထွေး၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်
ငယ်သည်လည်း နှစ်သက်စရာ ကောင်းဖွယ်ဖြစ်ရာ၏။

၆၄-ကာယော မနုဿဇာတိနံ၊ တိရစ္ဆာနုတ္တဘာဝတော။
ဇေဂုစ္ဆိတ တရောဟောတိ၊ ဒုဗ္ဗိသောစောစ ဒုပ္ပရော။

အနက်။ ။ မနုဿဇာတိနံ၊ လူဇာတ်ရှိသောသူတို့၏။ ကာ
ယော၊ ကိုယ်သည်။ တိရစ္ဆာနုတ္တဘာဝတော၊ တိရစ္ဆာန်တို့အတ္တ
ဘောထက်။ ဇေဂုစ္ဆိတတရော၊ လွန်စွာ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသည်။

ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒုဗ္ဗိသောစောစ၊ သုတ်သင်ခက်သည်၎င်း။ ဒုဗ္ဗိ
ရောစ၊ မွေးမြူခက်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ လူ့ဇာတ်ရှိသော သူတို့၏ကိုယ်သည် တိရစ္ဆာန်
တို့ကိုယ်ထက်သာ၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်း၏။ သုတ်သင်ရလည်း
ခက်၍ မွေးမြူရလည်း ခက်၏။

၆၅-ယထာဇာတေန ကာယေန၊ သက္ကာ ဝိဟရိတုံ နစ။
ပစ္စဟံ သောဓနိယောစ၊ ဓောဝန မဇ္ဇနာဒိတိ။ ။

အနက်။ ။ ယထာဇာတေန၊ အမိမွေးတိုင်းသော။ ကာယေ
န၊ အချည်းနှီးသောကိုယ်ဖြင့်။ ဝိဟရိတုံ၊ သွားလာနေထိုင်ခြင်း
ငှါ။ နစသက္ကာ၊ မတတ်နိုင်ရာ။ ဓောဝနမဇ္ဈနာဒိတိ၊ ရေဆေး
ခြင်း၊ ပွတ်သပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပစ္စဟံ-ပတိအဟံ၊ နေ
တိုင်း၊ နေ့တိုင်း။ သောဓနိယောစ၊ သုတ်သင်အပ်သည်လည်း။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ အမိမွေးတိုင်း အချည်းနှီးသော ကိုယ်ဖြင့် သွား
လာနေထိုင်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ချေ၊ ရေဆေးခြင်း၊ ပွတ်သပ်ခြင်း
စသည်ဖြင့် နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း သုတ်သင်ရ၏။

၆၆-ရတ္တံ ပါတုံ ဆဝိံ ဆေတွာ၊ သက္ကာ ခုံသာဒယောပိနံ။
ဆေတွာ မံသ ဌိကာဒိနိ၊ ဓိရော နာလမ္ဗိတုံ ကထံ။ ။

အနက်။ ။ ခုံသာဒယောပိ၊ ခြင်၊ မှက်အစရှိသောသတ္တဝါတို့
သည်လည်း။ ဆဝိံ ဆေတွာ၊ အရေပါးကိုဖောက်၍။ ရတ္တံပါတုံ၊
သွေးကိုသောက်ခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်နိုင်ကောင်းသေး၏။ ဓိရော၊
ပညာရှိသည်။ နံ၊ ထိုအရေပါးကို။ ဆေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဖောက်၍။
မံသဌိကာဒိနိ၊ အသား၊ အရိုးအစရှိသည်တို့ကို။ အာလမ္ဗိတုံ၊ အာရုံ
ပြုခြင်းငှါ။ ကထံနသက္ကာ၊ အဘယ်မှာမတတ်ကောင်းဘဲရှိအံ့နည်း။
သက္ကာဝေ၊ တတ်ကောင်းနိုင်ရာသည်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခြင်, မှက်-စသော သတ္တဝါတို့ သော်မှလည်း အရေပါးကိုဖောက်၍ သွေးကိုသောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကြကုန်သေး၏။ ပညာရှိသော သူတို့သည် အရေပါးကို ညှဏ်ဖြင့် ဖောက်၍ အသား, အရိုး စသည်တို့ကို အာရုံပြုခြင်းငှါ အဘယ်မှာ မစွမ်းနိုင်ဘဲရှိအံ့နည်း။ စွမ်းနိုင်တော့သည် အမှန်ပင်တည်း။

၆၇-လဂ္ဂန္တိ ဆဝိမတ္တေ ယေ၊ မက္ခိကာ သေဒပါ ယထာ။
ထီပုံ မုခါဒိ သညာယ၊ တေ ပမုဇ္ဇာ မဟာတပါ။ ။

အနက်။ ။ သေဒပါ၊ ချွေးကိုသောက်ကုန်သော။ မက္ခိကာ၊ ယင်တို့သည်။ ဆဝိမတ္တေ၊ အရေပါးမျှ၌။ လဂ္ဂန္တိ ယထာ၊ ကပ်ငြိကုန်သကဲ့သို့။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ထီပုံ မုခါဒိ သညာယ၊ မိန်းမ, ယောက်ျား, မျက်နှာအစရှိသော အမှတ်ဖြင့်။ ဆဝိမတ္တေ၊ အရေပါးမျှ၌။ လဂ္ဂန္တိ၊ ကပ်ငြိကုန်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ပမုဇ္ဇာ၊ တွေဝေကုန်သည်ဖြစ်၍။ မဟာတပါ၊ အပူကြီးပူကြကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ချွေးကို သောက်တတ်သော ယင်ကောင်တို့သည် အရေပါးမျှ၌ ကပ်ငြိကုန်သကဲ့သို့ မိန်းမ, ယောက်ျား, မျက်နှာ-စသော အမှတ်ဖြင့် အရေပါးမျှ၌ ကပ်ငြိကုန်သော သူတို့သည် တွေဝေ ခိုက်မဲကုန်သည်ဖြစ်၍ အပူကြီး ပူကြရကုန်၏။

၆၈-စာရီ အဂေါစရေ ကာမေ၊ လဂ္ဂါလေပေ ကပီရိဝ။
ဗဟူဟိ ဝိဠိတာ ရိဟိ၊ မရန္တိ အတိဒုက္ခိနော။ ။

အနက်။ ။ အဂေါစရေ၊ ရုပ်နိုးရှာနားဘေးရန်များ၍ မကျက်စားကောင်းသောတော၌။ စာရီ၊ လှည့်လည်ကျက်စားကုန်သော။ ကပီ၊ တောမျောက်တို့သည်။ အာလေပေ၊ မျောက်ကိုမိအောင် လူကြံဆောင်လျက် ထောင်၍ထားသော မျောက်နွဲစေး၌။ လဂ္ဂါ၊ လက်ခြေလေးချောင်း ခေါင်းဝမ်းကစ ဌာနခြောက်ရပ် မကြွင်းမလပ်ငြိကပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဗဟူဟိ အရီဟိ ဝိဠိတာ၊ မရှောင်ပြေးသာ ခွေးပါလူရော သောသော အူအူ ရန်သူနှိပ်စက်အပ်ကုန်လျက်။ အတိဒုက္ခိနော၊ အလွန်ဆင်းရဲ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။

မရန္တိဣဝ၊ မလှတမသေရကုန်သကဲ့သို့။ အဂေါစရေ၊ ကုမာရိ
 ကစသည်ထွေပြား မကျက်စားကောင်းသောအာရုံ၌။ စာရီ၊ လှည့်
 ပတ်ပျော်ပါး ကျက်စားသောသူတို့သည်။ အာလေပေ၊ အလွန်
 တရုကပ်ငြိတတ်စွာသော။ ကာမေ၊ ကာမဝတ္ထု၌။ လဂ္ဂါ၊ စက္ခု၊
 သောတ စသည်ခွါရ ခြောက်ဌာနလုံးရုန်း၍မရရာအစေး တွယ်
 မြှေးကပ်ငြိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဗဟူဟိအရီဟိ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ စသည်
 အားကြီး ရေမီးသူခိုး မင်းစိုးငြိုးထား သားမယားက စသည်ပြော
 ထု ရန်သူများစွာတို့သည်။ ဝိဇ္ဇိတာ၊ မပြတ်မစဲ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်
 ကုန်လျက်။ အတိဒုက္ခိနော၊ အလွန်အကဲ ဆင်းရဲမျက်မှောက် တွေ
 ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မရန္တိ၊ မလှတမသေကြရကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မကျက်စား ကောင်းသောတော၌ လှည့်လည်
 ကျက်စားမိသောမျောက်တို့သည် လူတို့ထောင်ထားသောမျောက်
 နှဲစေး၌ လက် ၂-ဖက်၊ ခြေ ၂-ဖက်၊ ခေါင်း၊ ဝမ်း-ခြောက်ဌာနလုံး
 ငြိကပ်သဖြင့် လူရောခွေးပါ ရန်သူအပေါင်းတို့ အနှိပ်စက်ခံရလျက်
 အလွန်ဒုက္ခရောက်ကာ မလှတမ သေရကုန်သကဲ့သို့ မကျက်စား
 ကောင်းသော မိန်းမပျိုစသော အာရုံ၌ လှည့်လည် ပျော်ပါး
 ကျက်စားသောသူတို့သည် အလွန်ငြိကပ်တတ်သော ကာမဝတ္ထု၌
 စက္ခု၊ သောတ-စသော ခြောက်ခွါရလုံး ရုန်း၍မရအောင် ငြိကပ်
 သဖြင့် ရေ၊ မီး၊ သူခိုး၊ မင်းစိုး-စသော ရန်သူတို့ အနှိပ်စက် ခံရ
 လျက် အလွန်ဒုက္ခရောက်ကာ မလှတမ သေကြရရှာကုန်၏။

၆၉-ရာဂါရိံ ဒုဇ္ဇယံ ဇေယျံ၊ ဇယဘုမ္မာသုဘေ စရာ။
 သိတာနိသိတ လဇျကီ၊ သေနကံဝ မဟဗ္ဗလံ။ ။

အနက်။ ။သိတာနိသိတလဇျကီ၊ ထွန်ချေးမြေထဲအောင်း
 တပ်စွဲ၍ စိတ်ရဲမာန်ကြီး ခိုမှီပုန်းသော ဒီလုံးငှက်ငယ် ပညာ
 ကျယ်သည်။ မဟဗ္ဗလံ၊ တောင်ဟုန်ခတ်၍ ရှုတ်ရှုတ်ချီပြေး တစ်
 တစ်လွေးလျက် အသွေးမျိုသောက် လန့်ကြောက်စရာ ကြီးစွာ
 ခွန်အားရှိသော။ သေနကံ၊ မြစ်နားသောင်စွန် ငှက်တိုင်း ရှုံ့သော

သိန်းစွန်ကြီးကို။ ဇိနောဇ္ဇဝ၊ ဗိလုံးဆိတ်စာ ယူအံ့ဌါဟု လာလျှင်
 ရင်၌ ထွန်ခဲခိုက်၍ ဖိုက်ဖိုက်လဲသေ အောင်ရပ်မြေကြောင့်အောင်
 လေရာသကဲ့သို့။ ဇယဘုမ္မာသုဘော၊ အောင်မြေမှန်လှ ကိုယ်ကာယ
 ကို အသုဘထင် ရှုဆင်ခြင်ခြင်း၌။ စရာ၊ လေ့လာကျက်စား အား
 ထုတ်သောသူတို့သည်။ ဒုဇ္ဈယံ၊ တို့မအောင်ဘဲ သူလာကဲ၍ အောင်
 ခဲလှစွာသော။ ရာဂါရိ၊ ရာဂရန်မီး ရန်သူကြီးကို။ ဇေယျ၊
 အောင်မြေဌာန နေရာကျ၍ ခဏဆောလျှင် အောင်မြင်ကုန်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထွန်ချေး မြေစိုင်းခဲကို အမြဲရသော ဗိလုံးဌာန်
 ငယ်သည် ကြောက်လန့်စရာ လွန်စွာခွန်အားရှိသော သိန်းစွန်ကြီး
 ကို အောင်နိုင်သကဲ့သို့ အောင်မြေမှန်လှ ကိုယ်ကာယကို အသုဘ
 ဟု မှတ်ရှုခြင်း၌ လေ့လာကျက်စား အားထုတ်သော သူတို့သည်
 အောင်နိုင်ခဲ့သော ရာဂရန်သူကြီးကို အောင်မြေဌာန နေရာကျ၍
 အောင်နိုင်ကုန်ရာ၏။

၇၀-ကာယမိ ဂေါစရော ဝေသော၊
 ဇယဘုဗုဒ္ဓ ဒတ္တိယာ။
 ဇေတ္ထဝ ဂေါစရော ဟောန္တု၊
 မာဘော ကာမေ ဇယတ္ထိကာ။ ။

အနက်။ ။ ဇယတ္ထိကာ၊ ရာဂပြင်းထန် ကိုယ်တွင်းရန်ကို
 ပယ်ထွန်သုတ်သင် အောင်မြင်ခြင်း၌ အလျှိရှိကုန်သော။ ဘော၊
 သီတင်းသုံးဖော် ဆိုသော်မှန်စွာ မေတ္တာကျွမ်းဝင် အိုအရှင်တို့။
 ဇေသောကာယမိဂေါစရောဝ၊ ဤကိုယ်၌ဝယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်
 သော ကောဌာသအာရုံသည်သာလျှင်။ ဗုဒ္ဓဒတ္တိယာ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား တပည့်သားအား သနားကြင်နာ ကရုဏာရှေးရှုပေးတော်
 မူအပ်သော။ ဇယဘု၊ အောင်မြေမှန်လှ အောင်တပ်ချ၍ နေရအံ့
 သောအရပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇေတ္ထဝ၊ ဤဘုရားပေးအပ်
 အောင်ရပ်မှန်လှ ကောဌာသအာရုံ၌သာလျှင်။ ဂေါစရာ၊ ထုည့်
 လှည့်ကျက်စား ပွားများအားထုတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ပါ

ကုန်လော့။ ကာမေ၊ ငါးပါးကာမဂုဏ် အာရုံထူးပြော တဏှာ
တော၌။ ဂေါစရာ၊ နွားနှင့်တူဘိ သတိယွင်းပါး စိတ်လွတ်ထား၍
ကျက်စားကုန်သည်။ မာဟောန္တ၊ မဖြစ်ပါကုန်လင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရာဂ ကိုယ်တွင်းရန်ကို ပယ်ထွန်အောင်မြင်
လိုသောအိုအရှင်တို့...ဤခန္ဓာကိုယ်ဝယ်စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောဠာသ
အာရုံသည်သာလျှင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ပေးသနားတော် မူအပ်
သော အောင်တပ်ချရာ အောင်မြေပါတည်း။ ဤဘုရား ပေးအပ်
သော အောင်မြေ-ကောဠာသ အာရုံ၌သာလျှင် လှည့်လည်ကျက်
စား ပွားများအားထုတ်ကြကုန်လော့။ အာရုံထူးပြောတဏှာတော၌
နွားနှင့်တူစွာ သတိကွာ၍ မကျက်စားကြ ပါကုန်လင့်။

၇၁-ကာယာ သုဘံ ဝိပဿန္တု၊ ဒိဗ္ဗ ကြိနာပု ပဿိယံ။
အာယတိံ မဂ္ဂလာဘာယ၊ တံ ဒဿနံ ဘဝိဿတိ။

အနက်။ ။ဒိဗ္ဗကြိနာပိ၊ နတ်တို့မျက်စိ၊ အဘိညာဏ်မျက်စိဖြင့်
လည်း။ အပဿိယံ၊ မမြင်နိုင်ကောင်းသော။ ကာယာသုဘံ၊ ကိုယ်
၌ရှိသော အသုဘကောဠာသအာရုံကို။ ဝိပဿန္တု၊ ပညာစက္ခု
အထူးပြု၍ရှုပါကုန်လော့။ တံဒဿနံ၊ ထိုကိုယ်၌ ရောက်ထ အသု
ဘကိုမြင်ခြင်းသည်။ အာယတိံ၊ နောင်ဘုရား လက်ထက်တော်၌။
မဂ္ဂလာဘာယ၊ မဂ်ဖိုလ်ရခြင်းငှါ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။နတ်တို့မျက်စိ၊ အဘိညာဏ်မျက်စိဖြင့်လည်း
မမြင်နိုင်ကောင်းသည့် ကိုယ်၌ရှိသော အသုဘအာရုံကို ပညာစက္ခု
ဖြင့် အထူးရှုပါကုန်လော့။ ထိုကိုယ်၌ရှိသော အသုဘ သဘောကို
မြင်ခြင်းသည် နောင်ဘုရား လက်ထက်တော်၌ မဂ်ဖိုလ်ရတို့ရာ
ဖြစ်ပါလတ္တံ့။

၇၂-ဓိစက္ခုနာဝ ဓိက္ကာယံ၊ ပဿေ န မံသစက္ခုနာ။
ဥဗ္ဗိလိတွာဝ ဓိစက္ခု၊ ဝိဝေကဠော ဥဒိက္ခတု။ ။

H.245-42 [ဟံသာဝတီမူ]

အနက်။ ။ဓိစက္ခုနာဝ၊ ဝိပဿနာ ပညာမျက်စိဖြင့်သာ
 လျှင်။ ဓိက္ကာယံ၊ ကိုယ်၏စက်ဆုပ်ဖွယ် အခြင်းအရာကို။ ပဿေ၊
 မြင်စွမ်းရာ၏။ ဖံသစက္ခုနာ၊ အသားစိုက်ကိုမှီသော ပဿာဒစက္ခု
 ဖြင့်။ နပဿေ၊ မမြင်စွမ်းနိုင်ရာ။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌
 တည်နေ၍။ ဓိစက္ခု၊ ကာယာနုပဿနာပညာမျက်စိကို။ ဥဗ္ဗိလိ
 တ္တာဝ၊ ဖွင့်၍သာလျှင်။ ဓိက္ကာယံ၊ ကိုယ်၏စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို။ ဥဒိက္ခ
 တု၊ ရှုပါလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဝိပဿနာ ပညာမျက်စိဖြင့်သာလျှင် ကိုယ်၏
 စက်ဆုပ်ဖွယ် အခြင်းအရာကို မြင်နိုင်၍ ပဿာဒစက္ခုဖြင့် မမြင်နိုင်
 ချေ။ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌တည်လျက် ကာယာနုပဿနာ ပညာမျက်စိကို
 ဖွင့်၍သာလျှင် ကိုယ်၏စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောကို ရှုပါလော့။

၇၃-ပဉ္စင်္ဂါနိ ယကာ ကုမ္မော၊ စက္ခာဒိနိ နိဂူဟယေ။

ဝေရိ လဘတု မောကာသံ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရာ အရက္ခိတာ။ ။

အနက်။ ။အရက္ခိတာ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော။ ပဉ္စဒ္ဓါ
 ရာ၊ အပေါက်ငါးခုမှ။ ဝေရိ၊ မြေခွေးအစရှိသော ရန်သူသည်။
 ဩကာသံ၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းအခွင့်ကို။ မာလဘတု၊ မရပါစေလင့်။
 ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ကုမ္မော၊ လိပ်သည်။ ပဉ္စင်္ဂါနိ၊ လက်ခြေလေး
 ချောင်း၊ ဦးခေါင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါးတို့ကို။ နိဂူဟယေယထာ၊
 သိမ်းဆည်း၍ ထားသကဲ့သို့။ အရက္ခိတာ၊ သတိယွင်းဖောက်
 မစောင့်ရှောက်အပ်သော။ ပဉ္စဒ္ဓါရာ၊ ငါးဒွါရမှ။ ဝေရိ၊ ကိလေ
 သာရန်သူသည်။ ဩကာသံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းအခွင့်ကို။ မာလဘတု၊
 မရပါစေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ စက္ခာ
 ဒိနိ၊ စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို။ နိဂူဟယေ၊ သိုဝှက်
 သိမ်းဆည်းရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မစောင့်ရှောက် အပ်သော အပေါက်ငါးခုမှ
 မြေခွေးစသောရန်သူသည် သတ်ဖြတ်ခြင်းအခွင့်ကို မရပါစေလင့်

ဟုကြံ၍ လိပ်သည် လက်ခြေလေးချောင်း၊ ဦးခေါင်း ဟူသော
အင်္ဂါငါးပါးကို ဝှက်ထားသကဲ့သို့ မစောင့်ရှောက် အပ်သော
ငါးခွါရမှ ကိလေသာရန်သူသည် ဖျက်ဆီးခြင်း အခွင့်ကုမရပါစေ
လင့်ဟုကြံ၍ ရဟန်းသည် စက္ခု-မသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို
သိုဝှက်သိမ်းဆည်းရာ၏။

၇၄-စက္ခုရူပေန သံဝါသာ၊ရာဂပုတ္တံ ဝိဇာယတိ။

မဟာနတ္ထကရော သောစ၊သံဝါသံ တေန ဝါရယေ။

အနက်။ ။စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ရူပေန၊ ရူပါရုံနှင့်။ သံဝါ
သာ၊ တကွပေါင်းဖက်ခြင်းကြောင့်။ ရာဂပုတ္တံ၊ ရာဂဟူသော
သားကို။ ဝိဇာယတိ၊ မွေးဖွား၏။ သောစ၊ ထိုရာဂဟူသောသား
သည်လည်း။ မဟာနတ္ထကရော၊ များစွာအကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်၏။
တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သံဝါသံ၊ စက္ခုနှင့်ရူပါရုံ တကွပေါင်းဖက်
ခြင်းကို။ ဝါရယေ၊ တားမြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မျက်စေ့သည် ရူပါရုံနှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်း
ကြောင့် ရာဂ-ဟူသောသားကို မွေးဖွား၏။ ထိုရာဂ-ဟူသောသား
သည် များစွာအကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်သောကြောင့် မျက်စေ့နှင့် ရူပါရုံ
ပေါင်းဆုံခြင်းကို တားမြစ်ရာ၏။

၇၅-ရူပါဒိသုသဉ္ဇန္တိတိ၊သတ္တာ ဣတ္ထျာဒိ သညာယ။

နတေဝ ခန္ဓသညာယ၊တံသညီဟိ ဝိရာဂိနော။ ။

အနက်။ ။ရူပါဒိသု၊ ရူပက္ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၌။ ဣတ္ထျာဒိ
သညာယ၊ မိန်းမအစရှိသောအမှတ်ဖြင့်။ သဉ္ဇန္တိ၊ တပ်ကုန်၏။ ဝါ၊
ကပ်ငြိကုန်၏။ ခန္ဓသညာယ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော အမှတ်ဖြင့်။
နတေဝသဉ္ဇန္တိ၊ မတပ်ကုန်သည်သာတည်း။ ဝါ၊ မကပ်ငြိကုန်
သည်သာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တမည်
ကုန်၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တံသညီ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါး အမှတ်ရှိသောသူတို့
သည်။ ဝိရာဂိနော၊ ရာဂကင်းကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ရူပက္ခန္ဓာ-စသည်တို့၌ မိန်းမ-စသော အမှတ်ဖြင့် ကပ်ငြိကုန်၍ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော အမှတ်ဖြင့် မကပ်ငြိကုန်သောကြောင့် သတ္တဝါမည်ကုန်၏။ မှန်၏။ ခန္ဓာငါးပါး အမှတ်ရှိသော သူတို့သည် ရာဂကင်းကုန်၏။

၇၆-သကာယေပရကာယေစ၊

အာသံ ဆိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။

အာသံ ဆေတွာ သုခံသေတိ၊

အာသာယ ဒုက္ခိတာ ပဇာ။ ။

အနက်။ ။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ သကာယေစ၊ မိမိကိုယ်၌၎င်း။ ပရကာယေစ၊ သူတပါးကိုယ်၌၎င်း။ အာသံ၊ တောင့်တခြင်းအလိုအာသာကို။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ အာသံ၊ တောင့်တခြင်းအလိုအာသာကို။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်၍။ သုခံသေတိ၊ ချမ်းသာစွာနေထိုင်ရ၏။ အာသာယ၊ တောင့်တခြင်းအလိုအာသာကြောင့်။ ပဇာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဒုက္ခိတာ၊ ဆင်းရဲရောက်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ပညာရှိသောသူသည် မိမိကိုယ်၊ သူတပါးကိုယ်၌ လိုလားတောင့်တခြင်း အာသာကိုဖြတ်နိုင်လျှင် ချမ်းသာစွာနေထိုင်ရ၏။ လိုလားတောင့်တခြင်း အာသာကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ရကုန်၏။

၇၇-ဒဿနေ သဝနေ ကာယ၊

သံသဂ္ဂေ မေထုနေပိစ။

နိရာသော သုခိတော ဟောတိ၊

အနိရာသောတိဒုက္ခိတော။ ။

အနက်။ ။ ဒဿနေ၊ တပ်နှစ်သက်ဖွယ်ကိုကြည့်ရှုခြင်း၌၎င်း။ သဝနေ၊ နားထောင်ခြင်း၌၎င်း။ ကာယသံသဂ္ဂေ၊ ကိုယ်လက် နှိုးနှောခြင်း၌၎င်း။ မေထုနေပိစ၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်း၌၎င်း။ နိရာသော၊ အလိုအာသာ ပြတ်သော သူသည်။ သုခိတော၊ ချမ်းသာသည်။

ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အနိရာသော၊ အာသာမပြတ် တပ်နှစ် သက်ခြင်း
ရှိသောသူသည်။ အတိဒုက္ခိတော၊ အလွန်အမင်းဆင်းရဲစွာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တပ်နှစ်သက်ဖွယ်ကို ကြည့်ရှုခြင်း၊ နားထောင်
ခြင်း၊ ကိုယ်လက်နှိုးနှောခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်းတို့၌ အလိုအာသာ
ပြတ်သောသူသည် ချမ်းသာ၏။ အာသာမပြတ် တပ်နှစ်သက်ခြင်း
ရှိသောသူသည် အလွန်အမင်း ဆင်းရဲရ၏။

၇၈-ဗဟိဝ သောဓိတံ ယဿ၊ န ဝန္တော ဇေဂုစ္ဆ ပုဉ္ဇကံ။
တံကာယံ အသုတံဇာန၊ တနုရာဂေါ သိယာတ္တနိ။

အနက်။ ။ ယဿကာယဿ၊ အကြင်ကိုယ်၏။ ဗဟိဝ၊ အပ
ကိုသာလျှင်။ သောဓိတံ၊ သုတ်သင်နိုင်၏။ အန္တော၊ အတွင်းကို။
နသောဓိတံ၊ မသုတ်သင်နိုင်။ ဇေဂုစ္ဆ ပုဉ္ဇကံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အပုံ
အစုဖြစ်သော။ တံကာယံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ အသုတံ၊ အသုဘ ဟူ၍။
ဇာန၊ သိပါလော့။ အတ္တနိ၊ ကိုယ်အတ္တဘော၌။ တနုရာဂေါ၊ တပ်
ခြင်းခေါင်းပါးသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်၏ အပကိုသာ သုတ်သင်နိုင်၍
အတွင်းကိုကား မသုတ်သင်နိုင်ချေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အပုံအစုဖြစ်
သော ကိုယ်ကို အသုဘဟုသိပါလော့။ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော၌
တပ်ခြင်း ခေါင်းပါးစွာ ဖြစ်ရာ၏။

၇၉-ကာယေဝိရာဂ မိစ္ဆန္တော၊ နုပသေယျ တဒန္တရံ။

အန္တောဒဿိ အတပ္ပန္တော၊ လဘော သံသာရမောစနံ။

အနက်။ ။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဝိရာဂံ၊ ရာဂ ကင်းခြင်းကို။
မိစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသောသူသည်။ တဒန္တရံ၊ ထိုကိုယ်၏အတွင်းကို။
အနုပသေယျ၊ အဖန်ဖန်ရှုရာ၏။ အန္တောဒဿိ၊ ကိုယ် အတွင်းရှိ
ရှုံ့ဖွယ်တိဟု မှတ်သိထင်မြင်သောသူသည်။ အတပ္ပန္တော၊ ရာဂ
မီး မပူမလောင်ဘဲ။ သံသာရမောစနံ၊ သံသရာမှ လွတ်ခြင်းကို။
လဘော၊ ရရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်၌ တပ်နှစ်သက်မှု ကင်းခြင်းကို အလိုရှိသောသူသည် ကိုယ်၏အတွင်းကို ညှဏ်ဖြင့်အဖန်ဖန်ရှုရာ ၏။ ကိုယ်အတွင်းဝယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု မှတ်ရှုထင်မြင်နိုင်သော သူသည် ရာဂမီးမပူမလောင်ဘဲ သံသရာမှလွတ်မြောက်ခြင်းကို ရ နိုင်ရာ၏။

ဂဝ-သတ္တာ သတ္တာ ဗဟိဋ္ဌေဝါ၊ သာရံသာရံ မမာယိနော။
သန္တောသန္တော ဝိပဿန္တော၊ နဝါနဝါယတိံ ဘဝေ။

အနက်။ ။ သတ္တာ-သဟအတ္တာ၊ ကိုယ်နှင့် တကွကျင်လည် ရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ဗဟိဋ္ဌေဝါ၊ အပတွင်သာ သုတ် လိမ်းကာတည်သော အရေပါး၌ သာလျှင်။ သတ္တာ၊ ကပ်ငြိ ကုန် သည်ဖြစ်၍။ အသာရံ၊ အနှစ်သာရ မြူမှုမရှိ ရွံ့ဖွယ်အတိဖြစ်သော ကိုယ်ကို။ သာရံမမာယိနော၊ အနှစ် အမြတ် အကောင်း မှတ်၍ မပြတ်စဉ်သာ ငါ့ဟာ-ငါ့ကိုယ် ခေါ်ဆိုမြတ်နိုးကြကုန်၏။ သန္တော- သဟအန္တော၊ မကျန်မကြွင်း အတွင်းကောဋ္ဌာသ ဇေဂုဏ္ဍနှင့် တကွ။ ဝိပဿန္တော၊ စေ့စေ့ငုငု အထူးရှုသောသူသည်။ သန္တော- သမေန္တော၊ တဒင်္ဂဖြင့် ရာဂ ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍။ အာယတိံ၊ နောင် ဘုရားလက်ထက်တော်၌။ ဝါနဝါ။ သံသရာဝင် မလွတ်ရအောင် ချုပ်နှောင်တတ်စွာ တဏှာ ပြောယှဉ် ပုထုဇဉ်သည်။ နဘဝေ၊ မဖြစ်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်တကွ ကျင်လည်ရသော သတ္တဝါ တို့သည် အပြင်အပဖြစ်သော အရေပါး၌သာ ငြိကပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အနှစ်သာရမရှိ ရွံ့ဖွယ်အတိဖြစ်သောကိုယ်ကို အနှစ်သာရရှိ၏ဟု မှတ်ထင်ကာ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့-ဟု မြတ်နိုးကြကုန်၏။ အတွင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောနှင့်တကွ စေ့စေ့ငုငု အထူးရှုသောသူသည် တဒင်္ဂဖြင့် ရာဂငြိမ်းသည်ဖြစ်၍ နောင် ဘုရားလက်ထက်တော်၌ တဏှာထုပြောသော ပုထုဇဉ်မဖြစ်တော့ချေ။

၈၁-အလံ အလံ ကတွာ ကာယံ၊ မလာမလာသဝန္တိတော။
သောဘံ သောဘံ နယေ ဌာနံ၊ မနံ မနံ ပျလံ ကတံ။

အနက်။ ။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အလံကတွာ၊ လက်ကောက်
လက်ကြပ် လက်စွပ်ပုတီးထိန်ညှိးလျှံဝါ နံသာပန်းမာလ် လိမ်းကျ
ပြုပြင်တန်းဆာဆင်၍။ အလံ၊ အကျိုးမရှိ။ မလာ၊ စက်ဆုပ် ဖွယ်
လိအညှစ်အကြေး အတိဖြစ်သော။ ဣတောကာယတော၊ ဤကိုယ်
မှ။ မလာ၊ ချွဲခန်းတံထွေး နှပ်စေး ရွံဖွယ် ကျင်ငယ်ကျင်ကြီး အစ
ရှိသော အညှစ်အကြေးတို့သည်။ သဝန္တိ၊ ယိုထွက်ကုန်၏။ မနံပိ၊
မကြီးကျယ်လှ တခဏမျှလည်း။ အလံကတံ၊ သီလသရဏဂုံဖြင့်
မွေးထုံကြိုင်စွာတန်းဆာဆင်အပ်သော။ မနံ၊ စိတ်သည်။ သောဘံ၊
အနုဝဇ္ဇသဘာဝဖြင့် လှပ တင့်တယ်သည် ဖြစ်၍။ သောဘံဌာနံ၊
တင့်တယ်လှပစွာ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် အရပ်မွန်သို့။ နယေ၊ ဆောင်တတ်
၏။ ဝါ၊ ဆောင်နိုင်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို လက်ကောက်လက်ကြပ် နံသာ
ပန်းမာလ်စသည်ဖြင့်တန်းဆာဆင်၍ အကျိုးမရှိချေ။ စက်ဆုပ်ဖွယ်
အညှစ်အကြေးဖြစ်သော ဤကိုယ်မှချွဲခန်း၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ ကျင်ငယ်၊
ကျင်ကြီး-စသော ရွံဖွယ်အညှစ် အကြေးတို့သည် ယိုထွက်ကုန်
၏။ တခဏမျှ သီလသရဏဂုံဖြင့် မွေးထုံကာတန်းဆာဆင်အပ်
သောစိတ်သည် အပြစ်မရှိ လှပတင့်တယ် သည်ဖြစ်၍ တင့်တယ်
လှစွာသော နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်နိုင်၏။

ဂုတ္တဉ္ဇေတံ ဘဂဝတာ။

၈၂-သံသဂ္ဂဇာတသံ ဘဝန္တိ သ္မေဟာ၊
သ္မေဟာန္တယံ ဒုက္ခ မိဒံ ပဟောတိ။
အာဒိနဝံ သ္မေဟဇံပေက္ခ မာနော၊
ဧကော စရေခဂ္ဂ ဝိသာဏ ကပ္ပေ။ ။

[သေနဟာ-ဟု၊ မဖတ်နှင့် သနေဟာ-ဟု ဖတ်။]

အနက်။ ။ဟိ၊ သင့်စွ။ ဇေတံဝစနံ၊ ဤစကားကို။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

သံသဂ္ဂဇာတဿ၊ မပြတ်မြင်ကြား စကားဆက်လက်သုံးဆောင် ရောယွက် ကိုယ်လက်ထိပါး ငါးခုသောရောယွက်ခြင်း ဖြစ်သော သူအား။ သွေဟာ၊ ချစ်ခြင်းအာသာ မေတ္တာယောင်ပြေး တဏှာ စေးတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဣဒံဒုက္ခံ၊ ဤပိယ ဝိပ္ပယောဂ အစရှိသော ဆင်းရဲသည်။ သွေဟာန္ဓယံ၊ တဏှာ၏ နောက်အစဉ်လျှောက်လျက်။ ပဟောတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ သွေဟာဇံ၊ တရံတဆစ် မခွာဖြစ်အောင် ချစ်ခြင်းတဏှာကြောင့် ဖြစ်သော။ အာဒိနဝံ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ အစရှိသော အပြစ်ကို။ ပေက္ခမာနော၊ စေ့စေ့ငုငုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရှုသောသူသည်။ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ၊ ကြံ့ချိုအလား နှစ်ပါးမမြောက် နှစ်ယောက်မရှိဘဲ။ ဇကော၊ တယောက်တည်းသာဖြစ်၍။ စရေ၊ ကျင့်ရာ၏။ ဝါ၊ ထွည့်လည်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။မှန်၏။ ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူအပ်ပြီ။ မပြတ်မလပ် မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ စကားပြောဆိုခြင်း၊ ရောယွက် သုံးဆောင်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်ထိပါးခြင်း-ဟူသော ရော ယွက်ခြင်း ငါးပါးဖြစ်သောသူအား ချစ်ခြင်းတဏှာ ဖြစ်ပေါ်လာ ကုန်၏။ ချစ်သူနှင့်ကွေ့ကွင်းရခြင်းစသော ဆင်းရဲတို့သည် တဏှာ ၏နောက် အစဉ်လျှောက်လျက် ဖြစ်ပွား၏။ ချစ်ခြင်းတဏှာကြောင့် ဖြစ်သော စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးခြင်းစသော အပြစ်ကို စေ့စေ့ငုငု ရှုသောသူသည် ကြံ့ချိုနှင့်တူစွာ တယောက်တည်းသာ ကျင့်ရာ၏။

၈၃-ဒိဋ္ဌာ ရတိ ဟောတိ သဟာယ မဇ္ဈေ၊
ပုတ္တေသုစ ဝိပုလံ ဟောတိ ပေမံ။
ပိယဝိပ္ပယောဂံ ဝိဇိဂုစ္ဆမာနော၊
ဇကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏ ကပ္ပေါ။ ။

အနက်။ ။သဟာယမဇ္ဈေ၊ အပေါင်းအဖော်အဆွေခင်ပွန်းတို့၏အလယ်၌။ ခိဋ္ဌာ၊ မြူးထူးခြင်းသည်၎င်း။ ရတိ၊ မွေ့လျော်ပျော်ပါးခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပုတ္တေသုစ၊ တပည့်သားမြေးတို့၌လည်း။ ပေမံ၊ ချစ်ခြင်းသည်။ ဝိပုလံ၊ ကြီးကျယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိယဝိပ္ပယောဂံ၊ ချစ်သောသူနှင့် ကွေကွင်းခြင်းကို။ ဝိဇိဂုစ္ဆမာနော၊ အထူးစက်ဆုပ်သော သူသည်။ ဇကော၊ တယောက်ထည်းတည်း။ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေ၊ ကြံ့ချိုနှင့် တူသောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍။ စရေ၊ ကျင့်ရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။အဆွေခင်ပွန်းတို့၏ အလယ်၌ မြူးထူးခြင်း၊ မွေ့လျော်ခြင်းတို့ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ တပည့်သားမြေးတို့၌ ချစ်ခြင်းသည် ကြီးကျယ်လှစွာ၏။ ချစ်သူနှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကို အထူးစက်ဆုပ်သော သူသည် ကြံ့ချိုနှင့်တူစွာ တယောက်တည်းသာ ကျင့်ရာ၏။

၈၄-ဝံသော ဝိသာလောယကာ ဝိသတ္တော၊
 ပုတ္တေသု ဒါရေသုစ ယာအပေက္ခာ။
 ဝံသကဋ္ဌိရောဝ အသဇ္ဇမာနော၊
 ဇကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏ ကပ္ပေ။ ။

အနက်။ ။ပုတ္တေသုစ၊ သားသမီးတို့၌၎င်း။ ဒါရေသုစ၊ မယားတို့၌၎င်း။ ယာအပေက္ခာ-ယာယအပေက္ခာယ၊ အကြင်မခွါဖြစ်တဲ့ တင့်တင့်ရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိသာလော၊ ခက်လက်စည်ကား ကြီးကျယ်ပွားသော။ ဝံသောယထာ၊ ဝါးရုံပင်ကြီးကဲ့သို့သာလျှင်။ ဝိသတ္တော၊ ကပ်ငြိထွေးယွက်ထုတ်နိုင်ခက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝံသကဋ္ဌိရောဝ၊ ဝါးမျှစ် ဝါးညှောက်ကဲ့သို့။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိမတွယ်လိုသောသူသည်။ ဇကော၊ တယောက်တည်းချင်း။ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေ၊ ကြံ့ချိုပမာတူလှစွာဖြစ်၍။ စရေ၊ ကျင့်ရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။သမီးသားနှင့် မယားတို့အပေါ်၌ မခွါနိုင်ဘဲ အမြဲတဲနေခြင်းကြောင့် အခက်အလက်တို့ဖြင့် စည်ကား ကြီးပွား

သော ဝါးရုံပင်ကြီးပမာ ငြိတွယ်ထွေးယွက် ထုတ်နိုင်ခက်၏။ ဝါးမျှစ် ဝါးညှောက်ကဲ့သို့ မငြိတွယ်လိုသော သူသည် ကြံချီနှင့်တူစွာ တယောက်တည်းသာ ကျင့်ရာ၏။

၈၅-ကာမံ ကာမယ မာနဿ၊ တဿစေတံ သမိဇ္ဈတိ။
အဒ္ဓါ ဝီတိမနော ဟောတိ၊ မစ္စော လဒ္ဓါ ယဒိစ္ဆတိ။

အနက်။ ။ ကာမံ၊ ဝတ္ထုကာမဂုဏ်ကို။ ကာမယမာနဿ၊ ကိလေသာကာမဖြင့် တောင့်တလိုချင်သော။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ် သတ္တဝါအား။ ဇေတံ၊ ဤလိုအပ်သောကာမဂုဏ်သည်။ စေသ မိဇ္ဈတိ၊ အကယ်၍ပြည့်စုံငြားအံ့။ မစ္စော၊ သတ္တဝါသည်။ ယဒိစ္ဆတိ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိတိုင်း။ လဒ္ဓါ၊ ရသောကြောင့်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ဝီတိမနော၊ ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်ဝီတိရောက်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်ကို ကိလေသာကာမ ဖြင့် တောင့်တလိုချင်သော ပုထုဇဉ်အား မိမိလိုချင်သော ကာမ ဂုဏ် အကယ်၍ပြည့်စုံငြားအံ့၊ လိုတိုင်းရသောကြောင့် မချွတ်ဇ ကန် ရှင်လန်း ဝမ်းမြောက်၏။

၈၆-တဿစေ ကာမယာနဿ၊ ဆန္ဒဇာတဿ ဇန္တုနော။
တေကာမာ ပရိဟာယန္တိ၊ သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ ရုပ္ပတိ။ ။

အနက်။ ။ ကာမယာနဿ၊ ကာမဂုဏ် ယာဉ်စီးသော။ တဿဇန္တုနော၊ ထိုသတ္တဝါအား။ ဆန္ဒဇာတဿ၊ စွဲလမ်းကြီးစွာ အာသာမပျက် တင့်တဲဖြစ်စဉ်။ တေကာမာ၊ ထိုဥစ္စာခမ်းနား သားမယား အစရှိသော ကာမဂုဏ်တို့သည်။ စေပရိဟာယန္တိ၊ အကယ်၍ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်ဖြစ်ငြားအံ့။ သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ၊ မြား တောင့်စူးဝင် တောသမင်ကဲ့သို့။ ရုပ္ပတိ၊ သူရူးပုံဟန် စိတ်သွေ ယှန်၍ ဖောက်ပြန်စွာဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။သတ္တဝါတဦးတယောက်သည် ကာမဂုဏ် ယာဉ်စီးလျက် ကြီးစွာသော စွဲလမ်းချက်ဖြင့် တင့်တင့်ဖြစ်နေစဉ် ထို ဥစ္စာစီးပွား သားမယား-စသော ကာမဂုဏ်တို့ အကယ်၍ ဆုတ် ယုတ်ပျက်ပြားငြားအံ့၊ မြှားတောင့် စူးဝင်သော တောသမင်ကဲ့သို့ သူရှူးပုံဟန် ဗိတ်ဖောက်ပြန်တတ်၏။

၈၇-ယောကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သပ္ပဿေဝ ပဒါ သိရော။
သောမံ ဝိသတ္တိကံ လောကေ၊ သတော သမတိဝတ္တတိ။

အနက်။ ။ယော၊ အကြင်သူသည်။ သပ္ပဿ၊ မြွေ၏။ သိရော၊ ဦးခေါင်းကို။ ပဒါ၊ ခြေဖြင့်။ ဝါ၊ ခြေမှ။ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ မထိရအောင်ကြည့်ရှောင်သကဲ့သို့။ ကာမေ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ကြည့်ရှောင်ငြားအံ့။ သောပရိဝဇ္ဇကော၊ ထိုကြည့်ရှောင်သောသူသည်။ လောကေ၊ ခန္ဓာဟူသောလောက၌။ ဝိသတ္တိကံ၊ အထူးကပ်ငြိတတ်သော။ ဣမံတဏှံ၊ ဤတဏှာကို။ သတော၊ သတိပညာရှိသည်ဖြစ်၍။ သမတိဝတ္တတိ၊ လွန်မြောက်နိုင်၏။

အဓိပ္ပါယ်။ ။မြွေ၏ဦးခေါင်းကိုခြေဖြင့် မထိရအောင်ကြည့်ရှောင်သကဲ့သို့ ကာမဂုဏ်တို့ကို ကြည့်ရှောင်သော သူသည် ခန္ဓာဟူသောလောက၌ အထူးကပ်ငြိတတ်သော တဏှာကို သတိပညာရှိသည်ဖြစ်၍ လွန်မြောက်နိုင်၏။

၈၈-ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ တဋ္ဌာကံဝါ၊ ဂဝဿံ ဒါသပေါရိသံ။
ထိယော ဗန္ဓု၊ ပုယုကာမေ၊ ယောနရော အနုဂိဇ္ဈတိ။

၈၉-အဗလာ နံ ဗလီယန္တိ၊ မဒ္ဒန္တေနံ ပရိဿယာ။
တတောနံ ဒုက္ခမန္ဓေတိ၊ နာဝံ ဘိန္နု မိဝေါဒကံ။ ။

အနက်။ ။ခေတ္တံ၊ လယ်ကို၎င်း။ ဝတ္ထုံ၊ ယာကို၎င်း။ တဋ္ဌာကံဝါ၊ ရေကန်အင်းအိုင်ကို၎င်း။ ဂဝဿံ၊ နွားမြင်းကို၎င်း။ ဒါသပေါရိသံ၊ ကျွန်အမှုလုပ်ယောကျ်ားကို၎င်း။ ထိယော၊ မိန်းမတို့ကို

၎င်း။ ဗန္ဓု။ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့ကို၎င်း။ ပုထုကာမေ၊ များစွာသော
ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုတို့ကို။ ယောနုရော၊ အကြင်သူသည်။ အနုဂိဏ္ဍိတိ၊
အဖန်ဖန်တပ်မက်နှစ်သက်ငြားအံ့။

အဗလာ၊ အာရုံကိုမရ၍ အားမရှိသောကိလေသာတို့သည်။
[အဗလာနိဋ္ဌိ နိ-ကားပဒပူရဏနိပါတ်] ဗလိယန္တိ၊ အားကြီးစွာ
ဖြစ်ကုန်၏။ ပရိဿယာ၊ ရေ၊ မီး၊ သူခိုး၊ မင်းစိုးအစရှိသောရန်သူတို့
သည်။ ဇနံ၊ ထိုသူကို။ မဒ္ဒန္တိ၊ နှိပ်စက်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုသို့
ရန်သူအပေါင်း ထောင်းထောင်းညှက်ညှက် နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့်။
ဥဒကံ၊ မြစ်ရေသည်။ ဘိန္နံ၊ ခြေကွဲသော။ နာဝံ၊ လျှောက်။ အန္ဓေ
တိဇ္ဇဝ၊ အစဉ်ဝင်လျက်ပက်၍မဖြစ်မြှုပ်နှစ်သကဲ့သို့။ ဒုက္ခံ၊ ကိုယ်
စိတ်နှစ်ဖြာ ကြီးလှစွာသော ဆင်းရဲသည်။ နံ၊ ထိုသူကို။ အန္ဓေတိ၊
အစဉ်တစိုက်လိုက်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လယ်၊ ယာ၊ ရေကန်၊ အင်းအိုင်း၊ နွား၊ မြင်း၊
ကျွန်မိန်းမ၊ ကျွန်ယောက်ျား-ဟူသော များစွာသော ကာမဂုဏ်
ဝတ္ထုတို့ကို အဖန်ဖန်တပ်မက် နှစ်သက်သော သူအား-အားမရှိ
သော ကိလေသာတို့သည် အားကြီးစွာဖြစ်ကုန်၏။ ရေ၊ မီး၊ သူခိုး၊
မင်းစိုးစသော ရန်သူတို့သည် နှိပ်စက်ကုန်၏။ ထိုသို့ ရန်သူအပေါင်း
နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် မြစ်ရေသည် ကွဲသောလျှောက် အစဉ်ဝင်
လျက် ပက်၍မဖြစ်အောင် မြှုပ်နှစ်သကဲ့သို့ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲ
သည် ထိုသူနောက်သို့ အစဉ်တစိုက် လိုက်၏။

၉၀-တသ္မာဇန္တု သဒါသတော၊ ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ။
တေ ပဟာယ ဟရေ ဩဃံ၊ နာဝံ သိက္ခာဝ ပါရဂူ။

အနက်။ ။တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဇန္တု၊ သတ္တဝါသည်။
သဒါသတော၊ အခါခပ်သိမ်းသတိရှိသည်ဖြစ်၍။ ကာမာနိ၊ ကာမ
ဂုဏ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယေ၊ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။ တေ၊ ထိုကာမဂုဏ်
တို့ကို။ ပဟာယ၊ သိမ်းယူမဝံ့ ပယ်ပစ်စွန့်၍။ ဩဃံ၊ သံသရာဝဲဩဇာ
ကို။ တရေ၊ ကူးနိုင်ရာ၏။ နာဝံ၊ ရေတဖျဉ်းဖျဉ်းဝင်သော လျှောက်။

သိတွာ၊ ထေးဖါပြင်ဆင် ရေစင်အောင်ပက်၍။ တရန္တော၊ မြစ်ကို ကူးသောသူသည်။ ပါရဂူ၊ ကမ်းသို့ရောက်သကဲ့သို့။ တေကာမေ၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ စရန္တော၊ ကျင့်သော သူသည်။ ပါရဂူ၊ နိဗ္ဗာန်ဖိုလ်မဂ် ထိုမှာဖက်သို့ ကူးတက်နိုင်သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်ရာ၏။

[ခရုဝိသာဏသုတ်သုံးဂါထာ- ကာမသုတ်ခြောက်ဂါထာ- သုတ္တနိပါတ်ပါဠိ တော်။]

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါသည် အခါခပ်သိမ်းသတိ ရှိ၍ ကာမဂုဏ်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။ ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်၍ သံသရာဝဲဩဇာကို ကူးနိုင်ရာ၏။ ရေစင်သောဇွေကို ဖါထေးပြင် ဆင် ရေစင်အောင်ပက်၍ ကူးသောသူသည် ကမ်းတဖက်သို့ ရောက်သကဲ့သို့ ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်၍ ကျင့်သောသူသည် နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ် ထိုမှာ ဖက်ကမ်းသို့ ကူးတက်နိုင်၏။

၉၁-ကာမတော ဇာယတေ သောကော၊
ကာမတော ဇာယတေ ဘယံ။
ကာမတော ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊
နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယံ။ ။

အနက်။ ။ ကာမတော၊ ကာမဂုဏ်ကြောင့်။ သောကော၊ စိုးရိမ်ခြင်းသည်။ ဇာယတေ၊ ဖြစ်၏။ ကာမတော၊ ကာမဂုဏ် ကြောင့်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဇာယတေ၊ ဖြစ်၏။ ကာမ တော၊ ကာမဂုဏ်မှ။ ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊ ကင်းလွတ်သော သူအား။ သောကော၊ စိုးရိမ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်း သည်။ ကုတောအတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကာမဂုဏ်ကြောင့် စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်၏။ ကာမ ဂုဏ်ကြောင့် ကြောက်ခြင်းဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ်မှ ကင်းလွတ်သော သူအား စိုးရိမ်ခြင်းမရှိချေ။ ကြောက်ခြင်းသည်ကား အဘယ်မှာရှိ ပါတော့အံ့နည်း။

၉၂-သုဘာနုပဿိံ ဝိဟရန္တံ၊ ဣန္ဒြိယေသု အသံဝုတံ။
 ဘောဇနမိ အမတ္တညု၊ ကုသိတံ ဟိန ဝီရိယံ။
 တံဝေ ပသဟတိ မာရော၊ ဝါတော ရုက္ခံဝ ဒုဗ္ဗလံ။

အနက်။ ။ သုဘာနုပဿိံ၊ မျက်နှာရင်ဝမ်း နှုတ်ခမ်းသွား
 မေး၊ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာ တင့်တယ်စွာဟုအခါခါရှုလျက်။ ဝိဟရန္တံ၊
 နေသော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုစသော ခွါရခြောက်ထွေ ဣန္ဒြိယံ။
 အသံဝုတံ၊ သတိကင်းပျောက် မစောင့်ရှောက် ထသော။ ဘော
 ဇနမိ၊ ဘောဇဉ်အစာ စားသောခါ၌။ အမတ္တညု၊ တော်တန်ရုံ
 လောက် စားသောက်မတည် တိုင်းရှည်မရှိ မသိတတ်ထသော။
 ကုသိတံ၊ ပျင်းရိ တတ်ထသော။ ဟိနဝီရိယံ၊ အားအန် မထုတ်
 ယုတ်သောဝီရိယရှိသော။ တံဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ မာရော၊ ကိုယ်
 ၌တစေ မှီ၍နေသော ကိလေသာ မာရ်မင်းသည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။
 ပသဟတိ၊ ညှဉ်းဆဲ၏။ ဝါတော၊ လေမုန်တိုင်းသည်။ ဒုဗ္ဗလံရုက္ခံ၊
 အမြစ်နည်းပါး မြစ်ရေစား၍ အားမရှိသော သစ်ပင်ကို။ ပသဟတိ
 ဣဝ၊ ညှဉ်းဆဲသကဲ့သို့တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဟု အခါခါမှတ်ရှု
 နေလျက် စက္ခုစသော ဣန္ဒြိယံ မစောင့်ရှောက်ဘဲ ဘောဇဉ်၌
 အတိုင်းအရှည် ကိုလည်းမသိ ယုတ်လျော့သော ဝီရိယရှိသော
 ရဟန်းကို ကိလေသာမာရ်မင်းသည် အမှန်စင်စစ် ညှဉ်းဆဲနိုင်၏။
 ဥပမာကား- လေမုန်တိုင်းသည် အမြစ်ရေစား၍ အားမရှိသော
 သစ်ပင်ကို ဟိုက်ခတ်ညှဉ်းဆဲ နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

၉၃-အသုဘာနုပဿိံ ဝိဟရန္တံ၊ ဣန္ဒြိယေသု သုသံဝုတံ။
 ဘောဇနမိစ ပတ္တညု၊ သဒ္ဓံ အာရဒ္ဓ ဝီရိယံ။
 တံဝေ နပ္ပသဟတိ မာရော၊ ဝါဟော သေလံဝ ပဗ္ဗတံ။

အနက်။ ။ အသုဘာနုပဿိံ။ အတွင်းဖက်က စက်ဆုပ်
 ဖွယ်ရှိ ရွံ့ဖွယ်လိကို သတိရရ အသုဘဟု နိစ္စမပြတ် ရှုလတ်၍

သာလျှင်။ ဝိဟရန္တံ၊ နေလံသော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ မျက်စိနှင့်နား စ
 သောအားဖြင့် ခြောက်ပါးသောခွါရဏုန္ဒြေတို့၌။ သုသံဝုတံ၊ သတိ
 မကွာ ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း ရှိထသော။ ဘောဇနမှိစ၊
 ဘောဇဉ်ရသာ စားသောခါ၌လည်း။ မတ္တညု၊ ရောဂါမစည် ချမ်း
 သာတည်အောင် အတိုင်းအရှည်ကို သိတတ်ထသော။ သဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါ
 တရားရှိထသော။ အာရဒ္ဓဝိရိယံ၊ မနစ်မဆုတ် အဟုတ် အားသွန်
 လွန်သောလုံ့လရှိထသော။ တံဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ မာရော၊
 ကိုယ်တွင်းမှိနေ ကိလေသာမာရ်ယုတ်နတ်ပုပ်သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။
 နပ္ပသဟတိ၊ မညှဉ်းဆဲ။ ဝါတော၊ လေသည်။ သေလံ ပဗ္ဗတံ၊
 ကျောက်အတိသာ တောင်ကြီးစွာကို။ နပ္ပသဟတိဣဝ၊ မနှိပ်စက်
 နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ကိုယ်တွင်းက စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောကို
 နက်နောစွာ ရှုနေလျက် မျက်စိစသော ဣန္ဒြေတို့ စောင့်ရှောက်၍
 ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကိုလည်းသိ၊ သဒ္ဓါတရားလည်း ရှိသ
 ဖြင့် မဆုတ်မနစ် အားထုတ်မှုရှိသော ရဟန်းကို ကိလေသာမာရ်
 ယုတ် မနှိပ်စက်နိုင်ချေ။

ဥပမာကား-လေသည် ကျောက်တောင်ကြီးကို တိုက်ခတ်မှု
 ဖြင့် မနှိပ်စက်နိုင် သကဲ့သို့တည်း။

၉၄-ယထာ အဂါရံ ဒုစ္ဆန္တံ၊ ဝုဠိ သမတိ ဝိဇ္ဈတိ။
 ဧဝံ အဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါ သမတိဝိဇ္ဈတိ။ ။

အနက်။ ။ ဒုစ္ဆန္တံ၊ ကျွတ် ကျွဲတောင်း မကောင်းသဖြင့် မိုး
 အပ်သော။ အဂါရံ၊ အိမ်ကျောင်းကို။ ဝုဠိ၊ ရွာသောမိည်းသည်။
 သမတိဝိဇ္ဈတိယထာ၊ ထွင်းဖောက်၍သာ ယိုလေရာ သကဲ့သို့။
 ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအတူ။ အဘာဝိတံ၊ အသုဘ ဘာဝနာ ဝေးကွာ
 သောအား ပေါက်လွတ်ထား၍ မပွားစေအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။
 ရာဂေါ၊ ပြင်းထန်လှစွာကိလေသာဆိုးရွာသောမိည်းသည်။ သမတိ-

ဝိဇ္ဇတိ၊ စိတ်တွင်းတိုင်ရောက် ထွင်းဖောက်မလွတ် စိတ်စေရာ၏။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

[ကာမတောဇာယတေမှစ၍ လေးဂါထာ ဓမ္မပဒပါဠိတော်။]

အဓိပ္ပာယ်။ ။မကောင်းသဖြင့် မိုးအပ်သော အိမ်ကျောင်း
ကို ရွာသော မိုးဗန်းပေါက်သည် ထွင်းဖောက်ယိုစီးသကဲ့သို့ ထိုအ
တူ အသုဘ ဘာဝနာဖြင့် ကောင်းစွာ မပွားအပ်သော စိတ်ကို
ကိလေသာ မိုးဗန်းပေါက်သည် အတွင်းရောက်အောင် ထွင်း
ဖောက်စိတ်စေရာ၏ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၉၅-တဒေဝံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ယေ တေ ရာဂဂ္ဂိဒုဗ္ဗလာ။

ပတိဋ္ဌံ သာသနေ လဒ္ဓါ၊ နုက္ကဏ္ဍာ နလသာ ရတာ။

အနက်။ ။ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ တံကာယံ၊ ထိုကိုယ်
ကို။ ဇေံ၊ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊
ဆင်ခြင်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဆင်ခြင်သောသူတို့သည်။ ရာဂဂ္ဂိဒုဗ္ဗလာ၊
ရာဂလောင်မီး မကြီးမသည်း အားနည်းကုန်သည် ဖြစ်၍။ သာသ
နေ-သတံ အာသနေ၊ သူတော်ကောင်းတို့ မြင့်ညောင်း တာရှည်
တည်ရာအရပ် ခေါ်ဆိုအပ်သော ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌။
ပတိဋ္ဌံ၊ မရှုံ့မစိုး ကိုးရာမှန်လှ အသုဘဘာဝနာကို။ လဒ္ဓါ၊ ရကုန်၍။
နုက္ကဏ္ဍာ၊ လူ့ဘောင်ခေါ်ဝေါ်ကာမဘော်သို့ လည်တမျှော်
မျှော်မရှိကြကုန်ဘဲ။ အနလသာ၊ ကာမဝိတက် ခြင်၊ မှက်လွတ်ကင်း
မပျင်းမဒိ။ ရတာ၊ တရားဖျော်၍ နေ့လျော်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထိုခန္ဓာကိုယ်ကို ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အခြင်းအ
ရာဖြင့် ဆင်ခြင်သောသူတို့သည် ရာဂလောင်မီး အားနည်းကုန်သည်
ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းတို့၏နေရာ ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌
ထောက်ရာဘည်ရာ အသုဘ ဘာဝနာကို ရကုန်၍ ကာမဝိတက်
ဖြင့် ပျင်းမိပြီးငွေခြင်းမရှိဘဲ တရားတော်နှင့် အမြဲနေ့လျော်နိုင်ကြ
ကုန်၏။

၉၆ - ဗုဒ္ဓေါဝါဒံ လဘိတွာပိ၊ နာဟံသက္ကာ နဝေါမှိတိ။
ဒေါသံ တဏှံ အနာသေန္တော၊ ပရိပက္ခော ကဒါဘဝေ။
ပုညကမ္ပံ အကရောန္တော၊ ပရဝဇ္ဇံ အခမန္တော။ ။

အနက်။ ။ ဗုဒ္ဓေါဝါဒံ၊ ဘုရားရှင်ဩဝါဒကို။ လဘိတွာပိ၊ ရသည့်ဖြစ်ချက်လည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ နသက္ကာ၊ မတတ်နိုင်။ နဝေါ၊ ပါရမီနဲ့သည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဒေါသံ တဏှံ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်းကို။ အနာသေန္တော၊ မဖျောက်ဖျက်သောသူသည်၎င်း။ ပုညကမ္ပံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို။ အကရောန္တော၊ မပြုသောသူသည်၎င်း။ ပရဝဇ္ဇံ၊ သူတပါးတို့ အပြစ်ကို။ အခမန္တော၊ သည်းမခံသောသူသည်၎င်း။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ ပရိပက္ခော၊ ပါရမီရင့်မာသူသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ အပရိပက္ခောဝ၊ မရင့်မာနိုင်သည်သာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘုရားရှင် ဩဝါဒကို ရသည့်ဖြစ်ပါလျက်လည်း ငါမတတ်နိုင်၊ ပါရမီ နဲ့သေးသည်ဟုကြံ၍ အမျက်ထွက်ခြင်း-တပ်မက်ခြင်းကို မဖျောက်ဖျက်သောသူ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုသောသူ၊ သူတပါးအပြစ်ကို သည်းမခံသော သူတို့သည် အဘယ်အခါ ပါရမီရင့်မာဘော သူဖြစ်နိုင်အံ့နည်း၊ မရင့်မာနိုင်တော့သည် သာတည်း။

၉၇ - ကာယ သင်္ခါရိကာ တဏှာ၊ နိစာနိစကရာစ သာ။
စိတ္တသင်္ခါရိကာ သဒ္ဓါ၊ ဥစ္စာ ဥစ္စကရာစ သာ။ ။

အနက်။ ။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ကာယသင်္ခါရိကာ၊ ကိုယ် ကိုပြုပြင် တန်းဆာဆင်တတ်သောသဘောရှိ၏။ သာတဏှာ၊ ထိုတဏှာသည်။ နိစာ၊ ယခုယုတ်နိမ့်သည်အောက်။ နိစကရာစ၊ ဘဝအဆက်ဆက်ယုတ်နိမ့်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားသည်။ စိတ္တသင်္ခါရိကာ၊ စိတ်ကိုပြုပြင် တန်းဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိ၏။ သာသဒ္ဓါ၊ ထိုသဒ္ဓါသည်။ ဥစ္စာ၊

ယခုမြင့်မြတ်သောထက်။ ဥစ္စကရာစ၊ မြင့်မြတ်သည်ကို ပြုတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တဏှာသည် ကိုယ်ကိုပြုပြင် တန်းဆာဆင်တတ်သော သဘောရှိ၍ ယုတ်နိမ့်သည်အောက်ယုတ်နိမ့်အောင်လည်း ပြုတတ်၏။ သဒ္ဓါသည်ကား စိတ်ကိုပြုပြင်တန်းဆာဆင်တတ်သော သဘောရှိ၍မြင့်မြတ်သည်ထက် မြင့်မြတ်အောင်လည်း ပြုတတ်၏။

၉၈-ဒဿနိယေ ရတာ တဏှာ၊ သဒ္ဓါသ္မာစာရဘတ္တိကာ။
ဝိကိဏ္ဏစာရိကာ တဏှာ၊ သဒ္ဓါ ဝိသဒစာရိနိ။ ။

အနက်။ ။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဒဿနိယေ၊ အများခင်တွယ် ရှုချင်ဖွယ်ရှိသောအာရုံ၌။ ရတာ၊ မွေ့လျော်တတ်၏။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ သ္မာစာရဘတ္တိကာ၊ အကျင့်သီလ ကောင်းသောသူ သို့ဆည်းကပ်စေတတ်၏။ ဟဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဝိကိဏ္ဏစာရိကာ၊ ရောငြိမ်းရှုပ်ထွေးသောအာရုံ၌ ကျက်စားတတ်၏။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ ဝိသဒစာရိနိ၊ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသောအာရုံ၌ ကျက်စားလေ့ရှိ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ တဏှာသည် အများခင်တွယ် ရှုချင်ဖွယ်အာရုံ၌ မွေ့လျော်တတ်၍ ရောငြိမ်းရှုပ်ထွေးသော အာရုံ၌ ကျက်စားတတ်၏။ သဒ္ဓါသည်ကား အကျင့်သီလကောင်းသောသူ သို့ ဆည်းကပ်စေတတ်၍ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသောအာရုံ၌ ကျက်စားတတ်၏။

၉၉-မနောကိလေသိကာ တဏှာ၊ သာနုဂါနန္တဒုက္ခဒါ။
စိတ္တပ္ပသာဒိကာ သဒ္ဓါ၊ အတ္တာနုဂ သုခါဝဟာ။ ။

အနက်။ ။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ မနောကိလေသိကာ၊ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ သာနုဂါနန္တဒုက္ခဒါ၊ မိမိအကြိုက် လိုက်သောသူအား အပူဒုက္ခအနန္တကိုပေးတတ်၏။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ စိတ္တပ္ပသာဒိကာ၊ စိတ်ကိုကြည်စေတတ်၏။ အတ္တာနုဂသုခါဝဟာ၊ မိမိအကြိုက် အစဉ်တစိုက်လိုက်သောသူ ကား သုံးပါး ချမ်းသာ ဆောင်တတ်စွာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။တဏှာသည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၍ မိမိ အကြိုက် အလိုလိုက်သောသူအား အပူဒုက္ခ အနန္တ ကိုပေးတတ်၏။ သဒ္ဓါသည်ကား စိတ်ကိုကြည်လင် စေတတ်၍ မိမိအကြိုက် အလို လိုက်သောသူအား ချမ်းသာသုံးပါးကို ဆောင်တတ်၏။

၁၀၀-တဏှာ သဒ္ဓါန မိစ္ဆေဝံ၊ ဝိသေသံ ဇာန တတူတော။

ဥပပွာ တဏှံ ဝိနာသေယျ၊ သဒ္ဓိဘာဝေယျ စေတသိ။

အနက်။ ။ဣစ္ဆေဝံ၊ ဤသို့သာလျှင်။ တဏှာသဒ္ဓါနံ၊ တဏှာ သဒ္ဓါနှစ်ပါးတို့၏။ ဝိသေသံ၊ အပြားအထူးကို။ တတူတော၊ ထို တဏှာသဒ္ဓါတို့၏ သဘောအဖြစ်အားဖြင့်။ ဇာန၊ သိပါလေလော့။ ဥပပွာ၊ သိ၍။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ ဝိနာသေယျ၊ ဖျောက်ရ၏။ စေတသိ၊ စိတ်၌။ သဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါတရားကို။ ဘာဝေယျ၊ ပွားရ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤသို့လျှင် တဏှာနှင့်သဒ္ဓါနှစ်ပါးတို့၏ ကွဲပြား ပုံကို ထိုတဏှာနှင့်သဒ္ဓါတို့၏ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် သိအောင် ပြုပြီးလျှင် တဏှာကိုပယ်ဖျောက်ကာ စိတ်၌သဒ္ဓါကိုပွားစေရ၏။

၁၀၁-ဥစ္ဆုကံ ယန္တပတ္တမ္ပိ၊ သမ္ဗုဏ္ဍိတမ္ပိ စန္ဒနံ။

မဓုရံဝ သုဂန္ဓံဝ၊ မေတ္တိဝ ဟိံ သိတောပိ သံ။ ။

အနက်။ ။ဥစ္ဆုကံ၊ ကြံသည်။ ယန္တပတ္တမ္ပိ၊ ကြံညှစ်ယန္တ ရားသို့ရောက်ငြားသော်လည်း။ မဓုရံဝ၊ ချိုသောအရသာရှိလျက် သာတည်း။ စန္ဒနံ၊ စန္ဒကူးသည်။ သမ္ဗုဏ္ဍိတမ္ပိ၊ အမှန်ပြုငြား သော်လည်း။ သုဂန္ဓံဝ၊ ကောင်းသောအနံ့ ပျံ့လျက်သာတည်း။ သံ၊ သူတော်ကောင်းသည်။ ဟိံ သိတောပိ၊ သူတပါးနှိပ်စက်ညှဉ်း ဆဲသော်လည်း။ မေတ္တိဝ၊ ညှဉ်းဆဲသောသူ၌ မေတ္တာရှိလျက်သာ တည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ကြံသည် ကြံကြိတ်စက်သို့ ရောက်ငြားသော် လည်းချိုသောအရသာရှိလျက်သာတည်း။ စန္ဒကူးသည် အမှန်ပြု ငြားသော်လည်း ကောင်းသောအနံ့လှိုင်လျက်သာတည်း။ သူတော်

ကောင်းသည် သူတပါးနှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲသော်လည်း ညှဉ်းဆဲသူ အပေါ်၌ မေတ္တာရှိလျက် သာတည်း။

၁၀၂-အတ္တစ္ဆေဒမ္ပိ ဝါသေတိ၊ သုဂန္ဓေနိဝ စန္ဒနံ။

သန္ဓော မေတ္တာသုဂန္ဓေန၊ အတ္တဟိံသမ္ပိ ဝါသယေ။

အနက်။ ။ စန္ဒနံ၊ စန္ဒကူးသည်။ အတ္တစ္ဆေဒမ္ပိ၊ မိမိကိုဖြတ် တောက်ချတ်စဉ်းသောသူကိုလည်း။ သုဂန္ဓေန၊ ကောင်းသော အနံ့ဖြင့်။ ဝါသေတိဣဝ၊ မွှေးပျံ့သင်းကြိုင်လှိုင်စေသကဲ့သို့။ သန္ဓော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ အတ္တဟိံသမ္ပိ၊ မိမိကိုယ်ကို မလိုစိတ်စွဲ ညှဉ်းဆဲသောသူကိုလည်း။ မေတ္တာသုဂန္ဓေန၊ မေတ္တာပျံ့လှောင်း ကောင်းသောရနံ့ဖြင့်။ ဝါသယေ၊ မွှေးပျံ့သင်းကြိုင်လှိုင်စေရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စန္ဒကူးသည် မိမိကိုဖြတ်တောက် ချတ်စဉ်း သောသူကိုလည်း ကောင်းသောအနံ့ဖြင့် မွှေးပျံ့သင်းကြိုင် လှိုင်စေ သကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းသည် မိမိကိုညှဉ်းဆဲသော သူကိုလည်း မေတ္တာရေမွှေးဖြင့် မွှေးပျံ့သင်းကြိုင် လှိုင်စေရာ၏။

၁၀၃-ကဒါစိပိ န ဒုဂ္ဂန္ဓိ၊ သုက္ခံ စုဏ္ဏမ္ပိ စန္ဒနံ။

တထေဝ ဒုက္ခပတ္တောပိ၊ န သန္ဓော ပါပကာရကော။

အနက်။ ။ စန္ဒနံ၊ စန္ဒကူးသည်။ သုက္ခံပိ၊ ခြောက်သွေ့သော် ၎င်း။ စုဏ္ဏမ္ပိ၊ အမှုန့်ဖြစ်သော်၎င်း။ ကဒါစိပိ၊ တရံတဆစ်မျှ လည်း။ ဒုဂ္ဂန္ဓိ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ဒုက္ခပတ္တောပိ၊ ဆင်းရဲညှိုးနွမ်းပင် ပန်းခြင်းသို့ရောက်ငြားသော်လည်း။ သန္ဓော၊ သူတော်ကောင်း သည်။ ပါပကာရကော၊ မကောင်းမှုကိုပြုသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ စန္ဒကူးသည် ခြောက်သွေ့သွားသည် ဖြစ်စေ၊ အမှုန့်ဖြစ်သွားသည်ဖြစ်စေ၊ ဘယ်အခါမှမကောင်းသောအနံ့မရှိပေ။ ထိုအတူ သူတော်ကောင်းသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ငြားသော် လည်း မကောင်းမှုကိုမပြုချေ။

၁၀၄-ခမေ ဝဇ္ဇိ ကရေယျတ္ထံ၊ ဗုဒ္ဓခန္တိ မနုဿရံ။
မေတ္တာတိန္တေန ဝေရိပိ၊ နုပနာဟော သိယတ္တနိ။ ။

အနက်။ ။ ဗုဒ္ဓခန္တိ ၊ ဘဝအဆက်ဆက် ဖြည့်တော်မူသော
ဘုရားရှင် ခန္တိပါရမီတော်ကို။ အနုဿရံ-အနုဿရန္တော၊ တံစေ
စေအောက်မေ့သည့် ဖြစ်၍။ ဝဇ္ဇိ၊ သူတပါးအပြစ်ကို။ ခမေ၊
သည်းခံရာ၏။ အတ္ထံ၊ အကျိုးစီးပွားကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ မေတ္တာ
တိန္တေန၊ မေတ္တာရေစွတ်ပါများသဖြင့်။ ဝါ၊ စွတ်ပါများခြင်းကြောင့်။
ဝေရိပိ၊ ရန်သူသည်လည်း။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ နုပနာဟော၊ ရန်ငြိုး
ဖွဲ့ခြင်းကင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဘဝအဆက်ဆက် ဖြည့်ကျင့်တော် မူသော
ဘုရားရှင် ခန္တိပါရမီတော်ကို တစေစေ အောက်မေ့၍ သူတပါး
အပြစ်ကို သည်းခံကာ အကျိုးစီးပွားကိုသာ ပြုရာ၏။ မေတ္တာရေ
စွတ်ပါများသောကြောင့် ရန်သူသည်လည်း မိမိအပေါ် ရန်ငြိုးဖွဲ့
ခြင်း မရှိချေ။

၁၀၅-နဂစ္ဆတိ တ မက္ကောသော၊ မမေဝါ နတ္ထကာရကော။
ဣတိ ဥတွာဝ သပ္ပညော၊ နေဝက္ကောသေယျ ကိဉ္ဇနံ။

အနက်။ ။ အက္ကောသော၊ ငါ၏ဆဲရေးခြင်းသည်။ တံ၊ ထို
သူတပါးသို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ မမေဝ၊ ငါ့အားသာလျှင်။ အနတ္ထ
ကာရကော၊ အကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတွာဝ၊ သိ၍
သာလျှင်။ သပ္ပညော၊ သူတော်ကောင်း ပညာရှိသည်။ ကိဉ္ဇနံ၊
တစ်စုံတယောက်သောသူကို။ နေဝက္ကောသေယျ၊ မဆဲ ရေးရာ
သည်သာလျှင်ကတည်း။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ငါ၏ဆဲရေးခြင်းသည် သူတပါးထံသို့မသွား
ငါ့ကိုသာ အကျိုးမဲ့အောင် ပြုတတ်၏ဟု သိ၍သာလျှင် သူတော်
ကောင်း ပညာရှိသည် မည်သူ့ကိုမျှ မဆဲရေးရာသည် သာတည်း။

၁၀၆-အက္ခောသော မံ နအာဂစ္ဆေ၊
 တဿေဝါ နတ္ထကာရကော။
 ဣတိ ဥတွာ တိတိက္ခေယျ၊
 န ပစ္စက္ခောသနံ ကရေ။ ။

အနက်။ ။အက္ခောသော၊ သူတပါးတို့ ဆဲရေးခြင်းသည်။
 မံ၊ ငါသို့။ နအာဂစ္ဆေ၊ မလာမရောက်။ တဿေဝ၊ ထိုဆဲရေးသော
 သူအား သာလျှင်။ အနတ္ထကာရကော၊ အကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်၏။
 ဣတိဥတွာ၊ ဤသို့သိ၍။ တိတိက္ခေယျ၊ ဆဲရေးခြင်းကို သည်းခံရာ
 ၏။ ပစ္စက္ခောသနံ။ တဖန်ပြန်၍ဆဲရေးခြင်းကို။ နကရေ၊ မပြုရာ။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သူတပါးတို့ ဆဲရေးခြင်းသည် ငါ့ထံသို့မလာ
 မရောက်၊ ဆဲရေးသူကိုသာ အကျိုးမဲ့အောင် ပြုတတ်၏ဟု သိ၍
 သည်းခံရာ၏။ တဖန်ပြန်၍ ဆဲရေးခြင်းကို မပြုရာ။

၁၀၇-အက္ခောသက နယံ ဂဏှိ၊
 ပစ္စက္ခောသော န သော ဝရော။
 ဗုဓော တံ နာနုဂါဟေယျ၊
 မာ သောဝ ပါပိယော ဘဝေ။ ။

အနက်။ ။ပစ္စက္ခောသော၊ တဖန်ပြန်၍ ဆဲရေးသော သူ
 သည်။ အက္ခောသကနယံ၊ ရှေးဦးစွာဆဲရေးသောသူ၏ နည်းကို။
 ဂဏှိ၊ ယူသည်မည်၏။ သောနယော၊ ထိုဆဲရေးခြင်း ဟူသော
 နည်းသည်။ နဝရော၊ နည်းကောင်း နည်းမြတ် မဟုတ်။ ဗုဓော၊
 ပညာရှိသည်။ တံနယံ၊ ထိုမကောင်းသော ဆဲရေးနည်းကို။ နာနုဂါ
 ဟေယျ၊ အတုမယူရာ။ သောဝ၊ ထိုဆဲရေးသော သူကဲ့သို့။ ပါပိ
 ယော၊ ယုတ်မာသည်။ မာဘဝေ၊ မဖြစ်ပါလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။တဖန်ပြန်၍ ဆဲရေးသောသူသည် ရှေးဦးစွာ
 ဆဲရေးသူ၏နည်းကို ယူသည်မည်၏။ ထိုဆဲရေးသော နည်းသည်
 နည်းကောင်းမဟုတ်၊ ပညာရှိသည် ထိုမကောင်းသော ဆဲရေး

နည်းကို အရေးမယူရာ၊ ဆဲရေးသော သူကဲ့သို့ ယုတ်ယုတ် မာမာ မဖြစ်ပါစေလင့်။

၁၀၈-တဏှာဝိဇ္ဇာစ မူလာဒွေ၊ သံသာရဝိသပါဒပေ။

သဗ္ဗတ္တိ သဒ္ဓမ္မဿုတံ၊ ဒွေယေဝ မရရာ ဖလာ။ ။

အနက်။ ။ သံသာရဝိသပါဒပေ။ သံသာရာ တည်းဟူသော အဆိပ်ပင်ကြီး၌။ တဏှာ၊ တဏှာ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာစ၊ အဝိဇ္ဇာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေမူလာ၊ အမြစ်နှစ်ခုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗတ္တိ၊ သူတော်ကောင်းတို့ကိုဆည်းကပ်ခြင်း၎င်း။ သဒ္ဓမ္မဿုတံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာရခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မရ ရာဖလာ၊ ချို့မြန်ကောင်းမြတ်သော အသီးတို့သည်။ ဒွေယေဝ၊ နှစ်လုံးတို့သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ သံသာရာ တည်းဟူသော အဆိပ်ပင်ကြီး၌ တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာ-ဟူသော အမြစ်နှစ်ခုတို့ရှိကုန်၏။ သူတော်ကောင်း တို့ကိုဆည်းကပ်ခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားခြင်း ဟူသော ချို့မြန်ကောင်းမြတ်သော အသီးတို့သည်လည်း နှစ်လုံး ပင်ရှိကုန်၏။

၁၀၉-သောဓေ စိတ္တ မုပက္ကမ္မ၊ သုဒ္ဓိ ဥပက္ကမေန တံ။

ဝဟေ သုခံ အသင်္ချေယျံ၊ ဒုက္ခံ အသောမိတံ မလိ။

အနက်။ ။ ဥပက္ကမ္မ၊ လုံ့လပြု၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သောဓေ၊ သုတ်သင်ရာ၏။ ဥပက္ကမေန၊ လုံ့လပယောဂဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ် သော။ တံစိတ္တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ အသင်္ချေယျံ၊ မရေတွက်နိုင်သော။ သုခံ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကို။ ဝဟေ၊ ရှုက်ဆောင်၏။ အသောမိတံ၊ မသုတ်သင်အပ်သည်ဖြစ်၍။ မလိ၊ အညစ်အကြေး ထူပြောသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အသင်္ချေယျံ၊ မရေတွက်နိုင်သော။ ဒုက္ခံ၊ အပါယ်လေးပါးအစရှိသော ဆင်းရဲကို။ ဝဟေ၊ ရှုက်ဆောင် ရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။လုံ့လစိုက်၍စိတ်ကိုသုတ်သင်ရမည်။ လုံ့လပယောဂဖြင့် စင်ကြယ်သောစိတ်သည် မရေတွက်နိုင်သော လောကီ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာကို ရှုက်ဆောင်နိုင်၏။ မသုတ်သင်အပ်သေး၍အညစ်အကြေးထူပြောသောစိတ်သည်မရေတွက်နိုင်သော အပါယ်လေးပါး-စသောဆင်းရဲကို ရှုက်ဆောင်နိုင်၏။

၁၁၀-သောမိတံ သုဂတိံ နေတိ၊ ဒုဂ္ဂတိံ ဝ အသောမိတံ။

စိတ္တံ သောဓေတု မာလိဗ္ဗေ၊ ရာဂဒေါသ မလေဟိ တံ။

အနက်။ ။သောမိတံ၊ သုတ်သင်အပ်သောစိတ်သည်။ သုဂတိံ၊ သုဂတိဘဝသို့။ နေတိ၊ ဆောင်၏။ အသောမိတံ၊ မသုတ်သင်အပ်သော စိတ်သည်။ ဒုဂ္ဂတိံ ဝ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့သာလျှင်။ နေတိ၊ ဆောင်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သောဓေတု၊ သုတ်သင်ပါလော့။ တံစိတ္တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ ရာဂဒေါသ မလေဟိ၊ ရာဂအညစ်အကြေး၊ ဒေါသအညစ်အကြေးတို့ဖြင့်။ မာလိဗ္ဗေ၊ မလိမ်းကျံပါစေလင့်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။သုတ်သင်အပ်သော စိတ်သည် သုဂတိဘဝသို့ဆောင်၏။ မသုတ်သင်အပ်သောစိတ်သည် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့သာဆောင်၏။ စိတ်ကိုသုတ်သင်ပါလော့။ ထိုစိတ်ကို ရာဂ၊ ဒေါသအညစ်အကြေးတို့ဖြင့်မလိမ်းကျံပါစေလင့်။

၁၁၁-ဒေါသေဇာ နာသိတာ ယေန၊
သာသနေဝတ္ထိ သောနယော။
နက္ခညက္ခ တမာဒါယ၊
ဗုဓော နာသေတု တံဒွယ်။ ။

အနက်။ ။ယေနယေန၊ အကြင် နည်းဖြင့်။ ဒေါသေဇာ၊ ဒေါသတဏှာကို။ နာသိတာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်၏။ သောနယော၊ ထိုဒေါသတဏှာကိုဖျက်ဆီးကြောင်း ဖြစ်သောနည်းသည်။ သာသနေဝ၊ သာသနာတော်မြတ် ပီရုကတ်ကျမ်းဂန်၌သာလျှင်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အညက္ခ၊ သာသနာတော်မှတစ်ပါးသော ဗာဟိရကျမ်းဂန်တို့

၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဗုဒ္ဓော၊ ပညာရှိသည်။ တံနယံ၊ ထိုသာသနာတော်
၌သာရှိသော ရာဂ၊ ဒေါသ ဖျောက်နည်းကို။ အာဒါယ၊ မှတ်ယူ၍။
တံဒွယံ၊ ထိုရာဂ၊ ဒေါသ နှစ်ခုအပေါင်းကို။ နာသေတု၊ ဖျောက်
ပါလော့။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ရာဂ၊ ဒေါသ- တို့ကို ဖျက်ဆီးငံကြောင်းဖြစ်
သောနည်းသည် သာသနာတော်မြတ်ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့၌သာရှိ
၏။ သာသနာတော်မှတစ်ပါးသော ဗာဟိရကျမ်းဂန်တို့၌ မရှိချေ။
ပညာရှိသည် ထိုသာသနာတော်၌သာရှိသော ရာဂ၊ ဒေါသဖျောက်
နည်းကိုမှတ်ယူ၍ ထိုရာဂ၊ ဒေါသ နှစ်ခုအပေါင်းကိုပယ်ဖျောက်
ပါလော့။

နိဂုံး

၁၁၂-ရန်ကုန်ဝါသိ ကတာဝါသေ၊ ဒဂုံစေတီ ပုရတ္ထိမေ။
ဝသတာ အဂ္ဂဓမ္မန၊ ထေရေန ရစိတော အယန္တိ။ ။

အနက်။ ။ဒဂုံစေတီပုရတ္ထိမေ၊ တပုဿ၊ ဘာလ္လိက-တက္က
ညီနောင် ပင့်ဆောင်ခဲ့လတ် ဆံတော်ခတ်၏ ကိန်းဝပ်နေရာ တေ
ဇာပြောဟုန် ရွှေဒဂုံခေါ် စေတီတော်မှ သင့်လျော်ချမ်းမြေ့ အရှေ့
မျက်နှာ ရပ်ဒိသာ၌။ ရန်ကုန်ဝါသိ ကတာဝါသေ၊ သာသနာတော်
ထွန်းပေါ်တည်ရာ ကုလားစာရ စာရိတ္တဖြင့် တောက်ပ တင့်စွာ
ဥစ္စာကြွယ်ပုံ လူမျိုးစုံသည့် ရန်ကုန်မြို့ကြီး ခိုမှီးနေထ ဝိစ္ဆာမခွ
ဒါနမကင်း သိတင်းပြည့်စုံ သရဏဂုံမက္ခာ ဥပါသကာဒါယကာ
တို့ သဒ္ဓါစိတ်ကောင်း ဤကျောင်းနေမှု ပုဂ္ဂိုလ်ဟူက ဖြူစင်စေ
သော စိတ်ရည်စောသို့ ငွေကျောပမာ ဩဒါကသိုဏ်း ယှဉ်နှိုင်း
ထပ်တူ ရောင်ဖြူယိုထွက် ပြိုးပြိုးပြက်မျှ နှစ်သက်စဖွယ် ခြယ်လယ်
အားထုတ် ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းအပ်သော ကျောင်း၌။ ဝသတာ-
ဝသန္တေန၊ တလုတ်တောင်ယံ မြင်းခြံရွာရှေ့ ချောင်းကွေ့ ဌာန
စမ်းကျတောကျောင်း သာဘိတောင်းမှ ခွဲပြောင်းစုံလာ ဒေ

သစာဖြင့် သဒ္ဓါယံမှတ် ဆံတော်ဓာတ်ကို လေးမြတ် ကော်ရော်
 ရှိပူဇော်၍ စိတ်ပျော်ချမ်းမြေ့ နေလေ့ရှိသော။ အဂ္ဂဓမ္မနု-ထေရေ
 န၊ အဂ္ဂဓမ္မာလင်္ကာရ ကဝိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာမိ ရာဇဂုရုတံဆိပ်
 နာမံရှိသောမထေရ်သည်။ အယံဂဇ္ဇော၊ ဤကိုယ်ခန္ဓာ ရှိစရာဟု
 ပညာသင်္ကေတ ဆင်ခြင်မှတ်ကြောင်း ဤကျမ်းကောင်းကို။ ရမိ
 တော၊ အတ္တုက္ကံသ ဝတ္တနုနှင့် မာနမရိပ် မချိတ်မစောင်း ကောင်း
 စွာစီရင်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဣတိနိဋ္ဌိတော၊ ဤတွင်၍ပြီးပြီ။

ကာယပစ္စဝေက္ခဏာကျမ်းပြီး၏။

